

Prezzo del libro (Ediz. rara) £ 75⁷⁵

Ligature 00

Costale £ 10,00

2200 m. 10 sec.
Grenoble

Collection privée

PEDACII DIQSCORIDIS
ANAZARBEI DE MEDICINALI
MATERIA LIBRI QVINQVE.

*De virulentis animalibus, e.g. venenis, cane
rabioso, eorum notis, ac remedis
libri quatuor.*

Ioanne Ruellio Suessionensi interprete.

*Insuper additæ sunt Stirpium Differentiæ ex
Dioscoride secundum locos communes,
opus ad ipsarum plantarum cognitio-
nem admodum conducibile.*

Authore Benedicto Textorio Segusiano.

*Necnon, curationum Morborum in
Dioscoride contentarum Index.*

*Omnia per diligenter suis erroribus ex-
purgata, atq; nouiter impressa.*

VENETIIS M D X X X V I I

IOANNES RVELLIUS SVESE
fionensis: Antonio Disomo Regio consiliario
utriusq; linguae peritissimo. S.P.D.

Vm s̄epe mecum reputarem huma-
nissime simile ac eruditissime Anto-
ni Disome omnium fermè disciplina-
rum conditionem: illud imprimis cū
admiratione mihi tum miseratione
dignū occurrebat, q; saluberrime hu-
mano generi artes uel diuinatus no-
bis datae, uel mortalū studio adin-
uentae, ita affectæ iaceat, ut ad inte-
ritum spectare uideatur. Quibus olim ex colēdis ueteres usq; eo
diligentiam omnem; et operam impenderunt, ut intentatum, ni-
hil, undiscussumq; reliquerint. Etenim per aliquot iam secula Cœ
qui discent, Cœ qui docent, neglecta uera liberalium scientiarum
maiestate ad echinatas captionum, cauillationumq; argutias di-
uertentes, dici docti, haberiq; q; esse malunt. Q uod ut in ceteris
ferri, dissimulari q; fas sit, in ea tamē arte ne farium est, quæ ad
tuēdam salutem hominum nata, incorrupta semper, augusta q; es-
se debet. Quæ tamen ferè iam inde ab auorum nostrorū memo-
ria, tam turpi, ac desidioso cōsensu deserita exolevit, ut uerear, ne
flagitiosa fortasse suis professoribus, aut inhonesta uideatur, qui
principem eius partem, quæ cognitione, delectu q; medicamento-
rum constat, uel rei difficultate deterriti, uel ingēia diffisi, uel iu-
dicio lapsi, à se abdicarūt, rudiq; medicamentorum ministerio
delegarunt, existimantes fortasse dignitati, amplitudiniq; sue nō
parum detractū iri, suamq; autoritatem elevarī, si ea ipsi tra-
denti, quorum officiæ sibi iam cognitionem uendicarunt. Cū
ceteri artifices ignominiosum sibi esse putent, si imprudenter sui

negocij, conspiciantur, aut uniuersam instrumentorum supelle-
talem non planè, ac memoriter teneant. Proinde ars illa prestâ
tissima sine qua natura manca merito, ac multa esse censetur;
prisca temporibus clara, & per celebris, literarumq; monumen-
tis diligentissime tradita, posterioribus saeculis adeo à seipsa de-
generauit, ut simulacrum eius tantū, uel potius umbra, nomēq; remanserit. Quippe cum olim hærbarii idem, atq; medici essent
scidit inde se studium, hominūq; inertia simul, & incuria factū
est, ut ob iis destituta, quorum erat propria, circulatorum ne di-
cā impostorum præda facta fuerit. Cum igitur pluribus scripto-
rū monumentis admonereret, apud antiquos gloriæ fuisse simpli-
ciū curam, ac memorabiles illos Græcorū duces hoc illustri stu-
dio semp̄ floruisse, huic parti ruinosæ, nutanti, breuiq; cesuræ ad
hibendam esse manū duxi. Nec aliud occurrebat præsentius au-
xilium, ut à medijs ignoratiæ tenebris assereretur, ac errores ex-
piari, innumerāq; mōstra domari possent, q; ut ea, quæ grecis lite-
ris hac de re tradita erāt, latinis illustraretur, ac quæ sine graui
perniciē dissociari non poterāt, à cæteris medicinæ partibus auil-
sa, suo corpori restitueretur. Pedacium igitur Dioscoridē præ-
statiſſimū huiuscē partis authorem, eot saeculorum suffragiis com-
probatū, pro mediocritate nostra latinitate donauimus, tuoq; no-
mī dicamus. Qd̄ te acerrimi iudicii uitrum, omnīū bonarum li-
terarum, ac utriusq; linguae studioſſimum cognouimus, nec pa-
rū laudis tibi ex ea re peperifli. Simul ut extaret pignus mutuę
inter nos benevoliæ, simul ut mortales officio cumulatore de-
mereremur. Quod quidem opus non paruo sane negocio à no-
bis elucubratum ueluti primitias industrie nostræ, ei meioris la-
boris præludium lœta fronte suscipias. De quo id constatiſſime
ausim polliceri, esse quasi quoddam naturæ prōptuariū ex quo
res omnes, hærbæ, fruges, frutices, arbores, fructus, cibis, uas,
campi, pascua, montes, conualles, plane, vnf. cf q, "f at r,

AA 2

Et nescibus terra abdita, in humani generis praefidium depro-
mi facile p[ro]fissur, ac denique ueluti à quodam rei medicamenta
r[ati]o seminario, in humanum usum transfirri, è quo uita omnis ea
haurire queat, quibus humanae saluti proficiatur, et morbis o-
mnibus consulatur. Quae uero meæ partes fuerunt, quoniam in
propria harena, ut dicitur, uersari uidebar, cum sim professione
medicus, dedi operam, utinam et præstiterim, uti omnia ex fi-
de responderent, ut latina oratio græca authoris sensu[m] fidelis
ter redderet, ne absurdæ peregrinata medianam quoquemodo
pollueret, etiam si res ipsa elegantiam, ac mitor[um] nec facie ad-
mittat. Curau[im] præterea, ut id utrob[ic]q[ue] sensus seruarentur, nul-
la uocem nouitas, nec trivialia uerba, aut exposita: quibus que-
rendis Latinos ferè omnes euoluimus. Cum uero latina me defe-
cerunt, græcas quidem, et ferè iam receptis unius malis, q[uod] noua,
aut barbara licenter admittere. Sed nihil æque me torfit, q[uod] uete-
rum, manuq[ue] exaratorum exemplarum inopia (illud enim tan-
cum nactus sum, quod bibliopolæ typis excusum circumfruntr)
in quo permulta manifestissime depravata ex uaria auctiorum
lectione, et præsertim in libris uenenorum ex uetusissimo Pauli
Aeginetæ codice, ad pristinam sinceritatem restitutum. In
quibus studiosos omnes rogatos uelim, ut boni consulant. Vale
Parisys. Calendis Maij. Anno Domini. M. D. X VI.

4

T A B V L A

Index omnium, quæ in hoc Dioscoridis volumine continentur, litterarum ordine digestus.

<i>Abrotонum</i>	89	<i>aerugo rasa</i>	174
<i>absinthium</i>	89	<i>aerugo scoleas</i>	174
<i>absinthium santonicum</i>	99	<i>æs uſtum</i>	173
<i>absinthium marinum</i>	89	<i>aethiopis</i>	140
<i>acatalis</i>	29	<i>ætitæ lapis</i>	188
<i>acacia</i>	32	<i>Agelochon</i>	9
<i>acacia altera</i>	32	<i>agaricum</i>	82
<i>achaneba</i>	87	<i>ageratón</i>	129
<i>acanthium</i>	87	<i>agnus</i>	32
<i>acetum</i>	163	<i>agrofis</i>	125
<i>acetum mulsum</i>	163	<i>ainga</i>	118
<i>acetum scylinum</i>	164	<i>altera ainga</i>	119
<i>acetum e stichade</i>	168	<i>aīzoon maius</i>	137
<i>achilles</i>	125	<i>aīzoon minus</i>	138
<i>achras</i>	38	<i>alabastriæ lapis</i>	187
<i>acada miria</i>	164	<i>albucum</i>	76
<i>acanos</i>	94	<i>alcea</i>	117
<i>acorum</i>	3	<i>aleyonium</i>	184
<i>aconitum</i>	135	<i>alisma</i>	117
<i>aconitum alterum</i>	135	<i>allium</i>	72
<i>aconitum uenenum</i>	195	<i>allium sylvestre</i>	72
<i>acuta spina</i>	29	<i>allium anguinum</i>	72
<i>adarche</i>	185	<i>aloe</i>	88
<i>adianton</i>	144	<i>alfine</i>	137
<i>adeps</i>	52	<i>althæa</i>	116
<i>Ægilops</i>	145	<i>alumen</i>	181
<i>æris squamma</i>	174	<i>alumen fassile</i>	182
<i>ærii flos</i>	175	<i>alus</i>	121

*

3

INDEX.

alysson	106	antipathes	185
alypon	156	antirrhinon	143
amaracum	93	antispoða	173
ambrosia	110	Aparine	105
amiantus lapis	188	aphactilentiula	71
ammum alexandrinum	98	apiastron	108
ammoniacon	104	apios	155
amomum	7	apium sativum	99
amomis	7	apium rusticum	99
ampelitis terra	190	apium sylvestre	78
ampelopraffum	71	apocynon	136
amphisbæna	206	apollinaris	132
amphisbene morsa	210	apriiecur	47
amurca	32	Aqua multa	162
-amygdalæ amaræ	39	ayua	163
amylum	60	aqua marina	163
anagallis	80	aqua frigida	199
anagyris,	117	Arabis	73
anchusa	123	arabus lapis	187
anchusa altera	124	araneus	49
anchusa alia	124	arbutus	39
androfases	114	arcion	140
andr semon	118	arction	140
anemone	79	arcturon	140
anehym	97	argemone	79
anguum senectus	44	argemone altera	79
antism	97	argentirecrementum	176
anvis	87	argentum uiuum	179
anthemis	114	argentum uiuum	199
athericum	76	argentifloria	176
anthyllis	114	argentifluma	198

INDEX.

argenti spuma	176	attramentū futoriū	179
arilaria	129	attramentum librariū	190
arisarum	76	atraphaxis	65
aristolochia rotunda	83	atriplex	65
aristolochia longa	84	auena	145
armeniacæ mala	38	auricula muris	81
armeniæ lapis	178	auripigmentum	181
armoracia	63	auripigmentum	199
arnoglosson	66	axos	199
aron	76	Bacchar	5
arrenogonon	112	baccharis	94
artemisia	110	balaustium	36
artemisia tenuior	110	ballote	108
artbemisia	211	balsamum	8
Aſarum	5	bafifscus	207
asclepiades	106	basiliscus morfus	211
ascyros	118	batos	126
afinimum lecur	46	bdelium	21
afini ungula	47	bechion	110
afius lapis	186	beta	66
aspalathus	9	betonica	119
asparagus	66	bitumen	25
asphodelus	76	blatta pistinaria	46
aspplenion	114	bliton	64
aspis	207	botrys	110
aspis	211	brassica	65
aster	142	brassica sylvestris	65
astragalus	130	brassica marina	65
Athamanticum	3	bretandæ	110
athera	59	bromus	53
atractylis	106	bromus	145

AA

INDEX

<i>bryon marinum</i>	139	<i>caprinum iecur</i>	47
<i>buccana</i>	43	<i>cardamomum</i>	4
<i>buglossum</i>	143	<i>carduus</i>	87
<i>bulbus uomitorius</i>	77	<i>carpafi succus</i>	196
<i>bulbus abaricum</i>	77	<i>carum</i>	97
<i>bulbus uomitorius</i>	150	<i>cassus</i>	50
<i>burnas</i>	63	<i>cassia</i>	6
<i>bunion</i>	64	<i>castanea</i>	34
<i>burion</i>	142	<i>cattanance</i>	144
<i>buprestis</i>	48	<i>cavatia</i>	142
<i>buprestis</i>	194	<i>cedria</i>	27
<i>buh-thalmos</i>	115	<i>cedrides</i>	27
<i>buphtalmus</i>	212	<i>cedrus</i>	27
<i>butyrum</i>	51	<i>cenchridii ielus</i>	211
<i>Cadmia</i>	171	<i>centhridii uenena</i>	207
<i>calamus odoratus</i>	8	<i>centaurium magnum</i>	84
<i>calamintha</i>	92	<i>centaurium minus</i>	85
<i>calx</i>	184	<i>centaurium</i>	212
<i>calx</i>	199	<i>cæpa</i>	71
<i>cancanum</i>	10	<i>cæpea</i>	117
<i>cancri fluviales</i>	44	<i>cerafia</i>	37
<i>canchrys</i>	101	<i>cerastes</i>	207
<i>cancris</i>	101	<i>cerrus pisas</i>	46
<i>caris iecur</i>	47	<i>ceruinum cornu</i>	48
<i>canis rabiosi signa</i>	203	<i>ceruleum</i>	178
<i>cannabis sylvestris</i>	117	<i>cerusa</i>	177
<i>cannabis sativa</i>	117	<i>cerusa</i>	198
<i>cantharis</i>	48	<i>chalatis</i>	180
<i>cartharidum uenena</i>	194	<i>chamæ</i>	43
<i>capnos</i>	140	<i>chamæcissos</i>	143
<i>capparis</i>	78	<i>camedaphne</i>	146

I N D E X.

chamelæa	154	Cnicus	157
chamelæo albus	83	Coagulum	52
chamelæo niger	86	cocum	128
chamelæuce	143	colchæe terrestres	43
chamæfyce	153	colchicon	137
characias tibhymalus	151	collacchia	61
chelidonia	80	colocynthis	155
chelidonia minor	81	colimbades	34
chia terra	189	condrla	68
chrysanthemon	212	communis curatio in o =	
chrysanthemon	129	mnes virulentos	207
chrysocolla	178	conyza	111
chrysocome	129	conyza parva	111
chrysogonon	129	conyza altera	112
acade	48	corallium	185
acer satinum	61	corianum	98
acer aricinum	61	coriandrum	196
acer sylvestre	51	coris	118
aerbita	68	coronopus	68
acuta uenenum	196	cornus	38
acuta	135	cos	189
amices	46	coflus	8
amolia	189	courmæ	59
annabarbis	179	crateogonium	112
cinnamomum	6	crimnon	59
arcæa	111	criffion	142
asillus	30	crihmæ seu potius critha =	
clematitis	156	mon	68
clematis	120	crocodillion	86
clematis altera	121	crocomagma	11
clinopodium	106	erocum	10

INDEX.

aucubita	69	druinus	201
aucubis sativus	69	druint morsus	210
aucubis sativus	149	dryopeiris	157
aucubis sylvestris	148	Ebulum	155
austrinum	98	ebur	48
austrinum sylvestre	98	echinus aquatilis	42
cupressus	212	echion	124
cupressus	26	elaphoboscum	100
cyclaminus	75	elaterion	148
cyclaminus altera	75	elaterion	148
cynocrambe	158	elatine	126
cynoglosson	143	eleomeli	12
cyparissias tithymalus	152	eleoselinum	99
cyphi thymiana	10	elichryson	129
cypirus	4	empetron	156
cythimus	36	ephemeron	137
cytisus	141	ephemeron	195
daphnoides	146	epimedion	123
daucus	100	epiroticas mala	37
delphinium	100	episactis	140
delphinium alterum	101	epithymum	156
dickianum	91	equifetum	127
dickianum cretense	91	equisetum alterum	128
dickianum	211	erehria terra	189
diphryges	181	erica	29
dipsas	207	erigeron	139
dorycnion	134	erinon	124
dorycnion uenenum	195	erucas	48
draco marinus	44	erucas olerum	70
dracunculus	75	aerugo	174
dracunculus parvus	76	aerugo scolcia	174

INDEX

eruum	62	filiginis compositio	23
erysimon	73	fungi	136
erifimon	212	fungi	198
eringium	88	Gagates lapis	187
erythrodanon	116	galactites lapis	187
eupatorium	126	galbanum	104
euphorbium	104	galerita	48
Faba	61	galiopsis	138
faba ægyptia	61	galla	34
fagus	34	gallina	47
fec	184	gallinæ cerebellum	47
felis	45	gallion	139
fel	55	garum	46
ferula	102	geritale cerui maris	46
Fibrin testes	45	gentiana	83
ficus	40	geranion	111
fidiacula	144	geranion alterum	111
filicula	137	geodes lapis	189
filix fœmina	137	gingiberis	74
filix	137	gingidion	69
fimum	56	git	10
flos ætis	175	Gladiola	123
fœmina	152	glans	34
fœntailum	100	glans unguentaria	150
fœntailum erraticum	100	glasium sativum	81
fœnigræci farina	60	glasium sylvestre	81
fraxinus	27	glaucium	105
fremium	79	glaux	145
fucus marinus	139	gluinum	105
fuligo liquidæ picis	25	gnathalon	111
fuligo pictoria	190	gobius	46

INDEX

gramen	125	hieracia parua	99
gramen perna si	125	Hippacæ	51
gramen harundinaceum	125	hippocampus	42
grossi	41	hippoglosson	140
gypsum	184	hippophaes	150
gypsum	198	hippophestum	151
Hæmorrhous	207	hippopotami testes	45
balica	60	hipposelinon	99
balicabon	42	hir a burbula	70
halimus	29	hirundinum pulli	48
barena	189	birudo	199
barundo	28	hordeum	59
barundo cypria	28	holosteum	121
barundo uallatoria	28	hormimum	113
bastula regia	76	iacinthus	130
hebenus	31	hydromelon	165
hedera	80	hydropiper	74
helenium	11	hydrus	207
helenium alterum	11	hydrus morsus	211
helioscopus	152	hyoscamus	132
heliotropium magnum	158	hyoscamus	196
heliotropium paruum	158	hypacon	131
helleborum album	146	hypericon	118
helleborum nigrum	147	hypocallis	30
helleborina	212	hyssopum	90
helxine	126	Iaspis	188
hematites lapis	186	iberis	42
haemorois morsus	211	idea radix	127
henionitis	114	iecar afirnum	47
herinaceus terrestris	42	iecar caprimam	47
biaracta	98	ilex	34

I N D E X.

<i>indicus lapis</i>	178	<i>lathyris</i>	153
<i>intubus</i>	68	<i>lachryma etipicæ oleæ</i>	34
<i>ion</i>	43	<i>laurus</i>	27
<i>iron</i>	73	<i>laurus alexandrina</i>	146
<i>iris</i>	3	<i>lauri baccae</i>	27
<i>iris sylvestris</i>	123	<i>Lemnæ terra</i>	379
<i>isopyron</i>	142	<i>lens</i>	62
<i>eskaducus lapis</i>	187	<i>lens palustris</i>	137
<i>juncus adoratus</i>	8	<i>lentiscus</i>	23
<i>juniperus parua</i>	26	<i>lentisca resina</i>	23
<i>juniperus magna</i>	26	<i>leontopetalon</i>	106
<i>ixia</i>	198	<i>leontopodium</i>	143
<i>Labrum ueneris</i>	86	<i>lepidium</i>	78
<i>tabrus</i>	156	<i>lepus terrestris</i>	44
<i>lac coagulatum</i>	198	<i>lepus marinus</i>	199
<i>lac humorum</i>	50	<i>leucanthemha</i>	87
<i>lactis usus</i>	49	<i>leucanthemon</i>	114
<i>lacerta</i>	49	<i>leucas</i>	107
<i>lactuca satius</i>	69	<i>lichenes e quorum</i>	47
<i>lactuca sylvestris</i>	69	<i>lichen</i>	128
<i>ladanum</i>	30	<i>ligusticon</i>	96
<i>lagopus</i>	123	<i>ligustrum</i>	30
<i>lampasana</i>	64	<i>libum</i>	107
<i>lana</i>	50	<i>lilium sylvestre</i>	112
<i>lana usla</i>	51	<i>limonium</i>	122
<i>lonaria hærba</i>	74	<i>linum</i>	61
<i>lanceola</i>	116	<i>lithocolla</i>	188
<i>lappa</i>	144	<i>lithospermon</i>	116
<i>lapathum</i>	64	<i>locustæ</i>	48
<i>laser</i>	103	<i>lolium</i>	60
<i>laserpitium</i>	103	<i>lonchitis</i>	116

INDEX.

<i>lonchitis altera</i>	116	<i>medion</i>	123
<i>lotus</i>	38	<i>medularum ratio</i>	55
<i>lotus urbana</i>	141	<i>mel</i>	57
<i>lotus sylvestris</i>	140	<i>mel heraclion</i>	196
<i>lotus ægyptia</i>	140	<i>melanteria</i>	180
<i>lupinus</i>	63	<i>melia terra</i>	190
<i>lichnis coronaria</i>	107	<i>melitites lapis</i>	187
<i>lychnis sylvestris</i>	107	<i>memphites</i>	188
<i>licium</i>	31	<i>menæ</i>	46
<i>lycopsis</i>	124	<i>menta</i>	92
<i>lysimachia</i>	120	<i>mentastrum</i>	92
<i>Macer</i>	28	<i>meon</i>	3
<i>magnis lapis</i>	187	<i>mercurialis</i>	158
<i>mala dulca</i>	37	<i>mergi iecur</i>	47
<i>mala medica</i>	38	<i>messipilus</i>	38
<i>malabathrum</i>	6	<i>metopion unguentum</i>	19
<i>malabathrum</i>	20	<i>milum</i>	60
<i>mali corium</i>	36	<i>millefolium</i>	141
<i>malua</i>	65	<i>millepedæ</i>	46
<i>malum puricum</i>	36	<i>minium sinopicum</i>	179
<i>malum cotoneum</i>	37	<i>misy</i>	180
<i>malum sylvestre</i>	38	<i>molibdæna</i>	176
<i>malum</i>	37	<i>molibdoides lapis</i>	176
<i>mandragoras</i>	134	<i>moly</i>	95
<i>mandragoras</i>	197	<i>moly</i>	212
<i>marcor lignorum</i>	28	<i>montanum nardum</i>	5
<i>maron</i>	93	<i>morochthys</i>	187
<i>marrubium nigrum</i>	108	<i>morus</i>	40
<i>marrubium</i>	108	<i>mulsum</i>	162
<i>meconium</i>	171	<i>mulus</i>	45
<i>medica</i>	71	<i>muria</i>	183

INDEX.

nures	49	ocimastrum	94
maris auricula	81	ocimastrum	124
mus araneus	49	ocimum	70
mus araneus	210	œnanthe	111
mus araneus	206	œnanthe	160
muscas	9	œsyrum	51
mustella	55	olea sylvestris	33
Myaces	43	oleum abrotonium	16
myagron	141	oleum amaracinum	18
myrica	29	oleum amygdalinum	13
myrrha	20	oleum anethinum	16
myrrha	20	oleum Balaninum	13
myrrbis	141	oleum Cicanum	12
myrtidatum	37	oleum cinamomum	19
myrtus sativa	36	oleum e grano gradio	13
Naphtha	25	oleum crocinum	17
narcapheton	10	oleum cyprinum	17
narcissus	150	oleum Elatium	15
nardi genera	4	oleum Cnicinum	13
nardum celticum	15	oleum gleucanum	18
nardum unguentum	19	oleum Hedycroon	19
nasturtium	72	oleum Hyasciaminum	13
Nepeta	92	oleum iasminum	20
nerion	136	oleum iripum	18
nitrum	183	oleum laurinum	14
nitrifluma	184	oleum lentisanum	14
nux juglans	34	oleum masticinum	14
nux auellana	40	oleum megalinum	18
nymphœa	113	oleum melinum	15
nymphœa altera	14	oleum melinum	37
Ochra	178	oleum mendesium	19

INDEX

<i>oleum myrtetum</i>	13	<i>ostracites</i>	188
<i>oleum narcissum</i>	17	<i>Osyris</i>	145
<i>oleum ocaminum</i>	16	<i>othonna</i>	81
<i>oleum œnanthinum</i>	15	<i>ouï candidum</i>	47
<i>oleum oliue sylvestris</i>	11	<i>ouorum natura</i>	47
<i>oleum omphacatum</i>	11	<i>oxischinos</i>	128
<i>oleum picinum</i>	25	<i>Pæonia</i>	115
<i>oleum raphanum</i>	13	<i>paliurus</i>	29
<i>oleum rosaceum</i>	14	<i>palma</i>	35
<i>oleum sampuchinum</i>	15	<i>palma elate</i>	35
<i>oleum ficyonium</i>	12	<i>palmæ thebaice</i>	35
<i>oleum sinapinum</i>	13	<i>panax</i>	95
<i>oleum fusinum</i>	16	<i>panax</i>	96
<i>oleum sylvestris oliue</i>	34	<i>panax chriomion</i>	96
<i>oleum celerium</i>	15	<i>pancratior</i>	78
<i>omphacium</i>	160	<i>panicum</i>	60
<i>omphacomelites</i>	165	<i>papaver erraticum</i>	130
<i>onagra</i>	142	<i>papaver sativum</i>	131
<i>onitis</i>	90	<i>papaver cornutatum</i>	131
<i>onobrychis</i>	118	<i>papaver cornutatum</i>	197
<i>onosma</i>	113	<i>papaver spumeum</i>	131
<i>ony</i>	43	<i>papyrus</i>	28
<i>ophites lapis</i>	188	<i>paralion</i>	152
<i>opobalsamum</i>	8	<i>paromchia</i>	129
<i>oreofelinon</i>	99	<i>parthenium</i>	115
<i>origarium</i>	90	<i>pastinaca marina</i>	209
<i>organum sylvestre</i>	90	<i>pastinaca</i>	44
<i>ormihogatum</i>	70	<i>pastinaca</i>	96
<i>onobanche</i>	70	<i>pastinaca uenenum</i>	206
<i>oryza</i>	59	<i>pæntadatilus</i>	211
<i>officinalis</i>	48	<i>peplion</i>	153
		<i>peplos</i>	

INDEX.

<i>peplos</i>	2	<i>pityusa</i>	152
<i>peplis</i>		<i>pix liquida</i>	24
<i>pepo</i>		<i>pix sicca</i>	25
<i>pæonda</i>		<i>prigitis terra</i>	190
<i>perseae</i>		<i>platiphyllos</i>	152
<i>perficit mala</i>		<i>plantago</i>	66
<i>personata</i>		<i>platanus</i>	27
<i>periclymenon</i>		<i>plumbago</i>	170
<i>Pes gallinaceus</i>		<i>plumbum elotum</i>	175
<i>petasites</i>		<i>plumbum ustum</i>	175
<i>petroselinum</i>		<i>polemonia</i>	121
<i>peucedanum</i>		<i>polion montanum</i>	109
<i>phalangium</i>		<i>polycnemon</i>	106
<i>phalangium</i>		<i>polygala</i>	145
<i>phalaris</i>		<i>polygonatum</i>	120
<i>pharicon</i>		<i>polygonon</i>	120
<i>phaesiolus</i>		<i>pompholix</i>	172
<i>phæmx</i>		<i>populus alba</i>	28
<i>phrygius lapis</i>		<i>populus nigra</i>	28
<i>Phu</i>	5	<i>porrum capitatum</i>	71
<i>phyllitis</i>		<i>portulaca</i>	66
<i>phyllon</i>		<i>portulaca</i>	66
<i>phyteuma</i>		<i>potamogeton</i>	139
<i>picea</i>		<i>poterion</i>	87
<i>pineæ mæces</i>		<i>propolis</i>	58
<i>pinorum eruca</i>		<i>prunus</i>	39
<i>pinus</i>		<i>pseudobubon</i>	143
<i>piper</i>		<i>pseudocasia</i>	6
<i>piscium ius</i>		<i>pseudo cinnamonum</i>	7
<i>pissaphakos</i>		<i>pseudo dictamnus</i>	81
<i>pistacia</i>		<i>psoricon</i>	180

* *

INDEX

<i>psillion</i>	133	<i>rhodia radice</i>	127
<i>psyllion</i>	196	<i>rhus</i>	35
<i>Piarmica</i>	74	<i>ricinus</i>	158
<i>pulegium</i>	91	<i>rosa</i>	31
<i>pulmo marinus</i>	46	<i>rosei pastillæ</i>	34
<i>pumex</i>	182	<i>rosmarini genera</i>	101
<i>purpura</i>	42	<i>rosmarinum coronarium</i>	101
<i>pygnocomon</i>	155	<i>rubeta</i>	199
<i>pyrethrum</i>	101	<i>rubia</i>	110
<i>pyrites lapis</i>	186	<i>rubigo ferri</i>	175
<i>pyrorum genera</i>	38	<i>rubrica</i>	179
<i>Quercus</i>	34	<i>rubrica fabrilis</i>	179
<i>quercus marina</i>	212	<i>rubus canis</i>	30
<i>quinquefolium</i>	127	<i>rubus</i>	128
<i>Radix</i>	63	<i>rubus idæus</i>	126
<i>radix dulcis</i>	94	<i>rufcum</i>	145
<i>ramnus</i>	29	<i>ruta</i>	94
<i>ramnus</i>	218	<i>ruta sylvestris</i>	95
<i>rana</i>	45	<i>Sabina</i>	36
<i>ranunculum</i>	78	<i>sabucus</i>	154
<i>raphanus</i>	63	<i>sagapemon</i>	104
<i>raphanus sylvestris</i>	64	<i>sal</i>	182
<i>rhoponticum</i>	83	<i>salis flos</i>	183
<i>rapum sylvestre</i>	63	<i>salamandra</i>	49
<i>recrementum plumbi</i>	176	<i>salamandra</i>	195
<i>recrementum argenti</i>	176	<i>salix</i>	92
<i>remedia demorum a cr=ne rabioso</i>	204	<i>salvia terra</i>	189
<i>resina lentisana</i>	23	<i>samius lapis</i>	189
<i>resina liquida e pinu &c</i>		<i>sampfucum</i>	93
<i>pices</i>	24	<i>sandaracha</i>	81

I N D E X

<i>sandaraca</i>	199	<i>selinusia terra</i>	189
<i>sanguinaria</i>	120	<i>semperiuum</i>	137
<i>sanguinaria fœmina</i>	120	<i>semperiuum minus</i>	138
<i>sanguis</i>	55	<i>seneca</i>	139
<i>sanguis tauri</i>	198	<i>sepia</i>	44
<i>saphyrus</i>	188	<i>seps</i>	49
<i>sarcocolla</i>	105	<i>serpyllum</i>	93
<i>sardomæ</i>	198	<i>serum lactis</i>	50
<i>saxiphagon</i>	122	<i>sertula campane</i>	93
<i>satureia</i>	93	<i>sesama</i>	60
<i>satyrion</i>	113	<i>sesamoides</i>	147
<i>satyrion erythronion</i>	113	<i>sesamoides paruum</i>	147
<i>saxifragia</i>	122	<i>seseli</i>	97
<i>scammonion</i>	153	<i>seseli ethiopicum</i>	97
<i>scandix</i>	69	<i>seseli peloponense</i>	97
<i>schistum lac</i>	50	<i>seseli creticum</i>	97
<i>schistos lapis</i>	187	<i>setanicum</i>	38
<i>cilla</i>	77	<i>sideritis</i>	125
<i>scincus</i>	49	<i>sideritis alia</i>	125
<i>scolopendra</i>	44	<i>sideritis alia</i>	125
<i>Scolopendra</i>	20	<i>filigo</i>	59
<i>scordium</i>	109	<i>filique</i>	37
<i>scordo prassum</i>	72	<i>filybum</i>	150
<i>scoria plumbi</i>	176	<i>sinapis</i>	72
<i>scorpioides</i>	158	<i>fion</i>	67
<i>scorpionismorsus</i>	206	<i>sisarum</i>	64
<i>scorpius terrestris</i>	44	<i>fison</i>	97
<i>scorpius marinus</i>	44	<i>sisymbrium</i>	67
<i>scorpiu enena</i>	209	<i>sisymbrien alterum</i>	67
<i>securidacca</i>	113	<i>smilax lax</i>	70
<i>selenites lapis</i>	188	<i>smilax aspera</i>	145

**

2

INDEX

<i>smilax lœvis</i>	145	<i>straciotes</i>	139
<i>smyris</i>	188	<i>strigmenta balnearum</i>	12
<i>smyrron</i>	99	<i>Styrax</i>	21
<i>solanum somniferum</i>	133	<i>fullus pulmo</i>	46
<i>solanum hirtense</i>	133	<i>fullus talus</i>	48
<i>solanum nigrum</i>	134	<i>sulphur</i>	182
<i>solæ ueteramentariae</i>	47	<i>sycomorus</i>	40
<i>scraba</i>	38	<i>sympyton alterum</i>	121
<i>sorby</i>	180	<i>Tamarix</i>	28
<i>sparganion</i>	123	<i>taxus</i>	130
<i>spartion</i>	150	<i>taxus</i>	196
<i>spondylion</i>	102	<i>tauri sanguis</i>	198
<i>spina alba</i>	86	<i>telephon</i>	82
<i>spina acuta</i>	29	<i>tellinæ</i>	43
<i>spina arabica</i>	86	<i>terebinthus</i>	24
<i>spina sylvestris</i>	87	<i>terra</i>	189
<i>spongiarum lapides</i>	188	<i>terra fornacum</i>	190
<i>spongiae</i>	185	<i>testæ</i>	190
<i>spuma nitri</i>	184	<i>testiculus canis</i>	112
<i>spuma salis</i>	183	<i>testiculus alter</i>	112
<i>spuma argenti</i>	178	<i>eucrion</i>	107
<i>Squamæ aeris</i>	177	<i>halaffomclites</i>	163
<i>Squama ex acie decussa</i>	174	<i>haliciron</i>	139
<i>Stachys</i>	108	<i>hapnia</i>	149
<i>staette</i>	19	<i>blaspi</i>	75
<i>staphis agria</i>	149	<i>thracius lapis</i>	187
<i>stercus ferri</i>	175	<i>thymus</i>	46
<i>stibium</i>	176	<i>thus</i>	21
<i>sticas</i>	90	<i>thuris fuligo</i>	22
<i>stæbe</i>	121	<i>thuris manna</i>	22
<i>straciotes chyliophylos</i>	139	<i>thuris cortæ</i>	22

INDEX

thytes lapis	187	uesicaria	133
thymelea	154	uettonica	189
thymox alme	164	Victus ratio in merſu ra-	
thymus	92	bosi caſts	205
Tilia	30	uina marina	164
tithymali genera	158	uina piciata	168
tithymalus petraeus	152	uina reſinaria	161
torpedo piſas	44	uini naura	160
toxicon	197	uinum abſinthites	167
Tragacantha	87	uinum acerites	170
tragium	127	uinum adynamon	162
tragium alterum	128	uinum aqyces	165
tragoriganum	91	uinum aromatiles	169
tagos	128	uinum cſarites	169
tribulus	122	uinum Eunites	168
trichomanes	144	uinum etia ſimbites	169
trifolium	109	uinum eatorchites	160
tripolion	144	uinum cedrinum	167
trifago	107	uinum cedrites	167
triticum	58	uinum cefritates	168
Tuber	70	uinum chamaedrytes	168
tuffilago	110	uinum e chamaelea	170
Typha	111	uinum chamephynum	170
Veneris umbilicus	138	uinum e corniza	169
veneris umbiliacus alter	138	uinum cuprifinum	167
ueratrum album	146	uinum cydonites	165
ueratrum nigrum	147	uinum Daucues	169
uerbasca	140	uinum dictamnites	168
uerbenaca	129	uinum e flore salis	170
uerbenaca supina	130	uinum Heleborites	170
uerbenaca	211	uinum hyſſopales	168
vermes terrent	49	uinum iuniperium	167

I N D E X

<i>uinum iuniperinum</i>	167	<i>uinum thereburinum</i>	168
<i>uinum Laurinum</i>	167	<i>uinum thymbrites</i>	168
<i>uinum lentsicinum</i>	166	<i>uinum ihymites</i>	168
<i>uinum Mandragorites</i>	170	<i>uinum e thymelea</i>	170
<i>uinum marathrates</i>	170	<i>uinum tragoriganites</i>	168
<i>uinum melites</i>	165	<i>uiola alba</i>	112
<i>uinum melicites</i>	162	<i>uiola purpurea</i>	142
<i>uinum melomeli</i>	165	<i>uipera</i>	206
<i>uinum myrsinites</i>	166	<i>uipera</i>	110
<i>uinum myrtites</i>	165	<i>uiperine carnes</i>	44
<i>uinum e Nardo sylvestri</i>	169	<i>uiscus</i>	105
<i>uinum neclarites</i>	169	<i>uitis alba</i>	136
<i>uinum Oæanthinum</i>	165	<i>uitis nigra</i>	137
<i>uinum origem, es</i>	169	<i>uitis umifera</i>	139
<i>uinum omphacites</i>	162	<i>uitis sylvestris</i>	159
<i>uinum Palmeum</i>	166	<i>uitex</i>	32
<i>uinum parvates</i>	170	<i>ulmus</i>	28
<i>uinum pictum</i>	167	<i>unguentorum ratio</i>	14
<i>uinu e pipe myrrha et iride</i>	169	<i>ungula asini</i>	47
<i>uinum prasyles</i>	168	<i>Volucrum</i>	121
<i>uinum Refinarum</i>	166	<i>urina</i>	57
<i>uinum rhodites</i>	165	<i>urticae</i>	138
<i>uinum rhoites</i>	165	<i>urticae labeo</i>	138
<i>uinum saluiatum</i>	199	<i>ustio contra uenenatos</i>	204
<i>uinum scammonites</i>	171	<i>uua</i>	159
<i>uinum fallinum</i>	164	<i>uua passa</i>	159
<i>uinum selenites</i>	170	<i>uulpirus pulmo</i>	46
<i>uinum stichadites</i>	168	<i>xylobalsamon</i>	9
<i>uinum strobilites</i>	167	<i>xyphion</i>	144
<i>uinum e sycomoris</i>	160	<i>Zea</i>	59
<i>uinu n e syriaca nardo celtica</i>	169	<i>Zithon</i>	59
<i>mulabathro</i>	169	<i>Zopissa</i>	25

IO. OLIVERIUS ABBAS. 5.

Medardi suessionis Dioscoridē a Io.

Ruellio Latinum factū Alloquia

eur. Carmen phaleicum En-

decasyllabum.

I securi liber, nec extimescas
Vulgi uanilogi licentiorē.
Nasum, Rhincærote longiorem;
qui tantum soleat, quātq; Ronchos
Spuras ædere naribus tumenteis,
Nec quicq; olfaciat bonum, nel altum;
Cum uires habeat ne quoq; odorat
Ad florentia prata literarum,
Et gratas superis rosas olenteis,
Atq; ad pegasi dñi amara tempe;
Linguis nauic; uta procaciorum,
Quies sūlume nihil sapit, quibusq;
Infirmum solidis abis palatum
Cœlestē Ambrosiam, deurq; Nectar
Ne gustare quādem parum per aufint,
I securi liber dumos per omnes
Quæ musas redolent pulchiores,
Totus t chorus oblaus sephorum
Plaudens excipiet, leget, fruebit,
Ornabit, uenerabitur coletq;
Ad cœlum efferet, & fuore multo,
Consensiq; pari onusnum probabit
Quim tu (crede mhi) licet pelasgōn
Pridem palliolo decorus essem,
Vestitu latio magis placebis

Tectus Romulea taga quiritum ;
Quam convexuit inclitus Ruellus
Artis pœoniæ deus Ruellus
Aequi rhetorican utraq; lingua
O' Diſcorida, et arens medelæ
Tu quantum, uid°, debeas Ruello,
Qui te ex Helladico facit Latinum ;
Quod debere sibi fatetur orbis
Totus, Nos quoq; gratulamur omnes
Testes Endecasyllabis ouantes.

F I N I S.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZAR
BEI DE MEDICINALI MATE-
RIA LIBER PRIMVS, IOAN
NE RVELLIO SVESSIO-
NENSI INTERPRETE.

Vanquam amicissime Ari, complures non ueterū modo, sed recentiorum quoq; de me= dicamentorū compositione, uiribus, atq; pro batione commentati sunt, nobis tamen nec uonum, nec à ratione abhorrentē impetum animi ad hoc opus incessisse, tibi ostendere tentabimus. Cum eorum nōnulli absolutum nihil ædiderant: alij quam plurima, quæ auditu percunctando di dicere, scriptis tradiderant. Siquidem Bithynus Iolas, & Heracli des Tarentinus omissa prorsus hærbam translatione, rem sane quām paucis perstrinxerunt. Neq; uero omnes illi de metallicis quicquām rebus, aut odoramentis memoriae prodiderunt. Crate nas autem hærbarius, & Andreas medicus, qui cæteris diligen tius hac in parte uersati uidentur: radices multas apprime uileis, hærbasq;, haud quaquām adnectatas recliquerunt. Nec sic quoq; prisca laude sua fraudandi sunt, quos, et si pauci ipsis referantur accepta, magnam tamen impendisse diligentiam constat. Iuniori bus minus assentiendum, è quibus Tylæus Bassus, & Nicera tus, & Petronius, Nigerq;, & Diodotus Asclepiadæ omnes, medicinalem materiam uernaculaam, cognitamq; uulgo dignam œnsuerunt, quæ ab eis literis axacte mandaretur: ut medicamen torum uires, probationesq; cursim complexi, sic nullo experimen to eorum effectus colligentes, inani uero reddendarum causarum

Dioscorides.

A

DE MEDICINALI MATERIA

Studio uerba fundentes, alia pro alijs scriptitando, rē in acerū cōgerieq; extulerunt. Siquidē q̄ inter eos egregius habetur Nigr, Euphorbiū nascentis in Italia Chamelæ & suacum esse contendit. Androſemoneq; eandem h̄erbam cum Hyperico esse. Quinetiā Aloen in iudæ a fossilē nasci, et pleraq; his similia atro effectuū explicatiōne exponit, quæ prorsus ueritati refragātur. Quibus cōiectura colligi potest, ea nō occulata fide, sed narratione potius ab alijs accepisse. In ordine ydē ipsi aberrarunt, partim eorum diſcrepanteis nullaq; cognatione cōiunctas uires collidentes, alijs p elemēta literarum scripta in ordinē digerētes, quo facilius memo riae mandarentur, genera, & eorum effectus à sua cognatione diſtingentes. Nos uero ab īneunte, ut ita dicam, īuenta, iugi de fiderio cognoscendæ materiæ affecti, per multos mundi tractus peragrauimus nec enim nescis nos militarem uitam exegisse, tuoq; bortatu commentationem in sex libros contulimus, quod opus tibi dicamus Arti, grato nostro arsimo obsequentes, ob eum, quo nos prosequeris, affectum. Etenim natura cum in omniis eru ditione excultos, tum uero in eos, quis cum tibi eiusdem artis ne cessitudo intercedit, pronus ad amiciam esse sc̄les. in nos etiam aliquanto peculiarius. Enīmuero non paruum præbet tuæ probitatis argumeneum, optimi uiri Licinij Bassi singularis erga te charitas, quam unā degentes nouimus, cum mutuam inter uos bene uolentiam emulacione dignam intueremur. Admonitum autem te uelim, eosq; , qui in commentarios nostros incident, ut ne in uerbis facultatem nostram cōstimetis, sed potius adhibitam rebus cum peritia curam. Etenim partim res oculis subiectas exatissime cognouimus, partim narratione omnibus consena, in dagatione q; rerū apud singulos uernacularum diligenter acceperimus. Dabimus igitur operam, ut differenti ab alijs ordine utentes genera medicinarum, uires q; describamus. Quod autem necessaria sit medicamentorum ratio, nemo est fermè, qui ignoret.

q̄ ea toti arti coniuncta sit, & ab ea expugnandis membratim
uitijs remedia petantur. Quare per medicamentorum composi-
tiones, atq̄ mixturas, & facta in morbis pericula extendi, &
incrementum aspergere potest quām plurimam opitulante fina-
gulorum medicaminum cognitione. Quinetiam uernacula, fa-
miliaremq; materiam complectemur, ut perfecta sint, quae scri-
ptis relinquemus. Verum in primis curam impendere oportet,
ut suis temporibus singula & demetantur, & recondantur. In
tempestate enim decerpta, condita' ue, aut nullo, aut euando mu-
nere funguntur. Serena etenim cœli constitutione demeten-
da sunt. Magni siquidem refere inter colligendum, si uel
squallores, uel imbres infestii sint. Quemadmodum si loca, in
quibus prodeunt, cliuosa, & uentis exposita sint, & perflata,
frigidaq; , & aquis carentia, in his entim locis uires eorum lon-
ge ualidiores intelliguntur. Contrà, quæ in campestribus, riguis,
& opacis, ceteris q; locis à uento silentibus enascuntur, plerūq;
degenerant, & minus uiribus ualent. multosq; magis si non
suis horis peropportune colligantur, aut si per imbecillitatem
intabuerint. Neq; ignorandum, q; s̄epe præcoci, aut serotina
loci natura, aut anni clementia, maturius, aut serius adolescent.
Nonnulla propria ui hyeme florent, & felia patiunt. quædam
bis anno florifera. Quare, cui in animo est horum peritiam asseq,
necessē est ijs prima germinatione solo emergentibus, adultis, &
senescentibus adesse. Nam qui pullulanti hærbæ dunitaxat adstil-
terit, adulteam cognoscere non potest, neq; qui adultam tantum
inspexerit, nuper erumpentem noscat. Quò fit, ut propter mu-
tationem foliorum fræm, caulum proceritates, florum, semi-
nisq; magnitudinem, nonnulli, qui olim has ætatum uarieta-
tes non perspexerunt, magno in errore uersentur. Quæ cau-
sa etiam nonnullis scriptoribus imposuit, qui hæbas quas-
dam, uerbi gratia gramen, quirqueflican, & tussilaginem, emt.

DE MEDICINALIA MATERIA

cere florem, fructum, & caulem, negant. Ergo qui sepius ad ui-
sendas herbas, & earum loca se contulerit, earum cognitionem
maxime consequetur. Sare etiamnum conuenit, sola ex herba-
cæs medicaminibus ueratri genera, nigrum inquam, & candi-
dum: multis edurare annis: reliqua à trimatu inutilia. Quæ ue-
ro ramis scatent, sicut stœchas, trissago, polium, abrotонum, seriz-
phium, absinthium, hyssopum, & alia id genus semine prægnan-
tia demetantur. Flores quoque antea, quam sponte sua decidant.
Fructus autem ut maturi excutiantur, necesse est: et semina, ubi
siccari cœperint, priusquam defluant. Hærbarum sucus, & fo-
liorum elix̄ debet, germinantibus adhuc cauliculis. Lac, & lachry-
mæ excipiuntur, maso per adolescentiam caule. Radices, & li-
qua nenta, corticæ ue, ut recōdantur, eximere conuenit, cum her-
bæ suis folijs exuuntur. Sicantur etiam expurgatae inibi, locas a-
fferginem non redolentibus sed quæ luto, aut puluere sunt obſi-
tæ, aqua elui debent. Flores, & omnia, quæ iucundum odorem ef-
flant, arculis tiliaceis nullo situ obductis reponantur. Nonnun-
quam charta, aut foliis semina, ut perennent, apte inuoluuntur.
Liquidis medicaminibus densior materia argentea, uitrea, aut
cornea, conuenit. Fictilis, etiam si modo rara non sit, accommoda-
tur. & ligne à præsertim è buxo sed ænea uasa liquidis oculo-
rū medicamentis, quæ aceto, pice liquida, aut cedria, componuntur.
Adipem autem, & medullas stagnis uasis recondi conuenit.

IRIS ab aliquibus illyrica, ab alijs thelpide, ab alijs urana, à nonnullis catheron, aut thaumastos, à romanis marica rādix, à quibusdam gladiola, ab alijs consecratrix, ab ægyptijs nar appellatur. A celestis arcus similitudine nomen accepit. Folia fert gladiolæ, sed maiora, latiora, et pinguiora. Flores summo caule, alterno situ incurvi evariant. Siquidem candidi, pallentes, lutei, purpurei, aut cœrulei conspicuntur. qua diuersi coloris specie quædam cœlestis arcus mago representari uidetur. Radices subiacent geniculatæ, duræ, odorate, quæ frustatum disseverantur, in umbra siccantur, & traiectæ lino reconduntur. Melior est illyrica, & Macedonica: & inter has laudatissima, quæ pulcherrimæ ferè, & densa contracta radice, frangenti contumax, sub ruffa colore, gustu amaro, odore perquam suavi, ac syncero, ita ut mulsum prorsus situm redoleat: quæ dum tunditur, sternutamenta mouet. Secundum locum habet africana, candidans, guſtuq; amara. Teredines in uetus state sentiunt tunc tamen odoratio res reddi solent. Vis omnibus excalactoria, extenuans, contra tuſsim efficix, humorum, qui ægre ryciuntur, crassitiem digerunt. Bis lem, crassanq; vituitam ex hydromelite drachmis septem epotæ purgant. Somnum conaliunt. Lachrymas auunt. Torminibus mendetur. Eadem potæ ex aeto auxiliantur serpentium iætibus, lienosis, conuulsis, à uento refrigeratis, aut rigidibus, & quibus genitura effluit, Menses, ex uino potæ fellunt. Decoctum earū, fœminarum fotibus utiliter imponitur, ad emolliendos locos, laxandaq; in eis uenarum spiracula. Ischiadis infunditur. Fistulas, ac sinus carne explet. Radices ex melle glandis modo subditæ partus extrahunt. Quinetiam coctæ, & illitæ, strumas ueteresq; duricias emolliunt. Siccæ quoq; ulcera replent, et cù mel le purgant. Nudata ossa corpore operiunt. Dolribus capitis, cù aeto, & rosaceo magna utilitate illinuntur. Admotæ cum alba

DE MEDICINALI MATERIA.

ueratro, & duabus mellis partibus, lentigines, & uitia cutis in facie emaculant. Pessis, malagmatis, & acopis insertuntur. In uniuersum magis ad omnia usus.

De Acoro.

CAP. II.

Corum aliqui choron aphrodisias Romani uenereā, aut radicem nauticam, galli piper aqueum uocant. Folia iridis habet angustiora tamen. Radices non diffimiles cōplicitas, non in rectū, sed obliquum tendentes, & summo cōspite sparsas, genitale intercepas: albantes, gustu acres odore non ingratas. Optimum est densum, candidum, plenum, non exesum, odoratum, cuiusmodi colchidiam, & gelaticum, quod aspersione dicunt. Radici uis calfactoria. Decoculum potu urinam cit. Prodest lateris doloribus, & iocaneris, atq; pectoris. Item torminibus, uulsiis, ruptis. Lienem absunt. Vrinæ silicio, & serpentum illibis auxiliatur. Ad mulieres infessus iridis modo utiliter impunitur. Oculorum caligines si cōcō discutit. Antidotis radix magno usu commiscetur.

De Meo.

CAP. III.

Eon, quod aethamanticum uocant, in Macedonia, & Hispania plurimum gignitur, anheto folijs, & caule simile, sed eo crassius, binū m ferme cibitorum aletudine attollitur, sparsis in obliquum, rectumq; radicibus, longis, tenuibus, odoratis, linguam excalcentibus. Quæ feruefactæ ex aqua, uel trite citra coctionem, præclusorum renum, ueſicæq; farctæ uitta potu leniunt. Vrinæ difficultati medentur. Stomachi inflationes discutiunt. Torminibus, commotæ uulnæ, articulorū doloribus, atq; fluxionibus pectoris, tritæ cum melle in eclegmate auxiliantur. Sanguinem per menstrua pellunt, diſſectionibus feruefactæ. Infantibus autem illæ imo ventri urinas mouent. quod si plus, quam deceat, ex his bibatur, caput dolore afficiunt.

De Cypiro.

CAP. III.

Ypirus, quem aliquid erysoptrum, ut asphalatum appellant, Romani iunci radicem, aut iuncum. folia fert porraceis proxima, sed longiora, et exiliora. Caulem odorati iunci, cubitalem, aut maiorem, angulosum. In cuius caumine minuta folia cum semine exoriuntur. Radices, quarum in medicina est usus, contiguis inter se oleis oblongis, rotundis ue si miles, nigro colore, suavi odore, amaro gustu. In lacunis, & pulsibus enascitur. Optima est grauissima, densa, fractu contusa max, plena, & aspera odoris cum quadam acrimonia iucundi, qualis est cicia, syriaca, & quæ à Cycladibus insulis petitur. Huic calida uis inest. Venarum spiracula laxat. Urinam aet. Ad calculos, aquamq; subter cutem utilissime bibitur. Aduersus scorpionum ictus remedio est. Per frictionibus uulue, et præclu sionibus foci prodest. Pellit menses. Contra ulcera oris, etiam si depascant, uorentq; farina eius efficax est. Malag matis calfacientibus, & unguentorum spissamentis adiutoria solet. Aliud cypiri genus tradunt in India nasci gingiberis effigie, quod manducatum croa nim reddit, & illum praesentem pectori uitæ exibet.

De Cardamomo.

CAP. V.

Ardamomum optimum est, quod ex Comagene, Armenia, Bosphoroq; deuehitur. In India quoq; et Arabia prouenit. Eligere debet plenum, frangenti contusa max, contractum. quod enim huiusmodi non est, intempestivum iudicatur. & gustu acre, subamarum, & odore caput tenet. Ex calcifactoriam uitæ habet. Potumq; ex aqua facit ad comitiales, ischiadicos, tuffas, neruorum resolutionem. Ite ad rupta, nulsa, eormina. Latas uentris tinea excutit. Ex uino autem potu rebus, difficultati urinæ, à scorpione ictis, neq; nō omnibus uenenum uibrantibus, auxilio est. Cū cortice radicis lauri epota dragma calculos comminuit. Partus sufficienecat. Scabiem ex

DE MEDECINALI MATERIA.

aceto illum adimit. Et ad unguentorum spissamenta additur.

De Nardo.

CAP. VI.

Vonardi genera. unum Indicum, alterum Syriacum.
d appellatur. Non quod in Syria proueniat, sed quod
monis, in quo oritur, pars una ad Syrios, pars altera
ad Indos flectitur. Ex hoc syriaci genere precipuum est recens, ee
leue, largam gerens comam flauum color, perquam odoratum,
ac cyperum redolens; breui spica, amaro sapore linguam siccante,
quod diu in sua odoris gratia permaneat. Ex indicis autem
nardum quoddam Gangitis uocatur à fluvio Gange, apud quem
enascitur, montem præter fluentie. quod genus ob multam loci, in
quo prodit, uliginem, viribus infirmius est, atq; procerius adole=
scit, opteras ferens spicas, ab radice comatas, unaq; conuolutas,
ac grauiter dentes. Montanum autem odoratius, spica breui, odo
re cypero niano, cæteras habens syriaca dotes. Est et genus
quoddam, cui sampharitico nomen locus indidit, fructe breui, in
magnas se spargens spicas, candidiore caule, byr. corum viru supra
modum redolente: quod improbatur. Madefactum uendi, so
let, quod uitium ex eo deprehenditur, q; candida sit spica, et squa
lida, nulloq; puluere obsita. Adulteratur stibio cum aqua, aut pal
meo uino, in spissationis, ponderisq; causa inspirato. Intueri au
tem oportet, si lutum radicibus insideat, et incrinculo puluerem
exautere eluendis manibus utilem. Vnum habent excalculatoriam,
et exiccatem. Vrinam mouent. Aluum potu fistunt. Vuluæ
profluvia, saniemq; apposita supprimunt. Nauseæ ex aqua fri
gida auxiliantur, et cardiacis, inflationi, iocinerti, regio morbo,
renum uitii. Aquæ autem incoctæ fotu ad in sessum, vuluæ in
flammationibus medentur. Ad glabras oculorū genas ualent si
quidem eas ad densiorem pilum reducant. Perfusis humore cors
poribus in spargantur. Miscentur antidotis, et in fistulis non pica
to ad ocularia medicamenta reconduntur, trita in farinam, et

cum uino in pastillos coacta.

De Nardo Celtico.

CAP. VII.

*Elticum nardū nasatur in Ligurie alpibus, scilicet
in patrio nomine appellatum. Prouenitq; in Istria.*

Exigue fruticat, & cum radice ullitur. Alligatur manu cilibus fasciulis, manipulatimq; compomitur. Folia habet oblonga, colore in flavum lāguido. Florem luteum. Foliorum, ac caulinorum duntaxat usus est, et odoris suavitatis. Vnde pridie fasciculos aqua abluere expedit, & exempta terra panito solo, atq; humenti sibie & a charta reponere, postridie repurgare. siquidem utile ab acreso, alienoq;, propter humoris uim, non excutitur. Adulteratur imposita herba simili, quæ hirculus uocatur ab odoris grauitate, sed facilis cognitio. Namq; haerba candidior est, sine caule, minoribus folijs. Radice neq; amara, neq; odorata, ut uerū nardum est. Itaq; radices, atq; caulinuli, abieciuntur folijs triti, uino exipiuntur, digeruntur q; in pastillos, & ita fictili nouo diligenter operto, asservari debent. Laudatur maxime recente, iucundi odoris, radice numeroſa cohærens, plenum, nec fragile. Ad eadē, quæ syriacum, pollet, sed uehementius urinam at, & stomacho utilius est. Inflammationibus iocineris, & felle suffusis auxiliatur. Contra stomachi inflationes, cum absinthio decocto bibitur. Item aduersus lienem, renum, & uesticæ uitia & uenenatos ictus ex uino. Additur in malagmata, potionē, & calfaientia unguenta.

De Montano Nardo.

CAP. VIII.

*Ontanum Nardum, quod ab aliquibus Thylachitis,
et Niris appellatur, in Cilicia, et Syria nasatur, caule,
& foliis Eryngio similibus, minoribus, minime tamē
spinosis, asperisq;. Radicibus binis nititur, aut pluribus, nigris,
odoratis, ceu hastulæ regiae, sed longe gracilioribus, & exilioribus.
Neq; caulem, neq; fructum, neq; florem profert: ad eadem,*

DE MEDICINALI MATERIA

ad quæ celticum, efficax.

De Asaro.

C A P. IX.

Sarum, quod & ipsum aliqui sylvestre nardum appellant, Magis sanguinem Martis, Latini perpensam, alijs bachar, Osthanes resum, Aegyptij ærea, alijs Nardum rusticum, Galli Bachar, Aethrusa succinum. Odorata herba est, qua in coronamentis utitur, hæderæ foliis, minoribus multò, rotundioribus q; floribus cytini hyoscyami, purpureis, inter folia proxime radicem emicantibus, odoratis, in quibus semen acinosum. Cauliculos habet angulosos, asperos, & molles. Radices numerosas, gentilatatas, tenues, obliquas, graminis non dissimiles, longe tamen graciliores, odoratas, quibus odor inest annam momo proximus. Asperum, siccumq; scolum amat. Eius radix, ruptis, conuulsis, in tussi ueteri, & spirandi difficultate, & si urina ægre redditur, opifera est. Menses aet Contra serpentum ictus, eam in uino bibere salutare est. Folia, ut quæ astringant, illita, capitis, doloribus, oculorum inflammationibus, incipientibus ægilopis, mammis tumentibus à partu, ignibus sacris auxiliantur. Odor somnum gignit. Crateuas herbarius de eo ita scriptum reliquit. Asarum ex calidioriam vim habet. Vrinam cit. Hydropicas, & uetusto coxendiacum dolori prodest. Radices sensis drachmis ex aqua mulsa potæ, menses trahunt, & ueratri alibi modo purgant. In unguenta additur. Umbrosis montibus prouenit, sed plurimum in ponto, phrygia, illico, & italicæ insufficiensi agro.

De Phu.

C A P. X.

Hu, quod & aliqui sylvestre nardum appellant, nascitur in ponto, folio olusatris, aut elaphoboscis, caule cubitali, aue altiore, leui, cauo, molli, in purpuream uergente, geniculis intercepto. Floribus narcisso proximis, maioribus, teneris, & in albicante purpureis. Radice

superius ad digitum minoris crassitudinem, ex obliquo uilloso in nigri ueratri, aut iuncta odorati modum, capillamentis inuicem contextis, flavescentibus; odoratis, cum quadam odoris grauitate nardum æmulantibus. Excalfacit. Urinam mouet, si secca potui detur. Decoctum eadem præstare potest, ad lateris etiani dolorum efficax. Menses cit. Antidotis infertilatur. Adulteratur radice rufi ammista: sed maleficium depræhenditur; quoniam hæc dura est, et frangenti contumax, sine ulla odoris gratia.

De Malabatro.

C A P. XI.

Alabatum arbitratum aliqui esse indici nardi filium, m falsi quadam odoris cognatione, permulta enim nardum olen: quemadmodum p̄ hu, Asarum, Niris. secaus uenem res se habet. Namq̄ malabatum folium sui generis est, quod indicæ gignut paludes lentit palustris modo innatas aquis fine radice. Id collectum statim linc transcurrit, & siccatum reconditur. Tradunt siccatis æstiuo seruore aquis, humum ari dis fruticibus ura, quod ubi non euenerit, ne amplius quidem renasci. Laudatur recens cum rigidine quadam candicans, integrum, nec fragile, odore caput feriens, quod diu insuvi odore permaneat, & nardum sapore imitetur, nullo salis gustu. Infirmum uero, & minutum contusum, præsertim si cariosum uirus olet, uiciosum est. Easdem nardo sortitur uires, sed efficacius omnia præstat. Urinam uehementius aet, ac Stomachum magis prodet malobathri uis. Lippitudinibus, inflammationibus q; eritū, & in uino serue factum commode illinitur. Subdiuum linguae, oris halitum, & suavitatem commendat. Vestuum quoq; odore interpositum seruat, & ab erosione tuetur.

De Casia.

C A P. XII.

Asia, cuius complura sunt genera, iuxta odoriferam Arabiæ gignitur, crassi corticis sarcineto, st. lijs piperis. Eligenda est fulvescēs, pulchri coloris, corallij æmula,

DE MEDICINALI MATERIA.

perquam angusta, longa, crassa, & fistulosa, gustu mordens, & cum aliquanto fenuore astrigens, aromaticus, uinoso odore, cuius modi est, quæ ab incolis achy appellatur, ab Alexandriæ negotiatoribus, daphnitis. Huic præfertur crassa, purpurea, et nigritans, & sic cognomine, quæ rosam odore imitatur, præcipui in medicina usus. Secundum locum tenet antedicta. Tertia cuius seletico blasto cognomen est. Reliquæ uiles, & quæ Aphemum dicitur, nigra, insuavis, cortice tenui, ac rimoso, et quam darcum, & atton vocant barbaro nomine.

De Pseudocasia. CAP. XIII.

Imilior huic est pseudocasia, quam ut explicari possit,
quæ gustu coarguitur, cum nec acris, nec odorata
sit, hærentemque medullæ corticem habeat. Inuenitur
etiam lata quædam fistula, mollis, leuis, plena, ab alia distans.
Damnatur candidans scabra, hincum uirus redolens, & quæ te-
nui fistula, & scabra cute sit. Vm obtinet calfaciendi, urinam
ciendi, sicandi, & leniter astrigendi. Conuenit ad medicamen-
ta oculorum, et malagmata, quæ præstandæ claritatis gratia co-
annuntur. Lentigines tollit, cum melle illita. Menses trahit. Con-
tra uituperarum ictus pota auxiliatur. Aduersus intestinas in-
flammationes omnes, et renū uicia, pota proficit. Fœminis in so-
lia desidentibus, aut suffumentis prodest ad dilatationem uulue.
Ea duplo pondere medicamentis mixta, cinnamomi uicem supplet.
Nam eosdem effectus præbet, ad plurima perquam utilis.

De Cinnamomo. CAP. XIV.

Innamomi genera plura patrum sibi nomen uendicā-
tia. Prefertur tamen mosillum, p. casiae, cui mosylli
nomen est, aliquam referat effigiem, sed in eo gene-
re, recens, nigrum, ex uinoso in cinereum uergens, leue, ternibus
ramulis, ac frequentibus nodis anctum, perquam iucunde olens.
Optimum fere temperamentum, odoris proprietate constat. In-

uenditur enim in optimo, quodq; siorsum nasatur, odor cardas
momo proximus. Insuper, acre & mordens, & cum calfactione
quadam tenus salsum quod non ato conficitur hirsutum, aut fri-
canti, lanuginosum, leibus tamen internodiis appareat. Si certa-
tior fieri uoles, uellito ab radice surasum, facilis est huiuscmodi
probatio. Namq; fragmenta, a' iectica quædam sunt. Quæ au-
tem potentius spirant: suo halitu, cum nares consuluntur, olfactū
expletia, deterioris dignotionem impendunt. Est etiamnum Mō-
tanum, crassum, pumile, fuligescens admodum. Tertium à Mosy=
lo, perquam suauiter olet, nigrum, fructosum, paucis interceden-
tibus geniculis. Quartum fungosum candidans aspectu, tuberos-
sum, uile, ac friabile, magnam habens radicem, casiam planè re-
præsentantem. Quintum genus, gustu amarum, & cortice ful-
uæ casiae simile, tangentib; firmum, minus neruosum densa radice
firmatum. His, quæ thuris, casiae, aut anomni odorem spirat, minus
suavitatis inest. Deligito scabrum, rugosum, lœue, lignosum. Ra-
dicem autem ut inutilem reiicio.

De pseudocannamo.

C A P. X V.

Si etiamnum genus aliud, cui pseudocannamo cogno-
men est. Inuolidi odoris, solitarumq; virium. Voca-
tur etiam Zingiber, cum tamen sit xylocannamomum,
præbens quandam cinnamomi faciem. Est autem lignosum can-
namomum farmenta longa, robusta q; ferens, odore longe cinna-
momo inferiore. Sunt qui xylocannamomum, à cinnamomo dis-
ferre dicant, q; à natura eius abhorreat. Cinnamomum omne ex
calfacit, emollit, & concoquit. Virinam aet. Tam menses, quam
partus potum, aut ex myrrha impossum pellit. Contra bestias,
quæ virus ejaculantur, uenenaq; conuerit. Calliginem pupillis o-
culorum, obseruantem discutit. Crassitatem extenuat. Lentigines,
& uitia cutis in facie ex melle illitum detergit. Contra tusses de
fluxiones, aquam subter autem fusam, renum uitia, & urinæ dif-

DE MEDICINALI MATERIA

ficultatem efficax est. Unguentis preciosis inseri solet: & in summa, magnè ad omnia usus. Tritum uino exapitur, umbraq; siccatum, quo diutius eduret, reconditur. Est & quoddam annomorum, quod aliqui pseudocannamomum appellant, perquam denso, atq; crasso faremento, longe tamen inualidius cinnamomo, & odore guſtu.

De Amomo.

C A P . X V I .

Momum exigue fruticæ ex ligno se conuolens in aue modum, flore tenui candidæ uiole, paruo. folijs unis albe similibus. Laudatur quam maxime armeniacū, fulvo auri colore, ligno subruffo, ualde odorato. Medicum, quoniam in campestribus, & aquofis enascitur, infirmum esse constat. Est autem magnum subuiride, tactu molli frutice uenit, sed odo re origani. Ponticum uero subruffum, parum, fragile, racemosum, fructu turgens, & odore nares feriens. Deligo recens, candidum, uel subrubrum, quod nec astrictum cohæreat, nec conuolatur, sed solutum diffundatur, seminis plenum, uinis paruis simile, graue, odoratum, modo cariem non contraxerit, acre guſtu mordens, simplici celore non euariante. Vim habet calfacendi, astringendi, excandi. Scumnum allicit, & illitum fronti, doloris sensum aufert. Inflammationes, & meliceridas concœquit, dissecitq; Iuuat, quos scorpius percussit, ex ocymo illitum. Et podagrias confert. Inflammationes oculorum, uiscerumq; lenit ex una passa. Ad uiliuarum uitia in pessis, aut infectionibus utile est. Decoctum iocineri, renibus, podagræ, potu conuenit. Antidotis immiscetur, & preciosissimis unguentis. Adulteratur herba amomo simili, quæ Anomis uocatur, sed sine odore, sine fructu. Nasatur in Armenia, flore origani. Quare in huiuscmodi probationibus fragmenta fugienda sunt. Eligenda autem, quæ ab ure radice integros surculos emittunt.

De Ceflo.

C A P. XVII.

Recellit *Arabicus candidus*, leuis, eximia odoris suauitate. Secundum locum sibi uendicat *indicus*, leuis, plenus, ut *ferula niger*. Tertius est *syriacus*, grauis, colore buxeum, & odore feriens. Optimus est *recens*, *albus*, abun-
de plenus, densus, à *teredinibus* non erosus, sine graueolentia,
gusto calidus, ac mordens. Vis ei exaltatoria. Urinam ci-
et. Menses pellit. Vitijs, quæ uulnra male habent, tam impositu,
quam fota auxiliatur. Contra uiperarum morsus sextantem bis-
bere prodest. Item aduersus pectoris dolores, conuulsa, inflatio-
nesq; ex uino, & absinthio. Venerem ex mulso stimulat. La-
cas uentris tinea ex aqua pellit. Rigentibus, ex oleo, ante fe-
brium significaciones, & neruorum resolutionibus oblinitur.
Vitia cutis in facie, cum aqua, uel melle illitus emendat. Addi-
tur in antidota, & malagata. Sunt, qui ammisctis helenij cōma-
geni præduris radicibus adulterent, quod deprehensu facile est.
Siquidem neq; gusto feruet helenum, neq; ualidum odorem ui-
brat, ut caput tentare possit.

De odorato Iuncō

C A P. XVIII.

Doratus Iuncas, in Africa et Arabia nasatur. Lauda-
tissimus ex Nabathea. Proximus *arabicus*, quem ali-
qui *Babylonium cognominant*. Aly teuchitum. Pessi-
mus ex Africa. Eligendus est *ruffus*, *recens*, *floribus* refertus,
tenuis, *rubentibus* fragmentis, qui manibus confricando rosæ
odorem emitit. Igne & mordacitatis ad linguam. Floris, &
arundinum, *radicasq;*, est usus. Vim urinæ ciundæ habet.
Menses pellit. Discutit inflationes. Caput agrauat. Modis
& astringit, comminuit, excocquit, ac uenarum spiracula la-
xit. Urinam mouet. Flos eius in potu utilis sanguinem reju-
cientibus, doloribus stomachi, pulmonis, iocineris, & re-
num, miscatur antidotis. Radix astringentior est. Ideo fasilli-

DE MEDICINALI MATERIA

is Stomachi, hydropiæ, conurulis, cum pari pondere piperis, per dies aliquod datur. Decoctum uulue inflammationibus, ad desiderium fœtus, utile est.

De Calamo odorato. C A P. X I X.

Alamus odoratus in India nascitur. Melior est fulvus
dense gerulatus, & qui assulo se frangitur, plena araneorum fistula, albicans, lentus in mandendo, & astringens, ac cum aliquanta acrimonia amarus. Vrinam potu ciet, quare cum graminis, aut apii semine coctus, in aquæ subter astem fusæ morbo, rerum uitiis, fillicidio urinæ, ruptisq; commode bibitur. Menses & potu, & appositu pellit. Tussi suffitu me detur per se, aut ex resina terebinthina, hausto per arundinem fumo. Ad muliebres infessus decoquitur. Et clysteribus importur. Suffusionibus, malagmatisq; odoris gratia commiscetur.

De Balsamo. C A P. X X.

Alsamum, arbor albæ uiolæ, licii, aut pyracanthæ magnitudine conspicatur. Folium rutæ proximum, longe candidius, perpetuo uirens, in Iudea sculum quadam ualle, & Aegypto nascens. Iis differens modis, scabricia, proceritate, gracilitate, quod igitur temui, & capillacea coma est, theristum uocant, quasi demesile. Fortassis, quoniam ob gracilitatem facile demetatur.

De Opopbalsamo. C A P. X XI

Estiuis sub ortu canis ardoribus, arbos unguibus ferreis inciditur, manatq; è pluga succus, quem opobalsamum uocant: sed tam exiguo stillatu, ut annis singulis, ne plures quidem, quam seni, septem' ue congii cogantur. In ibi q; pondus, duplo rependitur argento. Succus probatio est, ut sit recens, ualidi odoris, syncerus, non ad acorem uergens, pellucidus, laevis, astringens, ac modice mordens gustu. Sed uarie uariatur, mixto ab aliquibus terebinthi, cypri, lentisci, balani unguento. Item

to. Itam fusino, metopio, melle, aut cypriacæra. quod maleficū facile deprehenditur. Namq; merus in laneam uestem fufus, neq; maculam facit, neq; si eluatur notam relinquit. Vitiatus autem inhæret, & lac instillatus coagulat, quod adulteratus non efficit. Quinetiam syncerus in aqua, aut lacte celerrime liquatur, lactescitq;. Vitiatus uero olei modo innatat, se conuolvens, aut in stellæ modum diffundens. Syncerus senescentis crassescit, deterior q; redditur. Allucinantur, qui aqua concretum pefissionire, & ad ima sidere arbitrantur, postea dissipatum super naturare.

De Xylobalsamo. CAP. XXII.

Liquid genere, quod xylobalsamum uocant, probatur è recens, terue, fuluum, odoratum, quadam tenus opobalsamum spirans. Necessarius etiam semini s erumpit usus. Quare eligatur flauum, plenum, grande, ponderosum mordens gusflu, feruens in ore, modice opobalsamum olens. Adulteratur semine hyperico simili, quod à Petra oppida defertur. Sed coarguitur magnitudine, innanitate, virili ignavia, sapore piperis. Efficacissima uis inest succo, et quam maxime calfaciens. Absurgit, qua tenebras, oculorum pupillis offendunt. Medetur perfrictionibus vulnæ, cum rosaceo cerato appositus. Menses quoq; secundas, & partus extrahit. Rigores illitu discutit. Vlera sordida expurgat, & cruda concoquit. Vrinam potu ciet. Aegre spirantibus prodest. Datur in lacte contra aconitum haustum, aut serpentium ictus. Miscetur acropis, malagmatis, et antidotis. In fiamma præcipua autoritas succo, secunda semini, minima ligno. Semen commode potui datur doloribus lateris; pulmonum uitij, tussi, ischiadicis, comitalibus, uertiginosis, orchoepnoicis, urinæ difficultati, terminibus, ac serpentum morsibus. Ad mulieres sufficius per quam utile est. Vuluam aperit in defensionibus balnearum decotum, & humorem euocat. Lignum easdem habet uires aliquanto minores. Ex aqua potum crudita-

DE MEDICINALI MATERIA

tibus, orminosis, uulsiis, uenenatorum iecibus opitulatur. Vrinatur ad. Ad capitis uulnera cum secata iri conuenit. Squammas officium extrahit. Et ad unguentorum spissamenta additur.

De Aspalatho. Cap. XXIII.

Spalathus, quem alii Eryssaceptron, alii phosganon, Syri diaxylon uocant: frutex est furcatus, multis spinis horrens. Nasatur in Istro, Nisyro, Siria, & Rhodiorum insula, quo ad unguentorum spissamenta pigmentari utuntur. Optimus est grauis detraclo cortice rubens, aut in purpuram uergens, odoratus, gustu amarus. Est & alterum genus candidum, lignosum, sine odore, quod deterius habetur. Vim astringendi cum astrictione obtinet. Unde decoctum cum uino ad oris ulceram colluenda conuenit. Ad nomas genitalium, & fœdida ulceram infunditur. Subiectum in pessu, partum exire hit. Alium fistulam eius decoctum. Et sanguinis reiectionem poter obhibet. Vrinæ difficultatem, inflationesque discutit.

De Musco.

Cap. XXIV.

Rion, id est muscas, a quibusdam splachnon appellatur. In cedro arbore, populo alba, & queru inuenitur. Optimum est cedrinum. Proximum populneum. In quo genere candidum, & odoratum præstat, nigricans improbat. Astringendi vim habet. Decoctum infidentium uulnus utile. Unguento balanino, oleisque in spissandi gratia inseritur. thematum, ac pororumque compositionibus conueniens.

De Agallocho.

Cap. XXV.

Gallochum, lignum est, quod ex India, atque Arabia deportatur: thujæ ligno simile, maculatum, odoratum, gustu astringens, cum quadam amaritudine. arte uelut aliquantulum uersicolore. Mandatur, aut decocto os colluitur, commendandi halitus gratia. Sudores arcti toto corpori in-

Sparsum. Prosticare ad suffimenta substituitur. Radix epota drachmæ unius pondere, humida stomachi initia: & imbeallitatem, ferveremq; mulcit. Si lateris, iocineris ue dolor exerciat, si dysenteriae, aut tormina infestant, ex aqua bibere prodest.

De Naraphtho. Cap XXVI.

Araphithum ex India defertur, corticosum, simile sycomori libre; quod iucundi odoris gratia suffitetur. Missetur thymiamatis compositis. Constrictionibus uite suffitetur prodest:

De Canamo. Cap. XXVII.

Ancamum arabia ligni lachryma est, myrræ quodammodo similis; olidi gustus, quam ad suffimenta usurpat. Veste eo ex styrace, & myrrha suffiuntur. Vim proditur obtinere extenuandi obesos, si ternum obolorum pondere ex aqua, aut muto aceto, aliquod dies ebbatur. Lie nosis, datur, comiticibus, & suspiciofis. Menses cum aqua multa pellit. Oculorum acutrices conseruum emendat. Vino madefactum medetur eorundem hebetudinibus. Aduersus gingivias humore prægnanteis, doloresq; dentium non aliud efficiens.

De Cyphi. Cap. XXVIII.

Yphi thymiamatis compositio est, dicata dijs, qua abunde de ægypti ferecotes iumentur. In antidota misceris sollet. Suspiciofis datur in potu. Per multæ componentes rationes, quarum una hæc est. Sumito cyperi dimidium sextarium, cum pari iuniperi adultæ modo uiae passæ pinguis, ex ipsis uinaceis, minas duodecm̄ resinæ repurgatæ minas quiratæ, etilam, & iuncta odoratorū, & aspalathi, singulorū minam: myrræ duodecam: uini ueteris sextarios nouē, cū duabus mellis mismis, uiam detracitis uinaceis tuisam, cū uino, et myrrha subigito. cætera tusa, & cibrata adiuto, die uno humorē combilibere finis.

DE MEDICINALI MATERIA

eo:dein mel coquito,dum fibi glutinis asafacit crassitudinem, elia quatuor refinam accurate permisceto cum reliquis diligenter con tritis, & in fistule uas recondito.

De Croco.

CAP. XXIX.

Rocum ab aliquibus castor; ab alijs cynomorphos, à Magis herculis sanguis appellatur. Optimum in mendendi usu coryœum, recens, & boni coloris, paulum candidi gerens in capreolo, oblongum, omnibus suis partibus constans, non fragile plenum, à quo detracitū est nihil, quod madefactas manus inficit, nec situm redolet, aut cariem sentit, subacre. Sim huius generis non est, aut uetus, aut humore perfusum creditur. Secundus locus datur coryœo, è tractu Lyciae contermino. Tertius lycio è monte olympo, dein ex Aegibus Aetolie. Cyrenai cum è centoria, inter fialica omnia uiribus præstat. Omnia ad obsonda usus. Itali tamen ob succi copiam, et coloris uenustatē, ad thuiæ infectus usurparunt. quibus de causis magno uenditur. Utilessimum in medicina, quod ante descripsimus. Adulteratur immisto crocomoggiate tuo, atq; etiam sapæ subtili, conrita, quo pondus adiiciatur, simul argenti spuma, aut plumbagine. Sed maleficium declarat insidens puluis, præsertim si sapam oleum at Theffalus ipsum tantum odoratum esse uoluit. Alii exitiosi in tribus drachmis ex aqua potis. Proculdubio uim coquendi, emolliendi, atq; substringendi habet. Vrinam cū. Eleganter colorem præstat. Qui ex passo biberint, crapulam non sentient. Oculorum fluctiones illitum cum humano latte, cohabet. Additur in potionēs, quæ interaneorum causa temperantur. ad uniuersitatem, sedisq; cataplasma, commode permiscetur. Venerem similitudine, Vergentes ad ignem sacrum inflammaciones mulcat. An ricaslarijs collectionibus uile. Quo ficalius conteratur, in calido fistili sole siccati oportet, celeriterq; uersari. Vrinam mouet radix ex passo pota.

LIBER PRIMVS

II

De crocomagmate. Cap. XXX.

f It etiam expressis unguenti crocant odoramentis, quod crocomagma uocant. Optimum est odoratum, modice myrrham olens, graue, nigrum, ligni expers, laue, fibamarum : quod madefactum croci colorem reddit, gustatumq; uehementer dentes, ac lingua inficit, multis durans annis. Quale est, quod à Syria defertur. Habet suas vires ad delenda, quae caliginem oculis obuerstant. Vrinam cit. Calfacit, concoquit, & emollit. Vires croci proportione representat. quandoquidem plurimam croci partem si bi crocomagma uendicat.

De Helenio.

Cap. XXXI.

b Elenum, quod symphyton aliqui uocant, ali periscam, ali medicam, ali orestium, ali nectarion, ali cleoniam, ali id eam baton, aut florum: Latinum terminatum, aut enulam campanam; Aegyptii lenen: folia habet uerbasci angustioris folii, asperiora, oblonga. Caulem quibusdam in locis non emitte, radicem subalbidam, interdum subruffam, odoratam, acrem, uegetam, magnam, ex qua agnatae appendices liliorum, que ari modo seruntur. Montibus in umbris, siccocq; solo prouenit. Foditur & late radix, particulariterq; dissecta siccatur. Potum radicis decoctum menses, & urinas ciet. Ipsa q; in eclegmate ex melle prodest tussi, orthopnoeae, ruptis: conuulsis, inflationibus, & serpentium morsibus. In summa excalfaciens. Folia ex ea non cocta utiliter ischiadicis illinuntur. Helenum stomacho utile, in passo conditum, si quidem sal gemarii paululum siccatae radicem, mox decoctam, & frigida aqua madefactam, in sapo coniunctam, & ad usus recondunt. Trita, potaq; ad cruentas ex creationes efficax est.

De altero Helenio:

Cap. XXXII.

B

III

DE MEDICINALI MATERIA.

Lterū helenij genus in Aegypto pigni Crateas tra-
dit. Hærba est cubitalibus ramiculis, serpilli modo per
humum repentibus, folijs lenticulae, sed longioribus,
crebisq; radice pallida, digitis minoris crassitudine, per imate-
nui, superne crassa, cortice nigro. Nasatur in maritimis, collis-
busq; Radix una in uino epota, contra serpentium ictus auxi-
liatur.

De Omphacino oleo. Cap. XXXIII.

Leum, quod ex immaturis oliuis exprimitur, ad mul-
tos usus recte ualentibus accommodatissimum. Om-
phacinum id appellatur. Præstat recens, odoratum,
quod non mordeat. Tale unguentorum compositionibus ide=
neum intelligitur. Stomacho utile est, quod astringat. Gingivae
contrahit. Dentes firmat, si contineatur in ore. Sudores cohi-
bet. Et quò uetusius, ac pinguius, eò ad medicamenta aptius est.
Et ut reliqua in commune dicantur, omne oleum calfacit. E mol-
lit uentrem. A' perfrictionibus corpus tuerit, ipsumq; prom-
ptius ad obeunda munera reddit. Aluum lævit. Ulcerario-
rum medicamentorum uires permistum hebetat. Contra uene-
na datur, assidue potum, redditumq; uomitionibus. Soluit aluum
beminæ mensura cum pari ptisanæ succo, aut aqua potum. Ad
termina calidum simul decocta ruta tribus sextarijs in potu do-
tur. Ventris animalia pellit. Idem maxime ilei intestini mor-
bo laborantibus infunditur. Vetus magis calfacit, & uehemen-
tius discutit. Oculorum claritati sublitum confert. Si uetus non
sit occasio, in uase decoquuntur ad mellis crassitudinem, ne uetus
uem representet.

De Oleo sylvestris oliue. Cap. XXXIV.

Leum, quod syuestres oliue fundunt, uehementer
astringit, & ad sanorum usus secundum sibi locum
uendicat. In doloribus capitis utiliter pro rosaceo sub-

Silitur. Sudores ardet. Defluentes capillos inhibet. Furfures, ulcera capitis manantia, scabiem, lepramq; absterget. Tardius et nictem sentiunt, qui eo quotidie perungentur. Candidum oleum sit hoc modo. Album colore, nec annalo uetus illius, in nouum fictile oris patuli funditur, centum heminarum mensura, et sub solem media quaq; die concha refunditur, ex altoq; demittitur, ut assidua deuolutione, ictuq; agitatum respumet. octaua die fœnum græcum mundū quinguaginta drachmarū pondere, calida aqua madefactum, donec emolescat, in supradictum oleum deicyatur, ita ne extillet aqua. Postea teda præpinguis piceæ, affusatim cæsæ et quale pondus adycitur, et transactis octo diebus, oleum concha mouetur. Si intentum finem assequatur, in uas nouum uitere uino affusum recondi debet substratis fertulæ cum panæ corollis drachmas undecim pendentibus, cum pari iridis pondere. Sin minus, rursum soli mandandum, et idem munus obeundum, usq; dum inalbescat.

De Sicyonto.

Cap. XXXV.

Icyonij componendiratio hæc est. In lebetem oris lati stanno inductū, funditur olei albi, quod crudæ oliue reddiderunt, congruus unus, aquæ congruus semis. leui id igne coquitur, leniter mouendo. At ubi bis efferbuit, et substrato igne refrixit, innatans oleum concha tollitur, et adiecta noua aqua conferuescit, et reliquis, ut diximus, peractis reponitur. In Sicyonta maxime fieri consuevit, Sicyonij inde accepto cognomine. Calfactoriam ad quandam usq; modum uim habet. Febri, ac neruorum uilijs prodest. Fœminæ ad commendandum faciei nitorem eo utuntur.

De strigmentis balnearum. Cap. XXXVI.

Trigmenta à balneis calfaciunt, melliunt, discariunt.

f Ad sedis rimas, et condilomata illinuntur. Illa uero, quæ ex palæstris puluerè sibi asperuerit, in sordis

DE MEDECINALI MATERIA.

Speciem redacta, articulorum nodos imposta adiuuant. Ischialdi-
cis in fokus, aut malagmatis locum, calida cōmode sufficiuntur.
Derasē gymnasiorum parietibus, simulacrisq; sc̄rdes calfaūt.
Tuberculū, quæ ægre ad coctionē perducantur, dissipant. Des-
quaminatis, & ulceribus senum prosunt.

De Elæomelite.

Cap. XXXVII.

N Palmiris Syriæ, quod Elæomeli vocant, ex quodam
i caudice manat, crassius melle, sapore dulci. Bilem, crua-
ditatesq; detrahit, sextario cum una aquæ hemina da-
to. Sed qui sumpsere, torpescunt, & viribus deficiuntur; quod
minime uereri oportet, uerum crebro excitare, ne ueterno pressi
sonnos captent. Fit & oleum è pinguitudine surauorum oleæ.
Optimum uetus, crassum, pingue, non turbidum. Calfacit. Pri-
uatim caliginibus oculorum illinitur. Lepras, neruorumq; dolo-
res, illitum emendat.

De Cicino oleo.

Cap. XXXVIII.

Ianum oleū hoc modo temperatur. Maturi ricini, que
e uoles quantitate, torrido sole flaccisant, & instrati
tantisper insolantur, dum uestiens cortex fractus de-
cidat. Caro colligitur, & coniusta in pilam diligenter tunditur.
postea in lebetem stanno illitum, qui aquam habeat, demittitur,
subiectoq; igni feruescunt: & ubi insitum prorsus humorem redi-
diderunt, sublato ab igni uase, innatans oleum concha tollitur,
& reconditur. Sed in Aegypto, ubi largior increbruit usus, longe
secus fieri solet. Nam repurgatos ricinos molæ mandant, et acci-
rate molitos per sportulam organo exprimunt. Tum quidem e-
maturuerunt ricini, cum continentibus orbiculis exuuntur. Ad
psoras, & ulcerā capitis manantia ualeat. Prodest inflammationi
bus, uuluis conuersis, atq; præclusis. Item indecoris acaricibus,
& aurium doloribus, Emplastra efficaciora reddit additum. Po-
tu aquam alio extrahit. Venbris animalia pellit.

De amygdalino oleo. Cap. XXXIX.

Mygdalinum oleum, quod aliqui metopium uocant,
 hoc fit modo. Semodius ex amaris nucibus repurgat
 tis, siccatisq; in pila ligneo pistillo leniter tunditur in
 offas aquæ, quæ ferbuerit, sextarius adycitur, & ubi dimidia ho-
 ra humorem hauserit, vehementius, quam antea, tunditur, mox ea
 bellis premitur, & quod digitis hæsit, concha ex capitur. pressis
 nucibus rursum hemina aquæ inspergitur, & postquam ebibe-
 rint, idem opus prosequendum. Singulas heminas reddunt sim-
 guli modij. Contra uuluarum dolores, strangulatus, conuersio-
 nes, & eorundem locorum inflammationes efficax est. Vixijs
 renum, calailosis difficulti urinæ, suspiriosis, lienosisq; proficiet.
 Dolores capitis, grauitatem audieus, sonos incertos, tinnitus q; di-
 scutit. Maculas tollit in facie, & autem erugat cum melle radice
 lilij, & cypria cera, aut rosaceo cerato. Et oculorum hebetu-
 dines emendat. Ulcera capitis manantia, & furfures cum uino
 obstlergit.

De Balanino oleo.

Cap. XL.

Imili modo fit balantium oleum, quod repurgat ma-
 culas, lentigines, uaros, & cicatrices migras. Alium sol-
 uit. Stomacho aduersatur. Contra aurium dolorem,
 sonos, & tinnitus auxilio est cum anserino adipe instillatum. Si
 milis sesamini ratio. Fit etiam è nuce iuglante oleum, quod car-
 tum uocant. Eandem uim habet, quam balanium.

De Hyoscyamino oleo.

Cap. XLI.

Yoscyamini sic fit. Semen candidum, recens, ac siccum
 tunditur, & calida aspergitur aqua, ut in amygdaline
 no diximus, dumq; insolatur, siccari & partes madidis
 permisceantur. hoc autem fieri oportet, dum nigrescat, & gra-
 uiter oleat. Mox pressum atq; excolatum reconditur. Ad aurum
 dolores efficax est. Pessis miscetur, ad emoliendum uile.

DE MEDICINALI MATERIA

- De Oleo è grano cnidio. Cap. XLII.
- f Ita è grano cnidio purgato, & tuso. Vis et aluum soluere potu.
- De Cnicano oleo. Cap. XLIII.
- n On secus cnicum oleum temperatur, Cui facileas eadē est, quam factio è cnidio grano, verum invalidior,
- De Rhaphanino. Cap. XLIV.
- r Raphaninū è raphani simile fieri solei cæterorū more, Phihiriases mala ualitudine contractas tollit. Sæcarias cutis in facie emendat. Ad obsonia utuntur Aegyptii.
- m Elanthinum idem, quod raphaninum, potest.
- De Sinapino. Cap. XLVI.
- t Ritum sinapis semen, & calida aqua madefactū, adiecto postea oleo exprimitur. Id ad diuinos dolores efficax est. Transfert humores, qui in altera parte concreuerunt.
- De Myrteo oleo. Cap. XLVII.
- m Yrtei faciundi ratio hæc est. E myrto rugra sylvestri, aut sarcina, foliorum mollissima quæque tusa premuntur. Succo pares omphacini olei portiones adjiciuntur; subiectisq; carbonibus inferuescunt, donec concoquantur. Innatans oleum deradiuntur. Sed longe facilior hæc compositio. Tenera folia contusa coquuntur in oleo, et aqua, & quod innatat, eximitur. Priuatim alijs deiecta in oleum folia in scle manerant. Alij prius oleum inspissant malicorio, cupresso, cypiro, et iunco odorato. Efficacius est amarum gustu, & oleosum, viride, translucens, & olens myrinū. Astringit, et indurat. Ideo medicamentis miscetur, quæ cicatricem obducunt. Prodest ularibus in capite mariantibus, ambustis igni, et popularū eruptiōibus. Facit ad attrita, & furfures, sedis rimas, condylomata, articulos laxa-

tos, corporis sudores, & ad omnia, quæ astrictionem, inspissationemq; desiderant. De Laurino. Cap. XLVIII.

Aurinum fit hoc modo. Maturæ lauri baccæ in aqua coquuntur. siquidem ex obducto cortice quandâ pin guitudinē reddunt, quæ mambus expressa, cōcha ex apit. Alij omphacinum prius oleum cypiro iuncto odorato, & calamo inspissant, deinde mollia lauri folia concoquunt. Alij etiam baccas, donec oleum odorem contraxerit. Alij flyracem, et myrtum addunt. Optimæ laurus ad id lanfolia, & montana. Oleum laurinum utilius, quò recentius, quoq; uiridius colore, amarissimum, et acre. Vis ei excalactoria, emolliens. Venarum spiracula laxat. Lassitudines discutit. Omnibus neruorum eius horroribus, distillationibus, aurum doloribus, malis renum frigore contractis illitum non aliud iuuantius. Attamen potum nauseam parit.

De Lentisano.

Cap. XLIX.

Imilis lentisani ratio. Nam è maturo fructu temperatur, factus prius spissamētis, ut in laurino diximus. Hoc scabiē iumentorū, canumq; sanat. Utilessimū pessis, ac opīs, & leprarum medicamentis. Sudores cōhibet. Nec se aus terebenthinum fieri solet, quod refrigerat, & astringit.

De Mastichino oleo.

Cap. L.

Astichinum è trita fit mastiche, quod contra omnia uulue mala efficax est. Mediocriter calfacit, astrin git, et emollit. Aduersus prominentes stomachi duritas cœliacorū, dysentericorumq; cruciatus, utile. Facie emaciat, & colorem nitidum facit. Optimum in Chio insula componitur.

De unguentorum ratione,

Cap. LI.

E ratione unguentorū consequenter tractandum existimauimus, quandoquidem ea in nonnullis corporū uitij, aut medicamentis mista, aut corpori perfusa, aut naribus

DE MEDICINALI MATERIA.

obiecta, plurimum profunt. In quorum probationibus consuleat re narcs oportet, an ea oleant, ex quibus temperantur. Optimu[m] huicmodi iudicium, quod in quibusdam plane obseruari non potest propter ea, quæ admiscentur odore cæteris præualentia, ut in amaracino, & crocino, tellino, & plerisque aliis, quæ crebra ac ea hac meditatione experiri conueniet.

De Rosaceo.

Cap. LII.

Rosaceum oleum sic fit. Tunc odorati quinq[ue] libras, & bessem tundito, et subaltas aqua in duabus elei libris, & quinunce subinde mouendo coquito. Dumq[ue] per colaueris, in olei libras uiginti, & quincuncem, adiucito rosas non madefactas numero mille, & maribus melle perunctis identidem moueto, sensim premens finito nocte tota macerari: postea exprimito, & ubi recrementum pessimum ierit, mutato uase, in craterem melle illitum recondito. Cæterum rosas, quæ antea pressæ fuerint, in labellum demittito, & affusis octo libris, & quadrate sibi fissati olei iterum premito: erit q[ui] secundariu[m] oleum. Quod si tertias usque, quartasque perfusiones infundens exprimere uoles, secundariu[m] fiet tertiaru[m], et quartariu[m] ungueniu[m]. Sed quoties id feceris, uasa melle oblinii debet. Si uero secundâ adiectione instituerelibet, in expressum oleum numero pari recentes rosas nullo humore imbutas iniciio, manibus melle præmadefactis, agitans premito. & iterum, tertio, aut quarto, simili modo exprimens facio, totiusq[ue] recenteis rosas detractis unguibus immicito. fiet enim ita oleum multo ualidius. Nam septies oleum rosarum infusionem admittit, nec amplius. Prælum melle perungatur. Oleum à succo diligenter secerni oportet, nam si minimum quid relinquitur, unguentum corruptet. Alii autem detractis unguibus, rosas tantum oleo macerant in sole hoc modo. Rose, quæ selibram pondere eæquant, in sextario olei diebus octo madefacta, & usque terram perfusionem quadraginta diebus insolantur, et sic oleum re-

conditaur. Alij calamo, aut aspalatho prius olei fissamenta faciunt. Alij coloris causa anchorasam admiscente, & jalem quomodo oleat. Vim astringendi, & refrigerandi obtinet. Fomentis et cataplasmatibus utile. Potum solvit aluum. Stomachi ardorem restinguit. Ulcera caua replet, et mulcat, que cacoethe vocantur. Ulceribus in capite manantibus, atque feruiris eruptionibus illinitur. Caput dolens eo perfunditur. Dentes inter initia doloris colui prodest. Ad genarum duritas illum efficax est. Ad lacerata interanea, & concitatas uulnus utilissime subjicitur.

De Elatino.

Cap. LIII.

Racca elata iusa, & sacrificata in labellum deicyatur.

f Omphacinum oleum triduo infunditur, mox per spiculam exprimitur. Verum pares esse debent uiriusque portiones, deinceps mundo vase ad usum reconditur. Viribus rosaceo proportione respondet. Aluum tamen non molit.

De Melino.

Cap. LIV.

Elinum oleum hoc modo temperatur. Olei congius, decem aquae sextarijs ammisctetur. Adycitur spathae fractae quadratis, & iuncta odorati uncia, que die uno macerata coquuntur, mox in uas oris patuli oleum excolatur, & indita harundinacea crata, aut uetus la tegete, cotonea mala superponuntur, & uestimentis operata tantisper imbi resident, dum malorum vires ad se oleum alliciat. Aliqui cotonea, decem dierum spatio operimentis involuunt, ut continetur odor, nec evanescat. Postea biduo macerata oleo, exprimuntur, oleumque reconditur. Id uim refrigeratoriam, & astringentem habet. Contra scabiosulcera, & que serpunt, ac furfures, permixtusque efflum præbet. Exulceratis uulnus infunditur. Citatam urinam fistit inditum. Sudores cohibet. Contra cantharidas, buprestim, pincrum erucas, bibitur. Laudatur maxime, quod cotonea mala olet.

De œnanthini compositione.

Cap. LV.

DE MEDICINALI MATERIA

Enanthe è labrusca, optime olenis postquam emeratis,
deiecta in omphaeanum oleum mouetur, uoluitur q̄, &
cum biduo manserit, exprimitur. oleum reconditur.
Astringit, proximum rosaceo effectum præbens sed aliud non
resoluit, aut mollit. Probatissimum est, quod odore enanthem
refert.

De Telini componendi ratione. Cap. LVI.

Oeni græci libræ quinq̄, calami libra una, cypiri li-
bræ duæ, olei libris nouē septenis diebus macerantur
quotidie ter mouentur, postea premuntur. Aliqui pro
calamo cardamomum substituunt, & cypiri loco xylobalsamum
macerant. Alii oleo antea his odoribus spissato fœnum græcum
macerantes exprimunt. Hec telinum absensi immollit, & con-
coquit. Omnibus uularuntur duricis magnopere conuenit. Fœ-
minis difficile parientibus subtilitatur, ubi præ excretis humoribus
loci siccitudinem contraxerint. Sedis inflammaciones lenit. Te-
nusmo subditum prodest. Ulcera capitis monantia, furfuresq; ex-
purgat. Ambustis, & pernionibus addita cera proficiat. Vitia cu-
tis in facie emendat. Pigmentis ad conciliandum faciei nitorem
inseritur. Eligi oportet recens, quod non uehementer fœni græci
odorem præ se ferat, & manus obsterget, sapore ex dula in ama-
rum inclinato: tale enim optimum iudicatur.

De Sampuchino. Cap. LVII.

Erpylli, casiae abrotonti, florum sisymbrii, frondi myr-
ti, sampuchi singulæ portiones, quadā pro viribus sin-
gulorum coniectatione, una tunduntur, atq; is ompha-
eani olei modus adiicitur, qui madentium uires non euincat. hæc
post quadrivium exprimuntur. denuo alia, simili mensura, &
æ quali tempore macerata premuntur: ita enim ualidius reddi so-
let. Eligi oportet sampuchum colore nigrum, plurimum, redolens,
mediocriter acre. Vim habet acrem, calfactoriā, extenuan-

tem. Aduersus uulue præclusiones, conuersionesq; efficax est. Menses, & secundas partus extrahit. Vulue strangulatus recreat. Lumborum, inguinumq; dolores lenit, sed cum melle uti eo præstat, quandoquidem uehementi astrictione locos indurat. Lassitudines illatum discutit. In opisthotonicorum, uulorumq; caplasmata uti iissime additur.

De Ocimini compositione. Cap. LVIII.

Cuminum oleum fit, ut cyprinum. ocimi folia detrahens libraru undecim, & bessis pondo die noctuq; uiginti olei libris macerato, premitto, colato. Cūq; exhaufsis quallum, rursus parē olei modū fundito, & exprimito. Vocatur autē id secundarium: nā tertiae perfusionis non est capax. Deinde recens ocimum & quali pōdere, ut in rosaceo diximus, maceratur: & cū tanto tēporis sp̄atio maduerit, exprimitur, et oleum recōditur, quod si in animo fuerit ter aut quater madefacere, semper ocimū recens addes. Potest ex omphacino confici, sed illo modo melius. Idem quod sampsuehnum potest, sed inefficacius.

De Abrotonini compositione. Cap. LIX.

Lei cyprini odoribus imbuti libris nouem, & quincūce, foliorum abrotoni libras octo die, noctuq; madefactus premitto. quod si in longum tempus oleum uelis afferuari, eiusq; prioribus folijs, noua appones, & macerata ex primis. Calfacit. Ad uulue duricias, præclusionesq; efficax est. Menstrua, & secundas pellit.

De Anethini compositione. Cap. LX.

Lei libris octo, & dodrante: florū anethi libras uncin, & bessem maceratus, manibus premito, & redito. q; si iterū perfundere uelis, recentes anethi flores consimiliter madefacito. Vuluarū duricias emollit. Venarū sp̄ia rauula laxat. Cōtra rigores febriū circitu redeuntes auxiliatur. Calfacit. n. et lassitudines discutit. Prodest artiadorū doloribus,

DE MEDICINALIA MATERIA

De Sufini compositione. Cap. LXI.

Vfinum quod alii lilio appellant, sic temperatur.

S Olei libræ nouē cum quincuncie, calami libræ quinq;
et quadrans, myrrhæ uncie quinq; permixto odorife
ro uino decoquuntur, et colato oleo, cardamomi tusi, et cœle
sti aqua madefacti librae tres, et semis maceratur, premuntur q;. Tres librae cum semisse spissati olei assumuntur. Mille lilia de-
cerptis foliis in latum labellum demittuntur. Iniectum, oleum, ma-
ribus melle perunctis agitatur. die, noctuq; conquiescunt, et in
pyxidem matutinis exprimuntur. Oleum protinus ab aqua, que
simul expressa fuerat, colo incertu oportet: non enim, ut rosaceū,
mora tolerat. Nam concilfactum seruet: et computrescit. Qua-
re saepius decapulandum. Vasa melle illinenda. Tenuis sal in
inspargendus, et si qua sordes uasis fauibus hœ sit, eximenda.
Odoramentis iam expressis ex quafillo in labellum transfusis,
vursum olei prius odoribus imbuti, quod primum fondus aequet,
et cardamomi tusi drachmæ decem coniauntur. Hæc mambus
scite pressa interiecta breui mora exprimuntur. quod profluit,
repurgatur. tertio eadem infunduntur adiecto cardamomo, et
sale, et maribus melle madefactis. Longe optimum erit, quod
prius exprimitur. Proximum, quod sequitur. Tertium locum si-
bi uendicat, quod ncuissimum prodiit. Denuo in mille lilia euula-
fis foliis, expressum primo oleum infunditur: tum porrò proser-
quendum, eademq; facienda, ut prius, addito cardamomo, dein ex-
presso. Et quo frequentius recentia lilia maceraueris, eo ualidius
unguentum efficies. Deniq; cum factum abunde uidebitur, singu-
lis compositionibus miscere conuenit myrrhæ quamoptima du-
as, et septuaginta drachmas, et croci decem, cardamomi quinq;
et septuaginta. Croci uero, et cinamomi pares portiones tun-
duniur, et cribratæ in labellum cum aqua demittuntur; expres-
sumq; primo unguentum infunditur, et paulopost excipiuntur
uasalis

uasculis siccas myrrha, aut gummi antea perfusis, & croco, mela-
le, & aqua, maledictis. Eadem fumti in altera, aut tertia expre-
sione. Aliqui simplex ex balantino, alio'ue oleo, & lilyis compo-
nunt. Optimum esse constat in Phoenice, mox Aegypto fa-
ctum. Sed cum primis laudatur, quod lilia redolet. Excolfacit.
Emolit, Vuluæ pœclusiones laxat, & collectiones aperit. Ut
lissimum ad muliebria mala. Ulcera in capite manantia, feruidas
eruptiones, uaros furfuresq; emendat. Vibices, cicatricesq; celeri-
me ad colorem reducit, ha ut saepe fallant. In summa extenuat.
Potum bilim per alatum extrahit. Virginam ciet. Sed stomacho alie-
num est, & nauicem parit.

De Narassini compositione. Cap. LXII.

Arassim olei spissamenta ita fuint. Sex libræ aspalath-
i n thi cum sextante rudentur, olei eloti libræ septuagin-
ta cum uncis quinq; assumuntur. Aspalathus aqua
malefactus in tertia olei parte coquitur, quo exempto, calamus
quinq; libris, & besc, cum myrra gleba contunditur, cribra-
tusq; ac uino ueteri odorato immixtus decoquitur, simulac autem
auenijis efferbuerit, eximitur. Refrigeratum oleum excolatur, cu-
ius portio in labellum mittitur. Flores narassi q; plurimi coniiciā-
tur, qui bidui spatio, ut in sifino dictum est, permoti exprimuntur.
Oleum subinde decapulandum: si quidem celerime putredine
senit. Valeat hoc ad emolliendas uuluæ duraas, pœclu-
sionesq; sed capitidis dolores facit.

De Croant olei compositione. Cap. LXIII.

Vm croantum componere uoles, prius olei, ut in sifiso
no diximus, spissamenta facies eisdē ponderibus, &
mensuris, cuius olei libras treis, et semissim, r cocci un-
ciā unā assunes, idētide in die moueto; et sexta die, quam hoc af-
fiduo peregeris, oleū à croco colis incernito. Eide croco parē olei
modū adjato. Moue triduo. Dein cōtusæ myrraæ, atq; cribratæ

C

DE MEDICINALI MATERIA

drachmas quadraginta præmisceo. Et in pila agitans recondito. Aliqui parē cyprini portionem oleo aromatitus ad crocīnum imbuo adiiciunt. Optimū est, quod abunde crocam spirat, in medēdi usū expeditum. Proximū, quod myrrā refert. Calfacit. Somnū allicet. Quare p̄sæ pe phreneticis subuenit, aut perfusum, aut naribus admotum, aut illitum. Pus mouet. Ulcera purgat. Contra uulœ duricias, atq; præclusiones, Et ulcera, quæ accidere uocantur, prodest, cū croco, cera, medulla, duplicatio olei pondere. Concoquit enim, emollit, humectat, et præmulcit. Ad calerū glaucones ex aqua illimitur. Huic autem simile est butyrum, onychinū flyracinū, quæ eisī nominibus distant; uiribus, Et compositione cognata sunt.

De Cyprini spissamento, et olei cōpositione. Cap. LXIII.

Lei omphacini eloti pars una, aquæ cœlestis dimidiū, caius una parte oleū diluitur, altera adiiciendis odo-
ramentis ommissetur. dein assūptis aspalathi libris
quinquæ, et semisse, calami libris sex, et semisse, myrrhæ libra una
cardamomi libris tribus, Et dodrante, olei libris nouem, Et uncis
quinquæ. Aspalathus tufus, Et aqua affusus decoquitur in oleo,
donec eferuescat. Myrrha autem uino ueteri odorifero subacta;
confususq; calamis digeruntur in offulas, quæ exempto aspalatho
immittuntur, Et ubi efferuerint, sublato aheno, oleum per-
colatur. Cardamomum tufum reliqua aqua aspersum infundis-
tur, spatha agitatur; nulla, dum refrixerit, interpellatione. Post
hæc colato oleo, in uigintio eto libras olei, floris ligustri, quod cy-
prum uocant, sex Et quadraginta libræ cum besse instillantur. q
sufficienter madefactæ per sportulam exprimuntur. quod si co-
piosius desideretur, idem florū pondus iniectum simili modo
prematur, Et iterum, aut tertio, si quis uelit madefacere, poterit,
Et ita reddetur efficacius. Eligi oportet bonum, quod aim odo-
ris suavitate nares feriat. Aliqui cinnamomum addunt. Calfuz-

cit. Emollit. Venarum spiracula laxat. Vuluæ, neruorumq; ul-
tis conuenit. Pleuriticis, fractisq; per se uel cerato immixtum.
Malagmatis impotè solet, quæ opiflomaticis, angina laboranti-
bus, inflammationiq; inguinum oppitulantur. Item acopis.

De Irini spissamento. Cap.LXV.

Pathæ q; maturissime contusæ sex libras cum besse, in
tribus, & septuaginta libris, & quincunce olei: æreo
uasæ, additis decem aquæ heminis incoquito, quoad
odorem acceperit: postea in craterem melle oblitum collato, ex
eo aromatibus imbuto oleo, irinum primo temperatur, macerata
Iride, ut scripsimus. Sed alia est componendi ratio. In olei se-
ptuaginta libris, & quincunce, xylobalsami (ut dictum est) contu-
si, libras quinq; & sextantem excoquito. postea detracto xilo-
balsamo nouem libras, & dextantem adijato, & myrrhæ gle-
bam uetere uino odorato perfusam, & in olei odoribus imbuti
quatuordecim libris tantudem tusæ iridis, binis diebus, ac nocti-
bus madefacito, strenue, & uebementer distringo. quod si
uis ualidius fieri, par pondus iterum, ac tertio maceratum exprimito.
Longe optimum est, quod solam irin olet, quale est in Per-
ge, in Pamphilia, & Elidæ Achaæ natum. Vim habet calfa-
ctoriam, atq; emollientem. Crustas adimit. Sordida ulceræ, &
putrida purgat. Confert fœminis uulnæ affectionibus obno-
xiis. Item inflammationibus eiusdem, atq; præclusionibus. Par-
tus euicit. Hæmorrhoidas laxat. Contra aurium sonitus ex ace-
to ruta, & amaris nucibus, prodest. Diuturnis destillationibus na-
ribus illitum, & contra graueolentia earum ulceræ, quas oze-
nas uocant, auxiliatur. Aluum purgat cyathus epotus. Facit ad
ilei cruciatus. Urinam mouet. Difficileis uomitiones adiuuat, per-
unctis eo digitis, & immisis, uel iis, quæ ad uomitum ciendum
induntur. Anginæ etiæ illinitur, aut ex aqua multa gargarizatur.
Item contra faucum scabriam. Datur iis, qui cicutam, co-

DE MEDICINALI MATERIA

riandrum, aut uenena fungorum hanferunt.

De Gleucini compositione. Cap. LXVI.

Leucinam absolute constat emphacino, iuncio, ala-
mo, celtici nardo, spatha, aspalatho, sertula campana,
costo, et muslo, circumdati interim uinceis usi,
quod aromata, unum, et oleum conceperat. Tricem diebus, bis
in die mouetur: postea expressi in oleum reconditur. Calfacit,
emollit, cohibet. Rigoribus, et nervorum, uulueque; utilis auxilia
sur omni accopo inuantus, quippe quod emolliat.

De Amaracino.

Cap. I XVII.

Maracinum longe optimum in cylico fieri sclet ex
omphacino, et balanino, spissamentis è xylobalsamo,
iuncio odorato, et calamo factis, asataque; succitate co-
sti, amomi, nardi, casiae, cardobalsami, et myrrae odoribus. Ali-
qui, quo pretiosus fiat, annamomum addunt. Mel autem, et u-
num assumuntur, hoc in uasorum illitionem, illud ad cogendas
tusorum aromatum offas. Amaracinū calfacit. Sopore mouet. Vena-
rū spiracula laxat. Amolliit feruore exitat. Urinam cit. Putre-
dis ulceribus, ac fistulis perque; utile, necnō humentibus hernijs, post
que medica manus ogeram suam impenderit. Crustas, et tetra u-
cera, que theriomata uocant, rumpit. Difficile urinæ illita sede, et
eius inflammationibus auxiliatur. Hæmorrhoidas illitu solvit.
Vulue subditum menstruos cursus euocat. Duricias, ac uulue tu-
mores, dissipat, Vulneratis neruis, lacertisque; cōfert, lenuitur astrin-
gentibus madefactum, et impositum.

De Megalinō.

Cap. LXVIII.

Actitabatur olim megalinū, sed nunc compositio exo-
leuit, et prorsus oblitterata est. Cuius ad historiæ com-
plementum meminisse non fuit alienum. Mistura cū
amaracino eadem erat, sed resina exuperabat, excellebatque. Qua-
re leuiter emolliebat. Resina unguentis, neque tutelæ, neque holua-

ptatis gratia, adyiebatur, sed coloris, crassamentiq; causâ. Eata
tisper coquebatur, dum desineret olere. Cuius coquendæ ratio
declarabitur, dum de resina discremus.

De Hedycroo.

Cap. LXIX.

Vod hedycroon uocant, in coo fieri solet, eisdem præ
g ditum viribus, & misturis, quibus amaracnum, sed
francius spirat.

De Metopio.

Cap. LXX.

f It in Aegypto unguentum, quod metopion patrio no
mine appellatur propter galbanum missionem. Nam le
gnum, in quo galbanum enascitur, metopion uocant.
Constat amaris nuabius, omphacino oleo, cardamomo, odore o
rumco, calamo, melle, uino, myrrha, balsami semine, galbanum, &
resina. Probatur pingue, graui odore, quod magis cardamomum,
& myrrham, q; galbanum resipiat. Calfacit uehementer, et adu
rit, atq; extrahit. Ora uenarum apperit. Ulceræ purgat. Ad præ
ciosos neruos, & lacertos, ad hernias putri humore contractas,
efficax est. Ceratis, & malag matis infertilis. Rigoribus, conuul
sisq;, præsertim q;bus ceruix in scapulas deiecta, et retrorsum cō
tracta est, utile habetur. Sudores aet. Vuluæ spiracula laxat, &
eiusdem duricias discutit. In summa, molliendi naturam habet.

De Mendesio.

Cap. LXXI.

m Endesium confiat balanino oleo, myrrha, cæsia, & re
sina. Aliqui tamen post singulorum pondera, cinna
momè exiguum addunt, nullo compendio. Nam que
simil contrita, non fuere, uim nullam exhibent. Similem metopio
uim obtinet, sed inferiorem multo.

De flatte.

Cap. LXXII.

s Tacte uocatur pinguitudo recētis myrræ cū exigua
aqua tuse, & organo expressæ. Ea perq; odorata, ac
preciosa est, atq; unguētū p se facit, flatte nominatū

DE MEDICINALI MATERIA

Maxime probatur, quæ nullam olei missionem admisit, cuius minima portio compos est virium plurimarum. Vim myrrhæ calidis unguentis correspondentem habet.

De cinnamomino.

Cap. LXXIII.

In cinnamominum è balanino oleo, & xylobalsami, calami, iunci odorati spissamentis, atq; annamomi, & seminis balsamini suavitate, quadrupliciter; myrrhæ ad annamomum portione constat. Mel ad cogenda omnia adiicitur. Laudatur acre, molli odore, plane myrrham redolens, crassum odoratum, gustu per q; amaro. Id non à resina, sed myrrha crassitudinem obtinuit. Resina enim neq; amaritudine præbet, neq; ullam odoris gratiam adiicit. Vim habet admodum acrem, amaram, & colfacientem. Itaq; ora uenarum aperit. Calfacit. discutit dissipat. Humores, & spiritus attrahit. Caput aggauat. Contra uulue uitia cum duplo oleo, cera, & medulla efficitur. Ita enim fere acrimonia exolescit, et quædam emolliendi uis contrahitur. Alioqui adurit, & præ cæteris unguentis indurat. Facit mirum in modum ad fistulas, & ulcera, quæ putredinis uitium senserunt. Item ad hernias humidiore, carbunculos, febrium rigores, tremores, gangrenasq; cum cardamomo. Aduersus serpentum morsus, illinitur. Scorpionum, & phalangiorum ictibus cum tritis grossis imponitur.

De nardino unguento.

Cap. LXXIII.

Atio nardini facundi euariat. Nam aut malabathri no folio, aut sine eo fit. Complurimum autem balanino oleo, aut omphacino, iucus odoratus spissamenti gratia adiicitur, sicuti propter odoris suavitatem costius, amoenus, nardum, myrrha, balsamum. Laudatur tenue, non acre nardi, aut amomi odorem referens. Vis ei extenuans, acris. Expurgat, Excalfacit, Humorem extenuat. Hec liquidum est, nec habet strigimenti crassitudinem, nisi resinam recipiat. Fuit etiam

Simplex ex omphaeno oleo, junco, calamo, costo, & nardo.

De Melobatrino.

Cap. LXXV.

Alabathrinum spissamenta nardini habet. Insuper m myrrha additur. qua de causa calfacit, crocino, aut a= maracino, viribus correspondens.

De Iasmino.

Cap. LXXVI.

Pud Persas fit, quod iasmínū cognominatur, ex al= bis floribus uiolæ, quorum sextans, in italicum sexta= rium sesamini olei demittitur, uiolis, ut in lilino dixi= mus, uicissim permutatis. Apud Persas inter epulandum usurpa= tur odoris causa. Nam toti corpori conuenit, præsertim cum in= balneas descensum est. Sed his opitulatur corporibus, quæ calfa= ctionem, laxationemq; desiderant. Grauius enim spirat, quam ue= libenter à plerisque recipiatur.

De Myrrha.

Cap. LXXVII.

Yrrhalachryma est arboris, quæ in Arabia gignitur, m ægyptie spinæ non dissimilis: è cuius uulnere de flue lachryma in subiectas tegetes. Alia circum caudi= rem concrescit. Dicitur ex his aliqua pediasimos, præpinguis, qua expressa flotte emittitur. Alia gtbirea, pinguisima, laeto pingui solo nascens, ea copiosam sudæ flacten. Omnia pri= ma est, quæ troglodytica appellatur, accepto cognomine ab tra= ftu, in quo prouenit, splendens, subuividis, ac mordens. Quin etiam legitur tenuis quædam, quæ trogloditicæ secunda est, bdejy modo mollis, uerum odore grauiuscula, apricis na= scens. Alia caucalis cognominatur, scabra præter modum, nigra, & retorrida. Omnia deterrima, quæ ergo simili= citur, pingui carens, cano situ obducta, aeris, ad gumiris ima= ginem uergens, & viribus eius proxima. Improbatur amni= nea cognomine. Ex iis pastilli fiunt, sed è pinguisbus pingues, & odorati, è siccioribus, haud quoq; pingues, & moderati. Mi

DE MEDICINALI MATERIA

mus viribus pollet, quæ oleum non admisit, cum in pastillos di-
gerebatur. Adulteratur macerato gummi aqua, in qua myrrha
maduerit. Eligenda est recens, squallore obsita, leuis, undiq; con-
color, quæ confracta internatos quasi ungues candidos, & la-
ues ostendat, minutis glebis, amara, acris, odorata, calfaciens.
Superuacua, & inutilis est grauis, coloris picei. Calfacit, cohi-
bet. Soporem gignat. Siccat, astringit. Vulnem emollit, & præ-
clusam laxat. Menses, & partus celeriter extrahit, cum absin-
thio, lupinorum cremore, uel succo rutæ admota. Tuberculo fa-
bæ deuoratur in ueteri tussi, orthopnoea, in laterum, pectorisq;
doloribus, in aliis profluvio, & dysenteria. Rigores discutit,
duabus horis ante febrium accessiones, fabæ magnitudine po-
ta cum pipere, & aqua. Subdita linguae, liquataq;, scabriuem
arteriæ expolit. Et densam uocem expedit. Ventris tincas ene-
cat. Contra grauem oris halitum manditur. Et aduersus alarum
taedia cum liquido alumine illinitur. Gingivæ, & dentes stabili-
lit, colluto cum uino, & oleo ore. Vulnera capitis illiu glutinat.
Medetur fractis auribus, ac ossibus nudatis, peruncta cum
cochleariæ carnibus. Item purulentis auribus, inflammatisq; cum
meconio, cassorio, & glaucio. Ad uaros autem cum casia, &
melle illinitur. Impetigines ex acetо purgat. Defluentes capil-
los cum ladano, & uino myrteo illita, firmat. Diurnas distilla-
tiones lenit, illitis pinna naribus. Oculorum ulcera complet. Al-
bulinges tollit. Caliginem discutit. Scabriuem lævit. Fit è myr-
rha perinde, atque thure fulga, & ut postea ostendemus, ad ea-
dem conueniens.

De Boeotica myrrha. Cap. LXXVIII.

b Oeotica myrrha, dissecca radix est arboris cuiusdam
in Boeotici nascentis. Melior est, quæ myrrham odo-
re representat. Vis ei calfactoria inest. Emollit, disau-
titq;, Suffumentis commodissime inseritur.

De Styrace.

Cap. LXXIX.

Tyrax lachryma est arboris malo cotoneæ similis.

SPræfertur fordefens, flauus, resinosiss albicantibus grumis, quā ampliutimum in sua odoris gratia permanens, qui dum mollitur, melleum liquorem reddit, qualis ē Caslabala urbe, Pissidia, & Cilicia deinceps. Deterior niger, furfurosus, canoq; siccus obductus. Cæterum lachryma inuenitur gummum similiudine perlucida, & myrræ æmula. Verum per pauca manat. Adulteratur ligni scobe, quam uermiculi erodentes excusserunt, melle, & iridis crassamento, & quibusdam aliis. Aliū ceras, aut adipem odoribus imbutum, flagrantissimis solibus cum Styraxe subigunt, & per laxa cribri foramina in frigida aqua uermiculos exprimunt, uenundantq;. Styrazen hunc, quoniam in uermiculorum speciem contrahatur, scilicet cog nominant, quem tanquam syncerum imperiti approbant, non animaduertentes ad præcipuam odoris fragrantiam. Siquidem acer admodum est, qui a alterationis uitio caret. Styrax calfact, emollit, & concoquit. Medicatur tussi, distillationibus, raucedini grauedini, & reuiae uocis. Vuluæ præclusæ ducria ue laboratu conuenit. Cit menses potu appositiq;. Alium leuiter mollit, si exiguum cum resina terebinthina bibatur. Massetur utiliter discutientibus malagmati, acopisq;. Adoleatur autem. & igni torretur, ut fiat ex eo uelut ex thure fuligo, ad eadem conueniens, ad quæ thuris fuligo. Ex eo etiam in Syria Styracium oleum componitur, quod calfact uehementer, & emollit. Verum caput dolore officit, ad grauataq;, & soporem affert.

De Bdolio.

Cap. LXXX.

bDelum alij Bolchon appellant, ali madelon. Lachryma est saracenicæ arboris. Probatur gustu amarum, translucidum taurini glutinis in morem, ineus

DE MEDICINALI MATERIA.

pingue, liquefcens facile, ligni, ac fordinis expers, suffitu odora-
tum unq; simile. Est etiamnum bdelii genus fordinum, nigrum,
in offas conuolutum, aspalathi odore, ex India aduentum. De-
fertur etiam à Petra oppido siccum, resinosum liuescens, sed fa-
cultate secundum. Adulteratur gummi, sed ita uitiatum non
permittit gustui amaritudinem representat, nec usq; adeo sufficio-
nibus odoratum. Calfasit, & emollit. Duriaas, & turgentia
guttura, humidasq; hernias discutit cum ieiuma salvia imposi-
tum. Vuluæ spiracula laxat appositu, & suffitu. Et partus hu-
miditatesq; omneis extrahit. Calulos potu comminuit. Vris-
nam mouet. Tussientibus à serpente percussis, utilissime datur.
Valet ad rupta uulsa, intentas laterum membranas, & disar-
fantes spiritus. Malagmatis inferitur, que contra duricias, &
neruorum nodos profunt. Contusum resolvitur affuso uino, aut
aqua calida.

De Thure.

Cap. LXXXI.

Hus in ea gignitur Arabia, que thurifera cognomè
natur. Primum tenet in eo genere masculum, stag-
nas appellatum, suapte natura rotundum. Tale au-
tem individuum est, candidum, cum frangitur intus pingue in
suffitu statim ardens. Indicum uero fulvescat, & colore liuet.
Sed rotundum industria factitant. Nā in quadrangulares for-
mas dissestū dolis uersant, donec rotunditatem contrahat. Ve-
rum huiusmodi thus tempore flavescat, quod atomum, aut sya-
grum appellant. Secundum locum habet arabicum, & in Smy-
lo nascens, quod aliqui copiscum uocant, minus multo, & ful-
vius. Est & genus aliud, cui amyntæ cognomen est, alioqui
candidum, quod dum mollitur, mastibes more digitis cedit. Adul-
teratur pini resina, & gummi. quod facile deprehendi potest.
siquidem suffitum gummiflammam non excutatur, & resina

in fumum evanescat. Thus uero statim ardet. Idem maleficium odor prodit. Ad calfaciendum, & astringendum follet. Oculorum caliginem discauit. Causa ulcera compleat. Et ad cicatricem perducit. Cruenta uulnera glutinat. Infcetatq; sanguinis eruptiones, etiam si cerebri membranis effluat. Ulcera, quae cæcethe vocantur, & sedis, & reliquarum partium permulcat, tritum cum eo, & lacte linamentum. Formicantes verrucas inter initia, impetiginesq;, ex aceto, & pice illi. um tollit. Ambusta igni, pernioresq; cum suillo adipe, aut anserino, & ulcera in capite manantia cum nitro, si infriteret sanat. Paronichius cum melle, auribus fractis cum pice, medetur. Ad reliquos aurum dolores cum dulci uino infunditur. Inflammatae à partu mammae cum amolla, & rosaceo magna utilitate perunguntur. Additur ad arteriæ, uiscerumq; medicamenta. Prodest sanguinis ex creationi potum. Sed in seunda ualeutudine haustum insaniam monet, & largius cum uino potum interficit. Infectili mundo thus crematur flagrante glebula succensum à lucerna, donec exuratur. post perfectam ussionem operire oportet, usque dum restringatur, sic enim in cineres redigitur. Aliqui ollulam æneo uase cauo circa medium perforato cingunt ad excipiendo fuliginem, ut in eius mentione mox ostendemus. Alii crudo fictili luto oblio, & in furnum indito, cremant. Fictili etiam nouo uiuacibus prunis torretur, dum non amplius bullet, aut uaporem emittat: facile enim communuitur quod perustum non est.

De Cortice thuris.

Cap. LXXXII.

Ræfertur thuris cortex crassus, firuis, odoratus, p recens, laevis, minime scaber, sine membranis. Adulteratur admixto pinii, aut ruciis eius cortice, sed horum index ignis est. Siquidem reliqui cortices suffici nequaquam irar-

DE MEDICINALI MATERIA

duntur, sed sine odore fumum eructant. Thuri uero cortex ardet, & cum odoris fragrantia uaporem eiaculatur, Thuri modo uritur. Et uis eadem, quæ thuri, sed ualidior, astringentiorq;. Quare cruentis excretionibus, uulnus fluctione laborantibus, in pessò consert. Ad causa oculorum ulcera, cicatrices, sordesq; efficax est. Tostus scabris lippitudibus auxiliatur.

De Manna thuris. Cap. LXXXIII.

Anna thuris probatur candore, micarum frequentia,
m & puritate. Vim habet eandem, quam & thus, sed in
ualidiusculam. Sunt, qui cibrata pinè resina, ac polli-
ne aut cortice thuri contusi adulterant. sed hæc igne depreben-
duntur. Neque enim æque suffici aërium uaporem, sed fuligi-
nosum, & impurum expuit, & permixtum suaveolentiaæ odoris
uirus habet.

Do fuligine thuris. Cap. LXXXIII.

Vlginem thuris sic facio. Forcipula, lucernis accen-
f fas singulatim thuri glebas, in nouam fistilem ollam
concauam imponito, & æreo vase in medio perfra-
go, deterfa diligenter sordes, obtegito. Aliam ad moueto in altero,
aut utroq labro, subiectis quaternūm digitorum altitudine lapil-
lis, quò facilius perspici queat, si uratur. Et qua locis capax fue-
rit, glebulas alias supponito, & anteā, quād prorsus prior gleba
restinguatur, aliam imponito, donec sufficientem fuliginem ui-
dearis aceruisse. Continuo tamen externæ æramēti partes spon-
gia aqua frigida madefacta, abstergantur. Ita enim temperato
æris feroore, fuligo omnis inhærebit. Quæ alioqui per leuita-
tem decidua, thuriu cineribus admiscetur. Derasa itaq fuligine,
cenis, cremati thuri seorsum substrahendus est. dem opus, quo-
ad satisfactum tibi videbitur, obeundum. Oculorum inflamma-
tiones mitigat, Fluctiones suspendit. Vlæra purgat. Causa ex-
plet. Carcinomata fistit.

De Fuliginis compositione. Cap. LXXXV.

f Imili modo è myrrha, resina, styracæ, reliquisq; lacrymis, fuligo excipitur, ad eadem conueniens.

De pinu, & picea. Cap. LXXXVI.

Inus, & picea generi eidem ascribuntur, sed quandā

p flagitant specierum distinctionem. Arbores uulgo cognitæ, quarum cortex astringit. Prodest tritus, &

illitus intertrigim, ulceribus sommum corpus occupantibus, amebusq; cum spuma argenti, & manna. Ulcera delicatiorum a crimoniam recusantium cerato myrtino exceptus ad acutricem perducit. Tritus cum sutorio atramento serpentia cohabet. Sufficiunt partus, & secundas ejicit. Potus aluum fistit. Urinam mouet. Folia eorum trita, & illiti inflammationes leniunt. Vulnera ab inflammatione vindicant. Trita autem, & decocti in acetato, feruenti collutione, dentium dolores mulcent. Hepaticas uilia sunt, drachmæ pondere in aqua, aut nulsa potu. Pineæ nuas cortex, & folia potu eadem præstant. Teda partculatum si ceta si in acetio coquatur, & decocto dens colluatur, dolores leuat. Ex his etiam fit spatha acporum, pessorumq; compositionibus idonea, quinetiam earum crematarum fuligo ad librarij atrameni confectionem excipitur. Ea circumlitioibus efficacissime imponuntur, quibus palpebras ornant, coloremq; mentiuntur, calliblephaera græci vocant. Arrofis oculorum angulis, callofis glabrisq; genis, & collachrymatiobus opitulatur. Pityides appellantur pinorum, piceæq; fructus, qui in conis inueniuntur. Vim astrictriam habent, & aliquantum exalfacientem. Tussi, & pectoris uijs auxiliantur, per se, aut ex melle sumpti.

De pineis nuabus. Cap. LXXXVII.

n Væs pineæ cum repurgatæ mondūtur, aut cum pasto, aut cucumeris semine bibuntur, urinam cident. A crimonias in renibus, aut uescit hebetant. Stomachi

DE MEDICINALI MATERIA

rofiones leniunt, datæ cum portulacce succo. Virium infirmitatem roborant. Corruptorum quoq; humorum labem obtundunt. Pineæ nuces recenter arboribus decerpæ in passo franguntur, & decoctæ, uetusste tussi, ac tabititudinè conferunt, si quotidie ex eo liquore terni cyathib; bibantur.

De Lentisco.

Cap. LXXXVIII.

Entiscaus nota arbor est, cui uis inest astringendi. Semini enim, folio, ramo, cortici, radicibus q; cognatae insunt uires. Liquamentum autem ita fieri sclet. Folia, cortex, & radix in qua coquuntur, & ubi abunde cocta sunt, folia abiuantur. Aqua denuo coquitur, donic mellis habeat crassitudinem. Lentiscus sua astringendi dote, ualet aduersus sanguinis refectiones, alii profluvia, & dysenterias in potu. Item contra eruptionem sanguinis è uulua, & eiusdem, aut sedis procidentia. In totum acaciae & hypocystidis uicem representat. Idem factus suus è tritis folijs. Decoctum fons cura explet. Et fracta ossa ferruminat. Uluæ fluctiones fistlit. Nomas arcet. Vrinam pellit. Motus dentium colluzione stabilit. Virentes surculi calamolorum uice dentibus repurgandis affricantur. Fit è semine oleum, quod prodest, cum quid astringi opus est.

De Resina lentiscina,

Cap. LXXXIX.

Entiscus resinam gignit, quæ lentiscina cognominaatur, & ab aliquibus mastiche. Pota utilis est sanguinem rei cipientibus, & tussi ueteri. Stomacho auxiliatur, sed rufulum mouet. Additur in dentifrica, & illitio-nes faciei ad nitorem cutis conciliandum. Palpebras oculis in-commodas replicat. Manducata halitum oris commendat. Gingivæ contrahit. Optima, & copiosissima in insula Chio prouenit. Præfertur nitidulæ modo resplendescens, & candore ty-bernicæ ceræ similis, adulta, friabilis, odorata, stridorem edens. Viridis autem inferior est. Adulteratur iheris, resinaq;

mistura.

De Terebintho.

Cap. XC.

Erebinthus cognita arbor est, cuius folia, & semen, & cortex astringunt, & ad eadem, ad quæ lentiscus, conueniunt, simili parata modo, sumptaq;. Fructus eius aptus est, sed stomacho aduersatur. Excalfacit. Vrnam mouet. Venerem excitat. Contra phalangiorum morsus conuenienter in uino bibitur. Resina eius ex petra Arabiæ oppido defertur. Prouerit etiam in Iudea, Syria, Cypro, Aphrica & Cycladibus suis. Sed prævalent candida, perlucida, intreco colore, & in cœruleum uergente, odorata, terebinthum olens. Terebinthina resinas omnes antecedit: proxima lentisana, & e pinu, & abiete. Has sequitur è picea & pineis nucibus resina. Natura omnibus calfa cere, mollire, discutere, expurgare. Tussi, ac tabi conueniunt per se, aut in eclegmate ex melle. Vitia pectoris expurgant. Vrnam aeneat. Cruda concoquunt. Ventre emolliunt. Palpebras comodissime replicant. Lepras tollunt, cum erugine, ac jutorio atra mento, nitroq;. Auribus saniem emanantibus, uem in pruritu genitalium uiles. Ma'agmanis acopisq; ammifcentur. Lactrum doloribus illitu, aut appositu auxilio sunt.

Deliquida resina è pinu, & picea. Cap. XCI.

Iquida resina è pinu, & picea, à Gallia & Hetruria conuehi solet atq; olim. Colophonie petebatur, hinc Colophonæ sibi cognomentum uendicauit. A Galatia: quoq; aliisibus contermina, quam uernuculo nomine laricem appellant incolæ. Ea in linetu magnopere prodest tussi ueteri. Colore inter se distant. Siquidem alia candida est, alia oleosa, alia melleiliquoris similitudine, uel larigna. Cupressus etiam liquidam fundit resinem, quæ ad eadem pollet. Quæ uero spissarum generi ascribuntur, quædam ex pineis nucibus, aliae abietæ, aliae picea, & pinu

DE MEDICINALI MATERIA.

exierunt. Elizi debet longe omnium odora tissima, translucens, non rufa, nec humidā, quandam cœræ faciem præbens, et friabilis. E picea, & abietiæ resinæ, cæteras antecedunt, odoratæ enim sunt, atq; t. us odore imitantur. Præstantiores à Pytiusa in sula deferuntur, quæ secundum Hispaniā sita est. Sed quæ è picea, nucibus pineis, & cypresso manarunt, nihil ad illas, nec tantis viribus potiuntur. Veruntamen eorundem gratia ut illæ summe solent. Lentisana terebinthine correspondet. Vritur resina omnis liquida in uase quadruplici capacitatis ad humorē, qui infunditur. Itaq; resinæ cōgius, in duobus aquæ pluviæ coquitur, subiectis levibus pruni, resina assidue mouetur, donec omnis odor aboleatur, & friabilis. & stridula reddatur, ac digitis cedat. Cæterum ubi refixit, in fistile non pictatum, quod aceratum vocant, id est non illatum, reconclitur. Fiet etiam ex inij candoris, si resina omnis eliquata præcoletur, quo fœculenta sordes exterrantur. Vruntur quoq; sine aqua, primum lento igne, & ubi coire cœperunt, maior carbonum strues supponitur, & triduo circa intermissionem disinquntur, usq; dum seū odoris virus eluerint, Mox, ut dictū est, reponuntur. Spissam unius diei ffacio decoxisse satis est. Vistæ odoratis malazmatibus, et acopis, et unguentori. m colorationibus magnopere utiles sunt. E resina perinde atq; ihure fuligo excipitur, ad circulationes idonea, quibus palpebras faciat, & colorē mentiuntur. Prodest glabris genis, collachrymationsibus, erosisq; oculorū angulis. Ex ea fit atramentum scriptorum.

De Pice liquida.

Cap. XCII.

Ix liquida, quam alij conum vocant, è pinguissimi: pinii, piceæq; lignis congregatur. Optima est splendens, sincera, lœuis. Contra uenena, phthisin, purulentam excretionem tusse, suspira, & pectoris humores, qui difficile extussiuntur, efficax est, elegante cyathi mensura cum melle dato. Tonsillarū, & uiræ inflammationes, anginæq; utiliter purgantur.

guntur. Purulentis auribus infunditur cum rosaceo. Et illinitur cum trito sale serpentium morsibus. Adiecta uero pari cera scabros ungues extricat. Tubercula uulue, & duritas sedis, discutit. Cum farinaq; hordeacea, & pueri impubis urina decocta, fistulas rumpit. Cohibet ulcera, quae serpunt, cum pineo cortice, aut sulphure, aut furfuribus illua. Cæterum cum thuris manna, & cerato subductos ulcerum sinus conglutinat. Rimis sedis, & pedum, magno auxilio illinitur. Ulcera replet, & cum melle purgat. Quin & cum uua passa, & melle carbunculos, & putrida ulcera emarginat. Erodentibus medicamentis, quas sepias uocant, probe immiscetur.

De Picino oleo.

Cap. XCIII.

Pice fit, quod pisselæon appellant, separato liquore aquoso, qui supernatat pici, sicut serum laculi. Nam expansa, quandiu pix coquitur, supra continam uelle ra madescunt, acceptoq; halitu eius exprimuntur in uas. Quas pix liquida, præbet utilitates. Alopecias capillo replet cum farina hordeacea illitum, quibus & liquida pix medetur. Lumentorum ulcera, scabiemq; emendat.

De Fuligine liquide picis.

Cap. XCIV.

f It hoc modo è liquida pice fuligo. In lucerna noua, quæ ellychnium habeat, nonnihil picis incendito, lucernamq; fictili vase in cibani speciem conformato, superius in angustum fornicate, inferius perforato, ut cibant esse solent, operito, & adoleri finito, consumptoq; liquore nouum infundito, quo ad sufficientem usui fuliginem collegeris. Vis ei astringens, acrisq;. Vnde est ad pingmenta, quibus palpebras linunt, & uenstant, & ad circumlitiones, item ubi glabris genis pilos refluti oportet, ad imbecilles, lachrymososq; oculos. Insper ad eorundem ulcera non inutilis est.

D

DE MEDICINALI MATERIA

De Siccâ pice. Cap. XCV.

I quida pix decolla in spissam coie, quam uocant ali-
qui palimpissam, quo in genere quædā uisa modo len-
tescat, boscais cognominata. Altera secca est. Probatur
pura, pinguis, odorata subruffa, resinosa. Calfactoriam um ha-
bet. Dura emollit. Pus mouet. Tuberculū, panosq; discutit. Ulcera
replet. Vulnerarū medicamentibus commode permiscetur.

De Zopissa. Cap. XCVI.

Opissam aliqui aiunt derasam nautibus resinam cum
cera, quam aliū apochyma appellat. Ea dissipandina
turam habet, quoniam' marino sale macerata sit. Alij
pineam resinam hoc nomine uocauerunt.

De Bitumine. Cap. xcviij.

Itunen Iudacum cæteris anteponitur. Cuius proba-
tio est, ut purpuræ modo splendeat, sitq; graue, ac ha-
lidum odorem ubret. Nigrum autem, & sordidum,
uitiosum est. Adulteratur pice. Gignitur in phenice, Babylone, Za-
intho, & Sydonæ. Liquidum inuenitur in Agragantino Sia-
liae, fontibus innatans, quo utuntur ad lucernarum lumina olei
uice. Hallucinantur, qui id safficum oleum nominant. Namq; hi-
quidi bituminis genus esse constat.

De Pissaphalto. Cap. xcvij.

Ascitur in Apollontatarū agro circa Epidamnum, quæ
pisalphaltos appellatur. Ea ceraunijs montibus deuo-
luta impetu fluminis rapitur, æstuq; in littus expul-
tur, illuc coacta in glebas. Mistam bituminis picem redolet.

De Naphtha. Cap. xcix.

Aphitham uocant Babylonij, bituminis colamen, colore
candidum. Inuenitur etiam nigrum. Vis ei ignium ra-
pax, ita ut ex spacio protinus in eam tranfiliant.

Ad suffusiones oculorum, & albugines utilis. Bitumen omne digestum, glutinat, emollit. Ab inflammatione tuetur. Vuluarum procidentia, strangulationesque; olfactu, suffitu, impositu emendat. Comitiales morbos suffitum deprehendit, gurgite lapidis more Purgationes mulierum cum uino, & castorio potum elicit. Tussim veterem, & anhelitum adiuuat. Serpentium moribus, & xendiacum, laterumque; doloribus, auxiliatur. Datur cœliacis in capo deucrandum. Cum acetato potum discutit sanguinem concretum. Dysentericas cum ptisana liquatum infunditur. Distillationibus suffitione medetur. Mitigat dentium dolores oblitum. Cæterum pilos incommodos siccum replicat, specillo impositum. Concalfactum autem & cum farina hordeacea, nitro, & cera illitum, podagrī, articulorum doloribus, letargiasque; prodest. Pissasphaltos eadem, quae pix, & bitumen, si miscentur; potest.

De Cupresso.

Cap.C.

Vpressus refrigerat, & astringit. Cuius folia ex passo, & exigua mrrha uerba rehumatismis, & urinæ difficultati auxiliatur. Pilulae autem ex uino tuſæ in dysenteria, alii fluctione, tufsi, & orthopnœa, aut si reijciatur sanguis, conuenientissime bibuntur. Earum decoctum eosdem præbet effectus. Tuſæ cum fico duricias emolliunt. Nariumque; polypo medentur. In acetato cocta, & cum lupinis detritæ sabros ungues ejiciunt. Hernias intestinorum prolapsu erumpentes illi- tu reprimunt. Folia eadem præstante. Pilulae cum arboris coma suffitæ, culices abigere existimantur. Folia trita, & imposta vulnera conglutinant. Sanguinem suppressunt. Capillum ex acetato tингunt. Illinuntur per se, aut cum polenta ignibus sacris, ulceribus, que serpunt, carbunculis, & oculorum inflammationibus. Admota cum cerato stomachum corroborant.

DE MEDICINALI MATERIA

De Iunipero parua.

Cap. CI.

Vniperum paruam græci arceuthida, aliqui Mnesi-
theū, Alij australidē, Aegyptiū Libium, Galli iupicel-
lum, Romani iuniperum uocant. Eius duo genera. Al-
tera maior, altera minor. Vt r̄p acris est. Excalfact, & Vit-
nam mouet accersa serpentes fugit. Baccarum nonnullæ nucis
iuglandis magnitudine nonnunquam grandescere, aliæ nucem
ponticam & quare inueniuntur, rotundæ, odoratæ, in mandendo
dulces, subamaræ, quæ arceutidis etiam nomen, id est iuniperi
retinuerunt. Modice calfaciunt, & astringunt, stomacho utiles.
Contra peitoris uitia, tussim, inflationes, tormenta, & serpentium
ictus efficacissime bibuntur. Vrinam cident. Unde ruptis, conuul-
sis, & uulue strangulati subueniunt. Folia acrimoniam habent.
Ideo tam ipsa, quam eorum sucum ex uino contra uiperarum
morsus illint, aut bibi prodest. Corticis cinis cum aqua illitus le-
pras eximit. Ramenta ligni deuorata interficiunt.

De Iunipero magna. Cap. CII.

Vniperus magna, quam aliqui sylvestrem cupressum
appellant, alijs Mnesitheum, alijs Acitteram, Romani
Iuniperū: uulgo cognita est, cupresso assimilis. Aspe-
ris, maritimisq; locis plerūq; nascatur, easdē, quas supradicta, uires
habens.

De Herba Sabina. Cap. CIII.

Ræcis brathy, alijs baryton, alijs bard, Romanis hær-
ba sabina appellatur, Duorum generum est. Una fo-
lijs cupresso similis, spinis horridior, graniter olens,
acris, & feruens. Arbor est coactæ breuitatis, quæ se se magis
in latitudinem fundit. Huius felys nonnulli pro suffici utuntur.
Alter a tamaricæ folio similis est. Vtriusq; folia nomas fissiunt.
Collectiones illiuu militant. Et cum melle nigricias, scridesq; re-
purgant. Carbunculos cum uino pota rumpunt. Sanguinem per
urinam eliciunt. Partus aposita extrahunt. Et si ffatu idem præ-

*Itam. Vnguentis calfacientibus immiscetur, & priuatim gleucino.
De Cedro. Cap. CIII.*

c Edrus arbor magna est, ex qua picem colligit, quæ cedria vocatur. Iuniperi modo baccas parit, baccarū myrti magnitudine, rotundas. De Cedria. Cap. CV.

Edria optima est crassa, perlucida, ueluti odcris, quæ dum effunditur, guttatum non difficitata coit. Cui ea uis ineft, ut defuncta corpora conseruet, & uiuentia corrumpat. Qua ex causa mortuorum uitam aliqui appellauere. Vestimenta quoq; & pelles, eximia calfaciendi, & incandi docet, corruptit. Magni ad ocularia medicamenta usus. Quippe illita oculis claritatem affert. Albugines, ac acræsq; detergit. Instillata autem cum acetö, uermes aurium necat. Cum hyssopi decocto infusa, sonitus, sibilosq; sedat. Canis dentum Indita eos frangit, & dolores leuat. Quapropter cum acetö colluere eosdem profest. Perunctione ante coitum genitali abortivum fieri constat. Anginæ ea perunguntur. Tonsillarum inflammacionibus auxilio est. Lendes, pediculosq; illitu enecat. Cera, & morfibus cum saule imposita subuenit. Contra hausta leporis marini uenena, in piso sumpta auxiliatur. In elephantia cut linetu, aut perunctione proficit. Pulmonum ulcera purgat, & si cyathus eius scrbeatur, persanat. Tineas, & cætera uentris animalia necat. Infusa partus extrahit. Fit & oleum, à cedria separatum, dum coquitur, uelleribus supra halitum eius expassis, ut in picæ. Eiusdem ad omnia usus. Priuatim uehementer perunctionum factiem quadrupedum, canum, boumq; persanat. Inhaerentes rictus enecat. Ulcera, quæ ex tonsura acceperunt, ad cicatrices perducit.

De Cedride. Cap. CVI.

Edrides cedri fructus vocantur. Calfactoriam vim habent. Stomacho adurrsantur. Auxilio sunt tussi, conuulsi, ruptis stranguriæ. Menses ciunt, ex polline

E MEDICINALI MATERIA

piperis poti. Contra haustum leporem marinum in uino sumuntur. Serpentes fugantur, per uncto ex adipe ceruino, aut medulla, corpore. In antidota adduntur. Fuliginem, quomodo ex pice, congeri oportet, quæ eadem, quam picea fuligo, uim præbet.

De Lauro.

Cap. CVII.

Aurus quædam tenui folio conflat; Altera latiore.

l Vtraq; excalfactoriam naturam habet, & emollientem, Vnde decoctum earū in muliebres infessus additum, uulue, & uesticæ uitij's conuenit. Virentia folia sensim substringunt. Illa quoq; uestis parum, apumq; ictibus opitulantur. Ea dem cum polenta, aut pane illa inflammationem omnē mitigant. Sed pota stomachum effundunt, & uomitiones incidunt.

De Baccis lauri.

Cap. CVIII.

Auri baccæ magis, quam folia calfacta. Ergo in elegmate cum melle, uel paſſo profundunt tabi, orthopnoe & omnibus thoracis rheumatismis. Contra scorpiōis ictus ex ullo bibuntur. Vitiliges emaculant. Succus baccarū utilissime aurum dolori, & grauitati inflatur, cum uino ueteri, & rosaceo. In medicamenta autem adiiciuntur, quæ nervorum lassitudines reficiunt, acopa uocant, & ad unguenta, quæ calfacta. & discutiant. Cortex radicis caulos rumpit. Partus nescit. Hepaticis prodest, tribus obolis in uino odorato potus.

De Platano.

Cap. cix.

Eneritina platani folia in uino decocta, mox illata. oculorum fluctiones fistunt. Tumores, & inflammations leuant. Decocetus cortex in aceo, dentes in dolore colluit. Virides pilulae in uino potæ, serpentium morsibus auxiliantur. Exceptæ autem adipe igni ambusta sanant. Incidens foliorum, pilularumq; lamugo, oculos, & aures offendit.

De Fraxino.

Cap. cx.

f Raxinus arbor nota est, atius folia cum succo peruncta aut ex uino pota, uiperarum ictibus auxiliantur.

tur. *Corticis artis ex aqua illitus lepras eximit. Ramenta, scobemq; ponit, perniciem afferre traduntur.*

De Populo alba. Cap. cxii.

Otus albæ populi cortex unciæ unius pondere, ifchia dicti, ac urinæ stillicidio prodest. Aboruum fieri trandum, si cū mulino rene bibatur. Folia quoq; cum uino post purgationes pota, idem præstare produntur. Tepens foliorum sucus utiliter aurum dolori inflatur. Pilulae, quæ primo foliorum partu exiliunt, illitæ cum melle, oculorum hebetudini medentur. Memorice prodiderunt corticem albæ populi parciatim cæsum, & sulcis stercoratis mandatum, omni tempore annis edules fungos proferre. De Macere. Cap. cxii.

Acer ex barbaria aduehitur, cortex flavescentis, crassus, gustu per quam astringens, quæ contra cruentas ex creationes, dysenterias, & alii fluctiones bibitur.

De Vlmo. Cap. cxiii.

Lmi & folia, & cortex, & rami, uim habent spissam di. Folia trita ex aceto ad lepras efficaciter illununtur.

Vulnera glutinant, sed multo magis corticis tilia, fasciæ loco intorqueantur. Nam lori more flecti potest. Crassior cortex in uino, aut aqua unciatim potus, pieuitas trahit. Fracta ossa celerius solidescunt, si decocto foliorum corticis, aut radicis foueantur. Humor in folliculis enascens prima germinis eruptio ne, cuti illatus nitorem inducit, faciemq; splendidiorem præstat. qui dū siccatur, in animalia abit, quæ culicum formâ gerunt. Etilia cum tenerescunt, holerum more ad obsonia usurpantur.

De Lignorum marcore. Cap. cxiv.

Ncidens caudicibus, lignisq; ueteribus caries conge ritur, quæ farinæ modo illita, ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. Serpentia cohabet, si cū pari aniso, & uino subacta, linteisq; imposita, illinatur.

DE MEDICINALI MATERIA

De Populo nigra.

Cap. CXV.

Opuli nigræ folia cum aceto illita, magna utilitate po-
dagricis doloribus illinuntur. Resinam populus fun-
dit, quæ in malagmata additur. Semen potum ex ace-
to comitalibus utile est. Lachrymam commemorant, quæ in Pa-
dum amnem defluat; durari, ac coire in succinum, quod electrū
uocat, alijs chrysophoron. Id atritu iuandum odorem spirat, &
aurum colore imitatur. Tritum, potumq., stomachi, uentrisq.; flu-
ctiones fistit. De Harundine. Cap. CXVI.

N harundinum genere quædam nastros uocatur, ex
qua sagittæ facultati solene. Alia fœmina, qua tibia=
rū ligulas efficiunt. Alia, quod fistulis addicta sit, Sy-
ringias, cui multum inest carnis, crebris cinetæ geniculis, ad libro-
rum conscriptionem accomodata. Alia crassa, concava, apud am-
nes, nascens, quæ à quibusdam cypria, ab alijs donax appellatur.
Alia phragmites, seu uallatoris, gracilis, candicans, uulgo cognitæ, cuius trita radix per se, aut cum bulbis suis illita, spicula, aas-
teosq.; corpore extrahit. Luxata, lumborumq.; dolores, cum aceto
mulcet. Virentia folia tusa, & imposta ignibus sacris meden-
tur, & cæteris inflammationibus. Corticis cinere perunetæ cum
aceto alopecia sanantur. Panicula lanugo, si aures intrauerit,
exsardat. Eundem effectu implet harundo, quæ cypria dicitur.

De Papyro. Cap. CXVII.

Apyrus, qua chartæ fiunt, nullis non cognita, prædi-
pue in medicina utilitatis ad laxandas fistulas. Ma-
defacta lino inuoluitur, usq; dum inaruerit. Constri-
cta enim, atq; immissa in hiatum humore completur, & intume-
scendo fistulas aperit. Habet nescio quid alimeti radix. Itaq; Aegyptij eam mandunt, suam tantum deuorantes, & mansam ex-
puunt. Ipsis radicibus pro ligno uitetur. Crematæ papyri cinis de-
poscentia ulcera cum omnium partium, tum oris maxime, cohæ-

bent. Verum melius id combusta charta præstat.

De Myricæ.

Cap. CXVIII.

*Yrica, seu tamarix, arbor vulgo cognita est, cū apud
m pigras, & stagnates aquas enascatur fructum quasi
florē ferens compage muscosum. Aegyptus, Syriaq;
alteram gignunt mīorem sylvestri cætera similem. Fructū pa-
rit gallæ proximum, inæ qualiter aspersum gustu, quo conuenient
ter utinur uicæ gallæ in medicis minibus oculorum, oris q;. Datur
cruentæ excretioni in potu, & cœliacis, & contra profluvia scœ
minarum, regiam morbum, et phalangiōrum morsus. Illitus, tumo-
res inhibet. Cortex in eosdem usus adhibetur. Decollum felio-
rum cum uino potum, lienem absunt. Ad dolorem dentium in
collutionibus salutare, & mulieribus flationi uulue opportunis,
in defensionib; Phthiriasi, lendibus q; arcuifusum prodest. Atū
dantiam feminarum fistule impositus arboris canis. Poterios colli-
œs è caudice lienosif molitur, quo daeus in his potus proficiat,*

De Ericæ.

Cap. CIXX.

*Ricæ fructuosa arbor myricæ similis, longe minor, cu-
iis flore apes reprobū mel efficiunt. Tam flos, quām
coma serpentium istib; illitu medetur.*

De Acaclide.

Cap. CXX.

*Cacalis fructus est nascentis in Aegypto fruticæ, se-
minis myricæ quadam tenus famulis, cuius aqua, in
qua maduerit, ad collyria additur, quæ ad excrandā
oculorum aciem conueniunt.*

De Rhamno.

Cap. CXXI.

*Hannum alijs persiphonion vocant, ali leucantham,
Romani spinam albam, aut cerualem, Aphri atadim,
Rhamnus fruticæ, in sepibus ramos ferens rectos, &
cauleos in acutæ spinæ modū, foliis paruis, oblongis, suppingui-
bus, teneris. Alterū ei genus candidius. Tertium magnioribus la-*

DE MEDICINALI MATERIA

erioribusq; folijs constat, & quadam tenus rubentibus. cuius ram
mi quinum cubitorum longitudinem implent, infirmioribus hor-
rentes spinis, innocentioribusq;. Fructum edit latum, candidum,
tenuem ueluti folliculum, hastulæ regiae similem. Omnium folia
igni sacro, & serpentibus uiribus, effici ceter illinuntur. Fama
est ramos huius ualuis, fenestris ue impositos, ueneficia depellere.

De Halmo.

Cap. cxxij.

Alium alij damasonium uocant, alij Erymon, alij
brettanicam, alij Rhabdion, alij Bafilion, Magi Mer-
curii basim, aut Osiridis diadema, alij Elystephanon,
aut sacrum caulem, Pythagoras Anthenoros, Aegypti asontiri,
alij asphen, alij asealuri, alij asariphen, Latini Albutium, aut Am-
peluciam. Halimus frutex est sepimentis idoneus, similis rhamno;
sine spinis, foliis leæ sed latoribus. Nascitur in sepibus, & ma-
ritimis. Folia decoquuntur aborū gratia. Radix conuulsa, ru-
pta, torminaq; mitigat, dragmæ pondere in aqua mulsa pota. Eo
dem lactis ubertatem facit.

De Paliuro.

Cap. cxxii.

Aliurus frutex cognoscatur aculeatus; durus, cuius se-
p men pingue, & fuliginosum inuenitur. Quod potum
p tussi opitulatur. Vesicæ calculos comminuit, Serpen-
tium istib; aduersatur. Folia, & radix astrigoriam uim habet.
Quorum decoctum potu aliuum fistit. Urinam trahit. Contra ue-
nena, & serpentium morsus auxiliatur. Radix recentia tubera-
la, tumoresq; omneis discutit, trita, & imposta.

De Acuta Spina

Cap. cxxiii.

Cuta spina, quam pyrinam, aut pyrianthen aliqui uo-
cant: arbor est pyrastro similis, spinosa, et minor Bac-
ca profere myrti, plenas, rubras, fragiles, & intus
nucleum, radicem multifidam, alte descendenterem. Huius bacce
potu, aut cibo, alii profluum, & abundantiam sœminarum si-

Stunt. Radix illita aculeos, & spicula extrahit. Abortum fieri tradunt, si ter radice uenter, aut sensim feriatur, aut perungatur.

De Rubo canis. Cap.cxxv.

*Rutex est arboris in star, rubo longe maior. Folia fere
f multo latiora myre. firmis circa ramos spinis, flore
candido, fructu oblongo, nucleo oliuæ simili: qui p ma-
turitatem fulvescit, & floculos intus continet. Fructus exēptis in-
terioribus flocis arefactus, aluum fissit. Ferue facti. n.ii in uino,
mox poti, arteriam infestant. De Ligistro. Cap.cxxvi.*

*Igustrū arbor est oliuæ foliis circum ramos, latioribus,
l mollioribus, & virētoribus. Flore candido, muscoſo,
odorato, semine sambuci, nigro. Optimum nascatur in
Canope & Asalone. Folia astrictioram uim habent. Quare cū
maducata ulcēribus oris medētur. Illita feruidis inflātionibus,
carbunculisq; profundit. Decocto eorundē igni ambusta fouentur.
Capillū ruffant trita folia, quæ i radicalē succo maduerint. Flos
ex acetō fronti illitus capitis dolorem sedat. Cyprinū oleū, quod
ex eo fit, excalſacit, emollitq; neruos: quoniā mista, quæ frumenti
natura prædita sint, assūmit. De Tilia Cap.cxxvii.*

*Itha arbor est ligustri magnitudine. Folis oleo, nigrio-
ribus, et latioribus. Fructu lētisa, nigro, subdula, race-
matim coherente. A speris nascitur. Huius folia astrin-
gunt, ad eadem uelia, ad quæ oleaster, cū astrictione est opus. ma-
xime ad infantū ulcera in ore, cōmanducata, aut si decocto col-
luantur. Potaruinā, ac mēſes cident. De Cisto. Cap. cxxviii.*

*Istus quæ aliqui citharon, aut assaron vocant: ramosus
frutex est, sed improcerus, fo'iosi s, saxofis locis na-
scens. Folis rotundis, acerbis, hirsutis. Flos masculo
ut malii punicae, fœminæ albet. Vis astringē: unde flores in ui-
no austero bis in die poti, profundit dysentericis. Et nomas illiti co-
hibent. Veterati ulcerū, et igni ambustis cum cerato medentur.*

DE MEDICINALI MATERIA.

De Hypoastide. Cap. CXXIX.

*Ypoastis Robethron, aut cylinus à nonnullis coe-
gnominata, iuxta astri radices nascitur, floris punica si-
militudine. Quædam flava. Altera uirens. Tertia can-
dida. Liquatur acaciae modo. Aliqui tamen exiccati, fractamq;
macerant, & incogunt, reliquaq;, ut in lycio, prosequuntur. Vi-
res acaciae habet. Verum aliquanto magis siccata, & astrigie.
Prodest dysentericis, cœliacis, sanguinem excreantibus. Fœmia-
narum profluvio & pota, & indita.*

De Ladano. Cap. CXXX.

*Si & alterum astri genus, ladon à nonnullis appella-
tum, frutex simili modo nascens, longioribus folijs,
& nigroribus: quæ uero tempore quiddam contra-
hunc pingue. Foliorum uis astrigens, atq; effectus astri præ-
bens. Fit ex eo, quod ladanum dicitur. Siquidem cum astri frons
des pascuntur capræ, hirci q;, pinguitudinem conspicue barba cur-
punt, & suo lentore uillosis cruribus adhærentem reportant:
quam depestantes incolæ, colantesq;, cogunt in offas, & ita re-
condunt. Alij uero attractis funiculis, insidentem fructibus len-
torem abstergunt, conglomerantq; in ladanum. Maxime proba-
tur odoratum, subuiride, facile mollescens, pingue, quod are-
nas non collegit, nec squallorem obfitum est, resinosum. quale in
cypro dignatur. Arabiam uero, lybicumq; uilius. Natura ei
spissandi, calfaciendi, molliendi. Laxat ora uenarum. Capillum
fluentem continet, addito uino myrrha, aut myrrheo oleo. Cicatri-
cibus decorem reddit cum uino illitum. Medetur aurium dolori-
bus cum hydromelite, aut rosaceo infusum. Suffitu secundas ej-
cit. Pessis immistum, uulue duriciem sanat. In medicamenta,
quæ dolorem, tussimq; finiunt, & malagmata utiliter inseri-
tur. Alium fistit cum uino ueterem potum. Et urinam ciet.*

Ebenus optima habetur æthiopica, & nigra, nullos h habens uenarum discursus, facilitate coruus leuitate.

Cum frangitur densa apparet, mordens gustu, atq astringens. Suffit ut incundo odore supra carbones sine fumiæ dio. Recens autem ad ignem prolata ob pinguitudinem accenditur, & trita ad cōtem flauescit. Altera est Indica internatis segmentis candidantibus, & modice fulvis, item frequentibus maulis. Cæterum prior, bonitate antecedit. Apud quosdam sesamina, aut spinea ligna, hebeni uice ueneunt. quod discernitur ex eo, quod fungosa sunt, & in purpureas assulas resoluuntur. nihil mordacitatis in gustu, nec redolentia in suffitu præferentia. Caliginem oculorum absterget. Ad ueteres distillationes, postulas q; mirum in modum pollet. Si quispiam facta ex eo coticula colliuij utatur, melius proficiet. Ad oculorum medicamenta efficax est, si scobes, ramenta ue uino chio die, noctuq; macerata, in collyria digerantur. Nonnulli præterita ramenta excolant, reliquaq; eundem in modum peragunt. Alij pro uino aqua utuntur. Vritur in fistili nouo, donec in carbones redigatur. Læsat plumbi modo, & ita siccis lippicudinibus conductit.

De Rosa. Cap. CXXXII.

Osa refrigerat, & astringit, sed siccata multo magis.

r Succus recentibus folijs exprimitur, desecatis forficæ unguibus, sic appellantur candidæ foliorum partes.

Reliquum in rila premi, & teri debet in umbra, donec cogatur, & ita ad oculorum circumlitiones recondi. Siccantur, etiam num folia roscarum, continuo uersata, ne muceant, ne'ue situs in ijs insideat. Aridis rosis, et in uino decoctis expressus liquor, facit ad dolores capitis, aurium, oculorum, gingivorum, sedis, reæti intestini, ac uulue, pinna illitus, aut infusus. Eadem sine expressione tusa, præcordiorum inflamationibus, humidis stomacho-

DE MEDICINALI MATERIA.

chi uitius, igni sacro illini prodest. Siccis, ac tritis famina offeruntur. Misceri solent vulnerariis antidotis, atq; compositionibus, quas anteras vocant. Folia uruntur in calliblephara. Flos, qui in mediis rosis inuenitur, seccatus gingivarum fluctibus efficiatur inspergitur. Capita pota citam aluum, & cruentas reiectiones fistunt. De Roseis pastillis. Cap. cxxxiii.

Astilli, quos rodides vocant, hac ratione conficiuntur.

P Rosarum uiridium, quæ nullo antea humore, madefactæ exaruerint, drachmæ triginta, indicæ nardi drachmæ decem, myrræ drachmæ sex, tritæ digeruntur in pastillos, qui trium obolorum pondus æquent. Siccataq; in umbra, in fistulis non piccato, atq; obturato reconduntur. Alii adiiciunt costii drachmas duas, iridis illiricæ totidem, & uinum chium cum melle miscent. Mulieribus monilium loco usciæ sunt, ad retundendum graue sudoris virus. Tritis etiam utuntur ad illitiones, & diapasmata, quæ fiunt ad sudores coercendos, ita ut à balneis inarefactæ corpora, dein frigida aqua abluantur.

De Lycio. Cap. cxxxiv.

Yicum, quod aliqui pyxaanthæ vocat, arbor est spinosa, ramis trium cubitorū, haud longioribus, foliis buxi, densis, fructu piperis, nigro, laevi, amaro, denseq;, cortice pallido, non dissimili lycio madefacto, radicibus multis, obliquis, lignosis. Nascitur plurimum in Capadoccia, Lycia & per rīsq; aliis locis. Aspera loca amat. Coquuntur rami cum radicibus tufi, & ante per aliquot dies macerati, tum abieclis lignis de novo liquor coquitur, donec mellis crassitudo fiat. Adulteratur id lycium, adiecta decoctioni amurca, aut absinthii si. echo, aut felse bubulo. Innatans spuma inter coquendum exempta, oculorum medicamentis additur. Reliquo ad alia ueuntur. Simili modo fit lycium; semine espresso, & insolato. Optimum, quod ura posst, resplinetumq; rubentem spumam ostendit, glebis extrinse-

aus nigris; latus, cum fregeris, ruffis, ingustabile, cum amaritudi
ne astringens, crocino colore, cuiusmodi Indicum est, cæteris pœ
stantius. Lycium astringit. Caliginem oculorum discutit. Generū
scabiem, prurius, uecteresq; fluctiones sanat. Facit ad purulentas
aureis, exulceratas gingivias, confillas, labiorum fissuras, sedis ri
mas, attritusq; illitum. Cœliacis, dysentericis, potum, inditumq; cō
uenit. Datur sanguinem excreantibus, & tussi ex aqua. Contra
rabiosi canis morsus in catapotio deuoratur, aut in aqua bibitur.
Flauos facit pilos. Paronychiis, ulceribus, quæ serpunt, aut pu
trent, medetur. Fœminarum profluvia appositum fistit. Rabioso
rum ictibus ex melle potum, aut uice catapotii deuoratum, auxi
liatur. Traditum Indicum fieri lycium, ex fructice lonchitide appell
ato. Ea spinarū generi ascribitur, ramos rectos habens, ternūm
cubitorum longitudine, maiores' ue, rubo crassiores, à radice nu
merosos. Fructus cortex rubescit. Folia oleæ similia. Hærba in
aæto deusta proditur lienis inflammationibus, & regio morbo
mederi. Et fœminarum purgationes elicere. Asseuerant etiâ crud
dam in potu, eisdem effectus pœstare. Semen cyatho dimidio
potum pituitam expurgare. Venenis quoq; auxilio esse.

De Acacia. Cap. CXXXV.

Acacia in Aegypto nascitur instar arboris, frutice spi
noso, non se in rectum attollente. Florem habet can
didum, et semen lupino simile in folliculis, ex quo suc
cus expressus siccatur in umbra, niger ex maturo semine, sub
ruffus ex viridi. Eligatur modice ruffus, & odoratus. Aliqui fo
lia cum semine exprimunt. Manat & gummi ex ea spina. Vis
et ad spissandum, refrigerandumq; efficax. Succus oculorum
medicamentis utilis. Valet ad ignem sacrum; ulcera, quæ serpue
perniones, pterygia, & oris ulcera. Procidentes oculos repre
mit. Mensium abundantiam fistit. Prociduam uuluam cobibet.
Citam aluum supprimant aut potus, aut inditus. Capillos dent

DE MEDICINALI MATERIA

grat. Lauatur oculorum medicamentis, erito in aqua, mox effuso, quod concreuerat, donec pura extet aqua. Et ita cogitur in pastilos. Vritur etiam in fictili novo fornacibus, torreturque in carbonum halitu perflata. Spinæ decoctum solutos artus fœtu committit. Præfertur eius spinæ gummi, quod in uermiculorum speciem contrahatur, & uix modo perluceat, ligni expers. Proximum est candidum. Sordidum uero, ac resinosum inutile. Cutis meatus obstruit. Et medicamentorum quibus ammiscentur, acrimoniam hebetat. Ambustis ex ovo illitum pustulas non patitur erumpere. De Acacia altera. Cap. cxxxvi.

Litterum acaciæ genus in Capadocia-Pontoque prouenant, ægyptiæ spinæ similitudine, longe minor, tenerior, humiliis. Aculeorum uallo munitur, folia habens rutæ. Semen lenticula minus fert auctumno, in loculis ternum, quaternumque; seminum capacibus. Succus eius astringit, uiribus inferior, & ocularibus medicamentis inutilis.

De Amurca. Cap. CXXXVII.

Murca expressæ oliuæ recrementum est. Decocta in cupreo vase ad crassitudinem mellis astringit, certos præbens lycii effectus. Insuper dentium dolori & vulneribus, cum acetato, uino, aut mulso, commode illinitur. Additur in medicamenta ocularia, & meatus obstruentia. Venustatæ meliorem fieri constat. Utileiter infunditur sedis, genitalium, & uulue exulcerationi. Si uero cum omphacio recoquatur ad mellis crassitudinem, cariosos dentes extrahit. Iumentorum scabiem cum decocto lupini, & chameleonte illita sanat. Cruda, & recenti amurca podagras, articulariosque dolores frue ri utilissimum. Peruncta in uillosa pelle, & hydropicis imposita tumoris molem reprimit. De Viticæ. Cap. cxxxviii.

Gnon aliqui agynon, alii lygon vocant, alii Amictomiae non, alii iridactylon, magis mon, alii haematoideos.

ideos. Aegyptij sum. Romani salicem amerinam alijs piper agree-
ste, alijs lecristicum. Vitex, seu castus frutex est in arborem assur-
gens. Nasatur in fluminum ripis, ossperisq; locis, ac torrentium
alveis. Ramos gerit praelongos, fructu peruvicaces, folia oliuæ, sed
molliora. Duo genera eius. Una harum album florem mittit cù
purpureo, altera tantum purpureum, & semen ut piper. Ex cui fa-
ctorias uires habet. & astrictorias. Semen eius potum uenenatis
ictibus, aquæ, quæ autem subiit, lienosifisq; auxiliatur. Lac euoc-
at. Menses aet, drachmæ pondere in uino potū. Geniturā exol-
uit. Caput tentat, & soporem affert. Decolatum hærbæ, & se-
minis in defessioe, mulieribus uulue malo opportunis operulatur.
Item in flam nationibus. Purgationes mouet semen cum pulegio
potum, etiam suffitu, uel appositu. Capitis dolorem dissoluit illa-
tum. Instillatur cum aceto, & oleo capiti in letargo, & phreniti-
de. Folia sufftu, aut si bistratu fugant uenenata. Illita quoq; ser-
pentium morsibus auxiliatur. Testuum duricias cum butyro, &
folijs uitium emolliunt. Rimas sedis semen cum aqua illitū mi-
tigat, & cum folijs medetur luxatis, uulneribusq;. Virgam qui
manu teneat, dū iter facit, negatur intertriginem sentire. Agnū
quasi dictis purum uocant Græci, quoniam matronæ in thesmo-
phorijs atheniensium constitutem aylodientes, foliis cubitus sibi
sternunt. & lygon quasi uimen, propter multam fire ramorum
flexilitatem.

De Salice. Cap.CXXXIX .

Alix uulgo nota est, cuius semen, folia, cortex, &
f. sucau spissandi uiri habent. Trita folia cum exiguo
pipere, & uino pota, ileosis subueniunt. Sumpia cum
aqua præstant mulieribus, ne conapiant. Salignum semen in po-
tu sanguinem expuentibus prodest. Cortex eisdem præbet effe-
ctus. Corticis canis admisto aceto illitus, clausos, & callos tollit.

E

DE MEDICINALI MATERIA

Ex foliis, & cortice succus cū rosaceo in calice punici cultus illius; aurum doloribus auxiliatur. Decoctio eorum podagras fueri utilissimum furfures purgat in corpore. Excipitur succus, qui manat ex ea, cum flore & exciso cortice. In plaga n. concretus humor inuenitur, qui ad purganda, quae obstant oculis, suā uim præbet.

De Sylvestri olea.

Cap. CXL.

Ylvestris oleæ, quam aliqui oleastrum appellant, alii

Sæthio picam oliuam, folia astringunt. Trita autem, & imposita ignem sacrum, ulcera, quæ serpunt, epinyctidas: carbunculos, paronychia, nomasq; cohibet. Crustas emarginant cum melle illita quinetiam sordida repurgant. Inflammationes, panosq; cum melle imposta discutiunt. Cutem à capite uulsa congregitant. Oris ulceribus commanducata medentur. Succus, et decoctum eosdem habent effectus. Sanguinis eruptiones; ac muliebre profluuiū: admotus succus inhibet. Virtus oculorū, pastulisq; prodest. Ulceræ & ueteres defluxiones fistit. Quapropter in collyria additur, ad genarum erosiones p̄ quā utilis. Ex primitur succus tuis foliis, affuso uino ex aqua, sic catusq; sole. in pastillos digeritur. Sed longe ualidior ad recondendum succus habetur, qui cum uino, q; cum aqua expressus est. Auribus subuenit, siue ulcerentur, siue pus effluat. Folia conuenienter cœliacis cum farina hordeacea illinuntur. Vruntur cum floribus folia, ut spodii uicem cinis præstet. In cruda olla oblito ore luto usque dum siglinū p̄co quatur, restinetaq; uino, & rursus subacta eodem modo uruntur. Postremo cerusæ modo elota coguntur in pastilos. Huiuscmodi cinerem in medicamentis oculorū constat spodio non cedere: sed eisdem viribus præditum esse putandum est. Foliorum satiæ oleæ eadem uis intelligitur, sed aliquanto inferior. Vnde ocularibus medicamentis ob suam mitiorem uim conuenientior est. Sudor ligno uirenti accenso manans, illitu sanat lichenas, furfures, & scabiem, Oleaginum semen illitum medetur

furfuribus, & ulceribus, quæ depascunt, uorantq;. Quod autem intra nucleus est, ex adipe, & farina scabros unguis excutit.

De Colymbadibus oliuis. Cap.CXLII.

Olympades tritæ, & ambustis illitæ, pustulas gigni prohibent. Sordida ulcera purgant, Murice succus col lutas gingiuas contrahit. Et motus dentium firmat.

Oliua flava, & recens Stomacho utilior est. Ventri difficilis. Ni græ autem, & matura, corruptioni oportuna est. Stomacho aduer satur Oculis non conuenit. Capitis dolorem mouet. Arefacta illi tu depascentia ulcera fistit. Et carbunculos emarginat.

De Oleo sylvestris oliue. Cap.CXLII.

Leum sylvestris oliue humidis ginguarum uitiiis collatur. Dentium mobilitates stabilit. Calfacti fatus. gingiuis fluctione laborantibus utilis est. Lanam enim specillo circunligatam oleo madefacere oportet, & gingiuis ad mouere, donec albae spectentur.

De Lachryma æthiopicae oleæ. Cap.cxlvi.

Achryma, quam æthiopica olea stillat, ammoniæ, similis est, fulua, stillis exilibus constans, mordax. Quæ autem ammoniaci, aut gummi similitudinem refert, colore nigricans, nec gustu mordens, superuacula est. Nostrates oleæ, oleastriq; similem lachrymam sudant, quæ commode ad oculorum hebetudines illinitur. Cicatrices, albuginesq; illitu emendat. Vrinam, & menses ciet. Cauis dentium impressa, ad dolores efficax est. Interuenena scribitur. Partus pellit. Lepras, & impetigines sanat. Appellatur autem æthiopica, & agrestis olea.

De Quercu. Cap.cxlvi.

Væcas omnis ad striktoriam uim habet, præsertim liber, qui cortici, & ligno intercedit. Quintuum tuni ca putamini glandis si biefla. Decollatum ex his datur

DE MEDICINALI MATERIA

dysentericis, celiacas, sanguinem excreantibus. Trita in pessō, sc̄e minis fluctione uulue laborantibus subicitur.

De Glandæ. Cap. CXLV.

Landes eosdem effectus exhibent. Vrinam ciunt. Caspis dolorem, et flatus in abum sumptæ pariunt. Resistunt esitacē uenenatorum iectibus. Decoctum cortis cum laetæ uaccino potum prodest contra toxica. Intritæ crudæ inflammationes illitu leniunt. Ad duritas, quas circœthe uocant, & malefica ulcera cum salsa axungia conueniunt. Ilineæ glandes uiribus quernas præstant.

De Fago, & ilice. Cap. CXLVI.

Agus, & ilex quercus generi assignantur, & consimile munus obeunt. Ilineæ radias cortex cum aqua coctus, dum eliquescat, & tota nocte illitus, demigrat capillos, prius amolla terra purgatos. Folia on. num tufo, & tripla tumoribus profundunt. Et imbecillas membrorum partes corroborant.

De Castaneo. Cap. CXLVII.

Ardianæ glandes quas aliqui castaneas, aut loriæ, aut glandes Iouis appellant, adstringunt, similesq; efficiunt præbent. Præfertur tunica, quæ carnem, & corticem media intercurset. Caro his, qui ephemorum biberunt, conueniens est.

De Galla. Cap. CXLVIII.

Alli fructus est quercus. Aliqua omphaclitis appellatur, parua quidem, sed torosæ, scida, nullo feramne peruia. Altera plana, eis perforata. Eligi debet omphaclitis, que efficiuntur est. Virtusq; uis uehementer adstringere. Tunc excrecentia in carne, fluctiones gurgitarum, & uæ, atq; oris ulcerationem cohibent. Nucleus, dentum cauernis inditus dolorem sedat. Crematæ carbonibus, don igne fagent, & uno, aut aceto, aut aqua muria exunctæ, singi trem

supprimunt. Decoctum, quibus infidere expedire efficax est. Et contra uulnus proidentes, fluctionesq; Capillos di nigrant acetato, aut aqua maceratæ. Dysentericis, cœliacisq; cū uino, aut aqua erit e conuenienter illuviantur, aut bibuntur. Obsoniis audi debet, aut integræ in aqua præcoqui, in qua non nihil ex eo quendū est, quod ipsis conferat. In summa his utendum ad adstringenda, que opus sunt.

De Rhoë. Cap. CXLIX.

Hus, que obsoniis aspergitur, ab aliqbus erythros appellata, semen est coriarii fructus. Ita uocari solet, quoniam coriorum infectores ea utatur ad insuffandas pelles. Arbusula in petris nascens, birum cubitorū altitudine, foliis oblōgis, rubicantibus, in ambitu serratis, acino uuarū granulatum, denso, magnitudine terebinthi, quadanterus lato: cuius corticosa iuncta perq; utilis est. Folia uim habent adstringendi, & atrae effectus præbent. Decoctum capillos cœnigrat. Dysentericas infunditur, et in potus eorum, insessi sq; adiuvatur. Instillatur auribus purulentis. Gangrenas, & pterygia cohident folia ex acetato, aut melle illita. Liquamentū fit ex aridis foliis, et ad crast studinem mellis in aqua decoctis, ad eadem ut lycium conueniens. Semen eosdem effectu exhibet. Cœliactorum, dysentericorumq; obsoniis inspergitur. Fracta, desquamata, liquidaq; illū ex aqua ab inflammatione vindicat. Linguae afferentes cū melle abstergit. Candida fœminarum prosternia fistulæ. Hæmorrhoidas sanat, cū querno carbone intrito admotum. Latex, in quo semen maduit, decoctus, cogitur, coiq; efficiacior ipso simile. Gumi defert, quod dentium causis imprimitur, ad dolores finiendos.

De Palma. Cap. CL.

P Alma in Aegypto gignitur. Ea medio autumni uigo re decerpit solet, arabia myrobalani similis. pomatis cognomine, colore uiridi, & odore malis cotonei. q; si

DE MEDICINALI MATERIA

ematurescens sole percoquatur, phœnicobalanus fiet. Palma acerba est, & astringens. Contra alii, fœminarumq; proffunia, in utero austero bibitur. Hæmorrhoidas fissit. Vulnera glutinat illitu. Phœnicobalanis recentes plus siccis adstringunt. Capitis dolorē afferunt copiosiores in abo inebriant. Sicciores sanguinem excrentibus, stomachicis, & dysentericas, utiles in abo. Illinuntur cū cotoneo, & cærato œnanthino uesicæ uitius. Cariotæ præsertim fauorum asperitati esu medentur.

De Thebaicis palmis. Cap.cli.

Hebaicarum decoctum potu æstuationem sedat. Vi-
res recreat cum hydromelite ueteri sumptu. Cibo idem
faciunt. Fit ex eis uinum ad eadem conueniens. De-
coctum potu, & gargarizatione magnopere adstringit, & cohi-
bet. Nuclei palmarum cœterorum more cremati in crudo fistili,
& uino restinelli cinere loto, spodii uicem efficiunt. Misce-
tur q; in calliblephara. Qued si non iustam ustionem acceperint,
denuo cremandi. Vim adstringendi habent, & spiracula cutis
obstruunt. Contra oculorum uuam, & pustulas, palpebrarum
destruunt, cum nardo effectum præbent. Corporis excrementias
reprimunt. Ulcera ad cicatricem pducunt. Sed inter primas uti-
les ex palmis humilibus ægyptiæ. De Palma Elate. Cap.clii.

Alma, quam aliqui elaten, aut spatham appellant, fru-
pulus palmarum adbuc florentium, tegumentum est, ca-
lyxq;, quo in spissamenta unguentarii utuntur. Op-
tima habetur odorata, adstringens, grauis, præclusa, intus pinguis.
Vis ei adstrictoria. Sistit ulcera, quæ depascunt. Laxatos artus
committit. Trita miscetur cataplasmati, & malagmatis. Pro-
dest præcordiis, imbecilli stomacho, & iocineri affecto, mista
conferentibus cataplasmati. Eius decoctum subinde detersum,
capillos denigrat. Datur bibendum congrue, renum, uesicæ, &
uiscerum uitius. Vulnæ, ac uentris fluctiones fissit. Scabiem

cum resina, & cera sanat, si uiginti, diebus recens apponatur.
Fructus, quem suo amplexu fouet, Elate etiam uocari solet, &
ab aliquibus Borassus. Adstringit, & spathæ effectus præstat,
non sic unguentis expeditus. Alba medulla caudias recens in a-
bo, aut decocta eadem facit. De malo punico. Cap. cliij.

Alum punicum omne boni succi est, stomacho utile,
m nullum sufficiens alimentum. Dulcia stomacho utilio-
ra habentur. Sed aliquantulum in eo calorem gignit.
inflationes pariunt, unde in febri abdixantur. Acida adstring-
gunt. Astuanti stomacho auxiliantur. Et multo magis contra-
hunc, ac urinam cident. Ora, gingivæ q; lœdunt. Vinosa uero me-
diam fortiantur naturam. Nuclei acinorum acidi punici in sole
siccati, & obsonijs inspersi concocti ue, fluentem aluum, stoma-
chumq; fistule. Cœlesti aqua madescunt, bibunturq; commode san-
gunem excreantibus. Ad descessus dysentericorum, feminarumq;
fluctione uulue laboratium utiles sunt. Expressus nuclei succus
coquitur cum melle ad oris uirilitatis, & sedis ulcera, nomas, re-
dunias, & ea, quæ in corpore extuberant, aurum dolores, & na-
rium uitia, præsertim acidi.

De Cytino, id est flore punica. Cap. cliij.

Vius flores cytini uocantur, qui adstringunt, siccant
b cohíbent. Sanguinolenta glutinant. Quas punicum,
præstant uilitates. Humida gingivaru uitia, mobilesq;
dentes decocto coluntur. Herniam prolapsum intestini erumpen-
tem cataplasmate repellunt Memoriae tradunt, qui tres quam mi-
nimos cytinos deuorauerit, nullam eo anno lippitudinem passu-
rum. Eliquatur hypocrisidis exemplo. De malicorio. Cap. clv.

Alicorium asperum est mali punica putamen, quod
m aliqui fision appellant. Id spissandi uim habet, et quos
cytini præbet usus. Decoctum radicis potu latas uen-
tris tineas pellit: & easdem euocat.

DE MEDICINALI MATERIA

De Balaustio. Cap. CLVI.

Alaustium sylvestris punici flos est, cytū o similis.

b *Cuius complura genera reperiuntur, candidum, fuluum, rosaceum. Liquamentum ex eo fit hypocaustis modo. Cui adstrictoria uis inest, eadē m faciens, quæ hypocaustis, & cytinus.*

De Myrto. Cap. CLVII.

Yrtius sativa nigra utilior est medicinae, q̄ candida.

m *Sed hac multo magis montana. Semen tamen imbecillus parit. Vis et myrti, et seminis adstringit. Semen viride, aut aridum in abo datur sanguinem excreantibus, & vesicæ erosionibus. Succus uirentibus baccis expressus eosdem effectus exhibit. Stomacho utilis. Urinam cit. Prodest contra phalangij morsum, & scorpionis ictus in mero. Seminis decoctum capillum tingit. Ius decocti in uino ularo in extremitatibus sanat. Oculorum inflammationes illitum cum polline polentæ lessit. Contra ægilopas illinitur. Crapulam arcet præsumptum uinum, quod feruefacto semine exprimatur, alias enim acore contraheret. Præstat uinum seminis effectus. Utile præudentie uulnerum in defensionibus, sedis uitij, & foeminis fluctione uulnæ laborantibus. Purgat furfures, ulcera capitidis manantia, atq; eruptiones papularum. Fluente capillo continet. Additur quoq; in medicamento, quod liparas vocant, uti oleum, quod ex folijs eius factum est. Decoctum foliorum ad defensiones balnearum conuenit. Et contra luxatos artus, & male solidescentes. Eo fratera ferruminationi repugnantia utilissime fouentur. Vitiliginem emendat. Purulentis auribus infunditur: & capillo denigrat. Succus eadem efficit. Trita folia, & ex aqua illita humidis ulceribus, & membris omnibus fluctione laborantibus, cœdiacisq; profundit. Et admisto omphacino oleo, aut exiguo rosato cum uino ad ulcera serpentia, ignem sacrum, testium in-*

flammationes, epinyctidas, & condylomata. Arentium foliorū farina utiliter inspergitur paronychij, pterygijs, & contra alarum, fœminumq; perfusiones. Cardiacorum sudores cohibet. Folia cruda, seu cremata cum cærato, ambustis, paronychys, pterygijsq; medentur. Exprimitur foliis succus adfuso ueterem utinam aqua cœlesti, cuius recentis usus est. Nam exictatus plane cauem sentit, & uires amittit.

De Myrtidano. Cap. CLVIII.

Yridanum dicitur incrementum inæquabile, uertu-
m cosim, & concolor. Quod perinde quasi manus myr-
ti aſudicem amplectitur. Madis, q; myrtus aſtringit.
Tusum addito austero uino reponitur, coacuumq; in pastillos sic-
catur in umbra, multo efficacius & folio, & semine, cærato, pes-
sis, in ſectionibus, cataplasmatis admixtum, ubi aſtingendum
aliquid eſt.

De Cerasiis. Cap. CLIX.

Erasia uentri utilia ſunt, ſi uiridia ſumantur. Eadem
ſiccata aliuum ſiſtunt. Gummæ, quod cerasi refuda-
runt, cum uino dilute tuſſi uetusſe medetur. Colo-
rem commendat. Viſum exacuit. Appeteniam initat. Idem ex
uino potum caluſofis auxilio eſt.

De Siliquis. Cap. CLX.

Iliqueſcentes ſtomacho aduersantur. Alium foliu-
m ſiccata ſiſtunt. Stomachoq; utiliores fiunt.
Urinam ciunt, ſed præcipue, uæ uinaceis condiun-
tur.

De Malo. Cap. CLXI.

Olia, flores, & germina cum omnis mali, tum maxi-
me cotoneæ adſtrigunt. Pomis acerbis adſtrigendi
uis inest. Maturis uero longe ſeas. Ex iis uerna bi-
lém gignunt. Nervos laedunt. Inflationes pariunt.

DE MEDICINALI MATERIA

De cotoneo malo.

Cap. clxij.

Otonea stomacho utilia. Vrinam cident. Verum tosta
accommodatoria habentur. Profundunt cœliacis, dyfenteri
as, purulenta extussientibus, cholericas, præsertim cru
da. Maceratorum liquor commode in stomachi, aut uentris flu
ctuomibus, potu datur. Sucus crudorum assumptus orthopnoids
salutaris est. Decocto fountur uuluæ, & sedes, si procidant. Co
tonea, quæ melle condiuntur: Vrinam mouent. Mel autem sibi
constringentem illam uim, & inspissantem adfusat. Quæ cum
melle coquuntur, stomacho, atq[ue] origratiora sunt, sed minus in
spissant. Cruda cataplasmatiſ adiiciuntur, :ad cohibendam al
uum, aut si stomachus æstuet, aut in uomitiones effundatur, :ad
mammarum inflammationes, præduros lienes, & condyloma
ta. Fit uinum ex ipfis tufis, expressisq[ue]. Sed quo perduret, quin
decim sextariis succi unus mellis adiungitur, alioquin macorem
de generat. Prodest ad omnia, quæ dicta sunt. Fit & oleum ex
iis, quod melinum vocamus, quo uitimur quoties adstringēti oleo
est opus. Eligi oportet uera, rotunda, parua. & odorata. Quæ ue
ro struthia dicuntur, magna quidem sunt, sed minus utilia. Flos
& viridis, & siccus cataplasmatiſ imponitur, iis conueniens,
quæ ad strictionem desiderant. Inflammationibus oculorum, re
iectionibusq[ue]; sanguinis, contra citam aluum, & mensum impe
tus, in uino bibitur.

De Malis dulcibus.

Cap. clxiii.

Elimela uentrem molliunt, & animalia expellunt.

m Stomacho negocium exhibent. Aestuosa. Ea à multis
- dulcia mala vocantur. Cap. clxiii.

De Orbiculatis malis.

Piroticæ mala, quæ latine orbiculata dicuntur, stoma
cho utilia. Sistunt aluum. Vrinas euocant. Malis tamē
cotoneis inualidiora.

De Sylvestris malis. Cap. CLXV.

Vluestria mala similia sunt uernis, & astringunt, Sa
ne in hunc usum immatura opus si nt.

De Persicis malis. Cap. CLXVI.

Ersici poma matura tam stomacho, q[uod] uentri utilia
sunt. Acerba alium cohibent, sed f[ac]ta uehementius.

Decoctum è sicas aliis, stomachiq[ue]; fluctione sifflit.

De Præcoibus. Cap. CLXVII.

Rmeniaci, quæ à latini præcia dicuntur, minora
sunt supradictis, & stomacho utiliora.

De Medico malo, seu citreo. Cap. CLXVIII.

Edici mala, aut cædromela, quæ latini citrea uocant,

mnemini non cognita. Arbor ipsa cimbis anni tempo
ribus pomifera, aliis deciduis, aliis fructu scintibus. Ma-

lum oblongum est, rugosum, colore aurum imitans, cum gravitate
odoratum. Semen habet pyri, Id in uino pectum uenenis resi-
stet. Alium mouet. Oris suauitatem commendat, decocto eius col-
lato, aut succo. Estur in malacia mulieribus. Visitariis impo-
tum ab erosioris uitio uestes vindicare existimatur.

De Pyro. Cap. CLXIX.

Yrorum multa genera, quæ tamen omnia adstrin-

pgunt. Adduntur conuenienter in repellentia catapla-
smata. Decoctum è sicas, & cruda ipsa alium sifflit.

Ieui nos esitata lœdunt.

De Pyrastro. Cap. CLXX.

Chras pyrastri genus est, quod tardissime matu-

arescit. Vim pyro adstringentiem habet. Et ad ea-
dem conuenit. Stringunt etiam eius flilia. Ligni pyro-

rum cintis effaciter his auxiliatur, quos fungi strangulant.

Aiunt fungos, si sylvestria pyra cum eis coquantur, innocios
fieri.

DE MEDICINALI MATERIA

De Mesphilis.

Cap. CLXXI.

Espilus, quæ à nonnullis Aronia vocatur, spinosa arbor est, folio acutæ spinæ. Fert pomum suave, exiguum, tribus intus officialis. Qua ex causa id nonnulli triacetum appellauere. Tarde maturat, seu adstringit. Stomachum gratum est, Aluumq; supprimit.

De Setanys.

Cap. CLXXII.

Litterum mesphi genus in Italia nascatur, quod aliquid Setatum, alijs Epimelida vocant. Arbor f. lvs mali, sed minoribus. Pomum fert rotundum ejus aptum, una parte latius: quod adstringit, seroq; maturat.

De Loto arbore, seu faba græca.

Cap. CLXXIII.

Otus arbor est uastæ magnitudinis ferens bacca m piper maiorem, dulcem graui odore, stomacho facile.

Aluum fistu baccis. Ramorum ligni decoctum siue potu, siue infusione dysenteriac, &c foeminas fluctione vulnæ laborantibus, auxilio est. Ruffat et pillos. Citam aluum abibet.

De Corno.

Cap. CLXXIV.

Ornus dura arbor est baccas ferens cluæ mdo oblongas, quæ primum uirent, dein per maturitatem rubefiant, aut ceræ colorem representant. In abo adstringunt. Profluvio alii, atq; dysenteriae salutares, siue in ecclio, siue in abis exhibentur. Muria ut olive conduntur. Saries, quam uuentia folia torrendo refudarunt, in petrigini conuenienter illuntur.

De Sorbis.

Cap. CLXXV.

Orba colorem malorum referentia priusquam maturescant, dissecta, & sole siccata manduntur, ut aluum sificant. Eadem est functio molitorum farinæ, si polentæ loco sumatur. Quod & decoctum eorum in potu praestat.

Prunus arbor est nota, cuius pomum estur . Sed stomachum maius habet . Aluum mollit . Syriaca pruna, et præcipue quæ damasci gignuntur, exsiccata stomacho uti ut illa sunt . Aluum astringunt . Folia pruni in uino decoctæ gurgitatu uiuam, gingivam, & tonsillas fluctione laboranteis reprimunt . Præstant idem sylvestris prunorum baccæ, post maturitatem exiccatæ . Cum sapo uero decoctæ stomacho uti liores redduntur . Aluumq; magis astringunt . Gummi prunorum agglutinat . Potum in uino calculos comminuit . Ex acetato quoq; illitum impetigines infantium fanet .

Rhus, siue unedo, arbor est cotoneæ malo non dis
similis tenui fructu . Cuius fructus pruni magnitudinem implet, nullo intus nucleo . Huic apomacolæ cognomen est . Marurus aut flauet, aut rubescat, in fructu acerosus . Stomacho aduersatur . Capitisq; dolorem mouet .

Mygda æ anaræ, radicum decoctu, uitia cuius in facie corrigit . Illæ nuces idem munus præstant . Menses ad noctæ ciunt . Capiti dolori auxiliantur, illæ fronti, & temporibus cum acetato, uel rosaceo . Epynctidas suant ex uino Item putrefactio ulcera, & quæ serpunt, & morbus canum cum melle . Earum autem esu dolores finiuntur . Aluum emollunt . Somnum faciunt . Urinam aient . Contra sanguine electiones cum amylo assumuntur . Rumenum uisus, & pulmonum inflammationibus ex aqua in potu, aut eclegmate cum resina terebinthina dantur . Calculos, difficiq; urinæ in passo auxiliantur . Et delictu cum melle, & lacte hepaticis, trassi, & inflationibus coli, nuces auellane magnitudine . Quintis se, temis ue-

DE MEDICINALI MATERIA

præsumptis ebrietatem non sentiunt, potores. Vulpes, si cum qua-
uis esca eas uorauerint, emoriuntur. Gummi eius calfact, et ad-
stringit. Reſcientibus sanguinem, potum auxilio eſt. Impetig-
nes, quæ ſumnum corpus occuparunt, illitum cum acero tollit.
Tuſſi ueruſtæ cum diluto uino potum medetur. Calculoſis cum
paſſo bibere prodeſt. E nucibus græcis dulces abo idoneæ, ſed
multo minus ualent in remedis, quam amaræ. Attamen exte-
nuant. Vrinam ciunt. Recentium eſu cum ſuo putamine humida
ſtomachi uitia recreantur.

De Pistacijs.

Cap. clxxix.

Iſtacia, quæ in Syria gignuntur, pineis nucibus ſimili-
p lia ſunt, & ſtomacho facilia. Traſta cum uino con-
tra ſerpentum iectus proſunt, ſine edantur, ſue bi-
bantur.

De Nuce iuglande. Cap. CLXXX.

Vœs iuglandes ſunt diſſiales concoctu, ſtomacho in-
n utiles, bilioſe, capitis dolorem inferentes, tuſſientibus
in initio, & uomituris iejunis in abo aptæ. Cum ruta
uero, & fici præſumptæ uenemis refiſtunt. Nec minus ſi à ue-
neni haſtu comedantur. Largius eſitiae tinea latas pellunt.
Illiſuntur mammarum inflammationi, abſcēſib⁹, luxatisq; ēū
mellis exiguo, & ruta. Cum cepa autem ſale, & melle: caris ho-
minisq; morſui profiannt. Tormina cum calyce ſuo peruſtæ, &
umbilico admotæ ſedant. Putamen combuſtum, triuimq; in oleo,
& uino infantium capite perueneto nutrit capillum. Alopecias
replet. Siſtunt menses nuclei uerti, ſi triti ex uino admoueantur.
Iidem è ueteribus illiti carbunculis, gangrenis, & ægilopij me-
dantur. Alopecys commanducati, & impositi præſenti ſunt re-
medio. Nuibus tuſis oleum exprimitur. Recentes ſtomacho in-
nocentiores ſunt, & ſuauiores. Itaq; alio miſtæ exiunt acrimo-
nia. Liuores in corpore illitu tollunt.

De Nuibus auellanis, Cap. clxxxi.

Vces auellanae, quas et leptocarya vocant, stomacho
n infestae sunt. Ipsæ tamen tritæ, & in aqua mulsa po=
tæ, tussi ueteri medentur. Tostæ, & cum exiguo pipe=
ris potæ distillatione concoquunt. Crematarum cenis cum axun=
gia, aut adipe uersi perunctus alopeciis capillum reddit. A=
iunt nonnulli uista earum putamina, & in cineris speciem reda=
sta cum cleo, & fiorum oculorum pupillas infantibus denigra=
re, perfuso, principite.

De Moro.

Cap. clxxii.

Orus arbor nota est, cuius fructus aluum soluit. Sto=
macho inutilis est, & facile corruptionem sentie. Hoc
idem præstat mori succus. Decoctus autem aereo ua=
se, atq; insolatus adstringentior redditur. Facit ad fluxiones, no=
mas, & tonsilarum inflationes, addito mellis exiguo. Sed
inoleusat uis eius adiecto scissili alumine, galla, croco, et myrrha,
item myricæ semine, iri, & thure. Immatura mori poma siccان=
tur, tusaq; acinorum rhois uice obsonii miscentur, ut cœliacos in=
uent. Radicis cortex decoctus in aqua, & potus aluum resolvit.
Latæ uentris tineus excutit. His quoq; auxiliatur, qui aconi=
tum hauserunt. Folia ex aceto illita ambustis igni medentur.
Tinguntq; capillum, uitium, & fici nigræ frondibus simul coctis
in aqua cœlesti. Succus foliorum cyathi mensura potus contra
phalangiorum morsus auxilio est. Feruefacti corticis, & folio=
rum iure dentes aptissime in dolore colluuntur. Radix circiter
messem incisa facto in ambitu scrobe, succum emitit, qui postri=
die concretus inueniri solet. Is in dolore dentium efficax est. Tu=
bercula discutit. Et aluum purgat.

DE MEDICINALI MATERIA

De Sycomoro. Cap. CLXXXIII.

Sycomorum aliqui etiam sycarinum, id est morum uocant. cuius fructus sycomorum etiam propter inficiarem gustu appellatur. Arbor est magna, fico similis, frondosa, multo lacte abundans, folijs mori. Pomum ter, aut quater in anno fert, non ramis ut ficas sed caudice ipso, caprifiso non dissimile, dulcis grossis, sine grants interioribus. Quod non maturerit nisi ungue, aut ferro scalpatur. Nascitur plurimum in Caria Rhodo, locisq; non multi tritici feracibus, ubi prouento foecundo iuuamentum adfert, cum annonae caritas premit. Pomum alio uile est sed nullam praebet alimoniam. Stomacho aduersatur. Sucus tenera arbore ante, quam fructum ferat, eximitur, lapidis ictu summo cortex desquamato. Si enim altiore plaga uioletur cortex, nihil effluet. Spongia, aut uellere lachryma excipitur, que siccata, & in pastillos coacta reponitur. Vis succi emollit. Vulnera conglutinat. Discutit collectiones coctioni repugnantes. Bibitur etiam, aut illinitur contra serpentium morbus, duratos lienes stomachi colores, & horrores. Celerrime pomum teredinem sentit. Gignitur & in Cypro arbor genere distans, quod ulmus esse uideatur, folijs sycomori, fructu pruni crassitudine, multo dulciore, supradictis cetera similis.

De Ficis. Cap. CLXXXIII.

Ficis maturae recentes stomachum laedunt. Aluum soluent. Sed ficale contracta ab eis fluctio sistitur. Sudorem euocant, papulasq; . Sitim sedant. Calorem refingunt. Siccis natura excalfaciendi. Vires alunt. Sed siuum magis stimulant. Alio uiles. Rheumatismis uentris, & stomachi contrarie. Gutturi autem, arteriæ, renibus uescicæ, & ijs, quos longa ualetudo decoloravit, anhelatoribus, hydropticis, conitualibus apissimæ. Ferue factæ cum hyssopo, & potæ, peclus purgant. Tussi ueteri, diuturnisq; pulmonum uitij conueniunt. Aluum molliunt

molliunt tūsæ cum nitro, & croco, deīn manducatæ. Decoctum
 arteriæ, & tonsillarum inflammationibus gargariꝫatu prodest.
 Cum hordeacea farina cataplasmati miscentur. Et in mulieres
 fœtus cum fœno græco, et ptisana. Cæterum cum ruta coctæ tor-
 minibus infunduntur. Coctæ, illitæ q; duricias dissipant. Parotis-
 das, & furunculos emolliunt. Panos ad maturationem perdu-
 cunt, maxime nitro, iri, aut calce addita. Crudæ si cum antediz-
 elis tundantur, eadem efficiunt. Cum malicorio, pterygia pur-
 gant. Cum atramento sutorio deploratis fere tibiarum fluctio-
 bus, & cacoëthias ulceribus medentur. Quin & cum uino de-
 coctæ addito absynthio, et hordeacea farina, utilissime hydropti-
 cis illinuntur. Crematæ cum cærato sanant pèrmissiones, prurig-
 nes. Sonitusq;, si crudæ terantur, et synapi liquido exceptæ au-
 tribus instillentur. Tam sylvestri, q; sativæ fici lacceus si.ccus coa-
 guli modo lac contrahit, concretum q; dissoluit, ut acetum. Exulce-
 rat corpora. Venarum spiracula laxat. Soluit aluum. Vuluom
 aperit cum detrita nuce græca potus. Menstrua ciet cum luteo
 oui appositus, aut tyrrhenica cera. Podagricorum cataplasmatis
 cum farina fœno græci, & aceto utilis. Lepras, lichenas, utili-
 gines, uilia cutis in facie, psorias, ulcera in capite manantia, cum
 polenta expurgat. Instillatum plague percussis à scorpione, uene-
 natorum iectibus, & rabiosi canis morsibus auxiliatur. Prodest
 dentium dolori lana exceptus, & in canis eorum additus. Ver-
 ruccarum informicationes tollit cum adipे, circumlita in ambitu
 carne. Hoc idem præstat succus è teneris ramis sylvestris fici;
 qui laste prægnantes, silente adhuc oculo tusi exprimuntur, &
 siccatus in umbra reponiur. Et lac, & si.ccus imponuntur exul-
 ceratorijs medicamentis. Decocli cum bubulis carnibus ramuli fi-
 culni, facilem afferunt decretionem. Lac efficiunt, q; od magis
 soluat, si inter coquendum fculneo surculo spathæ loco mouea-
 tur. De Grossis. Cap. clxxxv.

DE MEDICINALI MATERIA

Rossi, quæ erinei à nōnullis uocantur, cōltæ illitæ et
g strumas, nodosq; omneis emolliunt. Crudæ formicat-
ies uerrucas, & chimos nitro, farmaq; additis tollūt.
Folia eadem possunt. Illita cum sale, et aceto ulcera in capite ma-
nantia, epinyctidas, & furfures sanant. Iis ficosæ extuberationes,
& genarum scabriæ perficitur. Nigræ ficus folijs, caulicu-
lisq; candidæ uitiliges perunguntur. Faciunt ad canum mor-
sus, & ulcera, quæ ceria idest fauos uocant. Grossi cum sylue-
stris papaveris folijs offa extrahunt. Furunculos cum cæra dis-
cutiunt. Contra muris aranei morsus, & scolopendræ uenena,
cum eruo, & uino illitæ auxiliantur. Fit ex cinere ficus tam syl-
uestris, quam satiæ lixiuum, crematis ramorum cauliculis, quod
subinde macerari opus est, & inueterascere. Siquidem inter cau-
sticas intelligitur. Gangrenis prodest, namq; expurgat, & consu-
mit, quæ excrescunt, quo utendum ita est. Spongia affidue hoc
lixiuio imbuta superponitur. Interdum dysentericas, & in fluctio-
nes uetus las, & sinus curiculatim exedentes magnosq;, inflata-
ri conueniet. Etenim purgat, conglutinat, carne replet, & oras
committit, non secus atq; emplastra, quæ cruentis vulneribus in-
ijciuntur, enhæma uocant. Bibitur ad discutiendum sanguinem
concretum, & contra præcipitationes, rupta, conuulsa, cum cy-
tho, aquæ recenter colatum, addito olei exiguo. Cæliacis, disen-
tericas per se cyathus datus prodest. Neruorum uitij, conuul-
sionibus commode illinitur ex oleo, ut pote quod sudores moue-
at. Aduersus gypsi potum, & phalangiorum morsus bibitur.
Hæc eadem præstant reliqua lixiua, præsertim quænum. Om-
nia tamen adstringunt.

De Persea.

Cap. CLXXXVI.

p Ersea arbor est in Aegypto fructum ferens ciboido-
neum, Stomacho utilem, in quo phalangia cranocolaz-
pta nomine inueniuntur, præsertim in Thebaide. Ar-

da folia illitu sanguinis eruptiones fistunt. Arborem hanc prodiderunt aliqui in Perside exitiosam esse, translatamq; in Aegyptum mutata natura in cibos receptam.

De Iberide.

Cap. CLXXXVII.

Beris, siue cardamantica folia habet nasturcii, uere uarentia: caulem cubitalem, aut minorem. In cultis nascitur. Aestate lacteum florem promit, quo tempore efficacior est. Radices duas nasturao similes habet calficiantes, & adurentes. Ipsae enim ischiadicis cum salsa exungia complasiro utiles, quaternis horis alligatae, ut dein in balneari descendatur, & postea oleo cum lana locus perungatur.

De Halicacabo.

Cap. CLXXXVIII.

Alicacabum aliqui dirceon, ali strychnon, alii, quod insaniam faceret, manicon, ali dorychnion, quod cuspides eo tingerentur, appellauere. Romani Apollinarem minorem, aut ulcicanam herbam, alii opsginem, Daci coclidam. Aphri cancabon. Frutex est multis habens ramos fratreu peruvicæs, furcatos, folia plurima, pinguia, cotoneæ malo similia, florem rubrum, acinum in folliculis paruis croceum, aiceris magnitudine, semina quina, sena ue erui modo rotunda. Nascitur in petris non procul à mari. Hucus succus cum uino potus drachmæ pondere somnum conaliat, ut papaueris opium. Semen urinam cit. Dantur hydropticis duodecim corymbi. Plures autem potimentis alienationem creant. Remedio est aqua multa copiosa potui data. Succus, & cortex miscentur pastillis, qui doloris sensum auferunt. Decoctum in uino si in ore continetur, dentium dolorem mitigat. Radicis succus melle illitus oculorum bebetudines discutit.

F I N I S.

F ii

PEDACHII DIOSCORIDIS ANA
Zarbei de medicinali materia Liber Secundus, Ioanne
Ruellio Sueßionenfi interprete.

N primo charissime Aril libro, quem de medicinali materia condidimus, de arctantibus, oleis unguentis, arboribus, & nascentibus in eis succis, lachrymis, seminibus q; disservimus. In hoc autem secudo de animantibus, melle, lacte, adipe, frumentis, atq; oleribus explicabimus, si bñexis hærbaceis, quæ acri prædicta si ne facultate. Vtpote quæ cum ipsis cognitione iuncta sint Qualia allium, cepa, finazi, intelliguntur. Idq; ideo, ne cognatorum uires disiunhisse videamur.

De Aquatili echino. Cap. primo.

Arinus echinus stomacho, uentriq; utilis est. Vrinam cit. Huius testa recens massata, com mode medicinæ etis ammiseretur, quæ pforas abstergunt. Cremata uero ãnis sordida ulcera expurgat. Luxuriantem carnem reprimit.

De Terrestri herinaceo. Cap. ii.

Errestris herinacei corium combustum alopecijs cum pice liquida aptissime illinititur. Afficcatum corpus, et cum aceto mulso potum, renum uitijis auxilio est. Item equæ, quæ curen subijt, conuulsionibus, elephantiæ, & male habitis, quos cacheotos vocant. Viscerum fluctiones exiccat. Eiusdem iecur testa insolata arefactum, ad eosdem usus utilissime reconditnr.

De Hippocampo. Cap. iii.

Ippocampus marinum animal est exiguum, cuius creaturae cinis cum liquida pice, aut axungia, seu amaraci no unguento illius, alopecias replet.

De purpura. Cap. iiiij.

Vrpura usta exiccat. Dentes absterget. Ex crescentia
p as in carne cohabet. Ulcera purgat. Et ad cicatricem
 perducat. De Buccinis. Cap. V.

Ad em prestant concreta ita buccina, sed uehementius
e urunt. Siquis salis plena, fistulis crudo adurat, dentis
 frictio conuenient. Ambustis utiliter illuminur, qui-
 bus solui medicamentum non oportet. Nam postea q[uod] uulnus acce-
 tricem duxerit, ipsum in testae modu[m] induratum, sponte sua ded-
 det. Fit etiā calx è buccinis, ut in eius mentione demonstrabitus.

De Ioniis. Cap. vi.

Onia uocatur purpurarū, buccinorūq[ue], media, qua par-
i te testae uolumen clauiculatum intorquetur. Cremata
 simili modo, maiore purpuris, buccinisq[ue], facultate ure-
 di consequuntur, ut pote cum ea parte, eoru[n] natura prematur. Buc-
 cinorū carnes ori grata sunt, & stomacho utiles. Sed aluum non
 molliant. De Myacibus. Cap. vii.

Yaces laudatissimi in ponto. Cremati eundē b[ea]tū canis
m effectū præbent. Priuatum plumbi more eloti, oculorū
 medicamentis cū melle uiles habentur. Genarū crassi
 tudines absunt. Albugines purgant, & cætera, quæ oculis cas-
 ligine offundunt. Carnes eoru[n] ad canis morsus unilissime impo-
 suntur. De Tellinis. Cap. viii.

Ecentes tellinæ alio utiles, sed maxime ius earū Sali-
r tæ uruntur, tritæq[ue], in canerem, & cum cedria insulæ
 latæ, auulso[s] pilos renasci non patientur.

De Chamis. Cap. ix.

Chamarum, conchularumq[ue], in exigua aqua decoctarū
 ius, aluum ciet. Id cum uino assumentur.

De Onycha. Cap. x.

Nyx conchyli tegumentum est, ei simile, quo purpa-
 raintegritur. Quod in Indiæ nardiferis lacibus inue-

DE MEDICINALI MATERIA

nitur, suauem ideo spirans odorem, q̄ conchylia inibinardi pani
bulo uescantur. Colligitur posteaq̄ stagnantes aquæ et fluiis calo-
ribus inaruerunt. Laudatissimus, qui à rubro mari d. fertur can-
dicans, pinguis. Babylonicus nigrescat, atq; minor conspicitur.
Ambo odoris gratia suffiuntur. Sed aliquatenus castoreū olent.
Idem suffitu excitant, fœminas uulnæ strangulatu oppressas,
comitiales q; Poti uentrem molliunt. Crematum conchylium eas-
dem efficit, quæ purpura, & bucanum.

De Cocteis.

Cap. xi.

Errestres cochlæ stomacho utiles sunt, & non facie
corrumputur. Optimæ sardonicæ, aphricanæ, asty-
paleicæ, & quæ in Sialia, Chio, & Liguria alpibus
gignuntur, pomatiæ id est opercularis cognominatae. Marina sto-
macho idonea, & facile a'no excernitur. Fluuiatilis virus olet.
Quæ uero uepribus, frutetisq; glutinata cohæret, quam uocant
nonnulli cefilon:uentrem, & stomachum turbat. Vomitiones ex-
citat. Crematæ omnium testæ excalciæendi, & urendi naturam
fortiuntur. Purgant lepras, utiligines, dentesq; Emendant oas-
lorum catrices, & uitia cutis in facie, albugines, ac uisu hebetu-
dines, si uslæ, tritæq; ex melle illuminantur. Crudæ cum tegumen-
tis impositæ, aquæ inter cutem tumores exugunt. Sed non ante
soluantur, quam omnis hauriatur humor. Podagricas inflamma-
tiones leniunt. Impactos corpori aculeos illitæ euocant. Menses
tritæ, & admotæ ciunt. Carnes earum cum thure, & myrrha il-
litæ, cum uulnera alia, tum maxime, quæ nerui acceperunt, con-
glutinant. Tritæ in aceto sanguinem naribus erumpentem infre-
nant. Viuæ corpus, & præsertim aphricane cum acto deuora-
tum, stomachi dolores mitigat. Trita cum testa, uno, & myrra,
si exiguum inde bibatur, eccli uescicæ cruciatu sanct. Ter-
restris pilos incommodos replicat, si quis abraso acu lentore, pie-
lum attingat.

De Cancris. Cap. xii.

Anchorum fluviatilium exustorum cinis, qui duo coquuntur ex learia expleat, adiecto consimili radice gentianæ modo, triduo potus cum uino magnopere prodest causis rabiosi morsibus. Rimas pedum, sedisq; perniunculos, et carinomata, cum decocto nulle lenit. Triti crudi, potiq; ex asino lacte, auxiliantur contra serpentum, phalangiorumq; morsus, atque scorponum ictus. Decocti autem, & cù iure est tati, us proficit, qui rabe conscientur, aut leporē murinū hanferunt. Nec ante scorpones triti, et cù ocamo admouli. Possunt eadē marini, uerū inefficacius omnia praestant. De Terrestri scorpone. cap. xiii.

Errestris scorpio tritus, et impositus suæ plagiæ remedium est. Quin inuenitur assatus ad easē prædelle.

De Marino scorpione. Cap. xiv.

Arinis scorpionis fel conuenit ad suffusiones oculorum, albugines, & hebitudines.

De Dracone marino. Cap. XV.

Raco marinus replicatus, atq; imrostrus, ictus sanguineus, qua ferit, medela est. De Scolopendra. cap. xvi.
Colopendra in oleo decocta si illinatur, auellit capitos: sed contactu pruritus facit.

De Torpedine pisce. Cap. xvii.

Arina torpedo diuturnis & pitis doloribus admota, cruciatus uehementium mulcet. Eadem apposita conuersam sedem, proceduamq; coercent.

De Viperinis carnibus. Cap. XVIII.

Iperirnis carnes si collæ edantur, claritatem oculis affecterunt. Nervorum uitios auxiliantur. Incrementes strumas reprimunt, detracta autem arte, caput, caudaq;, quoniam carne uacant, amputari debent. Quippe commentum est, quod præcapitur, certam utringq; mensuram præadi oportere.

DE MEDICINALI MATERIA

Reliquum uero corpus elotum, dissecetur; disco quitur cum oleo, uino, salis exiguo, et anetho. A iunt iis, qui uiperas esitent, pediculos procreari, quod plane a ueritate abhorret. Adiucent aliqui longam senectutem agere, qui eo cibo uescuntur. Sal ex eis ad eadem conficitur, sed inefficacior est. Viva autem uipera in fistule nouum demutatur. Adyciuntur salis, caricarumque, tritarum, singularium quinque sextarij, mellis cyathii sex. Mox fistulis operculum luto oblinitur, et fernacibus massatur, donec sal in carbones redigatur, qui postea tritus in pulueris faciem, reconditur. Plerique, quo stomacho gravior fiat, immiscetur nardi spica, aut feliu, aut malabatri momentu.

De Senecta anguum. Cap. xix.

Eneclitus anguum in uino decocta dolori aurum infusum, et dentium, collutione auxilio est. Addunt eam in medicamenta oculorum, sed praecipue uiperinam.

De Lepore marino. Cap. xx.

I Epus marinus lolligini paruae similis est, qui per se se tritus, aut cum urtica illitus, capillos euellit.

De Lepore terrestris. Cap. xxi.

Errestris leporis inassatum cerebrum manditur, iuuandis tremoribus, qui ualitudine contracti sunt. Afficitur, aut cibo facilem infantibus dentitione praestat. Exsum caput, et cum adipe usq; uiso, aut aceto illitum, alopeciarum inanitatibus medetur. Leporinum coagulum post triduum a concubitu potum, conceptum admere, partusque spem intercipere proditur. Vulvae, et alui fluorē silit. Comitiales iuuat. Contra uenena ex aceto bibitur, praesertim aduersus concretū lac, et uiparū morsus. Sanguis eius si calidus illuminatur, uitia cutis in facie, utili ginem, lentiginesque sanat.

De Pastinaca. Cap. xxv.

Arinæ pastinacæ radius, que etus cauda enatus aduersus squammis reflectitur, dentium dolorem mittigat. Nam eos frangit, et euocate De Sepia. cap. xxvij.

Epiæ coctæ comedunt utramque ægre cōcoquuntur.

f *Alium nolle. Collyrii è testa factis convenienter generum scabriae perfricantur. Vstum ir: sua testa, donec id, quod crustosum est, abscedat postea tritum, expurgat utiligines, furfures, dentes, & unia curis in facie. Elotum in medicamenta oculorum addi solet. Contra albugines, oculis iumentorum efficaciter inspuitur. Pterygia oculorum absit mit cum sale tritum, & inectione. De Mulo pisco. Cap xxiiij.*

Vlorum assiduo cibo, aciem oculorum hebetari consumat. Is marini draconis, aranei, ac scorpionis mersibus mediat, si crudus, atque digestus admoveatur.

De Testibus Hippopotami. Cap xxv.

b *Ippopotami testes exiccati, ac triti contra serpentium mortis bibuntur.*

De Fibrinis testibus. Cap. xxvi.

Iber ancipitis uitæ animal, plerumque cum piscibus, & cancris ex aqua uictum capessit. Huius testes serpentium uenenis aduersantur. Sternitamenta mouent. Et in uniuersim uarios obtinent usus. Siquidem mensæ ac partus cibunt, duabus drachmis cum pulegio poti. Secundas queque eisunt.

Contra inflationes, tormina, singulis uenena, iximque, ex acetato bibuntur. Lethargicos, & uicunq; ueterino obdormientes excitant infusi. Cum acetato autem, et rosato, olfactu, & odoris sufficiunt, idem faciunt. Propter illi profundi tremulis, convulsionibus, & omnibus nervorum uitios. In summa calfactionem uim habent. Elixij debet testes, qui ex uno ortu connexi sunt. Fieri enim non potest, ut gemini folliculi in una membrana coniuncti reperiantur. Liquore intus ueluti mellis cerosi odoris grauis, gaster, acri, mordente, ac friabili, naturalibus tumicis circundato. Quem fraude aliqui corrumperunt coniuentes in follem gummi, aut ammoniacum cum sanguine, & castorio subactum, &

DE MEDICINALI MATERIA

Ita exicantes. Vanum est, quod traditur, testes ab ipsis euelli, & à se se ab iaci, cum uenatu urgentur. Siquidem tangi nequeunt, ita, ut in sic, substricti. Opera autem præcum est, diuisa pelle mel leum & quorem cum eu stiente tunica assumere, & fiscatum poti dare.

De Vulgari mustela. Cap. XXVII.

Vstela, quæ in domibus nostris oberrat, ambusta exenteratur, & inueterata sale in umbra ficitur. Ea bis nis drachinis cum uino pota aduersus omnia serpenti uenena præsentaneo est remedio. Toxico, simili sumpta modo resistit. Eius ventriculus coriandro farctus, inueteratusq; per cassis à serpente, & comitalibus potu auxiliatur. Cremata in fistulis podagrías confert, cinere ex aceto illito. Sanguine perungit & strumæ iuuantur. Comitalibus etiam prodest.

De Ranis. Cap. xxviii.

Ontra omnium serpentium uenena pro antidoto suncrandæ, si ex sale, & oleo decoctæ edantur, iusq; eas rum itidem sorbeatur. Contra inueteratos tendonum rigores ollent. Illitus earum cinis, profluentis sanguinis impetus fistlit. Explendis alopeciarum inanitatibus ex liquida pice illinitur. Viridium ranarum crux auullos genis pilos renosa prohibet, in uestigia euulorum instillatus. Decocctæ in aceto, et aqua, dentium dolores colluzione leniunt.

De Fele. Cap. XXIX.

Ecens Felis in cibo nutrit, & faciem præbet aliuum. Sale uero conditus, non suppeditat alimentum. Arteriam expurgat. Et uocem expediet. Illita saliti caro, eadeos extrahit. Muria eius incipientibus dysenteriis prodest, si in desidentium fokus aduciatur. Fluxiones squidem ad summa cutis elicit. Ischiadias infusa medetur.

De Cerro pisæ. Cap. XXX.

Erri saliti caput exustum, excr̄fscentes ulcerum oras,
pulullosq; reprimit. Nomus cohibet. Thymos, clauisq; absunt. Caro non secus atq; s. lsamenum prodest à scorpione percussis, aut à cane demorfig.

De Menis. Cap. XXXI.

Enarum ex capitibus ciris, si illuminatur, callosas sedis rimas abolet. Eius etiam gurum corporis pueridines collutione sedat.

De Gobio. Cap. XXXII.

Obius recens in scilicet ventre m coniectus, si consumata rima in duodecam aquæ sextarijs, donec duo sufficiant, decoquatur, & sub diu refrigeratus potui de tur, aliud sine molesta dejatur. Ilicitus contra serpentum, canumq; mortibus auxilio est. De Thunno. Cap. xxxiv.

Onditanei thunni caro, quem omosbericon vocant si importata ijs auxiliantur, quos supera nomine præstiter morderit. Sed oportet, unum q; plurimum sal inde cogantur haurire, ita ut uomitione reddatur. Contra acrimonias esitatorum maxime ualeat. Canum mortibus utilissime illinitur.

De Garo. Cap. xxxiii.

Arum omne, quod ex vscibus, carnibusq; sale mace ratum liquamen est, illatum depeſcentia ultra fit.

Morsis à cane medetur. Diversisq; iſchadiis funditur. Non nullis, ut exulcerata adurat. Aliis autem ad laeſſenda, quæ ulera non senserunt. De Lare p'scium. Cap. xxxv.

Ecentium p'sciuum ius, modo per se, modo ex uino potum, alium subducit. Privatum ad hanc us. in conficiatur è gobis, & scorpionibus, & iulide per as et recentibus aliis saxatilibus, nec uirus recipiētibus, simpliciter cum aqua, oleo, & anetho.

DE MEDICINALI MATERIA

De cimicibus lectularijs. Cap. XXXVI.

Imices, qui in cubilibus enascuntur, causis fabarum inclusi, si ante febrium significaciones septem deuorentur, quartam auxilio sunt. Et circa fabas illiti, percussis ab aspide profundunt. Vulnerum examinationes olfactu reuocant. Poti cum uno, aut aceto adhuc erentes sanguisugas abigunt, Triti, & urinariae fistulae impositi, stranguriam levant.

De Millepeda. Cap. XXXVII.

Illepedae, quæ sub aquario uase stabulantur, animalia sunt multis pedibus nitentia, quæ contacta manu concrebuntur in orbē. Hæ ex uino potæ difficili urinæ, & regio morbo auxiliatur. Millepedas illini anginis utilissimū. Tricte, et in cortice mali punici calfactæ, doloribus aurium addito rosa eo convenienter instillantur. De Blatta pistrinaria. cap. xxxviij.

Lattæ eius, quæ in pistrinis inuenitur, interanea trita, aut cum oleo decocta, aurium dolores instillatum mitigant. De Pulmone marino. Cap. XXXIX.

Odagras, pernionesq; emēdat pulmo marinus recens, tritus, & illitus.

De Suillo pulmone. Cap. XL.

Villus, & agrinus, ursinusq; pulmo impositu, intertriges ab aquis contractas, ab inflamatione tuetur.

De Vulpino pulmone. Cap. XLI.

Vulno vulpis si arefactus bibatur. suspiriosos adiuuat. Adeps quoq; liquefactus, infususq; auris dolore finit. De Afinino iocinere. Cap. XLII.

Sin iecur inassatum esu comitalibus prodest. Verūnamen ieiunis edendum præcipitur.

De Genitali cervi maris. Cap. XLIII.

Enitale masculi cervi tritum, & in uino potum, à uero, demorfs auxiliatur.

De Vngula Afini. Cap. xlvi.

Ngularum afini cinis, per dies multos binis coclearibus potus, proditur comitiales adiuuare. Eadem oleo subactæ strumas discutiunt. Et illitæ pernionibus mendentur.

De Lichenibus equorum. Cap. xlvi.

Ichenes sunt in equorum genibus, & super ungulas indurati calli, qui triti, et in aceto poti conuialibus mederi traduntur. De Vngula capræ. Cap. xlvi.

Ngularum caprinarum cinere perunctæ ex aceto alopecia sanantur.

De Caprino iocinere. Cap. xlviij.

Apræ inassati iocineris decidua sanie, inungili sciosos prodest. Et dum coquitur, apertos oculos uaporari. Carnes assas uesti perq; utile. Tradunt hircini iocineris cibo comitiales deprehendi.

De Apri iocinere. Cap. xlviij.

Ecur apri, recens si arefactum teratur, ex uino potu contra serpentium uulnerum q; morsus auxilio est.

De Cane rabioso. Cap. xlxiij.

Ecur canis, qui rabie exagitatur, ab emor si sumptu ne tententur metu aquæ tueri creditur. Utuntur autem ad arcendos aquæ paiores dente eo, qui caninus dicetur. Hunc à cane, qui mormordit, exemptum, & felliculo indunt, pro amuleto brachio adnectunt.

De Soleis ueteramentariis. Cap. L.

Eteris soleæ crematæ illitus cinis ambus a igni, inter trigines, nec non calciamentorum attritus sanat.

De Mergi iocinere. Cap. LI.

Iccatum mergi ecur, & ex ydromelite binis coclearibus potum, secundas expellit.

DE MEDICINALI MATERIA

De Gallina.

Cap. li.

Ifectæ galline, & adhuc calentes appositæ, serpon
dium morsibus auxiliantur. Sed idenidum alias suf-
ficere oportet.

De Gallinaceo cerebello.

Cap. liiii.

Allinarum cerebellum in uino bibendum datur con-
tra serpentum morsus. Sanguis è cerebri membra-
na profluente fistit. Subdita autem uentriculo galli
membrana cornu nō ab simili, cuius pellis in decoctionibus detra-
hi solet, siccatur; tritaq; in uino conuentissime stomachas da-
tur in potu. Ius è ueteri gallinaceo aluum scilicet. Abiectis itaq; in
teraneis salem coniuci oportet, & consuto uentre decoqui in uirgin-
e sextariis aquæ, donec ad ireis heminas redigantur. Totum id
refrigeratum sub diuo, datur. Aliqui incoquunt olus marinum,
mercurialem, cnicum, aut filiculam. Crudos tumores, crassosq;
atram bilem, & strigmenta elicit. Prodest longis febribus, si fe-
rius, articulariis morbis, & inflationibus stomachi. Eorum uenter
sale conditus, & in umbra siccatus, contra eximias uacuationes
medicamentorum trium drachmarum pondere, præsentis est au-
xilio. Quando quidem protinus deiectiones cohivet. Teri atem
debet in farinam, & aqua subactus dari.

De Ouorum natura.

Cap. lvi.

Vum molliculum plus alit sorbili, & durum plus mol-
li. Luteum oui contra oculorum dolores utile est. In-
assatum sedis inflammationibus prodest, cù croco, &
rosaceo: Et condylomatis cum meliloto. Cum una autem fruticis
eius, quem rhoa dicunt, & galla in patinis frigitur, ut ab aliis
sistat. Per se etiam offerri solet.

De Candido oui. Cap. lv.

Andidum oui crudum refrigerat. Spiramenta cutis
obstruit. Inflammationes oculorum infusim lenit. Am-
bus si statim eo perungantur, pustulas nō sentiunt.

Faciem à solis adustione tuetur. Fronti impositum cū thure flustiones arcet, auertit q; Inflammationes oculorum lana exceptū, addito rosaceo melle, et uino mingat. Utilem contra hemorrhoidum morfus crudum sorbetur. Summe tepidum prodest uesticæ rofionibus, renum exulcerationibus, faucium scabrie, reiectionibus sanguinis, distillationibus, & thoracis rheumatismis.

De Cicadis.

Cap. lvi.

- Iadæ, quæ inassatae māduntur, uestice doloribus præsunt. De Locustis. Cap. lvii.

Oculæ oloris suffitu urinæ difficultates adiuuant, præsertim quæ foeminas male habent. Earū carnes nullo sunt usui. Est et quoddam genus locuste, quæ affirat, aut onos dicitur, sine pennis, prælongis membris. Exiccatæ autem si ex uino bibatur, contra scorpionis morsus magnopere præderit. Hac abunde uesticuntur Aphri, qui Leptim incolunt.

De Ossifrago.

Cap. lviii.

- Enter eius avis, quam latini ossifragam appellant, particulatum potus, calculos cum lotio pellere proditur.

De Galerita.

Cap. lix.

Alerita auicula est parua, apicem in uertice pauonis modo gestans: quæ affa, & in cibo sumpta cœliacos adiuuat. De Hirundinibus. Cap. lx.

Iffectis crescente luna pullis hirundinis, qui primo partu exclusi sunt, in uentre eorum lapillos offendit. E quibus duos, unū uersicolorem, alterū purū extimes.

H, priusq; terrā attigerint, in iuuencæ corio, aut ceruma pelle, la certo, aut collo adalligati, comitalibus proderunt, & sæpe profus eos recreabunt. Hirundines, uti ficedule, in abo, aciei uisus medicamentum præbent. Tam pullorum, quam matrum cinis cū melle oblitus, oculis claritatē adfert. Anginæ eo commode perunguntur. Vuæ, et tófillarū inflammationibus hoc cinere succurruntur.

DE MEDICINALI MATERIA

Et ipse, et pulli exiccati, si drachmæ pondere cæx aqua bibantur, hos iuuant, qui anginæ morbo conflictantur.

De Ebere.

Cap. LXI.

e Beris scobe illito paronychia fanantur. Vim astrinx-
gendi ebur obtinet. De Sulo calo. Cap. lxii.

f Vis talus comburitur, dum è nigro albescat, qui tritus,
& potus inflationibus colli, longisq; torminibus mede-
tur. De Ceruino cornu. Cap. lxiii.

Eruini cornus anis elotus, binis coclearibus epotus pro-
dest dyfentericis, excreantibus sanguin. m., cœliacis,
regio morbo, & ueſicæ doloribus cum tragcantha.

Fœminis fluctione uulue laborant bus, cum li ucre huic rei ac-
commdato. Cervi cornu contusum, crudo fictili luto circumlitio,
& in furnum indito urit, donec albescat. Id cadmiae modo elo-
tum ulceribus oculorum, & defluctionibus salutare est. Infrictū
dentes expurgat. Crudi cornus suff. ti nidice serpentes fugan-
tur. Ferue factum in acto, si eo gingiuæ colluantur, maxillarū
à dentitione dolorim adimit. De Eruca. Cap. lxiii.

e Rucis, quæ in oleribus gignuntur, a m oleo peruncti,
à uenenatis bestiis feriri negantur.

De Cantharidibus.

Cap. lxv.

Frumentis congestæ cantharides ad recondendum ido-
neæ sunt quæ fictili vase nō picato conduntur, & ra-
ro linteo obligato ore, et deorsum conuerso s. s. f. edun-
tur super aëti feruentis q; accerrimi haluū, donec æstu exanimen-
tur. Postea lino transfixæ reponuntur. Potentissimæ oës varie,
lutheis lineis, quas in pennis transuersas habent, pron. issq; cor-
pore, crasse, ac blattarum modo præpingues. Sed inertes, ac imbe-
alle, quæ unius sunt coloris. De Bupreste. Cap. lxvi.

f Imili modo reconduntur buprestes, genera quædam
cantharidum, & pinorum erucæ, quæ supra cribri su-
ffensum

Spensum feruenti anere paulisper intosca, reponuntur. Vis oīum cōmuni erodere, ulcerare, calorem elicere. Qua de causa ammisenctur medicamentis, quae lepras, ferosq; lichenas, et carcanoma=ta sanant. Menses ciunt pessimis emollientibus additæ. Aliqui can=taridas ani idotis impositas, aquæ subter cueem auxiliari prodide=runt. Argumento, q̄ urinam moueant. Alij pennas, pedesq; con=tra potarum uenicia, remedio esse tradiderunt.

De Salamandra.

Cap. lxvij.

Salamandra lacertæ genus est, iners, uariū, quod fru=stra creditū est, ignibus nō urit. Vim habet erodentē, calfactoriā, exulcerantē. Additur, ut cantaris, in me=dicamenta, quorumuis est exesse, & lepras abolere. Similiq; mo=do reconditur. Liquefacta in oleo pilos euellat. Exenterata detra=ctis pedibus, & capite in melle seruatur ad eundem usum.

De Araneo.

Cap. lxv y.

Raneus, quem olcum, alijs lyciū uogent, subactus cum splenio, & linteo illitus, prolatusq; uirisq; temporib; aut fronti, tertianos circuitus persunat. Tela eius imposita sanguinem fistit. Vulnera, quæ summam cutem occu=parunt, ab inflammationis iniuria vindicat. Est & alterū aranei genus, qui candidam, tenuem, densamq; telam ordit, quem in loculo ligatum, et lacerto appensi, quartanis circuitibus me=deri narrant. De coctus ex rosaceo, et infusis: auriū doloribus au=xiliatur.

De Lacerta.

Cap. LXIX.

Lacertæ caput intritum, & appositum, aoleos, et oīa corpori infixa extrahit. Varos, formicantes uerrucas, et pēsiles, quas crochordonas uocant, tollit. Icarus ex=sis dentibus coniectū dolores finit. Si diuulsa admoueat, ielitis à scorpione leuamentiū præstat.

De Sepe. Cap. LXX.

SEPS, quam aliqui lacertam calchidiam uocarunt, in uino pota morfus suos sanat.

G

DE MEDICINALI MATERIA

De Sâno.

Cap. LXXI.

*Cinaus aut Aegypti, aut Indiae, aut rubri maris alius
quis inueniatur in India Mauritaniae. Est autem
terrestris crocodilus sui generis, qui falsus afferitur in
nasturcio. Aliunt cornes, quae renes amplectantur, id sibi virium
uendicasse, ut si drachmæ pondere bibantur, uenerem accendant.
Verum decocto lentis cum melle, aut semine lactucæ cum aqua
poto, ueneris cupiditates inhibentur. Additur in antidota.*

De Terrenis uermibus. Cap. LXXII.

Erreni uermes, impositi præcosos nervos glutinare.

*Tertianas discutunt decocti cum anserino adipe. In
fusi, affictis auribus medetur. Cum oleo autem decocti,
si in contrariam aurem instillentur, dentium doloribus præ-
stant auxilium. Poti ex passo urinam ciunt.*

De Mure araneo. Cap. LXXIII.

*Vs araneus dissectus, & impositus, sui morsus uene-
ficia luit. De Muribus. Cap. LXXIII.*

*Vres, qui in domibus oberrat, concisos scorpionum pla-
gis utilissime import, in confessu est. Si inassatos in-
fantes ederint, oris saliuam exsiccati promittunt.*

De Vsu lactis. Cap. LXXV

*Ac generatum omne boni succa est. Corpus alit. Al-
uum emollit. Stomachum, & intestina, inflatione ue-
xat. Vernum tamen dilutius aestiuo habetur. E viridi
pabulo aluum magis laevigat. Probatur autem candidum, & aqua
li crassitudine, quod unguis instillatum cogitur. Aluum minus
tentat caprinum. Quoniam adstringentibus pabulis, robore, len-
tisco, & oleagine frondibus, magna ex parte uescuntur. Inde
stomacho accommodatissimum reddi solet. Ovulum autem dul-
ce, asperum, & præpingue, non usq; adeo utile stomacho. Bubu-
lum tamen, asinum, & equinum, uentri magis idonea. Sed ip-*

..

sum turbant. Quibus in locis pecora scamoniā, ueratrum, cle-
matidem, aut mercuriale pascuntur, lac omne uentrem, & sto-
machum subuertit. Quale in iustinis montibus esse, à nobis pro-
ditum est. Si quidem capræ, quibus candidū ueratrū papulo fue-
rit, primo fuliorum partu, euomunt, & eorum lac haustum nau-
seam creat, & stomachum in uomitiones effundit. Adstringen-
tius omne decoctū, præcipueq; candenibus calculis marinis exu-
ctum. In summa, omnibus auxiliatur interras exulcerationibus,
præsertim faucium, pulmonis, interaneorum, uescicæ, & renum.
Foris uero contra pruritum cuius, eruptiones papularum, & ul-
tiatos corporis succos. Recens cum melle crudo, addito sale, datur
exigua aqua dilutum. Minus in flat quodcumq; feruefactum. De
coctum cum calculis marinis ad dimidijs, ulcerosas uentris flu-
ctiones adiuuat.

De Serolactis.

Cap. LXXVI.

Ac quodcūq; serum continet implicium. Quod ubi-
discessit à lacte multo potentissimum ad purgatio-
nes, redditur. Datur, quibus sine acrimonia uolumus
deiectionem moliri: ut melancholicis, exitialibus, lepros, elephan-
tis, & erumpentibus toto corpore papulis.

De Schisto, seu scissilli lacte. Cap. LXXVII.

X omni lacte fit, quod schistum appellant. Lac autē
fili nouo feruet, ramoq; ficalneo recenti mouetur,
in sparsis, postquam bis, aut ter effebruerit, totidem
acetii mulsi cyathis, quot sunt heminæ lactis. Ita n. serescens liqui-
dum ab eo diuiditur, quod in caseum concrevit. Sed cum feruet,
ne superfundatur, cōueniet spongea ex frigida cōtinuo scissillis la-
brū detergere, sestariūq; argenteū fri, idæ aquæ plenū demittere.
Bibitur heminæ per interualla singulis usq; ad quinas, ita ut in-
tercedentibus spatijs, potantes ambulent. Lac autē recens effi-
cax est contra rosiones, usionesq; ab exitialibus medicamen-

DE MEDICINALI MATERIA

tis factas, uti à cantharidibus, aut salamandra, bupreste, aut pinorum eruca, hyoscyamo, dorycnio, aconito, aut ephemero. Præsertim bubulum ad id eximie confert. Gargantatur autem exulceratis fauibus, tonsillisq;. A simum peculiariter collitos dentes, gingiuasq; stabilit. Fluxiones alui, si ulcera sentiantur, tenemosq; ouillum, bubulum, aut caprinum cum marinis lapillis decoctum, fistit. Per se autem, & cum hordeacea pisisana, aut halicae cremore infusum, magnopere intestinorum rosiones mitigat. Exulceratae uulue immittitur.

De Mulierib[us] lacte. Cap. LXXVIII.

Vmanum lac dulcissimum est; et maxime alit. Mam mis autem exultum, prodest tibi, & stomachi rosionibus. Cōtra haustum leporē marinum præsidio est. Oalis cruore ex ictu suffusis, cum thuris polline instillatur. Podagricis utile est cum meconio, & cerato illitum. Lac omnino respuendum splenicas, hepaticas, comitalibus, uertiginosis, et nerorum uitio laborantibus, febriculosis, & capite dolentibus, nisi quis interdum purgationis gratia, ut ostendimus, schistum præbeat. Primiparae canis lacte perunclos narrant glabrescere. Potum cōtra uenena antidoti uicem obtinet. Abortus mortuos expellit.

De Caseo. Cap. LXXIX.

A seus recens sine sale sumptus alit. Stomacho utilis est, & facile in membra delegatur. Corpus auget. Aluum modice emollit. Alius tamen alio præstantior pro natura lactis, à quo conficitur. Decocitus autem, & expressus, deinde inassatus, aluum fistit. Illitus, oculorum inflammatio nibus, & fugillatis prodest. Qui uero recens salitus est, minus alimenti præbet. Corpus apte minuit. Stomacho aduersatur. Nego cium uentri, interaneisq; exhibet. Veteri more fistitur aliuss. Sero, quod à caseo manavit, quāmoptime canes aluuntur.

De Hippace.

Cap. LXXX.

q Vod hippacēn uocāt, caseus est equinus. Ea virus redolet. Magnopere alit. Bubuloq; proportione correspōdet.

Nec defunt, q; hippacē, equinū coagulum appellarint.
De Butyro, & eius fuligine. Cap. LXXXI.

è Latte pinguisimo probatum fit butyru, quale bubulum est. Fit & ex caprino agitato in uasis latte, donec pingue discedat. Butyrum natura oleosum est, & emolliens. Vnde largius epotum, uentrem resoluit. Prodest, ubi oleum non adfuerit, contra uenena. Cum melle si infrietur, dentitiones adiuuat. Ginguarum pruritus, & oris ulcera infantibus emendat. Illitum foris capaciora alimentorum facit corpora. Et ab albidiis pustulis per summa scatentibus asserit. Contra inflammationes, & duricias uulnæ, quod nec virus respicit, nec uetus statem sentit, butyrum efficax est. Dysentericas, & coli exulcerationibus infunditur. In medicamenta addi solet, quæ pur mouent. Utile præsertim cum nerui, aut cerebri membranæ, uesica, aut cœrui, uulnera acceperit. Id autem purgat. Replet. Carnem creat. Ab aspide perauissime utilissime imponitur. Recens obsonijs additum olei uicem pensat, & adipis nice fungitur in bellarijs. Colligendæ ex eo fuliginis ratio hæc est. Butyrum in lucernam nouā ingestum accenditur, fīctiliq; operculato, quod superne in siphunculum desinat, & sub pedibus cuniculos clybani modo habeat, crematur, & subinde aliud in absūpti locum sufficitur, dum coaceretur fuliginis modus, quem facere institueris. Penna post deradietur ad usus. Eius effectus est in medicamentis oculorum, exiccare, & adstringere. Fluctiones cohibet; & ulcera celeriter ad cicatricem perducit.

De Medicina lanarum. Cap. LXXXII.

f Vcadæ lance molles, è collo, fœminibus q; laudauissime habētur. Subueniunt inter initia uulneribus, per au-

DE MÉDICINALI MATERIA

sis, desquamatis, liuidis, ossibus fractis, aceto oleo, aut uino imbutæ. Siquidem capaces sunt liquidorum, quibus oblesæ partes fountur. Et ob peaudum sordem (sic. n.œsyrum uocant) emolliunt. Capitis, stomachi, aliarumq; partium doloribus, cum aceto, & rosaceo efficaciter imponuntur.

De Lanis uslis.

Cap. LXXXIII.

Rematarum lanarum cinis crustas obducit. Excrescientias in carne cohibet. Et u'cera ad cicatricem perducit. Mundæ autem, & carptæ in fistili crudo ceterorum more uruntur. Nec secus purpurarum tomenta cremarri solent. Aliqui cum sordibus lanas carpunt, & melle irrigant, eodemq; modo urunt. Alij in fistili oris patuli, uerucula inter se distantia componunt, & concerptas lanas oleo ita suffusas, ut netillare quidem possint, assulis tædæ subiectis, & eisdem, lanisq; permixtis interstratis, leuiter succendunt, & uulas tollunt. Quòd si è teda pix, pinguedo ue illa profluxit, collecta recodiatur. Lauatur ad oculorum medicamenta. Cinerem in labellis aqua addita manibus confriant, et considerate patiuntur. Idq; sæpius mutant aquam, donec lingua adstringit, nec merdeat.

De Oesypo peaudum sordre.

Cap. LXXXIV.

Esyrum uocant græci, succidarum lanarum pinguitudinem. Cuius parandi ratio hæc est. Succidæ molles radicula curatæ, calida aqua lauatur, et quibuscumq; sordibus expressis, & in labellum oris ampli coniectis, aqua infunditur, magnoq; impetu coleari, uti respumet, agitatur, aut lignea rude ualidiuscule conturbatur, quo largius sordida spuma colligi possit. Deinde marina respergitur. Et confidente pingui, quod supernat, collectoq; in fistili vase, denuo aqua in labellum fusâ agitatur. Spuma mari perfunditur, & demum eximitur. Hoc tantisper fieri solet, dum consumpta pinguitudine nt

hil prorsus spuma extet. Collectum œsyphū manibus emollitur, & si qua insedie spurcitia, confessum deminr. Exclusaq; sensim omni aqua, recentiq; affusa, manibus misceatur, donec admotum lingue œsyphum, adstringat leviter, nec mordeat. Atq; pingue, candidumq; spectetur. Tum infelix uase conditur. Verum omnia feruido sole fiant. Nonnulli excolatum pingue frigida aqua eluent, & manibus non secus atq; ceratum fœmine, confricant. Ita enim candidius redditur. Alij elotis lanis, & sordibus quibuscumq; exemplis, ac lento igni in æneo uase ex aqua decoctis, pingue, quod supernatat, collectum, aqua(ut diximus) lauant, colatumq; in fictilem ollam, que calidam aquam, contineat, linteo operiunt, atq; soli, mandant, donec candidum fiat, & satis crassum. Alij bidui spacio aquam effundunt, nouamq; adyciunt. Melius est læue, radicula non curatum, quod succadarum uirus oleat. Et si manu in concha fricitur cum aqua frigida, albescat, nihil in se duri, aut concreti habens. Veluti quod cærato, aut adippe adulteratur. Oesypum excalfacit, explet ulcera, & emollit, præsertim sedis, ac uulue, cum meliloto, & butyro. In uellere appositum menses, & partus euocat. Ulcera non aurium modo sanat, sed & genitalium cum anserino adippe. Contra erosos angulos oculorum, scabiosasq; genas, quæ occalluerunt, & aliorum de fluvia, efficax est. In testa noua torretur, donec redactū in cinerē pinguitudinē amittat. Ex eo ēt fuligo colligitur, uti demon strauimus. Quæ in oculorum medicamenta commode addi scier.

De Coagulo.

Cap. LXXXV.

Eporis coagulum tribus obolis ex uino, uenenatorum mortibus, cœliais, dysentericis & fœminis fluctione uulue laboribus, ac reiectionibus à pectore auxiliatur. Sanguinem concretum discutit. Post menstruas purgationes appositum uulue cum butyro, præstat mulieribus, ut concipient, Potū uero partus enecat. Et post excretiones, pariendi spē admitt.

DE MEDICINALI MATERIA

Equi coagulum, quā hippaten aliqui uocat, priuatim cœliacis, dy-
fenteriasq; conuenit. Hædi, agni, hinnuli, capræ, apri, cerui, vituli,
bubaliq; coagula similes naturas sortiuntur. Contra aconiti potū
in uino, et concretum lac in aceto, conuenienter assimuntur. Hin-
nuli coagulum triduo à purgationibus admotum, partus spem
intercipit. Vieuli marini coagulum castorei uires represeuat. Co-
mitialibus, strangulatis uuluis, potu confirre existimatur. Sed
synceri hoc experimentū est. A qua inspergitur, qua paulisper cū
alterius animantis, tū præcipue agni coagu'um maduerit. Quod
si uerum est, statim liquefacit in aquam: si minus, consimile per-
manet. Exapitur autem catulis, qui non dum natare possunt. In
summa coagulum omne dissipata cogit, & coatta dissoluit.

De Adipiratione.

Cap. LXXXVI.

Deps anserinus, aut gallinaceus recēs, et sine sale con-
ditus, ad uulue uitia proficit. Sale inueteratus, & qui
temporis spacio acrimoniam concepit, uulue inimicus
est. Recens exēptis membranis in fīctile ollam demissus, quæ al-
tero tantopere capacior fit, quantus sit modus adipis, quem cura-
re institueris, obstrutto diligenter uase, flagrantissimo scili ex-
ponitur. Eliquescens inde humor in fīctile alterum excolatur, do-
nec adeps omnis absuntur: mox loco uehementer frigido recon-
ditur, & ad usus digeritur. Alij fīctile fulcaunt super aquam ca-
lidam, aut tenuem, & elanguidam prunam, quæ solis uicem pen-
set. Est & alia curandi ratio. Exemptis membranis teritur, conie-
ctusq; in ollam eliquatur, adiecto minuti salis momento. Mox li-
neo colo transfusus reponitur. Ut iliter in medicamenta additur,
quæ lassitudines, & fatigations leuant. Si illus adeps, & ur-
sus hoc curantur modo. Recens, præpinguis, renibus potissimum
detractus, in largiore aqua cœlesfi, & q; frigidissima, exemptis
tunicis, diligentissime manibus conficitur, & exprimendo fer-
me siccatur, subindeq; noua aqua abluitur. Cæterum fīctili ca-

pacitatis duplæ inditus, in aquam demergitur. Et subditis leuis
 bus prunis spuma mouetur. Eliquatusq; colo transfunditur in a-
 quam. Vbi uero refrixit, & guttatum aquam omnem exclusit,
 in prælotum fistile demittitur. Et infusa aqua leniter eliquari de-
 bet, et manu deprimi, quo facilis fœculentum virus pessum eat.
 Postea in pilam spongia madefactam transfunditur. Vbi coire
 cœpit, residens in imo sordes eximitur. Tertio circa aquam eli-
 quatur, repurgatumq; fistili bene operculo, per q; frigidis locis
 reponitur. Hircinum seuum, ouillum, ceruinumq; ita curato. Elo-
 tum ex his quodaunc, tunicis (ue in suilli mentione dictum est)
 exemptis, pilæ emolliendum tradito, ac mambus fricato, affusa
 paulatim aqua, donec ne amplius quidem cruentum virus exer-
 natur, aut pingue aliquod innatet, sed nitida spectetur. Deinde
 in ollam coniuncto, et adiecta aqua, ut superemineat, leui pruna li-
 quefacto, atq; in aquam colato. Cum q; refrixerit, iterum in lo-
 to fistili eliquato. Et, quæ ante diximus, facio. Tertio sine aqua
 liquefactum, in perfusam liquore pilam colato; refrigeratumq;
 (ut in suilli) ratione diximus) recondito Bubulum autem siuum
 renibus maxime detractum, exemptis membranis, aqua marina
 ex alto petita eluendum est. Mox in villa tundendum diligen-
 ter, affusa maris aqua. Cum uero dissoluuntur, in fistilem
 ollam coniendum. Et marina aqua, quæ non minus dectriente
 superemineat, proluendum. Decoquendum donec omnis abolec-
 tur odor, additis ad singulas seu atticas minas, quaternis tyrrhe-
 nicæ ceræ drachmis: excolatumq; detractis, quæ pessimi erant,
 sordibus, in nouo fistili reponendum: opertumq; soli interducre-
 dum, ut ad candorem reducatur, & virus evanescat. Prima-
 tim taurorum pingua sic curari debet. Renibus euulsum pin-
 gue profluente annis aqua abluto, detractisq; tunicis fistili
 nouo, postq; exiguum saltem inspersis, liquifacto. Dein in
 nitentem aquam excolato, & ubi concrescere cœpit, manibus

DE MEDICINALI MATERIA

iterum confricando uehementer lauato, aqua saepius infusa, refusaq; donec q̄ optime elotum uideatur. Rursus in olla cum pari modo uini odorati decoquito. Et cum iterum efferuerit, dempto ab igni uase, ibidem finito pernoctare. Postridie si grauiter adhuc oleat, noua olla repetitum, uino odorato perfundatur. Eadem, quæ prius fiant, dum omne uirus euaneat. Colliquatur & fine sale, præsertim affectionum earum causa, quibus sal aduersari solet. Sed ita paratum non magnopere albescat. Eodem modo pardorum, ac leonum pingua curari oportet. Taurorum autem, & uitulorum pingua, necnon ceruorum medullæ, odoramentis imbuuntur, hac ratione. Pingue, quod odoratum reddi debet, demptis (quo diximus modo) membranis, elotum, & uino q̄ odoratissimo nulla maris aqua diluto feruefactum, pernoctare sintur. Alterum id genus uinum eadem mensura infunditur, colliquatur: & exquisite colatur, nouemq; eius heminis, iuncta arabici septem drachmæ adiuncta. Quod si ipsum odoris fragrantioris fieri uoles, quadraginta floris eiusdem drachmæ, cum paribus palmæ, calami, & cassis modis adduncur. Et xylobalsam, aspalathi singulae drachmæ, cinnamomi, cardamomi, & nardi, singulae unciae. Omnia exactius tunduntur, & affuso uino odorato, in uase operto, quod supra carbones firmiter collocatum fit, ter effervescent, & semoto ab igni uase inibi pernoctant. Postridie uinum effunditur. Aliudq; generis eiusdem adiicitur. Ter simili modo conseruescat. Marutinis uinum effundatur; & abluto uase, si quid ino subdens habet, detergatur. Postremo eliquatum pingue, & excolatum, ad usus reconditur. Hoc autem modo odoramentis imbuitur, quod antea curatum est. Verum ante dicta prius inspissari solent, quò facilius sibi odoramentorum uires adsciscant. Itaq; assumens quod uoles, cum uino feruefacto, impositis una myrti ramulis, serpylo, cypero, item aspalatho pleniis tuso. Aliquitamen pro usu, uno dumta-

xat horum contenti sunt. Cum autem ter effebuit, exemplum le
mber, & linteo colatum, aromatis (ut expositum est) imbibitur.
Adipibus spissamenta sic fiunt. Syncerus, & sanguinis expers
adeps, reliqua habens, quæ sœpe retulimus, in ollam nouum demit
titur, infuso uino albo ueteri odorato, quod semipedis altitudinem
superet, lento igni feruecat, dum uernaculus odor aboleatur, pla-
neq; uinum redoleat. At ubi deposito vase refixit, duæ adipis mā
næ in ollam mittuntur, & duo uini eiusdem sextarij, & semi-
mis loti, eius inq; cius è ligno ludicrae tibiae faciliuntur, tusi mā
næ quatuor adiūturi. Lento igni subinde miscendo decoquuntur.
Cumq; odoris virus euauerit, excolatusq; adeps refixerit,
una contusi aspalathi mina, cum amaracini floris murus qual-
tuor, & ueteri uino si bigitur Noële una hæc odorem rapiunt,
combibunt ue. Postridie in fistilem ollam tricorialem ea omnia
cum adipe iniecta, additis sextarijs tribus uini, una feruescunt,
quousq; & uim, & odorem spissamentorum adeps ipse contra-
xerit: qui eliquescens colatur, & reponitur. Quod si maio-
rem odoris fragrantiam efflagites, drachmas octo q; pinguis-
mae myrræ uino maceratae, quod multos in annos asseruatum
est, misceto. Gallinaceus, anserinusq; sic odoribus imbiui scilicet.
Cuiusvis eoru percurati sextarij duo fistiliolla excipiuntur: ery-
sis ceptri, xylobalsami, palmæ elate, & alami plane contusi fin-
gulorum fescuncas admiscetur. Vini lesby ueteris cyathus unus
adiūturi. Ea ter effebuntur prunis. Mox vase sublato ab igne,
die noctuq; refrigerantur. Postridie liqueta per limeum nudum
in vase excolatur. Vbi uero adeps coierit, concha excipiatur, fisti-
liq; nouo densius operto perfrigidis locis reponitur Hyberno tem-
pore id instituere oportet: & state siquidem pinguis non cogun-
tur. Nec desunt, qui tyrrhenicæ ceræ momentum acyiant, quo
facilius in unum corpus omnia coalescant. Eadem ratione
fullus adeps, & urfinus cæteriq; id genus, odoramentis umbus

DE MEDICINALI MATERIA

untur. Verū sampsuchi odorem adeps ipse reperit hoc modo. Curati q̄ optimū adipis, præserum taurini mina una, tēpestiuiq; sampsuchi ex q̄ sitē cōfracti sesquimina miscentur, & insperso largiore uino digeruntur in offas, quæ in uase cooperto nocte quiescant. Matutinis in fætili olla leuissculo igni, affusa aqua coquuntur. Dum q̄ suum adeps odorem exuerit, defecatus, ac bene opertus, nocte tota permanet. Postero die detersa sorde, quæ pes sum ierat, sampsuchi (ut dictū est) contusi iterū sesquimina priori pastillo adjicatur. Eodemq; modo in offas cogitur. Alys, quæ diximus, peræctis, decoquuntur, & colatur. Quod si qua fundo hæsit spurcitia, deraditur, & frigido loco reconditur. Si quis tamen incuratum adipem anserinum, gallinaceum, aut uitulinum, à putredine eueri uelit, ita facundum est. Quamvis adipem diligenter elotam, & siccata in umbra super cribrum per linteas munda manibus uehementer exprimat, linoq; constitam umbroso in loco suspendat. Et post multos dies noua charta inuolitam: frigido loco recondat. Pinguia autem in dito melle vindicantur à putredinis uitio. Vis oīum est excalfacere, mollire, odorem ciere. Taurinus adeps, bubulus, & uitulinus aliquantum adstringunt. Earundem uirium compos leoninus. Nam resistere eum aiunt ijs, q̄ infidias molliuntur. Cerumo, elephantinoq; perunclos, serpentes fugiunt. Adstringentior est caprimus. Quia ex causa de coctus cum pollenta, rhoë, & caseo, dysentericas datur, & cum ptisanæ succo infunditur. Ius de cocti phthisicas in sorbitionibus prodest. Datur quoq; utiliter ijs, qui cantil aridum uenena hauserunt. Hircinus, ut qui ualidissime distractat, podagricas auxiliatur fimo capræ, & croco impositus. Huic proportione respondet oīillus. Suillus uero contra uulnæ, & sedis uitia idoneus est. Ambustis igni medetur. E sue uetusfissimus quisq; sale conditus excalfacit, & emollit. Elotus uino pleuricas prodest. Cinere, aut calce exceptus, inflammationibus, fistulis, ac tumoribus sue-

arrit. Asinum tradunt, cicatrices corpori concolores reddere. Anserinus, gallinaceusq; conueniunt muliebris malis, & ad labiorum rimas ad mangorum tandem faciem, & contra aurium dolores. Vrsinum constat raptos uitio alopeciae capillos restituere. Pernionibus subuenire. Vulpinus medetur aurium doloribus. Fluiatilium piscium pinguis perunctis oculis claritatem afferrant, si in sole liquefiant, & melli amnisceantur. Viperæ adeps contra oculorum hebetudines, suffusionesq; efficax est, addita cætria, melle attico, & pari oleo uetere. Pilos alis eiusdem perunctis radicibus obliterat.

De Medullarum ratione. Cap. LXXVIII.

Audatissima est ceruina. Mox uulina. Post hanc tau
lina. Dein Caprina & ouilla. Colliguntur aëstatis exi
tu, cum appetit autumnus. Quippe cum alijs anni tē=
poribus concrementum sanguinis, & ueluti caro friabilis, in ossi
bus inueniatur. Nec facile cognosci potest, ni quis eam ossibus
extrahat, & recondat. Omnes medullæ molliunt, sedant, rarefa=
cunt. Ulcera explent. Ceruina perunctos uenenata fugiunt.
Cirruntur recentes aquæ respersu molliæ, selectisq; ossibus elo=
tæ, donec aqua syncera emanet, & detersa scinde pinna, si qua
innatet, liquatæ per duplicatum linteum in pallam exprimuntur.
Et ubi coiere, omni fæce, quæ ad ima fudit, derasa, fistulis nouo re=
ponuntur. q; si libet incuratas reponere, facito omnia, quæ de an=
serum, & gallinarum adipe demonstrauimus.

De Felle. Cap. LXXXIX.

f El omne curatur hoc modo. Recens præligato ore fol
liau lino, demissum in feruentem aquam; spatio, quo
quis statim tria percursaret, mox exemplum siccatur
umbroso loco asperginem non redolente. Sed quod ad oculorum
medicamenta adiuta solet, ligatum lino in uitreum uas, quod mel
babeat, immittitur, circumvoluto ad os uasis lini principio, &

DE MEDICINALI MATERIA

operto vase reconditur. Est enim uis oīum acris, et excalfaciens. Intensis tamen, & remissis viribus differunt. Siquidem præstantius in effectu esse uidetur fel marinū scorpionis, et pisas, qui cal lionymus appellatur, marinæ testudinis, hyeneq;. Itē perditis, a quile, gallinæ candidæ, et sylvestris capræ. Quod priuatim prodest contra suffusiones incipientes, et oculorum caligines; alii fugi nesq;, & genarum scabicias. Ovillo, suillo, bircino, atq; urfino, taurinū multo efficacius. Felle omni per faciem præsertim infantibus deiectionem quis molietur, si intinctum eo tomentum sedi subijciat. Priuatim taurino anginæ cum melle perunguntur. Sedis ulcera sanat, & ad aztricem usq; perducit. Idem auribus fractis, & purulentis, cum muliebri lacte, aut caprino instillatum, medetur: Et sibilo earundem ex porri succo. Adm sceri insuevit uulnerarij emplastris, & circumlitionibus, quæ contra uenenata parantur. Phagedæniæ ulceribus, colis, & seroti doloribus, ex melle prodest. Lepras, furfures cum nitro, & terra amolia q; optime purgat. Ovillum, & ursinum contra eadem polalent. Verum inefficiens hæc præstant. Ursinum eclegmate comitiales adiuuat. Fel testudinum anginis, et in ore infantium nominis, prodest. Naribus inditum comitiales erigit. Sylvestrium capraru m felle peculiariter peruncti lusciosi sanantur. Hircau idem obit manus. Thymia abolet, & luxuriantes elephanticorum exacerbationes illitu reprimit. Suillum autem contra aurium ulcera, reliquaq; omnia, magno usu assurritur.

De Sanguine.

Cap. LXXXIX.

Anguis anferis, agni: et hædi, utilissime in antidota miscetur. Palubi aut, turturis, et columbae, nec nō per diis, oculis cruore suffusis, et recentibus eorum uulnibus, lusciosisq; illuntur. Peculiariter columbae sanguis, cruentum membranis cærebri erumpentem inhibet. Hirca, capræ, cervi, & leporis sanguis patinis inassatus, dysenterias, & cœliacorum.

profluvia fistit. In uino potus contra toxicæ efficax est. Leporinus sanguinis ita, ut teperet, illitus, uitia cutis in facie, lentiginesque emaciat. Caninus comode ab his bibitur, quos efferata in rabiem bestia momorderit. Contra epotum toxicum auxilio est. Testudinis terrestris sanguinem epotum tradit prodeesse comitalibus. Marinæ aut testudinis cum uino, & leporis coagulo, cuminoque; contra serpetum mortis, et hausta rubetæ uenena, conuenienter bibitur. Taurinus cum polenta illitus, duricias discutit, emollitque; Sanguis equarum, que admissuram expertæ sunt, in medicamenta addiditur, que erodunt. septica vocant. Sanguine chamæleonis genarum palpebras euelli creditum est. Hoc idem uiridium ranarum sanguine præstat. Mestrus sanguis foeminarum, circumlitu conceptionem inhibere existimatur, aut si omnino mulier menstrua supergreditur. Leuat podagras mulieres, & ignem sacrum illitus.

De Fimo.

Cap. XC.

Rimentary bouis fimum, si recens admoueat, uulnorum inflammationes mitigat. Folius aut inuoluitur, & calfactum cinere feruerti superponitur. Coxendias cruentatus tali impositu copercat. Illitum ex aceto duritas, panos, & strumas discutit. Priuatim suffitu fimi, quod à masculo bove reditum est, procidetes uulnæ reprimuntur. Accedit nidore culices abiguntur. Fimū caprarum præserum, que in montibus erant, potū in uino regiū morbum emendat. Menses autem cum odoramentis haustrum. Et partus euocat. Tritum in farinam, & impositum lanis cum thure, foeminarum profluvia fistit. Cæterosque sanguinis impetus ex aceto cohabet. Medetur alopeciis exustum, & cum aceto maliso illitum. Cum axungia uero impositum, ius, qui podadra tentantur, auxilio est. Caprillum in aceto decoctum imponitur serpentium mortibus, ulceribus, que serpunt, igni sacro, & parotibus. Utilem ischiadicā ustionem hunc in modum accipiunt. In interstitio pollias, quo parte brachio committitur, causa ueluti lacus

DE MEDICINALI MATERIA

na subsidet, in qua lana oleo imbuta substernitur, cùm de sanguinis feruentes steroris coprini pillulæ imponuntur, cùm uaper per brachium ad coxam sentiatur peruenire, & coxendicis dolorem mitigare. Adustio id genus arabica appellatur. Fimum peccudum ex aceto illitum sanat epipyctidas, clavos, pensiles uerrucas, thimos, & ambusta igni, rosaceo cerato exceptum. Fimum suis sylvestris aridum, in aqua, aut uino potum, reiectiones sanguinis sistit. Verus tū lateris dolorem mulcet. Ad rupta, & consuulsa ex aceto bibitur. Luxatis cum cærato rosaceo medetur. Tam asinorum, q; equorum fimum siue crudum, siue crematum addito aceto sanguinis eruptiones cohabet. Armentarii, qui hæba posseatur, siccum fimum liquatum in uino, mox potum, contra scorpionum iecus magnopere auxiliatur. Columbinum uehementius excalfacit, & urit cum hordeacea farina mixtum. Strumas ex aceto discutit. Carbiculos emarginat, tritum cum lini si mine, & oleo. Ambustis igni medetur. Gallinaceum uero omnia easdem, sed inefficacius præstat. Priuatim tamen contra uenena fungorum, & coli cruciatus ex aceto, aut uino bibitur. Ciconiae fimum, si ex aqua hauriatur, comitalibus prodeesse credunt. Vulneris fimi midore partus excuti produntur. Murinum detritum cum aceto, & illitum alopeciis medetur. Cum ihure, & malso calulos expellit. Subditæ infantibus muscerdæ alui dectionem promouent. Caninum, quod flagrantissimo canis sydere fuerit exceptum, cum uino, aut aqua potum, fistule aluum. Humanum flercus illitum, uulnera inflammationem minantia intumescere non patiturs; sed ea statim glutinat. Sicco ex melle anginæ perungi commodissime traduntur. Terrestris crocodilli fimum crocodileam uocant, quæ muleribus colorem nutrit in facie, ritoremq; seruat. Optima est tenuissima, & friabilis, amyli modo, minime ponderosa, in humore statim eliquescens, quæ cum teritur, fermenti acorē quadam tenus refert. Adulterant eam sturnorum fimo,

quos

quos captos oryza pascunt. Ipsumq; nō dissimile uendunt. Alij Amylum, aut Cimoliam miscent, & oscito colore per rarum cibrum paulatim exprimunt, ut se contrahat in uermiculorum speiem. Qui siccati pro crocodilea ueneunt. Inter omnes conuenire inuenio humanum stercus, caninumq; gutturi impositum, anguis auxiliari.

De Urina. Cap. XCI.

Vmanam urinam suā cuiq; bibere, cōtra uiperæ morbus, ac uenena, incipientemq; aquam intercutem prodiderit. Marini scorpionis, uiperæ, draconisq; morsus ea cōuenientissime fouētur. Canina ad præfundēdos canis morsus idonea est. Pruritus, & lepras nitro addito expurgat. Sed uetus ulcera capitis manantia, furfures, psorias, & feruidas erptiones, multo magis abſtergit. Nomas, & præcipue genitalium cohabet. Auribus infusa manans pus supprimit. Decoctaq; in calice malii punici, earum uermiculos abigit. Pueri impubis resorbita urina, orthopnoicas auxiliatur. Decocta in æreo uasa cum melle emendat cicatrices, argema, caliginesq;. Ex ea, & cupro idoneum auri ferrumen conficiunt. Lutum, quod in urina subsidit, illud ignem sacrum mitigat. Ferue factum cum ciprino, inditumq; uulue dolores mulcat. Strangulatus leuat, genas detegit. Oculorum cicatrices expurgat. Taurina si cū myrrha instilletur, aurum doloris lenit. Aprina uiribus eisdē prædicta est. Priuatim cōmuni it uescicæ calculos, & potu expellit. Ad aquam, quæ cutem subiit, cū nardi spica cotidie binis cyathis cum aqua bibitur, urinamq; per alium extrahit. Aurum doloribus instillata medetur: Afinina traditur renū uitijs mederi. Lynca urinam, quam lyncarium appetiunt, simul ac excernitur, glatiari, coire ue in calculi duriciam, uulgo creditum est. Quare, quod de ea proditum est, uanum esse conuinatur. Est enim, quod à nonnullis vocatur succinum pterygophoron. Id potum ex aqua stomacho, aliоq; fluctione laborati conuenit. Afininæ urinæ potu renū uitia sanari traduntur.

H

DE MEDICINALI MATERIA

De Melle.

Cap XCII.

Rincipem locū obtinet mel, quod atticæ regionis est; p. præcipue ex Hymetō, mox Cycladilus ins. lis & è Sitalia cognomine simblion. Maxime probatur dulcior: & acre, odoratum, sufflauum, nec humectū, graue, & minime fluxum, quod ob sequacem lenticiam non facile obrumpitur, tractumq; resilit in digitos. Mel abstergendi uim habet. Ora uenarum aperit Humores euocat. Qua ratione in sordida ulcera, sinusq; cōmodissime infunditur. decoctum, atq; impositū abscedentem carnem glutinat, Medetur impetigini coctum cum liquido alumine, & illitum. Item aurium sonitu, & dolori cū fusi sale tepido instillatum. Lendes, & foeda capitis animalia illi tū necat. Nudam glandem recutitis operi, præsertim quæ circuncisiōe aperta nō est, simelle coles à balineo triginta diebus emolliatur. Oculorum caliginem disauit. Faucibus, tonsillis, anginæ illitum gargariq; atq; ue medetur. Vrinā ciet. Auxiliatur iussi, et à serpente percussis. Contra haustum meconium, cum rosaceo calidum assumitur. Aduersus uenena fungorum, & rabiosi canis morsus linctum, aut potum proficit. Crudum tamen aluum inflat. Tussim lacefit. Et ea de re despumati usus aptior est. Primatum tenet in mellis genere uernum, deinde æstiuū. Hybernū uero, utpote quod crassius constet, deterrimum reputatur. Sicas eruptiones excitat. Quod in Sardonia gignitur mel, amarum est: quoniam apes inibi absinthio uescantur, quo uitia cutis in facie, et maculae aptissime perunguntur. Heracliae in ponto quibusdam annis temporibus, propria quorundam florū dote, mel conflatur, quod qui edere, mente abalienatur, ac sudore diffluunt. Remedio sunt esitata ruta, & saltementa, aut epotum mulsum, resumpta quoties uomitione reijcuntur. Acre autem est, & olfactu sterutamenta mouet. Quod cum costo illium fœminarum cutem emendat, & cum sale sugillationes rapit. Est & aliud concreti

mellis genus, quod saccharon nominatur. In india uero et fæli ci Arabia in arundinibus inuenitur. Salis modo coactum est, dentibus ut sal fragile. Aluo idoneum, et stomacho utile. Si aqua dilutum bibatur, uexatæ, uesicæ, rembusque auxiliatur. Illatum ea digestit, que tenebras oculorum pupillis offendunt.

De Cera.

Cap. XCIII.

Era optima est subfulua, odorata, sippinguis, pura, et odorisque quadratus mellei, natione pontica, aut cretacea. Secundum locum obtinet candida, et suapte natura pinguis. Candida fit hoc modo. Ex ea radunt album, synœrūque atque transfundunt in uas, quod satis habeat marinæ ex alto petri et, in persoque nitri momento, decoquunt. Cumque iterum, tertio' ue inferbuit, separatum uas refrigerant, ac ceræ pastillum eximunt, deterfa forde, si qua forte adhaesit. Tum denuo induita noua maris aqua feruet, uti retulimus; et uase dempto ex igne, basin ollia et nouæ aqua frigida madefactam, in ceram si minorem suspensa manu intingunt, quo celerius concrescat, et que minima portio ex trahatur. Suscepto primo ceræ orbiculo, iterum uas imum aqua refrigeratum, tantisper immitti debet, dum tota excipiatur. Orbiculis lino confici, ita ut intercedat spatium, suspenduntur. Et interduo, continuo sub sole, noctu sub luna asperguntur, usque dum perfecte albescant. Verum si eximius ille candor desideretur, eadem facit, et identidem reequi, opera et prearium est. Nec desunt, qui pro marinæ, in muria que cerra ma, semel aut iterum excoquunt. Dein laguncula tenui, rotunda, ansam habente, extrahunt. Postea orbiculos, substracto cespite herboso insolant, donec candore summum contraxerit. Precipiunt hoc obeundum munus uere, cum sol remissa uehementia humorem pariat, ut non facile liquetur. Cera omnis mollit, calfacit, modice explet corpora. Datur in fortitione dysenterias. Ac milij magnitudine decem grana ceræ bausta, lac in lactantibus non patiuntur coagulari.

DE MEDICINALI MATERIA.

De propoli.

Cap. XCIII,

Ropolis eligi debet flava, odorata, styracem referens,
in uehementi ariditate mollis, & mastiches more du-
tilis. Magnopere calfacit, & evocat. Aculeos, et om-
nia infixa corpori extrahit. In ueteri tussi suffita proficit. Impeti-
gines admota tollit. Ea in alvearium, foribus, cerasae naturae in-
uenitur.

De Tritico.

Cap. XCV.

Ptina è tritici generibus ad secundæ ualitudinis usus
habentur, quæ recentia, & ià perfecte adulta, colorem
mali referunt. Dein sequuntur trimesuria, quæ ronul-
lis Sitania nominatur. Itaq; cruda in cibis teretes tineas gignit.
Cantum morsibus profundit mansa, & imposta. Cōfictus eorum
similagine panis, plus alit q; abarius. E trimestriū farina panis
leuiorem cibum præbet, et qui facile in membra demādetur. Farī
na eorū cū hyosciam suco illinitur aduerfus neruorum fluctio-
nes, quas græci rheumatismos uocant. Item contra interaneornm
inflationes. Lentigines ex aceto mulso tollit. Furfures aut in acrē
aceto decocti, turgentes māmas sedant. Viperarum iectibus auxi-
liantur. Et torminosis profundit. Farinaceum fermentum calfa-
ciendi, extrahendiq; uim habet. Priuatim callos pedum, clausosq;
extenuat. Cætera tubercula; furūculosq; ex sale concoquit, &
aperit. Sitaniorū farina, contra uenenatos iellus cū aceto, aut ui-
no cōmodissime illinitur. Eadem si decocta in glutini modū de-
lingatur, cruentis excretionibus proderit. Contra tussim, & ex
asperatas fauces cum menta, et butyro decocta efficax est. Triti
ci pollē si ex aqua mulsa, aut hydrelao decoquatur, omnem di-
scutit inflamationem. Panis et crudus, et cōctus inflamationes
omneis illitu mulset, cū emolliat, & quadātenus refrigeret. Sed
herbis, succis ue huic rei accōmodatis ammisceatur. Vetus panis
aridus, adiectis cōuenientibus, citā aluum cohibet. Recens muria
maceratus illitu, uetustas impetigines sanat. Glutinū ex simila-

gine, & polline, quo chartæ glutinantur, sanguinem excretatiis prodest, si liquidius, ac tepidum colearis mensura detur sorbendum.

De Hordeo.

Cap. xcvi.

Ordeū optimū est candidū, parumq;. Id minus, q̄ tritū cū alit. Ptisana tamen ob cremorem in doctrine reditū, plus alimenti præbet, q̄ pollenta ex hordeo faēta. Cōtra acrimonias, atq; fauciū scabriças, exulceratiōesq; pollet. Quibus etiā triticea ptisana præfatio est. Sed plus alit, māgisq; urinā mouet. Lac abū de suppeditat, si cū fœniculi semine decocta sorbeatur. Hordeū abstergit. Vrinā ciet. Inflationem patit. Stomacho aduersatur. Tumores cōcoquit. Farina hordeacea dequitur in rūnsa aqua cū fico, ut inflātiōes, collectionesq; disscutiat. Duritiam cū resina, & fimo colubarum concoquit. Cum meliloto autem, & papaveris calyce dolores finit, qui laius excruciant. Aduersus intestinorū inflationes cum lini semine, fœnogræco, & ruta, illint iuuat. Strumas cum pice liquida, cera, oleo, & impubis pueri urina, ad concoctionem perducit. Et cum myrto, uino, malicorio, sylvestribus pyris, & rubo, aliū profūnia siflit. Podagrīcīs inflātōniis, cum cotoneis, aut aceto prodest. Deinde in acri aceto, modo quo hordeaceum cataplasmā, et calida imposta lepris medetur. Liquata eādem cum aqua, atq; cum pice decocta, pus excitat. Cum aceto liquata itidem cōtra articularum fructiōes prodest. Farina ex his alium cohībet, inflātōnesq; miigat.

De Zitho

Cap. xcviij.

X hordeo potus fit, cui Zitho nomen est Iis urinā cit.

Renes, & neruos tentat. Membranis præsertim cerebrum uestientibus officit. Inflationē parit. Vitiosum succum creat, Elephantiasin gignit. Qui eo potus genere perluit, agili s, & ad opus obeundum expeditus, euadit.

De Courmīte.

Cap. xcviij.

f It & ex hordeo potus, quem Courmī nominant. Eoq;

- DE MEDICINALI MATERIA

Sæpe potu, pro uino utuntur. Verū dolorem capitis mouet. Malum sucum gignit. Neruis nocet. Consimilia etiam potus genera ex tritico fieri solent, in Britania, & quæ occidentem spectat, Iberia. De Zea, seu semine. Cap. XCIX.

Ea duorum generum est. Una simplex, Altera in genis putaminibus grana bina iuncta gerit. Ob id dicta cœcos appellatur. Plus q; hordeum alit. Ori grata. Digeritur in panifica, minus q; triticum alens.

De Crassiore farina. Cap. C.

Rimnon crassior est ex zea, tritic. q; farina, ex qua palitem faciunt. Abunde alit. Facile conficiatur. Alium uehementius adstringit, si zea, ex qua fit, prius torreatur.

De Silagine. Cap. CI.

Idem generi filigo adscribitur, sed minus aliquanto nutrit. In panes, ut Zea, cogitur. Fit quoq; è silagine crassior farina, quam græci rimnon vocant.

De Athera idest tenui pulticula. Cap. CII.

Thera ex zea fit tenuissime molita. Est autem sorbitio, quasi liquida pulticula infantibus conueniens, & cutaplasmati efficiat. De Trago. Cap. ciiij. Ragos quādam halice figuram gerit. Multo minus, q; zea, nutrit, q; multum aceris habeat. Quare ægrius conficiatur. Alium q; magis emollit.

De Bromo. Cap. ciiij.

Romus genicula quædam habet, Folio, & stipula triticum impletatur. Et in accumbibus dependentes parvulas veluti locustas gerit, in quibus semen continetur, utile ad cutaplasmati uti hordeū. Pulte huius aliud sisalitur. Prodest tussientibus in sorbitione succus. De Oryza. Cap. cv.

Oryza frugum generis est, in palustribus, riguis q; na scens. Mediocrē abū præstat. Sed aliud supprimit.

De Halice.

Cap.cvi.

b Aliac sit ex zea, quā dicoccon appellauimus. Plus ac
lit, q̄ oryza. Aliū magis cohibet, Stomacho longe util
lior. Decoctū in aceto, illitaq; lepras tollit. Vnguium
scabicias extricat. Inipientibus ægilopījs medetur. Decoctū
dyfentericis, quos excruciat dolor, infusum idoneum est.

De Milio.

Cap.cvij.

m Ilium in panes coactū, minus cæteris frugibus alit.
m Sistit pulte sua alium. Vrinam cit. Torretur milium,
feruensq; in sacco ponitur, ut torminibus, reliquisq; do
loribus auxilio sit. De Panico. Cap.cviii.
Anicum frumentaceis seminibus annumeratur, milio
p simile. Eod m̄q; modo in panes subigitur. Eosdem ha
bet usus. Minus tamen & nuerit, & stringit.

De Sesama.

Cap.cix.

s Sesama Stomachō inutilis cibus. Halitus grauitatem
facit, quoties intermandendum, commissuris dentiū
inhæfit. Nervorum crassitiem illitu discutit Medetur
auribus fractis, ambustis, inflammationibus, coli doloribus, &
cerastæ morbis. Capitis dolores, qui cæstuatione concitatur, ex
rosaceo lenit. Eadem efficit hærba decocta in uino. Præsertim
inflammationibus oculorum, doloribusq; prodest. Ex ea fit oleū,
quo Ægypti utuntur. De Lollio. Cap.cx.

l Olium, quod inter segetes nascitur, molitum, illito no
mas, uetera ulcera, gangrenosq; emarginat. Sanat
cum raphansi, sale, & aceto, feros lichenas. Et ex ace
to, & sulphure uiuo, lepras. Strumas quoq; discurit, cum fimo
columbino, & lini semine decoctū in uino. Abscessus etiam
rumpit, qui ægrius ad coctionem perducuntur. Decoctū ex
agua multa utilissime ischiadicis illimitur. Si cum polenta, thure,
myrrba, aut crocho sufficiatur, conceptionem adiuuat.

DE MEDICINALI MATERIA

De Amylo.

Cap. CXI.

Mylum ex eo appellatum est, & sine mola fiat. Optimum ex trimestri, natione creticum, aut ægyptum.

Ratio facundi amyli hæc est. Purgetum trimestre triticū madescit quinques in die, et si fieri potest, nocte. Cū emolitum fuerit, effundatur sensim sine agitatione aqua, quominus tremoris dulcedo unā excludatur. Vbi mobilissimum esse videatur, mutata aqua pedibus calcari oportet. Rursus infusa, teri. Tū demum enatates tibi furfures in cerniculo eximēdi. Reliquumq; qualō, sportisq; sicutum tegulis nosis confessim correatur flagrantissimo in sole. Namq; si paulisper udum maneat, acorem conapit. Contra fluxiones oculorum, pustulas, cauaq; efficax est. Sanguinis reiectiones potu cohibet. Exasperatas fauces lenit. Laeti, atq; obsonijs ammiscetur. Fit etiam amyllum ex zeæ, quæ maceratur, ac eluitur uno, aut altero die, & farinæ modo manibus subigitur. Pressaq; feruentissimo in sole, ut ante retulimus, exiccatur. Nullius in medicina usus. Ad alia tamen conueniens.

De Fœni græci farina: Cap. CXII.

Ræci Telin, aliij Carpon, aliij Buceras, aliij Egypcas. Latini fœnum græcum appellant, Egyptii ita sin. Vis farinæ est mollire, dissipare. In aqua mulsa decocta aduersus tam internas, quam externas inflammations efficiat illimitur. Lienem cum acetō, & nitro trita extenuat. Succus decocti eius fœminarum malis subuenit, & siue tumor, siue præclusio sit uulnæ, fouentur, & infident. Decoceli tremor, capillos, furfures, & manantia capitis ulcera purgat. Locos laxat, & emollit, si cum anserino adipe pessi uice fabiūcatur. Viride cum acetō utilissimum imbecillis partibus, & ulcera sentientibus. Decoculum eius prodest aduersus tenasmos, scutidamq; dysentericorum profluuiem. Oleum quod ex eo exprimitur, ex myrto capillos, & genitalium cicatrices abstergit.

De Lino.

Cap. CXIII.

Inum aliqui linocalamin vocant, alii annon, alii linon agrion, Romani linum, Pœni Zeraphœs. Vulgo notum est. Cuius semen easdem, quas fœnum græcum, uires habet. Discutit, & emollit omnem intus, forisq; in flan= tationem, cum melle, oleo, exiguaq; aqua decoctum, aut melle cocto exceptum. Vitia cutis in facie, uarosq; crudum tollit. Illatum cum nitro, & fialneo cinere parotidas, duriciasq; discutit. Ulcera quæ serpunt, fauosq; cū uino decoctum expurgat. Vngues scabros eximit, cum pari modo nasturci, & mellis. Vitia pectoris extrahit, si ex melle in eclegmatis uicem substituatur. Tussim lenit. Venerem stimulat, si farina piperis, & melle exceptum, pro placenta largius adsumatur. Huius decoctum interaneorum, uulueq; erosionibus immittitur. Alii excrementa euocat. Ad uulue inflammationes in defensionibus per quam utile.

De Cicere.

Cap. CXIII.

Icer satium aliud idoneum est. Vrinam ciet. Infractio nem parit. Colorem commendat. Menses, ac partus expellit. Lac auget. Cum eruo decoctum illinitur ad inflammationes testium uerrucas informicationes, ad scabiem, ulcera capitis manantia, impetiginesq;. Contra caranomata, & ulcera, quæ cacothœ uocantur, cum melle, & hordeo prodest. Alterum genus arietinum nominatur. Vtrinque cit urinas, dato cum rore marino, hydropias, aut regio merbo laborantibus eorum de cœlo. Lædunt ea exulceratam ueſicam, & renes. In uerucarum formicantium, pensiliumq; genere, prima luna singulis granis singulas tangunt, eaq; grana lintheolo deligata, abiici post se præcipiunt. Ita decidere eas arbitrantur. Sylvestre cœr foliis satiuo simile est, odore acri. Sed semine discrepat. Idem, quod satium, præstat.

DE MEDICINALI MATERIA

De Faba.

Cap. cxv.

Aba inflationem excitat. Ægre concoquitur. Tumul
tuosa somnia facit. Tussi confert. Carnem gignit, me
dia calidi frigidique natura. Decocta in posca, & cum
suo cortice esculata, dysenterias, & cœliacorum profluvia fistit.
Contra uomitiones conuenienter manditur. Inflation lessor contra
bitur, si aqua prior inter coquendum abiiciatur. Vtridis plus ne-
goai stomacho exhibet, maioremque flatum parit. Lomentum eius
& per se, & cum pollenta inflammationes, quas uulnus excita-
uit, mitigat. Cicatrices concolores facit. Turgentes prædurasque;
mamas, etiam si inflammatione tententur, adiuuat. Lac resili-
guit. Furunculos, sugillata, parotidasque, cum foeni græci farina,
& melle discutit. Cum rosa autem, thuræ, & oui candido proci-
dentes oculos, tumores, uinasque, reprimit. Subactum uino, suffusos
isthi oculos recreat. Manducata sine cortice faba, ad auertendas
fluxiones, fronti illinitur. Decocta in ultimo testium collectiones
sanat. Quod tardius pubes erumpat, pueris imo uentri illinitur.
Vitiliginem purgat. Fabarum cortice illiti capilli, qui post euula-
tionem renascuntur, gracilescunt, & minus alimenti capescunt.
Cum polenta, scisso alumine, & ueteri oleo impositi cortices,
strumas discutiunt. Decocto earum lance inficiuntur. Faba dem-
pto cortice in illas parteis diuisa, in quas suapte natura scandi-
tur, imponi solet sanguinis defluxionibus ab hirundine concita-
ta; namque eas supprimit, si semisepta approximatur.

De Faba Ægyptia. Cap. cxvi.

Ægyptia faba, quam aliqui ponticam uocant, in Ægyp-
to plerunque prouenit. In Asia etiam, Siciliaque, la-
cubus, inuenitur. Folia habet ampla, etiam si ad arbo-
rum frondes comparentur, caulem cubitalem, digitæ crassitudine,
floreum roseum, dupla papaveris amplitudine. Et ubi floræ exui-
tur, fert foliæ los loculis similes, in quibus faba supra operari-

Ium bullæ modo prominet. Cibotion ideo nominant, id est arcu-
lam, quoniam seratur ipsa humenti glebae mandata, & ita in an-
quam demissa. Radice firmatur harundine crassiore, quæ cru-
da, cocta uero estur. Ei colocasiæ nomine est. Faba uirens manditur,
& exiccata nigrescit Græcam magnitudine superat. Ad strin-
gendi facillitatem obinet, & stomacho utilem. Difentericis, cœ-
lucisq; prodest, insperso polentæ uicæ lomento. Datur quoq; in
pulte. Cortices in uino mulso decocti, si terni q; inde cyathib
tur, magis proficiunt. Faciat ad aurium dolorem, quod in earum
medio uiride spectatur, gustu amarum, si trium, & cum rosa-
eo coctum instilletur.

De Lente. Cap. cxvii.

Ens suo abo aciem oculorum obtundit. Egre conce-
quitur. Stomachum male habet, eumq; & intestina in-
stat. Sed aliud cum cortice cocta sistit. Præstat in
cibo, quæ facillime coquitur, nihil atri in maceratione reddens.
Vim habet adstringendi. Quia ex cæsa aliud cibabit: si detra-
etto antea cortice discoquatur accurate, primaq; aqua imer co-
quendum effundatur. Quippe primum id decoctum uentre re-
soluit. Somnia tumultuosa excitat. Capilli, neruis, ac pulmoni
inutilis. Melius suo fungetur munere contra alii frustiones, ad-
duo cum acetō intybo, aut portulaca, aut beta mgra, aut baccis
myrti, aut putamine purici, aut aridis rosis, aut missillis, sorbis'
ue, pyris thebaniis, aut malis cotoneis, aut cichorio, aut plantagi-
ne, aut gallis integris, que post decoctionem abiiciuntur, uel una
rum rhuis, quæ obsomis insperguntur. Verum actum cum eo
diligenter percoqui debet, alias aliud conturbat. Contra sebuer-
fionē stomachi, triginta grana létis delibrata deuorari proderit.
Decocta cum polenta, & illita podagrās lenit. Sinus cum melle
glutinat. Crustas rumpit. Ulcera purgat. Decocta in aceto duri-
cias, & strumas discatit. Cum cotoneo, aut meliloto medetur in-

DE MEDICINALI MATERIA

flammatiōibus oculorum, sedisq; addito rosaceo. Sed in ampio
sinu, aut inflammatiōibus sedis, quæ maius remedium exigunt,
cum putamine punic, ac fiscis rosis, adiecto melle decoquuntur.

Nomis, quæ in gangrænam euaserunt, adiuncta maris aqua, pu-
stulis, et his, quæ serpūt, igni sacro, peritonibusq; ut antea dictū
est. Contra, turgentes mammae, et usq; eo duras, ut quandā car-
tilaginis specie referant, colta in aqua maris, et illata auxiliatur.

Da Phæsolis.

Cap. CXVIII.

p Hæsolis inflant. Spiritus ciente. Ægræ coquuntur. Vi-
rides abo aluum emolliunt, ad uomitiones idonei.

De Eruo.

Cap. CXIX.

Ruum parvus frutex omnibus cognitus, angusto fo-
lio, tenuis, semina in ualuis habens, è quibus farina
fit nomine eruina, ad multos medendi usus conue-
nens. Erum capiti onerosum est. Aluum esu turbat. Sanguinem per
urinam extrahit. Elixo boues saginantur. Parandæ farinæ
ratio hæc est. Vberiora grana, candidaq; diliguntur, permiscen-
doq; aqua respurguntur, donec sufficienter combibant. Postea
torrentur, usq; dum hians cortex disruptatur. Molitaq; farina
rio cribro incernuntur. Postremo farina reconditur. Hæc aluo
utilis est. Urinam ciet. Meliorem colorem efficit. Sanguinem per
uesicam, aut aluum cù torminibus elicit, si largius in cibo, aut fo-
tu assumatur. Ulceræ cum melle purgat. Lentigines, et uitia artis
in facie, & maculas, totumq; corpus emendat. Nomas, gangræ-
nas, duritiasq; serpere non patitur. Mammarum duricias emol-
lit. Atra ulceræ, quæ theriomata vocant, fauosq; emarginat. Car-
bunculos rumpit. Cum uino illitum morfibus uiperarum, canum,
hominumq; medetur. Urinæ difficultates, tenafmosq;, ex aceto
mitigat. Tabidis, qui alimentum non sentiunt, tostum, & in nucis
magnitudinem melle collectum, coruenit. Eius decoctum pernio-
nes, & pruritus in toto corpore, sanat souendo.

De Lupinis.

Cap. CXX.

Atius lupinus notus est. Cuius farina cum melle de linetu, aut potu, uentris animalia expellit. Ipsi quoque macerati, et cum sua amaritudine esitati eadem efficiunt. Decoctum eorum idem munus praestat, cum ruta, et pipe= re potum. Quare lienofis prodest. Eodem ulcerata tetra, quae theriomata uocant, gangrenas, incipientem scabiem, eruptiones pustularum, ulcerata in capite manantia, utiligines, maculasque souere uti lissimum. Menses, et partus extrahit, cum myrrha, et melle subditum in uellere. Eorum farina cutem, luoresque corrigit. Inflammationes cum polenta, et aqua mitigat. Tuberula, et coxendicum cruciatus, ex acetato lenit. Strumas in acetato cocta, illataque dissipat. Carbunculos rumpit. Decocti coelestis aqua, donec in liquameni crassiciem redigantur, faciem abstergunt. Medentur pecorum scabiei, cum radice nigri chamaeleontis, ita ut tepente decocto abluantur. Cit urinam radix cum aqua cocta. Lupini triti, ubi maceratu dulcescere cœperint, cum acetato poti, fastidium detrahunt, et abi auditatem faciunt. Gignuntur et sylvestres lupini sauiis similes, sed omnino minores, qui eadem, quæ satui possunt.

De Rapo.

Cap. CXXI.

Ecocta rapi radix alit. Inflationem parit. Mollesque, spongosasque, carnes creat. Venerem simulat. Decocto podagræ, pernionesque, souentur. Cōtritoque rapo, atque imposito iuuantur. Si excavatæ radia rosaceum ceratum adi gatur, et feruenti anere eliquescat, exulceratis pernionibus proficiet. Asparagi eius decocti esu, urinâ ciunt. Semen antidotis, et theriacis, praesertim quæ sensum doloris auferunt (anodyna uocant) idoneum est. Potum contra uenena sautare est. Venerem concusat. Muria conditum, minus alimenti sufficiat. Sed multo magis appetentiam recreat. Sylvestre rapum in aruis nascitur, fructuoso, in aubiti altitudinem assurgens, ramosum, lœue. In caca-

DE MEDICINALI MATERIA.

mine folia fert lœuia, digitali latitudine, aut maiora, & fructum in siliquis callyculatis. Cumq; pulpæ aperiuntur, alia intus siliqua spectatur, quæ quandam capitum speciem præbet. In qua semina paruula concipiuntur, foris nigra, intus alba. Additur in medicamenta, quibus ad detergeendam cauem in facie, totoq; corpore, utimur: præfertim quæ ex lupini, aut erui, tritici, aut lolij farina, fieri solent.

De Buniade napo. Cap. CXXII.

Osta buniadis napi radix inflat, Modicum alit. Semen eius potum uenenorum uires hebetat. Antidotis ammisetur. Conditur sale radix.

De Radice. Cap. CXXIII.

Apharus latine radix datur. Excelfacit. Flatus gigant. Ori suavis est. Sed Stomacho aduersatur. Rusticus dicit. Vrinam pellit. Alio aptior. Summo tamen cibo sumi debet, quo magis eius distributionem adiuuet. Cum autem præsumitur, cibum subleuat. Quare uomitionis commodissime datur, ante cibum. Sensuum aciem excitat. Decocta contra ueterem tussim. & pituitæ crassitiem in pectori efficax est. Cortex ex acetō mulso, celerius uomitiones mouet. Hydropisias commodissime illimitur. Lienofis utilis. Sugillata cum melle tollit. Contra uiperarum iecitus auxiliatur. Alopecias ad pilum reducit. Lentigines cum loliacea farina emendat. His, qui fungis strangulantur, iam cibo, qui potu salutaris est. Semen uomitiones facit. Vrinam mouet. Menses at. Lienem extenuat. Cum acetō potum gangrenas ualidissime emerginat. Coctum cum acetō mulso, anginis perq; utiliter gargarizatur. Contra cerasis morbus, potum ex uino auxilio est. Sylvestris raphanus, q; Romant Armoraciam uocant, alijs montanum raphanum, alijs apium, alijs iscordi, alijs chamebalnum, Romant etiam radicem sylvestrem, ramulos tenues iunceos duos, siue tres spargit, rubentes, folijs ru-

tae sylvestris, oblongioribus, & angustioribus, semine parvo, radice
et albuci, rotundiore, turbinatore pyri figura, candido cortice.
Ea lacteo succo madet. Pars radicis superior uomitione bilem, pi-
tuitamque; extrahit, inferior per aluum. Tota susque; deque; purgatio-
nes mouet. Quod si tibi in animo est succum extrahere, radix tu-
sa infestili mergitur, & qui supernatat succus, pinna eximitur,
Is sesquiobolo potus, utraq; parte purgat.

De Sylvestri raphano. Cap. CXXIII.

Sylvestris raphani, quam Romani Armoraciam uo-
cant, folia satiuo similia, & quadamtenus lapsanam
imitantur. Radix gracilis, tenera, subacris. Tam folium,
quam radix in olera recipitur. Exalfacit. Vrinam conitat,
estuofus. De Sifaro. Cap. CXXV.

Isarum uulgo cognitum. Cuius radix decocta origras-
ta est, & stomacho utilis. Vrinam ciet, & appeten-
tiam inuitat.

De Lapatho, & rumice. Cap. XXVI

X generibus lapathi, oxylabathi uocant, quod in acas-
tum tendit, prædura h. bens extrema, non nisi in palu-
stribus nascens. Aliud est satiuum, illi dissimile. Ter-
tium syvestre, paruum, plantagini proximum, humile, & tene-
rum. Quartum genus est, quod alijs oxalida, alijs anaxirida, aut
lapathon uocant, sylvestri, ac exiguo rumici simile, caule non ma-
gno, semine subacuto, rubente, acri, in caule, & agnatis appen-
diibus, emicante. Omnia decocto olere aliis emollitur. Cru-
di illitu, melicerides temporis tractu discutiuntur. Sylvestris, &
oxylaphati, et eius, que oxalida nominant, semen ex aqua, aut uino
utiliter bibitur, contra dysenterias, et coeliacorum efficitus, stomachi
fastidia, scorpionum ictus. Quod si quis in potu præsumat, nihil mo-
lesti ex iectu patietur. Radices ex aceto coctæ, aut illite crudele
præcipitigines, et scabrosos ungues pfanat. Sed antea locus ace-

DE MEDICINALI MATERIA

to, & nitro in sole perficandus est. Pruritus corporis, de collum
earum sedat, si foveatur, aut in folijs balnearum confricetur.
Colle in uino, & instillatæ, aurum, dentiumq; dolorem mul-
cent. Strumas, parotidasq; discutunt. Lienem cū aceto extenuant.
Aliqui amollendis strumis radicum gestamine utuntur, eas collo
appendentes. Tritæ, & inditæ fœminarū profluua fistunt. Cū
uino autem potæ, regio morbo medentur. Calculos ueficæ com-
minuant. Menses aient Scorpionum ielibus auxiliantur.

De Lampsana.

Cap. CXXVII.

Ampsan; quod Romani napi uocant, sylvestre
lus est. Plus alit, q; rumex. Et stomacho uilius. Cu-
ius folia, caulesq; coquuntur in cibo.

De Hyppolapatho.

Cap. CXXVIII.

Hyppolapathon olus est magnū, in paludibus nascens.
Easdem habet uires, quas supradicta rumias genera.

De Bunio napi genere.

Cap. CXXIX.

Vnion aliqui actiuam uocant: Alij Enemosphoron,
Magi paradachry, Ægyptij erxonem, Romani Scopā
regiā, Aphri zigor, aut tempso. Caulē emittit quadrā
gulum, & in eo foliosos ramulos, tenues, prætenuit, fcliolis, &
flosculis scatentes, longitudine digitali folia propter radicem, apio
similia, sed multo tenuiora, & quæ modo quodam folia tribuli
imitentur. Flores ancibi, semen odoratum, minus Hyoscyamo.
Exalfacit bunion. Vrnam ciet. Secundas detrahit. Lieni, rento-
bus, & ueficæ utile. Eo humenti, arido ue uiuntur, exemplo radi-
te, & caulis succo, ex aqua mulsa.

De Blito.

Cap. CXXX.

Liton Ægyptiū echlotoriplam appellant, aliū riplam.
Romani blitum, Daci bles. Olus est alio utile, nula-
lius in medicina momenti.

De

De Malua.

Cap. CXXXI.

Aluam hortensiam Pythagoras Antema uocauit, zo
m roaſtres diadema, & Egyptij cochor tem, Magilienem
capræ, aut muris urinam. Satiua eſui longe aptior ſyl
ueſtri. Stomacho aduersatur. Aluum iuuat, ſed multo magis cau
les. Interaneis, & ueſicæ utilis. Cruda folia cū ſalis exiguo mā
ducata, & gylopas ex melle fanant. Verum cum acatricem trahe
re cœperint, ea demum altra ſalem utendum eſt. Contra aculea
tos apium, ueſparumq; iclus, illita efficax eſt. Eadē cum oleo tri
ta perunceti, non feriuntur. Ulcera manantia in capite, furfuresq;
cum urina fanat. Sacris ignibus, & ambulſis decoctæ folia, tri
qaq;, utiliſſime ex oleo imponuntur. Eius decoctum uuluas in
ſeffione mollit. Prodeſt erosionibus ueſicæ, & intellmorū, uil
uæ, ſedisq; clyſtere infuſum. Ius decoctæ cum radice ſua contra
omnia uenena auxiliatur, ſi continuo à bibentibus reuomatur.
Contra phalangiorum morbus remedio eſt. Lac euocat. Semen
in uino potum, addito lotiſyluestris ſeme, ueſicæ cruciatuſ le
nit.

De Atriplice.

Cap. CXXXII.

Traphafin aliqui Chryſolachanon uocant. Romani
a atriplicem. Egyptij Ochi. Cognitum olus eſt. Duo
eius genera. Sylvestre, & ſatiuum. Coctum eſt, ut
olus. Aluum moll.t. Panos diſciuit, ſiue crudum, ſiue coctum il
linatur. Semen cum aqua mulſa potum, regium morbum fanat.

De Brassicæ.

Cap. CXXXIII.

Ramben Romani brassicam uocant. Ea alio eſt ido
nea, ſi modo leuiter feruefacta edatur. Nam perco
cta aluum ſift. Sed multo magis bis cocta, aut quæ
in lixiuo coquuntur. Stomachum autem male habet. Acrior eſt
& ſtiua. In Egypto propter anaritudinem non eſt. Cœautienti
bus, & tremulis eſe prodit. Summo abo ſumpta crapulam di
ſauit, et uini noxā reſtinguit. Melior ſtomacho cyma, ſed acrior,

DE MEDICINALI MATERIA

¶ ad ciendum urinam ualidior. Ea condita stomacho inimica est. Aluum conturbat. Crudus succus cū nitro. ¶ iri deuoratus, aluum emollit. Cum uino quoq; epotus uiperarum moribus auxiliatur. Cum fœnograeci farina, podagrīs, ¶ articularum uitij illinitur. Prodest ¶ sordidis ulceribus ¶ uetus tis, illitus. Caput purgat naribus infusus. Menses extrahit cum loliacea farina inditus, Folia per se se, aut cum polenta trita, conferunt inflammationibus, tumoribus q; Epinyctidas, ignem sacrum, lepræ q; sanant. Carbunculos ex sale rumpunt. Fluentes capillos reuinent. Cocta addito melle aduersus depascētia ulcera, granigrænas q; ualent. Lienofisi q; ex aceto cruda proſunt. Mansa deuorato succo, retusam uocem inſtaurant. Decoctum eius potu, aluum, ¶ menses ciet. Flos post conceptionem in pessō subditus, partus ſpem adimit. Semen eius præfertim, quæ in Egypto nascitur, potum tineas repellit. In antidota cœliacorum additur. Fædei astem, lentigines q; expurgat. Virentes cauiculi cum radice cremati, ¶ adipe porci uetus excepti, diuernos laterum doles mitigant.

De Sylvestribrafficæ. Cap. CXXXIII.

Sylvestris brafficæ, quam Romani rusticam appellant, maritimis, præruptisq; locis, magna ex parte gignitur. Sativa similis, sed candidior, hispidior q; amara. Cuius cyma in lixiulo cocta, ori non insuauis. Folia illitu uulnera conglutinant. Et inflammationes, tumores q; discurtiunt.

De Brafficæ marina. Cap. CXXXV

Arina brafficæ sativa prorsus abhorret, q; folia ferat rotundæ aristolochiæ, prælonga, tenuia. Singula à ramulis rubentibus exeunt, singulari, ut hædera, filo. Habet lacteum succum, sed paucum, falſo gusto, ¶ aliquantum amaro, pingui compage. Hærba in totum stomacho inimica, acris, Vehementissime aluum ciet, in cibo cocta. Coquitur pro-

pter aerimoniam cum pingui carne.

De Beta.

Cap. CXXXVI.

b Eta duorum generum est, è quibus nigra coquitur cum lenticula, ut uentrem fistat. Quod magis radice eius præstatur. Candida alio utilis est. Vtraq; tamē propter nitrosum humorem, quem habet in se, noxijs succa est. Vnde succus earum, cum melle naribus inditus, caput purgat. Aurium doloribus auxiliatur. Decoctum radicis, & foliorum, furfures, lentes q; deterget. Perniones folu mitigat. Crudis folijs uitiligines nitro antea perficitas, alopecia rum inanitates, atq; depascētia ulcera, illini prodest. Eruptionibus papularum igni sacro, ambustisq; , cocta medetur.

De Portulaca sylvestri.

Cap. CXXXVII.

f Ylvestris portulaca, quam aliqui arzoun sylvestre vocant, alii Telephion: Romani illecebram, aliqui portulacam, Aphri mœmoén, Daci lax, Aegypti mochmunt: foliis pusillis, ad sativam accendentibus, hirsutis, latioribus: Nasatur in petrosis: nonnunquam in hortis. Folia oleæ habet, minora multo, plura & tenera, rubentes caulinulos, ex una radice multos, in terra sessiles, qui manducati bonum succū pariunt. viscosi, & aliquantum falsi. Vis ei exalfactoria, acris, exulcerans. Discutit strumas cum axungia illita.

De Portulaca.

Cap. CXXXVIII.

P Ortulacæ uis adstringit. Capitis doloribus, inflammationibus oculorum, cæterisq; , cum polenta impunitur. Ardoribus stomachi, sacro igni, uescicæ doloribus, auxilio est. Commanducata, dentium stupores sedat. Stomachi, & intestinorum æstuationem, fluctusq; mulcet. Renes, & uescicam adiuuat, etiam si erosionem sen-

DE MEDICINALI MATERIA

tiant. Veneris impetus excoluit. Succus epotus simili effectu prodest, in febribus ualens. Contra teretes uentris tineaes, cruentam excretionem, dysenteriam, haemorrhoidas, & profluvia sanguinis percolta efficax est. Item contra sepiis morsus. Ocularibus medicamentis utilissime commiscetur. Interaneis flustione laborantibus, atq; uuluarum erosionibus, infunditur. Contra dolores, quos aestus excitauit, capite ex rosaceo, & oleo fouletur. Eruptiones papularum in capite, cum uino emendat. Vulneribus, quæ ad syderationem spectant, ex polenta illimitur.

De Asparagis. Cap. CXXXIX.

Sparagus, quem aliqui Petreon, alii Myaconiham, aetlii Myon uocant, uulgo notus est. Huius caulinuli in cibo, uentrem emollirent. Radicis decoctum contra urinæ difficultatem, regium morbum, renum uitia, & coxendiacum cruciatum, in potu proficit. Cum uino autem phalangiorum morsibus auxiliatur. Si decocti succus super dete coineatur, eius dolori medetur. Semen ad eadem ualeat. Canes (ut aiunt) si decoctum bibant, emoriuntur. Asparagum etiam nasa prodiderunt, arietis cornibus cōtūsis, atq; deflatis. Quod, quācum equidem sentio, plane à ueritate abhorret. Is tamen Asparagus multis ramis fruticat. foliis fœniculi, numerosis, radice rotunda, grandi, tuber habente. Huius teneri caulinuli triti in uino albo, renum dolores sedant. Assus autem, coctus' ue, urinæ flilli acidum, difficultatemq; ac dysenterias, mitigat. Radix cum uino, aut aceto cocta, luxatos artus mulcet. Cum ficiis, aut aceribus sumpta regium morbum sanat. Coxendiacum cruciatum stranguriatq; leuat. Alligata radix, aut haustum eius decoctum; conceputum admittit, & sterilitatem adfere

De Plantagine. Cap. CXL.

Rnoglosson alii Arnon uocant, alii Probation, alii cy noglosson, alii Heptapleuron, alii Polyneuron, Magi

Eurechnemona, Ægypti Asonth, Romani plantaginem, Hispani theſaricam, Poeni Atercon, Duo eius genera. Minor folia habet angustiora, minora, molliora, laeviora, & tenuiora, caule anguloſo, in terra ſeffili, floribus pallidis, ſemine ſummis cauliſbus ſemicante. Altera maior, & uirentior, latis conſtañtis foliis, olerum generis. Cuius caulis cubiti altitudinem petit, angulosus, ſubrubaber, à medio ad uerticem tenui ſemine circundatus. Radicibus nititur teneris, hirſutis, cadiſis, digitum crassitudine & quātibus Nascitur in lacunofis, ſepibus, & locis humidis. Multo uelior magna eſt. Vim habent folia exicatoriam, conſtingentem. Quare omnibus malignis ulceribus, & fluctioni oportunis, atq; elephanticis, ſordidisq; illita proſunt. Profluua ſanguinis, ulcera, que ſerpunt, epinyctidas, carbunculos, nomasq; cohilent. Veteula ulcera, & inequalia cicatrice obducunt. Chironia fanant: Si nus conglutinant Morfibū, canis, ambuſtis igni, inflammationibus, panis, parotidibus, ſirumis, & gyloppiis, illita cū ſale proſunt. Coctum cum aceto, & ſale olus, dyfentericas, cœliacisq; ſumptū ſubuenit. Datur & in locum betæ cum lenticula coctum. In leucophlebotomia, inter aridas epulas, hærba decocta datur. Comititalibus, & ſuſpirioſis data proficit. Foliorum ſuccus, colluta ſubinde oris ulcera; purgat, Cum cimolia, aut ceruſa igni ſacro me detur. Fistulis iuſſuſ prodeſt. Lippitudibus, & aurium doloribus idē ſuccus iuſſillatur. Additur quoq; in oculoruſ collyria. Ginguis cruore ſuffuſis, & ſanguinis reiectionibus, potu con fert. Clyſtere dyfentericas iuſſundit. Contra tabem datur in potu. Aduersus strangulationes uulua, in uellere ſubiicitur, etiam ſi uulua fluctione laboret. Semen ex uino potum alii fluctiones, & ſanguinis excretiones iuſſit. Decolta radix, et manducatu, & collutione, dentium dolores ſedat. Eadem cum folijs, ulceribus renum, & ueſicæ in paſſo datur. Ferunt treis radices cum tribus uini cyathis, & pari aquæ modo, tertianis auxiliari, &

DE MEDICINALI MATERIA

quatuor quartanis. Sunt, qui radicis gestamine, discutiendis stru-
mis utantur. Syri ius plantaginis, et calaminthæ, cum melle pro-
dunt iis mederi, quos uires deficerunt, datum die scunda, &
quarta, & parasœue, id est ueneris die. Hoc autem ueluti arca-
num accipito, quod uerae experientia compertum est.

De Lauere, seu Iro. Cap. CXLI.

Ion, quod in aquis est, aliqui aquatilem anagallida, an-
lu Darenion, aliu lauer, alii Schinon aromaticū uocat.

In aquis inuenitur, fructice pingui, recto, foliis latis,
bolus atro similibus, sed minoribus, & odoratis, Quæ cruda,
coctaq; esu, calculos rumpunt, atq; excernunt. Urinas aent.
Menses, & partus extrahunt. Dysentericas in cibo auxiliantur.
De Sio Crateuas tradit, hærbam esse frutias specie, pauca fo-
lia ferentem, rotunda, maiora, q; mentæ, nigra. & ad erucam ac-
cedentia.

De Sisymbrio. Cap. CXLII.

Isyimbrium aliâ serpyllum uocant, alii Veneris corona-
nam, Romani uenereā, aut eisteralem. In solo in cul-
to nascatur, mentæ hortensis similitudine, odoratus, la-
tiore folio. Inseritur coronis. Calfaciendi uim habet. Contra fisti-
licidia urinæ, calculosq;, semen ex uino bibitur. Tormina, & fin-
gultus sedat. Folia in capitis dolore, fronti, aut temporibus illu-
nuntur. Item contra uesperum, apiumq; effus. Vomitiones potu
cohabet.

De Altero Sisymbrio. Cap. CXLIII.

Iterum sisymbrii genus, quod aliqui cardaminam,
aliu Sion appellat. Ea hærbâ riguis gaudet, & eisdem
in locis, quibus sion, prouenit. Quæ ideo nonnullis car-
damina nominatur, q; gustum cardamum, id est nastareum rea-
præsentet. Folia primum rotunda prodeunt: Adulta erucæ mo-
do finduntur. Id excalfacit. Urinas mouet. Crudum eslur. Pur-
gat lentigines, antisq; uitia in facie, noctibus imposuum, matutin-
isq; detracitum.

Ce Crithmo. Cap.CXLIII.

Rithmum, seu potius, ut aliqui, Crithamon, fruticosa
hærbula est, cibiti alitudinē petens. Nascitur in ma-
ritimis, & petrofis, foliis pinguis: numerosis, albi-
cantibus, veluti portulace, crassioribus, & longioribus, salso ge-
stu. Flores candidi sunt, & semen, ceu rosmarini, odoratum,
molle, rotundum, quod siccatum rumpitur. Habet intus semen
ruffum, radices digiti crassitudine, tres aut quatuor, grati odo-
ris, & incandi. Radix, semen, & folia in cocta uino, potu uriae
difficultati, & regio morbo auxiliantur. Menses aient. Estur cru-
dum, & cum' ue in holere. Seruatur etiam in muria.

De Coronopo. Cap.CXLV.

Oronopus aliquibus ammonos, aliis astrion. Pœnis
atrise, Romanis calcarix aliis Stilago, aliis Sangu-
naria dicitur. Oblonga hærbula est per terram rea-
gens, fissis foliis. Coquuntur in holere. Radicem habet tenuem, ad
stringentem, quæ in cibo cœliacis facit Prouenit in semitis, iu-
xta domicilia, & locis incultis.

De Cicerbita, seu Soncho. Cap.CXLVI.

Onchon asperum aliqui Cichorium uocant, Romani
Cicerbitam asperam, Aphri gathonem. Huius duo ge-
nera. Sylvestrior magis spinis horret. Alter tenerita-
te quadam mollescit: cibis expetitus, anguloso caule, interdum ru-
bicante, foliis in qmbitu per interualla dissectis. Vtriusq; uis re-
frigerat. Modice adstringit. Unde æstuanti stomacho, & in-
flammationibus illiti profunt. Succus eorum stomachi rosiones
sorbitione mitigat. Lac elicit. In uellere appositus, sedis, ac uulue
collectionibus opitulatur. Tam hærbua, quam radix illata vibratis
à scorpione ierbibus subuenit. Alter sonibus tenerior, arboris in-
star, latens constans folius. Eum, qui ramos habet, folia dislinguit.
Sed ad eadem pollet.

DE MEDICINALI MATERIA

De intubo, & seri. Cap. CXLVII.

Atuam Serin ali Picrida appellat, Aegyptii Agon,

S Romanum intubum. Duum generum est. Altera sylvestris, quae picris, et cichorion vocatur. Altera latioribus foliis constat. Stomacho, q̄ hortesia, utilior. Quae iterū in duas species digeritur. Una folio latiore prodit lactucarum simillima. Altera angustiore est folio, & gustu amara. Vtraq; refrigerat, & astringit. Stomacho utilissima. Alium fistit cocta, si cum acetato adsumatur. Sylvestres stomacho meliores. Quando quidem effluantem ipsum, & quem imbeallitas uexet, leniunt. Cardiacis p̄ se, aut cum polenta, utiliter illinuntur. Podagrīs, & oculorum inflammationibus auxilio sunt. Hærba cum radice illita, percussis à scorpione subuenit. Igni sacro cum polenta medetur. Succus cum cerusa, & acetō ualet ad illitus eorum, quae refrigerationē desiderant. . De Condrilla. Cap. CXLVIII.

Ondrilla, quam aliqui cichorion, alii Serin appellant,

C caulem, flores, & folia habet cichorio similia. Qua ex causa nonnulli sylvestris intubi speiem esse pronunciauerunt. Verum tenuior tota est, in cuius ramulis, gummi mastices simillimum, tuberculo fabe inueniri solet. Quod cum myrrha tritum, & linteo appositum instar oliuæ, fœminarum menses trahit. Tusa cum radicibus tota, adiecto melle, diuiditur in pastillos, qui nitro ammissti uiligines emaculant. Gummi inordinatos pilos replicat. Quod item tenera radix effiat, si intincta succo acuis, pilis admoueat. Contra uiperas in uino pota proficit. Succus decoctæ, in uino, aut per se sese potus, alium fistit. Aliud habetur condrillæ genus, folium ferens oblongum, circumfusum, humi sparsum, caulem succo madentem lacteo. Radice tenui rotunda, leui, uegeta, flauescente, succosa. Cuius & caulis, & folia concoquendi uim habent. Succus incommodo, palebrarum pilos reflectit. Nascitur in lœtis, & cultis.

De Cucurbita. Cap. cxlix.

Vcurbica esul apta Cruda illitu tumores, & abscessus mitigat. Ramenta eius infantibus contra capitis ardorem quā syriasis vocant, in sincipite illinuntur.

Oculorum inflammationes, podagrāsque, refrigerant. Sucus è ramētis tūsis, per se, aut cum rosaceo iufusus, aurum doloribus auxiliatur. Adustiones cutis illitu adiuvat. Tonus ferue factæ & expreſſe succus, cù melle exiguo, & nitro potus, aluum leniter resoluit. Vinum in cucurbitam recentem excavatam iufusim, si mixtum sub diuo teneatur, petu aluum lœvigebit.

De cucumere satiuo. Cap. cl.

Atius cucumis alio, et stomacho perq̄ utilis habetur.

S Refrigerait, qui corruptionem non sentit. Vesicæ prodest. Olfactu reuocat, quos animus liquerit. Semen modice urinam mouet. Cum lacte, aut passo uesticæ exultatio nibus subuenit. Illita cum uino fclia morsus canum sanant, & epinyctidas cum melle.

De Pepone. Cap. cli.

Eponis caro in abis, urinam at. Inflammationes oculorum illita sedat. Ramenta eius contra adustionem infantium, quā syriasis vocant, sincipiti imponuntur. Fronti admota oculorum fluctiones auertunt. Succus cum semine, adiecta farina, siccatus in scle cogitur in smegmata, quæ faciem repurgant, & nitorem afferunt. Radix siccata, & ex hydro melite pota drachmæ pondere, uomitionem incuet. Si quisq; moderate secundum cœnam uomere cupiat, ḡeminis obolis sit contentus. Sanat quoq; illita cum melle, ulcera concreta in modum fui, quæ cæria vocant.

De Lactuca. Cap. clij.

A fructu satiuæ, quibus natura refrigeratrix inest, stomacho gratæ habentnr. Somnum conciliant. Aluum emolliunt, Lac euocant. Verū decoctæ magis alunt. Stomachicis illatas esse prodest. Epotum semen, assiduas libidi-

DE MEDICINALI MATERIA

num imaginationes in somno, compescit. Et ueneri refragatur.
Frequenter tamen in abo, claritati oculorum officiant. Muris
condiuntur. Cum in caulem exierunt, sicut quandam nanciscun=
tur, succo, aut lacti sylvestris lactucæ similem.

De Lactuca sylvestri.

Cap. CLIII.

Sylyestris lactuca, quam magi sanguinem Titani: Zo=roastres Pherombion, Romani Lactuam sylvestrem
appellant. sativa & similis est sed longior caulis, & can= ditora folia, graciliora, & asperiora. Amaro gustu est, et uiri bus aliquantum papaveri similis. Vnde lacteum eius succum ali qui meconio præfuerunt. Aquâ per aluū elicit, potus in acetô mulso succus ad duos obolos. Argema, caliginemque repurgat. Co tra adustiones efficaciter illigitur, cum lacte mulierum. In summa somnum alicet. Doloris leuamentum præstat. Menses trahit. Contra scorponum, & phalangiorum ictus bibitur. Semen non aliter que sativa, libidinum imaginationes in sommo amolitur, ac uenerem arct. Sucus ad eadem ualeat, sed uiribus infirmior. Re ponitur in fistili nouo lac eius, antea, ut in alijs liquaminibus moris est, insolatum.

De Gingidio.

Cap. CLIII.

Gingidium aliqui lepidion, Romani bisacutum, Egy= ptij dorysatrum, Syri Adorium, Aphri Triticæ ap= pellant. In Syria, & Cilicia plerique nascitur. Herbu la sylvestris pastinacæ similis, tenuior, et amarior, radice parva, candicante, subanara. Olius hoc crudum, coctum, conditum ue estur magna stomachi utilitate. Vrnam cu. Decocatum ex uino potum uesicæ prodest.

De Scandice.

Cap. CLV.

Scandix, quam Romani hærbam scanariam, aut acu= lam nominat: sylvestre olus est, amaru. subacre. Quod crudum, coctum ue manditur; stomacho, et uentri uti le: decoctum in potu, uesicæ, renibus, & iocaneri confert,

De Gallinaceo pede, et u. caucalide, Cap. CLVI.

Aucalis, quam aly Cauam, alti sylvestre daucū, alij myitīn, Democritus Brion, Romani pedem gallinaeum, aut pedē pulli, Egyptij scelus uocār: cœlia lo est dodrantali, aut maiore, his si to, si lijs apio similibus, fœm: ali modo per extrema multis fidis, hispidis q:, candida in acumine umbella, suauiter olente. Crudum, coctum ne olus estur. Vrinam mouet. De Eruca. Cap. CLVII.

Vzomon Romani Eruam uocant, Egyptij Ethericæ, Pæni asuric. Cruda eruca uenerem largiore abo concitat. Semen eodem effectu prodest. Vrinam at. Aluo perq: accommodata, Semine ad condimenta utuntur, quod uti in longum tempus asseruetur, adiecio lacete, aut acetō, digerunt in pastillos. Gignitur etiamnum sylvestris eruca, maxime in Iberia, quæ occidentem spectat. Cuius semine pro finapi incole utuntur. Vrinam uehementius pellit, multo sativa acrior.

De Oamo. Cap. CLVIII.

Cimum uulgo cognitum. Id copiose ab ocalorum aciem hebetat. Aluum mollit. Spiritum incuet.

Vrinam pellit. Lac euocat: ægre tamen conficitur. Il litū cum polline polentæ, acetō, & rosaceo, pulmonum inflammationibus auxilio est. Draconis marini, & scorpiomis ielibus per se prodest, & cum uino chro oculorum doloribus. Succus uisu caliginem abstergit. Distillationes exiccat. Semen potum accenuenit insanientibus, difficii urinæ, inflatisq;. Naribus haustum subinde mouet sternutamenta. Quod idem herba efficit: sed oculos premi necessum est, cum sternutamentum urget. Sunt qui in abis abdicandum censeant. Quandoquidem manducatum, & in sole positum, uermiculos gignat. Aphri autem aduciunt, si feriantur à scorpone, qui Ocymum ederint, nullo conficitari dolore.

DE MEDICINALI MATERIA

De Orobanche. Cap.clix.

Robanchen, alijs Cynomörion appellant, à similitudine canini genitalis, Cypri tyrsinen, communiter lycon. Cauliculis est sesquipedalis, & interdum maior, subruber, hirsutus, tener, folio pingui, flore luteo, aut candicante, radice digiti crassitudine, & cum ariditate flaccescit caulis fistulosa. Hanc inter legumina nasci constat, & ea strangulare. Un de Orobanche sibi cognomentum usurpauit. Estur ut olus cruda, et in patinis asparagi modo decocta Legumentis addita, coctio nem accellerare creditur.

De Barbula hirci. Cap.clx.

Arbula hirci, quæ ab alijs come vocatur, breui est caule, folijs croci, radice longa, dulci supina, magno super caulem calycæ, è cuius summo semen nigrum dependet. Vnde nomen inditum est. Hærba esui apta est.

De Ornithogalo. Cap.clxii.

Rnithogalum caulinus est tener, candicans, tenuis, sesquipedalis, tribus, aut quatuor in circumione molibus agnatis, à quibus flores prodeunt foris hærbæci, & cum hianthes se pandunt, lacte uisuntur. Inter quos dissestū ut milio capitulum emittit. Coquitur cum pane, ut melanthiū. Radix bulbosa, cruda, & cocta manditur.

De Tuberibus. Cap.clxij.

Vbera rotundæ radices sunt, sine caulæ, sine folijs, flavescentes. Vere fodiuntur. Cruda, & cocta eduntur.

De Smilace. Cap.clxij.

Ortensia smilax frutex, cuius semen à nonnullis lobia vocatur. Folia habet hederæ, molliora tamen, tenues caules, & capitulo uicinis fructibus circumvolutos, qui tantum adolescent, ut topiarium quoddam tabernaculum effingere uideantur. Fructum foeminae profert longiorem,

Corpulentum, in quo semina rerum similia, sed inaequali colore recluduntur, quæ quadam ex parte fulvescant. Fructus cum semine in oleribus asparagi modo manditur. Vrinnam ciet, & tu multuosa somnia facit.

De Medica. Cap. clxiiij.

Edica cum recenter prodijt, folijs, et caule trifolio patens similis est. Procedens uero flia contrahit, caules edens trifolii, in quibus semen lendis magnitudine dependet. Quod in cornicula incuruatur. Id sicutum iucundi saporis gratia, conditaneo sali ammisctetur. Viride semen, quibus refrigeratione opus est, illitu suffragatur. Hærba tota pro gramine utuntur, qui pecora alunt.

De Aphaca. Cap. clxv.

Phaca in lente nascitur, aliior lenticula, tenuioribus foliis. Siliquas maiores fert, in quibus terrena, quaterna uera semina, lente minora, continentur. Quæ adstringendi uim habent. Quare torrefacta, stomachi, aliiq; fistulæ si stunt, si fresa lentis more decoquantur.

De porro capitato. Cap. clxvi.

Apitatum porrū inflationē facit. Noxiū succū creat. Tumuliuosum somnū parit. Vrinnā ciet. Alio accomodatur. Extenuat. Oculorum aciem hebetat. Menses pellit. Sed lædit exulceratam uesciam, renesq;. Cum ptifana uero coctum esu pectoris uitia extrahit. Coma eius in aqua maris, & aceto colla, in defissionibus, ad præclusiones uulue, & duricias, utilis habetur. Porrum bis aqua mutata coctum, aut frigida maceratum, dulcescit, et mulio minus inflat. Semē acrius est, & quandam adstrictoriā uim habet. Quare fucus cum aceto, addito thure, aut manna, sanguinis prosternia fistulæ, maxime si naribus erumpat. Venerem stimulat. Contra omnia thoracis uitia, cabemq; pro delictu efficax est. Arteriam esu purgat. Sed

DE MEDICINALI MATERIA

si assidue estur, uisus obſuſuſitatem induat. Stomacho aduersatur. Sucus ex melle potus, aut illitus contra bestiarum morsus auxilio eſt. Cum aceto, & thuris polline, lacte, aut rafaeo, utiliter aurum doloribus, & ſonitui iſtillatur. Varos tollunt felia illita cum uua rhois, qua ad obſonia utuerū, Epiny felidi medentur. Crustas ex ſale illita rumpunt. Veteres ſangunis refectiones cohibet, ſi binis drachmis, et æquali baccharū myrti pōdere biantur.

De Ampelopraſſo. Cap. clxvii.

Ampelopraſſum Stomacho magis aduersatur. Et plus porro excalſacit. Urinā, et menses uehementius ciet. Id contra ſerpentium morsus eſſe conuenit.

De Cepa. Cap. clxviii.

Rommyon aliqui Polidios uocant, Magi calabotim, Rōmani Cepam. Cepa lōga acrior eſt, q̄ rotunda itē flava, q̄ candida: & ſicca, q̄ uiridis: et cruda, q̄ cocta, aut condita. Omnes tamen mordent. Flatus gignunt. Appetetia in uitant. Situm mouent: & extenuant. Faſtidium pariunt, et expurgant. Aluo utiles ſunt. Eæ detracſtis purgamentis in oleū coniectæ, hemorrhoidas, reliquosq; excretionum exitus laxant, ſubditæ pro balanis. Sucus cum melle illitus oculorum hebetudinibus, argemis, rubeculis, et īcipiētibus ſiſfumonibus auxiliatur. Anginæ eodē punguntur. Suppreſſos menses pellit. Caput purgot naribus iñjufus. Canis morſibus cum aceto, ruta, & melle ilimitur. Cum aceto autem peruncas in ſole uililiges sanat. Et cum pari ſpadio ſabras lippitudines ſedat. Varos cum ſale reprimit. Contra calceamentorum attritus, cum gallimaceo adipe utilis eſt. Citæ aluo prodeſt. In auribus ſonitum, ac grauitatem enendat. Ad purulentas aureis, & eliciendam earundem aquā ualeat. Alopecia earum ſucco perficantur: qui celerius, quam ad cyonium, pilos euocat. Largiore abo cepa capitis dolores ciet. Coctaq; uehementius urinam pellit, Eos lethargicos efficit, qui

naletudinibus aduersis, ea etiam colla, plus æquo uescantur. Cū passis unis, & fico illita tubercula concoguit, et celerime rufit.

De Allio. Cap clxix.

Llium græci Scorodon, alii Geboscon, alii Elaphobos
a scon uocant. Quoddam satium, atq; hortensium ha-
betur. Quod in Ægypto, singulari, ut porrum, capite
constat, dulce, in purpureum uergens, paruum. Reliqua uero ma-
gna, & candida, ex pluribus coagulantur nucleis, quos agili-
tas græci nominant. Aliud est sylvestre, quod ophioscorodon,
idest anguinum uocant. Vis aliū acris est. Excalfacit. Mordet.
Exœrnit. Aluum turbat. Inflationes facit. Stomachum exiccat.
Sitim gignit. Flatum permouet. A ciem oculorū esu hebetat. Eos
dem effectus præbet anguinum, quod & elaphoscorodon dici-
tur. Latas uentris tinea in eibō sumptum abigit. Urinas detra-
hit. Contra uiperarum iecitus, & priuatim haemorrhoidum pro-
dest, ita ut non aliud magis, si cum uino iugiter adsumatur, aut
tritum in eodem ebibatur. Contra rabiosorum morsus & illitu,
& cibo ualet. Magnæ & allio utilitates contra aquarum mu-
tationes. Vocem clarificat. Veterem tuſſim crudū, coctum' ue-
nit. Potum autem cum origani decocto pediculos, & lentes ene-
cat. Cremati cinis illitus fugillationibus cum melle, & cloveriis
cum nardino unguine medetur. Fruptiones papularum cum o-
leo, & sale sanat. Vitiliges, lichenas, lentigines, ulcera capitis
manantia, lepras, & furfures, eximit. Cum thuræ, & teda deco-
ctum, dentium dolorem leuat, si in ore continueatur. Contra ue-
nenatos muris aranei morsus, cum fulneis frondibus, & cum
no illunitur. Feruet factæ comæ ius, fœminarum defussionibus
additum menses, & secundos partus extrahit. Allium eiusdem
gratia suffit. Factum ex eo, & nigra oliua intritum, esu cit-
urinam, Laxat uenarum spiracula. Hidropicis utile,

DE MEDICINALI MATERIA

De Scordoprasso. Cap. clxx.

*Cordoprassum magnitudine porrum æquat, qualita
tum porri, & alii particeps. Vnde promiscuas sibi ui
res ex utroq; uendicavit, effectus a'ui, et porri præbēs;
inefficiacius tamen. Coctum porri modo dulcesat, & in olerum
uicem transit.* De Sinapi. Cap. clxxi.

Inapi hortensium, aliqui napi, Romani sinapi uocant.

S Eligi debet maturum, ualde ruffum, non magnopere
sicum, sed quod fractum interne uirescat, & quodā
succo madeat, cœsum colore. Siquidem recens id genus, adulūq;
habetur. Ad calfacendum, extenuandum, extrahendum, efficax
est. Ad eliciendam capitis pituitam manditur. Contra præduros
tonsillarum tumores, ac ueterem, callosamq; arteriæ scabriem,
succus ex aqua, & melle, conuenienter gargarizatur. Sternuta
menta ciet, tritum, & naribus ad motum. Comitialibus quoq; au
xiliatur. Fœminas uulue strangulatu oppressas excitat. Lethar
gias, deraſo capite illimitur cū fias amissū, donec rubescat locus.
Ad coxendicum cruciatus, lienes, & omne genus dolores con
fert cum permittandæ ualeitudinis causa, ex alto uitia extrahen
da sunt. Alopecias illitum medetur. Faciem purgat. Sugillata cum
melle, adipे, aut cerato rapit. Feræ impetigines, & lepræ, eo cum
aceto perunguntur. Contra febrium circuitus aridum bibitur, aut
potui polentæ modo inspergitur. Extrahentibus emplastris, fac
biemq; extenuantibus, utiliter ammiseri sclet Grauntati aurium,
& sonitui, cum ficio impositum prodest. Succus ad hebetudines
oculorum, & genarum scabrias magna uiteate illimitur. Ex
pressus recenti semine succus in sole siccatur.

De Nasturio. Cap. clxxii.

*Ardam non aliis Cynocardamon, aliis iberis, aliis Car
daminacæ. Ægyptiis Semeth, Romanis Nasturium
dicitur. Optimum constat esse Babylonicum. Omnium
semen*

semen est acre. Excalfacit. Stomacho aduersatur. Aluum turbat. Tinea excutit. Lienem imminuit. Partus exanimat. Vrinam cit. Venerem stimulat. Sinapis & Erucae simile intelligitur. Lepræ, & impetigines abstergit. Illitum cum melle lienem extenuat. Fauos expurgat. Pulmonum uitia extrahit, sorbitonibus incolatum. Serpentium uenenis potum resilit, atque eas suffitu fugat. Capillorum defluvia cohibet. Carbunculos ad suppuracionem perducit, & rumpit. Coxendicibus cum polenta commode ex aceto illimitur. Tu mores, collectionesque discutit. Emittit furunculos, illitum cum miria. Hærbæ ad omnia eadem effectus, licet minor.

De Thlaspe. Cap. clxxiiij.

Hlaspi aliqui Thlaspidion, alijs Sinapi persicum, alijs Myiten, alijs sylvestre sinapi, alijs Dasmophon, alijs Myopteron, alijs Bitron, Aegyptijs Sintempsum: Romani scadulatum, alijs Capsellam, aut pedem gellinaceū uocant. Hærbula angustis foliis, digitali longitudine, in terram uersis, suppinguisbus, in circumne diuisis, sesquipedali caule, tenui, non fine adnascentibus ramis, fructu circa ipsum totum, ab extremo in latius se pandente, semine nasturci inclusō, lenticulæ effigie, nisi quod infringitur. Unde nomen accepit. Flos albicat. Nasatur in seminis, & sepibus, fossisque. Semen asperi gustus, excalfaciens. Eilem, & pituitam uerinq; extrahit, potum acetabili mensura. Prodest ischiadicis infusum. Sanguinem potu educit. Internas suppurationes rumpit. Menses ciet: sed partus enecat. Alterum Thlaspi tradit Crateuas, quod aliqui persiconapi uocant, latis foliis, radicibus magnis, utile ischiadicorum infusioni.

De Arabide. Cap. clxxvij.

Rabis hærba ad cubiti altitudinē assurgit, tenues spar-
gens ramos, & ex utroque latere folia, cœu lepidissimæ, sed
molliora, et candidiora. In circumne uero sambuci um-
bellam gerit, candidos flores habentem. Hærba hæc cum prisana

K

DE MEDICINALI MATERIA
et quitur, in Capadocia maxime. Semen aridum pro pipere ob-
sonis ammiscetur.

De Irione.

Cap. clxxv.

Rysimon aliqui chamæplion. Latinè irionem uocant;
e Magi Heraulis alphita Aegyptij erethmen, Iuxta ur-
bes, domicilia, hortos q; noscatur. s. lysis erucæ sylvestris;
cauliculis in lori modum lentis, floribus luteis, s. liquis in acu-
mine gracibus, ut fœnogræco corniculatis. semine nasturci, exi-
guo urentis gustus. Contra thoracis fluctiones efficax est, & si
purulenta extus intunduntur. Regio morbo, & lumborum uilijs pro-
dest. Contra uenena in delinectu cum melle datur. Illiiniur ex
aqua, aut melle uiliter cœas carcinomatibus, parotidibus, duri-
tuis mammarum, & testium inflammationibus. In totum exte-
nuat, et calfacit. Mitius multo ad clystires fiet, si aqua maceratur,
atq; torreatur, uel linteo illigatum, oblitio adipe perassetur.

De pipere.

Cap. clxxvi.

Iper in India nasci breui arbore traditur. Quæ inter
p initia, prælungum fructum, ueluti siliquam promit.

Quod longum piper est. Habet intus aliquid terui mi-
lio simile, quod tandem in perfectum piper euadit. Id autem suis
temporibus adultum racemos emittit grana ferentes, quæ rosa-
mus. Ea acerba candidum piper faciunt, aptum ocularii reme-
dijs, antidotis, & medicaminibus quæ contra uenena para-
tur, theriaci uocant. Longum uero uehementius mordet. Et quo
riam prius q; ematurescat decerptum est, si bamarum relinqui-
tur. Antidotis, & theriacis medicaminibus expeditum. Nigrum
uero, ut pote q; tempesitia maturitate collectum sit, odoratu cœ
constat candido suauius, acrius, & ori gratius, nec non ad condimē-
ta utilius. Sed candidum, adhuc in acerbum uergens, antedictis
infirmius est. Eligioportet grauissimum, plenum, nigrum, s. ne
multi rugis, recens, minime furfurosum. Inueniuntur etiam mur-

in genere nigri, semina macie confecta, cossa, & inania, quod uocant brasma, Indorum lingua, sic significante abortum. Vis omnium exalfacit. Vrinam dicit. Concoquit. Extrahit. Discurrit. Absterget caliginem, quae oculis obuersatur. Piper febrium rigoribus siue potu, siue illitu, subuenit. Serpentium morsibus auxiliatur. Partus extrahit. Conceptum adimere creditur, statim ab initu suppositum. Tussi, omnibusque pectoris uitys siue eclegmate, siue potu, succurrit. Anginae eo, & melle conuenienter perunguntur. Potum cum recentibus lauri folijs, tormina discutit. Cum uua passa manducatum pituita a capite elicit. Valetudinem tuer. Dolores finit. Appetentiam mouet. Concoctionem adiuuat, in embammata additum. Serum aum pice discurrit. Vitiliges ex nitro emaciat. Fictili nouo, ut aiunt, motum torretur. Non est huius arboris radix gingiber, ut aliqui existimauere, sicuti paulo post ostenderemus. Namque piperis radix costo similis est, gustum calcaciens, eiique bligrae cognomentum est. Haec liuem reprimit, cum acetato illita, aut pota. Caput etiam purgat, manducata cum uua taminta, quam staphidem agriam uocant.

De gingiberi. Cap. clxxvii.

Ingiberis sui generis plata est, in Troglodyticis Ara gibia magna ex parte nascentis. Qua uirente ad multas

perinde atque nos ruta, utuntur. Et primis potibus, & edulis amriscent. Huius radices cyperi modo paruae sunt, candicantes, & odoratissime, atque piper sapore imitantur. Eligi debente, quae teredines non nouerunt. A multis tamen ob id conduntur, proceleriter cariem sentiant. Fictilibus in Italiam asportantur. Gingiberis abo conuentans est. Et cum condimento assumitur. Excalfactoriam uitam, & excoquement habet. Aluum leniter emollit. Stomacho utilis est. Efficax aduersus ea, quae oculis caliginem offendunt. In antidota addisolut. In totum piperi uiribus non dissimile.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Hydropipere. Cap. clxxvij.

Ydropiper apud aquas nascitur, quæ stagnant, aut pro gro lapsu repunt. Caulem ædit angulosum, prædurū, multis alis conatum, folia mentæ, maiora, molliora, candidiora que; guslu piperis, acri, citra tamen illam odoris gratiā. Fructum acrem in surculis paruis, prope folia racematis co**h**ærentem. Folia cum semine illita tumores, ueteres que; duricias dis scutiunt. Sugillata delente. Quæ postque inaruerunt, eusa pro pi pere in obsoniis ammiscentur. Radix parua, nullius in medicina momenti.

De Tarmica. Cap. clxxix.

Tarmica frutex est, surculos habens paruos multos, rotundos, ab rotuno non dissimiles, & circa eos folia oleæ, longa, & in cæcumine capitulum uti anthemis dis, paruum, rotundum. Quod suo acri odore sternutamentum excitat. Vnde nomen accœpit. Folia cum floribus illita sugillationes rapiunt. Flores sternutamenta efficacissime mouent. Nascitur in montibus, & petrosis.

De Radicula, seu lanaria hærba. Cap. clxxx.

Radiciū ab aliquibus Cerdon, ab alijs Catharsis, ab alijs Struthio camelus, à qburdâ chamærrhyton, à Magis Calirhyton, à Latinis lanaria hærba, aut radicula appellatur. Nota est hærba, qua purgandis lanis uiuntur, que eas eluunt. Huius radix est acri. Vrinam aet. Prodest tussi, quā iecur excitauit, & orthopnoe ex melle sumpta cochlearis mensura. Alium soluit. Eadem cum panace, & capparis radice, calculos frangit, & cum urina exturbat. Duriciem lienis absumit. Menses imposita trahit. Partus enecat. Cum polenta autem, & acetō illa lepras tollit. Tuberula discutit, cum farina hordeacea, & in no decocta. Misceatur & malagmatis, & collyriis claritatis coufa. Sternutamenta mouet. Per os purget, trita cum melle, & nari bus infusa.

De Cyclamino. Cap. clxxxi.

Cyclaminus à quibusdam cissanthemon, ab aliis Cisso
 phylon, ab aliis chelonion, aliis ichthyopheron, ab al-
 iis Silene, à Zeroastre Trimphalites, ab Ostiane a-
 spho, à Magis Miaspho: Ägyptis Thesæ, a Romanis rapū ter-
 ræ, aut terræ umbilicus vocatur. Folia habet hæderæ, purpurea,
 uaria, in quibus sus q; deq; albiant maculæ, caule nudo, quater-
 nos digitos & quâtae, floribus in eo purpureis, rosarum effigie, ra-
 dice nigra, & aliquantū lata, ut rapū uideri possit. Quæ cū hy-
 dromelite pota, pituitam, aquam q; detrahit. Menses potu apposi-
 tu' ue ciet. Tradunt, si prægnans radicem trâsgrediatur, abortum
 fieri. Partum appensa accelerat. Contra uenena præstîm lepo-
 ris marini, ex uino bibitur. Illito contra serpentum illius reme-
 dio est. Radix immixta uino inebriat. Regium morbum discutit
 tribus drachmis pota, cū passo, aut diluto malso. Sed oportet eū
 qui ebilit, multis uestibus conctectum, loco calido, & perfrictione-
 bus tuto, recumbere, quo facilius exudet. Eiecli autem sudores
 sellei colore inueniuntur. Succus eius ad purgandum caput, nar-
 bus infunditur. Ad delicienda quoq; alii excrementa, in uellere
 sedi subiicitur. Illito umbilico, & imo uentre coxarum tenus,
 eluum emollit. Sed abortum efficit. Suffusionibus, & retusæ oca-
 torum aceti, oblitus cum melle succus prodest. Medicamentis ab-
 ortum inferentibus, ammisctetur. Succus cum aceto illitus, proci-
 duam sedem restituit. Exprimitur tusa radice succus, et ad mel
 dis crassitudinem decoquitur. Radix autem gurgat. Eruptiones
 papularum reprimit. Vulneribus ex aëto, aut melle medetur.
 Lienem absunt. Vitia cutis in face, & allopecias emendat. Eius
 decocto luxata, podagræ, & capitis ulcuscula, pernionesq; fo-
 ueri congruum est. Ipsa q; in oleo ueteri serue facta, illito oleo,
 ulcera ad cicatricem perducit. Caucata radix oleo expletur, &
 cinere feruenti imponitur, adiecto interdum tyrrhenicæ ceræ

DE MEDICINALI MATERIA

monento, ut stigmenti crassitudinem unguatum contrahat, cum primis uile pernitionibus. Radix scyllæ modo concisa reponitur. Narrant ad amatoria assumâ contusam, & in pastillos diuisam. Nascitur in umbrosis, maxime sub arboribus.

De Altera Cyclamino. Cap. clxxxii.

Si & altera Cyclaminus, quam cissanthemon, aut cissophyllum uocant, minoribus & hederæ foliis, genicula eis caulinibus, crassisque, circa vicinas arbores capreolorum modo se uoluentibus, flore candido, odorato, acinis hederæ mollibus, lenti gustus, ali juuentulum acris, radice superuata. Nascitur in asperis. Huius acini, drachmæ unius pondere poti cum uini albit cyathis duobus triginta diebus, liuenem per urinam, & alium absunt. Ad orthopœam bibitur. Reliquias à partu purgat.

De Draunculo. Cap. clxxxiii.

Racantium magnum aliqui Aron, ali Iason, ali Iason, ali Geraccon, ali Biaron, ali Armagron, ali Hyperida uocant. In umbrosis sepibus gignitur, Caule habet rectum, lœuem, duum cubitorum, basi crassitudine, uersicoloribus draconum maculis, purpureis tamen evincientibus. Folia ruminis, inflexa. Fructum summo caule facit, racemosum, coloris primum cineracei, mox per maturitatem in crocum, & purpuram uergentis, radicem præ grandem, retundam, candidam, cortice tenui uestitam. Colligitur, et dum maturescit, sic quis exprimitur, siccaturque in umbra. Radix quoque messibus effoditur, elotaque particulatim coquidetur, & funiculo transfixa siccatur in umbra. Cum diluta potionē crudam, coctam ue, cum melle delingi profest, contra orthopœas, rupta, conuulsa, tussim, et distillationes. Pota cum uino uenerem stimulat. Vlæra, quæ cæcœthe uocatur, atque phagedæmat expurgat. Præseruum cum uite alba. Ex ea, & melle collyria ad fistulas, & partus euocandos conponuntur. Ad uitiliges cum melle, efficaciter illinitur. Polypos, et carano-

mata absunt. Sucus ad oalorum medicamenta, item contra mœbas, caliginem, albuginesq; effectū præbet. Herbae, radicisq; odor, teneros conceptus ab ortu uitiat. Item si triginta grana eius in posci bibantur. Sunt, qui eius succum cum oleo, aurum doloribus infudere. Quinetiam folia, ut pote quæ adstringant, vulneribus recentibus imposuere, & cocta in uino perniombus. Qui folia manibus affrictuerit, aut radicem exemerit, posse a uipera feriri, insificantur.

De Dracunculo paruo. Cap. clxxxiiii.

Racunculus parvus folio constat hederaceo, magno, d candidis notis insigni, caule recto, biaubitali, uerficio-

lore, maculis resperso purpureis, ita ut anguem plane referat, bacculi crassitudine. Fructus summo caule racematis cohaeret, colore primum felleo, & cum ematuruit, croceo, gustu feruens, mordaxq; radice rotunda, bulbosa, raphano non ab simili, tenui obducta cortice. Nasatur in sepibus umbrosis. Seminis succus cum oleo instillatus, aurum dolorem mitigat. Naribus etiam ex lana impositus, poly pum absunt. Carcinomata illitu fistit.

Triginta eius grana, si in posci bibantur, abortus inferunt. Odorem aiunt, posteaq; flaccidi flores emarauerunt, conceptus adhuc teneros enectare. Radix exaltait. Orthopædis, ruptis, uulsi, tussi, distillationibus, auxiliatur. Humores pectoris excretu faiales reddit, siue cocta, rostaq; cum melle, aut per se se edatur, siue farina eius ex melle delingatur. Vrinam pellit. Venerem excitat, cum uino pota. Phagedænas ulcerum, & quæ evocèthe uocantur, trita cum melle, & brionia alba, expauriat, & ad cicatricem perduat. Collyria ex ipsa ad fistulas, & euiciendos partus fieri solent. Qui radice suæ manus perfriuerunt, a uiuenter s' ferim ne gantur. Illita ex aceto utiligines emaculat. Folia r centibus uulneribus, concerptorū linteorū uice, conuenienter imponuntur. Dicō: Etiam in uino perniombus apofosisse prodest. Caseus foliis in solutus, à putredine defenditur. Sucus radicis ad nubeculas, al-

DE MEDICINALI MATERIA

Bugines, & oculorum caligines conuenit. Radix cruda, cocta uē ad sanorum usus, pro olere recipitur. In gymnetidit us in si. lis, quæ baleares vocantur, coctam radicem am nuelle multo, in coniuīis placentarum loco offerunt. Radix messibus effoditur, locaq; frustatim conciditur, et lino traiecta ficitur in umbra, ita reconditur.

De Aro.

Cap. clxxxv.

Ron apud syros Lupha uocatum, aliqui Alymon,
alii Thymon, alii Dracontiam, Cyprii Colocassion dant. Folia emitit dracunculi, sed longiora, & paucoribus distincta maculis, caulem subpurpleum, dodrantalem, pistilli specie, à quo croceum semen exit. Radice dracunculi alba, quæ decocta estur, utpote cum minus acris sit. Folia ad esum condiuntur, et arida per se, decocta manduntur. Radix, semen, & folia, dracunculi uires habent. Priuatum radix è fimo bubulo podagrī illimitur, & dracunculi more reponitur. In totum obmittorem eius acrimoniam, in abum expetitur.

De Arisaro.

Cap. clxxxvi.

Risarū exiguā hærbula est, cuius radix oleæ magnitudinem implet, longe maioris, q; Aron, acrimonie. Vnde illitu nomas fistie. Fiunt collyria ex ea ad fistulas. Illitu radicis, genitale animalis cuiuscumq; in perniciē agit.

De Hastula regia.

Cap. CLXXXVII.

Astulam regiam græci asphodelon, alii Narthecion;
Romani albūam uocat, uulgo notum. Folii est maioris porri, caule læui, ferente in cācumine florē, quæ Anthericon appellant. Radices subiacēt oblongae, rotundae, glandibus similes, gustu acres. Quæ excalfaciunt urinas, & menses epotæ ciunt. Lateris doloribus, rupeis, cornuulsi, & iussibus, drachmæ pondere potæ ex uino medentur. Ea uero uomitiones adiuvat, ludicrī tali magnitudine commanducata. A serpente demorsis datur aptissime. Verum trium drachmarum pondere,

foliis, floribus, et radice ex uino, morsus illinire oportet. Item ulce-
ra sordida, & depascentia. Mammarum quoque, & testicū inflammationes, tuberculata, furunculosq; decoctis in fæce utrius bulbis. Recentil us oculorum inflammationibus ex polenta auxiliatur. Radicas succus adiecto ueteri uino dulci, myrrha, & croco deco-
quitur, fitq; perq; utile oculis medicamentum. Ad purulentas au-
reis per se, aut cum melle, uino, & myrrha tritus, prodest. In
contrariam aurem infusus, dentium dolorem mitigat. Cinis è ra-
dice illitus, alopecias ad pilum reducit. Oleum in excauatis radi-
abus igni decoctum, illitu exulceratis pernionibus, & ambustis
igni, conducta. Surditati instillatus in aurem, auxiliatur. Candi-
dam utiliginem lintheo antea per frictam in sole, illita radix
emendat. Semen, floresq; in uino poti scolopendræ, & scorpio-
num uenenis, mirum in modum resistunt. Aluum purgant. Flo-
ret messibus album. Quare æquinoctio uerno, ante quam semen
adoleuerit, demetendum. Radicem aiunt potam, ueneris cupidita-
tem inhibere. Quod bærbarius Cratæus assuerat. Addiditq;
fanare podagræ dolores, si drachmæ pondere bibatur.

De Bulbo uomitorio. Cap. CLXXXVIII.

b. Vilbus, quem uomitorium vocant, folia habet lentiora
multo, & longiora bulbo abario, radicem sinulem,
cortice magno. Ea mansa, aut decoctum eius potum,
neficæ malis medetur. Vomitiones mouet.

De Bulbo abario. Cap. CLXXXIX.

Ibarius bulbis uulgo cognitus, à nobis estur. Stoma-
cho, et alio utilis ruffus, et ex Aphrica delatus. Ama-
rus uero, & scylinus, stomacho aptior est, & conco-
ctionem adiuuat. Bulbi omnes acrimoniam habent. Excalfa-
cunt. Venerem stimulant. Linguam, tonsillasq; exasperant.
Multum alimenti præbene. Carnes creant. Inflationem pariunt.
Luxatis, fractis, articulorum doloribus efficaciter illununtur.

DE MEDICINALI MATERIA

Spicula extrahunt. Gangrenas, & podagras ex melle, aut per se, hydropticorum tumores, & canum morsus cum melle, & per se polline illi cohibent. Stomachi dolores mitigant. Furfures, & ulcera, quae in capite manant, cum esto mero abstergunt. Sugillata, uarosq; per se, aut ex oui luceo, & lenitines cum melle, & aceto, emendant. Fractis auriculis, unguibus q;, ex polenta medentur. Idem calidis cineribus correfacti, tollunt fucus. Item cum cinere e mænarum capitibus, impositi. Cremati uero, & cu alcyonio misti, uitia cutis in facie, atras q; acutrices, in sole illi emaculant. Faciunt ad rupta, si cum aceto, cocti edantur. Sed copioiore eorum abso abstinendum. Quoniam neruos tentant: Cocti cum polenta, & ex suillo adipe impositi, tumores ac tuberculæ uelociſſime ad suppurationem perducunt, & rumpunt.

De Sall.

Cap.cxc.

Cilla uim acrem, atq; feruentem habet. Aſſatam multo utiliorem esse conſtat. Polline, aut luto obliata, in clybanum coniicatur, aut carbonibus obruitur, donec obducens farina ſufficienter intorta fuerit. Quia exēpta fi nō emolletur, altera farina, aut luto circumlimitur, & eadem, quæ prius fiunt. Nam quæ ita non aſſatur, interaneis maxime noxia eſt. Torretur item in olla, indito operculo, quæ in furnum de mittatur. Sumi etiam ſolet medium, direptis uiuo tenus tunicis, quod fruſtatum conſectum coquitur, mutata ſæpius aqua, donec ipſa nec amariitudinem, aut acrimoniā habeat, traiectaq; lino fruſtra ſiccantur in umbra, ita ut ne illa quidem parte ſe contingant. His fallæ ſegminibus ad oleum, uinum, aut acetum ſallinum uenitur. Ad rumas pedum, interna pars crudæ fallæ in olio feruefacta, aut cum resina liquefacta, imporitur. Deccſta in aceto demorſis à uipera, cataplasma eſt. Ad ſingulas affe partiis adieſti ocl. mts toſti ſalis, cochlear unum, aut alterum d. mus ieuſmis, ad emoliendam aliud. In potu autem, & odoratis medicis

minibus, quibus urinam ciere uolumus, hydropticisq; & stomachis, quibus innatet abus, regio morbo, tormibus, in tussi ueterate, suspriosis, & cruenta exuissentibus, tres obelos in delin-
etu ex melle sumpsisse satis est. Coquitur cum melle, & est ut eo
rundem gratia, maxime ut concoctionem adiuuet. Strigmenta
per aluum extrahit. Cocta, & simili sumpta modo, eosdem præ-
bet effusus. Sed cauendus scillæ usus his, qui intestinum sentiunt
ulcus. Ad pensiles uerrucas, & perniones, tosta efficaciter illa-
nitur. Tritum semen, & in carica, aut melle deuoratum, aluum
emollit. Scilla in limine ianuae suspensa, mali medicamenti no-
xam arcet. De Pancratio. Cap.cxcii

Ancratium, quod aliqui scallam appellant, radice est
magni bulbi, ruffo colore, aut subpurpureo, gustu
amaro, ac feruente: olis lili, sed longioribus. Scillæ u-
res & præparationem habet; cod. m. q; pondere in morbis effica-
citer assunxit: cui tamen mitior, quam scillæ facultas inest.
Radix succus, cum erui farina digeritur in pastillos, qui hydro-
picis, splenitisq; cum hydromelite, commodissime dantur.

De Cappari. Cap.cxcii.

Apparuit aliqui Cynosbafo, alii Capriæ, alii Corvi ma-
li, alii Ophioscorodæ, alii Phylostaphylon q; à Thal-
liam, aut Petream, alii Olophyton, alii ionium nenni illi
Oligochloron, aut Acontion, aut Hippomanes, alii Trichomane:
Magi Potera, alii Pentheron, aut cor lupi, alii aloschorodon, Ro-
mani inturum, Aphri Hærbieato. Capparis aculeatus frutex est:
qui in terra stratus magis in orbem evagatur. Spinas, ut rubus,
habet, in ham modū aduicias. Folia malicotonæ, rotunda, fructu
oleæ similem, qui cū dehiscens paditur, florem cādū promit: quo
excusso nō nihil glādis oblongæ figura inuenitur, q; apertū grana
aciniis punctorū similia ostendit. Radices lignosas spargit, grādes,
nūerosasq;. Tenui solo, aspisq; locis, ī ijjlis iuxta domicilia nascit

DE MEDICINALI MATERIA

Caulis, & fructus, abi gratia condiuntur. Aluum turbat. Stomacho aduersatur. Sitim gignit. Cocta tamen stomacho, q̄ cruda utilior est. Fructus drachmis duabus in uino potus, quadraginta diebus, liuem absumit: & urinam, cruentum q̄; excrementum emitit. Bibitur utilissime in coxarum doloribus, & nervorum resolutione, item ruptis, & conuulsis. Menses aet. Caput purgat. Dentium dolorem sedat, semen ex aceto decoctum, colluto inde ore. Aridus radicis cortex ad eadem proficit. Ulcera omnia uetera, & sordida, & quae occalluerunt, expurgat. Lienosis cum farina hordei illinitur. Dente demorsa dolor eius auxiliatur. Cum aceto trita, uitiligines albas absterget. Radix, folia q̄, intrita strumas, ac duricias discutiunt. Aurum uermiculos infusus succus necat. Aphrica, & Marmarica Capparis, uehementer inflane. Appula uomitus facit. Libyca, & quae rubro mari defertur, murum in modum acris est. Siquidem in ore pustulas excitat, gingivias q̄; osse tenus exest, quare in cibis non ab re damnatur.

De Lepidio. Cap.CXCIII.

Epidium aliqui gingidium vocant. Haerbula ulgo nota. Muria cum lacte seruatur, Vis foliorum acris, & exulcerans. Quapropter ischiadias illata, praesentissimum est auxilium, si cum helenij radice quarta parte herbe lineaetur. Lienosis simili modo prodest. Lepras eximit. Radix appetens collo, dolore dentium liberare existimatur.

De Ranunculo. CXCIII.

Anunculum aliqui sylvestre Apium vocant Complura eius generis. Vis tamen omnibus, una, acris, & uehementer exulcerans. Nam unum coriandri foliis constat, latioribus, subalbidis, pinguis, flore luteo, interdum purpureo, caule gracilis, cubitum alte, radice alba, exigua, amara q̄, multis capillamentis ellebori modo fibrata. Nascitur in limitibus humidis. Alterum lanuginosius, longiori caule, pluribus foliorum

incisuris, plerūq; in Sardinia proueniens, quām acerrimum, quod sylvestre apium appellant. Tertium minimum, odore graui, flore aureo. Quartum huic simile flore lacteo. Folia, flores, & caulinis recentes, illitu exulcerant, & crustas non sine dolore gignunt. Quare unguis scabros extricant. Scabiem eximunt. Stigmata delent. Formicantibus uerrucis, & penfibus, alopeciaq; paulisper illinuntur. Tepente decocto ferniones fuentur. Sicca radix, tritaq; sternutamenta ciet, naribus admota. Dentium dolorem appensa leuat, ipsis tamen frangit.

De Fremio.

Cap. cxcv.

f Remedium, græci anemonem, aliud agriam, aut nigram uocant, aliud anemonem phœniceam, aliud Enemion, non nulli Meconion, aliud Tragoceros, aliud terre parinem, aut Barbylam Ostanes Berilion, Item Ornios geranion. Pythagoras attractilida, Magi Cnicum agriam, Romani Orci tunicam. Duo fremin genera. Unum sylvestre: Alterum in cultis nascens. Cuius multæ species. Una phœnicium florem profert. Altera candidantem, aut lacteum, aut purpureum. Harum folia coriandro similia, tenoribus prope terram dimisuris, caules lanuginosos, tenues, in quibus flores ut papaveris, & in medio capitula nigra, aut cœrulea. Radix oleæ magnitudine, aut amplius paulo grandescit, fermeq; geniculis quibusdam cingitur. Sylvestri amplitudo maior, latioraq; folia, & duriora. Oblōgius caput, flore puniceo, multis radicum capillamentis. Acrior est, que nigra habet folia. Vis omnium acris. Ea de causa succus naribus infusus, purgat caput. Commanducata radix pituitam trahit. Decocta in passo, & illita medetur oculorum inflammationibus. Eicaterices eorundem, & hebetudines emendat. Sordida ulcera absigit. Folia, & caules, si cum ptisana decocti edantur, copiam lacris præbent. Menstrua ciunt uellere appositi. Illiti quoq; lepras eximunt. Sunt qui errore duelli argemonem nominari eu-

DE MEDICINALI MATERIA

patorium putent. Quondam à sylvestri fremino, argemone, & papauer, quod rhœam appellant, de quo inter papaueris genera referemus, propter colorum cognationem in floribus, distinguere non possunt, Verum papaueris, & argemone color, minus puniceus spectatur, & utraq; tardius floret. Quintam argemone croœum succum, gustu admodum acrem, reddit. Rhœas uero cunctas didicimus, & acrem. Insuper fremino, & rhœadi capitula sylvestris papaueris similia insunt, sed in fremino superne crassiusculū in rhœade angustius. Fremij genera nec succum remittunt, nec asper habent, sed quasi asparagi citamen. In aruis illa saepius enascuntur.

De Argemone. Cap.cxcvi.

Rgemone à Græas Oenone uocatur, ab alijs anthemis, alii Homonœa, aliquibus flos campestris, Romanis concordialis, aut Pergalia, aliis Lyburnia, Gallis Corona. Sylvestri papaueri similis est. Folia habet fremino, divisa, florem puniceum, caput in cauleculo papaueris rhœadis, oblongius, & summis partibus latum, radicem rotundam. Succum croceum colore acrem, demittit. Argema, & nubeculas expurgat. Folia illitu inflammationes compescunt. Ea, ut herbarius Crateuus author est, contusa cum exungia strumas discurrit. Cribrata eius farina cum nitro, & sulphure ignem non experto contra uitiliges efficax est. Easq; sic coluntes ante confrictas in balneis sanat. Facit & ad scabiem.

De Altera Argemone. Cap.cxcvii.

Ltera est argemone, quam artemonen ali qui, alii arselam, aut Sorco collam uocant, Romanis argemoniæ.

Ea foliis sylvestri papaueri similis est. Recens trita in cerationes imposuit sanat. Oculorum inflammationes mitigat. Pota cu n aqua dysentericas auxiliatur. Vulnera conglutinat. Conuulsis, & uellicatis, imposta medetur. Inflammationibus utilis. Contra serpentium morsus cum uino bibitur.

De Anagallide, Cap. excviii.

Nagallis purpurea, quibusdam Aeriis, aut Aegitis
 a uocatur, aliis Sauritis, à Magis oculus sanguis, aut Che-
 lidonion, Romanis Macia, Hetruscas Masytipos. gallis
Sapana, Dacis Cerceraphron. Anagallis cōmūnis, à quibusdā
Corchoron, aliis Halicacabon, aliis Zelourus, Magis Nysteris-
 tis, Aegyptius Mecie. Romanis Aneacaton, Aphris asirriscē Duo
 eius genera, quae tantum flore distant. Nam quae cæruleo flore
 est, fæmina dicitur. Mas, quae plœnica. Fruices sunt parui in
 terra iacentes. Foliis in quadrangulo aculei pusilli subro undis,
 ad Helxine folia accendentibus, semine rotundo. Vtreq. mitigan-
 di uim habet. Inflammationem arcet. Adactos corpori aui'cos ex-
 trahit. Nomas cohibet. Sucus apud galizatu purgat. Et na-
 ribus infusus, do'orem dentium lumen, si in aduersam narem truci-
 tur. Argema cum melle attico emēdat. Retusa oculorum aciei
 auxiliatur. Contra uiperarum morsus, iocineris, & renun uiva,
 ex uino si bibatur, prodest. Tradunt eam quae cæruleum edit flo-
 rem, prociduam sedem reprimere. Quae uero plœnicum, illu-
 euocare. De Hedera. Cap. excix.

Edera aliquibus Citharon, aliis Cissaren, aliis Chry-
 b h socarpos, aliis Poëticā, aliis Corymbeibra, aliis Cissi-
 on, aliis Dionysia, aliis Ithytherion, aliis Persis, aliis
Cemos, aliis Asplenos, Romanis Sylua mater, aliis Hedera,
 Gallis Subites. Hedera differentias multas in specie scrititur,
 generalissimas autem treis. Nam quædem candida est. Altera
 nigra. Tertia Helix, Candida fructum fert candidum. Nigra m-
 grum, aut croci et mulum, quam uulgus Dionysium uocat He-
 lix fructum non gignit. Sed tenues habet palmites, & felia per-
 ua, angulosa, & rubra. Hedera omnis acris est, & adlitris gens.
 Neruos tentat. Flos trium digitorum carpit, facit ad difterita-
 cos, in uino bis die potus. Ambassis cum cæratio illuminatur. Recen-

DE MEDICINALI MATERIA.

cia folia ex acetō cocta, aut cruda cum pane detrita, lienes sanant. Foliorū, et corymborum succus, cum irino unguento, melle, aut nitro, naribus infunditur. Et contra ueteres capitis dolores, caput eo cum acetō, & rosaceo perfundi utile est. Purulentis auribus, aut dolentibus cum oleo medetur. Nigræ hederæ succus, aut epoti corymbi corpus infirmant, mentemq; turbant largius sumptū. Acini quinq; triti, calfacti q; in punico cortice cum rosa ceo, si instillentur à contraria aure dolorem dentium mitigant. Denigrant capillum illiti corymbi. Folia in uino decocta illinuntur omnium ulcerum generi, etiam si cacoëthe sint. Vitia actis in facie, et ambusta sanant, uti antea diximus decocta. Mouent menses triti, & subditū corymbi. Idem poti post purgationes foeminarum, drachmæ pondere concipiendi spem adimunt. Pediculus foliorum melle irrigatus, ac uulue inactus, menstrua, & parus extrahit. Instillatus succus putrida tædia narium, graueolentiamq; emenat, & sanitati restituit. Lachryma bedære psilo chrum est. Illitu pediculos enecat. Succus in acetō potus contra phalangia prodest.

De Chelidonia.

Cap. ec.

Helidoniam magnam nonnulli Pæoniam uocant, alijs Cratæam, alijs Aubion, alijs Glauciam, quidum Philomedion, alijs Othonon, Romani Fabium, Galli Thonan, Ægyptii Nothoth, Daci Crustana Chelidonia maior, caule est cubitali, aut altiore, surculoso. Foliis ranunculi, multis molitoribus tamen, & colore cœsiis, flore violæ albæ, secundum singula folia prodeunte. In ea succus croci, mordax, acris, & aliquantulum subamarus, grauiter olens. Radix superne singulis in multa crocea capillamenta fibratur. Siliqua seu cornicula et papaveris, tenuis, longa, in qua semen papaveris maius recludatur. Succus in æreo vase, cum melle prunis decoctus, oculis cloritatem adfert. Foliis, caule, radice, succus exprimitur ineunte aestate, &

estate, & siccatus in umbra digeritus in pastillos. Radix autem aniso, & uino albo pota medetur regio morbo, & ulceritus, quæ serpunt. Imposita cum uino, aut manducata, dentium dolorem sedat. Hoc nomen sibi uidetur vindicasse, q[uia] aduentu hirundinum exoriatur, & discessu emarcescat. Sunt, qui narrant hirundines matres exæcatis pullis ad ferentes hærbam uisum restituere.

De Chelidonia minore. Cap. cci.

C *Chelidonia minor*, quam Tyrinon silvestre aliqui nun
cuparunt: hærbula est stolomibus constans, sine caule,
folijs hæderæ, multo rotundioribus, & minoribus, te-
neris, et suppinguis. Radices habet complures, pusillas, in gra-
norum tritici modum aæruatim congestas. quarum tres, aut qua-
tuor in longitudinem exeunt. Iuxta aquas nasatur. Vis ei acris,
& fremii modo summam autem exulcerat. Psoræ, & scabros
ungues eximit. Sucus radicibus expressus ad purgandum caput,
naribus infunditur. Decoctum eius cum melle gargariatum ua-
lide caput inanit, & omnia pectoris uitia extrahit.

De Othonna. Cap. ccii.

O *Thonnam* aliqui maioris chelidoniæ succū esse aiunt:
Alij succum floribus corniculati papaveris expres-
sum: Alij permistos cæruleæ anagallis, hioscamu, et
papaveris succos esse contendunt: Alij trogloditicæ hærbæ si ce-
cum, quæ. *Othonna* uocatur, nasciq[ue] eam in eo Arabiæ tractu,
q[uia] ad Aegyptum spectat. *Othonna* similis Erucae, perfratis cre-
bro folijs, & ueluti à tinea dærosis, squallore obfusis, paucis: Flo-
re croci, latifolio. Quare quidam fremy speciem esse putauerunt.
Extractus sucus oculorum medicamentis adjicatur, ubi expurga-
re est opus. Mordet enim, & abstergit omnem caliginem, quæ
oculis offendit. Tradunt humorem quendam ex hærbâ emanare,
qui elotus semotis calculis, in pastillos ad eadem digeratur.
Aliqui tamen affirmant, lapidem esse Aegyptium, in Thebaide

L

DE MEDICINALI MATERIA

nascetē, exigua magnitudine, cādido colore, gustu cū feroore quo-
dā, et adstrictione mordac. De Auricula muris. Cap. ccii.

Yosota aliū Myoton, aliū Anthilion, aliū Alsinen, non
nulli Myorthocon, aliū Myrthosplenon, Latinū muris
auriculam uocant, Aphri Labaholabat. Nomen ideo
accēpit, q̄ musarum aures foij̄ imitetur. Lucas, Et fabulosa
loci amat, ideo Alsinē dicta est. Ea Helxine similis, sed humi-
lier, ac folijs minor. Vim refrigeratoriam habet. Oculorum in-
flamationibus conuententer ex polenta illinitur. Sucus eius au-
rium doloribus instillatur. In totum eadem potest, quæ Helxine.

De altera auricula muris. Cap. cciiij.

Vris auricula, quam Myosotida uocat: hærba est cau-
libus pluribus ab una radice, aliquatenus rubentibus,
concauis ab uno. Folijs angustis, oblongis, dorso acut-
o, nigrantibus, per interualla assidue geminatis, atq; in muc-
rone desinentibus, Et tenuibus, caulinis ex clavū sinu prodiē-
tibus, flore cœruleo. Radix digitali crassitudine, multis capillari-
tis fibrata. In summa scolopendrio similis sed brevior, minor. Ra-
dix illa ægilopia sanat. Sunt, qui Helxinen, muris auriculam uo-
cent.

De Glasto satiuo. Cap. ccv.

Satis satiuia aliquibus augion, Magis Arusion, Ro-
manis gluta, aut glastum dicitur. Glastum, quo infes-
tores lanarum utuntur, foliam habet plantagini si-
mile, uerum pinguus, nigrus q̄. Cuius caulis duūm cubitorum
altitudinem excedit, illita folia tuniores omnes discentiunt. Cruen-
ta uulnera glutinant. Sanguinis profluvia fistunt. Ignem sacrū,
phagedenas, putrefactia ulcera, Et quæ serpunt, sanant.

De Sylvestri glasto. Cap. ccvi.

Ylvestre glastum satiuo simile est. Folia fert maiora,
laetucaceis proxima, caules prætemues, multiflos, ru-
bicantes. In quorum circumfere, foliari dependent

quandam linguarum effigiem referentes, in quibus semen. Flōre tenui, luteo. Eadem, quæ & supradicta, præstat. Potu, et illius lienosis auxiliatur. Sed sciendum est, ne tradita errorem pariant, sanguinum glustum, luteum florem, tenuiores, multifidosq; ramulos, proferre. In cācumine autem folliculos linguae speciem representantes, in quibus semen continetur, melanthio simile, caulem q; su præ binum cubitorum altitudinem attolli. Sylvestre uero nigriora ferre folia caulem manorem, sed crassiorem. Florem purpureum, aut cœruleum fructum crufiformem, asperum, in quo semen, folijs exilibus, quinquepertito diuisum.

De Thelephio. Cap. ccvij.

Elephium aliqui sylvestre semperiuum, aly portulae
at sylvestrem appellant, Romani illecebram, Aegyptij Anoth, Aphri Trito purin. Hærba portulacæ si-
milis, et caule, & foliis, habens geminans alas, singulis foliorū ge-
nitalis inhærentes, à quibus rami sent, septen'ue fruticent, à radi
& referti cœruleis folijs, crassis, lenis, carnosis. Flore luteo, au-
candido. Nascitur, in altis, & maxime inter uites. Tem-
pore uerno folia senis boris illita albam ui. diligē
sanant. Sed postea hordeacea farina illini
debet. Perunctam etiā in sole uiuli
ginē tollunt. Sed ubi inarue
runt, absterguntur.

Pedacii Dioscoridis Anazarbei De medicinali
materia secundi Libri

F I N I S.

L 2

PEDACII DIOSCORIDIS ANA

Zarbei, de medicinali materia Liber Tertius.

Ioanne Ruellio Suescionensi interprete.

Vperioribus charissime Ari commentarijs tradidimus de aromatibus, unguentis, oleis, arboribus, & prodeuntibus ex eis fructibus, & la chrymis. Item de animalibus, frumentis, oleribus, & hærbis acrimonia præditis. In hoc autem tertio de radicibus, succis, semiribus, hærbis, quæ & uenacula consuetudine usurpantur, queq; pluribus facient remedij, differemus. De Agarico. Cap.I.

Garicum radix fertur laserpitio similis, sed facie summa solutior, & fungosa tota. Duo eius genera, Fæmina rectis uenarum disansibus constat. Mas rotundus est, & undiq; compactior. Vtriq; gustus in initio dulcis, mox in amaritudinem transit. Sarmaticæ in aquifolia prouenit. Sunt qui radicem esse plantæ affirment. Alij ut fungos nasci in arborum caudicibus, quadam putredine. Gignitur in Galatia Asia contermina, & Cilicia in cedris, sed friabile, & infirmum Adstringendi, calfacendiq; naturam habet. Contra tormenta, & cruditaies, erupta, præcipitationesq; efficax. Datur duobus obolis in uino mulso, febrim non sentientibus. Febriculosis uero in aqua mulsa. Argnatis, quoꝝ, suspicioſis, iocineris, renumq; uitio latrantibus, dyfentericis Item si urina ægre reddatur, si uulue strangualus urget, si pallor membra decoloret, drachmo una dari solet. Si tabes infestat, ex passo. Si len negatum exhibet ex accesso mulso. Si dissolutio stomachi est, ita ut cibi tenax non sit, mandatur, & sine ulla humoris sorbitione deuoratur. Simili modo sade ructantibus propinatur. Sanguinis refectiones fistit, tri-

bus obolis ex aqua sumptum. Facit ad coxendicatum, & articulo-
rum dolores, & comitiales morbos, si cum aceto mulso, pari pon-
dere assumatur. Menses aet. Fœminis, quas inflatio nuluæ ue-
xat, utiliter æquali modo datur. Rigores soluit datū ante febriū si-
gnificationes. Alium purgat drachma una, aut altera, si cū aqua
mulsa bibatur. Venenorum antidotum est drachmæ instar, cum
diluta potionē sumptum. Si serpentes ictū uibrarunt, morsumq;
sub fixerunt, tribus obolis ex uino potum, mire auxiliatur. In
summa internis omnibus uitiis conuenit, pro uiribus, et ætate da-
cum nunc ex aqua, nunc ex uino; ijs ex aceto mulso, alijs ex aqua
mulsa.

De Rhapontico. Cap.ii.

Ha aliqui Rheum, aliqui Rhiam, Latini Rha ponticā
uocant. Prouenit in ijs, quæ supra Bosphorus sunt, re-
gionibus, ex quibus affertur. Radix nigra Centau-
rio magno similis, sed minor, & ruffior, fungosa, aliquantum le-
uis, sine odore. Optimum habetur, quod teredines non sensit, si
gustatu cum remissa ad strictione lente sciat, manducaatumq;
colorē reddat pallidum, aut ad crocum inclinantem. Id epotum
facit ad inflationes, stomachi imbecillitatem, & omne genus do-
lores, ad conuulsa, lienosos, hepaticos, tormina, ad rerum, uescicæ,
& pectoris uita, aduersus intenta præcordia, & uulue mala,
coxendicatum dolores, sanguinis excretiones, suspiria, singultus,
dyenterias, & cœliacorum affectus, contra febrium circuitus,
& uenenatorum morsus. Datur in singulis ualeitudinibus eodem,
quo agarium, pondere, et cum eisdem liquoribus. si febri careae,
in mulso, sin aliter, ex aqua mulsa. si tabem egrediuntur, ex pas-
so, si hinc exercet, nt aceto mulso. Si dissolutio est stomachi, id est
cum abi tenax non est, mandatur, & sine sorbitione illa deuora-
tur. Liuentia, lichenasq; tollit, cum aceto illitum. Inflammationes
omneis ueteres ex aqua oblitum dissipat. Summa eius uis adstrin-
gens cum aliquanto calore.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Gentiana.

Cap.iii.

Entianam aliqui centauriam radicem, alii Aloën Gallicam, alii Narcem. alii Chironion, Dardani aloitum.

Romani genus, aut acendiam, alii Ciminalem vocant. Huius inuentio prima assignatur Gentidi Illyriorum regi, à quo cognomentum habuit. Folis proxime radicem, iuglandi, plantagini ue similibus, subrubris, à medio caule præsertim iuxta circulum paulum dissectis, caule cauo & inani, digiti crassitudine, genitato, & ex interuallis maioribus filiato, brum sœpe cubitorum. Semine in calycibus lato, leui, paleaceo, satis ad spphon diliū semen accedente. Radice longæ Aristolochiae, crassa, amara. Nascatur in sublimibus montium iugis, umbrosis locis, aquafisisq;. Vis radicis exaltatoria, & adstringens. Contra morsus serpentium duabus drachmis cum pipere, ruta, & uino pota, auxiliatur. Extracti succi drachma, laterum doloribus, & ex scabili deuolutis, ruptis, & conuulsis, prodest. Hepaticis, & stomachicis, pota cum aqua subuenit. Radix collyrii modo subdita, par tus eniat, Imposita ut lycum, vulneraria est, & ulcerum cunctis latim depascentium medela. Succus præcipue eodem effectu proficit. Oculis inflammatione laboratibus illinitur. Pro meconio collyrii acribus immiscetur. Radix utiliginem absterget. Succi extrahendi ratio hæc est. Contusa radix quinq; diebus aqua maceratur. Postea in eadem tantisper decoquitur, dum extent radices. Et ubi refrixit aqua, limiteo excolatur. Mox discoquitur, dum mellis crassitudo fiat, fictiliq; reconditur.

De Aristolochia rotunda.

Cap.iii.

Aristolochia rotunda nomen ex eo sibi adoptauit, quod existimetur optime puerperis opitulari. Tria eius genera traduntur. Una, quæ foemina vocatur, flos si beracaeis, præstanti odore, cum acrimonia, mollibus, si brotundis, multis ab una radice germinibus, prælongisq; palmitibus, flore candido tanquam pileolo, rubro, grauiter olente.

De Aristolochia longa. Cap.v.

Ristolochia longa, mascula appellatur, non nullis dace
ctylitis, aliis Melocarpos, aliis Teuxinon. Latine Ari
stolochia, longiore, q̄ rotundo folio, tenuibus ramulis,
dodrantalibus, store parpureo, grauiter olente, qui marcescens in
pyri similitudinem conformatur. Tuberibus radicam rotundis,
ut rapum. Longae uero radix digiti crassitudinem, & pa'mi lon-
gitudinem implet. Non nunq̄ paulo grandius adolescit. Ambae
colore intus buxeo, gustu amaro, & graui. Est etiamnum tertia
longa, quae clematitis uocatur, ramulos habens tenues, refertos fo-
liis subrotundis, minori semperiuio similibus, flores rute, plenio-
res, radices longiores, tenues, crasso cortice, odoratoq; uestitas,
unguentorum spissamentis conuententes. Rotunda cæteris uene-
ris resiliue. Longa uero aduersas angues, & uenena, drachmæ po-
dere ex uino bibitur, & illimitur. Pota cum pipere, & myrrha
mensis, partus, & omnia uuluarum onera eniat. Eadem efficiat
subdita in pessu. Rotunda ad eadem pollet. Insuper singulibus,
suspiriis, rigoribus, lient conuulsis, laterum doloribus, pota cum
aqua singulariter auxiliatur. Aadeos, & spicula extrahit. Os-
sum squamas illitu adimit. Ulcera putrida exest, & sordida ex-
purgat. Causa cum iri, & melle explet. Gingivias, & dentes ex-
tergit. Clematitis ad eadem pollere creditur. Viribus tamen in-
ferior est. Appellatur à quibusdā Ararisa, & melecaprum, ephe-
stios, lestitis, pyxionix, dardanion, iontitis, Gallis theximon,
Aegyptiis Sophoeb, Sialis, Chamæleon. Italis malum terræ.
Dacas Absinthium rusticam. Nasatur in montibus, & calidis lo-
cas, aut campestribus, & petrofis. Ad grauem febrim efficax est.
Si midore subditis carbombis febricitans sufficiatur, febris leuabi-
tur, vulnera impositu sanat. Caranomatis narium, cum cypiro,
& dracunadi semine, & melle prodest. Rigoribus medetur, &
est in oleo aut adipe suillo, illitaq;

DE MEDICINALI MATERIA

De dulci Radice.

Cap. vi.

Lycyrri^{an} aliqui Ponticam, alijs Glyceraton, quidam
g Symphyton, alii Leonticam, alijs Glyciphyton, aliqui
Scythion. alii Adifson, alii Sylithram, alii Lybiestas-
tason, alii Omœromœon, alii Peænthaomœon, Latini dulcem ra-
dicem appellauere. Plurima gignitur in Cappadocia, et Ponto.
Fruticosa est, ramis binum cubitorum ale. tudine assurgentibus,
folijs lentici, densis, pinguibus, tactuq; gummosis, flore hyacinthi,
fructu pilularum platanum magnitudinis, asperiore, qui si liquas
lentium modo habet, ruffas, & paruas, radicibus longis, ut gene-
tianæ, coloris buxei, subacerbis, et dulcibus, quæ densantur in suc-
cum lytiæ exemplo. Is in arteriæ scabricia efficax habetur. Ve-
rum oportet, ut linguae subditus eliquescat. Aestuanti stomacho,
thoraci, ac iocaneri conuenit. Sanat uescæ scabiem, & renum do-
lores cum passo potus. Idem eliquatus situm sedat. Vulneribus
illitus accommodatur. Commanducatus stomacho prodest. Re-
centis, radicis decoctum ad eadem conuenit. Eiusdem farina pte-
rygiis commodissime inspargitur.

De Centaurio magno. Cap. vii.

Entaurium magnum aliqui Narten vocant, aliij Lim-
c neion, alii Maronem, alijs Plectroniam, alii Chiro-
niam, alijs Linnestin: Magi Herculis sanguinem, Ro-
manæ fel terræ. Folia habet iuglandis, ciblongis, viridi brassicarum
colore, ferrata in ambitu, caulem cœu rumicas, binum aut ternum
cubitorum multis ab radice adnatis, in quibus capita, cœu Papave-
rū in rotunditate oblonga, flos cœruleus semen Crico simile, floc-
cis qbusdā involutum Radix crassa, grauis, sclera tripedalis, sue
co prægnans, cum adfrictione aliqua, & dulcine acris, & ru-
bescens. Amat solum pingue, & apricum, ac sylvas, & colles.
Copiosissima est in Lycia, & Peloponneso, in Arcadia, Helide,
& Messenia, pluribusq; locis arca pholœp, Lycaon, & Smir-

nam Radix conuenit ruptis, conuulsis, pleuritis halitus difficultati, ueteri tussi. Sanguinem expuentibus, drachmis duabus tincta datur, si febris sit, in aqua, cæteris in uino. Item ad tormenta, & uulue dolores. Ramenta eius in collyrii formam uulue subditæ; menses atq; partus extrahunt. Succus eadem præstat. Vulneribus prodest. Nam recens tusa, aut arida ante madefacta, ea glutinat, & coniungit. Carnes coalescant, si tusa simul decoquatur. In Lycia sucacem exprimunt, quo pro lytio utuntur. Panacia appellata est, quoniam omnia mitiget uitia, que inflammationem minantur, plurimisq; scateat remedii. Pulsationes vulnerum, urinæ liliacæ, calculorum cruciatu, clysteri immissa sedat. Legitur matutinis sole ad ortum spectante, hora diei pura, cum omnia complentur.

De Centaurio minore. Cap.viii.

Entaurium minus aliqui Lymnesion, alii Elleboriten, alii Amaranthon, Magi herculis sanguinem, Latini febris fugam, alii auram, multi radicem, Daci Tubellam appellant. Limnesion aliqui vocavere, quoniam rigua amet loca. Hærba origani, aut hypericis similis, caule anguloso, palmum excedente, flore lychnidis, è puniceo in purpuram uergente, foliis rotæ prælongis, & paruis, fructu tritico simili, radice pusilla, lævius, & superuacua, quæ gustanti amaritudinem affert. Hærba resens tusa, suo illiuu vulnera conglutinat. Vetera ulcera purgat, & cicatrix obducit. Bilem, crassorq; humores per aluum exigit, si decocta deuoretur. Ius de vœcti ischiadicis conuentissime infunditur. Trahit enim sanguinem, & dolorem leuat. Succus oculorum medicamentis perq; utilis. Si quidem cum mille caliginem oculorum expurgat. In uellere appositus, menses, & partus extrahit. Et poros peculiariter nervorum uitios succurrit. Legitur semine prægnans, & diib; quinq; madefacta, decoquitur donec superemineat aquæ. Mox ubi refrixu lincheolo exprimitur.

DE MEDICINALI MATERIA

Et electa herba, iterum decoquuntur, usq; dum nullis crassitudi-
nem habeat. Nonnulli eam recentem grauidamq; contundunt,
atq; succum fistuli non picato exprimunt, & in sole lignearu-
de assidue mouentes, inspissant. Quod si quid concretum fau-
cibus uasis adhaerescat, deradunt, reliquoq; humor i permiscant.
Noctu diligenter operiunt Namq; ros nocturnus, liquores coa-
lescere non sinit. Quæ autem sicas radicibus, aut hærbis liqua-
menta exprimuntur, decocta ut in Gentianæ mentione retulimus
præparantur. Sed quæ ex corticibus humidis, aut confusis, hærb-
is factitantur, in sole, uti ante dictum est, cogim ur. Sic è Tac-
pfia, sic è Mandragora, reliquisq; similibus succus, sic ex acerbis
uuis melligo elicetur. Lycium tamen, & absinthium, hypocistis,
& confirmulia, decocta eo, quo diximus modo, coguntur.

De Chamaeleone albo. Cap. IX.

Hamæleo albus quibusdā Chryssceptron, aliis Ixia,
c Romanis cardus uarinus, Aegyptiis Ephecar dicitur,
aliis Ephihosechin, Ixiam ideo aliqui vocauere, q; qui
busdam in locis uiscum circa radicem inueniatur. Quo pro ma-
stiche utuntur mulieres. Folia habet syllobo, aut carduo similia,
asperiora, acutiora, nigroq; chamaeleone ualidiora. Caulem non
promit. Verum ex medio spinas Echini marini, aut Cinaræ
modo, erigit, Flores purpureos ueluti papporum lanugines emi-
tit. Semē Cnici simile. Radicē in latis collibus crassam in mon-
tosis uero graciliorern, in profundo albam, aliquatenus aromati-
cam, graui odore, aulam. Quæ pota acetabuli mensura, lata
interaneorum tineas pellit. Bibitur autem in uno austero cum
Origani feruefacti succo. Hydropticis commodissime drachma
in uno datur. Etenim eos exteruat. Contra difficultatem urinæ
decoctum propinatur. Haustia in uino serpentium uenenis resis-
tut. Occidit canes, & sues. Mures item necat subacta cum polé-
ta, aut aqua, & oleo madefacta.

De Chamæleone nigro. Cap.x.

Hamæleo niger, quem Pancarpon aliqui, alii Vlopho non, alii Ixiam, alii Cynomaçon, alii Oamoides, alii Cnidion coccon, alii Cinoxyllon. Latini Carduum nigrum, aut uernilaginem, Ægyptii Sobel uocant. foliis scaly mo similis esset, nisi minora, tenuiora q; ac rubro distincta uiderentur. Caulem emittit dodrantalem, crassitudine digitali, suorum brum, & in umbella flores spinosos, tenues, hyacinthi æmulos, uer sicolores, radice crassa, nigra, densa, interdum exesa, quæ disjecta flavescat, & commanducata mordet. Prouenit in campestribus siccis, & clivoſis tractibus, & maritimis. Radix trita ad dito attractamenti futoriū exiguo cedrino oleo, & axungia, scabiem abigit. Eadem cum fibi sulphur, & bitumen ascutit, & acta in aeto illinitur, impetigines abstergit. Decoctum collutione densum dolorem mitigat. Cum pari pipere, & cera oblita radix, dolenti denti auxiliatur. Radice concisa, & in aeto decocta dentes foulentur. Eos quoq; frangit, si scriptorio stylo feruens admodum. Vitia artis in facie, uitilagine s; q; cum sulphure emendat. Erodentibus medicamentis ammisctetur. Phagedænas, tetrica, ulcera illitu sanat. Quare Chamæleo uocetur, è uarietate flororum evente. Mutant enim cum terra colorem. hic uiridia, illic albicans, aliubi cœrulea, nonnusq; rubra inueniuntur.

De Crocodilio. Cap.xi.

Rocodlion chamaeleonis nigri figuram habet. Nascitur in sylvoſis, radice lõg; lœui, aliquantum lata, odo re ut nasturci acuto. Feruefacta in aqua, & pota radix, sanguinem copiosum per nareis pellit. Datur hencnis, eos evidenter adiuuans Semen ei rotundum mest, duplex uti sautu. Qd suapee ui urinam aet. De labro ueneris seu dipsaco. Cap.xii.

Ipsacum aliqui Crocodilion uocant, alii Chamæleonem, alit Onocandion, alii Veneris Lauacrum. Romanum labrum Veneris, alii carduū Veneris, Aegyptij

DE MEDICINALI MATERIA

Sefene or, alii Chir, alii Meleta, Dac Sciarum. Aculeatarum generis est. Caulem habet altum, spinis horridum, felia laetitia, aculeata, prælonga, bullas intus, & extra spinosas in dorso medio, binis foliis geniculatum caulem amplectentibus, concavo alarum sinu, in quo imber, aut ros asseruetur, unde dipsaci, quasi sientis nomen traxit. In cacumine caulis, singula surculis capitula insunt, oblonga, echinata spinis, quæ arefacta candida spectantur, disjectaque medullatenuis, uermiculos ostendunt. Sanat rimas sedis, fistulasque si tusa, & decocta in uino radix, usque dum sit crassitudo cœræ, immittatur. Medicamentum ærea pyxide reconendum. A iunct formicationibus, uerrucisque pensilibus remedio esse. Vermiculi capitulorum in folliculo alligati, collo, aut brachio appensi, produntur quartanis febribus remedio esse.

De Spina alba. Cap. xiii.

Spina alba, quam Agriocanaram, alii Donacitum, alii Eryssaceptum uocant, Romani Spinam albam, aut Regiam, alii Cardum Raptarium. Nascitur in montibus, & sylvestris, Folia albi Chamæleonis, angustiora, & candiora, aliquantum hispida, & aculeata, caulem supra bina cibita altum, digiti magni, aut pollicis crassitudine, albicans, intus cauum. In cacumine capitulu inest spinosum, echini marinæ etiæ etiam, sed minus, & oblongum. Flores purpurei, in quibus semen etiæ Cnicum, sed rotundius. Huius radix pota, cæliacis, stomachatis, & ijs, qui cruenta extussiunt, efficax est. Vrinnam et. Tumebus illinitur. Decocto eius dentes in dolore collui prodest. Epotum semen conuulsis infantibus, & à serpente demorsis auxiliatur. Gestatum pro amuleto serpentes abigere traditur.

De Spina arabica. Cap. xiii.

Arabitæ spinae, quæ A cæthis aliquibus dicitur, natura albæ spinae similem esse constat. Ipsa siquidem striguit, Ad sanguinis refectiones, mensum abundantiam,

ceterasq; fluctiones radix etiamnum ualeat. Prouenit in asperis.

De Carduo.

Cap. xv.

*Arduus græce Scolymos, alias Pherusa, alias Pyrami-
cantha nominatur, in Aegypto Cnus. Folia Chamæ-
leonis habet aut albæ spinæ, nigriora, & crassiora.*

*Caulem longum ædit, scariosum, capite spinoso. Radice nigra, &
crassa, quæ illita graueolentiam alarum totiusq; corporis emen-
dat. Itē si decocta in uino bibatur. Copiosam autē urinam, facti
damq; expellit. Hærba cū recens tenerescat, in olera asparagi mo-
do transit.* De Poterio. Cap. xvi.

*Oterium aliqui Phrynon, Iones neurada, aliqui Aci-
doton uocant. Large fruticat, cortice obductum tenui,
spinis horridum, lanugine spissa, ramulis longis, molli-
bus, lenti, tenuibus, tragacanthæ proximus. foliis paruis, rotundis,
flore exiguo candidi coloris. Seminis nulli usus, sed guslu acuto,
& odorato. Nasatur in aquosis, & collibus. Radices demittit
binum ternūm' ue abitorum neruofas, & firmas: quæ proxime
terrā recipiē dant succum gummi similem. Tusæ præcisis ner-
uis, & vulneribus glutinadis illinuntur. Decoctū quoq; eius neru-
ō affectibus prodest.* De Acanthio. Cap. xvii.

*Canthiū aliæ spinæ simile foliis aculeatis per exire-
mitates, et lanagine araneosa obductis, quæ collecta,
& in unum aceruata bombias effigiem præbent. Fo-
lia, uel radices ad remedia opisthotoni bibuntur.*

De Acantha.

Cap. xviii.

*Cantham, aut Hærpacantham, quidā Melamphyllon,
a Romanis Pederotam, aliqui Topiariam, alii Mamcla-
riam, quidam Cræpulam uocant. Nasatur in hortis,
petrofis, & riguis. Folia habet multo lactucæ latiora, &
longiora, Erucæ diuisura, nigrantia, pinguis, lœuia. Caulem binum
abitorum, digitali crassitudine, lœuem prope uerticem ex inter-*

DE MEDICINALI MATERIA

nullis circundatum foliolis parvulas oblongas referentibus, hyacinthi similibus. E quibus flos prodit album semen oblongum, luteum, caput thyrsi specie. Radicibus mititur longis, mucosis, rubris, & glutinosis. Quae usus igni, et luxatis artubus illuc subueniuntur. Poterat urinam auri, sed alium cohibent, Ruptis, conuulsis, tabem sentientibus, mire profundit. De Sylvestri spina. Cap.xix.

Si et sylvestris spina carduo similis, aculeata, brevior.

• q̄ que i horis, sati q̄ proueniat. Cuius radix ad eadē ad quæ superior, pollet. De Anomide. Cap.xx.

Nonis, quam aliqui Onthida appellant, ramos habet.

• fruticosos, dodrante maiores, frequentibus geniculis cinctos, caulis alarum mulieris, capitibus rotundis, felis

lenticulae, pusillis ad rutæ, aut pratensis loti, folia accedētibus, sub hirsutis, odoratis, non iniucunde olentibus. Muria condatur ante spinoſa fiat. Cibis gratissima. Ramu acutioribus spinis, & uelutinioribus aculeis horrent. Radicem mitit candidam. Quæ excat facit, & extenuat. Huius cortex ex uino potus urinam aet. Calculos conmiruit. Margines ulcerum erodit. Radix cum decoquatur in posca, dolorem dentium collutione mitigat. Decoctum eius potu hemorrhoidas sanare crediuit.

De Leucanthha. Cap.xxi.

Eucanthham quidam Polygonaton, aliud Phyllon, aliud

Ischiada vocant, Romani Spinam albam. Radice cype ri ualida, & amara; quæ manducata dolorem dentium sedat. Veteri laterum dolori, atq̄ schiadicis prodest, decocto caythis tribus ex uino poto. Eadem ruptis, & conuulsis medetur. Radias epotus succus eosdem praebet effectus.

De Tragacantha. Cap.xxii.

Ragacanthæ radix lata, & lignosa summo cespite mititur, surculos humiles, robustos, latissime fundens, in

quibus minuta folia nonnunq̄ tenuta exoriuntur; que

sub se spinas albas, rectas, et firmas oculant. Est etiam nū Tra-
gaanthā lachryma, quæ vulnerata radice manans, cōcreuit. Præ-
stat pellucens, gracilis, sincera, & subdulcis. Cutis spiracula ut
gummi obstruit. Huius increbuit usus ad oculorum medicamen-
ta, ad tussim, exasperatas fances, retusas uoces, cæterasq; de-
stillationes, cum melle in delinctu. Subdita quoq; linguae lique-
sat. In passo madefacta drachmæ pondere bibitur; contra renum
doloram, & uescæ röfiones, mixto cornu cerui usq; et eloto, aut
sassi aluminis momento. De Eryngio. Cap. xxiii.

Ryngion aliqui Eryngen, ali Caryon, ali Gorgimon,
 e ali hermon, ali origanū, chlunion, ali myracanthon,
 ali Moly. Aegypti Crobyson, Magi siferton, Roma-
 ni capitulū Martis, Dac Siaupnoex, Hispani Cēlūcapita, Aphri
 Cherdam, ali Oriam Chloem, ali Chida appellant. A culeatarū
 generis est. Cuius folia in principio, sale condua, in cibos rea-
 piuntur. Lata aut̄ sunt, & extremo ambitu aspera, gustu aroma-
 tica, quæ cū adolescent, per multas caulinum prominentias spinesse
 in horrescant. In quorum summitatibus globosa capitula, durarū,
 acutissimārū, spinarū ambitu stellatim circumvolvātur, quo
 rum colos alias nīndis, alias albus, interdum cœruleus inueniuntur:
 radix oblonga, lata, foris nigra, interne canicida, pollias crassitu-
 dine, odorata. Nasatur in asperis, & campestribus. Vim habet
 auctoritā. Pota mēses, & urinas pellit. Termīna, inflationesq;
 discauit. Contra iocinerum uitia, serpentium morsus & hausta ue-
 nena, cum uino prodest. Bibitur aduersus plurime, cū seminis
 pastinacæ drachma una: App. nsa, illata ue tubercula discavere
 prodit. Pota cum hydromelite radix, opif. horcas, & comilla
 libus medetur. De Aloë. Cap. xxiii.

Loë aliquibus Amphibion, aliis Hermision, aliis
 a Eryngion, aliis Tragoceros. Romans aloë, Barba-
 ris alre dicitur. Cuius folium salæ similiudinem

DE MEDICINALI MATERIA.

habet crassum, pingue, latū, rotundū, reorosus pandū. Folia utrinq; gerit, ex obliquis spinosa, rariuscule stria: a, brevia, Caulis emittitur non dissimilis antherico. Flos albus. Fractus hastulæ regiæ cognoscens. Graui tota est odore, & gustu amarissima. Radice una, cœu polo in terram depecta. Plurima, præpinguisq; in India gignitur, ex aqua coactus succus adfertur. Nasatur enim in Asia & Arabia, in insulis quibusdam, & maritimis ut in Andro, mini me succo extrahendo idonea, sed ad glutinando vulnera sane q; utilis, si detrita illuminatur. Duo succi genera. Quoddam harenosum, quod sidens crassamentum purissimæ esse uidetur. Alterum ad vocaneris imaginem uergit. Eligi debet syncæra, quæ nihil doli sensu, nitida, calcarorum expers, rufi coloris friabilis, ac vocaneris modo coacta, facile liquecens, eximiae amaritudinis. Improbatur nigræ, & fractu contumax. Cummi eam adulterant, quod deprehenditur gustu, amaritudine, & ualido odore: eo q; arguimento, q; digitis friata nō ad minima usq; frustra resolutur. Nec desunt, qui acaciam immitescant. Natura eius est spissare, exiccare, somnum allucere, & corpora densare, aluum resoluere. Stomachum repurgat binum colearium mensura, in aqua frigida, aut lacte pota. Sanguinis refectiones fistit. Regium morbum purgat, tribus obolis ex ad aqua, aut drachmæ pondere in potu. Desuorata cum resina, aut cù aqua, uel melle collo sumpta, aliū soluit. Purgationis perfectæ causa tribus drachmus sumuntur. Aliis purgatorius medicaminibus ammisita, prestat: ut minus stomachum infestent. Sicca glutinans vulneribus inspargitur. Vlceræ ad cicatricem perducit, cohoberq;. Eadem peculiariter exulceratis genitalibus medetur. Disrupta in funibus iungit. Condylo mata, rimis q; sedis ex passo sanat. Hæmorrhoidum abundantia, & sanguinis eruptiones fistit. Pterigia ad cicatricem ducit. Liuores, & insignita, ex melle tollit. Pruatim scabras lippitudines, prurigines q; angulorum, permulcat. Dolorem capitis sedat temponibus

poribus, & fronti illita, ex aceto, & rosaceo. Capillum fluentem continet, cum uino. Tonsillis, gingivis, & omnibus oris ulceribus, cum melle, & uino proficiat. Oculorum medicamentis torrentur, in munda, & candenti testa, pennaq; subinde uersatur, ut possit & qualiter torreri. Lauatur, ut quod sit barenosissimum, tanquam inuile subficiat, & leue, ac pinguissimum assumatur.

De Absinthio.

Cap. xxv.

Absinthium aliqui Bathypicron Aegyptij Somi, Romanii absinthium. Hærba uulgo cognita. Præstatius in Ponto, & Cappadocia. In monte Tauro nascitur. Vim habet calfaciendi, & adstringendi. Bilem expurgat, quæ & stomacho, et uentri inhæfit. Vrinam cit. Crapulam præsumptum arcet. Ad inflationes uentris, & stomachi dolores prodest, cum seseli, & nardo gallico potum. Fastidia disauit. Arguatos sanat madefacti dilutum, aut decocti ius, quotidie tribus cyathis haustum. Menses cit potum, aut cum melle appositum. Contra fungorum strangulationes conuententer ex aceto bibitur. Aduersatur ixie uenenis cum uino. Item acutæ, & muris aranei maribus, & draconis marino. Anginæ eo cum melle, & nitro perunguntur, & epinyctides ex aqua. Ad fugillata & oculorum catagines ex melle illinitur. Item auribus, si manat sanguis. Dentium, auriumq; dolores decoctum uaporis suffitu compescit. Decoctum in passo dolentibus oculis oblunxitur. Item præcordiis, & iocaneri, eritum cum cærato cyprino. Stomacho quoq; longa ualitudine laboranti cum rosaceo. Cum fícis autem, aceto, & erui farina, aquæ inter autem, lienoſisq; subuenit. Vinum ex eo fit, quod absinthiæ vocant, præsertim in Propondite et Trhaia, quo ad antedicta utuntur, cum febri carent. Alioquin in aestate propinant, & acceptam huic uino incolumentem, referunt. Inspersum arcis Absinthium, uestes ab erodentium iniuria uincit. Culces eo, & oleo perunctis abigit, & à corpore arct.

M

DE MEDICINALI MATERIA

Atramentum librarium diluto eius temperatum, literas à muri-
um ero fione tuetur. Existimatur liquamentum eosdem præstare
effectus. Attamen potionibus improbatur, quoniam stomachum
male habet, & capitis et dolorem. Sunt qui cocta amurca liqua-
mentum adulterant. De Marino Absinthio. Cap. XXVI.

Bsinthium marinum, quod aliqui Seriphium, Latini
Centonicum vocant, copiosissimum in Tauro monte,
iuxta Cappadociam, et in Thaphosiri Ægypti gigni-
tur: quo Astatici pro oliuæ ramo utuntur. Hærba est temuis.
Abrotom parui similitudine, referta minutulis seminibus, sùda-
mara, stomacho inimica. Ea grauitate olet, & cum quadam cal-
fatione adstringit. Id per se se, aut cum Orixa cœlum intera-
ceorum animalia teretes q; tineas adiecto melle enecat. Aluum
laevigat. Cum edulio autem, vel lenticula decoctum eadem præ-
stare potest. Pecora maxime pingue sunt hoc pabulo. Tertium
genus absinthio assignatur, quo Galatia alpibus finitima scatet.
Id patrio nomine Santorucum vocant: regionis, in qua nasatur,
cognomento, absinthio non dissimile, uerum subamarum est, non
adeo seminis foecundum. Eadem, quæ Seriphium potest.

De Abrotone. Cap. XXVII.

Brotonum alii Abutonon, alij Absinthium, Alij Hera-
clion alij Cholopœon, alij Absinthiomenon, alii Theli-
phoricon, alii Procampylon, Magi Neura phœni-
cos, alii Cynanchiten, Romani Absinthium ponticum, nonnulli
Thelythamnum, alii Glycyn ancona vocant. Duorum est gene-
rum. Fœmina quadam arboris specie fruticans candidat, crassum
ramulos foliis seriphii modo mirutum inafis. Floribus referta
est, comantibus in summo fuligore auri corymbis. Quod per aestu-
tem producit suauiter olet, cum grauitate quadam, & amaro gu-
stu. Id genus Siculum esse constat. Alterum mas vocatur, sar-
mentosum, tenui semine, uti Absinthium. Plurimum in Cappa-

doda gignitur, & Galatia Asia uocata, atq; in Syriae Hierapolit. Credu semē, tritū, et ferue factū ex aqua in potu auxiliatur, orthopnoicis, cōuulsis, ruptis, coxendicibus, urlmæ angustiis, mēsibus suppressis, aut remorantibus. In uino potū exitialū uenenorū atq; doñū est rigoribus ex oleo illinitur. Serpentes et substratu, et nādore fugat. Cōtra ieffus eorū cū uino potū prodest. Privatum effictum cōtra scorpionū, et phalāgiorū uenena. Oculorū inflamationib; bus cōmode illinitur, cū cotoneo colto, aut pane. Trifū cū farina hordeacea, decoctum q; tuberculata discutit. Irini compositionibus ammisctetur. De Hyssopo. Cap. XXVIII.

H Yssopum aliqui Later uocant, alii Cassialam. Aegyptii pesalē. Hærba nulli nō cognita, duū generum est montarum, et hortēse. Optimū est Cilicum. Vim habet extenuandi, et calfaciendi. Decoctum cum fias, aqua mille, ruta, potum q;, peripneumonias, diuturnæ tussi, suspiriosis, distillationibus, & orthopnoicis auxiliatur. Tineas enecat. Idem facit, si cum melle delingatur. Crassum humorem p; aluum extrahit, decoctum ex aceto mulso epotum. Ad subducendā aluū cum ficiis uiridibus detritis manditur. Vehementius addita Iri, Cardamomo, aut Trione deycit. Colorem in corpore fouet. Lierū, & aquæ inter autem, cum fico, nitroq;, inflammationibus quoq; ex uino illinitur. Cum feruente aqua impositum fugillata discutit. Cum decocto ficorum optime anginis ergari cōstat. Decoctum cum aceto dentium dolorem in collutione sedat. Inflationes auri aularū uaporis suffitu discutit. De Stichade Cap. XXIX.

STICHAS, quam aliqui Cyncliopa, alii Alabiadē, alii Pācration, nonnulli Stiphoniam: Aegyptij Suphlo, Magi Pythonis oasis: Romani Scoblebinam uocantes iuxta Galliam in insulis eiusdem nominis, è regione Massiliæ dignitetur, unde cognomentum accepit. Hærba terui semine, cōma Thymi longiore folio, subamara gustu, & aliquantum acris,

DE MEDICINALI MATERIA

Cuius decoctum Hyssopi modo ad pectoris uitia efficax est.
Antidotis miscetur. Viscera omnia, & uniuersum animantis ha-
bitum extenuat.

De origano.

Cap. XXX.

Rigatum Heracleoticum, quod & Cornelion uo-
cant: folium habet hyssopo non dissimili, umbellamq;
non in rotæ speciem orbiculatam, sed ueluti multifida
semine in summis uirgis haudquam denso. Excalfacit. Vn-
de decoctum cum uino potum demorsis à serpente conuenit. Si
cautam, aut meconion hauserunt, ex passo, h. gypsum, aut ephe-
meron, ax aceto mulso propinatur. Ruptis, conuulsis, hydropi-
cis cum fico esuidatur. Aridum acetabuli mensura potum in aqua
mulsa, atros humores per aluum extrahit. Menses ciet, & tussi
cum melle linctum medetur. Ad puriginem pforas, regiumq;
morbum decocti ius in balneis prodest. Succus uirentis tonsila-
borum, unam, et oris ulceras sanat: et per nares ex oleo irino infusum
trahit. Aurium dolores cum lacte mulcat. Conficiatur ex eo, & ce-
pis, & rhois frutice, quo ad obsonia utuntur, uomitorium medici-
mentum, his omnibus in auro pre uase per tricenos dies insolatis,
dum carnae sydus flagrat. Hærbae autem, substratu serpentes
fugantur.

De Omtide. Cap. XXXI.

Væ Omtis appellatur, cædidiore est folio, non dissimi-
lis hyssopo. Semen ueluti coniunctos corymbos ha-
bet. Vis ei Origam Heraclii, sed multo inefficior.

De Sylvestri Origano, Cap XXXII.

Ylvestre Origanum aliqui Panace heracion, alii ca-
nylam uocant, ex quibus est Nicander Colophonius.
Foliis est Origani, ramis tenuibus palmum altis: in
quibus umbellæ anethi infunt. Flores candidi. Radix tenuis, suo
peruacua Peculiariter per caulis à serpente, folia, & flores ex uia-
no poti, auxiliatur.

De Tragorigano. Cap. XXXIII.

Ragoriganum teruis, frutex est, sylvestris Serpilloj aut Origano similis folio, & ramulis. Quibusdam in locis uirentius inuenitur, & latioribus folijs. satis glutinosum. Alterum exilibus surculi, ac tenuibus felii, quod alii qui prassim vocauere. Optimum est Cilicum, & Cretense, & Smyrneum, & in Chio, Coz prouentens. Omnia exalfaciunt. Vrnam cident. Aluo accomnodantur. Decocto poto bilem deiticiunt. Lienofis ex aceto bibere prodest. Contra pota ixiæ uenena in uino bibuntur. Menses trahunt. Peripneumonitis, tussientibus, ex melle in eclegmate dantur. Grati, ac mitis eorum posatio est. Quare cibum fastidientibus, & stomacho acide ructanti, imbeccalique traditur. Item si à maritima iactatione nausea, & aestus præcordiorum excitetur. Tumores uero cum polenta discidunt.

De Pulegio. Cap. XXXIIII.

Lichona Græci, aut blechron alijs Arsencanthon, Latini Pulegium vocant, Galli Aluolum, Aphri Apoleium.

Quidam Galisopsum. Hærba vulgaris notificæ. Extenuat calfact, decoquit. Menstrua, secundas, ac partus elicit. Pulmonis uitia ex melle, & aloë potum extrahit. Conulsis auxiliatur. Nauseas, stomachiq; intercisiones, ex posci pmulcat. Atramentum per aluum exigit. Bibitur in uino utilissime contra serpentiū morfus, Defectos animo recreat, cum aœlo naribus obiectum. Gingivias arefacti cinere corroborat. Illitum cum polenta inflammationes omneis sedat. Podagrìs per se subuenit. impeditum usq; dum rubescat locus. Cum cærato uaros extinguit. Linosis cum sale utiliter illimitur. Decoctum eius ablutas prurigines mitigat. Conuersas uulvas corrigit. Contra inflationes, ducriasq; uulvae, in defessiones conuententer adiucatur. Vocant alii qui Blechona, quoniā dum floret gustatum à pecoribus, balatum concitat.

DE MEDICINALI MATERIA

De Dictamo.

Cap. XXXV.

Ictamum, aliquibus sylvestre pulegium vocatur, aliis
d embacron, aliis Belouacos, aliis artemedion, aliis,
Cretici, quibusdam Ephemeron, nonnullis Eldia, aliis
quibus Belotocos, aut duracion, aut Helbunion, Romanis usi-
lago rusticæ. Cretensis herba est, acris, leuis, Pulegio similis, sed
maioribus foliis, quæ tomento quodam, spissaq; lanagine pube-
scant. Florem nullum, aut semen proferit. Præstat omnia, quæ san-
cium pulegium sed efficacius multo. Non potum modo sed ap-
positum quoq; aut suffitum, defunctiones partus ejicit. Produnt in
Creta capras sagittis percussas, huius herbæ pastu, eas excute-
re. Purgandi uim habet succus illius, aut cum polenta tritus, her-
ba impactos pedibus, reliquo' ue corpori aculeos, illius refigit.
Ad hennis dolorem efficax habetur. Siquidem ipsum immunit.
metunt semen æstate, et autumno. Radix eius gustu calfact. Par-
tus accelerat. Succus cum uino potus, contra serpentum morsus
præsidio est. tanta herbæ facultas est, ut olfacta abigat bestias,
quæ uenenato ielu saeuunt, appesuq; exammet. Vulneribus fer-
ro illatis, & uenenatis morsibus, infusus succus præsentis eo est
remedio, si ejam ab infusione statim in potu assumatur.

De Pseudo dictamo. Cap. XXXVI

Vod pseudodictamum uocant, multis in terris nasci-
tur antedicto simile, sed minus, quam illud acræ. eos-
dem effectus præber, sed inefficacius multo.

De Cretensi dictamo. Cap. XXXVII.

Efertur à Creta alterum dictami genus felis sifym-
brii, ramis majoribus: in quibus flores sylvestris origi-
ni, nigri, molles. Odor filiorum inter sifymbrium, &
saluiam iucundissimus, efficax ad eadem, sed uehementius nates
ferit. Miseretur emplastris, & medicaminibus, quæ aduersis ser-
pentum iniurias configuntur, iheriaci uocant.

De Salvia. Cap. XXXVIII.

Lelisphacon aliū elaphobuscon, aliqui phacon, aliū Ciosmin, aliū phagnon, Aegyptii Becon, Romani Saluiā vocant, Frutex est ramosus, longus, uirgas habens, que drangulas, & canas. Folia mali cotonei effigie, sed longiora, asperiora, crassiora, & quæ sensim attritarum quasi uestium scabridem referant, hirsuta, subalbida, perq; iuando odore, sed graciui. Semen summis in caulis sylvestri Ormino simile gerit, in asperis nasatur. Menses cit, et urinas decoctū foliorum, ramorumq; potum. Partus extrahit. Pastinacæ marinæ in libus auxiliatur. Capillos dentigrati. Vulnerum sanguinem cohicit. Tetraulceræ purgat. Sestium pruritus sedant rami, flosq;; si decocto eorum foueantur.

De Menta. Cap. XXXIX.

Edyos non satuum, aliū Mintham, aliū Calamintam,

h Latini Mentam uocant, aliū Nepetam, Aegyptii Tis,

aliū perxo, aliū Maratho. Cognita hærba est, calfacienti, adstringendi, atq; exicandi uini habet. Si sit sanguinem potio ex aceto succo. Tinea in uentre teretes enecat. Venerem stimulat. Singultus, uomitiones, cholerasq; sedant, termi ramuli cum acidì granati succo poti. Suppurationes discutit, si cum polenta illinatur. Imposita fronti capitis dolores mulcat. Mammas, si tenebantur, aut lacte turgeant, compescat. Cum sale canum meribus illinatur. Aurium doloribus cum aqua mulsa subuenit. Vuluae ante coitum admota, conceptioni resisteat. Lingua scabridem confricta levigat. Coire lac, densariq; in caseum non patitur, si folia potionibus lactis immergeantur. In summa stomacho utilis est. Et in condimentis peculiarem gratiam habet.

De Mentastro

Cap. XL.

f Yluestrem mentam, Latini Mentastrum uocant, hirsutiore folio, & prorsus maiore, quam Sisymbrii, graviori odore. Quare minus ad sanorum usus expetiuntur.

DE MEDICINALI MATERIA

De Calamintha. Cap. XLI.

X Calaminthæ generibus, quædam montibus familiariis, folia Ocimi habens, incaria, surculos aridos, & caules angulosos, purpureum florem. Altera Pulegio similis est, sed maior. Quam sylvestre Pulegium ideo appellant, qd odore ipsam æmulatur. Nepetam Latini uocant. Tertia Mentastro cognata est, felijs oblongioribus, caule, & ramis maioribus, quam superioris, sed uiribus inefficior. Omnia foilia gustu feruentia, & acris. Radix superuacua. Nascatur in campestribus, asperis, & aquosis. Potu, aut illitu demorsis à serpente opitalatur. Decoctum potu menses, & urinas expellit. Ruptis coniulis, ortopneæ, torminibus, cholerae, rigoribus qd auxiliatur. Regium morbum expurgat. Presumpta in uero uenenis resilit. Tineas, cæteraq; interaneorum animalia, cum sale, & melle cocta, enecat. Nec secus cocta, cruda ue si teratur. Elephanticos fistulas adiuuat, si postea serum lactis elibatur. Folia d. trita si in uellere subijcantur, menses extrahunt, & partus enecant. Ac sensa, aut substrata serpentes fugant. Nigris aciculatus conditum reddunt, in uino cocta, & illuta. Sugillata tollunt. Calamintha ischiadicis imponitur, ut concretum humicrem euocet sumam autem exurens. Vermes necat si coccus auribus insillatus.

De Thymo. Cap. XLII.

Hymon quidam Cephaloton, alijs Ephymum, alit Thyrfion, Latini Thymum, Aegyptij Stephanen, Dani Mosulam. Thymum ab omnibus cognoscatur, surculos frutex, exiliis folijs, & angustis circumdat, & puluis in cacaumine flore purpureo refertis. Gracilis sclo, & petroso prouent. Uim habet hanc, ut cum sale, & acto potum, fituitam per aluum detrahatur. Decoctius prodest orthopneias, & hanc latortibus. Tineas uenoris exigit. Menses, partus, & secundas pellit. Urinas ciet. Cum melle in eclegmate faciles facit excreiones.

Recentes tumores discutit cum acetō illitum. Concretum sanguinem dissoluit. Verrucas thymi colorem reddentes, penfilesq; tollit. Ischiadias cum uino, & polenta impositum subuenit. Hebetibus oculis in cibo prodest. Perquam utile pro condimento, aum taxat ad usus eorum, qui recte ualent.

De Satureia. Cap. XLIII.

Satureia nota est. Gignitur in asperi locis, & tenui solo. Thymo similis, minor tamen, & tenerior. Deserit spicam florū plenam, diuq; permanentem. Eadem potest, quæ Thymum si modo consimili sumptiterit. Aptius sanus usus. Est etiam num quædam sativa, sylvestri prorsus minor, quæ propter mitiorem acrimoniam commodius in abos recepta est.

De Serpylo. Cap. XLIII.

Serpillum aliqui zygis sylvestrem, ali Polion uocant. Aegypti Meruopyum, Latini Serpyllum. Duorum generum est. Hortensium odore Sampuchum imitantur, atq; in coronas addi solet. Cui à serpendo nomen inditum est, quoniam si qua eius particula terram attingat, ibi radices demutat. Folia, & ramulos Origani habet, sed candidiores. In macerijis multo procærius affurgit. Sylvestre zygis appellatum non serpit, sed in altitudinem incresat, ramulos ædens tenues, scariosos, foliis refertos longioribus, quam Ruta, & durioribus, angustis. Flores incande olen, gustanti acres. Radicis nullus usus. Nascitur in petris factio efficiens, atq; magis ex calfa- ciens, & ad medendi usum aptius. Menses trahit. Vrinam potu- ciet. Torminibus, ruptis, uulsi, & iocineris inflammationibus, auxiliatur. Et aduersus serpentes potu illitu' ue. Capitis dolores mulcat coctum adiecio rosaceo, & madefactum in acetō. Maxime uero Phreniticis, & lethargias conuerit. Cruentos horribilis sedat, sucais drachmis quatuor ex acetō potu.

DE MEDICINALI MATERIA

De Sampacho.

Cap. xlvi.

Ampachū aliqui nominant Amaracū, alii triphillon,
S alii agathides, alii Cneacion, alii acapnon, Pythagoras
chramben, Egyptii Sopbo, Armenii Myuron, magi
Ichrei asinum, aut Hecigonon Isidis, Romani Maioranā, in Cy=
pro, et Cyziceno laudatissimū. Secundum sibi locum uendicatum
Ægyptiū. Amaracū gens Sicula, et Cyzicena appellat. Herba est
ramosa, p terrā repens, foliis eius calamithæ, quæ tenui felio cō=
stat, letophyllos appellatur, hirsutis, et rotundis. Suauissimū odo=
rē spirat, ideo coronis inseritur. Vis eius exalfaciens. Succus de
cocti potus conuenit inapientibus hydropycis, & iis, quos urinæ
difficultas, aut tortina excruciant. Illata ex melle arida folia, su=
gillata tollunt. Menses subdita in pessō trahunt. Cōtra scorponis
ictum ex aceto, & sale illinuntur. Luxatis, tumoribus q; cærato
excepta imponuntur. Aduersus oculorū inflamationes, tumores q;
cū polline polentæ illini prōdest. Acopis, malagmatisq; calfacen=
di gratia commiscetur.

De Serula campana. Cap. xlvi.

Ertula campana laudatissima in Attica, & Cyzice,
S et Cartagine nata. Cuius color viarius est croco, boni
odoris. Nasatur et in Capparia circa Nolā, colore in=
luteū anguescente, odore infirmo. Vum habet adstrictorigm. In=
flamationē omnē emollit, præserim, quæ i oculis, vulna, sede, aut
estibus erūpat, si ex passo cocta illimatur. Interdū aūe addito cū
luteo assato, aut fœ vegeta farina, liri semine, aut polline, aut co=
pitulis papaueris, intybo' ue. Recētes mulceridas per se cū aqua;
& ulcera manantia in capite, illata cū creta chia, uino, aut galla
sanat. Stomachi dolores & cruda, et cocta cū aliquo ex antedi=
ctis leuat. Doloribus aurū mitigandis cruda ex passo insillatur.
In aceto, aut rojaceo madefacta, cipitis dolorem lenit.

De Maro

Cap. xlviij.

Arūm aliqui Origanda, aut Hylobriion uocant. Herba

ba cognita uulgo furailosa, flore origani foliis multo candidioribus, flore odoratiore. Vm habet sisymbrio confimilem. Substrin git enim, & modice calfact. Qua de causa illitu si p̄petua ulcera fistit. Et in calidas illitiones additur. Iuxta Magnefia & Tral leis copiosissima gignitnr. De ocimastro. Cap. xlviij.

Cinos, aut aconos à græcis dicatur, ab aliis sylvestre ba silicum. Latinis ocimastrum tenui, sicco q; ramulo h̄er ba, Ocymo similis, odorata, sed hirsutior: qua coronæ facilitantur. A nonnullis clitoribus colitur. Menses, & aluū pota fistit. Illita panos, igne q; sacrū sanat. De Bacchare. Cap. xlix.

b Accharis h̄erba fruticosa, que in coronas additur: cuius folia aspera sunt, media violæ, et herba magna magnitudine.

Caulis angulosus, cibiti altitudinē petens, ad ratis appen dicibus aliquālū asperis, flore purpureo subalbicâte, odorato, radicibus ueratro nigro similibus, qbus odor inest cinnamomo proximus. Asperū, squalidū q; solū amat. Radix in aqua decoctū rupis, uulsi, præcipitatis, spirandi difficultati, salutaris. Item diutur nœ tussi, & urinæ difficali. Menses pellit. Cōtra serpentū mersus utilissime datur i uino. Recēs radix apposita partū extrahit. Puer peris eius decoctū in desessionibus prodest. In diapasmata utiliter inseritur, iucundi odoris gratia. Folia, utpote quæ adstringat, capitis doloribus illitu profunt. Oculorū inflamationib; membris tumentibus à partu, & gilopis incipientibus, igne q; sacrī auxiliantur. Odor somnum gignit. De Ruta. Cap. i.

Vta duplex, montana, quam aliqui Ryhen montanam vocant, & hortensis, quam Egyptii Epnubum, Syri, Armala, alii Besasa, Aphri Cburma. Montana, sylvestrisq; acrlor est, & in cibis damnata. Sativa uero, quæ sub bore ficus enascitur, magis in abos admittitur. Vtraq; urit, calfact, exulerat. Urinā ciet. Nēstrua pellit. Aluū fistit potu, cibo ue. Letaliū medicamentorū antidotum est, si semen ex uino acetata

DE MEDICINALI MATERIA.

buli mensura ebibatur. Folia per se præsumpta, aut cum nuce in glande, aridisq; ficiis, in fficaces uenerorum uires reddunt. Contra serpentes simili modo sumere conuenit. Gentianam cibo, potu'ue extinguit. Cum anetho sicco decocta, tormina sedat. Facit ad pectoris, laterumq; dolores, difficultatem spirandi, tusses, pulmonis inflammationem, coxendicum, articulorumq; cruciatu, & rigores febrium aracitu repetentes, pota, ut antedictum est. Item ad inflationes coli, uulue, rectiq; intestini, decocta, & imposita. Fœminas uulue strangulatu liberat, si à genitali sede tenus cum melle subiiciatur. Ferre facta ex oleo, & pota uentris tenuis ex aut. Articularis doloribus ex melle, aquæ inter cutem cum fias illinitur. Eisdem in potu auxiliatur, decocta in uino ad dimidias parteis, & obliterata Cruda, conditaq; cibo, uisus aciem exatet. Dolores oculorum cum polenta lenit. Doloribus capitis cum roscœo, & aceto illata auxiliatur. Proffuentem narikus sanguinem fistit, trita & indita. Testium inflammationibus cum laureis foliis imposita, & eruptionibus papularum cum myrto, & carato profest. Cum pipere autem, & nitro afficta, albæ uitiligini medetur. Cum eisdem illata formulationes tollit, & uerrucas que thy mi florem repræsentant. Cōtra impetigines cum alumine, et melle utilissime imponitur. Succus in malo punica calice cofactus, aurum dolori efficaciter infunditur. Hebetudinem oculi qui sensere, ruta cum jœniculi succo, ac melle peruneti insuantur Ignem sacrum, ulcera, quæ serpunt, aut in capite manant, cum aceto rosaœo, & ærusa persanat. Mansa alliorum, cœparumq; acrimoniam domat. Montana si copiosus estur, interficit. Dum florem promitt, & ad marias colligitur cutem inflat, & rubore quodam interficit, cum pruritu, ac uehementi inflammatione. Exportet itaq; eam unct s antea manibus, & facie colligere. Tradunt succum gallinaceis pullis insparsum feles arcere. Adiūcunt eam, quæ in Macedonia circa Olchithum annem prodeat, comedentes interimere.

Montuosus autem is locus, viperis scatet. Semen eius potum contra intestina uitia efficax est. In antidota commode additur. Contra incontinentiam urinæ tostum semen septenis diebus potui datur. Radix huius montarum Moly uocatur. Sylvestris ruta satiæ similis est. Prodest comitalibus, et coxendicam doloribus. Menstrua mouet. Partus enecat. Acrior est viribus, q̄ hortensis, & ualidior. Sylvestris ut pote noxia, abis abdicitur.

De Sylvestri Ruta. Cap. LI.

Vtam Sylvestrem aliqui appellat Hypericon, alijs androfemon, alijs Coron, alijs Chamæpityn, Romani Hederalem, aut Centonalem, Aphri Churma seminacēd.

Odor seminis resinosus est. Ideo chamæpitys aliquibus nominatur. Frutex est surculosus, rubescens. Folia rutaæ figura, flores lueti, qui digitis triti sanguineo succo manant. Vnde androfemon uocatarunt. Ramuli subhirsuti. Silique terebes hordei effigie, in quibus semen nigrum resinam olens. Gignitur in cultis, & asperis. Vrinam dicit. Menses appositu trahit. Pota cum uino quarta na liberat. Folia cum semine ambustis illitu medentur: & diebus quadraginta epota ischiadicos sanant. Vocant etiamnum hoc modo sylvestrem Rutam, quod in Cappadocia, & Galatia Asiae finima Moly dicitur. Frutex est, qui ab una radice multos emittit caulinulos. Folij multo, q̄ alterius Rutæ longioribus, tenerioribus q̄, odore graui, flore candido, capitulis in circunference paulo maioribus, q̄ satiæ Rutæ, quæ tribus maxime partitus constant. In quibus triangulum semen, subruffum, gustu amarum recluditur. Cuius est usus. Semen autumno maturescat. Quod cū melle, uino, croco, & foeniculi succo, ac gallinaceo felle, teritur contra, retusam oculorum acam. Sunt, qui eam armalam uocent, Syri Beſſan Qui Cappadociam incolunt, Moly, quoniam quandam cum Moly seruet similitudinem. Radice nigra, flore candido. In collibus, & lato solo prouenit.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Moly.

Cap. liij.

Oly aliqui sylvestre Leucoion appellat. Folia habet graminis latiora, humili sparsas: florē albæ violæ similem, sed minorem, lacteī coloris. Caule candidum quaternum cibitorū. In cuius caamine inest aiquid, quod alijs speciem referat. Radix parua, bulbosa, quæ mirū in modum ualeat ad apriendas uulnas, si trita cum iurino unguento in pessō subiciatur.

De Panace.

Cap. liii.

Anax nonnullis Heracleum dicitur: ex quo Opopanax colligi solet. Plurima ex parte in Bœotia, & in Phocide Arædæ nascitur: ibiq; compendii casua studiose colitur. Foliis est asperis, in terra iacentibus, hærbacei coloris, ad fculnea accendentibus, in ambitu quinquepartito diuisis. Caule ut ferulae alissimo, qui lanugine quadam incanescat. Folii etiam minutiōibus obſitus: Muscariis seu anethi in caamine: flore luteo, & femine odorato, feruenteq;. Radices habet multas ab origine una candidas, graueolentes, crassi corticis, & amari. Nascitur in Cyrenæ Libyæ, & Macedonia. Excipitur succus incisa radice, recenti œulium pullulatu. Ea candidum succum emittit, qui ficcatus in summa cuto croceum colorem contrahit. Effluentem autem succum excipiunt folius excavato solo stratis, quæ ficcati tolluntur. Simili modo caule messibus inciso, profluentem succum eximunt. Meliores ex radicibus albæ, rigidæ, & ficcæ, ingustabiles, aromaticæ, feruentes gustu. Fructus ex media ferula cibo iloneus est. Sed ex agnatis stolonibus, ab usu cibario abhorret. Maxime in hoc succi genere probatur, q;amarissimus, interne albus, aut subfulvus, foris ad croci colorem inclinans, laevis, pinguis, friabilis, statum in aqua eliquescens, graui odore. Niger improbarur, ac mollis. Adulteratur ammonaco, aut cera. Sed synceri experimentum est, si digitis in aqua friatus resoluatur, & lactescat. Exalſacit, mollit, extenuat. Februum rigoribus,

uulsi, ruptis, laterum dolori, torminibus, stillicidio urinæ conuenit. Contra uescicæ scabiem ex aqua mulsa, aut uino bibitur. Menses trahit. Fœnum eneatt. Inflationes quæ uulua male habent, duriciasq; ex melle impositus discutit. Ischiadicis illinitur. Aco-
pis, & capitilis medicamentib; amnisatur, Carbunculos rum-
pit. Podagrīcīs cum uua passa illitus subuenit. Dolore dentium li-
berat, cauis indicus, Oculorum aciem excitat. Ex eo, & pice op-
timū fit emplastrum contra bestiarum morbi, quæ in rabiem
efferantur. Ramenta radicis uulue admota, partus extrahunt.
Ad uetera ulcera efficax est. Nudata ossa corpore operit. si tri-
ta cum melle illinatur. Semen cum absinthio sumptum menses
pellit. Cum aristochia prodest, aduersus animalia, quæ uenenū
eiaculantur. Contra uulue strangulatus in uino bibitur.

De Panace Asclepii. Cap.liii.

Anax Asclepii caulem à solo emittit tenuem, cibitalem
geniculatum maioribus, q; fœniculi foliis, hirsutioribus,
odoratis, aureo flore, acri, odorato, ex muscarii depen-
dente. Radix parua est, & tenuis. Auxiliarem vim habent flo-
res, & semina contra ulcera, phagedænas, & tuberculæ, si trita
cum melle imponantur. Aduersus serpentes ex uino bibuntur, &
cum oleo illinuntur. Aliqui panaces sylvestre origanum uocant,
ali Cunilam, de qua in origine mentione diximus.

De Panace Chironio. Cap.lv.

Anaces Chironium in Pelio monte maxime prouenit.
Folium eius amaraco simile. Flos aureus. Radix par-
ua, quæ non alte demittitur, gustu acri. Potaradix ser-
pentium ueneno resistit. Illata coma eadem præstat.

De Ligustico. Cap.lvi.

Igusticum, quod alii Panaciam, alii Panaces uocant,
plurimum in Liguria nascitur, in mole Apennino al-
pibus cōtermino. Vnde nomen traxit. Panaces incolæ

DE MEDICINALI MATERIA

non ab re appellant: quoniam & radice, & caule heracleotico pa-
naci simile sit, & uribus eisdem præditum. Gignitur in alissi-
mis, asperis & montibus, ac umbrosis, maxime iuxta riuos. Cauli
cultur fert anethi, geniculatum, tenuem, & in circuitu folia ser-
tulae campanæ, molliora, odorata, prope uerticem graciliora, &
longæ magis diuisa. In circumne muscariū, in quo semen depen-
det nigrum, durum, & oblongum, fœniculo proximum, gustante
acre, & aro na olens. Radix candida, heracleotici panacis simi-
lis, odorata. Radicis, seminisque uis excalfactoria, concoquens. Pro-
dest ad intestinos dolores, tumores, conæctiones. Item ad infla-
tiones, præsertim quibus Stomachus turget. Et contra serpentium
ictus. Vrinas, & menses potu trahit. Eosdē præstat effectus ap-
posita radix. Semen cum radice oxyporis, et medicamentis deco-
quentibus ammiscetur. Stomacho perq̄ utile. Quare pro pipere
utuntur eo indigenæ ad obsonia. Adulteratur semine quodam si-
mili. Quod facile gustu discernitur. Amarum enim est. Alij se-
men fœniculi, aut Seselis ammisenentes Ligusticum dolo uitiant.

De Pastinaca.

Cap. lvy.

Asturiascam sylvestrem, aliqui Ceratconiam vocant,
p Latini rusticam pastinacam, aliqui Carotā, Ægyptij
Babubylon, Aphri Sicham. Folia Gingidii habet, la-
tiora subamara, caulem rectum, scabrum. Umbellam similem
Anethi, in qua flores insunt candidi, et in medio purpureū quid-
dam, ferme croceum. Radix digitu crassitudine, dodrantalis, odo-
rata, q̄æ cocta maditur. Semen potum, uel impositum menstrua
mojet. Iis cōuenit in potionē, quos urinæ diffiultas torquet, aut
lateralis dolor excruciat, aut si aqua cutem subiit. Serpentium
morsibus, i. fibibusq; prodest. Præsumentes eam nulla affici iniu-
ria à serpentibus traduntur. Conceptus adiuuat. Radix urinam
pellit. Venerem stimulat. Partus apposita encit. Folia trita, &
cum mele imposta phagedænas ulcerum purgant. Sativa ad eas
dem

dem pollet, inefficacior tamen, & abo aptior.

De Seseli.

Cap.lviii.

*S*eseli Massiliense, quod nonnulli Sphagnon vocant, folia Foeniculi habet, crassiora, caulem vegetorem. Vmbellam Anethi, in qua semen oblongum, angulosum, degustanti acre. Radix longa est, iucundi odoris. Semen, & radix ex calcificandi uim habent. Potu straguriae, & orthopnoeae mendetur. Suffocationibus mulierum, comitilibusque profundunt. Menses, & partus trahunt. Ad omnia interna mala pollut. Tussim ueterem sanant. Semen cum uino potum concoquit, & tormina discutit. Epialis febribus utile. Contra perfrictiones in itineribus, cum pipere, & uino bibitur. Capris, cæterisque pecudibus datur in potu, quo scutulus suos fœtus emitantur.

De Aethiopicō Seseli.

Cap.lix.

Ethiopiae Seseli, quod Ægyptij Cyonū phricem vocant: folia habet Hederæ, minora, & ad Periclymeri modum oblonga. Frutex migrat, palmitibus in bina cubita extensis, ramis sesquipedalibus, capitulo Anethi. Semine in Tritia more denso, rugro, amaro, Massiliensi odoratiore, et acriore, multum suavi.

De Peloponnesi Seseli. Cap.lx.

*P*eloponnesi folia habet Cicutæ, latiora, & crassiora. Caulem supra Massiliensis magnitudinem, ferulaceum, et latum in circumflexu capitulu, in quo semen latius odoratum, et carnosum pendet. Eisdem uiribus praeditum est. Nascatur in asperis, riguis, & collibus inuenitur etiamnum in Ida monte.

De Cretico Seseli.

Cap.lxi.

Ordylium, quod aliqui Creticum Seseli vocant, iuxta Ciliciam in Amaro monte nascitur herbula surculosa, semine duplo rotundo, scutulorum effigie, odorato subacri. Cotta urinæ difficultate bibitur. Potu cit menses. Succo seminis, caulisque uirentis, ternis obolis ex passa decem diebus hauisto, renes sanant.

N

DE MEDICINALI MATERIA

tur. Efficax est radix ad ciendas pectoris excretores in deline
etu cum melle. De Sisone. Cap.lxii.

Ison exiguum semen est in Syria natum, Apio simile, nigrum,
feruens, oblongum. Contra lienis uitia bibitur. Vrinæ diffi-
cilitatem potu emendat. Remoratos menses citat. Quo in
condimentis cū cucurbita, & aēto indigenæ utuntur. In cœcum
ne granula multa gerit. De Amso. Cap.lxiii.

Nisi semen paruum est in Syria natum, apio simile
est, magnum, ferauens, oblongum. Contra lienem, et urinam,
quæ ægre redditur, bibere prodest. Retardatos menses
pellit. Id incolæ ad condimenta usurpare solent, & cum Cucurbi-
ta in aēto decocta assumunt. Amsum in summa excalfacit, exic-
cat: Oris halium incundiorum facie. Doloris leuamentum præstat.
Vrinam ciet. A quā, quæ subiit cutem, dissipat. Potum fitim cohi-
bet, animalium uenient aduersatur. Valet ad inflationes, aluumq.;
Alba fœminarum profluvia fistit. Lac ad mammas elicit. Vene-
rem stimulat. Dolores capitis leuat suffitum naribus. Cum rosa-
eo tritum, instillatumq.; fractis auribus medetur. Melius semper
rectens, plenum, non furfurosum, odore præflans. Inter prima lau-
datum est, creticum, Proximum ægyptium.

De Caro. Cap.lxiiij.

Arum semen est vulgaris notitiae. Excalfacit. Vrinam
cōcit. Stomacho utile. Os commendat. Concoctionem
adiuuat. Mistum antidotis, et oxyporis anisi uicem præ-
bet. Radix cocta pastinacæ modo mandatur.

De Anetho. Cap.lxv.

Nethum, quod estur, aliqui Polygida vocant, alijs am-
œtum. Magi Cynocephali genitaram, aut capillos, alijs
Mercurii semen, Latini anethum, Aphri Siciam, Egyp-
tij adracum. Daci Pulpum. Aridi anethi comæ, seminisq.; deco-
ctum, potu lac euocat. Inflationes & termina sedat. Aluum, no-

missionesq; fistit. Vrinas ciet. Singultus lenit. Oculorū acie hebeat, Geniturā restinguunt affidue potum. Fœminis uulue malo opportunitas ad defensiones uile. Cōdylomata illitus eius amis tollit.

De Cumino satiuo. Cap.lxvi.

Vminū satiuū ori gratū est. Sed multo magis Aethiopicū, quod Hippocrates regiū appellauit. Secūdum locū tenet Egyptiū. Reliqua sequuntur. Prouenit in Galatia, in Asia, Cilicia, et Therētia, et plenissimis aliis tractibus. Excalfacit, astrinxit, exiccat. Ad tormina, inflationesq; conuenit, coctum, et cū olio inditū, aut cū hordeacea farma illitū. Orthopnoias datur in posci. De morsis à serpente in uino. Testiū collectionibus auxiliatur, impositū cum uua passa, aut lolii farina, cærato' ue. Menſiū abundātiā inhibet. Cōtritum autem in acetō, et naribus obiectū sanguinis profluvia fistit. Colorē bibentū, aut perunctoriū mutat in pallorē.

De Sylvestri Cumino. Cap.lxvii.

Sylvestre Cuminum, siue sylvaticum, plurimum, efficaciusq; in Lycia, & Galatiæ Asia, atq; Carthagine Hispaniæ gignitur. Frutice paruo, dodrantali caule, ac termini, quaternis, aut quintis foliis tenuibus, ueluti ferratis, et Gingidi diuisura. In cacumine capitula quina, aut fena habet, mollia, rotunda, in quibus est semen acerosum gustu satiuo acriore. Natura satur in collibus. Bibitur semen ex aqua aduersus tormina, inflationesq;, item cōtra ueneratas bestias ex uino. Singultus ex aucto sedat. Stomacho uile, quem humor uexat. Sugillata tollit, si manducatum cum melle, & uua passa illinatur. Testiū inflammationibus, adiectis eisdem medetur. Est et aliud sylvestris Cumini genus, satiuo non dissimile, quod à singulis floribus penſilia promitt cornicula, in quibus semen est melanthio simile: quod potū omnū serpentium morsibus præfido est. Calculosis, & ijs, qui urinæ stillatio uexantur, aut concretū sanguinē cum lotio reddunt, auxiliatur. Sed Apii semen feruefactum postea bibendum est.

DE MEDICINALI MATERIA

De Amnio.

Cap.lxvij.

Ammi Latinī Ammū Alexandrinū, nonnulli Æthiopia-
piam: quidā regium Cuminum appellant. Pleriq; diuer-
sarum naturarum esse Æthiopicum Cuminum: & am-
mum existimat. Vulgo notum est, semen exile, multo minus Cu-
mino, Origanum resipiens. Eligendum est purum, minime furfu-
rosum. Vis ei excaffatoria, feruens, & excaccans. Facit ad tormi-
na, urinæ difficultatem, serpentium ieius cum uino potum. Men-
strua ciet. Miscetur derodentibus cantharidum medicamentis, quæ
Ecdoria vocant, ut inde exortis urinæ difficultatibus resistat. Su-
gillata cum melle tollit. Colorem potu, aut illiu mutat in pallo-
rem. Suffitum cum uua passa, aut resina uulvas purget.

De Coriano.

Cap.lxix.

Orium, aut Corianum Ægyptij Ochion vocant. Vulga-
ris est notitia. Vim refrigeratoriā habens. Quare illū
cum pane, aut polenta, ignibus sacris, et ulceribus, quæ
serpunt, medetur. Epinyctidas cum melle, uel uua passa, testium
inflammationes, carbunculosq; sanat. Cum faba fresa strumas, et
tuberculā discurrit. Tinea orū interane expellit, semen cum posso-
potum. Genituram adaugit. Largius tamen sumptum, mentem nō
sine periculo mouet. Quare continuo, & copiosice usu abstinen-
dum. Succus cum cerusa, spuma ue argenti, necnon acetō, & rosa
œo illitus, ardentes summae inflammationes emendat.

De Hieracia.

Cap.lxx.

Ieracia magna, aliis Sonchites, Romanis Lampuca,
h Poenis Sibileas, caulem emittit asperū, subrubrum spi-
nosum, cauum, folia ex internallis rariuſaſe diuifa, ſi-
milia Suncho per ambitum, luteos flores in oblongis capitulis.
Vim refrigerandi habet, & modice substringendi. Vnde illita,
stomachο & ſtuanti, inflammationibusq; prodeſt. Succus eroſio-
nem ſorbitione mitigat. Hærba cum radice illita, uibratis à ſcor-

LIBER TERTIVS

99

pione istibus auxiliatur. De Hieracia parua. Cap.lxxi.

Ieracia parua, quā aliqui Sonchiten, alii Entimō agrion,
 b Romanū Intybū sylvestrem uocant, folia ex interuallis
 habet diuisa in ambitu. Cauliculus teneros, uirentes, in
 quibus lutei flores orbem circinantes emicant. Vim suam ad ea-
 dem, ad quæ superior, impendit. De Apio. Cap.lxxii.

Atrium Apium ad eadem, quæ Corianum, conuenit.

f Inflammationibus oculorum cum pane, aut polenta illis-
 mitur. Efluantem stomachum mulcat. Mammarum du-
 riciam reprimit. Vrinam ciet, siue crudum, siue coctum edatur.
 Decoctum eius, radicisq; potu, uenenorum noxae resistit, quam
 uomitiones excitet. Aliuū cohabet. Semen uehementius urinā pellit.
 Contra serpentium uenena, aut epotam argenti spumam auxilia-
 tur. Inflationes discutit. Ammiseretur medicamentis, quæ dolorum
 leuamenta præstant. Theriacas quoq; ac tussis remedij.

De Eleoselino. Cap.lxxiii.

Leoselinum, quod à quibusd m Pedinon, ab aliis hy-
 droselinon agrion; Romanū apium rusticum appella-
 tur: in humidis nascitur, satiuo grandius, & ad ea-
 dem efficax. De Oroselinino. Cap.lxxvij.

Oroselinon, quod aliqui Petroselinon sylvestre appel-
 lant, Egyptij anorūm: caule est palmi m alto ab radice
 tenui exente. Ramis, & capitulis cicutæ, multo tamen
 tensioribus, semine cumini, oblongo, acri, et odorato, tenui. Nasci-
 tur in petrofisi, & montibus. Vrina ciet semine, ac radice in uno
 potis. Mense trahit. Antidotis necnō medicamentis urinā denti-
 bus, & exaluatoris, infurit. Nec hallucinari nos oportet exi-
 stimantes oreoselinum esse, quod in saxis prouenit. A iud enim
 est petroselinum. De Petroselino. Cap.lxxv.

Petroselinum in Macedonia prouenit, in præruptis los-
 cis. Semine ammi, odoratiore, sapore acri, aroma oleu-

DE MEDICINALI MATERIA.

se. Vrinam cit, ac menstrua. Contra stomachi, & coli inflationes, & tormina prodest. Laterum, renum, et uesticæ doloribus in personis subuenit. Ammiscetur antidotis urinam cunctis.

De Olusatro.

Cap. lxxvi.

Ipposelinum aliqui Grielon, aliis Agrioselinum, Latinis

b Olusatrum appellant, aliqui Smyrnion, quāvis aliud sit,

quod proprie Smyrnō dicitur, ut paulo post refrenui,

Est autē maius, & satiuo apio candidius. Caule alto, cauo, melli,

habente ueluti lineas. Foliis latioribus, in puniceum uergentibus,

coma Rorismarinū. Dependentibus in cauamine corymbis, anteq̄

deflorescat. Ea semine turget nigro oblongo, acri, solidō, aromati-

cō, Radix demittitur tenuis, odorata, candida, quae os cōmendat.

In umbrosis, & palustribus enascatur. Olerū generis ut Ap. um.

Radix cruda cocta' ue estur. Folia cum caulis decocta man-

duntur, & per se, aut cum pisibus præparantur, crudaq; muria

condiuntur. Vim hanc habet, ut poto semine ex mulso uno men-

ses creat. Rigentes calfact potu, aut illiu. Vrīnæ stillatio au-

xiliatur, Radix eosdem præstat effectus.

De Smyrno.

Cap. lxxvij.

Myrmon, quod in Cilicia Petroselinum uocant, passim

f In Amano monte gigantur. Caulem habet apij, & flo-

lones multos, folia latiora, pinguia, ad terram infrausta

robusta, odore, medicato, cum quadam acrimonia iucunda, & clore

in luteū languescente: Capitibus caulium orbiculatis ut aneishi: Se-

mine brassicæ, rotundo nigro, acri, myrrhae sapore; ita ut alterū

alterius loco cedat Radix quoq; odorata, gustu acri. Fauces mor-

det, succosa, mollis. Cortex eius foris nigra, intus viridis, cui se bæ-

albidus. Nasatur in saxosis, & collibus, atq; squallidis, & limi-

tibus terrenis. Vis radies, herbae, et seminis excaffare. Folij

muria maceratis ad obsonia utuntur. Aluum fissunt. Radicem

contra serpentū ictus bibere conuenit. Tusses, et orthopœas mā-

tigat. Vrinx difficultati medetur. Recetes tumores, collectiones, duriciasq; discutit. Illata uslnera ac cicatricē perducit. Partus ab ortu initiat, si ferue facta subiciatur. Semen liens, renū, et uesticæ uitii prodest, menses, et secūdas pellit. Cōmode datur ischiadicas in uno. Inflationes stomachi lenit, sudores ciet, & ructus. Semē peculiariter datur hydropticis in potu, et contra febrium circuitus.

De Elaphobosco. Cap.lxxvii.

Ræci elaphoboscon, aliqui Elalphicon, alii Nephron, ali⁹
g Ophigenion, nonnulli Ophioltonon, aliqui Herpyxen,
alii limen uocāt, Romani cerui ocellū, Aegyptii Chemin,

Aphri aschancā. Fœtulaceus caulis est, aut Rorimarino simili⁹,
geniculatus, foliis duū digitorum latitudine, ut Terebinthi,
prælogis aliquantum asperū, circumfractis. Adnata multa caulis
habet ferentia umbellas, Anethi similes, & semina eiusdem flo-
rem jubluteum. Radices ternū digitorū longitudinis, & crassi-
tudinis unius, candida, dulcis, esui apta. Caulis tener pro olere
manditur. Contra serpentium ictus, datur semen in uno. Fama
autem est hoc pabulo, aeruas serpentium morsibus resistere.

De Fœtulo. Cap.lxxix.

Oenicolū, si hærrba edatur, aut semen cū ptisana bibatur,
f mammas lacte replete. Comæ decoctum in renū doloris
bus subditum proficit, quippe quod urinam excitet. Cōtra
serpentium ictus in uno conuenienter bibitur. Mens sicut. In fe-
bribus nauseam, et Stomachi feruorem, ex aqua frigida potum se-
dat. Conritæ radices, & cum melle illitæ, morsibus canū meden-
tur. Succus caule, & foliis exprimitur, et in sole fccatus in me-
dicamenta adiuvatur, quæ ad excitandā oculorum aciem commode
temperantur. Extrahitur etiam semine uiridi, ramulisq;, & radic-
ibus prima germinatione inasis. In Iberia succum reddit gumma
similem. Caulem medium, dum hærrba floret, rustica demerunt,
igniq; admouent, quo fauilius ui caloris exudans, gūni remittat;

DE MEDICINALI MATERIA

quod efficacius succo est ad medicamenta casorum.

De Erratico fœniculo. Cap.lxxx.

Ræci hippomarathrum, aliqui marathin, alij Marathrum agrion, Ægyptii Sampsoch, Magi Thymarion, Latini fœniculum erraticum, aliqui Mion Galli strameor. Sylvestre est fœniculum magnum. Fert autem semen Canchry simile. Cuius radix munda olet, potaq; stranguræ mendetur. Menses imposita aet. Ventrè fistu, radice, aut semine poto. Contra serpentum morsus auxiliatur. Calculos cōminuit. Regium morbū expurgat. Lactis abundantiam facit. Decet tunc foliorū haustū, fœminas à partu purgat. Traditur aliud Hippomarathri genus longo, exili, et angusto folio, semine coriandri, rotundu, acri, & odorato. Excalfaciendi naturam habet, & viribus fœniculo respondet. Ad omnia infirmijs. De Dauco. Cap.lxxxi.

Auam aliqui Dircæum uocant. Creticum, folijs fœniculo simile minoribus, & tenuioribus caule dodrantali, umbella coriandri, flore albo, semine acri, candido, hirsuto, suauissimi odoris in mandendo. Radix digitali cressitudine, et palmæ longitudine adolescat. In saxofis nascitur, et locis sole illustratis. Aliud eius genus sylvestri Apio simile, acre, odoratū, aroma olens, feruentis gustu. Probatissimum Creticum. Tereum assignatur genus folijs coriandri, floribus albis, capite, et semine anethi, muscario pastinacæ, semine oblongo cœu cumini, acri. Omnia semen excalfacit potū. Vrnam, menses, et partus exerabit. Toremibus liberat, Veterē tuſſim mitigat. Phalangiorum morsibus potum in uino auxiliatur. Tumores illitu discutit. Seminis dunctis in alijs generibus inualuit usus: In Cretico etiā radicis. Quæ maxime contra uenerorum iniuriam in uino bibitur.

De Delphino. Cap.lxxxii.

Elphinium græcis Diachysis, aliis diachytes aliis paralytis, aliis camarus, aliis Hyacinthus, aliis delphinias, alijs

Nerladion, aut Sofandron, aut Cronion, Romanis Euclinus minor vocatur. Surculos emitit à radice una sesquipedales, aut maiores à quibus folia exerunt parua, tenuia, divisa, praelonga, que Delphinorū effigiem representat. Vnde tractum nomine est. Flos violæ albæ non dissimilis, purpureus, & semen in filiis, milio proximū. Quo nō aliud utilius bibi potest, ab scorpione perauffis. Aut enim obiecta hærba, scorpiones resoluti, atq; ignauos torpesce re. Semota uero ea, sese recoligere. Prouent in asperis, et apriis.

De altero Delphinio. Cap.lxxxiii.

Lterum est Delphiniton, quod Romani Bucinum vocant, superiori simile, sed foliis, & ramis longæ gracilius. Viribus eisdem pollet, sed non ita efficacibus.

De Pyrethro. Cap.lxxxiv.

Yrethrum aliqui Dorycnon, alii Pyrinon alii Pyroton, aut Pyrotron, alii Arnon pyriten, Magi Pyriten. Romani Saluarem vocant. Folia, caulemque emittit, ut Daucū sylvestre, & fœnulum, umbellamque. Anethi circinatae rotunditatis. Radix longa est pollicis cressitudine, gustu feruidissimo. Pituitam elicit. Ideo in dolore dentium decocta in aceto, colluto inde ore, auxiliatur. Mansa pituitam extrahit. Sudores ciet, per unum ex oleo corpore. Diuturnis rigoribus efficax. Contra perfissiones membrorum: resolutionesque eximie conductit.

De Rosmarino. Cap.lxxv.

Vox Rosmarini genera, Alterum fructiferum, aliquibus Zea, aut Campsanema appellatum. Cuius semen Canachrys vocatur. Folia fœniculi habet, crassiora, et latiora, in rotæ speciem humi sparsa, iucunde olentia, cauleci cubiti altitudine, aut maiorem multis concavū alis. in cacumine umbellam, in qua semen copiosum, candidum, spondylo simile, rotundum, angulosum, resinaceum: quod in mandendo linguam exurit. Radix thus redoleat, candida, prægrandis. Est & alterum omne

DE MEDICINALI MATERIA

nino consimile, semen ferens latum, nigrum uti sphyndylion odore ratum, minime exurens, radice foris nigra intus alba. Veum, id quod sterile dicitur, illorū plane similitudinē refert. Sed neq; au lem, neq; florē, neq; semen promittit. Nascitur in saxosis, et asperis. Trīta omnium hærba cōmuniter hæmorrhoidum profluita fistit. Seditis inflāmationes, et condylomata mitigat. Concoquit strumas, et abcessus, qui ad maturationem ægre perducuntur. Siccæ radia cæscū melle ulcera purgant. Torminibus medentur cum uino potæ. Et contra serpentium morsus conueniunt. Menses, & urinas cident. Veteres tumores illitu discantunt. Tam radics, q; hærbæ sic cus adiecto melle illitus, oculorum aciem exacuit. Potum semen ad eadem pollet. Si comitiale malum sentiatur, aut uetus pectoris uitium, auxilio est. Regio morbo laborantibus cum uino, et pipere datur. Sudores mouet cum oleo perunctum. Ruptis, et conuulsis prodest. Podagrīs cum loliacea farina, & aceto tritum illuvit. Purgat uitligines, addito aceto q; acerrimo. Semine in potioribus utendum, eius quidem, quod Canchry non ferat. Quippe illud sua acrimonia arteriam exasperat. Rosmarinū cum erica nosa, folijs lactucæ sylvestris, asperioribus, cädidioribus q; radice breui, Theophrastus author est: potūq; idipsum alterura parte purgare.

De Canchry. Cap. lxxxvi.

Anchrys uim habet exalfaciendi, et uehementer exicandi. Quare abstergentibus medicamentis infritur. Contra oculorum fluctiones capiti illinitur, ita ut tertio die soluatur. De Rosmarino coronario. Cap. lxxxvii.

Rosmarinū, quo coronarii utuntur, ramos mitit temues, et circa eos folia minuta, densa, longo, exilia, subter in cana; superne uirentia, graui odore exalpositoria uiprædiū est. Regiū sanat morbum, si decoctū in aqua ante exercitationes bibatur, et ubi laborans exercitatione se crediderit, in balnea defecdat, et merū pulset. Acopis, gleuano q; unguēto amnisceri sclet.

De Sphondyllo. Cap.lxxxviii.

Phondylum aliqui A rangen uocant, alii Phalangion, alii Astereion, nonnulli Nesyrin, aut Sphondylin, quidam Chorodanon, aut Oenathen, Romani hærbæ rutinalem. Egyptii Apsaphear, Magi Osirim. Folia Platani, et Panacis habet. Caules fœniculaceos, cubitali altitudine, aut amplius assurgentem, in quorum circumne semen duplex Seseli simile, sed latius, candidius, et magis paleaceum, gravis odoris Flores eius albi, aut pallentes. Radice Raphani candida. Nascitur in palustribus, et aquosis. Potum semen pituitam per alium extrahit. Medetur iocineris uitia regio, morbo, comitialibus, orthopnoicis, uuluarum strangulationi. Veternosos suffici reuocat. Cum oleo comode infunditur capitibus phrenitucorum, et leihargicorum, item capitis doloribus. Cum ruda illitum serpentia ulcera exhibet. Datur radix contra regnum morbum, et iocineris uitia. Circumrasa eadem callos fistularum derudit. Recentis floris succus exulceratis auribus, purulentisque accommodatur. Qui cæterorum succorum more exprimi, deinde recondi solet.

De ferula. Cap.lxxxix.

Viridi ferula medulla pota utilis est ad cruentas excreciones, coeliacosque. Contra uiperarum mortis in uino dat. Eruta petra naribus sanguinem indita fistit. Semen potum torminofis auxiliatur. Sudores ciet uncto ex oleo corpe. Caules si edatur, capitales dolores faciunt. Muria condunt. Ferula itaque caule profert terumnū sœpe cubitorum, folia fenniculi, ligea asperiora, et latiora: qua ab imo caule uulnerata, sagittipenū efficit.

De peucedano. Cap.xc.

Eucedanum aliqui Agrion uocant, alii agriophyllum, Magi bonum dæmonem, Romani Satariam. Caulem emittit tenuem gracilem. Fœniculo similem. Comam habet flatim ab terra foliosam spissamque. Flore luteo, radix nigra, crassa, firma, gravi odore, succosa. Gignitur in montibus opacis. Tenera radix cultello conciditur, profluensque

DE MEDICINALI MATERIA.

Et plaga succus umbræ mandatur. In sole siquidem confessim evanescat. Colligitur capite prius, ei naribus rosaceo perfusis, ne capitis dolor premat, et uertigo sentiatur. Assata radix utilior fit. Tā lac, q̄ succus radice, et caulis extrahi solet, sicuti ē mādragora. Verum inefficacior lacte succus habetur, et uelocius expirat. Interdum etiā concreta inuenitur lachryma, thuris similitudine, caulis, radicibusq; adhærens. Præfertur succus ē Sardonia, & Samothræ, colore ruffo, odore graui, feruens gustu. Ex oleo, & rosaceo illitum prodest lethargicis, phreneticis, uertiginosis, comitalibus, & longis capitum doloribus, resolutis, ischiadicis, cōuulsis. Omnibus in uniuersum uitys neruorū, ex oleo, & aceto illitum prodest. Eius olfactu respirant uulnæ strangulatus, & ueterosi reuocantur. Incensum serpentes abigit. Aurium doloribus conuenteter ex rosaceo instillatur Cauernis dantium inditum, mitigate dolorem. Contra tuſſim efficacissime ex ouo assumitur. Suspiris, torminibus, et inflationibus subuenit. Vētrē leniter emollit. Linē abſumit. Difficiles partus mire adiuuat. Facit ad uefice cruciatus, & renū dilatationes potum. Vuluā aperit. Radix ad eadē utilis est, sed inefficacior. Eius decoctum bibitur. Farina eius sorida ulcera purgat, & uetera cicatricē obducit. Squamas oſſium extrahit. In cœrata, & calſacentia malagmata additu. Eligi debet recens, euſu difficile, firmum, odoris plenum. Succus ad potionē amaris miabut, aut ruta, aut pane calido, aut anetho refcluitur.

De Gith, seu Melanchio. Cap. xcij.

Ith ex græcis aliqui Melanthium, alii Meconia agrion g melana, Romani papaver nigrum appellant. Exiguus frutex est ſæpe bim̄os palmos excedens. Foliis ut Senectiis minutis, sed multo tenuioribus. Capitulo in cacumine tenui, œu papaveris, oblongo, inter aſſantibus intus membranis. Quibus ſemen includitur nigrum, acre, odoratum, quod panibus impingitur. Capitis doloribus illitum fronti, subuenit. Disce-

tit reæentes oculorum suffusiones, tritum ex irimo, et infusum naribus. Tollit lepras, lentigines, duricas, tumoresq; uetus flos cum acetato illitum. Circumscarificatos clavos excavit cum utere uino impositum. Dentium doloribus decoctum cum acetato, et ieda prodest. Teretes uentris tinea expellit, peruncto ex aqua umbilico. Distillatione laborantes adiuuat, tritum in linteo, & olfactum. Vrinam, & menstrua ciet, multis diebus sumptum. Et lac extrahit. Difficultatem spirandi cum uino potum leuat. Phalangiorum morsibus ex aqua drahmæ pondere hauustum auxiliatur. Incenso serpentes fugantur. Tradunt largius epotum enecare.

De Laserpitio, & Lasere. Cap. xciii.

Aserpitum in Syria, Armenia, Media, & Libya nascitur, caule ferulaceo, quem mastixum uocant. Foliis apio similibus, lato semine. Radix excaecat. In abis ægre concoquitur. Vesicæ noxia. Sugillatis illita cum oleo, & strumis, ac tuberculis cum cerato, medetur. Ischiadics conuerit cum irimo, aut cyprimo cærato. Ex crescentibus circa sedē tollendis, illimitur cum putamine mali punica, & acetato decocta. Venenis pota resistit. Os commendat, abis, aut sali permista. Laser è radice, atq; caule scarificatis colligitur. Præfertur autem ruffum, translucens, myrrhae æmulum, nō porraceum, odore ualens, suauis gustu. Quod dilutum facile albescat. Cyrenaicum si quis degustarit, huic morè toto corpore aet, blandissimo odore, adeo ut ne os quidem gustanti nisi paululum spiret. Medicum & Syriacum minus uiris ualent, & graviore reddunt odorem. Laser enne anteq; siccata adulteratur sugapeno, aut fabæ lometo. Quod maleficium deprehendetur gustu, odore, usu, & madefactu. Caulem aliquam Silphion, radicem magudarin, & folia mastixum hoc auere. Efficacissimum Laser, mox folia, postremo caulis. Acre uim habet. Inflationes facit. Perunctas cum acetato pipere, et uino alopecias sanat. Oculorum aciem excavit. Incipientes suffusiones, illitum cum

DE MEDICINALI MATERIA

melle dissipat. Cauernis dentium in dolore inditur, aut cum ihu re in linteo circumligatur, aut cum hyssopo ficsis coctis in posca, os colluitur, his prodest, quos bestia in rabiem efferata momordet, vulneribus immisum. V alet aduersus uenena telorum, et ant nalia omnia, quæ virus ejaculantur, potum, aut illitum. Scorpionū plagiis oleo dilutum circumlinitur. Gangrenis præcoercitis iniicitur. Et cum ruta, nitro, et melle, uel per se carbunculis Cluos, callosq; prius circumrasos uellit. Cærato, aut aridorū ficiū carne præmollitum, recentes Lichenas ex aceto sanat. Et ex rescentia in carne, polyposq; si aliquot diebus cum atra mento futorio, aut erugine illitatur. Extuberantia cum forficæ extrahit. Veteribus fauciūn fabriciis opitulatur Graue, subitoq; irrucentem uocem, dilutum aqua sorbitione cōfestim expedit. Vuā illitum cum melle reprimit. Angina ex aqua mulsa utilissime gariſatur. Vescentes eo latiore colore mangoniſat. Tussi comode in sorbili ouo datur, et pleuriticis in sorbitiombi. In fellis suffusione, et aqua inter autem cum aridis ficsis. Rigores disceit cum uino, pipere, et thure potum. Nervorum contractionibus opifhotonicisq; datur oboli pondere deuorandum. Hærentes que hirudines gargarizatum cum aceto decavit. Ad lac intus coagulatum bibitur. Comitalibus ex aceto mulso proficit. Menses ciet cum pipere, et myrrha potum. Cœliactis adiuuat in acino uiae sumptum. Cum lixivio autem potui datum repente conuulsis, ruptisq; prodest. Ad potionēs resolutur, mucibus amaris, aue ruta, et calido pane. Foliorum succo ad eadem proficitur, sed multo ineffaciens. Cum acero mulso manditur, ad expediendam arteriam, maxime cum uox retunditur, lo cum lactucis utuntur, exitq; in uicem erucæ. Fertur, et altera Magudaris in Lybia noſci. Radix Laserpitio ſimilis, ſed minus crassa, acris, et fungoſa. Ex qua non profluit ſuccus; eiusdem cum laſere facultatis.

De Sagapeno.

Cap. xciii.

Fagapenum ferulaceæ herbæ siccæ est, quæ in Media
nascatur. Optimum est translucens, fulvo ferraceus colo-
re, & intus albo, nescio quid inter laser, & galbanum
redolens, gustu acri. Prodest laterum, et pectoris doloribus, trissi-
bas uetustis, conuulsis, & ruptis. Craggum pulmonis pituitam ex-
purgat. Datur comitalibus opisthotomicis, lenosis. Item cōtra ner-
uorum resolutionem, perfractiones, et febrium circuitus in potu. In
unguenta probe admittitur. Menses pellit. Sed fecundum exarummat
cum hydromelite potum. Prodest ex uino haustum serpantium iecti-
bus. Olfactum ex acetō uuluarum strangulatus excitat. Oculo-
rum cicatrices, offusam caliginem, hebetudines, suffusionesq; de-
tergit. Resoluntur succi modo ruta, aqua, & amaris mucibus, aut
melle, aut calido pane. De Euphorbio. Cap. xc.

Vphorbia Libyæ arbor est ferulæ speciem habens, genæ
e in monte Atlante iuxta Mauritaniam inuenitur. Ea a-
cerrimo succo turget. Cuius eximium feroorem expa-
uescentes incole, ouillos uentres elutos, arbori circunligat, & emi-
tius caulem contus incident. Confestimq; è plaga perinde atq; ua-
se quodam, in uentriculos copiosus lactis humor effluit, præter id,
quod sparsi in humum, uulnus ejaculatur. Duo succi genera. Unū
Orobi magnitudine farcocholle modo emicat. Alterum in uenti-
culis cōcrescit, atq; uitreum spectatur. Eligendum est translucens,
et acre. Euphorbium adulteratur farcocholle, & glutinu mistio-
ne. Sed difficile quidem experimentum. Quippe cum leni gustu
os accensum diu detineat, adeo ut quicquid ori obiciatur plane
Euphorbium resipiat. Eius inuentio tempore Iabæ regis Libyæ co-
gnita extitit. Succus illius suffusiones discurrit. Potus tota die ex-
urit. Quare melli, collyriisq; pro acrimonie ratione annusceri de-
bet. Coxarū doloribus prodet in odorifera potionē haustus. Squa-
mas ossium eadem die eximit. Verum eo utentes necesse est, lina-
mentis, aut cæratis communire corpus, quo ossa conueniuntur

DE MEDICINALI MATERIA

Aliqui memorie prodiderunt, per aussos à serpente nihil molestum passuros, si incisa ossa tenus capitis ante, intritus sucus infundatur, uulnusque postea consuatur.

De galbano.

Cap. xcvi.

Albanum siccus est nascentis in Syria ferulae, quod nonnulli Metopium vocant. Maxime laudatur cartilagineum, merum, thuris effigiem praebens, minime lignosum, retinens non nihil adiecti seminis, aut ferulae, graui odore, neque humidum, neque aridum. Adulterorum faba fresa, et ammoniacum. Galbanum excalfacit, urit, extrahit, discutit. Menses, ac partus trahit, appositu, uel suffitu Lentigines aceto, et nitro perunctas tollit. Deuoratur ad tussim ueterem, difficultatem spirandi, suspiria rupta, conuulsa. Aduersatur toxicas potum cum acetato, et myrra. Simili modo sumptum mortuos partus extrahit. Imponitur lateris doloribus, et furunculis. Comitiales, et uulnæ strangulatus, et uertiginosos olfactu suscitat. Si uratur, fugacem ardorem serpentes, et perunctos feriri non patitur. Serpentes cum oleo, et sphondylo arcupositum necat. Dentium dolorem oblitum, aut cauernas inditum mitigat. Vrinarum difficultate prodeesse existimatur. Resolutur ad potionem amaris ruboribus, aqua, aut ruta, aut calido pane, mulsa ue. Alias metorio, aere isto, aut felle liquidus. Si purgare galbanum uoles, in feruentem aquam demitto. Namque cum liquefactum fuerit, eius sordes fluitabunt: quas hoc modo facile separabis. Mundo linteo alligatum in fistulis, aut aere aperte ita pendeat, ut imum uafis ne tangat. Operto que uafe in feruidam aquam dimitto. Sic enim syncerum, ueluti per os illum eliquescat et lignosum in linteo remanebit.

De Ammoniaco.

Cap. xcviij.

Ammoniacum herba est, ex qua Ammoniacum fit sulfurum quod thymiana vocant, aliqui Agazylon, alijs Criotherum, alii Heliostrum, Romani guttam appellant. Ferulae,

Ferulæ succus est, quam iuxta Cyrenen Aphricat gignit. Cuius fructicem cum radice Agnuscaillum vocant. Probatur bene coloratum, ligni, & calcarorum expers thuris similitudine, minutis glebis densum, syncerum, nulla sorde spurcatum, castoreum odore imitans, gustu amarum. Hoc genus trausma id est friaturam appellant. Quod uero terram, & calculos collegit, Phryama: quod significat mesturam. Gignitur in Aphrica iuxta Ammonis oraculum sucum stillante ferulacea arbore. Mollit, extrahit, calfacie. Tubercula, duriciasque discutit. Potum aluum soluit. Partus exstabat. Linen cōsumit, drachmæ pondere haustum. Articularum, coxendicūque doloribus liberat. Auxilio est anhelatoribus, orthopnoicas, comitalibus. Item quibus humor in pectori coit, si cum melle delingatur, aut cum ptisanæ succo sorbeatur. Cruentam urinam pellit. Albugines oculorum abstergit. Genarum scabriam absolvit. Tritum autem cum aceto, et impositum, iocaneris, lintersque durtias sedat. Discutit tofos, qui in artibus cōcilluerunt, cum melle, aut cum pice illitum. Lassitudines, & coxendiaum dolores eoperungi utile est, cum nitro, & cyprino oleo uice acopi.

De Sarcolla.

Cap. xcviij.

*A*rcocolla lachryma est arboris in Perside nascentis, pollini thuris similis, ruffa, gustu amara. Vulnera glutinat. Oculorum frunctiones inhibet. Emplastris inseritur. Adulteratur ammiso gummi.

De Glaucio.

Cap. xcix.

*L*aicum succus est herbæ, quæ in Hieroli Syriæ satur, folijs ferè corniculati papaveris, pinguisoribus tamen, in terram sparsis, odoris tetri, gustus amari. Tota croceo succo madet. Folia in olla fætili semifrigidis elibantur calfacti, indigenæ, usq; dum flaccescat. Deinde contusis succum exprimunt. Cuius est usus ad oculorum medicamenta. Vtpote cum inter initia refrigeret.

O

DE MEDICINALI MATERIA

De glutino.

Cap. c.

Lutinum, quod Xylocollam, aliū Taurocollam uocant,
g præstantissimum Rhodiacum, quod ex bubulis coriis
conficitur. Id candidum est, et translucens. Nigrū uero
minus probatur. Resolutum in aceto, impetigines, leprasq; curit
delet. Ambustis igni ex aqua calida impositum, pustulas erum= pere nō pacitur. Vulneribus prodest melle, aut aceto madefactū.

De Glutino piscaū.

Cap. ci.

Luten piscaū, uenter est pisas cetacei. Præstat candi= cans, natione pontiacum, subasperum, carens squamis,
g & quod celerrime liquefacit. Utile emplastris, capitis, &
leprarum medicamentibus, & tetanothris, quæ autem faciei eru= gant, & extendunt. De Visco. Cap. ci.

Isoam optimum est recens, intus porraceum, extra ful= uum, quod asperi nihil, aut furfurosi conæperit. Fit aci= nis in robore nascentibus, buxeo fruticis fructu. Cottum acinum lauant, & postea in aqua decoquunt. Sunt qui comman= ducando ipsum efficiat. Gignitur quoq; in malo, pyro, & pleriq; aliis arboribus. Quinetiam inuenitur in quorundam frutiā ra= dicibus. Emollit, discutit, extrahit. Parotidas, tubercula, cæterasq; collectiones, ad maturationem perducit. Cum resina autem, & cæra pari, epinyctidas in splenio sanat. Vetera ulcera, suppura= tionesq;, quæ a citothe uocante, ex thure mollit. Lienem cum cal= ce, Gagate, aut Afio lapide, impositum absunt. Cum sandaraci, aut auripigmento illitum ungues extrahit. Mistum cum calce, & wind face, suam uim intendit.

De Aparine.

Cap. ciii.

Parinen aliqui Ampelocarpon, aliū Omphalocarpon,
nonnulli philanthropon uocant, ramosam herbam, &
quadrangulam, ex interuallis orbiculato foliorum ambi= tu, ut in rubia. Flos albus, semen durum, rotundum, concavum,

album umbilici figura, asperitate uestium tenaci. Ea pastores & huius utuntur, ad eximendos è lacte pilos. Seminis, caulinum, ac foliorum succus, potu contra uiperarum, phalangiorumq; morsus auxiliatur. Infuso aurum dolori medetur. Herba cum axungia trita strumas dicitur.

De Alyso.

Cap. ciii.

Lysson aliqui Aspidon, alii Aplophyllon, alii Accyston, alii Adeseton nuncupant. Fruticosa herbula est unicaulis, rotundis foliis, fructu dupliaum sautorum effigie, in quo est semen, quadam tenuis latum. In montibus, & asperis locis emicat. Eius decoctum singultus sine febri, potu disertit. Idem efficiat, si quis eam aut teneat, aut odoretur. Cum melle trita, uitia cutis in facie, & lentigines emendat. Contusa in edulio, rabiei causis mederi putatur. Domibus appensa salutaris esse creditur. Et hominibus, atque animalibus, fasam amuletum. Purpureo linteo circumligata pecorum morbos abigit.

De Asclepiade.

Cap. cv.

Asclepiadem aliqui Cission, alii Cissophyllum, nominant. Ramos emittit longos, folia hederæ, radices numerosas, temues, odoratas. Floris uirus graue. Semen securidæ. Nasatur in montibus. Radices ex uino potæ terminibus auxiliantur, & contra serpentium iecitus. Folia aduersus uulnæ mammariumq; ulcera, quæ cacoëthe vocant, illinuntur.

De Tractylide.

Cap. vi.

Tractylis, quam aliqui Amyron vocant, alii Cricon sylvestrem, alii Aspidion, Magi Aphedron, Egypti Chenon, Romani Præsepium, aliqui fusum agrestem alii Colum rusticam: spina est Crico similis, folia multo longiora ferens, in summis uirgis, magna parte nuda, asperaque qua foeminae pro fusis utuntur. Capitula in caeruleo spinis boreant. Flos luteus. Quibusdam in locis purpureus inuenitur.

O 2

DE MEDICINALI MATERIA

Radix tenuis superuacua. Coma, semen, et folia cum piper, et uino
eruntur utilissime contra scorpionum ictus. Percussos tradunt quā-
diu ea teneatur herba, nullum experiri dolorem, ipsumq; deposita,
statim recrudesce. **De Polycnemo.** Cap.cvij.

Olycnemon quidam Clinopedium, alijs Polygonatum;
p alijs Louis colum, alijs Echeonymon vocant. Frutex est sur-
culosus, foliis Origani caule Pulegii, geniculis multis in-
cepto, sine umbella tamen in circamine corymbo, bont os-
doris, & acris, Vulneribus agglutinans recentis, aut aridū cum
aqua efficaciter illinitur. Sed quinto die solui debet, Ad urinæ stil-
licidia, ruptaq; cum uino bibitur. Edocuit reperientia contritos in
uino albo ramulos ijs, qui affectibus laborant, quæ violentiae no-
centur, magno esse præsidio.

De Clinopodio. Cap.cvij.

Linopodium aliqui cleonicon, alijs Ocamoides, alijs Zé-
c pyron vocant, fruticem foliis serpylo simile surculosum,
duum palmorum altitudine. Nascitur in petrosis. Flo-
res marrubii, ex interuallis speciem leclipedum præbent. Bibitur
herba, & succi eius decoctum, & conulsa, rupta, strangurias,
serpentium ictus. Menses, & partus pellit. Et pensiles uerrucas;
quas Acrochordonas vocant, ejicit aliquot diebus potu. Alium
fistit decoctum ad tertias, potumq; si febrem sentiunt ex aqua.
Alioquin ex uino.

De Leontopetalo. Cap.cix.

Leontopetalon aliquibus Leontopodium, alijs Leucoron,
alijs Leontion, alijs Doris, aut Dorideris, alijs Lychnis a-
graria, alijs Pardale, alijs Horybetron, alijs Rhapeion, Ro-
manis Patabelclon, aut semen leoninum dicatur. Caule emittit do-
drantalem, aut altiorem, plurimis alijs concavum, & in circamine
semiria duo, aut tria, in siliquis cœris modo. Flores fremo simi-
les, punicei coloris. Folia brassicæ, sed paraueris diuisura. Radice

bus nigris rapæ similibus, torosis. Nasatur in aruis, & segetibus. Radix auxiliatur serpentium iclibus ex uino pota. Nec alias res celerius dolorem finit. Miscatur ischiadicorum clysteribus.

De Teucrio.

Cap. cx.

Eucrion, siue (ut aliis placet) Teucris, herba est uirgæ referens effigiem Trisaginis similitudine, tenui folio, non multū à cicere alieno. Haec in Cilicia iuxta Genciadem, Scissademq; ubertim prouenit. Recens cum posca, aut aridæ feruefactæ ius, potu liuenem potenter absunt. Lienofis cum acetō, et ficiis illintur. Item serpentium moribus ex acetō solo, fine ficiis.

De Trisagine.

Cap. xxi.

Hamedrys Græcis, aliis Chamædrops, Latinis Trisago dicitur. Sunt, qui eam Teucrion appellauere, propter eam, quam cum Teucrio seruat similitudinem. Nasatur in Petrofisi, & asperis. Futex dodrantalis, folia habens exigua, amara, effigie, & dissura quercus. Flore pene pureo. Carpitur semine prægnans. Recens in aqua decocta, poscu tu sibis indurato licet, urinæ difficultati, inipientibus hydrocyclicis auxiliatur. Cit menses. Partus extrahit. Lienem ex acetō pota cōsumit. Aduersus serpentium ueneria ex uino, potu, illiuq; efficacissima. Trita digeritur in pastillos ad si-prædicta. Purgat petra ulcera cum melle. Cum oleo illita caliginem oculorum dissipat. Natura eius est calfacere.

De Leucade.

Cap. cxii.

Eucas montana, latioribus, quam urbana foliis, semine acriore, amariore, ori ingrato. Efficacior tamen, quam sativa habeatur. Vtraq; ex uino contra animalium ueneria, præcipiæ meritorum opitulatur.

De Lychnide.

Cap. cxiii.

Lychnis coronaria, quam aliqui Athanaton vocant, alii Acylonium, ali Ballarion, alii Geranopodium, quidam

DE MEDICINALI MATERIA

Corymbion, aliqui Taurion, aliū Sceptrum, aut Maloion: Ægyptij Semeon, Magi Sanguinem Apocathemenes, Romani gemulae rem, aut Balariam: flore est albæ violæ simili, quo et rollæ facti suntur. Contra scorpionum ictus semen in uino potū auxiliatur.

De Sylvestri Lychnide. Cap. cxiii.

Ychris sylvestris, Tragonoton, alias Atocon, alias Hieracopodium, aut Lampas vocantur. Ægyptius Semura, Magis apocathemenes Tarus, Romanis agresti intubum. Omnia urbanæ similis. Bilem per alium detrabit, semine duabus drachmis poto. Ictis à Scorpione subuenit. Atunt huius herbæ appositu, scorpiones torpescere & inertes prossus reddit.

De Lilio.

Cap. cxv.

Ræa Crinon basilicon vocant, aliū Crinanthepon, aliū Callirion, Magi Martis sanguinem. Ostharis auram Crocodili, Ægyptii Simphæphon, quidam Tialon, Latini Lilium, aliqui Rosam iconis. Syri Sesha. Aphri Abiblabon. Lilia coronamentis se dedunt, Lyria à quibusdam vocata. E quibus unguentum temperatur, quod aliqui Lirinum, aliū Sufinum appellant. Nervos, & priuatum uulnæ duricias emolliens. Fohæ hærbæ illa contra serpentum ictus auxiliatur. Feruefacta ambustis profaunt. Acto condita vulneribus apitulantur. Sucus adieicto melle, aut aceto, in æreo vase coquitur, conuenienti medicamento uetuslati ulcerum, & ad recentia vulnera. In assata radix, & ex rosaceo truagni ambustæ sanat. Valvam emolliet. Menses aet. Vlæra catrice obducat. Cum melle detrita nervis præassis, luxatisq; medetur. Vitiligines furfures, & lepræ emendat. Vlæraq; in capite manantia expurgat. Abstergit faciem, & erugat. Teritur in acto cum Hyosciam foliis, & farina tritici, mucendis testuum inflammationibus. Semen potum mercibus serpentium aduersatur. Ignibus sacris semen, & flos cum uino illi-

*huncūr. Tradunt & rubra esse Lilia. In Syria autem, & Pisidior
Pamphiliae efficacissima unguentis nascentur.*

De Ballote, seu Marrubio nigro. Cap. cxvi.

*Alloten nomine alio nigrum Marrubium, aut magna
b uocant, aliqui Nophthan, ali Notianosæmin, ali No-
sprasson, alij Nothera, aliu Nochelin, aut Nostelin, aliij
Nophrim, aliu Gnoturim, Romani Ulcerarium, aut Marrubium
nigrum, aliu Canthurinum, Ægyptii Asphon, Magi Isonis san-
guinem. Caules edit quadrangulos, nigros, subhirsutos, complu-
res ex una radice. Foliis maioribus, quam Marrubii, hispidis, in-
tercedente spatio, subrotundis, graue omentibus, apicis proxi-
mis; Vnde aliqui Apiastrum eam uocauerunt. Caulibus albis orbis
caulato florum ambitu, qui rotæ speciem præbeat. Vis eius efficax
aduersus canis morsus, felis ex sale illitis. Feruenti cinere flac-
cescant folia, ut condylomata reprimant. Purgant & sordida ulce-
ra cum melle.*

De Apiastro. Cap. cxvii.

*Elissophyllum Græci, aliu Melithæum, aliu Melithænam,
m aliu Meliphyllum, aliu Erythran, Latini Aplastrum, aut
Citruginem, Galli Merisimorion uocant. Id sibi no-
men usurpauit, quoniam apes ipsa herba delectantur. Cauliculi,
& folia Ballotæ, de qua paulo ante diximus, similia essent, nisi
minora, tenuiora q; nec ita hirsuta spicillarentur. Citrum malum
olent. Folia cum uino pota, aut illita profunde conira ieiuis pha-
langiorum, scorpionumq;. Item aduersus canis morsum. Deco-
cto, eorundem gratia, foueri prodest. Desessiōnibus fœminarum
ad cunctos menses conuenit. Dentes eodem in dolore colluuntur.
Dysenterias infunditur. Fungorum strangulationibus folia ad-
dio nitro, poeu auxiliantur. Torminibus, & orihopnoicis delin-
ctu. Illicia cum sale strumas discutiunt. Ulcera purgant. Articu-
larios dolores illa sedant.*

DE MEDICINALI MATERIA.

De Marrubio.

Cap. cxvij.

Rassion è Græcis aliqui uocant, alii Eupatorium, alijs Phyllophares, alii Tripedilon, alii Camelopodion, &c. Egypti Asteropen, Magi tauri sanguinem, aliqui Aphedron, Latini Marrubium, aliqui Labeoniam, Aphri Atierber. Tiam. Frutex est ab radice ramosus, candidans subhirsi. Ius, quam triangularibus ramis. Folium poll cem & quat subrotundum, his spidum, rugosum, gustu amaro. Semen in caulinis, & ex inter nallis flores uerticillato ambitu, asperi. Nascitur propter ædifica, & ruderata loca. Huius folia siccas, cum semine decoctas in aqua, aut viridium succus datur cum melle suspiciose, iussu nubibus, & ad tabitudinem redactis. Crassam è pectore pituitam, cum secca Iri ejicit. Mulieribus à partu non purgatis datur, ut menstrua, & secundas extrahat. Item in difficulti partu, & his, qui uenena hauserint, aut à serpentibus demorsi sunt. Vesicam, renesq; laedit. Folia cum melle illinuntur sordidis ulceribus purgandis. Pterigia, nomasq; fistunt. Laterum dolores mitigant, succus foliis contusis expressus, & sole coactus ad eadem pollet. Cum uino, & melle illitus, oculorum claritatem adiuuat. Naribus regium morbum expurgat. Aurum doloribus conuententer instillatur, per se, aut cum rosaceo.

De Stachye.

Cap. cxix.

Tachys frutex est, Marrubio similis, sed longior. Folia ferens numeroſa, hirsuta, rara, prædura, cana, odoris iucundi, & complures uirgas ab radice exeuntes Marrubio, candidiores. Nascitur in montibus, et asperis. Vim habet exalſatoriam, & acrem fcliorū decoctum potu pellit menstrua, & secundas.

De Phyllide.

Cap. cxx.

Hyllitis, quam aliqui Phyllin, alii Acaulon, alijs Sylestrem lapathum uocant: folia promit Rumici similia, longiora, & viridiora, sene, aut septena, quæ para-

te anteriore lœvia cernuntur, à tergo autem pensiles quasi uermi=caulos ostendunt. In umbrosis, & opacis hortorum ambulationibus emicat, gustu acerbo. Neq; caulem, neq; semen profert. Folia in uino pota serpētum morsibus aduersantur. Quadrupedibus per os infusa auxilio sunt. Et si dysenteria, aut resoluta aliis exerceat, potui dantur.

De Phalangio. Cap.cxxi.

Halangium à quibusdam Phalangition uocatur, ab a= p lījs Leucanthha. Ramuli sunt ei duo, plures'ue, in di= uersa tendentes, flos candidus, Lilio similis, multas in= cisoras habens. Semine nigro, lato ad lenticulae dimidiatae figu= ram, multo tenuiore. Radice parua, tenui, hærbacei coloris, dum à terra eruitur. Prouenit in collibus. huius folio, semine, flore cum uino poto, auxiliatur contra scorpionum phalangiorum q; ictus. Tormina quoq; discunt.

De Trifolio.

Cap cxxii.

Rœci Triphyllon, alii Oxyphyllon, alij Menyantes, g alij Asphaltion, alii Crition uocant, Romani Trifo= lium, aut acutum, aut odoratum. Frutex supra aridit= altitudinem atollitur, uirgas habens tenues, iuncas, & migras, è quibus ramulares enascuntur appendiculæ, quæ interna singu= lis germinationibus exeunt folia, Loto arbori similia. Tis recen= ter enatis rutæ odor inest. Vbi autem adoleuerunt, bitumen o= lent. Florem ædit purpureum, semen quadanterus latum, sub= hirsutum, ex altera extremitate exertum ueluti corniculum ge= rens. Radix tenuis, longa, ualida. Semen, & folia in aqua pota pleuriticis, urinæ difficultati, comitialibus, & iis, qui aquæ inter= cutem principia sentiunt, fœminis quoq; uulue uitio oportunis, auxiliantur. Menses cit, ternæ dragmæ è semine dari debent, è fo= lijs uero quaternæ. Cōtra serpentium ictus trita folia, et ex aceto mulso pota, præsidio sunt. Tradunt aliqui totius fructicis, radicis, foliorumq; decoctum fota dolores eorum finire, quos serpentes

DE MEDICINALI MATERIA

percussent. Quia autem aqua huiusmodi, sanatus quis fuerit, si ea quipiam aliis foueatur, qui ictus habuerit, peinde afficitur, ne à serpente demorsus. Quidam terna folia, aut semina in tertians, cum uno potu dedere, et in quartaris quaterna, ut quæ febrium circuitus discuterent. Radix antidotis inferior.

De Polio.

Cap. cxxiii.

Olium montanum, aliqui Theuthrion, alijs Feuxaspis p dion, ali Achamenin, ali Ebenitin, ali Melosmon; nonnulli Belion, quidam Leontocharon vocant. Duo genera eius. Montanum, cui Theuthrio nomen est, et cuius est usus cennis frutex est, candidus, neq; palmo altior, semine refertus: capitulo in cacamine quandam corymborum speciem præ se ferente, parvo, carnis hominis simili grauitate olente, non sine quadam suavitate. Alterum fruticosius non usq; adeo ualens odor, & viribus infirmius. Potum feruefactius auxiliatur serpentium ielibus. Hydropicis, morbo regio, & hæmosis ex aceto. Stomachum male habet. Caput doloribus afficit. Aluum, & mensas cie. Substratum suffitum ue serpentibus abigit. Illitum vulnera conglutinat.

De Scordio.

Cap. cxxiiii.

Cordium aliqui Scorbion, alijs Pleuritin, alijs Dysomon, ali sylvestrem Calaminthen, quidam Chamedryn, alijs Mithridandon, Magi Podotis sanguinem, Aegypti Apho, Romani Trisaginem palustrem appellant. In montibus, & palustribus nascitur, foliis Trisaginis, majoribus, non sic in ambitu diuisis, aliquantum alia redolentibus, gustu amari, & adstringentibus, quadrangulis caulis, sibi rubro flore. Herba uim exaltatoriam habet. Vrinam at. Cocta recens, arida ue cum uino, aduersus uenenosos serpentium morsus bibitur. Ad stomachi quoq; rofiones, dysenteriam, & urinæ difficultatem, binis drachmis cum hydromelite, Crassamen purulentum

peccore expellit. Facit aridae farina ad ueterem tussim, erupta, con-
sulta, si cum naſturgio melle, & resina miscetur in ecleg mate.
Inflammata modice praecordia cærato excepta recreat. Cum u-
teto acri, aut aqua, podagrī conuenienter illimitur. Menses im-
posita mouet. Vulnera conglutinat. Vetera ulcera purget, & ex
melle ad cicatricem perducit. Sicca excrecentias in carne & hi-
bet. Succus ad eadem uitia bibitur. Inter prima efficax Pontiam
natione, Cretiamq;.

De Tussilagine.

Cap.cxxv.

Echion Græa, quidam Richion, alii Petrinam uocant;

b alii Peganon, alii Pithion, alii Pagonaton, alii Chaz-
mæleucen, alii Procheton, alii Arcophyton, alii Cha-

mægiron, Aegypij Saarthan, Latini Tussilaginem, quidam
Pharphariam, aut Pustulaginem, Bessi Asa. Folia ei sunt maiu-
scula, quam hederæ, sex, aut septem à radice, subalbida à terra;
superne uirentia, in plures angulos excurrentia. Caulis palmum al-
tus, flos luteus. In uere, flore, & caule confessim exuitur. Inde
nonnulli his uacare existimauerunt. Radix tenuis est, & su-
peruacua. Nascitur in amoenis, & riguis. Folia ex melle trita
igni sacro, & omnibus inflammationibus illitu medetur. Ari-
dae fumus per infundibulum hianti ore raptus, hos sanat, qui fie-
ca tussi, & orthopnoea infestantur. Peccoris uomitas rumpit.
Eudem effectum præbet suffixa radix. Decocta in hydromelice,
& pota emortuos partus ejicit.

De Artemisia.

Cap.cxxvi.

Artemisia ramosa Græcis quibusdam Monoclonos, aliis

b Toxitesia, aliis Ephesia, aliis anactorios, aliis Sozus-
sa, aliis Lycophryx: Magis hominis, sanguis, aliis Cry-

santhepon, Romanis herba regia, aut Arthemisia. aliis Rapium,
aut Tertana, Gallis Pona, Dacis Zuoste dicitur. Magna ex par-
te in maritimis nascitur. Absinthii modo fruticosa, maioribus,

DE MEDICINALI MATERIA

Co pinguioribus folijs, ramis q;. Tenuior autem flore est parvo, temui, candido, graue olente. **E**t late floret. Sunt, qui in mediterraneis uniculis nomine appellant, tenuem herbulam, simplici caule, **C**o minimo floribus scatente, flavo colore. Hac iuaindiorem, quam præcedens, efflat odorem. Vtræ exalat, extenuat. Feruefactæ conuenienter in muliebres defessus adiuicuntur, ad detrahendos menses, partus, secundas q;. Item ad præclusiones uulnæ, **C**o eiusdem inflammationes. Calculos committunt. Removat am urinam dient. Menses pellit pubi illitæ. Succus uulnæ induit ex myrrha eadem, quæ infusio trahit. Coma tribus drachmis eorundem educendorum gratia bibitur.

De Artemisia tenuiore. Cap.cxxvij.

Leera tenuioribus foliis, in sepibus, et cultis, iuxta aquarum ductus, nasatur. Cuius flores, **C**o folia contrita Sampuci odorè reddunt. Si quis stomacho lubcret, herbam cum amygdalino oleo bene contundat, in malagmatis lento rem, **C**o stomacho imponat; sanitati restituetur. Qui nervorum dolore cruciantur, si succum ex rosaceo illinant sanantur.

De Ambrosia. Cap.cxxviij.

Mbrofia, quam Romani caprum syluaticum uocant, quidam Botrym, aliï Apium rusticum, **EC**o illius adstringere humores, qui in aliquam partem inasumbunt.

De Botrye. Cap.cxxix.

Otry s fruticosa herba est, lutea tota, **C**o in multas alas sparsa. Semé circa ramos prouerit. Folia Cichorio similia. Tota suave odorem spirat. Quare uestimentis inter-

ponitur. Inuenitur in torrentium ripis. Pota orthopnæas mulcat.
Hanc Cappadociæ ambrosiam uocant, alii artemisiæam.

De Gerando.

Cap. cxxx.

Eranion aliqui Peloniten, alii Trici, alii Geranogeronta,
g Romani Vchinastrum, Aphri Lescen appellant. Foliis
fremi, diuisuris longioribus, radice rotunda, dula. Quæ
drachmæ pondere in uino pota, uulue inflationes disuertit.

De Altero Gerando.

Cap. cxxxii.

Eranium alterum, aliqui Myrrhin, alii Oxyphyllon, aliis
g Cardamomum, alii Origanū uocant: Magi Hierobrync-
cas, Latini gruinam, aut pulmoniam, aut cicotriam. Cau-
libus minutis, & pilosis sesquipedalibus. Foliis moluæ. in summis
alis sursum spectantia gruum capitula insunt, cum sias rostris,
aut canini dentes: Nullius in medicina usus.

De Gnaphalio.

Cap. cxxxii.

Naphalion, alii Hires, alii Ampetocon, alii anaxiton, aliis
g Anaphilim. Ægyptii Semeon, Galli Gelasonen, Latini
centumalum uocant, quidam tucularem, alii Albinum.
Cuius foliis mollibus minutisq; pro tomento utuntur. Bibuntur
efficaciter folia in uino austero ad dysenteriam.

De Typha.

Cap. cxxxiii.

Typha folium ædit cyperidi simile, caulem albū, lœuem,
tæquabilem, florem in cattamine ambientem, densum, qui
in pappos soluitur: quod lanuginem aliqui nominant.
Huius herbæ flos, suillo adipe eloto exceptus, ambustis medetur.
Gignitur in palustribus, & aquis stagnantibus.

De Circæa.

Cap. cxxxiv.

Circæa, quam & dirceam aliqui uocant, foliis est horten-
sis solani, agnatis crebris, flore nigro, pusillo, & piioso.
Semine millii nascente in quibusdam corniculis: Do-
drantali radice, triplici ferme, aut quadruplici, candida, odorata,

DE MEDICINALI MATERIA.

exaltante. Nascitur in apricis, saxis, & uento perflatis. Radix tuſæ triens, in sextariis tribus uini dulcis, per diem: & noctem maceratur, potuq; triduo uulua expurgat. Semen sorbitonibus datum, lacte mammas nurricum explet.

De Oenanthe.

Cap.cxxxv.

Oenanthe, quam ali qui Cerascomion, alii Leucanthon uocant: folia habet pastinacæ, florem candidum, caulem crassum, palmi altitudine. Semen atriplicis, Radicem magnam, in multa rotunda capitula exuberantem. Nascitur in petris. Caulis eius, & folia, cum melle, & uino pota secundas euiciunt. Radix è uino urinæ stillatio conuenit.

De Conyza magna. Cap cxxxvi.

Conyza magna aliquibus cynocephaticis, aliis danais, aliis Tanachion, aliquibus Phytos, aliis Ichys, aliis Diulosmos, Magis Brephoctonos, quibusdam amubias, nonnullis hedemias, Ægyptiis Ceti, Romanis militaris, aut deliarium, aut febrisfuga, aliis fragimosa nuncupatur.

De Conyza parua. Cap.cxxxvii.

Conyza duo genera. Quæ parua uocatur, odore præstantior est. Maior uero fructuæ altior, & foliæ latioribus, graui odore. Vtriusq; folia oliuæ similia, hirsuta, pinguia in maiore caulis binum cubitorum altitudine attollitur. In minore pedem æquat. Flos squallidus, lutei, aut fului coloris. Qui in pappum abit. Radices superuacuae. Suffici, substratuq; fructex animalia fugat. Culicæ abigit, & pulicæ necat. Folia conuententer illinuntur serpentium plagi, & tuberculis, ac uulnibus. Flos cum uino ad menses, partusq; euiciendos, bibitur. Item contra urinæ stillatio, arquatum morbum, & tormina. Comitiales potus ex aceto adiuuat. Decoctum in defecionibus medetur uulue malis. Impositus sucus abortum facit. Ex oleo efficaciter rigoribus oblinxitur. Capitis dolores tenuis illata sanat.

De altera Conyza. Cap.cxxxviii.

Si tertium Conyzæ genus, quod aliqui paruam, alii
Panion, alii Libanotidem: Magi cronus uocant, Caule
crassiore, ac molliore, Foliis, quam paruæ, maiusculis,
mârime pinguis, et Maiore minor multo grauioris odoris, & in=
iucundioris: sed inefficior. Prouenit locis non rigidis.

De Lilio sylvestri. Cap.cxxxix.

Ræci Hemerocallen, alii Hemerocatalacton, alii cri=
non agrion, alii Crinanthesmon, alii Porphyran=
tes, alii Bulbum hæmaticon, alii Antiantharon,
Romani bulbum, aut Lilium sylvestre, aut marinum, Aphri
Abiblabon uocant. Folium, & caule habet Lili, porraceo co=
lore. Flores in caule per singulos exortus, terni, aut quaterni
erumpunt, Lili diuisura, quoties dehiscere cœperunt, Colore
perquam pallido. Radix magna est, atque bulbosa. Quæ po=
ea, aut cum melle, & lana in pessò apposita, aquam educti, &
sanguinem. Folia trita mammarum inflammationes à partu con=
tractas, oculorumq; collectiones mitigant. Radix, & folia igni
ambustis utilissime illinuntur.

De Viola Alba. Cap.cxl.

Euction ex Græcis aliqui Basilion uocant, Latinu=lam albam, aliqui augustiam, nonnulli violam autum=nalem, aut passarinam. Vulgaris est notitiae, sed in flo=ribus differentia quædam. Namq; aut cœrulei, aut albi, aut pur=purei, aut lutei inueniuntur. Lutea uero præcipui in mediana usus. Huius aridi flores feruefacti in desessionibus, ualent contra uulnæ inflammationes, & menstrua expellunt. Sanant oris ulcera cum melle. Cum cœrato rimas sedis. Semen duūm drach=marum pondere ex uini potum, aut cum melle inditum, menses, secundas, & partus extrahit. Radices cum acetō illigat liene in re primunt, & podagricos iuuant.

DE MEDICINALI MATERIA

De Cratæogono. Cap. cxli.

Ratæogonum: siue (ut aliis placet) Cratæonon, foliis tricuspidatis simile est, multis calamis ex una radice emicantis, multorumque geniculis: semine milii. Nascitur in opacis, et frumentosis, summopere acre. Traditum est à quibusdam quod si bibat ieuno ore, ter in die post menses purgatos, tribus onibus in cyathis aquæ duobus mulier, ante conceptum quadraginta diebus, & uir modo consimili, totidem diebus ante coitum haurias, uirilis sexus partum futurum.

De Phyllo. Cap. cxlii.

Hyllon aliqui Elæophyllum vocant. Nascitur in saxis, sed quod Thelygonon vocant, est ueluti muscus folio aliæ, magis herbacei coloris, Caule tenui, aut breui: Radice minuta, Flore candido. Semine papaveris simili, maiore. Sed arrhenogonon cætera huic simile, solo fructu distat. Habet enim unas deflorentibus oleis non dissimiles. Arrhenogonon potu, masculi sexus facere partus ut thelygonon fœminæ prodit. Horum Cratenas author est. Sed huiusmodi historia tenuis, mihi produxisse uidetur.

De Testiculo Canis. Cap. cxliii.

Estiulus canis, quem græca Orchin, aut Cynosorchin vocant, foliis arcu caulem mollis oleæ similibus, in terra stratis, longioribus, angustis, leuis. Caule dodrantali, floribus purpureis, radice bulbosa, oblonga, oliveæ modo angusta, dupli ordinis, superiore, quæ plenor est, inferiore, quæ mollior, ac rugosior. Eduntur radices coctæ, ut bulbi. Ex quibus si maiorem edant uiri, mares generari dicuntur. Si minorem fœminæ, alterum sexum. Addunt, in Thessalia mollem mulieres in lacte apprino bibere, ad stimulandos coitus: Aridam uero ad inhibendos. Et alterum alterius potu resolui. Nascitur in petrofisis, et sabuletis.

De altero testiculo. Cap. cxliij.

Estiulus, qui alio nomine Serapias, Andrea authore vocatur,

nocatur, quoniam radix inter paucas utilis sit, foliis est porri latioribus, oblongis, pinguis, ex alarum simu inflexis, Caule paleo, floribus pene purpureis: Radice testiculis simili. Quae illata tumores difficit. Vlaera purgat, et serpere eadem non patitur, Abolet fistulas, et illitu inflammationes lenti. Aridae radices nomas inhibent, sanantque oris putredines, & ulceram caecethem. Aluum fistunt è uino potae. De hac, eadem, quae de testiculo canis, produntur.

De Satyrio. Cap. cxlv.

f Atyrium aliqui Trifolium vocant, quoniam tria fert folia, ad terram infraelta, Rumica, aut Lilio similia, minora tamen, ac rubra. Caulem cubitalem, nudum. Florem Lilii effigie, candidum, radicem bulbosam, mali magnitudine, fulvam, intus ut ouum candidam, gustanti dulcem, & ori non ingratam: quam in uino nigro austero bibere conuerit, contra opilhooknum. Utendum ea dum concubandi incessit cupiditas, Siquidem ea, promtores ad uenerem fieri affirmant.

De Satyrio Erythronio. Cap. cxlvi.

f Atyrium Erythronion, aliqui Erythraicon, alii Melion aqueum, aliud Entaticon, alii Priapicon, aut Satyricon, aliqui Satiri testiculum appellant: Latinum molorticulum ueneris. Semine lini, maiore, duro, leui, splendente: quod fertur, non secus atque Scincus, libidinem excitare. Cortice radicis gracili, ruffo. Intus autem album includitur, sapore dulci, non ingrato ori. In montosis, & apricis enascitur. Venerem, ut produnt, si omnino manus teneatur radix, stimulat. Eoque magis si bibatur in uino.

De Hormino. Cap. cxlvii.

b Orminum satiuu à latini Geminatis, à Dacis Hormia dicitur. Foliis est Marrubio similis, caule semicubitali, quadrangulo, circa quæ eminentiae siliquæ similes producent, quæ ad radicem spectant, in quibus diuersum semen recluditur. Siquidem in sylvestri rotundum, fuscumque inuenitur. In

P

DE MEDICINALI MATERIA

altero nigrum, & oblongum: cuius est usus. Ad uenerem flumus landam cum uino bibi uolunt. Purgat cum melle argema, albugi-
nesque. Ilicium ex aqua tumores dissipat. Eo etiam extrahuntur ac-
lei, ex corpore. Idem effectus est illae herbae. Sylvestre magis uia-
ribus pollet. Quare unguentis praesertim gleucano permisetur.

De Securidacca.

Cap. cxlvij.

Edysaron unguentarii pelecinum, id est Securidacca
h uocant. Fruticosa est, foliis aceris. Semen ruffum in si-
liquis fert, corniculorum modo aduncis, quod anapit in
securum emulatur: unde nomen accepit, amarum gustus. Stoma-
cho utile in potu. Additur in antidotis. Cum melle ante coitum sub-
ditum, concipiendi spem adimit. Nascitur in segetibus, et hordeis.

De Onosmate.

Cap. cxlii.

Nosma aliqui Osmaden, alii Ononin, alijs Phlonytin ap-
pellant. Oblonga folia habet, ad similitudinem anchusa,
longitude quatuor digitorum, & duum latitudine,
mollia, in terra iacentia: sine caule, sine semine, sine flore. Radis
ennititur longa, tenui, infirma, rubescere Gignitur in asperis. Fo-
lia in uino pota partus extrahunt. Prægnans, si eam supergredia-
tur, abortum facere dicatur.

De Nymphæa.

Cap. cl.

Ymphæa nascetur in paludibus, & stagnantibus aquis,
folijs aborio minoribus, & longioribus. Alius in sum-
ma aqua, alijs demersis, pluribus ex radice prodeuntie-
bus: Flore lilio simili, albo, & in medio crocos habente. Cum de-
ffloruerit, ut rotundum malum, aut papaueris caput, extuberat.
Nigro semine, denso, et lato, lenti gustus. Caulis est laevis, nigr,
minime crassus, aborio cognatus. Radix nigra, scabra, clavae si-
milis: quæ autumno secatur. Sicca cum uino pota cœliacis, dy-
sentericasque auxiliatur, Lienem absunt. Radix stomachi, ac ue-
sicæ doloribus illinitur. Viviliges ex aqua emendat. Imposita-

cum pice, alopeciis medetur. Eadem contra ueneris insomnia bībitur. Siquidem ea prorsus adimit. Pota assidue aliquot diebus, genitale infirmat. Idem semen potum efficiat. Nymphæ nomen sibi uendicasse uidetur, quoniam aquosa amet plurima insenitur in Helide, in Anygro amne, & in Beotice Haliarto.

De altera Nymphæa. Cap. cli.

St & altera Nymphæa, cuius flos Blephara, dicitur, foliis ante dictæ: Radice alba, scabra, flore luteo, nitente, rosæ simili. Huius semen, & radix, contra foeminarum profluvia efficaciter ex uino nigro bibuntur. Nasatur in Thessalia amne Peneo.

De Androface. Cap.cly.

Androfaces, sunt qui Picrada appellant, alii Leucæ, alii Thalassiam. Herba est amara, teretes spar gens iuncos, sine foliis. Folios in capitulis habens, in quibus semen continetur. Gignitur in Syriae maritimæ. Ea drachmis duabus in uino potio copiosam hydropticis urinam art. Idem effectus est semini poto, & herba decocto podagræ utiliter illinitur.

De Asplenio. Cap.cly.

Splenum aliqui Scolopendron uocant, alii splenion, alii Hemionum, alii Pteryx, alii Lonchitum, alii Aturion, alii Phrygiam, aut Phrygium, aliqui Philtrodoton, Migi mustelæ sanguinem. Folis est multis, Scolopendræ amali similibus, ab radice una prodeuntibus. Nasatur in parietibus, saxisq; siliceis, & opacis. Nec caulem, nec florem, nec semen habet. Folia filiculæ modo dividuntur. Subter flauescentia hirsutaq; superne uiridia. Vim hanc habent folia, in aecto feruefacta, ut per dies quadraginta pota, liuenem absument, qui bus etiam conritis liuenem ex uino illam oportet. Stranguræ, & regio morbo prodest. Singulum sedet. Calulos in uesica com-

DE MEDICINALI MATERIA.

minuit. Concepū adumere creditur, per seſe, aut cū multi liene ap-
penſa. Tradunt noctū, ſilente luna, huius rei gratia effodiendā.

De Hemitonide.

Cap.clivj.

Eminoritis, quam aliqui Splenion uocant, folium emitit

b Draconis lunaū. Radibus cohaeret multus tenuitus.
Nunquam flores, neq; ſemen, neq; caulem gignat: in petroſis na-
ſcens, aſtero ſapore. Ea ex aēto pota hincem abſumit.

De Anthyllide

Cap.clv.

Nthyllis, quam quidam Anthemida uocant, alii Eran-

a themum, alii Leucanthemon, alii Soranthin, alii Campe-
ſtrem florem, Romani Solaſtrum, duplex eſt. Quæ-
dam enim lenti ſimillima fclis mollibus, rectis ramulis, palni al-
titudine, radice parua, tenui. Nafcatur in ſulfis terris, & à ſole
illuminatis non iuſſo g��u. Altera eſt foliis aiugæ ſimulis, hi-
ſtioribus tamen, breuioribus, & aſperioribus. Flore purpureo;
odoris admodum grauis. Radice Cichorii. Pota drachmis qua-
tuor urinæ difficultati, renibus q; plurimum prodeſt. Tritæ, uul-
uæ pituitas emolliunt cum roſaceo, & laſte impositæ. Vulneri-
bus medentur, quæ autem aiugæ ſimilitudinem refert, pota cum
aēto mulſo comitiales fanat.

De Anthemide.

Cap.clvi.

Nthemida aliqui Leucanthemon, alii Heranthemon, quo-

• niam uere floreat, alii Chamæmelon, quoniam mali odo-
rem habeat, nonnulli Melanthemon, alii Chrysocomam,
alii calliam Romani mallum, Apri aſteriſphen appellant. Gene-
ra eius tria, tantum flore diſtantia. Ramū palmū non excedunt,
fruticosi, aliis multis, concavi. Termitus ramulis, rotundis capitu-
lis, floribus in medio aureis, forinſeaus orbiculato ambitu, candi-
dis, melans, aut purpureis magnitudine ſcliorum rutæ. Nafcatur
in aſperis, et iuxta ſemitas Colligitur uere. Vim habent radices,
flores, & herba excalſaciendi, extenuandi q; Roru, et iuſſione,

pellunt menstrua, partus, urinam, calculosq;. Aduersus inflations, & ilei tormenta bibuntur. Bilem suffusam expurgant. Iocinerum uitia sanant Decocto earum uesicae fountur. Ex omnibus his generibus ad cuiusかulos efficacissima est, quae florem purpureum habet, cuius amplitudo maiuscula est. Hanc propriè Hernantheron uocant. Ea, cui Leucanthemo nomen est, item quæ Crysantheron dicitur, uebementius urinam cunct. Egiopius illatæ medentur. Commanducatæ ulcerum eruptiones in ore, sanant. Nonnulli in clysteribus ex oleo utuntur. Teruntur in farinam ad abigendos febrium circuitus. Flores, & folia recondi debent, & priuatum tusa, in paſſillos digeri. Radix quoq; sicari, dumq; ingruit necessitas, binæ partes hærbæ dari, modo floris, aut radicis, pars una: modo contra, floris partes duæ, & hærbæ una, permutatim duplicato pondere alternt diebus. bibere autem oportet in uino mulso d. luto.

De Parthenio.

Cap. clvii.

p Arthemium aliqui Amaracon uocant, alii Anthemida, ali Leucanthemon, ali Camæmelon, ali Crysoctilin, ali Malabathron, nonnulli campeſtrem florem. Roma m Solis ſeculum, aliqui millefolium, Hetrusci Cautam, Aphri Thamath. Folij est coriandri, tenuibus, flore per ambitum albo, intus melmo, odore graui, ſapore amaro. Siccatum cum aceto mulso, aut ſale potum, non fecus atq; Epithymum, & bilem, & pituitam detrahit. Spiriforis prodest, et melancholicis, Hærba ſine flore à calculofis, & anhelatoribus magna utilitate bibitur. Valet decoctum ad infedendum in duritia uuluarū, & inflammationibus. Illinitur ſacro igni, & collectionibus cum flore.

De Buphthalmo.

Cap. clviii.

b Vphthalmon quidam cithlam uocant, alii Balsamenam, Magi haemoran, ali Mercurii genituru, ali aphillis semen, aut mnesitheum, Romani coppacoramam.

DE MEDICINALI MATERIA

Aphri narat. Tenues emitit caulinos, melleosq; filia feniuli, luteum florem Anthemide maiorem, oculi similitudine. Vnde nomen traxit *Circa opida* nasatur, & in *campestritus*. Flores cum ceraso triti tumores, duriciasq; dissipant. Ajunt epotam post exitum à balneis, regio morbo correptis, colorem tractu temporis reddere.

De Paeonia.

Cap clix.

Fœonia mas, siue glycyfide, Græcis aliquibus Pentobœron dicitur, aliis Orobeline, quibusdam Orobax, alijs Hæmagogon, alijs Pœfæden, alijs Monogemion, alijs Menion, alijs Pœonion, alijs Panthiceratos alijs idei ductyli, alijs aglaophotis, alijs Theodorion, alijs Selenion magis Selenogonon, alijs Phthisis, Romanis casta Caulis altitudine sesquipedis adorlescat, comitantibus multis stolonibus. Huius duo genera Mas folia iuglandis habet. In fœmina uero, Smyrnij more dividuntur, Summo caule siliquas emitit ueluti græcas nucis. In quibus, quum debisant, multa granula rubra, acnis puncorum similia inueniuntur, & in medio nigra, quin p, aut sex purpurea. Radix maris tenuis, digitali crassitudine, & palmi longitudine gaster adstringens, alba. Fœminæ radicibus seu glandis circiter septem, aut octo inhærent, ut in astula regia. Fœminus à partu non purgatis sicca radix datur. Ciet menses nucis græcae magnitudine pota. Sic uentris doloribus cum uino auxiliatur. Vale contra regium morbum, et renum, ac uescæ dolores. Decocta in uino alium fistit. Rubra grana rubenteis menses fistunt, diætem, uel duodecim pota in uino austero, & nigro. Stomachias, & erosioribus ea esse prodest. A pueris pota, initia calidorum extinxunt. Grana nigra auxiliantur si pressiōibus nocturnis, uulnæ strangulationibus, & matrias doloribus, quindecim in uino pota, in aqua mulsa, aut uino. Nasatur in altissimis montibus, & promonitorijso.

De Lithospermo. Cap. clx.

Lithospermon aliij *Ægonychon* uocant, ali*Leontion*, ali*leonium lapidem*, ali*Gorgonion*, ali*Tantalitin*, ali*Diosporon*, Romani Columbam, Daci Goncletam, ali*Heracliam*. A seminis duritiae nomen accepit. Folius est oiliue longioribus, et latioribus, lacent humi, quæ ab radice exiliunt. Ramulis surculosis, rectis, tenuibus, firmis, crassitudine iuncta. In quo*rum* circumne bifidi exortus, caulinorum specie exhibent. Folii longis, inter quæ paruum semen, rotundum, erui magnitudine, duritas lapidea. Nasatur in asperis, & aeditis locis. Vim hanc habet, ut semine cum uino albo poso calculos frangat, pellatque urinam.

De Phalaride. Cap. clxi.

Phalaris caulinatos emittit, quales *Zea*, è minutis, ac nullius usus radicibus, multos, duum palmarum, genitulis annos. Semen canarium, oblongum, mili magnitudine. Tunctitur, & in aqua, aut uino sucus ad uescicæ cruciatus utilissime bibitur. Semen cochlearis mensura potum ad eadem efficax est.

De Rubia. Cap. clxii.

Rythrodanum aliqui Teuthrion, ali*Dracanon*, ali*Cinnabarinum*, latini *Rubiam*, Etrusci *Lappam* minorem, *Ægyptii* *Sophobii* uocant. Radix rubra est, qua tigrum turlæ. Una spôte prouentur. Altera seritur, ut in Thebana Galilæa, & Rauenna Italæ. In Caria inter oleas, ut in aruis, solo creditur. Hanc non sine qua flui serunt. Namque maximum ex ea sentiunt prouentum. Asperi caules, et quadranguli, longi: Apertures non dissimiles, robustiores, et multo maiores: Folii per intervalla certa circum articulos, stellatum decausatis. Semen eius rotundum, inter initia viride, mox rubrum, postea cum ematuruit nigrum. Radix tenuis, longa, rubra. Urinam aet. Qua de causa regio morbo opitulatur, pota cum aqua mulsa. Item Ischiadias, & resolutis. Crassam, copiosamque urinam pellit, nonnunquam &

DE MEDICINALI MATERIA

fanguinem. Bibentes tamen quotidie lauari oportet, & excremen-
torum, quæ redundunt differentiam spectare. Aduersus serpen-
tium morsus succum ex uino bibere prodest. Semen ex acetio pos-
sum liuenem absunxit. Imposita radix trahit partus, menses, secun-
dasq;. Albæ utiligint, illita ex acetio medetur.

De Lonchitide.

Cap. clxiiij.

Onchitis, quæ Cestron, aut Medusa alio nomine dicitur,

latine uenerea, aut Lanceola: folia habet latioris porri, ru-
bentia, plurima, ad radicem circumfracta, ueluti in terrâ
procumbentia, pauca in caule. In quo flores seu galerauili bianti-
bus comicis personis similes, nigri, et uelut è rictu albam exercen-
tes linguam, quæ ad labrū inferius semen promat, lanceæ simile
triangulum. Vnde sibi cognomentum arrogauit. Radix dauci.
Nascatur in sitiētibus, et asperis. Radix ex uino pota urinâ ciet.

De altera Lonchitide.

Cap. clxiiij.

Lteræ est Lonchitis, quam aliqui asperam Lonchitin: La-

tinæ Longinam, aut Calabrinam dicunt. Folia Scolopen-
drii emittit. Sed asperiora, maioraq;, ac multo magis di-
uisa, Vulneribus mirum in modum prodest. In eisq; inflamma-
tiones excitari non patitur. Pota ex acetio liuenem absunxit.

De Althæa.

Cap. clxv.

Lthæa, quam alii Althiocon, alii Ibisum uocat, in syl-
vestrium maluarum genere est, cui folia ut Cyclam-
no rotunda, lanugine canescunt. Flore rosaceo, biabit
cali caule. Radice lentea, intus alba. Althæa appellatur, quod in-
ter primas sit utilis, & pluribus polleat remediis. Decocta enim
in uino, aut aqua mulsa, in potu efficax est contra uulnera, paro-
cidas, abcessus, mammarum inflammationes, atritus sedis, ir-
flections, neruorum rigores. Siquidem discutit, & excorquit, rum-
pit, & ad cicatricem perducit. Cocta (ut dictum est) ad ieclo ful-
lo adipi, aut anserino, terebinthina' ue, ut malagmatis lensor fiat,

facit ad uulua inflammationes, præclusionesq; in pessis subdita. Decoctū eodem fungitur munere. Onera uulue, reliquiasq; à partu extrahit. Decoctæ succus ex uino potus, succurrit urinæ difficultati, callosorum cruditatibus, dysentericis, ischiadicis, tremulis, ruptis. Dentium mulctæ dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Viride semen, siccumq; tritum, uitigines in sole perunctas emendat. Eodem cum oleo peruncti, à uenenatis non feriuntur. V alet contra dysenteriam, & sanguinis reiectiones, aliujq; profluvium. In posca, aut uino decoctum bibitur, contra omnes uesparum, apum, similiūmq; acaleato ielitus. Folia cum olei momento, morfibus, & igni ambustis illinuntur. Constat aquam tritaradice addita, sub diuo addensari.

De Alœa.

Cap. clxvi.

Lœa sylvestrium maluarum generi assignatur. Folia habet dimisā, Verbenacæ proxima, caules treis, aut quatuor, cortice cannabino uestitos. Florem rosæ, paruum, radices albas, latae, quinq; aut sex, cum plurimū cubitales. Quæ cum uino, aut aqua potæ dysentericas, ruptisq; mendentur.

De sylvestri Cannabe. Cap. clxvij.

Syloestris Cannabis, quam aliqui Hydrastinam, Romanæ terminalem uocant, uirgas fert Althœæ similes, minores, nigriores, & asperiores, cubiti altitudinem exantes. Folio satiuæ, nigriore, et asperiore, stiore Lychnidis, sub rubro semine, & radice Althœæ. Decosta radix, illitu inflamationes mulctæ. Tumores discutit. Tofos articulorum dissipat. Huius cortex, torquendis funibus accommodatus.

De satiuæ Cannabe. Cap. clxviii.

Satiuam Cannabim aliqui Cannabion, alii Schinos strophon, alii Asterion appellarunt, plantam magnâ in uita usus, ad robustissimos funes facilitandos. Folys mali, graui odore, caulis procœris, inambus, semine rotundo,

DE MEDICINALI MATERIA

Quod largiore abo genituram extinguit. Succus ex ea recte
conuenienter aurum dolcibus instillatur.

De Anagyri.

Cap.clxix.

Nagyris, quam aliqui Acopon, alii Anagyron, ali
a Agnacopon, vocant: frutex est arboris instar, grauis
odore, foliis agni, virginitate, flore oleris. Senes in cor-
malis non brevibus gignit, subrotundum, firmum, uersicolor
facie, simile remibus, quod durescat per messes. Tenera felia tue-
mores illitu reprimunt. Si partus haereat, et secundae, mensesque
morentur, drachmae pondere bibuntur in passo. Sic et suspicio-
sis dantur, et contra capitis dolores in uino. Difficiliter parien-
tibus ad alligantur, ita ut a partu statim auferantur. Radix tex
concoquendis, discutiendisque adhibetur. Semen commanduca-
tum uomitiones uehementer ciet.

De Gepaea.

Cap.clxx.

Epaea portulacæ similis est; sed nigriora habet felia;
e radicem temuere. Folia in uino pota, urinæ stilli-
cio, et uescicæ scabie laborantibus, opitulantur. Ma-
xime id præstat, si cum decocto radicam Asparagi bibatur.

De Alismate.

Cap.cxxi.

Lisma aliud Alcam, aliud Damassorion, alii Acyron, ali
a Lyron, appellant. Folia ei plantaginis, nisi angustiora
essent, lacrimosa, conuexaque; in terram, caule simplici-
ter temui, cubito altiore, capitibus thyrsi. Flore temui, candido,
pallecente, radicibus tenuibus, ut ueratri nigri, aceribus, odoratis,
pinguibus. A quo sors amat tractus. Radix si drachma una,
aut altera bibatur, his conuenit, qui leporem marinum deuora-
runt, aut a rubetis ranis demorfi sunt, aut opium hauserunt. Tor-
miribus, atque dysenteriae, per se, aut cum pari modo Dauci, potu-
atur. Coniulfis, et contra uina uuluæ prodest. Herba fistulatu-
rum, Menstrua pellit. Tumores illata mitigt.

De Onobrychide. Cap.clxxii.

Nobrychis, quam è Græcis aliqui *Onobrochylon*, alii *Eschismenem*, alii *Corion*, alii *Chamæpytin*, Romant *opacum*, alii *Brichilatam*, alii *Loptam*, alii *Iocinalem*, Daci *Aniassexe* appellant: folia habet létis, longiora paulo caulim dodrantalem. Florem purpureum, radicem paruam. Nasatur ulti ginosis. Hærba suapte ui, se erita illinatur tubercula dissipat: cum uino pota strangurias sanat: illa ex oleo sudores mouet.

De Hyperico. Cap.clxxiii.

Yperiacam alii *Androsæmon*, alii *Corion*, alii *Chamæpytin* appellant, quoniam semen odore resinam imitatu. Surculatio frutice, dodrantali, rubente: Folio rute, flore albæ uolæ simili, qui digitis tritus sanguineum succum remittit. Qua ex causa *Androsæmon* cognominatur. Subhirsi. filii sua, & terci, hordei magnitudine, semine intus nigro, resinosis odoris. Gigintur inaultis, & asperis. Vrinam cit. Menstrua pellit appositum. Tertianis, quartanis q; cum uino potum liberat. Semen triginta diebus haustum, ischiadicis medetur. Folia cum semine illita ambusta sanant.

De Ascyro. Cap.clxxiii.

Cyrum, quod à quibusdam *Aschyroides* nominatur: yperia genus est, magnitudine distans, fruticosius, maiores habens ramos, rubentia folia, tenuia. Flores luteos, & fructum resinosum, hyperico non absimilem. Cuius attritu digni fere cruentantur. Qua de causa *Androsæmoni* vocauere. Vsus semiratis ad ischiadicos. Potum in hydromelitis sextario biliosa recrementa amplissime detrahit. Sed assidue dare oportet, donec sanitati restituantur. Illinitur & ambustis efficacit.

De Androsæmo. Cap.clxxv.

Androsæmon, siue ut alii appellauerent *Ascyron*, aut *Dionysiadem*, ab *hyperico*, *ascyro* q; differt, quod

DE MEDICINALI MATERIA

surculosum, ad tenuem sit. Rubentes ramæ, & folia ruteæ duplicita, aut triplicia. Quæ erita uino fr. cco manant. Complureis alas habet in cassamine, in uerius utrumq; digestas. In quibus flores pufili lutei, & in calyculis semen Papaveris nigri, insigne lineis. Huius comæ tritæ resina sum odorem reddunt. Semen drachmis duabus potum, biliosa excrementa pellit. Ischiadicis medetur, sed à purgatione aquam exorbere oportet. Haerba ambustis illata medetur. Vulneribus sanguinem exhibet.

De Con.

Cap. clxxvi.

Oris, quod aliqui hypericon vocant: frutex est filio ericæ, rubro, pinguiore, ac minor, non aliud palmo suavis, odoratus, acris. Potum semen mensestrahit, & urinas. Contra Phalangiorum mortis ex uino potum auxilio est. Rigoribus ex pipere, opisthotomis ex oleo, atque illimitur. Radix uino decocta, potaq; defecatis, operm ferre creditur. Sed laborantem inter potandum quam optime cooperari licet. Si quidem corpus totum desudabit, ex qua re pristinam agilitatem recuperabit.

De Aiuga

Cap. clxxvij.

Ræas chamæpytis, aliis pitysorysis, aliis Origanon: ijs, qui Pontum incolunt, Olocyron, aliis Bryonia syringa, Iris, Athenis Ionia, Euboeas Sideritis, Magis Minerua & sanguis, Latiniis Aiuga, aut cyprium, Dacis Duchela appellatur. Herba in terra repens inaurua, flos simperuui minoris, molio tenuioribus, hirsutis, & pinguioribus, circum rectos densis. Odore pirus, flore tenue, luteo, uel candido, radialius achori. Folia septem diebus in uino pota, regio morbo medetur. Et quadraginta diebus ex hydrocelite, ischiadicos sanant. Dantur peculiariter urinæ difficultibus rocaniris, & reium uitios. Tonnofis profundunt. Ea apud Heracleam ponticam perire deatq; antidotio contra acomitum utuntur, bibentes decoctum. Ad antedicta illa illuminur, cum polenta iure decocti si. bacca. Trita in farinam,

*C*um fico in pilulis sumpta, aluum emollit. Excepta melle cum
æris squamma, *C* resinæ purgat. Apposita ex melle uulue uitia
extrahit. Mamarum duritas dissipat. Vulnera glutinat. Vlo-
œra, quæ serpunt cum melle illata cohabet.

De altera Aiuga. Cap. clxxvij.

Lterum est genus Aiugæ, cubitalibus ramis, in anchora-
ræ speciem inaruitis, prætenubus, coma præcedentis,
flore candido semine nigro. Hæc pinum redolet, Tertia
mas nominatur, paruula, foliis exilibus albis, scabris, caule aspe-
ro, candido, luteis floribus, semine iuxta alas. Resipit hæc pi-
num. Vim eandem obtinet, sed non usq; adeo efficiacem.

F I N I S.

PEDACII DIOSCORIDIS ANA-

Zarbei de medianali materia Liber quartus, Io-
anne Ruellio Suessionensi interprete.

N superioribus libris amantissime Ari tradidi-
mus de odoramentis, oleis, arboribus, unguen-
eis, animalibus, frumentis, oleribus, radiabus,
succar, hærbis, seminibus q; In hoc autem quarto
differemus de radiabus, et eis, quæ restat, hærbis.

De Betonica. Cap. I.

Estron Psychotrophon uocatur, quoniam frigidis lo-
cis inueniatur. Lat Betonicam appellant. Hærbæ est
caulem ferens tenuem, cubiti altitudine, aut maiorem,
quadratum, folia quercus, mollia, longæ, in ambitu diuisa, odora-
ea, prope radicem maiora. In summis caulinibus, semen ueluti Sa-
tureiæ spicatum inest. Decerpta huius folia siccantur, plurimos

DE MEDICINALI MATERIA.

ad usus radicibus militur ut ueratri temubus. Quæ ex hydro-
melite in potu, pituitosam uomitionem euocant. Folia dari debent,
ruptis, conuulsis, mulieribus uulue malo opportunis, et ad laxan-
dos uteri strangulatus, drachmæ unius pondere cum hydromeli-
te. Tres in uim sextario drachmæ, contra serpentium morsi sebi-
buntur. Herba magna utilitate illatis à serpente vulneribus illa-
natur. Aduersus etiam uenena diachma ex uino pota conuenit.
Presumpta ea, si uenenum hauriatur, nihil nocebit. Urinam aet.
Alium subducat. Medetur comitalibus, et insans pita ex aqua,
Coccoineris, henisq; ultiis, drachmæ pondere in aceto malso. Con-
coctionem adiuuat, si quis ea fabæ magnitudine secundum coe-
nam cum melle colto deuorarit. Modo consimili acide ructantia-
bus propinatur. Stomachicas eam manducare, & succum deuora-
re proderit, si postea dilutum uimum sorbeatur. Datur sanguinem
excreantibus tribus obolis, cum diluti uint, aut lattis cyatho.
Ischiadicis, renum, & uesticæ doloribus ex aqua. Aquæ inter ar-
tem binis drachmis ex hydromelie. Regio morbo laborantis rea-
creat. Menses pellit, drachmæ pondere cum uino pota. Alium pur-
gant drachmæ quartuor potæ, in hydromelis decem cyathis. Far-
at, cum melle ad tabem, & purulentam excretionem. Folia sic-
ca, tritaq; fistili uase reconduntur.

De Bretanicæ.

Cap.ii.

Ritaria aut Vettonica, folia habet sylvestris lapathi,
b sed nigra, & densiora, gustu adstringentia. Radicem
tenuem, et breuem. Cauli paruum emittit. Foliis expri-
mitur succus, qui igni, aut sole cogitur. Vim habet adstringentem.
Primitum depascentibus oris, & tonsillarum ulceribus accom-
modatam. Valeit etiam ad reliqua, quibus adstrictione est opus.

De Vettonica.

Cap.iii.

Ettonica nasatur in pratis, & montibus, locis mu-
dis, & opacis, circa fruticæ. Animas hominum, &

corpora aetodit, nocturnas ambulatores, & loca sancta. Gracibus somnis resistit. Ad omnem medendi usum commendata. Radicem habet rubram, odoratam, porracea folia, medio eorum puniceo, in recto calamo triangula, floribus in circumne pureis. Farina recentis vulneribus capitis indita, dolorem fit. Vulnera glutinat. Fracta ossa extrahit. Sed quotidie impont debet, dum persanescant. Dolori capitis medetur, si iure decocti perfundatur, aut temporibus cum bitumine illinatur, aut radix sufficiatur.

De Lysimachia.

Cap.iii.

Ysimachia, quam aliqui Lytron, appellant, caules emit-
tit cubitales, altiores ue, fructos, tenues, prodeunti-
bus geniculatum folii, tenuibus, salias figura guslu
adstringentibus, store ruffo, aut aureo. Gignitur in aquosis, &
palustribus. Foliorum succus adstringente sua ui sanguinis reie-
ctionem suppressit. Dysenterias potui datur, aut infunditur.
Mensium abundantiam fistul, in pessu. Sanguinis profluvio sub-
uenie, si nares ea hæbra obturentur. Vulnerum cruentum cohi-
bet. A cerrimum nidorem suffixa reddit. Qua de causa serpentes
fugat, & muscas interficit.

De Sanguinaria, seu polygono.

Cap.v.

Olygonum arrhen, aliqui Polygonatum appellant, ali
Cynochalam, ali Heracliam, ali Aspalton, ali Chilio-
phyllon, ali Clema, ali Polycarpon, ali carcinethron,
ali Teuthalida, ali Myrtopetalon, ali Cnepodion, ali
Zarithream, ali Pedalion, Egyptiu Telphion, aliqui Stemphion,
Magi genituram herois, aliqui unguem muris, Latini Sanguinaria,
aut semi-salem, Aphri Chulum. Ramos habet teneros, &
molles, frequentibus geniculis cinctos, qui per terram ut gramen
repunt. Folia ruteæ, sed molliora, planiora q; Semine si b omnibus
foliis turgescere. Unde mare appellari volunt. Flos ei candidus,

DE MEDICINALI MATERIA

aut puniceus. Vis epoti suca est spissare, ac refrigerare. Prodest cruentæ excretioni, cholerae, alii fluctionibus, & urinæ stillitia etiæ. Urinam aperte ciet. Cum uino potus, contra serpentium morsus auxiliatur. Datur in febribus per horam ante significaciones. Fœminarum profluvia impositu sistit. Idem sucus purulentis auribus instillatur. Facit eximie ad genitalium ulcera, cum uino adiecto melle decoctus. Stomachi feniore, sanguinis refectionibus, ulceribus, que serpunt, gribus sacris, collectionibus, tumoribus, & recentibus vulneribus folia illinuntur.

De Sanguinaria fœmina. Cap.vi.

*S*anguinaria fœmina fruticat uno caule, arundiniter teneræ simili, densis geniculis, & in se tubarum modo farctis, tuberibus articulorum eminulis, torulisq; angustibus. Foliis piceæ. Radicis nullus usus. Nasatur in riguis. Huic quoq; spiffandi, refrigerandiq; natura, ad eadem ualens, sed inefficacior.

De Polygonato. Cap.viiij.

*P*olygonatum nasatur in montibus, frutice asperito altiore, folijs lauri, latioribus, & lævioribus, sapore malo cuncte, aut punici, cum quadam adstrictione. Flores per singulos foliorum exortus promit, candidos, folijs numerosiores incepta à radice suppuratione. Radicem habet albam mollem, longam, crebro, gentilatam, densam, graueolentem, digitum crassiusudine & quâtem: quæ vulneribus efficaciter illimitur. Quinetiam maculas in facie delet.

De Clematide. Cap.viiij.

*C*lematis Græcis, alijs Pileterion, ab alijs Daphnoides, ab alijs Smyrnoides, aut polygonoides appellatur. Læto, pinguiq; solo prouenit, juncos spergens exiguos. Folia lauri figura, & colore, multo minora. Folia cum caulis in uino pota, alii profluvia, et dysenterias sedant. Subdita in pessimo lacte

um lacte, & rosaceo, aut cyprino, cruciatibus uulue medentur. Dolores dentium commanducata finit. Imposita serpentum mortibus iuuamētum præstat. Fertur etiam contra aspidum ictus ex acetō, potu opitulari. Gignitur solo inculio.

De altera Clematide.

Cap. ix.

St & altera Clematis, quam aliqui Epigrin, & Egyptii Philacrion, Romani ambuxum vocant. Vitulosum emitit ramulum, rubescens, lento, folium gustu admodum acre, ac exulcerans, Repit per arbores ut Smilax. Semen tritum pituita, bilemque detrahit in aqua, aut hydromelite rotū. Folia eius illata, lepras purgant. Cum Lepidio conditur ad cibos.

De Polemonia.

Cap. x.

Olemoniam aliud Philætheriā, Cappadoces Chiliodynamin appellant. Ramis exilibus in uersus utringue digestis Folis paulo quam Rute maioribus, ac longioribus, calaminthe, aut sanguinarie proximis. Quibus in summis cori mibi dependent, nigro semine. Radice cubitali, albicante, radicalē simili. Nasatur in montosis, et asperis. Bibitur in uino radix contra serpentes, & dysenteriam. Et ex aqua aduersus urinę difficultatem, & coxendiam cruciatus. Datur ex acetō drachmæ pondere liensis. Eadem scorponis plagae alligatur. Tradunt eum, qui radicem gestauerit, à scorpione non feriri, eumque, si ictus sit, nihil molesti passurum. Dentium dolorem mansa mitigat.

De Alo.

Cap. xi.

Tymphyton petreon, id est alus nascitur in petris, ramis tenuibus, paruis, origano similibus, capitulis thymi, sunculosum totum, odoratum, gustu dulce, saliuā ciens. Longa radice, subruffa, digitali crassitudine. Decoctum in aqua multa, & potum pulmonis uitia purgat. Sanguinem reiuentibus, & renū in malis ex aqua datur. Ad dysenteriam, rubraq; fæminarum profluvia in uino decoctum. Ad conuulsa uero, & rupta ex

Q

DE MEDICINALI MATERIA

acetum mulso bibitur. Quin & commanducatum suum sedat. Fan-
cibus asperis subuentit. Vulnera recēta, enterocelās q̄; cōglutinat,
et illā cohibet. Carnes aut̄ cum symphyto decoctae coalescent.

De altero Symphyto. Cap. xij.

Si et aliud symphyton, quod aliqui peccon, Romani Sol-
e dagine uocant. Id cū idem emittit bicubitalē, aut ma-
iorē, crassum, leuem, angulosum, inanem, quasi fungo-
sum, circa uē breui interuacante spacio, folia exiū angusta, lin-
guæ bulbæ proxima, oblonga, hispida, caule secundum angulos
quosdam striato. Foliis tenuibus ex alaru finu prodeuntibus. In
quibus flores lutei, rutaceis similes & uerbasa semina emicant.
Tam caulis quam folia, aspera lanugine horrēt, tactuq; pruritum
concitant. Radices demittuntur foris nigrae, inuis candidæ usq; co-
sæ. Quarum est usus. Tritæ, & potæ cruentis excretionibus, ru-
ptisq; proficiunt. Recentia vulnera illæ cōglutinant. Carnes
quoq; si concoquantur, cogunt additæ. Inflammationibus præfer-
tim sedis, cum senetiosis foliis, utiliter illinuntur.

De Holosteо. Cap. xij.

Olosteon quadrantal is hærbula est, humi repens, fclis, u-
b uialisq; coronopo, aut graminis proximis, gustu adstrin-
gentibus. Radice, alba, prætenue usq; in capillamenti spe-
ciem, longitudine quattuor digitorū. Nascitur in collibus terrenis,
Uſus eius ad rupta in uno potæ. Nam et carnes coguntur, deco-
ctionibus addita. De Scœbe. Cap. xij.

Tœbe, q̄ alii Tobion, Romani Stipam uocant: vulgaris est
notiue. Cuius semen, et folia stringunt. Quapropter de-
coctione dysentericas infunditur. Auribus quoq; purulenta-
tis instillatur. Illæ folia oculis ab ictu cruentis proficiunt. Erupen-
tis sanguinis impetus, cohibent. De uolucro. Cap. xv.

Rœa clymenon uocant, alijs Calycinanthemon, alijs Pery-
g clymenon, alijs Helyophyes, nonnulli Hepaticum, alijs Milas-

œm, alii anatolicon, alii Dyticon, ali marginem latini uolucrū, ali qui uolucrum maius, Ægyptiū oxioni. Clymenon, quod & ago non, id est sterile, nuncupant: caulem fert fabæ, quadrantiū, folia plantaginis foliatis supra caule in se se in flexis, iridi, & polypo rum cirris non ab similibus. Probatissimū est ē montibus. E fruti & toto cum radice succus exprimitur, qui ad sanguinis reiectiones, in potu efficax est. Cœliacos rubraq; fœminarum profutuia, refrigerando infreniat. Sanguinem naribus erumpentiē suprimit. Trita folia, aut filique recentibus vulneribus impositæ, ea ad catricē perduant.

De Periclymeno. Cap.xvi.

Erichymenon aliqui Æginam, alii Clymenon, alii Carepathon, alii splemon, alii Epetin, alii Axinam maiore, nonnulli Clematitum, alii Myranen, alii Calycanthe mon, Magi polion Veneris, Ægyptiū turcon, Romani uolucrum maius, Aphri Lanat appellant. Simplex fruticæ, ex interuallis parua folia habens, ipsum amplectentia, subcandida, hederacea. Inter folia suracli excent, in quibus baccæ, hederæ similes. Flos fabæ, candidus, aliqui n:um rotundus, & quasi in folium procumbens, semen durum, & quod difficile euellatur. Radice rotunda, crassa. Nasatur in aruis, ac sc̄ipibus, convoluens se amictus, propter assidentibus. Semen eius postquam ematuruit colletum, & in umbra siccatum, drachmæ pondere datur in uno quadragenis diebus, ut lenem absumat, ac molestiam discutiat. Sed urinam ciet, statim à sexto die cruentam. Orihopnæ, & singuliui prodest. Partum accelerat. Folia sunt eisdem uiribus prædicta. Quæ tricens septenis diebus epota, sterilitatem facere produntur. Perunctis ex oleo febrium rigores abigunt.

De tribulo.

Cap.xvii.

Ribulus aliquibus Bucephalus, aliis Tauroceros, Roma nis tribulus aquaticus dicitur. Tribuli genus unum terre stre, foliis ad effigiem portulacæ, tenuioribus uticulis, in

DE MEDICINALI MATERIA.

terra stratis, spinis secundū folia rigidis, præduris. Iuxta amnes, & domicilia nascitur. Est et alterū genus aquis familiare, quod in fluminibus natum comam exerit, sculeos condens. Folis latis, & pediculo longo. Caule parte summa, q̄ imo crassiori. Capillæ vixit quædam indidem exorta spicantnr. Semen durum, ab altero non abhorrens. Vterq; refrigerantus, & inspissantis est natu ræ. Ideo inflammationes omneis cataplasmate adiuuat. Ulcera in ore erumpentia, putredines, gingivias, tonsillas q; personat. Suc aus ex his colligitur ad oculorum medianas. Semen dum recens bibitur, calculosis iuuamentum effert. Drachma terrestris tribuli pota, illita'ue, istos à uipera recreat. Cōtra uenena cū uino apiflisse bibitur. Decoctum eius sparsum pulices necat. Thracæ, qui ad Strymona ammem habitant, uirenti tribulo equos saginant, et è dulci semine, & esculento panem, quo uescuntur, faciunt.

De Sarxiphago. Cap. xvij.

S Arxiphagon aliqui Sarxiphragon, aliis Empatron, Ro mani saxifragam uocant. Frutex est surculosus, in petris, & asperis locis nascens. Coctus in uino mox potus, febricitantibus opitulatur, Stranguriæ prodest. Singulum sedat. Calulos uescicæ frangit, & irtuam dicit.

De Limonio. Cap. xix.

L Imonton aliquibus potamogiton appellatur, aliis Neuroides aliis Lonchitis, aliis Rapionion, Myrsis Mendru ta, Syris Meuda, aliis Lycosemphyllon, aliis Heleboro semata, aliis Scyllion, Magis lupi cor, Romanis uiatum nigrū, quibusdam tintinabulum terræ, Gallis iubarū, Dacis dacina. Folia habet betæ, tenuiora, & longiora, decem, sæpe plura, caulem tenue, rectum, ut in lilio & qualem, semiribus scutentem, quæ gu stata adstringunt. Semen tritum, & ex uino acetabuli mensura potum, dysentericis, cæliacis q; prodest. Rubra fœminarum pro fluvia fistulæ. Nascitur in pratis, & palustribus.

De Lagopus. Cap.xx.

Agopus herba, quam aliqui Leporis cuminū appellant;
sistit aluum in uino pota, aut in febri ex aqua. Eadem
inguini adligatur, in inflammatione. Nascitur in se-
getibus. De Medio. Cap.xxi.

Edion aliqui medicum appellant, aliū Triphyllon, aliū
Clemathion, nonnulli Osmon, quidam Trigonon, aliū
Cybellion, aīi polyphyllon, Romanū trifolium odora-
tum, Egyptiū Epaphon. Medicō in faxis, & opacis nascitur. Fo-
lia habet Iridis, caulem tricubitalem, & in eo florem grandem,
purpureum, rotundum, semine crīci miruto, radicēm dodrantā-
lem, crassitudine baculi, gustu acerbo: quæ trita in farinam, et ex
meile decocta, rubros menses fœminarum sistit, eclegmate per
aliquot dies sumpto. Semen in uino potum menstrua pellit.

De Epimedio. Cap.xxii.

Pimedum ab aliis Erimeos, ab aliis Tryas, à nonnullis
Polyyrrhizon, à Romanis vindicta, nominatur. Caulis
est nō magnus, hederæ foliis, dentis atq; duodenis, neq;
florē, neq; fructū ferens. Radice, tenui nigra, gravi odore, gu-
stu fatuo. Nascitur in humidis. Folia cum oleo trita, imposito ca-
taplasmate, manmas increscere non sinunt. Radix conceptum
admit. Folia quiris drachmis, post mēstruas purgationes quinq;
diebus in uino pota, præstant mulieribus, ne concipient.

De Gladiola. Cap.xxiii.

Yphion, aliqui Anactorion, aliū Phasganon, aliū Machæ
ronton, aliū Arion uocant, Romanū gladiolum, quidam
genitalem. Nomen inde accepit, q; folium, gladii præ-
beat speciem. Iridi simile erat, nisi minus, & angustius uideretur,
& gladii modo mucronatum, neruofumq; In caulem exit cubita-
lem, in quo purpurei flores, in ordinem digesti, inter se distat. Ro-
cundo semine, radiibus gemint, una bulborū modo super alte-

DE MEDICINALI MATERIA

ram insidente; quarum inferior gracilis est, superna uberior. Natura satur in aruis. Pars superior radicis cum thure illata, et mixta vino, spicula, et aculeos ex corpore extrahit Panos cum lechi farina, et hydromelite discutit. Quia de re huiusmodi emplastris usus solet. Menses improposita trahit. Superiori radice ex uino pota, uene rem stimulari et infraiore sumpta steriles cere tradunt. Superiorum quoque utiliter infantium enteroœlis, cum aqua poti i dari præcipiunt.

De sfragando. Cap. xxvij.

Parganion aliqui Xiphidion, alijs bolon vocant. Folia gladiolæ, sed arctiora, et in terram magis procampanientia. In summo caule pilulæ prominent, in quibus semen. Contra serpentis uenena, radix cum uino datur.

De sylvestri Iride. Cap. xxv.

Iris ab aliis Iris agria, ab aliis Cacos, à Romanis Gladiolus, aut Iris agrestis, à Dacis Caprus dicitur. Folia habet Iridis, latiora, et in turbinem mucronata, quorum medio caulis crumpit, crassus, cubitalis, ex quo si liquæ triangulares dependent. In quibus purpureus flos, in medio puniceus. Semen in folliculis, simile fabis, rotundum, rubrum, acre. Radix longa genitulata, ruffa. Contra corporis uulnera, fractaque efficax est. Aculeos, et spicula omnia citra, mœlestiæ exceptis: adiecta floris æris tertia parte, et radicis centaurii, ac mellis quinta Tumoribus, et collationibus illata cum aceto medetur. Radix ex passo bibitur, ad conuulsa, rupta, coxendicum dolores, strangurias, et alii profluvia. Semen tribus obolis potum, urinam uehementius impellit, et cum aceto liuenem absimit.

De Anchusa. Cap. xxvi.

Nchusam aliqui cantanchusam vocant, alii Libyam, alii Archibelon, alii Alabriadion, alii Onophylon, alii Porphyrida, alii Mydusam, alii Calyx, alii Noneam. Aphri Burnesath. Anchusa, que alio nomine calyx, aut Onoclea

appellatur: folia habet lactucæ acuti foliū similia, hirsuta, aspera, nigra, multa, quo; quo uerum humili sparsa, spinis horrida. Radix et crassitudo digitalis. Quæ æstiat prouenit, manus inficit sanguineo colore. Læto solo nascitur. Radix, adstringit. Ad ambusta, et uetera ulcera, ex oleo, et cera efficitur est. Igni sacro cum polenta medetur. Lepris, et utiligibus illinitur ex aeto. Partus extrahit, uulue indita. Eius decoctum renum uitiis, lient, et bile suffusis datur, et si febris sit, ex aqua mulsa. Sistunt alium folia in uino pota. Radice pigmentarii utuntur ad spissamenta.

De alia Anchusa. Cap.xxvii.

St et alia, quam aliqui Alabiodion, aut Onochiles appellarent. Hæc à priore distat, quod minora habeant folia, sed simili modo aspera, ramulos exiles, florem purpureum, radices rubras, oblongas: quæ messibus sanguineum succum fundunt. In fabulosis nascitur. Vis ei foliisq; mest, quæ contra virus cum reliquorum serpentium, tum maxime uiperarum, auxilietur siue abo, siue potu, siue alligatu. Nam si quisquam mandens in serpentis os inspuat, eum necabit.

De Alia Anchusa. Cap.xxviii.

St et alia huic haud dissimilis, semine puniceo, minor et rure cuius semen manducatum, si in serpentis fauces inspuatur, eam interficiet, radix acetabuli mensura cum hyssopo, et cardamomo pota latas uentris tinea exautit.

De Lycopsi. Cap.xxix.

Ycopsis, quæ à nonnullis Anchusa uocatur, longioribus, quam lactucæ, constat foliis, asperioribus, latioribusq; , crassis, ad radicis caput reidentibus. Caule longo, recto, scabro, hirsutis adnatis, multis asperibus, flore paruo purpureo. Radice rubra, et adstringente. Nascitur in com pestribus. Cù oleo radix illata vulneribus medetur, et cù farina hordeacea ignibus sacris. Sudores peruncta mouet, adiecto oleo

DE MEDICINALI MATERIA

De Echio.

Cap. xxx.

Chion aliqui aridam, aliū alabiadion, Romani alabia-
e cum nominant. Folia habet praelongat, hirsuta, subal-
bida, anchusae proxima, minora tamen, subrubra, et
pinguis, spinulis tenuibus horridula. Cauliculus exiles, nume-
rosos, minutaq; utroq; latere folia, in uersus digesta, nigra, in
summo caule minuscula Flores secundum folia purpureos, in qui-
bus semina capi i uiperarum similia infint. Radix nigrat, dis-
guo tenuiores; quae non per aq; modo a serpentiis ex uino pro-
dest, sed eos, qui antea biberunt, frirri non patitur. Folia, et semen,
idem praestant munus. Lumborum dolores sedat. In uino, aut for-
titione sumpta lacræ extrahit.

De Oamastro.

Cap. xxxi.

Cymoides aliqui et hanc Echion uocant, aliū Scorpione-
ron, aliū Sparganon, aliū Altheā, aliū Amarantibida, aliū
Probathēam, aliū Elaphron, aliū Antimimon, aliū Por-
phyriada, aliū augion, aliū Nemesion, aliū Philetærion, aliū Hyæ-
nopson, aliū Thyrfitum, aliū Themutin, aliū Misopatbos, Latinus
Oamastron. Folia fert oami, et ramos dodrantales, hirsutos, si-
liquas byoscyamo similes semine, ut guth, nigro prægnantes.
Vim habet semen in uino potum, qua uiperarum, cæterarumq;
serpentium morsibus medeatur. Datur ischiadicis cum melle ui-
no, myrrha, et pipere. Radice nititur tenui, et superuacua.

De Ermo.

Cap. xxxii.

Rinó aliqui Hydreron, aliqui Ocumoides uocat Nasai-
tur apud fontes, et fluuios, fclis Ocum, sed minoribus,
parce superna diuisis, quinis, senis ue, dodrantibus fur-
alis flore candido, semine nigro, et acerbo Folia, et caules la-
eteo succo turgent. Semen drachmis, duabus in quatuor mellis
cyathis, obliuum oculorum fluctiones cohivet. Succus cum ful-
ghure, et miro inflatus, aurium dolores sedat.

De Gramine.

Cap. xxxiii.

Grostin aliqui Egiron, alii amaxityn, Egyptii anuphi uocant, Latinus gramen, aliqui asyphylon, alii Sanguinem, alii uniolam, Hispani apariam, Daci cotiatā, Aphri tebal, Gramen geniculatis serpit ramulis, à quibus crebro radices spargit dulces, articulis præcinctas. Folia dura, & ut arundinis paruæ lata, in exilitatem fastigiantur. Eaq; iumenta, & boues pascunt. Trita radix illitu vulnera conglutinat. Decoctum eius in potu, terminhus medetur, & urinæ difficultatibus. Calculosa etiam uescæ excrementsa comminuit.

De Arundinaceo gramine. Cap. xxxvij.

Si & arundinaceum gramen, priore multo maius, quod iumenta necare traditur, præsertim in Babylone: Idq; iuxta uias nascitur.

De Gramine Parnasi. Cap. xxxv.

Vobis in Parnaso monte gignitur, densius fructuosa, fclis hederacis, flore odorato, candido, semine paruo, nō imtili. Radicibus quinque, aut sex, digitali crassitudine, candidis, mollibus, et mirum in modum dulibus. Surcus si in uino cum melle pari, & myrræ dimidio decoquatur, adiiciantur q; piperas, & thuris tertie portiones: probatissimum erit oculorum medicamentum. Id in ærea pyxide reconditur. Decoctu radicas, idem, quod herba, præstat. Semē uehementius urinam impellit. Alium, uomitionesq; fistit. Natum in Sicilia grame, quod incolæ Cinnæ appellant, boues inflamat, si co uirenti sœpe pascuntur.

De Siderite. Cap. xxvi.

Iderit in aliqui Heracleam uocant, Magi genitaram, aut sanguinem Titant, alii Scorpionis urinam, Pythagoras Parmiron, Andreas Xanthopanea, Osthanes bœphthalmon, Egyptiū sendioner, Romani uertemnum, alii Soleastrum, Aphri udedomin. Folia habet Marrubii, sed longiore, satis ad frontem

DE MEDICINALI MATERIA

dem quercus, aut salviæ accedentia, minora tamē, et hirsuta. Can
les ædit quadratos palmū sœpe excedentes, non iniucundi guslū,
aliquan umq; substringentes. In quibus per interstitia, orbiculatae
vertebræ, ut in Marrubio, spectantur: & semen in eis mgrū. Na
scatur in petrosis. illa folia, suæte ui, uulnera sine inflamatio
nis pericolo iungunt. De alia Siderite. Cap. xxxvii.

Lia Sideritis binum cibitorū, ramulis exilibus, felio. Eili
a cis, in ambitu utraq; parte diuiso, pediculo longo, prodeū
tibus è summo alorū sinu surculis, longis, tenuibus, capitu
lo in cazu nim orbiculato, aspero, in quo semen continetur, quam
Bretæ, rotundum aliquanto, ac durum. Huius uis, feburumq; ad uul
nera præcipua. De alia Siderite. Cap xxxviii.

Sideritum aliā esse tradunt, quam Cratuuas Heraclean uo
cat, in maceris, et uincis uascentem, folis corianis, à radice
numerofis, dodrantalibus caulinis, levibus, teneris, in
rubore candidantibus. Flore purpureo, paruo, gustanii amaro, &
uifado. Huius ea uis est, ut quamvis recenti uulneri imposta san
guinem suppriuat. De Achilea. Cap. xxix.

Achileam aliqui Myriomorphon nominant, alii Chyliow
phyllon, alii Stratoticon, alii Heracleon, Latini superca
lum Veneris, alii Acron sylvaticum, alii Militarem, alii
Millefolium Aphri asterchilos, et aliqui Achileam sideritum. De
drantales, aut maiores gerit sapos, fusorum effigie, quasi, minu
culis foliis circundatos, crebris in latere, foliorum sectu rubue
cor. Indri simi itudine, subfulvo colore, odore multo, non insuaui,
medicato, & uifado. Umbilla in cunctione rotunda, floribus can
didis, purpureis, & auruum æmulantibus. Prouerit læto sclo.
Trita coma sanguinole sa glutinat, & ab inflammationum peri
culo tuerit. Erumpentem janguinem inhibet, & cruenta uulnæ
profluita in uellere. Decæclo quoq; insidet fœmina flutione
uulnæ laborantes. Ad dysenteriam bibetur.

De Rubo.

Cap. xl.

b Atos à Græcis, ab aliis Cynosbatos, ab aliis, Selinorition, ab aliis Syntrophos, à Magis Titani sanguis, ab aliis ibidis sanguis, à Romanis, Rubus: ab aliis Sestes, à quibus dam mora baticida, à Dacis manchia, Aegyptiis hæmoos, alijs Ametros appellatur. Rubus notitiae uulgaris. Vim habet siccandi, & adstringendi. Capillum tingit. Ramorum decotum, potu aluum fistit, & fœminarum profluvia. Præsteris morsui accommodatissimum. Gingivæ firmat. Oris uitiis folia commanuicata medentur. Cohibent ulcera, quæ serpunt. Ulceribus in capite manantibus, oculisq; præsidentibus, remedio sunt. Condylomatis, & hæmorrhidibus folia illinuntur. Cardiacis, et stomachi doloribus, trita conuerenter imponuntur. Caules cum foliis, tunduntur, exprimitur q; sucus, mox sole cogitur singulari remedio, cōtra omnia, quæ modo dicta sunt. Mori in rubo nascensis, quam optimè maturi sucus, ad oris medicamenta conuenit. Sistitur alius præmaturi abo, nec non flore in uino poto.

De Idæo Rubo.

Cap. xli.

i Dæus Rubus appellatus est, quoniam passim in Ida prouerat. Est autem longe tenerior priore, ac minoribus spinis horrens. Quanquam & sine spinis inueniatur. Eadem præflat, quæ supradiellus. Cæterum flos cum melle oculorum collectionibus commodissime illirritur. Ignem sacrum extinguuit. Stomachicisq; ex aqua bibendus datur.

De Helxine id est murali hærba. Cap. xlii.

b Elxinen aliqui Elitum vocant, alijs Canoceræam, alijs Amelxinem, alijs Eufinen, nonnulli, Amarginen, alijs Sucotachos, alijs Psychuacos, alijs Psychouacos, alijs Melampelon, alijs Cittampelon, alijs Cissamethon, alijs Anatetamenone. Romani uolutum lapparon, Aegyptii apap, alijs Parthenon, alijs Sideritin, alijs Heracleam, nonnulli agriam; quidam Clibe-

DE MEDICINALI MATERIA

dion, alijs Polyonymon. Nasatur in sēpibus, uinetis, macerii, & segetibus. Folia ei mercurialis ad sunt, hirsuta, caulinuli lenti rubentes, & circa eos ueluti semina aspera, adhaerentia ueſtibus. Folia refrigerandi, ſpiffandiq; naturam habent. Qua ex cauſa ſauant illius ignes ſacros, aduſta, condylomata, incipientes panos, tumores, inflationesq;. Succus eius cum cœruffa, ignibus ſacris, & ulcēribus, quæ ſerpunt, aptiſſie illimitur. Imponeaturq; podagrī, cum hirano ſeuo, aut cœrato cyprino. Veterem eufiſim adiuuat, cyatho hauiſto. Tonsillis inflammatione turgeñib; utiliſſime & gargariſatur, & illimitur. Succus in aurium dolore infuſus, iuuamen præſtat.

De Elatine.

Cap. xliv.

Latine folia habet Helxine, minora, rotundiora, pilosa ſemipedalibus ramulis, quinis, ſentis ue, à radice filoſi, gusto adstringenibus. Nasatur in ſegetibus, & cultis. Oculorum fluctuibus, & inflammationibus auxiliatur, foliis cum polenta tritis, & impositis. Eadem cocta ſorbitionis uſu dyfenteriam ſiflit.

De eupatoria.

Cap. xliij.

Vpatoriam, ſive (ut alijs placet) hepatorium, aut hepatitis, fruticofa hærba eſt, unum efferens caulem, lignofum, rugicantem, rectum, tenuem, hirsutum, cibitalem interdum ampliorem. Folis per interualla quinqueſſili, aut Cannabis ſimilibus, quinquepartito, aut amplius diuifis, nigritibus, per ambulum ferratis. Semen medio caule erumpit, filosum, deorsum ſpectans, quod ſiccatum uelibus inhæret. Contrita huius folia, & cum ſiallo adipe imposta, ulcēribus, quæ ægre acutricem trahunt, medentur. Hærba, aut ſemen in uino potum, dyfenteria, iocineris uitioſis, & ſerpentium iecribus, liberat. Nec defunt, qui aberrantes, artemiſiam hanc appellant, cum tamen longe alia ſit, uti expoſuitus.

De quinquefolio.

Cap.xlv.

p Entaphylon aliqui Pentapetes, aliis Pentatomon, alijs Pentadactylon, alijs Pseudoselinum, alijs Callipetalon, alijs Xylosloton, nonnulli Xylopetalon, alijs Asphalon, alijs Pentacœnon, alijs Thymiaulin, Egyptii Orphitebeocen, alijs Enotron, Magi Ibidis unguē, alijs Ibidis pennam, alijs Hermecætylon, Romanis quinquefolium, Galli pempedulam, Daci prope dulam appellant. Ramulos fert surculaceos, cornues, palni magnitudine, in quibus semen, folia mentæ, quina singulis pediculis, raro plura, in ambitu serrata, florem ex lateo pauciscentem, interdum auri æmulum. Nasatur in riguis, & aquariis duilibus. Subrubram habet radicem, oblongam, veratro nigro crassiorem. Plurimis pollet remediis. Ius radicas decit etæ ad tertias, in ore continetur dentium dolores sedat. Putrida oris ulcera, collutio ne: fistit. Arteriae fabricias, gargaratu levigat. Contra aui profluvia, & dysenterias auxiliatur. Item articulorum, coxendi cumq; cruciatibus potam. Cocta in aceto, & illita, serpentia ulcea cohabet. Strumas, tumores, duritas, abscessus, & distentiones disfatit. Ignes sacros, reduuias, condylomata, psoriasq; sanat. Teneræ radicis succus, contra iocaneris, pulmonumq; uaria prodest. Item aduersum uenena. Cum hydromelite autem, uel diluto uino, & piperis exiguo, bibitur folia, contra februm circuitus. In quartana quidem quaternū ramulorum in tertiana uero ternū, in quotidiana unius. Tricena quoq; folia træmis pota diebus, coniunctis profundit. Foliorum succus, tribus cyathis aliquot dies potus, celerrime regio morbo medetur. Illata cum melle, & sale, tam vulneribus, q; filulis remedio sunt. Enterocelicas auxilium præstant. Quinquefoliū sanguinis profluvia & potu, & illiuu fistit. Ad expiationes astimontas, & sanguinis eruptiones uadit.

De Phœnæe.

Cap.xlvi.

p Hœnæen aliqui rhon, alijs Anchinopa, alijs Phœnicopte.

DE MEDICINALI MATERIA.

ron, ali Rhonstachyos, ali Oſithalen, Agyptii athenon n̄ minantur. Folia habet hordei, sed breuior i, & angustiora: ſpicam lolio ſimilem ramos digitorum ſenum, radici aduolutos, ſeptenias, octo-
nas'ue ſpicas. In aruis, teclisq, recenter illitus naſcatur, harum uirū
compos, ut in uino auſteio pota, alii profluuiū, & emanantē uul-
ua ſanguinem fiftat. Urinæ impetus infrenet. Sunt, qui ad alli-
gatam in purice uellere, & ſuſpensam, ſanguinem li pprimere
prodant. De Idaea radice. Cap.xlvii.

Dæa radici folia ſunt ea, quæ Rysco. Adherent his ue-
luti exigui pamponi, in quibus floi, Radix ſpiffandi, co-
hibendiq; naturam habet, his conueniens, quibus adſtri-
ctione opus eſt. Pota atam alium, mensesq; et omnem abundan-
tiam ſanguinis fiftit. De Rhodia radice. Cap.xlviii.

Ignitur rhodia radix in Macēdoma, coſto ſimilis, leuior,
inequabilis. Quæ contrita roſas redolat. Utileſima ca-
pitis doloribus, ſi madeſta fronti, & temporibus cum
nardo imponantur. De Equiseto. Cap.xlix.

Qaſecum Græca hippurin, ali Trimachion, ali Anaba-
ſin, ali Ch'redranon, ali Phedran, ali Itiandēdon, ali
gis, ali Scœmoſtrophon uocant. Agyptiu pherphram:
Migi ſaturni cibum, Romani equinalem, ali equi ſelice, aut Ana-
baſin, ali Ephydron. In riguis. & ſcrobibus naſcatur. Cauliculi
prodeunt inaneſ, geniculati, in ſe forſti, rubefcentes ſabri, et iun-
cea arca eos folia, crebra, exilia. In ſublime equifetum attollitur, ui-
anos arborum caudices ſtandens, ubi uolutumq; dependet, comis
multis, mbris, ut equorum cauda. Radix lignosa, dura. Vis eius
ſpiffare. Quare ſanguinem naribus erumpentem ſi cauſa iſſe fi-
ſtit. Prodeſt diſenterias in uino potus. Urinam ac, ſanguineu-
ta u'nera glutinantur, tritis foliis, & illitis. Tuſſim, orthopneā,
ruptaq; adiuuat. Folius in aqua potis, diſectiones uſicæ, & in te-
ſili orum, entirocē q; in unum coalescere, cogiq; feruntur.

De altera Equiseto.

Cap.l.

Lterum Equisetum, quod aliqui Equition, alii Chedran,
 ali Gynon appellant. Caulis est rectus, cubitalis, aut
 maior, inanis. Comis per interualla brevioribus, candi-
 dioribus, et- mollioribus. Id cum acetum tritum vulneribus remedio
 est, eandemq; fungitur facultate.

De Cocco seu uacca.

Cap.li.

Ocaum, quo infectores utuntur, frutex est surculosus,
 parvus, cui grana ceu lentes adhaerent, quæ electa con-
 geruntur. Optimum gignitur in Galatia, & Armenia.
 Deinde Asia, & Silica, Ultimum ex omnibus Hispaniam. Vis
 huic spissandi. Vulneribus, neruisq; præcis, conuenienter ex ac-
 eto illimitur. Nasatur quoq; in Silicæ quercubus, cochlearum
 exilium similitudine, quod illius regionis mulieres ore legunt, &
 Coccam uocant.

De Tragio.

Cap.lii.

Ragium nasatur in Cretantum insula, lentisco si-
 mile, & semine, folio, & ramis. Singulis tamen mi-
 noribus. Succus ei lacteus, gummi non dissimilis. Se-
 men, folia, lachrymaq; illitu spicula è corpore eviaunt. Omnia
 quoq; corpori impacta, euocant. Pota stranguriæ medentur.
 Calculos uesicæ frangunt. Mense trahunt. Modus in sumptione
 est, drachma una. Fama est sylvestres capri sagittis confessas,
 eius herbae pabulo spicula excutire.

De alio Tragio.

Cap.liii.

St & aliud tragum, quod tragoceros aliqui uocant, alii
 Scorpion, ali Garganon, Romanum cornulatum, Da-
 ci Saliam, Egypti sober, Aphri Achaosim. Folia scò-
 lopendrii habet, & radicem sylvestris raphani, tenuem candi-
 dam: quam crudam, uel coctam esse dyentericis prodest. Folia
 autumno, hirci virus olenit. Exinde sibi tragii nomen adoptauit,

DE MEDICINALI MATERIA

Prouent in montibus, & præcipitis.

De Trago.

Cap.liii.

Si etiam hærba Tragos, quam aliqui scorpion, aut Tragonon uocant, maxime in maritimis nascens, palmum alta, aut amplior, fruicosa humili, oblonga, sine folijs, pusillis circa ramos acinus ruffis, multis, magnitudine tritici, acuto caeruleo, gustu multum adstringente. Racemorum grana decem ex uino pota, coeliacis, & feminis fluctione uulue laborantibus, auxiliantur. Tunduntur à plerisq; & in pastillos, digeruntur, quibus utuntur.

De Iunco.

Cap.lv.

Xyschœnos aliquibus Schoenos lœnis, alijs Oxypteron, alius Solis superalium, Romanus Iuncus marinus, aut manualis dicitur. Duo eius genera. Vnum lœnis memiliki, alterum acutum, qui in mucronem fastigiatum. Cuius etiam duo assignantur genera. Vnum sterile: Reliquum fert semen nigrum, rotundum, & crassiore constat calamo, carnosioreq;. Tertium est iuncus, qui uocatur Oloschœnos, prioribus carnosior, asperiorq;, qui similem fructum in caeruleo parit. Semen utriusq; tostum, ex diluto potum, fistit aluum, & rubra fœminarum profluvia. Urinam cit: capit isq; dolores facit. Quæ proxima sunt radici folia, tenera conuerterent illinuntur, aduersus phalangiorum morsus. Æthiopici iunci semine, somnus allicitur: sed modus in potionē seruandus est, ne sopor fiat.

De Lichenæ.

Cap.lvi.

Ichen, qui saxis est familiaris, aliquibus Bryon appellatur. Asperginosis petris adhæret, ut muscas. Qui uis illius sanguinis profunda fistilit: inflammations arcit: Impetigini medetur. Iuuat regio morbo correptos, cum melle illitus: Oris, & linguae defluxiones inhibet.

De

De Paronychia. Cap.lvii.

p Aronychia aliis Adocetos, aliis Neuras, aliis Phryni=
on, Romanis bouinalis, exiguus frutex in petris nascens;
pepllo similis, minor longitudine, maioribus folijs. Illa
paronychiis, atq; duricis remedio est.

De Chrysocomæ. Cap.lviii.

c Hrysocomæ, aliis Chrysitis, aliis Chrysanthemon, non
nullis amaranthon, aliis Diospogon, Aphris dubath, uel
buchumath. Romanis Iouis barba appellatur. Palmæ
altitudine fruticat. Comæ specie corymborum, hyssopo simul. Ra-
dice hirsuta ueratri nigri modo, tenui, cyperum & quante, guſſu
non iniuando, ex austero dulc. In petrosis, opacis q; nascitur. Ra-
dix excalfacit, & adstringit his conueniens, quos recur, aut pul-
monis inflammatio male habet. Contra purgationes uulnæ, deco-
cta cum hydromelite assūmitur.

De Chrysogono. Cap.lix.

c Hrysogonon, aliqui Chrysospermon uocant, aliis Da-
spin, aliis Origanum, aliis Arcophthalmon, Romanis Ari-
lariam, dense fruticat, quercus folius, flore coronarii
Verbasci. Radix ut rapum extuberat, intus ruberrima, foris ñ
gra, quæ trita cum acetō, atq; imposita muri aranei morfibus
auxiliatur.

De Elichryso. Cap.lx.

e Lichryson quidam Chrysanthemon, nonnulli & id a-
maranton uocant, quo Lymphas coronant. Ramulum
habet candidum, uirentem, rectum, firmum. Folia in-
tercedentibus spaciis angusta. Abrotono similia, comam aureæ
luas, in orbem, umbella rotunda, ueluti siccis corymbis de-
pendentibus, radice tenui. Nascitur in asperis, & torrentum
alueis. Contra serpentium ieiustus, coxendicum dolores urinæ,
stillicidia, ruptaq; coma è uino pota opitulatur. Ciet menses.

R

DE MEDICINALI MATERIA

Sanguinem concretum ueotris, ac ueficæ absunt, pota cum mulso folia. Ieunis, trium obolorum pondere, si sit distillationes, data in uino albo diluto. Vestibus infertur, ut eas ab eroderium iniuriis tueatur.

De Chrysanthemo.

Cap.lxi.

Hrysanthemon aut chalcas, aliqui chalchitum vocant,
aliij chalanthon, alii chalanthemon, alii Buphthalmon,
Romani acanthan, Hetrusa garuleum, Aphri chrysanthemum.
Hærba est tenera, fruticosa lœues proferens caules, & multo
cristata folia, flores supra modum splendentes, luteos, orbem oculi
imitantes, unde nomen traxit, Propter oppida nascitur: cuius
caules oleris uice manduntur. Flores cum cærato triti, stearomata
disastere produntur. Regio morbo correptis, colorem breui redi-
dit, si sequente longo balnei usu, post exitum ebibatur.

De Agerato.

Cap.lxii.

Geraton fruticosa hærba est, palmari longitudine assur-
dens, simplex, humilis, Origano non dissimilis. Vimbella-
m gerit, in qua flos bullis aureis emicat, elichryso
minor. Nomen ei inditum est, quoniam diutissime flos, in sua
coloris spece, conseruetur. Vis decocti feruens. Huius ustæ nitidor
uram at, & uulæ duricias emollit.

De Verbenacæ.

Cap.lxiii.

Erbenacam rectam, Græci peristereona vocant, aliij
Trigonion, alii buntion, alii Hierobotanan, alii Philo-
trodoten, Ægyptii pempsempe, Magi Iunonis lachry-
mam, nonnulli mustelæ sanguinem, aliij Sanguinem Mercurii.
Romani Cristam gallinacæam, aliij Pheriam, aliij trixalidem, aliij
exuperam, aliij uerbam sanguinalem. Nascitur in aquosis.
Nonen ex eo duxisse uidetur, quod columbae arat hanc, per-
quam libenter uersari soleant. Palmi altitudine, & interdum
ampius adolescat. folia è caule procent incisa, et subalbida. Ea

singulare ramo, radiceq; sola, constare saepius inuenitur. Folia cum siallo adipe recenti, aut rosaceo imposita, uuluarum dolores fintre putantur. Ignem sacrum illita ex aëto reprimunt. Putreda ulcera cohibent. Vulnera glutinant, ueteraq; ex melle ad aetricem perducant.

De Supina uerbenac. Cap.lxiiij.

Vpinam uerbenacm aliqui sacram hærbam appellant,
alii Erigenton, alii Chamælycon, alii Sideritin, quidam
Curitin, ali Perséphonion, alijs Louis colum, alijs Di-
chromon, alijs Callesin, alijs Hipparrison, nonnulli demetriada,
Ægyptii pemptheuphtham, Pythagoras Eryfisceptron, Roma-
ni cinanallem. Ramulos emittit cubitales, aut maiusculos, angu-
losos, in quibus ex intersallis folia querens, sed minora, angu-
stiora q; eisdem diuisuris in ambitu, colore aliquatenus cæsio. Ra-
dix longa, tenuis. Flores purpurei graciles. Folia cum radice in
uino pota, illita ue, aduersus serpentes pollut. Eadem drachmæ
pondere cum thuris obolis tribus, in uini ueteris hemina, quadra-
genis diebus iejuno ore, contra regium morbum bibuntur. Vete-
res tumores, & inflamationes mitigant. Sordida ulcera purgant.
Tota in uino decocta tonsillarum crustas abrumpit. Oris no-
mas gargariatu cohibet. A iunt, si aqua spargatur triclinium,
qua maduerit, lœtiores conuictus fieri. Datur potandum in tertia
uis febribus, tertium à terra gentium, cum fcluis circudantibus,
quartanis quartum. Sacram uocant herbam, quoniam multum ad
amuleta, expiationesq; commendetur.

De Astragalo. Cap.lxv.

Stragulum aliqui Chamaesycen, alii Gatalen, alii Onycha
uocant, Romani Pinum triuiam, aut ficum terræ, aliqui
glandulam, alijs Thiem, alii Nonariam. Astragalus par-
vus in terra frutex, foliis, et ramis lupino similis, flore purpureo,
parvo, radice rotunda, raphano modo grandi, quæ adnatas appen-

DE MEDICINALI MATERIA.

dices, firmas habet, nigras, prædus as, ueluti cornua inter se im= plicatas, gustu adstringentes. Nascatur in uentofis, opacis, et mua libus. Eo Memphis Arcadiæ satet. Aluum sicut radix in uino pota. Urinam mouet. Vetus uulceribus, siccata efficaciter in spar= gitur. Sanguinem suppressit. Erga propter duritiam tunditur.

De Hyacyntho.

Cap.lxvi.

Yacynthum aliqui Heloniam, alii porphyranthes. Ro= h mani uaccinum, alii ulcinum uocant. Folia habet bul= bi, dodrantalem caulem, minimo digito tenuorem, her= baceum, comam procumbentem, florum purpureorum plenam, incuruam, radicem bulbaceam: quæ, ut creditur, pueris cum ui= no albo illita puberitatem coerat, & non patitur erumpere. Si= sit aluum Pota urinam impellit. Phalangiorum moribus auxi= liatur. Semen adstringentius est, theriacis expetitum. Regium morbum emendat, cum uino potum.

De papauere erraico.

Cap.lxvii.

Apauer erraticum, quod Roheam uocant, nonnulli Oxy p tonon, Romani papaueralem: Ægyptii nantiuere qui= dem in aruis cum hordeo nascatur, flore protinus deca= duo, unde & nomen apud græcos accepit. Folia erucæ, aut ori= gano, aut cichorio, aut thymo similia spectantur, sed longiora, di= uisa, scabra. Lanceus ei caulis, rectus, cubitalis, asper, flos sylue= stris fremiti, puniceus, interdum albus, oblongum caput, sed q̄ fre= miti minus, semen ruffum, radix longa subalbida, muncris digitæ crassitudine, gustu amara. Huius capita quinque, aut sex, in uim eyathis tribus ad dimidias decocta, potui dabis, quibus somnus acerpendus est. Semina acetabuli mensura ex aqua mulsa pota aluum leniter emollirent. Ad idem præstandum mellis rebus, & dulciarijs amnisetur. Folia cum calyculis illata, inflamma= tiones sanant. Eorundem fotu & perfusione, somnus allicitur.

De Papauere sativuo. Cap.lxviii.

Apauer sativum aliqui chamaesycen, alii oxytonon
appellant, Romani papauer, Ægyptii nanti. E sa-
tivi genere, quoddam hortensium est, cuius semen
in panem densatur, qui samis in usu sit. Eo etiam ex melle pro-
sesama utuntur. Thylacium vocant. Capitulum habet longum,
et semen candidum. Sylvestre uero, caput insidens, demissumque;
et nigrum semen. Quod pithitis nominatur. Nonnullis tamen
et ipsum rhoeas dicitur, quoniam eius capo lacteus siccus ema-
nat. Tertium magis sylvestre, et ad medicinas ualentius, multo
bis longius, productiore capitulo. Omnium in commune natura
refrigeratrix. Quare si capita ipsa, et folia decoquantur in a-
qua, somnum sonu conahabunt. Bibitur decoctum contra uig-
lias. Calices cum polenta triti, et cataplasmati amniostri, igne-
bus sacris, et inflammationibus profundunt. Tunduntur quoque uiri
des, et digeruntur in pastillos, qui siccati ad usum recondun-
tur. Capita quoque in aqua coquuntur ad dimidiolas iterumque; ad-
iecto melle, dum humor coëat in eclegmatis lentorem. Id medi-
camentum in tussi, arteriæ fluctuationibus, et cœliacorum affec-
tu, doloris leuamentum præbet. Efficacius tamen redditur, ad-
dicto hypocratis sacco, et acacia. Papaueris nigri semen tritum
cum uino bibitur, contra citam aluum, et foeminarum profundiua.
In paruigiliis fronti, temporibusque illinitur, ex aqua. Opium eius,
magis refrigerat, inspissat, siccaturque. Sumptum erui magnitudi-
ne, dolorem finit, concoquit, et somnum allicit. Tussi, atque cœ-
liacorum ualeitudini auxiliatur. Verum si copiosius hauriatur, no-
net, cum lethargicos efficiens interimat. Ad dolores capitis, cum
rosaceo perfusum efficax est. Aurium dolori, cum amygdalino,
myrra, et croco instillatur. Inflammationibus oculorum cum
correfacto ovi luteo proficit. Igni sacro, et vulneribus cum ace-
to, podagrī cum latte mulieris, et croco. Somnum accerfit sub-

DE MEDICINALI MATERIA

ditum sedi pro balano. Optimum habebetur gravis, & densissima, gressu amarum, odoratu soporiferum, quod facile aqua diluitur, laeve, candidum, neque asperum, neque grossissimum, quod inter colandum non ut cera coeat, & in sole diffundatur. Dein ad motum lucernis non atra luceat flamma, extincitum denique, odoris uim conseruet. Sed opion glaucio, gummi, aut sylvestris laetucæ succo, adulterant. Verum glaucio fucatum in dilutione croci colorem reddit, lactucaceo si cito factum, exiliter spirat, & asperius spectatur. Gummi uitiatum, splendescit, & infirmum est. Nec desunt, qui eo dementie deuenerint, ut adipem ei admiscerent. Fictili novo torretur ad oculorum medicamenta, dum mollius, atque ruffius appareat. Diagoras, ut Erafistraztus author est, usum eius dannauit, oculorum lippitudinibus, & aurium uitiiis infundi uetans, quoniam uisus aciem hebetaret, & soporem gigneret. Addidit Andreas, illatos eo protinus excœcari, si non adulteraretur. Mnesidemus usum duntaxat olfactandi probauit, quoniam ad conaliandum somnum conueniret, alioqui ncbis ut noxio interdicte. Quæ commentitia esse, experimento deprehenduntur. Siquidem effectus, uirium huiuscæ mendicamenti, fidem faciunt. Quare non alienum fuerit scriptis mandare, quoniam modo is excipiatur si cecus. Aliqui capit ipsa, & folia tundunt, & prælo exprimunt, terentes que immortario, digerunt in pastillos. Id meconion uocatur mulcum opio ignauium. Porro opii faciundi ratio hæc est. Cum ros in eo exaruerit, cultro circumdante asterisco, ne penitus adiugetur, ex obliquo in rectum summam autem incidere oportet, lachrymam exuentem, dígito in concham abstergere. Nec multo post redire, ut concreta inueniatur. Etenim quæ cum, aut postero die etiam offenditur, in ueteri pilati teri debet, & in pastillos cogi. Cum tamen inciditur retrocedendum est, ne uestibus succideradatur.

De corniculato papauere. Cap.lxix.

Apauer eeratidem, id est corniculatum, aliqui paralion; p aln sylvestre papauer, alii Thalassion, Romanu fabulum marinū, Aphri Sifimacam uocant. Folia habet candida, hirsuta uerbasco similia, in ambitu sylvestrium papauertum more serrata, caule non dissimili, flore luteo caliculo fœnogræci, in cor nicalorum modum inflexor. Vnde nomen mutuatur. Semine papaueris, pusillo, nigroq; radice per summa cespitum, nigra, crassa. Nascitur in maritimis, & asperis. Radia ea uis inest, ut in aqua decocta ad diuidias, coxendicum, & iocineris afflictus, potu san net. Prodest his, qui crassa quædam aspera, aut araneosa cum lo tio reddunt. Aluum leniter purget semen, ac tabulo in aqua mul sa poto. Crustas emarginant, illita oleo folia, floresq;. Argema, ac nubeculas iumentorum peruntas, abstergent. Sunt, qui glau cum, hoc papaueris genere factitari existimarent, falsi quadam foliorum cognatione. Qui hoc papauer hauserit, nō alia accidene, quam qui opium ebiberit. Cui eisdem succurritur auxiliis. Semen estate, dum siccum est, colligitur. Decoctum radias bibitur cum uino, sanarq; dyfenteriam.

De spumeo Papauere. Cap.lxx.

Lterum papaueris genus, aphrodes, id est spumeum uox catur, ab aliis Heracleum, caule dodrantali, foliis admodum paruis, radicaliæ similibus, fructu inter ea candido. Nam herbula alba est, & spuma tota. Radice in summo cespite. Legitur estate semen, cum integre adoleuit, deciditq; exiccatum. Datum acerabuli mensura in aqua multa uomitione expurgat. Priuatim huiusmodi purgatio, comitalibus prodest.

De Hypoco. Cap.xx.

Ypecoon, aliqui Hypopheon uocant. Nasatur in segetibus, aruisq;, foliis rute, exilibus ramis. Natura eadem, quæ papaueris succo.

DE MEDICINALI MATERIA

De Apollinari, & hyoscyamo. Cap.lxxij.

Yoscyanon, aliū Phytorion, aliqui Dioscyamon vocant, aliū adamanta, aliū adamenon, aliū Hypncticon, aliū Emmanes, aliū Atomon, nonnulli Dithiambrion, Magi, Pythagoras, & Ostanes, Zileo, Zoroastres Tiphomon, aliū Rapontiam, Romani apollinarem, Aegyptii Saphtho, Herclus fabulum, Galli billinuntiam, Daci diekam. Frutex est caulis enuetens cressos, folia lata, oblonga, dimissa, nigra, hirsuta. Flores è latere caulis, ordine prodeunt, tanquam punicorum cyathum. scutulis septi, seminum plenis, ut papaueris. Tres eius differentiae. Una semine nigro, floribus pene purpureis, similacris felis, cyunis præduris, & spinosis. Alterius semen subflavum, ut Iritis, Flores lutei, folia, & siliquæ simpliciores. Ambo insamam gignunt, & soporem. Ideo in communis usu damnantur. Tertium genus, ut quod minissimum esset, media recipere, pingue, lanuginosum, molle, candidi floris, seminisq; in maritimus, ruderibusq; nascens. In cuius deficientis uicem, ruffum usi. rpari oportet. Nigra, ut deterrimus, improbat. Recentis semine, caulis, foliisq; rufis, succus in sole exprimitur, & exicato huncore, usus ad annum usq; prorogatur. Nam facie corruptionem sentit. Extrahitur etiam separatum ex sicco semine, in aqua calida tufo, & obtrito. Succo autem liquamentum præstantius, & magis dolores finit. Contusa herba, addita trimefiri farina, digeritur in pastilos, & reconditur. Liquamentum primum, & quod à sicco semine exemplum est, collyrijs, quæ doloris sensum auferunt, comodissime inseri solent. Contra acutas calidæq; fluctiones, dolores aurium, atq; uulue mala profundunt. Cum farina autem, aut polenta, oculorum, pedum, cæterarumq; partium inflammaciones placeant. Semen eadem præbet. Tussi, distillationibus, oculorum fluctuorum, & doloribus, efficax. Contra mensum abundantiam, & erumpentem aliunde sanguinem, oboli pondere cum papaueris

semine, & aqua mulsa, bibitur. Podagrī subuentī testibus ins-
flatis, mammisq; tumentibus à partu, tritum ex uino illintur.
Alijs quoq; cataplasmati, quæ doloris leuamentum præstant,
ammissari solet. Folia omnibus medicamentis dolorem sedanti-
bus, per se, & ex polenta, utilissime imponuntur. Recentia,
ad mitigandos omne genus dolores, oblinuntur. Cum uiro ter-
quater ue pota, sanant algidas febres, quas hepialos uocant. Co-
cta olerum modo folia, si acetabuli mensura manduntur, me-
diocrem infānam gignunt. Idem efficere tradunt, si collo ul-
cus sentiente infundantur. Radice in aceto decolla, dentes in
dolore colluuntur.

De Psyllio.

Cap. lxxiii.

Syllion aliqui cataphysin, alii Cynocephalion, alii Chry-
stallion, alii Cynomymam, alii Psyllerin, alii Siceliotis-
con, Siculi comidijs, Romani hærbam pulicarem, aut
silbacium, Aphri Vargugum appellant. Foliis coronopo noni
dissimilibus, hirsutis, longioribus, farmentosa in totum hærbula,
ramis, dodrantalibus. Coma à medio caule exoritur, duobus, tri-
bus'ue conuolutis in circumne capitulis, semine duro, nigro, pu-
blicam simili: Vnde & nomen. In artuis, & in culis nasatur. Vis
ei ad refrigerandum, inspissandum, & molliendum conueniens.
Articularum morbis, parotidibus, tuberculis, tumoribus, uulsiis,
illitum auxiliatur. Imponitur in dolore capitis, cum rosaceo, aqua,
aut aceto. Enterocelis infantium, & prominenti umbilico, illitum
ex aceto, medetur. Teritur Acetabuli mensura, & in aquæ sexta
vio madefactum, ubi concreuit aqua, illinitur. Siquidem uehemen-
ter refrigerat, et in feruentem aquam deiecitum, calorem reprimit.
Contra ignes sacros efficax est. Fama est, si uirens domum im-
portetur, non sinere in ea pulces gigni. Cum adipe cufian, fodi-
da ulcera, & quæ accœthe uocantur, expurgat. Succus uermi-
culosis auribus, aut fluctione laborantibus, ex melle prodest,

DE MEDICINALI MATERIA.

De Hortensi Solano. Cap.lxxiii.

Ortensum seu urbanum Strychnon Romani Solanum
b uocant, alii Cacibalum. Egypti allelo, Galli scubulum,
Aphri astrisnum. Frutex abis idoneus, ex his fusili-
lus, multis cōcauū aliis, fclio nigro, maiore, q̄ occam, et latiore, fru-
ctu rotudo uiridi, qui post maturitatē nigrat aut fulu scit. Hær-
ba innocentis gustus. Natura ei refrigerandi Quare fclia ulcera-
bus que serpunt, et ignibus sacris, conuenienter cum polline pon-
lentæ illinuntur. Egilopia, capitisq; dolores, trita et imposita sanat.
Estuanti stomacho auxiliantur. Parotidas, cum sale detrita illi-
discenti. Valeat succus eius aduersus ignem sacrum, atq; ulcera-
que serpunt, cum cerussa, rosaceo et argenti spuma, ad egilopas
cum parte, infundit adustionem quam syriasis uocant, cum rosa-
ceo perfusus proficit. In colyriis aquæ uel ouī uicem exhibet, con-
tra acutas fluctiones, suffusionesq;. Aurum dolori instillatus
prodest. Mensum abundantiam sifit, in uellere subditus. Succus
fuluo gallinarum in domibuis oberrantium fimo subactus, &
lintero appositus, egilopis præsentaneo est remedio.

De Vesicaria. Cap.lxxv.

Et aliud solanū, quod peculiari nomine Halicabon,
e id est vesicariā, aut physalida uocant, foliis antedicto la-
tionibus. Cuius caules posteaquā adoleuerunt, humili pro-
sternuntur, folliculus orbicularis, fuluo intus acano, vesiculis simili-
li rotundo lœvi. Quo coronari utuntur, & corollas faciunt.
Vim usumq; hortensi solani habet. Verū abis ne quaquam expe-
titur. Regnum morbum purget, semine foto. Et urinam pellit.
Ex ultraq; herba succus extrahitur, qui siccatus in umbra recon-
detur, ad eadē ualens. De Solano omnifero. Cap.lxxvi.

Olanum somniferū è Graecis aliqui Dircion appellant.

f alii Strychnon, alii Marucon, alii Dorycnion alij Cala-
liada, Romani appollinarem minorem, alii Vleucanam,

herbam, aut obsaginem, Daci Cycloidem, Fœni cicutam. Fructicat multis ramis, densis lignosis, fractu contumacius, pigrum foliorum cotone & q; mali similiū plenis, flore grandi, rubro, fructu in folliculis crocato, radice longa, subrubro cortice uestita. Nascitur in saxis non procul à mari. Radics cortex in uino drachmæ pondere potus somnificans uim habet opio mucrum. Semen uehementer urinā cit. Corymbi duodecim, hydropicis dantur. Si quid numero adiiciatur, alienationem mentis faciunt. Remedio est aqua copiosa mulsa, potui data. Succus pastillis infertur. Et medicamentis quae doloris leuamenti praebent. Decellus in uino, si in ore continea ur, dentium doloribus auxiliatur. Radias fucas, cum melle illitus, oculorum hebetudines tollit.

De Manico solano. Cap.lxxvii.

Trychnon siue solanum Manicon, aliqui Persion, aliis

Thryon appellauere, aliis Andron, aliis Pentadryon, aliis

Enoron, quidam Orthogyon. Huic folium erucæ simile, maius aliquanto, satis ad spinā quam pederota vocant, accedens, Caules à radice eximios emittit, decē aut duodecim ulnarū alitu dine adolescentes, caput in circumne oliua maius, et latius, Et ut platani pillula, hirsutius, florē nigrū. Postq; eo exuitur, racemus exit rotundus, niger, dentis aut duodenis acris costans, simulibus hederæ corymbis, ut uiae molibus. Radice firmatur cädida cræsa, caua, arbutali. Gignitur in montibus uero per flatis, maritimis foueis, et uagis. Radix drachmæ unius pondere pota ex ultimo fructu species uanas, imaginesq; non iniucandas, obuersari. Sed duplicitus hic modus, ad treis usq; dies mentis alienationē affert. Tripli catus interimit. Remedio est aqua mulsa copiosius pota, Et uomitione reiecta.

De Dorycnio. Cap.lxxviii.

Orycnon Crateuas Halycacobon, aut aleam vocat.

Fruitex oleæ ruper prodeunti. similis Nascitur in petris non procul à mari, ramis cubito minoribus, foliis oleo-

DE MEDICINALI MATERIA

*similibus colore, minus saulis, firmioribus, præter modum scabris,
flore candido, siliquis in caryamine cœu ciceris, densis, rotundis, qui
mis intus aut senis seminibus, exigui erui magnitudine, levibus,
firmis, ueris coloribus. Radix ad digitæ crassitudinem et cubiti lon-
gitudinem adolescit Id somniferum esse constat. Copiosius ha-
bitum mortem adferit. Nec defuere, qui dicarent, semen in amato-
ria expeti.* De Mandragora. Cap.lxxix.

*Andragoram aliqui arcaem, alii Xeranthes, aliqui an-
timon aut antimon, alii Bombochylon, nonnulli mis-
non, Ægyptu Apemum, Pythagoras anthropomor-
phon, alii Aloeten, alii Thridaciam, alii Cammaron. Zoroastres
diamonon, aut Archinen, Magi hemmonos, aliqui Gonogeonas,
Romani carinum malum, aliud terrestre malum, quidam ani-
lon, nonnulli circæam, aliud Circæam vocant, quoniam uideatur ra-
dix ad animalia conducere. Duo eius genera. Niger, quæ foemi-
na existimatur, Tridacas appellatus, angustioribus foliis, ac mino-
ribus quam lactucæ, graue lentibus, in terra sparsis. Mala gerit
luteis ovarorum similia, pallida, odorata, in quibus semen ueluti py-
rorū. Radicibus inhæret binis, ternis, inter se conuolutis, rigris,
foris, intus albis, carnosis, ingentibus. Verum is Mandragora
caule uiduus est. Alter candidus, qui mas dicitur, nonnullis No-
rion vocatus. Huius folia magna alba, lata. Iequia ut Betæ. Mala
quam alterius duplo maiora, colore in crocum inclinante, iucun-
de cum grauitate quadam olenia. Horum pomorum abo, aliquan-
tum opuliones soporantur. Radix, alterius simulis, maior, & can-
didior, orbata caule. Succus fit è cornu recentis radias tuso, &
præcis subiecto, qui terendo coactus, fistula receditur. Malis quoq;
succus deprimitur, sed aliquanto ignavior, Delibratur radix, &
traiectus lino cortex, ad usum suspenditur. Aliqui radices in u-
no ad tertias coquunt, & defæcatum ius seruant. Cyathoq; uno
utuntur, in pernigilis, & doloribus, & ante sectiones ustio-*

nesq; ne sentiantur. Succus duobus obolis ex mulso potus, ut ue=ratrum per uomitiones bilem atram, pituitamq; extrahit. Verum potu largiore, uita adimitur. Medicamentis ocalaribus, & his quæ dolores fintunt, pessis quoq; emollientibus, amm^mscetur. Se=midoli pondere inditus, menses & partus expellit. Subditus pro balano, somnificus est. Radix ebur emollire fertur, quæ se=ni^s horis cum eo decocta sit, & ad accipiedam quam effingere optaueris formam, ipsum facile præstat. Folia recentia conuenient locorum inflammationibus, & collectionibus, quas ulcera citarunt, cum polenta illinuntur. Duritas omnis, suppurationes strumas, & tubercula discutunt. Stigmata sine exulceratione delent, si quinis sensu diebus, sensim perfricentur. Folia seruan=tur in murijs, eosdem ad usus. Trita radix lymbus sacris ex ace=to, & serpentium iecibus ex melle aut oleo, medetur. Strun=as atq; tubercula, cum aqua dissipat. Articularum crucatus, cum polenta sedat. Fit circa collectionem unum è cortice radicas, ad huc modum. Ternæ minæ in unu dulas metretam, coniunctantur. Dan=tur ex eo terni cyathi, ijs qui secari aut amburi debent, ut ante di=ctum est. Siquidem nullo tunc afficiuntur dolore. Sed ueterno quodam pressi, torpescent. Mala soporem afferunt olfactu, & etiam si mandantur. Item expressus ex eis si caus. Nimo tamen odore percussi, obmutescant. Semen malorum potum uulnas pur=gat, appositumq; cum sulphure ignem non experto Rubra fœ=minarum profluvia sistit. Scarificatis multiphariam radicibus, erumpens lachryma, cauo uase recipitur. Est autem lachryma lateo succo efficacior. Sed non ubi ut experientia docet, radices latteum succum delachrymant. Autem tradunt esse mandragoram, nomine morion, in opacis iuxta specus enatum, foliis albi mandragoræ, minoribus, albis, dodrantibus, in orbem circum radicem. Quæ mollis est & candida, paulo maior palmo, pollia=cemq; crassitudine equat. Traditum eam in pane, offa, obforno ue,

DE MEDICINALI MATERIA

drachmæ pondere deuoratam, non memoriam modo, sed usum quoq; rationis intercapere Obdormisat enim homo eo fere quo co mederit habitu sensus impos, ternis quaternis' ue ex quo data est horis. Hac medici utuntur, cū scandendi, urendiq; necessitas adest. Antidotum esse uolunt radicem cum manico solano potam.

De Aconito.

Cap.lxxx.

Conitum aliqui Phardaliaches, alijs Cammeron alii The lyphonon, ali Myoctionon, ali Therophonon uocant. Folia habet Cyclamini, aut cuuineris, tria aut quattuor, minoria et subhirsuta, caule palmo altum. Radix scorpii caudæ emulatur, et alabastri modo splendet. Torpe sicut, ut fama est, scorpiones ad notar radice, stupentq; Quin rursum hellebori cotaclu, excitantur. Oculoru medicamentis leuadi doloris gratia adiijatur. Ene cat pantheras, sues, lupos, & feras omneis in carribus obiectum.

De altero Aconito.

Cap.lxxxi.

Si & alterum a. vnitum, quod aliqui Cynoctionon, alijs Lycoltonon appellant, ali Cyamon leucon, Romani colomestrum. Huius genera sunt tria. Vnum quo uiuentur uenatores, alia duo in usum siuu uertere medici. E quibus tertium, quod ponitam nominatur, magna ex parte in Italia montibus iustini exilit, à priore distans, quoniam folia faciat effigie platani, crebriore diuisura longiora, & multo rigiora. Caulem filias, leuem stilum cubitali altitudine aut ampliorem. Semen in filisque oblongis recondit. Radices in modum squillæ pisatis sarcinatum rigescunt. Quibus ad uenationem luporum utuntur. In serice siquidem crudis carribus, & deuorate lupos eneant.

De Ciuita.

Cap.lxxxij.

Onion aliquibus ægynos, aliis Ethusa, aliis Apolegæ fa, aliis Dolia, aliis Anaurosis, aliis Paralyfis, nonnullis Aphron. Quibusdam Creidion, aliis Coeten, aliis sa: he: dimension, aliis abioton, aliis absentes, aliis Ageomoron, aliis

Timoron, alijs Polyanodinos, alijs Dardanis, alijs ~~catafyxis~~ Ostani Babathi, & Egyptiis Apemphi, Romanis acuta appellatur. Caulē adū gerūculātū, ut fācialū grandēm, in cācumine rāmosum, folia ferulæ, angustiora, graui odoratu. Umbellæ in simo prodeunt, flores quoq; albiantes, et semen ambo candidius. Radice non alta, concava. Cicutæ letale uenenum inest, suaq; ui refrigeratoria necat. Remedio est uini meraculi potus. Sucus exprimitur contusis cācumībus, priusquā semina et comæ siccescant, qui sole densatur in pastillos. Præcipuus ad medendi rationem usus est aridi. Miseretur collyriis, quæ leuandi doloris gratia temperantur. Ignes sacros, & ulcera quæ serpunt, illitu resinguit. Hœrba cum coma trita, & testibus circumlita, libidinū imaginationes in somno, compescit. Sed gerutale resoluit. Lac puerperarū mammis apposita extinguit. In uirginitate mammae coeret, & increscere non patitur. Pueris præstat ut eorum testiculæ abum non sentientes, intabescant. Efficacissima uis Creicæ, Megarensi, mox Atticæ & in Chio & Cilicia nascēti.

De Taxo,

Cap.lxxxij.

Milax à Græcis, Taxus à Latinis appellatur. Arbor abietis magnitudine, & foliorum eiusdem figura. In Italia et Narbonensi Gallia Hispaniae contermina nascens. Auialæ quæ Italicæ taxi baccis cieuerant, demigrantur, & qui ederint easdem homines, alii profluvio corripiuntur Narbone tam præsentis est ueneni, ut si qui dormiant sub ea, aut in eius umbra subsideant, lœdantur, et sè per numero moriantur. Quare de taxo hæc traduntur, ut ab ea caueamus.

De Apocyno.

Cap.lxxxiii.

Pocynon aliqui Bynanchon appellant, ali Pardalianches, ali Cynomorion, ali Cynocraben, ali Cyneton, ali Phalæon, ali Cynanchen, ali Oligorun, ali Hippomanes, ali Omistim, ali Ophioscorodon, ali Cynaricam,

DE MEDICINALI MATERIA

alij Eliphos torodon, Magi paralyfin, Romant brassicam russicam, aut caninam. Frutex est parvus uiticulus constans, male oleibus, fractu ferre insuetus, folio hederæ, molliore tamen, & per extremum acutiore, usculo, graui odore. Id luteo succo turget. Siliquæ seu fabarum, digni longitudine protenduntur, semine intus albo, duro, paruo. Folia cum adipe in panes coactas cœnes, lupos, uulpes, & pantheras eneant in cibo data, & protinus eorum coxas resoluunt.

De Nerio, seu Rhodendro. Cap.lxxxv.

Erion aliqui Rhododaphnen, aliū Rhododendron, aliū Spōnion, aliū Hæmostarin, Romani rhododendron, Lucani Iemanen, Ægyptii Scympham, Pœni Rhododaphnem appellauere. Frutex est vulgaris notitiae, longioribus q̄ amygdala foliis, asperioribus q̄, flore in rosam conformato, fructu muc græce simi, corniculato, qui patefactus quandam floccorum specie ostèdit, Hyacynthi pappos representantem: Radice longa, acuta, lignosa gustanti salsa. Nasatur in amœnis, maritimis, amnibus q̄. Flores, & folia mulis, asinis, & quadruipedum plurimis uenena sunt, homin. in uero contra serpentū morsus præsidia. E uino pota, eo magis ruta addita, imbeallæ etiam animantes, ut pecus, & capræ, si aquam bibant, in qua folia ea maduerint, moriuntur.

De Fungis. Cap.lxxxvi.

Vngorum differentia duplex. Aut enim manduntur, fuit perniciiales sunt. Multis de causis uenenosæ gignuntur. Si enim clavis ferreus, in quo sit rubigo, aut panini marcior adfuerit: aut si iuxta serpentis cœuernam, arboreus ue; quæ pariunt noxios fructus erumpant: continent nescio quod strigamentum, concret m̄q; pituitam, terraq; eruti, quamcelerrime compatit, atque marcore uitiantur. Sed qui ueneno imbuit non sunt, suauem in iuribus gratiam habent. Largius tamen sumptu nocent, & ægriss concili strangulant, aut choleram morbum

morbum citant. Remedio est miri potus, aut lixiuum cum acidâ maria, aut ferue factæ satureiae, aut Origani iuscum. Debellan tur tiam gellinacei firmi potu ex aceto, aut eiusdem delinetu cù melle multo. Corpus alunt, sed ægre dissoluuntur, cum magna ex parte integri ipsi cum recrumentis alii reijciantur.

De Colchico

Cap. lxxxvij.

Olchion aliqui Ephemeron, Romani agrestem Bulbum uocant. Autumni exitu florem ædit croci, candi cantem, ab eo tempore, folia bulbi, sed pinguiora, caulem palmo alcum, ferentem ruffum semen, radicem foris è nigra ruffa scantem, quæ delibrata, candida, & mollis spectatur. Lacteo succo madet, atq; quæ latu dulcis inuenitur Bulbus medium habet rimam, fissurâq; , qua flos erumpit. Plurimum in Messenia, & colchis, enascitur. Ea comesa, fungorū more, stragulâdo ene cat. Hanc autem depinximus, ne à quoquam imprudenter, pro bulbo de ioretur: miram enim incantis uoluptatem affert. Remedia sunt eadem, quæ fungis. Bubulum etiam lac potum auxiliatur, Itaq; cum adfuerit, non aliud desideratur auxilium.

De Ephemero.

Cap. lxxxvij.

Ephemeron aliqui sylvestrem Irin appellant. Folia habet Lily, sed tenuiora, caulem parem, florem candidū, amarum, semen molle, radicem unam, digitali crassitudine, longam, adstringentem, odoratam. Nasatur in sylvis, & opacis. Huius radix dentibus præcipua, si decocto colluantur. Folia in uino collati, dissipant tumores, & tubercula, quæ nihil ad huc humidi contraxerunt. De Alfine. Cap. lxxxix.

Alfinen aliqui Anthyllion, ali Myortochon, ali Myrtosplenon, Romani Muris auriculam, Pœni Labath labat, nonnulli myosota uocant, quoniam muscularum aures folia imitantur. Lucis, opacisq; gaudet, unde helfine dicta est. Hæc erat eadem, quæ Helxine, misfolius minor, minusq; hir-

DE MEDICINALI MATERIA

sua esset. Cum teritur, odorem aquam reddit. Vm refrigerandi, adstringendiq; obtinet. Oculorum inflammationibus cum polenta illunitur Succus auriū doloribus infunditur. Quin & emendat omnia, quæ helxine, id est muralis hærba.

De palustri Lente.

Cap. xc.

Ens palustris, quam agriam aliqui, alijs Epipteron. Romanī Viperalem uocant: inuenitur in aqua non fluente, museus lenticulae similis, refrigeratorię naturę. Propter quod conuentienter collectionibus, igni sacro, & podagrīs, illunitur per se, & cum polenta. Glutinat & præudentia fuerorū interanea. De semperiuo, seu Sedo magno. Cap. xci.

I^oon maius, aliqui Aitha'es, alijs Ambrosio, alijs Chrysoperon, alijs Zophthalmon, alijs Bubophthalmon, alijs Stergethon, alijs Econton, alijs Achryson, alijs Olochryson, nonnulli Chrysanthemon, alijs Protogonon, alijs Boron, alijs Notion. Magi Paronychiam, alijs Cbrysitum: Romani ceriam austriam, aut Iouis caulem nominant, alijs Leapetes, alijs Sedū maius, Egyprii Pamphanes. Semperiuum ideo nominatur, quoniam perpetuo folia uireant, cuius caules cibiti altitudinem implet, interdum excedunt, pingues, crassitudine polluti, uirentes, Characiae titimati modo infecti, folia carnosa, longitudine potlicari, in circumne linguae similia, alia in terram conuexa, alia in capite stantis inuicem, ita ut ambi u. effigiem imitentur oculi. Nasatur in montibus, & testaceis. Supra domicia etiam seritur. Eius uis refrigerare, & adstringere. Medentur igni sacro, nostris, ulceribus, quæ serpunt, casorum inflammationibus, ambustis igni, podagrīs per se, & cum polenta illata folia, Succus capiti, in doloribus cum polenta, aut rosaceo perfunditur. Datur in potu contra phalangiorum ictus, dysenteriam, aliq; profluuias. Teretes tinea potus in uino excutit. Subditus in uellere, mulierum abundantiam fistit, Succus oculorum lippidiumbus, san-

quintus nicio conceptis, inungitur.

De minore semperuiuo. Cap. xcii.

I^oon paruum, alii Petrophyes appellant, alii Brotio,
alii Theobroton, alii Crobysson, alii Chimerinen, alii
Cerauniam, Romani Vitalem, alii Semperuiuum.

Egyptii Etialetia. In petris, parietinis, & maceris, nec non scro-
bibus opacis nasatur, caulis ab una radice multis, tenuibus, cre-
bro foliatis, exilibus foliis, rotundis, pinguibus, mucronatis caule-
bus à medio eminente, palmum alto, umbellā, hærbidosq; flores, et te-
nues gerente. Folia eiusdem cum priore, viribus prædictis sunt. Sem-
peruiuum, quod tenui constat folio, alii qui ai^oon paruu, alii Petro-
phyes, alii Ai^oon sylvestre, Romani semperuiuum minus, ap-
pellant. Tertium uidetur semperuiui genus, quam aliqui andrach-
nen agriam, aut Thelaphion vocauerunt, Romani illecebram, pu-
fillis, crassioribusq; foliis, hirsutis, portulacæ proximis. Vis ei ex-
suffactoria, acris, exulcerans. Illata cū axugia strumas discutit.

De Veneris umbilico. Cap. xciii.

Otyledon aliquibus Cymbalion, aliis Scytalion, aliis
Cepos Aphrodites, aliis terræ umbilicus, aliis Stœchis,
aliis Stergethrō, Latinis umbilicus Veneris dicitur. Fo-
lio est in acetabuli formam tornato, inevidenter concavo, breui in
medio cauliculo, in quo semen inest, radice olim modo rotun-
da. Sucus cum uino circumclusus, inflatus ue, aspera carnis ex-
crescentiam constringētem os uulue, reprimit. Inflammationibus,
sacris ignibus, strumis, perniornibus, illitu auxiliatur. Stomachi ar-
dorem refrigerat. Folia cū radice comedere calulos frangunt. Uri-
nam cident. Hydropicis ex melle dantur. Hærba utuntur ad ama-
atoria.

De altero Veneris umbilico. Cap. xciii.

Si et alterū genus eiusdem, Cymbalion aliqui vocant,
pinguibus foliis, latioribus, ligularum modo densis, ar-
ca radicem ambitum oculi describentibus, ut in maiore

DE MEDICINALI MATERIA

Semperuuo, adstringen'is gustus, caulinulo tenui, in quo flores, et semina hyperis, radice manuscula. Facit eadē, quæ semperiuum

De Vriliis

Cap. xciv.

Calyphen aliqui Cruden alij Adren, Latini Vrlicā,

a Egyptijs Sel. pson, Daci Dyn apv llant. A calyphen
et alteram alij si Cniph n, Romani Vrticam mollem

uocant Duo eius genera. Sylvestris asperior latioribus, nigro-
ribus q; folijs. semine luni sed minore. Altera rō æquaæ aspera, mī-
nuto semine Folia utriusq; illata carnis mortibus addito sale me-
dentur. Gagrænas, caranomata sordida ulcera, et quæ cacoëthe-
uocatur, itē luxata, pignos tubercul , parotidas, si pfuratisq;
fanant. Lienosis cū cærato imponuntur. Faciunt ad profluvia na-
rium cū succo trita, & naribus indita. Menses, cunct, eadē reca-
tia detrita cū myrrha, et imposita. Procedentes uulvas, contactu
resilire cogunt. Semen potum ex posso, uenerem stimulat. Vulnā
aperit. Cum melle delinctum, orthopnoe, latens, et pulmonū in-
flammationibus prodest. Thoracem expurgat. Erodentibus medi-
camentis ammiseretur. Cocta cum conchis fclia, aluum emolliue.
Vrmas mouent, Inflationes discutiunt. Decocta cum ptisana ui-
ta pectoris extrah int. Mulierum menses euocant, cum n yrrhæ
modico pota. Inflammatione turgentem uuam gtrgeniatus suc-
cus reprimit. De Gallopsi. Cap. xcvi.

Aliopsis, aut ut alius Galeobdolon, uel Gallephos.

g Egyptijs Et topi, Latini Vrticai labeo dicitur. Fru-
tex in totum caudem, & folia habet urticæ, leuiora, et

quæ grauem odorem trita reddant. Flore purpureo, tenui. Na-
scitur arca sepes, & difica, ac semitas, ubiq;. Folia caules, semen,
succusq;, duricias, & caranomata dissipant. Strumas, &ancs, &
parotidas discutiunt. Oportet bis in die tepidum ex acetato cata-
plasma imponere, & eius decocto fcuere. Ad puressentia, gan-
grænas, & nomas, cum sale efficaciter ill. vuntur.

De Gallio Cap. xcviij.

Allion, siue ut aliis Gallacio, aut Gallerion nomen ex eo traxit, quod in contrahendo lacte, coaguli uicem impletat. Ramulū, foliūq; habet aparinæ simillimum, reticulum, florem in cicutine luteum, tenuem odoratum. Flos ignis ambustis illinitur. Sanguinis profluvia fissit. Cærato rosaceo Gallion ammisctur, insclatum usq; dum albescat. Lassitudines refiat. Radix uenerem conatae. Nascitur in palustribus.

De Senetione. Cap. xcviij.

Rigeron à Græcis uocatur; à Latinis hærbulum, aut senetio, alias Erechites. Cauliculo est cubitali, fabro, foliis cotinuis, diuinsura erucæ, sed minoribus multo, luteis floribus, qui celeriter dissecti, uanescant in pappos. Non men uero sibi uendicavit, quamnam flores capillorum ritu, uere atnescant. Radice superuacua. Nascitur maxime in macerii, & arcam oppida. Folia cum floribus refrigerant. Quare illata cum uini modico, uel per se se, testium, & sedis inflammaciones sanant. Quin & ex manna thuris medentur cum reliquis uulnibus, cum iis quæ nerui acceperunt. Illiti cum acetō pappi, idem mirus præstant. Verum recentes epoti, strangulant. Totus caulis, si coctus in passo potui detur, stomachi dolores à bili contrancet, persanat.

De Thalicstro. Cap. xcix.

Halictron folia Coriātri habet, pinguiora paulo, caulem rutæ in quo folia; quæ trita, illiu antiqua ulcera ad cicatricem perducunt. Nascitur maxime in campis.

De Marino Bryo. Cap. c.

Arinum Bryon, aliqui Balaryn, alii Iranen uocant. Nascat in scopulis, testaceisq; haud procul à mari græcis, capillaceū, caulis exps. Præcipua ei spissandi uis, et collectiones cohibendi, et podagras, quas refrigerare opus sit.

DE MEDICINALI MATERIA

De Fuso marino.

Cap. ci.

Fuci marinæ generibus, quoddam latum, & alterum sublongius, & rubens Tertium candidum, nascens in Creta, floridum ualde, quod nulla corruptionis labe polluitur. Omnia uiri habent refrigeratoriam, nō podagræ modo sed etiā inflammatorib; in cataplasmati efficaciter uide. Verum us uti humidis conuenit, priusq; exarescent Nicander, punctum aduersus serpentes dedit. Huc fuso quidam fuat, medieres suum colorem mentiri. Cum tamen sit radicula eiusdem nominis, qua se se fucant.

De Potamo getone.

Cap. cii.

Otamogeton, alias Stachytes, apud Aegyptios Ethuechis, latine fatalis dicitur, folium betæ simile, hirsutum, paululum supereminens extra aquam. Refrigerat, & inspissat. Folium pruriginibus utile. Et contra ueterum ulcerum nomas. Nomen ex eo inditum est, q; palustribus, & aquosis ensatur.

De Stratiote.

Cap. ciii.

Stratiotes in aquis nascens, aliquibus fluminis stratiotes nuncupatur, Aegyptius Tibus, Magis Aeluri sanguis. Aquis supernat, & sine radice uiuit. Vnde cognomentum traxi. Herba semper uero similis, nō maiora habere folia: quæ refrigerant Sanguinem, qui defuit à remibus, pota fit. Vulnera, quæ inflammationem minantur, intumescent non finunt. Ignibus sacris, & tumoribus ex acetato illuminantur.

De Stratiote Chiliophylo.

Cap. ciii.

Stratiotes Chiliophylos, exig. us frutex, palustre, altitudine, aut amplius assurgit. Folii auncularum pennas imitantibus, breui admodum, dissectoq; foliorum exortu. Folia fulstre cum runcum simulant, praesertim breuitate, atq; scabrius, breuiora paulo, densiore umbella, & plenore. Surculos in circunne grata exiguos & capitulo in medium aneti, flexos paruos, candidos. Nascatur in asperis agris, præceque arca

semītas. Eximii usus ad ulcera vetera, recentiaq; profluentem sanguinem, & fistulas. De Verbasco. Cap. cv.

Homon Græci, Latini uerbasum uocant. Differen-
p tiam duplēm habet, nigrum, & album, in quo mas,
& fœmina intelligitur. Fœminæ igitur folia sunt bra-
fice, pilosiora multo, & latiora, candida, caulis albus, cubitalis,
aut amplior subhirsutus flores albi, aut ex luteo pallescenses, se-
men nigrum, radix longa, acriba, crassitudine digiti. Nasatur
in campesribus. Verbasum, qui mas appellatur, oblongius, al-
bis foliis, & angustioribus, tenui caule. Sed nigrum prorsus albo
simile esset, nisi nigriore, latioreq; constaret folio. Sylvestre felia
 fert salviæ, altas uirgas, & lignosas, & arcta eas ramulos, qua-
les Marrubium, flores luteos, auri æmulos. Sunt & Phlomides
duæ, hirsutæ, rotundis foliis, humiles. Tertia Lychnitis appellatur,
ab aliis autem thryallis, foliis ternis, aut quaternis, vel pculo pluri-
bus, crassis, pinguisq; apta ad lucernarum lumina. Radix
priorum duarum adstringit. quare, quod magnitudine ludicrum
talum cœquer, in alii profluiu, conuenienter ex uino datur. De-
coctum ruptis, conuulsiis, fractis, antiquæ tussi, auxiliatur. Den-
tium dolorem collatione mitigat. Verbasum, cui flos aureus, cat-
pillos tingit. Et quocunq; abuiciatur, blatas in se contrahit Cocta
in aqua folia, aduersus tumores, inflammationes oculorū, sydera-
ta, ulcera, ex uino, & melle illinuntur. Cum acetō quoq; vulnerib;
bus medentur. Contra scorpionum ictus, auxilio est. Sylvestris
folia ambustis igni, sunt cataplasma, aiunt in foliis eius, quam
fœminam diamus, aridas facias omnino non putrefgere.

De Aethiopide. Cap. cvi.

Aethiopis folia habet uerbasco similia, perquam hirsu-
ta, densaq; in orbem arcta radicem imam redacta, caue-
lem quadrangulū, satrum simile apiastro, aut arctio,
multis concavis alis, semen erui magnitudine, geminū, in uno con-

DE MEDICINALI MATERIA.

preculo, radices numeroſas, longas, plenas, glutinoſas guli, quæ ſiccæ nigraſant, duranturq; ut cornua poſſint uideri. Pluri ma naſ nur Ida monte Troadis, & in Meſſinia. Auxiliatur purul ntiſ excretionibus, Iſhiadias, pleuritias, arterie ſabri- cias, decocto radix, & pote. Quin & cum melle, elegmatiſ ſu- aem praebet. De Arctio. Cap. cvii.

Rotion aliqui potius A returon uocat. Similis eſt
verbasci foliſ, niſi quod hirsutiora et rotundiora ſunt,
caule longo, molli ſemine cumini, parua, radice, tene-
ra, alba, dulciq;. Decocta cum ſemine radix in uino, dentium do-
lorem mulcat, ſi contineantur ore decoctum. Ambuſta, pernio-
nesq; fouentur eodem. Bibetur aduersus coxendicuſ dolores, &
Strangieriam è uino. De personata. Cap. cviii.

Racion alii Proſopida, ali Proſopion, ali Aparnem,
Latini Personatam, aut Lappam appellant. Folia ha-
bet maiora ēē cucurbitis, et hirsutiora, nigriora et cras-
fiora, caule albiantem, quāq; ei interdū uidua caule reperiatur,
radice intus cādida, foris nigra. Haec drachmæ unius pō liere po-
ta. cū pineis nucibus, purulēta, et cruēta exuſſientibus auxiliat.
Trita dolores in artubus agrestiis uincit illitu ſedat. Folia uit-
liter antiquis ulcēribus illinuntur. De Petasite. Cap. cix.

Etaſites pediculus cubito maior, crassitudine pollicis,
à quo præ grande folium, galeri modo amplū ceu fun-
gus dependet. Contra phagæ denas, & uulera, quæ ca-
mēthe uocant, efficaciter illimitur. De Epifallide. Cap. cx.

Pifallis ab aliis elleborine, aut Borion, uocant. Partia-
herba fruticosa, exiguis foliis. Ioaneris uitius utilis, &
contra uenena pote. De Capno, seu. fumaria. cap. cxi.

Apnon, aliqui Corydalion, aut Corion uocant, aliū ſyl-
uestre Coridalio, aliū Capnon in hordeis, aliū Cap-
nit, aliū marmariten, aliū Capnogorgion, aliū Chelido-

mon micron, ali Peristerion, ali Cantarida, ali Chalcori, Romanum Eumariam, Aegyptii Tucan. Fruticosa hærbula est, prætenera, coriandri similis, foliis cardidioribus, undique numerosis, aneraci coloris, flore purpureo. Huius succus claritatem facit oculis, delachrymationemque. Unde romanum traxit. Illius cum gummâ euulsa palpebras rina, et prohibet. Commanduata hærbula biliosam urinam trahit.

De Loto urbana.

Cap. cxii

I Otum urbanam ali Triphyllon, ali Libyon, ali Trifodion, ali Tribolion vocant. Nascitur in hortis. Ex tractus succus, addito melle, oculorum argema, nubes cilias, ceterasque caligines discutit.

De sylvestri Loto.

Cap. cxiii.

S Ylvestris Lotus, quam aliqui Libyon, ali Triphylion, Romanum Trifolium minus appellant. Plurimum in Libya gigantius, caule cubitali, et sepe maiore, aliis multis, foliis Trifoli pratenis, semine fœnigræci, multo minor, gustu medicato. Vim calfa acendi, et leniter adstringendi obtinet. Virtus: cutis in facie, maculasque; cum melle peruncta expurgata. Trita per se se, aut cum maluæ semine, in uino, aut passo bibitur aptissime, contra dolores, qui uesticam male habent.

De Cytiso.

Cap. cxiiii.

C Ytisus, quem aliqui Telinen, ali Lotum magnam, ali Triphyllon, Romanum Trifolium manus appellant; frutex est albus in totum, ut ramnus, ramos sparvens cubito longiores, folia fœnigræci, aut loti trifoliæ, minima dorso medio prominente. Ea digitis trita eruunt, gustataque acer sapient. Folia refrigerant. Tumores inter initia discutunt, si cum pane trita illinantur. Decoctum potu urinam aet. Non nulli, quod apes alliciat, prope aluearia ferunt.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Egyptia Loto.

Cap. cxv.

Si & in Egypto Lotus, quæ aquis pruenit, plana
irrigantibus, caule fabæ, flore parvo, candido, Lilio si-
mili, quem tradunt occidente scle comprimi, occludi q;
ad ortum autem aperiri. Adduntq; caput ipsius uespera aquis co-
di, & ad exortum sol s emergere. Caput quale papaveris, ma-
ximum, & intus grana cœu mili, quæ Egypti exiccat, & in
panes cogunt. Radicem lulos hæc habet, mali cotonei similitudi-
ne, quæ cruda, cocta q; manditur decocta q; lutei ouï ſpeciem ex-
hibet.

De Millefolio. Cap. cxvi.

Yriophyllum ali Me'ophyllum, ali Stratoticen, ali
Achillion, Latini Milleflium uocant, aliqui Superbi-
lum Veneris, Galli Bellicandas. Caulis est tener, in-
divisus, unica rixus radice, plurimis foliis, ſcenculo ſimilibus.
Vnde nomen accepit Caulis flavesat, prædensis, ac ueluti ex
industria delinatus. Nascatur in paluſtribus. Vulnera recentia
ab inflammatione uindicat; fi uel uiride, uel ſiccam ex aero, obli-
natur. Præcipitatis cum aqua, & ſale datur.

De Myrride. Cap. cxvii.

Yrrhis, quam ali Myrrham, ali Conile uocant: ſimil-
luma est caute, caule, folius q;. Radix ei obliga, mellis,
rotunda, abo non iuauis. quæ pota in uino, phalan-
giorum morsibus auxiliatur. Cui menstrua, et partus. Subuenit et
phthisias cocta in ſorbitione. A iunct quoq; eandem bis die, ter uē
potam ex uino, in pestilentia ſalutarem eſſe, & ne morbi conau-
gia ſentiantur, obſtare.

De Myagro. Cap. cxviii.

Yagron aliqui Melampyron uocant. Hærba est ſurca-
lacea, folius rubiae, pallidis, tripedanea. Semen oleofum,
collo ſimile: quod coniſum igni torrent, per unctus q;
uirgis ad lucernarum lumina utuntur. Hoc pingu'i ſabriaas cor-
poris laevigari, atq; expoliri, conſtat.

De Onagra. Cap. cxix.

Nagra, siue **Onothera**, aut **Onuris**, frutex est arbo-
ris instar prægrandis, amygdalino folio, Lilio non
dissimili, flore rosaceo, magno, radice candida, pusilla,
cum siccata est, uinu olente. Nasatur in montibus. A qua, in qua
radix maluerit, in potu data, feras mitigat, & cures facit. Il-
litu quoqe tetra ulcera mulcat. De Crisso. Cap. cxx.

Riffion ali*ju*i **Buglossum magnum** vocant, Romani
Spinam mollem. Caulis est tener, duorum cubitorum,
triangulo similis, anguli spinosi, per interualla molles,
folia buglosso similia, maiora, subcandida, modice hirsuta, partita
bus extremis aculeata, cicumen caulis orbiculatum, hispidum, in
quo capitula purpurea, quæ soluuntur in lanugines. Radicem hu-
ius loco laboranti ad alligatam, dolores uariaum sedare Andreas
scripsit. De Astere, seu Inguinali. Cap. cxi.

Ster ab aliquibus Bubonum appellatur ab aliis astero-
icos, aliis Asterion, quibusdâ hyophthalmen; Roma-
nis inguinalis, Dacis Rathibis. Cauliculus lignosus;
florem in circumine habens purpureum, luteum uerba, & in ambius
diuisum anthemidis modo capitulum, pusilla in eo circa caulem fo-
lia, stellæ modo radiata, oblonga, hirsuta. Feruentis stomacho, ocu-
lorum inflammationibus, prociduæ sedi, ac inguinibus illitu au-
xi liatur. Tradunt purpureum florem, si ex aqua bibatur, anginis, &
pueris, comitiis malu sentientibus opitulari. Inguinu*m* irfiamatio-
ni recentem illinire conuenit. Si aridus flos sinistra dolentis ma-
nu decerpatur, & inguinibus adligetur, dolore liberat. Stellares
huius radii noctu splendent, quapropter qui ignari antea non uis-
derunt, esse inane simulachrum arbitratur. Mediis saxis, et asperis
exit. Inuenitur aut ab opilionibus. Crateuas rhizotomus hæc de
ea refert: si uiridis cum axungia ueteri tundatur, contra rabiosoru*m*
morsus, turgetia guttura proderit. Suffici quoqe serpentes fugae.

DE MEDICINALI MATERIA

De Isopyro. Cap.cxxii.

Sopyron aliqui Phasiolon ob similitudinem uocant, quoniam
folium, quod est ambo simile, in pampinos torqueatur.

Capitula sunt si simile, tenuia, plena semenis,
melanthii gussum imitantur. Contra tussim, et cætera pectoris uita
tia semen ex aqua multa bibitur. Hepaticas, & sanguinem excrean
tibus utile. De Viola purpurea. Cap.cxxiii.

Iolam purpuream, aliqua Dasypodium, alii Priapeion;
alii Ion sylvestre, alii Cybelion, Romani violam pur
puream uocant. Folium habet hedera minus, tenuius,
ac nigrius, nec multo dissimile. Cauliculus à radice prodit in quo
flosculus, suauiter olens, purpureus. Opacis, & osperis nascitur.
Refrigerandi naturam habet. Folia per se, & ex polenta illuminan
tur aptissime stomacho & sternali, et oculorum inflammationibus,
sediq; procidendi. Aiuunt, quod purpureum est in flore, angiris,
& comitilibus auxiliari, maxime pueris, in aqua potum.

De Caualia. Cap.cxxiiij.

Aucalia que leontice uocatur, folia fert magna alba.
Est quibus medium caulis emicat, rectus, albus, florē fe
rens robori, aut oleo similē. Radix in uino madefac
ita, ut tragacantha, delineta, aut manducatu per se tussibus, fac
bris arteriæ, medetur. Grana, quæ post excussum florē inna
scuntur, trita, et cū cærato illata, facie erugant, et autem extenduntur.

De Buino napi genere. Cap.cxxv.

Vnnon aliqui Aton, alii Altinen, alii Anemosphorō
uocati. Magi Paradiery, Egyptia Ersenen, Romani
Scopā regiam, Aphri Zigar, nonnulli Theffso. Caulē
redit quadrangulum, dīgitī longitudine, in quo ramuli minutis fo
lius, ac floribus scatent, folia proxime radicem apio similia, lōge
tenuiora, coriandrini proxima, flores aneti, semen odoratum,
hyoscyamo minus. Vrīmā dicit, Exalfacit, Secundas euocat. Lie

m, uesicæ, renibus, utile. Tam humidi, q; siccæ, expressiæ; siccæ au-
libus, foliis, radiibus q; usus inualuit ex aqua multa

De Pseudobunio. Cap. cxxvi.

Seudobunio palmi altitudine fruticat, in Creta folia
p ramulos q; napi ferens, acri gustu. Termina, atq; stran-
guriam, laterum q; dolores, sanant quaterri rami eius
poti in aqua, illiti quoq; cum sale, & uino tepentes, anginam di-
ficiunt. De Chamæciso. Cap. cxxvij.

Hamæcisos, alio nomine Chamæleuce, alio Cissos acar-
pos, aut terræ corona, aut selinitis, Latine hedera plus-
uiatica dicitur. Folio est hederæ, temiore, longiusculo,
ramulis quinis fenis' ue, dodrantibus, feliosis, flore uiole albae
simili, candidiore, ac temiore, gustu supra modum amaro radice
cenui, candida, inutili. Nasat in cultis. Bibunt conuenientissime iſ-
chiadici folia, tribus obolis in aq; cyathis tribus, tricenis, quadrage-
nis' ue diebus. Eodem, pota modo fenis, aut septenis diebus regiu-
morbum purgant. De Chamæleuce. Cap. cxxvij.

Hamæleuce lumborum doloribus propicia est, hærba
c uirens, incuruis foliis, surculis q; flore rosaceo.

De Buglosso, seu lingua bubula. Cap. cxxix.

V glossum Magi ælurigonō, Osthane transochi, Ægy-
b pei Besor, Romani linguum bubulā, ali libanū, Paenī
Anasanaph vocat. Nasatur in campestribus, et uaporō-
sis. Iulio mēse colligitur. Aut eā, que treis thyrsos emittit cū se-
mitre, et radice tritā, potā q; cōtra tertianos rigores prodeſſe: q;
quattuor, ad quaternos. Ea in uino decoctur. Hærbā atſeſſi-
bus utilem, esse uolunt. Verbasco simile est, folium in terra ſſar-
sum, nigrius, asperū, bubulas imitās linguis. Qd in uinum deie-
ſtum, animi uoluptates auget. De Cynoglosso. Cap. cxxx.

c Ynoglossen ali Phyton, ali Gaballion, ali Sphineion,
ali Scolimō, Romani Lingua caris, aut caninā appellat.

DE MEDICINALI MATERIA

Folia latifoliæ p' antaginis haber, æctiora, minora, lanuginosa.
Carile uarit, & humi sternuntur. Prouenit in fabuletis. Folia cum
fusillo ad pueri, medentur moribus canum, alopecus, & ambu-
stis. Lmollit aluum, decoctum hærbæ ex uino potum.

De Phyteumate. Cap. cxxxii.

Hyteuma folia habet radiculæ, copiosum semen, perfo-
ratum, radicem paruam, per summa terræ intentem:
quā ad amatoria conuenire nonnulli scriptū reliquerūt.

De Leontopodio. Cap. cxxxiii.

Eoneopodio ali, qui Zoonychō uocant, ali Æchonychō,
ali cēmos, ali Dānamenē, ali Idiophytō, nonnulli Phy-
tobasilā, ali crossiō, ali Crossophytoō, Magi sanguinē
crocodylī, ali crocomerion. Ægyptii Daphnoenen, Romani Mi-
nercū, ali pallatiū, ali fūmmulam. Digitalis est hærbula folia fo-
rens anguita, longitudine ternū quaternū ue digitorum, hirsuta:
quæ iuxta radicem spissiore flocco canescit. Capitulo in sum-
mo conule quasi dissecta, flores nigri, semen usque adeo spissa la-
magine involutum est, ut jæpe fallat. Radice parua cohæret: quā
trudunt appensam ad amatoria prodeſſe, & tubercula disastere.

De Hippogloſſo. Cap. cxxxiv.

Ippoglosson aliqui & id antirrhinon, ali, Anarrhinon:
nonnulli lycnida agriam uocant. Fructex est folia ha-
bens rusa figura, & spinosam coram, & in summo
œu linguas e foliis exēnctas. Capitis dolorem corona ex coris
imposita manuit. Malagmati radix, sucus q; ammisetur.

De Antirrhino. Cap. cxxxvij.

Nurrhinon ali Anarrhinon, nonnulli Lycnida agrīa
appellant, hærbam caule, et folijs anagallidi similem,
flore altæ violæ, purpureo. Ideo q; sylvestris anagallis
nomina a est semine utuli narium. Tradunt perunctos ea, cum
cyprino oleo, aut liino, uermiflores fieri, nec illo medicamento les-

di posse, si quis appensum geslet. De catanancē. Cap. cxxxv.
 Atanancē aliquibus Dānamete, aliis Dionysias, alijs
 Thyrſion, alijs Demos, alijs Cemos, alijs Crotion, Ma-
 gis archaras, alijs Arcopus: Romanis hærba filicula,
 alijs Datiscā: Dacis Caropithla dicitur. Ex eo genere una, folia
 coronopi habet longa, radicem iuncta modo prætenue, capitula
 fera, septenā' ue, in quibus erui semen inest. Arescens in terrā fle-
 titus, & se contrahit ad speciem unguium milii exanimati. Al-
 tera mali paruæ magnitudinem explet, radice exigua, colore, fi-
 gura, & magnitudine oliuæ, foliis mollibus, dimis, humi postra-
 tis. Semen ut cicer in ramis defendet, multis foraminibus pertu-
 sum. Vtrāq; narrant in amatoria expeti. Theſſalicæ mulieres his
 uti traduntur.

De Tripolio Cap. cxxxvi.

Ripolian aliqui psychen, aliū Merida, ali potamogito-

na, ali Stachyten, Romani Callium marē nominat.

In mariis nascitur locis, quæ allidit unda, recedens q; di-
 mittit, neq; in mari, neq; in fisco, folio glastilatiore, arido, pal-
 meo caule, in mucrone diuiso. Eius, ut tradunt, flores colorē ter-
 in die mutant. Mane candidi, meridie puerperi, sero punicei, con-
 spiciuntur. Radice alba, odorata, calidi gustus: quæ dragmis dua
 bus in uino pota, aquam, urinam q; per aluum extrahit. In medica-
 menta digeritur, quæ ueneria arant.

De Adianto. Cap. cxxxvij.

Diāton, aliū Polytrichon, aliū Callitrichon, aliū Tricho-
 manes, aliū Hebenotrichon, aliū Argion, aliū Corion
 enygron. Ægyptii Epier, Romani cincinale, aliū terræ
 capillum, aliū Superclium terræ Daci phytophilothela vocant. Pu-
 silla gerit folia, similia coriandri ferrata. Caulia li- q; ibus exo-
 riuntur, nigro colore nitent, prætenues, palmum alti, folijs filicas,
 admodum exilibus, radice superuacua. Neq; caule, neq; fructu,
 neq; florem profert. Decoctum hærbæ potum prodest, spirandi

DE MEDICINALI MATERIA

difficultati, suspicioſis, liem, & ſilleſ ſſuſis, & urinæ difficiли. Calculos frangit. Alium ſi ut. Serpentum morsibus auxilio eſt. Contra ſtomachi fluctiones in uino libitur. Scirras aer, & menſtrua. Sanguinis refectiones inhibet. Contra ſer pentium morsus crudim illimitur. Alopecia diſſut. Stramas diſcutit fur fures in faſe, & marianua capitis litera, ex lxi i o emendat. De fluentes capillos continent, cum Ladano, & n yrtino, & ſuſine, aut hysſo yo, unoq; Decoctum eius cum l xmo, & i mo infuſim, id ni præstat. Coūrmarces, & gallinaceis pugnatio es facit, in abus eorum additum. Seritur, ratia utilitatis pecorun.. In ſpe lunas, umbroſis, & paluſribus, circa parietum aſpergiſes, & fontium ſpecas enafatur.

De fidicula, ſeu Trichomanе, Cap. cxxxviij.

Richomanes aliqui Pterion, aliis Opteron Komari ca
pill rem, ali Pir lan, ali Fidicul.m, nonnulli, & ea
adianton appellant. Nascatur eisdem in locis, quibus
adianton, filici ſimile, ſed exilius, filius lenticulae, tenuibus, in ordi
nem utrumq; digeſtis, aduerſis in ſe, ramiſis acerbis, fuſco col. re
ſplendentibus. Eadem que & ad anton, præſtare poſſe conſtat.

De Xanthio, & lopa. Cap cxxxix.

Anthon ali, ui Proſga ion, ali antitheſion, ali Char
ſcian, ali Chœraſui thrö, ali et hanc ap rinam no
mian, Latinu Lapian. Nascatur læto, & priuſi ſolo,
& lacubus exiceant, caule cibitali, angulijo, longui, proaeuritis
bus ex eo crebris aliis. Folia atrijlicis habet inſecta, nasturtium
odore imitantia fruct. in granis ſuſi, & n odo rotundum, & ut
platani pilula linoſum, in contactu uestibus, aahær ſcit. Is an
te collectus, quam perfeſte ſicat, tunditur & fecili uafe recō
dieur. Flanos autem ſicut illos, ſi acetabili uſu ſuper ea aqua
pudieſca, mox acut niro an e perpi. Elū il. natur. Aliu in uno
tundim, & ua aſcribat. Semen apuſſime uirorū impotur.

De Auenia.

De Auenæ Cap. cxl.

Egilops aliquibus fitospelos, aliis Siphon, aliis Bromos: Romanis Auenæ dicitur. Hærbula felia tritici habens, sed molliora, in summo capite semina bina, ter na' ye, rubrat quibus aristæ quasi capillaceæ, exēunt. Illa cum farina hærba ægilopys medetur, Duricias discutit. Sucus farinæ ammoxius, siccatur, & eorundem gratia reponitur.

De Bromo Auenæ genere Cap. cxli.

Romos hærba, quam aliqui Siphonion, aliis Acrospe=lon vocant: Auenæ similis est, excicatoriam vim ha=bens. Decoquitur cum sua radice in aqua ad tertias, et iuri colato par modus mellis adiicitur, rursus incoquitur, dum li quidi mellis crassitudo fiat. Linteum eo humore imbutum, & na=ribus inditum, contra graueolètiam ulcerum efficax est. Aliqui tritam aloen addunt, & eo modo usuntur. Cum sicas rosas co=cta in uino, grauem oris halitum emendat.

De Glauce. Cap. cxlii.

Laux cytiso, & lenticulae folijs similis, quæ superne ul=rent, auersaque candidiora spectantur. Ramuli à terra exiliunt quimi, seni' ue, tenues, ab radice dodrantem ala=ti. Flores ñu violæ albæ purpurei exēunt. Nascitur iuxta mare. Coquitur cum hordeacea farina, sale, & oleo in sorbitione, ad re=uocandam extincti lactis ubertatem.

De Polygala. Cap. cxliii.

Olygala palmi altitudinem petit: Folys lenticulae, gu=steu adstricto, quæ pota lactis abundantiam facit.

De Osyri. Cap. cxliii.

Syris frutex est niger, lentus, ramulos ferens tenues, o in his felia quaterna, quinque, seni' ue, ñu lini, nigro in initio, dein colore mutato rubescens. Decollatum eius potum iuuat arguatos.

DE MEDICINALI MATERIA

De aspera Smilacæ. Cap. cxlv.

Milax aspera ab alijs Epatis: alijs Lycanthro, alijs

SCynosbaton, alijs Anaceton, alijs Helio 'yon, alijs

Anatolicon, alijs Dyticon, alijs Heli , --'yptus

Lyifle, Romanis mergina, Herruscis Radia appell' .r. Folia

habet periclymeni, sarmenata tenuia, multa, rubi mo 's, ut pulu

sculeata. Arbores scandit, se conuoluens eis. Fert rae. mos exiles,

qui maturi rubescunt, gustumq; leniter mordet. N scur in pa-

lustribus, & asperis, radice dura, crassaq; Folia, & acule et an-

ee, & post epoti, uenenorum antidota si ne. Tradunt, si infantia-

bis nuper in lucem editis quid ex bistratum propinetur: nulla

post modum uenena noctura.

De laeti Smilacæ. Cap. cxlvii.

Euis Smilacis filia bedere similitudinem habene,

Imolliora, laeviora, tenuiora. Huius sarmenata nullis hor-

rent spissis. Convoluitur arboribus ut prior. Fructum

parit, lupini modo nigrum, exiguum, floribus in circamine per-

petuis, multis, rotundis. Hat smilace quadam topi riorum arte,

tentoria contra astus molestiam fabricantur. Folia per autum-

nun decidua. Semine cum dorico pot, terris singulorum obo-

lis uaria, & tumultuosa in somnis obuersari traduntur.

De Rusco. Cap. cxlviii.

Yluestris myrtus aliq. n, Græas Myrtacantha, aliis

SHieromyrton, aliis Oxymyrsine, aliis Myrtacantha,

aliis Agonon, aliis Sancos, aliis Mintha, aliis Catage-

los, aliis Anangel s, aliis Aceron, aliis Ocneron, aliis Cmcen,

aliis i ychene, aliis Chamæpitys, aliis Chamæmyrtle: Bœotis Gy-

rina, Mugis Herculi gensiura, Latius Ruscum appellatur. Fo-

lium fert myrti, latius in formam lunceæ mucronatū. Baccæ per

maturitatem rubescunt, rotundæ à medio folio dependentes, of-

feo incus nucleo. Cubitales ramuli ab radice exerunt, uitium mo-

do lenti, fructu consumaces, foliosi. Radice graminis simili, acerba, & subamara. Folia, & baccæ in uno potæ urinam ciët. Menses pellunt. Vesicæ calculos frangunt. Stillicidio urinæ medentur. Dolores cruris sanant, & regnum morbum. In asperis, et praecipitibus lois. Secuntur. Decoctum radicas in uno potum eosdem præbet effectum. C. alijs recentes asparagorum uice, in abo sumuntur. Amari autem sunt, sed urinam mouent.

De Lauro Alexandrina. Cap. cxlviiij.

Aurus Alexandrina, quam aliqui Idæam, alijs Dænaem, alijs Hippogluton, alijs Zaltam, alijs Stephanen, alijs Daphnon, alijs Samothracicen, alijs Melhrion, alijs Hippoglossion vocant: folio est maiore, q̄ rufi, molliore, & candidior, semper inter folia rubro, cæris magnitudine. Ramos spargit in terra, dodrantales, interdum longiores. Radice sylvestri myrto simili, molliore, odorata. Inuenitur in montuosis. Difficiles partus accelerat, radice pota sex drachmarū pondere in uno dulcis. Et stillicidio urinæ auxiliatur, sed sanguinem extrahit.

De Daphnoide. Cap. cxlix.

Aphnoides alypo simile, flos ut Nymphaeæ, cuius d medium nuci cypressi non dissimile, in quo semen. Aliqui chamaedaphnen, alijs peplion, alijs Eupetalon vocant. Cubiti altitudine fructuat, ramis flexibus, multis inde sursum uersus foliosis. Cortex supramodum uscosus ramos uelutin. Folia lauri, graciliora, & molliora, fractu consumaces, quorum gustatus, & fauces inciduntur. Flores candidi, bacca cum ematur sit, magna radix inutilis. Nasatur in montuosis. Pithas extrahit folium recens, uel aridum in potu Menses act, & nominatus. Caput inarbit commandatum. Sternutamenta moset. Baccæ quindecim potæ alium resoluunt.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Chamaedaphne.

Cap.cl.

Chamaedaphnen aliqui & hanc Alexandrinam appellariunt, alijs Daphnūtē, aliū Hydragogon, Romanū Lau-
reolā, alijs Lætaginem, Galli Vsubim Virgas mit-
tit cubitales singulare rāmulo constantes, reclusas, tenues, lœues, fo-
la lauri similiudine, lœuiora multo, ac viridiora semen rotun-
dum, rubens, annexum flos. Illinuntur capitis doloribus trito fo-
lia. Stomachi ardore mulcent. Ad se dāda tormina cum uino bi-
buntur. Potus autem uino succus menses, & urinam aet. Idem fa-
cit pessō appositus. De albo Veratro. Cap.cl.

Lleborum album aliqui Asida vocant, alijs Atomon,
alijs Pigna toxarin, Magis sarganem Herculis, aliū Po-
lyidos, aliū Anaphystō. Aegypti Somphiam, aliū Cu-
re, Latini Veratrum album, galli Luginum, aliqui Anepsa. Fert
folia plantaginis, aut betae sylvestris similia, sed breviora, & va-
riiora, rubescētia, caulem cauum, quadrangulalem, tumas conuo-
lutm cum arescere cœpit. Radicibus ruitur multis, tenuibus,
ab oblongo capite excurrentibus, cœparum modo fibratis, Noscatur
in monibus, & asperis. Radices messibus colligendæ. Optimū
habetur candidum, friabile, carnosum, modice extentum, nec tan-
tem una modo mucronatum, quod frangendo puluerem emit-
tit, & terwē habet medullam, gustu non admodum feruens neq;
saluam subinde cens. Huicsemodi autem stragulat. Primatum
cyreniacum tenet. Galatiam autem, & Cappadocium, candidio-
ra, & priuilegere quodam obfita, celerius strangulatus mouent. Vo-
catione autem uarios exirabit humores. Collyrijs amissetur,
quæ caliginē oculorum discutunt. Partus impositum nūcti. Mē-
ses p̄ illit. Sternutamenta excitat. Mures interficit, cum melle, et
poleta sebaustum Absumti carnes, si coquatur unā. Datur per se-
cūrūs et carnēs sa na aut pīsanē facēt, aut halicē, aut lentiſ cre-
more, cum aqua mīlsā, aut fulie, aut quānis alia forbitione. Co-

gitur cum pane, & ita inassatur. Præparatio corporum, ac ut
 etus ratio diligenter tradita est, cum ab his, qui de medica eius
 potionē scriptarūt, tū maxie à Philomide fīculo enneſi, cui nūc
 assentimur. Quippe lōgū mīmis esſet in hac præserim æditione
 de materia ſimul medicam iuendi rationem exponere, Dant nō= nulli in pulce, aut halicæ ſorbitione, aut paucum antea abū dari
 præcipientes, ſtātim ueratrum offerunt, ijs præſertim, quibus nul= la ſtrangulationis ſuſpicio imminet, ſi nulla ualetudo corpus in= firmat. Siquidem dum hæc ita contingunt, deieſtio nihil periculi minatur, quod non intempeſtiue medicamentum corporibus offe= ratur. Vomitioſes concitant ſubditę ex eo balani, cum acetō.

De Veratro nigro.

Cap. clij.

Lleborum nigrum, aliqui Melampodium uocant, alii
 e Eclomon, alii Pollyrrhyzon, alii Proton, alii Mela= norryzon, alii Cyiranion, Magi Zomarition, Egy= ptii Iseam, alii Elaphine, alii Cemeleg, Latini ueratum nigrū,
 alii Saraci, Daci prodiorna. Appellatur Melampodium, quoniam ca= pratum pastor nomine Melampus, furentes in ſe Proeti filias,
 primus purgasse, & sanasse fertur. Folia ei uiridia, platani ſimi= lia, minora foliis sphondyllii proxima, ſubaspera, pluribus diu= ſuriis incisa, caulis asper, flores purpurei racematum cohærentes,
 ſemen cruci, quod in Anticyra ſefamoides uocant: quo deieſtio=nes moluntur. Radibus cohæret nigris, tenuibus, à capitulo co= pæ ſimili confibratis: quarum eſt uſus. In collibus, asperis, & ſi= tientibus locis enascatur. Optimum eſt, quod ex quibusdam peti= tur terris, ut ex Anticyra. Nigrum inibi probatissimum gignat= tur. Eligit debet copulentum, & plenum, in quo tenuis ſit medul= la acre gusto, feruensq;. Cuiusmodi eſt Elicone, Parnaso, et Eto= lia natum. Attamen Eliconium præcellit. Veratrum nigrū pur= get uentreſem. Detrahit bilem, pituitasq;, datum per ſe, aut cum ſcā= monia, & tribus obolis, ſine drachma ſalis. Decoquuntur cum lête,

T . 3

DE MEDICINALI MATERIA

Et insatis, que purgationis causa sumuntantur. Prodest morbis comitalibus, melacholicis, insamentibus, articulariis doloribus, et resolutis. Menses induum trahit, Partus necat. Purgat fistulas impositum, et tertio die detractum. Item contra gravitatem auditus in aurem demitti ur, ibi quodcumque est, au etiam tertium diem esse sentitur. Scabiem sanat, illatum cum thare, aut cera, et pice et cedrino o eo Vibili, inibus, lepris, impetiginibus ex aero medetur Dentium dolorem colluvione mitigt. Erodentibus medicamentis commisetur. Hydropicorum uentri utilissime imponitur factum ex eo farina hordeacea, et uino, cataplasmata. Consitum proxime radices uium, uimum purgandi facultate donat. Huius respersu domos expiari arbitrantur. Quare interfoliendum stantes, Apollinem, Esculapiumque, precentur, ac uirant aquilae uolatus. Aduo arei nem non sine periculo tradunt. Numq; si avis effissi nem ell. boni cospexerit, moriturum quem fac adit, augurium est. Celerius effodi tur oportet: quoniam odore caput aggrauat. Quapropter ad id recente infusuri, allium presumere, et uinum bibere consueverunt. Nulli ita noxae opportunityni redduntur. Veratni albi modo emundulatur.

De Sesamoiae magno. Cap. cliii.

Sesamoiae magnus, aliq; u. Sesamites, aliu Sesamin, aliu Lytse tali u., a'li A'li cyricon appellant, quomam in alicyra albo uerastro in purgationibus miscetur. Simile est etenom, austriacae, Inogo solo, flore candido, radice gracili, ignava guia u. aro, cetera secundum et simile. Utrum purgat. Da ueratum ad bilis, pi u. et q; d'uctibus, quatu' tribus diuis capitur, adas uer tri ali' ses, uobolo ex aqua mu'sa.

De Sesamoise parvo. Cap. clii.

Sesamoise spar. u. l' u. Coronon, aliu Sesamonsylvestre u. cant. Card. cui usitudo dudrantale, felia coronopif, minoru, hirsuta, et in caulinorum cauim-

ne capitula florum pene purpureorum, medio eorum albo se-
men sesamæ, fulvæ, amarum, radix tenuis. Detrahit bilem, pitu-
tasq; semes ex sanguine nisus potum dimidio acetabulo. Illitum ex
aqua tumores, ac tubercula discutit. Nasatur in asperis.

De sy'uestri Cuamere. Cap. clv.

Sy'uestrem Cuamem, aliqui Elaterion vocant, aliud Græ-
non, aliud Balin, aliud Syncrisin, aliud Bubalon, aliud Sco-
pion, aliud Pherombron, aliud Peucedanon, aliud Notion,
Romani Ancetum, aliud Agrestdm, Poeni Cusinez. Fructu so-
lo distat à satiuo cuamere, longe nānorem pariens fructum, ob-
longis glandibus non dissimilem. Folia, atq; farmenta satui re-
fert, radice candida, magna. Nascentur in fabuletis, & prope do-
micilia, fructice in totum amaro. Instillatus foliorum succus, au-
rium dolori conuenit. Illita ex polenta radix, ueterem tumorem
discutit. Imposita cùi resina terebinthina, tubercula rumpit. Ischia
dicis infunditur. Podagræ discessit, decocta ex aceto, & illata.
Eius decocto dentes in dolore colluuntur. Aridae farina impeti-
ginem, lepras, & utiligines absperget. Nigris cicutariabus colorē
reddit. Et in facie maculas expurgat. Radicis succus sesquiliboli
pondere, & item cortex acetabuli, quarta parte, bilem, pituitamq;
dejaunt, presertim in hydropticis. Deiectiones autem atra Sto-
machi iniuriam mouet. Radici, selibra, præsertim in uini Libya
benigna conteritur, danturq; ex eo terni cynamidiu, dum tua-
mor abunde deprimitur.

De Elaterio. Cap. clvi.

EFructu bruisce Cuameris, fit medicamentum, quod
ad Elaterium vocatur, ad hunc modum. Decerpti cuame-
res, qui tacti protinus exiliunt, seruan:ur nocte una.
Postridie ipsoito supra craterē rariore cribro, ut sibi māibus pī-
bēti, figillatum supino cultro sursum uersus acē huc ēte findiuntur,

T. 4

DE MEDICINALI MATERIA

atq; per cribrum humor in subiectum uas exprimitur: si malp car nosum, quod hæ sit cribro, quò facilius excidat, eliditur, quod ita pressum est, residere sinitur, atq; in uicinam pelum demittitur. Coaceruata aut in cribro segmina, dulci aqua perfunduntur, & denuo pressa abiiciuntur. Humor in pelui agitatur, & lintheo opertus, soli exponitur. Dūq; steterit, tota supernatans aqua cum humore concreto, effunditur. Hoc uero identidem feri solet, do nec existens aqua liquefacit, qua stillarim exhausta sedimentum mortario suscipitur, & conterendo cogitur in pastillos. Sunt qui ad hauriendam protinus succa abundantiam, cibratos cineres hu mi inspergant, & medium cauantes, triplicatum linteum obtinem dant, per quod Elaterium cum sua humiditate diffundunt, scatutumq;, in pila, ut dictum est, conterunt. Aliqui pro dulci aqua marmam perfundentes, ita eluunt. Alii in nouissima lotione, mul sam aquam respurgunt. Elaterium optimum esse constat, laue, non ponderosum, cù candore lempter humectu, gustu amari, mū, quodq; lucernarum lumibus obiectum, facile flagret. Porra cœum tamen, scabrumq;, si turbidum spectetur, atq; erui, canerisq; plenum sit: graue, & uitiosum esse solet. Nec desunt, qui cucumis succo amyllum immisceant, ut candorem ipsum, & levitatem imi centur. A bimatu ad decennum deiectionibus uile est. Integer modus obolus est, minimas semiobolus, pueris chalci duo. Si quidem copiosius, periculum affert. Bilem, ac pituitam alterutra parte extrahit. Optima suffiriosis est purgatio. Quod si in antimo sit deiectionem moliri, adiecto salis duplo, & stibii, quod colorare sufficiat, ex aqua erui magnitudine catapotia dato, postea cyathus unus aquæ tepidæ sorbeatur. Ad citardas tamen uermitiones aqua diluens elaterium, subiectas linguae partes permitti me pinnæ oblinito. Quod si quisq; difficilium euomat, oleo, aut unguento irino resolutio, Somnum inhibeto. Porro his, qui eximie uacuantur, continue uisum, & oleum dari conuenit: etenim uo-

mendo restituuntur. Quod si uomitiones non finiantur, aqua fri-
gida, polenta, posca, poma, & que stomachum densando corro-
borant, offerenda sunt. Ciet Elaterium menses. Partus enecat in
pezzo subditum. Morbo regio medetur, cum lacte naribus infu-
sum. Diuturnis capitis doloribus liberat. Efficax anginamarum un-
guentum est, cum ueteri oleo, melle, aut felle taurino.

De satiuo Cuamere. Cap.clvii.

s Atiu Cuamericis trita radix, & drachmæ unius pon-
dere pota in hydromelite, uomitus ciet. Si quis faale
secundum cœnā uomere uelit, binis obolis sit cōtentus.

De Stephi le agris Cap.clviii.

s Taphida agriam, alii Triphyllon, alii Stephan, alii asta-
phida, alii Phthiroctonon, alii Phthirion, alii apanthro-
pon, alii Polydes, alii Pseudopathes, alii arsenoten.

Egyptii Ibesaden, Romani hærbam pediculariam uocant. Fo-
lia habet labruscæ diuisa, & caulinulos rectos, molles, nigrosq.;.
Fert florem glasti, & folliculos uirides, similes ciceri, & in his
nucleum triangulum, saerbum, ex nigro subfulvescentem, intus
album, gustu acrem. Grana quina, dena ue, si trita in aqua mulsa
dentur, crassum humorem per uomitum purgant. Sed qui hau-
sunt, ambulare debent. Prudenter tamen attendere oportet, &
aquam mulsam potui dare. Quoniam pericula strangulationis in-
ferunt, & fauces adurunt. Trita, & ex oleo illita, phthiriasi pro-
dest. Item prurigini, & psoris. Cit plurimam pituitam coman-
ducata. Decocta in aceto, dentum dolori colluto ore subuenit.
Rheumatismum gingiviarum fistit. Vlæra oris manantia, cum
melle sanat. Vrentibus malagmatis imponitur.

De Thapsi. Cap.clix.

t Hapsia aliqui Hypopin uocant, alii Pancranon, alii
Scammonion, alii Thelyterin, Romani ferulaginem,
alii Ferulam sylvestrem, Poem Boeden, nomen ideo

DE MEDICINALI MATERIA

acepit, quod in Thapsō eiusdem nominis insula, primum invenita
sit. Tota uero natura ferulæ s milis est gra li re caule, foliis fo-
niculi umbella aene i in cicutine a singulis strobilis erumpente,
flore luteo. Semen quale ferulæ, latum, sed aliquanto minus, ra-
dix nigra, intus candida, longa, acris, crossiore tubro uestita. Lam-
elis extr hendi ratio haec est. Facto in am. b. tu scobre, cortices
inaduntur, aut radix informas speciem excauata, cooperitur,
quò meritis succus conficitur. Oportet illuc sequenti die se conferre,
et congestum si cauam extrahere. Tunditur etiam radix in pila,
et succus organo per qualum expressus fistulicrasso insclatur.
Aliquæ folium unâ terunt. Sea invalidior huiuscmodi succus.
Hoc autem interest: quoniam qui ab radice manant, gravis
oleum, et humidus permanet. E felius autem extractus excitat,
atq; teredinum iniuriam sentit. Qui succum colligit, stare debet
non obuersus uento, cum dies aperius est, et à flatu filet: quo-
niam ob uaporis acrimonian facies uehemunter intumescat, nu-
daq; corpora inuadunt pustulae. Ob id prius liquido cerato, et
adstringente, nudas partes illumint, et ut muniti accedunt. Tā
cortex radias q; succus, purgandi uim habent. Laetius succus in
aqua mutuus potius, utrumq; biem extrahit. Radicus modus quater-
m oboli, cum tribus seminis aneti drachmis, succa terni oboli, la-
et s obolus unus. Quod eo amplius assumitur, periculosest.
Hausmod purgatio conuinat, si spiriosis, et diuturnis laterum
doloribus reactionibus q;. Datur in abisis, aut obsermo, quibus dif-
ficile est uiuere. Tam radix q; causam omnium maxime, que pa-
res cum eis uires adiuta sunt, uim bene transconcreuam, ubi
ex iro aliquid euocandum est, aut meatu laxitas alio transferre
da est. Vnde si causu ilione, et radix recens afficitur, clopecas
explent. Radix, si causq; cum æquis ceræ, thurisq; portulacis,
fuggitata, luoresq; totius: se non pli s buris noris dimittan-
tur. Locus deinde aqua maris calida frueatur. Vilia can. in ja-

tie emendat, cum melle illitus. Læpras tollit. Tuberula dissipat, perunctus cum sulphure. Succus in diuturnis pulmonum, laterum, pedum, articulorumq; ualeitudibus utiliter illuminatur. Valeat ad integrandam colis glandem, iis, qui natura non circumfazione carni sunt. Tumorem enim excitat, qui pinguium fotu emollitus, in pene iacturam resarcit.

De Spartio.

Cap. clx.

Partition aliqui Lygon, alii Lobon appellant. Frutex est longas ferens uirges sine foliis, firmas, fractu con tumacces, quibus uites uincantur, semen lenticulæ in folliculis phasiolorum modo nascentes, florem ut albæ uiolæ, luteum. Purgante per superna ellobori uite, citra periculum flores, semina, quinque abolis in aqua mulsa pota. Semen deiectionem mouet. Ramis in aqua maceratis mox tuis exractius succus, ischiadias, & angina laboranibus auxiliatur, si cyathii modum ierunt bibant. Quidam marina aqua maceratae malunt, & infundere ischiadias clystiere. Strigmenta autem dicunt cruenta.

De Silybo.

Cap. clxi.

Ilybum lata spina est, folia ferens Chamæleonis albi. Hec recens cum sale, oleoq; cocta estur. Radicas siccatus drachmæ pondere petus uomitiones ciet.

De Vomitorio bulbo.

Cap. clxii.

Vibus, quem uomitorium uocant, flilia habet leniora, & multo longiora etiario bulbo, radicem consimilem cortice nigro usitam. Vomitiones concitat, si per se comedatur, aut eius decoctum exhibetur.

De unguentaria Glande.

Cap. clxiii.

Lans unguentaria fructus ē arboris myricæ similis, magnitudine auellanæ nucleus, cuius nucleus grecarū nucleus more tritus, humorem reddit, quo ad preciosā unguenta

DE MEDICINALI MATERIA

pro oleo utuntur. Nascitur in Æthopia, Ægypto, Arabia & Pætra oppido Iudeæ. Preferur plena, recens, candida, quæ facile delibretur. Ea drachmæ pondere pota liuenem absunit. Cum erui farina, & aqua multa podagrías illimitur. Psorás, leprásq; decocta in aceto, utiligines, et migras cicatrices cum nitro emendat. Et cum lotio lentigines, uaros, & papulas in facie, & artis uitia tollit. Vomitiones mouet. Aluum cum hydromelite resolutum. Stomacho aduersatur. Oleum, quod ea exprimitur, alium potu aet. Cortex eius magis adstringit. Verum tufæ, & exprefſæ recrementum abſtergentibus medicamentis adducitur, que aduersus prurigines, & fabricias, idonea sunt.

De Narciso.

Cap. clxiii.

Arafum, aliqui narsifson anydron, aliu autogines, aliud Bulbon emeticon, aliu Larion, Romani Bulbū morbitarium. Sunt, & qui ut Lílum, lirium appellantur. Folia porro similia, tenuia, malleo minora, & angustiora, caulis unicus, & sine foliis supra dodrantem aitollitur. Flos albus in medio, intus croceus, in quibus dam purpureus, radix intus alba, rotunda, bulbosa semen uelut in tunica, nigrum, longum. Prohalissimum nascatur in montibus, suavi odore. Cætera porrum imitatur, atq; herbaeum virüs olet. Radix cocta, siue estur, siue bibitur, uomitoria est. Ambustis igni prodest cum exiguo melle trita. Praecipos neruos illitu glutinat. Luxatis malleolis, diuturnisq; articulorum doloribus, trita ex melle, & imposita subuenit. Vitia cutis in facie, utiliginesq; cum semine urticæ, et acero emaculat. Cum eruo, & melle ulcerum frides expurgat. Abfessus rumpit concretioni repugnantes. Infixa corpori extrahit illata cum loli farina, & melle. De Hippophae. Cap. clxv.

Yppophæs, ali Hippophyes, ali Hippophanes, ali Hippion, alii Echinion, ali Pelecanon, Romani Lapaginem uocant, quo fullones ueſtes interpolat. In fabu-

losis, maritimisq; nascitur, surculaceo frutice denso, & largo, foliis oleæ, longioribus, mollioribusq; inter quæ candidantes spinæ emicant, siccæ angulosæ interstitio quodam distantes. Flores herderæ corymbis similes, racematis cohaerent, masculi tamen, et molles, candidi, ex parte rubescentes. Radix lacteo succo madet, crassa mollis, amara gustanti, ex qua perinde ac thapsia succus eximitur, qui cum erui farina subactus siccatur, & ad usum reconditum Pituitas, bitemq; detrahit oboli pondere cum malso, & quatuor obolis erui farinæ. Frutex cum radicibus siccatus tunatur, & cum aquæ mulsa dimidia hemina tritus datur. Radice liquamentum depromutur, uti in thapsia. Huius in purgationibus modus est drachma.

De Hippophaëto Cap.clxvi.

*Yppophæston id quod aliqui Hippophaes appellant,
nascitur eisdem locis, quibus hippophaes, estq; spinæ fullonæ genus, humilis hærba, sine caule, sine flore, in amibus tantum capitulis, foliis paruis, spinosis, radiculas habens albas, molles, crassas. Succus radice, & foliis exprimitur, & excacatur, Datus, cui uoles tribus obolis in aqua mulsa, aquâ, pituitasq; detrahit. Priuatim comitalibus morbis, neruorum uitius, & orthopneæ conuenit huiuscemodi purgatio.*

De Riano. Cap.clxvii.

*Ici, aut Croton aliqui Sesamon sylvestre uocant, alii
Sefelin Cypriion, alii Crotona, Ægyptii Sistamna, ali
qui Trixin, Magi Sanguinem febris, Latini Rianū,
alii Lupam Id nomen accepit, à riant animalis similitudine. Ar
bor prouenit paruae ficus altitudine, folio platani, maiore, læ
uiore, & nigriore, ramis, caudicibusq; canis in arundinis mo
rem. Semine in uuis asperis, quod corticibus exutum, Ricanum
animal representat, ex quo oleum nomine ricanum exprimitur,
abis fœdum, luernis, emplastrisq; utile, Grana triginta numero*

DE MEDICINAI MATERIA.

purgat; potu pientas lilem, aquan q̄, per aluum extrahunt. Vomitiones mouent. Sed uniuicunda admodum est, & molesta purga. Et, u dem stomachum uch menter si buertit. Iusa, & impoſta, uia cutis in fante, i aro q̄, expurgat. Folia cum polenta irrita inflammationes oculorum, tumores q̄; leniunt. Turgentes mammas conibunt. Eadem ex aceto illata ignes sacros refungunt.

De Thymalorum generibus. Cap.clxviii.

Ithymali genera ſepiem, quorum nraſtulus characiae appellatur, ab aliquibus comeles, & a myrgalo des, uel cobios. Alii r Myrrhites, qui fœminis exiftimantur, eumq; Myrſinatem, aut Carytem uocant. tertius paralus, quem Tibymalida appellant. Alius Helioscopius. Quintus Cyprissias. Sextus De d odes Septimus Platypheus dicitur.

De Characia appellato. Cap.clxix.

Haracea caules ſupra cubitalitudinem attolluntur, rubri. Lactoſ co, atq; acer iradent. Folas oleae aracum ramos, anguſtioribus, et longioribus, rad. & du ra, lignosā. Pindet in acutum' us caulium coma in a, & calyculi folliculi, aliquan um caui. In quibus ſemen contineatur. Nefarum in ſperni, & monibus. Succus alium purgat. Trahit paucitam, b. di. m. g. turis obulis in pofciſi. Et cum aqua mulfa uo m iones mojet. Appetente, in demarum tempore, ſucaſ a ngeſis ramulu, mox i. a. s, & uafe reclusis, exauferit. Alii q̄ uacuunt farman cr. si, & in partillos digerunt, q̄ ueru magnum in mplea i.e. alii in a uas ſicos tenuas, quaternas uengittas inillant, ut cum his i ſare ſane: quas ad uifis reconduint. Per ſe etiam tujs in p. a, & in partillos coadūtis repotitur. Porro cum extrahatur, ne p quo uentus offiret, flare queat, neq; am, neq; manus oculis a morte conuenit, sed ante eius collectionem, corpus, preſeruit faciem, collum ſerotur q̄; genitalis, ad e, i. ait uero cum uino perangere. Fauces autem exafferat,

Qua propter catapotia cera, aut decocto melle, oblini parest, & hoc medo dari. Binas tamen ternas ueficos, pungionis gratia sumpsisse, satis est. Recens lac ex oleo, perunctos in sole capillatos euellit. Renascentesq; flauos, & exiles efficit. Dentq; omnes destruit. Dentium cauernis inclusum, leuat dolores. Sed cera dentes obliniendi, ne se delapsi, fauces, & linguam uitiet. Tollit illicitu impetizines, formicantes uerrucas, peniles, & quæ thymum florem representant. Valet aduersus pterygia, carbunculus, phagedænas, ulcerum, gangrenas, fistulasq;. Legitur semen autumno, & siccatum sole leuiter tunditur, ferue factumq; loco mundo reponitur. Folia item fræntur. Semen, & folia lacte succi effectu præbent, dimidio acetabulo pota. Sunt, qui condiant admixto cum lacte lepidio, & caseo contuso. Radix drachmæ pōdere in hydromelite poto, per inferna trahit. Decocta cum aco, dentium dolori auxiliatur, colluto ore.

De Fœmina.

Cap clxx.

f Oemina, quam Myrsiniten, aut Caryten vocarunt, similis sapientæ natura Daphnoidi. Eolis myrti, sed maioribus, in cacaumine acutis, & fungentibus. Ramulos ab radice mittit dodrantales. Fructum fert post annum nuci similem, mordaci gustu. Nascitur in asperis. Sucus, radix, semen, folia, consimilem antedicto sortiuntur facultatem. Sed ad citandas uomitiones invalidior est.

De Paralio,

Cap. clxxi.

a Liudithymali genus dicitur paralios, quem Tithymala, aut Meconia aliqui appellauere. Nasciuntur maritimis, ramis rubentibus, palni altis, quinis sensim à radice exeritibus, foliis lini, angustis, parvius, oblongis, in uersus quosdam digestis, capite in cacaumine orbiculato. In quo semen, ut eruan, vario colore emicat. Flos albus. Frutex totus cum radice lacteo succo turget. Similes adusus reconditur.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Helios topo.

Cap. clxxii.

Lividus genus Helios opus datur, foliis portulacæ, rotundis, ramulis sive ordinatis bus à radice, quatuor, aut quinque, ruber i bus dodrantali alterudine, tenuibus lactis copioſi plenis, capite anelli, semine in capulis incluso. Helioscopi nomen accipit, quoniam in comas cum sol aram agat. Circa oppida nascatur potissimum in ruderibus. Colligitur si casus, semenque, ut aliorum. Eadem, quæ superioribus, uires, non tam men usque adeo validæ. De Cyparissia. Cap. clxxiii.

Cyparissias in caulem exiit dodrantalem, uel maiorem, subrubrum, ex quo folia piceæ similiudine exoruntur, molliora tamen, & tenuiora. Et in totum uascentem piceam emulatur. Unde nomen traxit. Candido succo mandet. Cui eadem quis, quæ si perioribus.

De petræo Tuhymalo. Cap. clxxvii.

Erus Tuhymali in præris nascentes, Dendroides cognominant, in circumflexu largam sanguinem comam, sicut lastro prægnans, caudiculis rubenti us, foliis myrti tenuioris, fructu charactæ. Eiusdem efficiens, cuius periores, similique modo reconditur. De Platypb, llo. Cap. clxxv.

Platypb, llos uerbasci simulus est. Radix succus, & folia, per iruſima trahunt aquas. Pisces ne cat, tusus, & aquæ in pectoris & cœliqua Tum̄ malorum genera, quæ se praesciluntur, eadem efficiunt.

De Pittysa. Cap. clxxvi.

Pittysam aliqui Clema, alii Crambion, alii paration, alii Canopicon vocant. Hanc specie à Cyparissia differt in constante sanguine genitum. Causa se præcipua ista in rem aſſurgit geniculatus, foliis piceæ, acutis, xiliis, flore parvo peripu eo, semine instar lenticulae, lato, radice crassa, candida, succo referre. Quibusdam in locis fructu hic præ-

hic prægrandis inuenitur. Detrahit per aluum radix, drachmis
duabus data in aqua mulsa. Item feminis drachma. Succa cum
farina subacti cochlearium, in catapotio datur. Modus foliorum
drachmæ tres. De Lathyri. Cap. clxxvii.

Athyris, quam aliqui Tuhymalum appellant, ean. q;
l Titihymalorum numero adscribunt: caule emisit it
arbitri aliudine, & digitali crassitudine, inanæ. Gi-
gnuntur in circamine alæ, & folia in caule oblonga, amygdali-
nis proxima, latiora, & lœuiora. Quæ autem in si minis remu'is
exierunt, minora conspicuntur, artiolochiae, aut oblongæ hede-
ræ figura. In circamine fructu summis surcalis gerit, triplici con-
ceptaculo insignem, rotundum, & cappatum, in quo grana in-
tercursantibus membranis distincta continentur, eris maiora,
rotunda, quæ dum corticibus exuuntur, candida sunt, & gustu
dulcia. Nullus radicus usus. Totus frui ex lacteo succo turget,
uti Tuhymalus. Grana sex, aut septem in catapotio, aut cum fi-
as, aut palmulis deuorata, aluum purgant. Sed aqua frigida po-
stea sorbenda. Trahunt autem bilem, pituitam, & aquas. Suc-
cus Tuhymali modo exceptus, eundem effectum præbet. In gal-
linaceo iure, aut oleribus folia decoquuntur ad eosdem effectus.

De Peplo. Cap. clxxviii.

Eplos quem aliqui Sycen, alii Meconia aphrodem uo-
lunt: frutex est lacteifica plenus, flos rutæ, paulo
latioribus, rotunda coma, dodrantali humi respersa,
semine sib foliis rotundo, minore, quam candidi papaveris. Plu-
ribus satet auxilis. Vnicam radicem habet, supervacuum, ex
qua fruicat. Nasatur inter uies, & in hortus. Colligitur mes-
fibus. Siccatur in umbra, & continue uersatur. Fructus iufus,
& feruefactus reconditur. Biliis, ac piritua detrahitur, acetabu-
lo eius in hydromelitis cyatho poto. Obscuris inspersa conturbat
aluum. Muria conditur.

DE MEDICINALI MATERIA

De Peplide.

Cap. clxxx.

Eplis, quam aliqui sylvestrem portulacam vocant,
p Hippocrates Peplon: in maritimis nasatur, largo fru-
tice, candidi succo p'eno, folijs si tuæ p' rtulacæ rotun-
dis, inferne rubentibus, semine sub folijs rotundo, uti in peplo,
feruente gustu, radicæ singulari, superuacula tenui. Colligi, & re-
poni solet. Datur uti peplos, & conditur. Easdem habet uires.

De Chamœsyce.

Cap. clxxxi.

Hanæ syce n: aliqui Sycen, alijs spumosum papauer uo-
citant. Ramos emittit quaternum digitorum, teretes,
succos, in terram dejectos, sibi latus, parua, peplū
plane referentia, tenuia, quæ a terra non attolluntur, semine si b
folijs rotundo, ut in peplo. Neq' caulem, neq' florem prome.
Radice firma'ur et nui, superuacanea. Ramu ex uino trini uile-
ue dolores sedane, in pessso appositi. Toll int tumores, ac ueni u-
cas omnium generum illiti. Decoctorum cavo, aliuis resolutur.
Succus simili effectu prodest. Illitus contra scorpiomis uelutum au-
xi'atur. Aduersus cal'gines oculorum ut lis, & habituantes, in-
apientes si'ffusiones, nubeculas, cicatrices, cum mulie ut uictus.
In squallidis, petrofisiq' nasatur. De Scammonia Cap. clxxxv.

Scammonia aliquibus Scambonia Radix, alijs Colos-
sphoma, alijs Dactylion, Romanae Col phum m, Ma-
gis apopleuronos, Aegyptijs Sam' u. n. r. Ramos
ab una radice emittit trium cubitorum mullos, pingues & qui
non nihil crassitudinis præ se ferant sibi Helixinæ, aut hedera,
æcis, molioribus tenui, densis, & triangulis, si recondido, rotun-
do, in casu a. h. m. dñ. cauo, graueiente, radice præ longa, crassitudi-
ne ali' al, candida, graui odore, si eeo grauidi. Legitur ad hunc
modi succus. Causa ex mpto, radix in testudinis specie' alio
exca' a. i. r, q. o. f. t. ut in casu sum confluar succus, qui conchis de-
num exap. i. hr. Aly scrobes in terra concamerato sibi fodunt,

in quos subiectis inglandium folijs, profundunt succum, sicutumq; extrahunt. Laudatur autem scammonium lœue, nitidum, rarum, & colore q; simillimū taurinno glutini fungosum, tenuibus fistulis, quale ex Myria regione Asiae contermis deportatur. Nec attendere solum par est, si linguae tactu abescat. Hoc enim euerit adulterato, quod admixto fit Tithymali lacte. Sed longe magis antea narratis. Item si non uehementer linguam exurat. Id quod miseri Tithymali argumentum est. Natione autem Syriacum, & Iudaicum deterrima habentur, graua, densa, erui farina, & Tithymalo uitiata. Succus drachmæ unius, aut quater num obolorum pondere haustus, ex aqua pura, uel mulsa, per inferna bilem, & pectitam extrahit. Ad resoluendam aluum binos obolos cum sesama, alio'ue semine, sumpsisse satis est. Dantur efficaoris purgationis causa, succa quaterni oboli cum duobus ueratri nigri, & aloës drachma una. Fiunt purgatory sales drachmas uiginti succa scammoniae, in senos salis cyathos adiectis Horum modis pro portione uitium. Integer quidē tria cochlearia medium duo, minimus unum. Radicis drachma una, ant altera purgat, cū ijs, quæ retulimus. Nonnulli deoētum radicis ebibunt. Coquitur in aceto, & cum hordeaza farina teritur, citaplaſmate iſchiadicas utili. Partus enecat, succus uulue in lana subduui. Tuberula discutit cum melle, aut oleo illitus. Deoēto in aceto perunctæ lepræ abiguntur. Diuturni capititis dolores ex aceto, & rosaceo perfunctuntur.

De Chamelæa. Cap. clxxxiij.

Hamelæam aliqui Pyros agnen, alijs Heracleon, alijs Bdylaram, alijs coccon grnidion, Romani Citoccaum, nonnulli oleaginem, quidam Oleastellum vocant. Surculosa fructicat, ramis dodrantalibus. Folia oleæ similitudinem habent, tenuiora, & amara, qne gustata linguam mordent, et arteriam dtradunt. Detrahit pituitum, bilemq; folijs præsertim in catapotio deodoratis. Nōq; due absinthij partes, adiecta chameleæ

DE MEDICINALI MATERIA.

una, hydromelite exipiuntur, & in astapolla coguntur. Ea au-
tem in uentre non liquefunt. Si quidem quotquot fuere deuora-
ta, regeruntur. Folis am. mille truis sordida ulcera, & crusto-
sa repurgantur. De Thymelæa, Cap. clxxxiii.

Hymelæam alii Chamelæam, ali Pyros agnen, ali
e cælro, aut Cneoron uocant. Ex qua granum gridiū,
quod est thymelææ fructus colligitur. Hoc Syri apo-
linum, alii linum appellant. Quoniam suui lini frutex shapee
natura simul iudinem referat. Vargas aedit per pulchras, ternas
tripedaneas, foliis chamelææ, angustioribus, & pinguisioribus, ui-
scosis, gummosisq; si mordeant urs: flore candido fructu, myrti
in modum rotundo, qui inter initia uret, & tandem rubescat,
pulpa fructus dura, foris nigra, intus alba, que per inferna bilē
pituitam, aquasq; distractabit, si uiginti granorum pars interna bi-
batur. Verum fauces adurit. Itaque cum farina, aut polenta, aut
in uine acido dari debet, aut melle cocto obducta deuorari. Qui
ægre desiderant, trito semine aīm nitro, & acetō, ununguntur.
Folia, que pediculariter gneorum appellantur, per messes colligi
debent & siccata in umbra recondi. Quibus dare libeat, antea
tundere, & neruos eximere conuenit. Illuum acetabuli modo cū
diluta potionē, aquā extrahit. Mediocris purgat, addita lēte co-
cta, aut contritis oleoribus. Thymelææ farina uine acerbæ succo
exapitur, et in pastillos diuiditur. Hærba stomacho infesta. Par-
tus imposita necat. Nasatum in monib; et asperis. Hallucinatur,
qui coccon gridiū fructum esse chamelææ existimat. Falluntur
enim quadam foliorū similitudine. De Sâbuc. C. clxxxiii.

Cten aliqua Dendron arctu, ali Hemeron, latini Sam-
a bucum, Galli Scobiem, Dac sebam uocant. Ex eo ge-
nere quedam in arborem assise, surculos spargens
arundinaceos teretes cauos, candicantes, proceros. Folia iuglan-
dis, ternis, quaternarie, ex interuallis arcis ramos exeunt

grauius odore, minutum in ambitu secta, & in ramulorū cicutaria
nibus, caulinis q; arcuatæ umbellæ, quæ florē candidū paruit,
mox fructum terebintho simile, in ingredine subpurpureū, ac
nosum, succo madentē, uinosumq;. De Ebulo. Cap. clxxv.

Lterum genus chamaeleonem vocatur, aliis Heliofalte,

a alius agria alte, alius Euboica, Romanus Ebulum, Gal-
lis Ducone, Dacis Olua, Ebrium longe humilius est,
magisq; hærbaceo generi assignandum, caule quadrangulo, gen-
tulato, foliis amigdalæ, ex interallo longioribus, geminatum
distributis in uersus, graueolentibus, in ambitu serratis, muscario
sambuci, flore, & acno eiusdem. Radice mutur longa, crassitate
ne digitali. Eadem utriusq; uis, & usus, refrigerans, & exci-
ctans alio detrahens aquam, stomacho intulit. Folia, olerum mo-
re coquuntur ad pituitam, bilem q; detrahendam. Caules teneri
in patinis cocti, eadem efficiunt. Radix in uino decocta, & in
abis data hydroponicos adiuuat. Prodest uiperarum morsibus,
eodem pota modo. Vulnas emollit insidentium, doceat. Laxat
earum spiracula, et uitia corrigit. Acini in uino poti eodem fun-
guntur munere. Denigrant capillos illius. Folia si prætenera, ac
mollia ex polenta illinantur, inflammationem mitigant. Ambu-
stis, & canis morsibus illius profundunt. Ulceræ, quæ dehiscent in
fistulam, agglutinant. Iis, qui podagra tentantur, cum seu hir-
ano profundunt illata folia. De Pygnocomo. C. clxxvi.

p Ygnocomon constat erucæ foliis, acrioribus, scabris,
& crassis, caule quadrangulo, flore oaci, femine
marruby, radice nigra, rotunda, lutei coloris, exigui
mali figura, terram redolente. Inuenitur in saxosis locis. Semen
grauius somnia, et tumultuosa facit, drachmæ instar potu. Tumo-
res s. facit, illi ut cù polenta. Spicula, adactosq; corpori cauleos
extrahit. Folia illius tuberculata, panosq; discantunt. Radix eius in
qua multa diuina drenchmarū pondere, aliū, & bilem extrahit.

DE MEDICINALI MATERIA

De Apio, seu radice sylvestri Cap. clxxxvij.

Pion nonnulli ischiada, aly Camæbalanam agriam

aly Linosostis: Latinus radicem sylvestrem, Pæni

Thurph thsada appellant. Iuncos duos, siue tres s̄ arant, rubros, tenues: quia terra parum atolluntur. Folys rute, ciblo gioribus tamen, & angustioribus, bærbaræis, semine faruo, radix & bastulæ regiae, in formam pyri turbinata, suca fœcida. Inus habet si cum candidū. Extra, cortices negros. Superior pars eius uonctione bilē, pituitas q; extrahit. Inferior p r ali um. Tota miruq; purgationes mouet. Succum si libet eximere, iusa radix infestili mergitur, & agitata a, ua, quod si pernatat, pura scle etum, exiccatur. Purgat u. raga p arte is si caus sesquibolo petur.

De Cologynthide. Cap. clxxxviij.

Olocynthis aliquibus Cologyntha ægos, alys Sicya

picra, alys alexandrina et l an ha, Zoroastritymbra,

ostam autogenes: Romanis Cucurbita s̄ huanci, Da-

cas Tuſtrata dicuntur. Sarmenta feliaq; satiuæ cucurbitæ emitunt p terrā repentina, diuisa, fructum in specim mediocris pilæ conglomeratum, uehementer amarum, quem legere oportet, cum capere rit in luteum colorem permutari. Medulla fructus purgatoriam uim habet, si quatuor oboli melle collito myrrha, & miro exapiantur, & cogantur in catapocum. Arefaciæ filæ teruntur, et infusæ clisterius profundunt, neriiorum resolutionem, & xædium doloribus, & colluuijs, ut yæ lilem, pituitam, & sanguimenta. in eerdum etiam cruorem eliciant. Fætui admotæ enecant. Dentium dolorem tollunt, si una repurgenir, & luto obliterata cum aceto, & nitro inferuerat, hoc q; ure deavelli dimes colluantur. Si aqua mutua, aut passum incoquatur, & si b diuo refugescat, potu crassum binorem, & sanguimenta alii detrahent. Stomacho supramadum aduersatur. Subcta ex ea balano, alii excrementa eius uenient. Virenti si co utilissime ischiadia perficitur.

De Epithymo. Cap. clxxxix.

Pithymum Romanū inuolucrum vocant. Flos est ē thymo duriore, satureie similis. Capitula habet tenuia, et leuia, et in eis fibras, quasi capillamenta. Potum cū melle detrahit pituitā bilemq; atram p̄ inferna. Privatum prodest melacholicis, et inflatis, acetabuli mensura, ad quatuor drachmas, cum melle, sale, et aceti exiguo. Plurimū in Cappadocia, et Pamphylia gignitur.

De Alypo. Cap. cxc.

Lypon suralosa hærba est, subrubra, latis, ramulis, et ruboribus foliis flore molli, copioso, radice betœ, tenui, referta acri succo, semine epithymi. Gignitur in maritimis. Hac pleraq; Libyæ loca scarent. Semen atra bilē denicit, si mensura epithymo parti cum sale, et aere sumatur. Verū interanea lente exulcerat.

De empetro, seu calcifraga. Cap. cxci.

Mpetro aliq Phacoides vocat. Nasatur in montibus, et mariumis, salso gustu. Sed quo prouis terreno fuerit. amarus sentitur. Trabit bilē, pituitā, et aquā, si bibat in ēare aliquo, aut hydromelite.

De clematyde. Cap. cxci.

Lematisdem aliqui Egipti, Ægypti Philacouon: Romanū Ambuxum nominant. Viticulis constat si. brubris, folio uehementer acri gusto, & exuberante. Viens inuoluntur arboribus, ut simili. x. Trium simen, & ex aqua, aut hydromelite potum bilem, pituitamq; detrahit. Illata folia lepros exsunt. Cum lepido conditum ad esum.

De Labrusca. Cap. cxciij.

Abrusca farmenta unius modo prælonga emittit, osspe ria, lignosa, rimoso cortice, foliis hortensii sclani, longioribus, ac lauoribus, muscojo flore, & capillaceo, fructu exiguis unius simili, post maturitatem rubente. Rotunda est acanthum fæces. Feruefacta radix in aqua, & in cyathis duobus iiii aqua marina diluti pota humorem aluiciet. Ideo hydropicas datur.

DE MEDICALI MATERIA

Voca eius uitia cutis in facie, et maculas omnes expurgat. Eas
scentes ramuli ab gratia conduuntur.

De uite alba.

Cap. xciiij.

Item albam aliqui Bryontiam, aliis Ophiostaphylo aliis
Chelidonium, aut Melothron, aut Psilochro, aut Arche-
zostin, aut agrostin, aut Cedrostin appellant. Foliis,
fermentis, pampinisque setivis utim imitatur, sed hirsutiora sunt
omnia. Ea quos propè se nacta sit fructus, suis claviculis com-
plectitur. Fructus rubens in una dependet, quo coria pilis spolia-
tur. Ex ea asparagi, qui prima germinatione exirent, decocti in
abo, alium, & urinam dant. Foliis fructus, radix, acré uim scr-
utantur. Ita p. ulcerum phagedæm, gangrenis, chironis, putren-
tium tibiarum tædio, efficaciter ex sale illuminantur. Radix corpus
abstergit, & cutem erugat. Vicia cuius in facie, uarosque, lentigines
& cæstiges moras emendat, cum eruo, creta ch a, & fœnogræ-
co. Eodem effectu prodest decoctam oleo, usquedam liquefacit.
Suggillata tollit. Redundias committit. Inflammationes discutit illi-
ta ex uino. Suppurationes rumpit. Medicamento apte immisce-
tar, quod carnem exest. Infracta ossa extrahit, trita, & imposie-
ta. Datur comiti libus in potu, drachmæ pondere quotidie anno
toto. Prodest attonitis, et ueragine laboraibus, cōsultiter assu-
pta. Contra uiperarum ictus p. ta drachmis duabus auxiliatur.
Partus necat. Mentem interdū subiurbat. Citur urinæ pota. Ecleg-
ma ex ea fe am melle, d. ff. i. leffran bus stragulauis oppressis,
tussientibus, u. lhis, ruptis, & ai rum d. loribus. Liene in terris
obolis pota ex aeto triginta di bus cōficitur. Illuminatur ad eadem
cum fico. Ad muliebres incessus d. co. jutur. Si qui ē uulcas pur-
gat, sed abortum facit. Succus e radice uere exprimitur, qui tra-
ht p. in t. m. cum aqua malij p. tuis. Ad pforas, & lepros semē
efficaciter illucetur. Lactis abundantem facit f. s. cus eius, si cum
tritico decocto sorbeatur.

De Vite nigra. Cap.cxcv.

Igra uitis, quam aliqui nigrā bryoniā uocant alii
 Chironion ampelon, alii Bucranion, Romani oblame-
 niam alii Britanūtē, alii Beisalcā, Daci Priadelā, alii
 pegrinā, Aphri Lauothen; folia fert hederæ, sed maiora simila-
 cēs proxima, caules etiam cognatos. Capreolis suis arbores qua-
 si ad nintula comprehēdit. Fructus racematis coherēnt, qui in
 ter principia uirent, & post maturitatem nigrescant. Radix fo-
 ris nigra, intus buxeo colore nitet. Caules, qui primo germinum
 partu erūpunt, in olera recipiuntur. Menses pellunt. Vrinas cēt.
 Lienem absunt. Vertiginosis, comitalibus nervorum resclu-
 tione tentatis profundunt. Radix eadem, quæ uitis alba præstat, sed
 inefficiens. Folia cum uino exulceratis iumentorum cœruius
 commodissime illinuntur. Luxatis itidem imponuntur.

De Felice. Cap.cxcvi.

Terin græcorum alii Pterineō, alii Dacidonon, alii A-
 naſphoron, alii blechnon, alii Polyrrhizon, uocant. Ma-
 gi Herrubain, Romani Filicā, alii Laculē, alii filifa-
 nariā, Egyptii asini sanguinē. Folia sine caule, sine fructu, si-
 ne flore, ex uno pediculo, cibitali longitudine excent, multifida,
 & lateribus pinnata subgrauis odore, radice per summa cespitum
 nigra, oblonga multis capillamentis fibrata subadstringente gustu.
 Nasatur in montibus, & saxosis. Radix latae rīnas excutit,
 sumpta drachmis quatuor ex aqua mulsa. Melius si cū scammo-
 niæ, aut ueratri nigri tollidem obolis detur. Sed qui sumunt, allia
 prægustare debent. Laborates lienis incremento recreat. Radix
 & potu, & illitu prodest iis, qui arundinibus cœsi sunt. Proba-
 tur maxime, quæ in arūdinis proueniat, et locis pulgio scatēti-
 bus.

De Felice fœmina Cap.cxcvii.

Helypterin aliqui Nymphæam pterin nominant, Roma-
 ni Linguam cœrinam, folius filicis, surculosif, et quæ non

DE MEDICINALI MATERIA

singulari ut illa pedculo fulciantur, radicibus longis pluribus, latis quae ex nigro in luceum flat escunt. Alij ex etiamnum rubrae in iuuentur. Pellantata inter raneorum amictu, cum melle elegante sumpio. Potae cum uino de chrisma teretes teneantur. Data foeminas sterilitate faciunt, et praegnantis aboreum, si si pergradientur. Farina humidis uacuum, et cicatrica repergnantibus inspergitur. Iumentorum cervicibus medetur. Folia recentia in oleribus cocta mandantur, ut uentrem emolliant.

De Elikaula.

Cap. excvii.

Olypodion ali. qui Scolopendrion, ali. Pierin, ali. Posyrrhizon, Latini filicul inueniunt. Nasatur in muscosis petris, et uenustis arborum caudiabus, præscritum queruum, palme altitudine, filia similis, si hirsuta, non tenui perinde diuisura. Radix pilosa, in qua continentur carri, et porphyrum, crassitudine digui minimi, coloris insci herbacei, austera aliquantum, et gustu subdulas. Purgandi uim habet. Coquitur cum gallina, aut pisibus, aut beta, aut malua ad alium sciuendam. Arida farina aquæ multæ inspersa, detrahit bilem, et fuitam. Trita luxatis efficit illinitur, et aduersus digitorum fissuras.

De Driopteri.

Cap. cxcix.

Ryopteris aliqui pteri nati, ali. Nymphæam pierin nominant. Nasatur in ueterum roburum rurum musco, filia similis, multo minore foliorum inaspirata, radicibus inuisu et implexis, hirsutis, gustu acerbis, ut dulcedinem uergentibus. Psilotrum est a. m. radicibus trita. Illici ut eram primum usque dum sudorem euocet, mox sudor abliuitur, et recens impunitur.

De Crico.

Cap. cc.

Nicus folia constat oblongis, asperis, spinosis, caule sesquipedali, capitulo magno, rame granata olimæ, flore croci, semine candido, alioqui ruffo, ligeo, angulo. I. Huius flore in obsonis utuntur. Seminis et iuxta eas ad ecclesias

amygdalis, nitro, aneto, et melle decocto, cogitur in placentulas, quæ aluum emolliunt. Hæc in frusta quatuor finduntur, quæ tuas in glandis magnitudinem impleant. E quibus ante cœnam duo, uel tria simplici satis est. Ratio temperandi hæc est. Gaudi candidi sextarius, amygdalorum tostorum, & delibratorum cynamomi tres, amisi sextarius unus, aphronitri drachma una, cum carnis bus triginta caricarum. Seminis succus lac cogit, et magis ipsum resoluendæ aliui facultate donat. De Mercuriali. Cap. cci.

In Zostin marem, è Græcis aliqui Parthenion, aliis argyron, aliis aristrillin, aliis Chrysitin, Ægyptii æthlopho, aliqui Hermubotanion, Latini Mercuriale muscula, aliis Tesseratam, Aphri astimes vocant. Folis constat oculu, minoribus, Helxine cognatus, remulis duplice geniculorum nodo anctis alarum cauis multis, fructu in fœnura copioso, quandam racemorum spæcum præbente, mari è filiorum suis non dependente, paruo, rotundo, cœu binis testiculis una cohærentibus. Frutice dodrantali, aut maiore. Vtraq; in oleribus manditur, ad aluum ciendam. Cocta in aqua, epoto iure, bilem, aquamq; detrahit. Constat, ut mares gignantur, kunc facere, si fœminæ illar, si à purgatione bibantur, & trita sola genitalibus admiscantur.

De Cynocrambe. Cap. cci.

Yma, aut cynocrambe, aliquibus Linzostis, Aphris armas, aliis astimes labon dicitur. Cauliculum binum palmorum altitudine emitit, molle, subalbicium folia mercuriali, aut hederæ similia, certis intersticiis subalbida. Semen foliis adhaeret, paruum, rotundum. Folia cum caulibus pota aluum aene. Olibibus commendantur. Ius decocti et pituitam, & bilem, aquamq; detrahit. De Heliotropio magno. Cap. cci.i.

Heliotropium magnum aliqui Scorpiron vocant, aliis Heliotropon, aliis Dialion, aliis Helipon, aliis Scorpioni etonon, aliis Sesamon agrion, aliis Scorpurā. Flos ei est

DE MEDICINALI MATERIA

effigie scorpionis caude. Vnde scorpiuro ei nomen. Et quoniam folia cum sole circummagat, Heliotropion dicitur. Folia oams habet, hirsutoria, & candidiora, & maiora Ramuli à radice terni quaterni, aut sepe quini exiliunt, multeis alis concutit, flos in canmine candidius, aut subfulvus, Incurvatur ut scorpionis cauda. Radix tenuis est, & inutilis. Nascatur in asperis. Decollata ex aqua fasciculo manus plene, pituitam, bilemque; per alium extractum. Contra scorpionum ictus & potu, & illitu prodest. Ad allevatur, ut conceptum adiunget. A iunct per horam unam ante accessiones, seminis grana quatuor, quartanas finire, tria uero, ter uarias. Illicum semen formantes uerrucas, penfilesque; & thymum florem representantes & epinyctidas exiccat. Folia, infunditum distillationibus, quas syriasis vocant, podagraris, luxatisque; utilissime illuminuntur. Menses aent. Partus trita, & impohtita pellunt.

De Heliotropio paruo. Cap cciij.

Elictropion paruum, quod & aliqui Scorpiorum uocant, nascatur in palustribus iuxta lacus, foliis antedictis proximis, rotundioribus, semine acrochordonum uerrucarum modo, penfili, rotundo. Haerba cum suo semine pota adiecto nitro, hyssopo, nasturtio, & aqua, latas lineas, teretesque; excutit penfiles uerrucas, quae acrochordones vocantur, cum sae illata tollit.

De Scorpioide. Cap. ccv.

Corpioides herbula est folius exiguis, semine candae scorpionis effigie. Illa scorpionum ictibus praesente neo est auxilio.

FINIS.

PEDACII DIOSCORIDIS ANA=
 Farbei de materia medicinali Liber Quintus,
 Ioanne Ruellio suectionensi interprete.

Vperioribus quatuor libris amicissime Ari, tradiimus de aromatibus, oleis, unguentis, arborebus, & earundem lachrymis, ac fructibus, item animalibus, melle, lacte, adipe frumentis, oleribus: necnon de omni radicum, herbarum succorum, seminumq; ratione. In hoc autem totius operis quinto dissemus de uinis, & metallis, & à Vite nostrani commentationem aufficabimur.

De Vitifera Vite. Cap. I.

Olia Vitium, & triti capreoli, capitis dolores illitu mitigant, & inflammationem stomachi, ardoremq; cum polenta. Folia etiam per se, ut quae refrigerent, & ad stringant, imponi solent. Potus eorum sucus dysentericas, sanguinem excreantibus, stomachicas, & grauidarum malaciae medetur. Eadem efficiunt madefacti in qua capreoli, & poti. Lachryma Vitium, quae ueluti gummi in caudicibus concrescit, ex uino pota calulos pellit. Illata lchenas, & psoras, leprasq; nitro prius perfectas sanat. Eadem cum oleo saepius pilis illitus, psilotri effectum habet, maximeq; sanies, quam accensa farmenta Vitium exudarunt. Qua & perunctae uerrucarum informicationes extabuntur. Ciniis fermentorum, & uinaceorum erumpentibus in sede condylomatis, & thymus illitus ex aceto medetur. Prodest luxatis, & uiperarum morsibus. Contra lienis inflammationem illinitur, cum rosaceo, & ruta, & aceto.

De sylvestri Vite. Cap. ii.

Sylvestris Vitis duorum generum est. Alterius uia non maturescit, sed flore tenus cenanthen nominatam

DE MEDICINALI MATERIA

eduat. Altera ad frugem peruenit, parvus acinus, nigra, & ad stringens. Folia caules, & clavicularia, quibus repunt, vim habent cultæ utili similem.

De Vua.

Cap. iii.

Væ recentes aluum turbant, & stomachum iritant.

u Innocentiores, quæ deceptæ diu pependere, ideo q[uod] in eis copia humoris exiccatur. Vilesq[ue] sunt stomacho, ægrisq[ue], atq[ue] abi ariditatem excitant. Vimaceis, aut vinario uase seruatae, ori, & stomacho gratæ sunt. Aluum fistuli, sed ueſicæ, & caput tentant. Et sanguinem excreant. Ius conueniunt. Similesq[ue], quæ in misto fuere. Safa, aut musto conditæ, stomachum magis infestant. At quæ sclem prius passæ in aqua cœlesti conduntur, miris uiuofæ sunt, fistulosis, aidentibus, & longis fibribus salubres. Recondui vimacei inflammati mammas, et genibus, ac præduris, cum sale illuminuntur. Decælatura eorum dysentericos, cœliacos, & foeminas fluctione uiuæ laborantes iuuat in fusa. Ad defissiones, ac fatus assumitur. Nuchi aancrum adstringendi vim obtinent. Stomacho utiles sunt. Inspargitur farina tostorum polentæ modo, dysentericas, & cœliacas, & soluas stomacho.

De Vua passa.

Cap. iii.

Va passa alba adstringenter est. Prodest esitata cor-

ro earum tussi, remibus, ac ueſicæ. Estur in dysenteria per se cum nucleis. Et decocta in patines cum melle admista milu, ac horde farina, & ouo, ualeat ad purgandum caput. Liusdem gratia cum pipere commanducatur. Iussum inflammationes sedat, illita cum lomento fabarum, aut a muri farina. Fauos, epinyctidas, carbunculos, enatas in articulis putredines, & gangrenas, sine nucleis trita, & cum ruta impoſita sanat. Podagræ conuenienter cum oponante illuminantur. Mobiles unguies illita extrahit.

Oenanthe uocatur uitis sylvestris fructus, cum floret.

o *Recondi debet fructu non pictu; collectaq; substrato linteo in umbra sicatur. Laudatissima in Syria, et Cilicia, & Phœnicie. Vis ei adstrictoria. Quare pota stomacho, ac ciundæ urinæ utilis. Alium silit, ac sanguinis excretiones Cōtra fastidia, & acorem stomachi fici, & illata efficax est. Capitis doloribus tam uiridis, q; fici ex aceto, & rosaceo perfunditur. Sanguinolenta uulnera cataplasmate, & incipientes ægilopas. catrices in ore, & genitalium nomas, trita cum melle, croco, myrra, & rosaceo, ab inflammatione uindicat. Pessis miscetur ad stendum sanguinem. Contra oculorum delachrymationem, et stomachi ardores, cum polline polente, & uino illinitur. Crematæ carbonibus anis facit ad oculorum medicamenta. Reduuias pa=ronychia, abscedentes gingivæ, cruentasq; aem melle sanat.*

Mphacion succus est acerbæ uiae, nondū maturescen-

o *tis è Thasia Vite, aut aminea. Oportet autē ante ca-
nis ortum, expressam melliginē in cyprio uase linteo
cooperto insolare, usq; dum cogatur. Semperq; quod ceruia ueris
concretum hæsit, reliquo humorí permiscere. Noctu subdialibus
locis auferre. Quando quidē nocturni rores ipsum concrescere nō
sinunt. Eligendū est flauum, friabile, uehementer adstringens, &
linguā mordens. Sunt, qui coquendo melliginem cogant. Prodest
contra tonsillas uuā, ulcera oris, humida gingivæ uilia, putu-
lentas aureis cum melle, aut passo. Item ad fistulas, uetera ulce-
ra, nomasq; ex aceto, Dysenterias, & mulieribus fluxione uul-
ue labarantibus clystere infunditur. Oculorum claritati, & scæ-
bricæ, & erosionibus angulorum conuenit. Bibitur ad recentem
sanguinis excretionem, euam si rupta parte aliquæ contingat, sed
paucō, & aquatiore est utendum. Valde si quidem exurit. Idē ad*

DE MEDICINALI MATERIA

Stringit. Prodest stomacho, qui abi tenax non est, aut tardius ei-
bum concoquit. Item iūs, qui ilei dolore cōflictantur. Conuenit in
grauidarum malacia. Sorbium auxiliari cōstat, cum populatum
grassatur pestifera lues. Huiuscemodi omphacum non nisi post
annos multos bibi potest. De Vini natura. Cap.vii.

In uetere nerui lēduntur, & reliqui sensus, quod ges-
tu suauius est. Quare cauendum iūs, qui internam ali-
cuius partis imbeallitatem sentiunt. Altam n̄ in se can-
da ualeudine paucum aqua dilutum, innoxie sumitur. Nouum
inflat. Et re coquitur. In somnia parit. Et urinam dicit. Estate me-
dium utraq; uitia fugit. Quare ad uictus sanorum, ægrorumq;
usurpat. Album tenue, stomacho utiē est, ac facile in membra
adistribuitur. Nigrum uero crassum est, & concoctu difficile.
Carnem alit, & ebrietatem creat. Gilium, utspte quod medium
est, medias inter uirunges uires habet. In secunda tamen, & sinis
stra ualeudine, cōprimis laudatur album. Quin et uina qua-
litate distant. Siquidem dulce crassis partibus constat, & diffi-
cilius à corpore discutitur. Stomachum inflat. Aluum, & interne-
na, ut mustum, turbat, sed minus inebriat. Rembus, & uescicæ
aptissimum. Austerum per urinā celerius transit. Sed capita do-
lore tetrat, et temulentiā gignit. Acerbum ad aborūm per membra
digestiōnem accōmodatissimum. Aliū, & ceteras fluxiones co-
hibet. Nouum neruos minus tentat. Vinum aqua marina faciliū,
stomacho aduersatur: Silit stimulat: Neruos infestat: Alio ap-
tum; à ualeudine se recolligentibus inutile. Passum, quod uis
sole siccatus in area, aut in faremento adustus, exprimitur, creticum
cognomine, aut pramnion, aut protopon, & sapo, quæ sit musto
igni decocto. Græa syrion, aut hepsema appellant, quodq; melas
dicatur, aut melampytium crassa sunt, et corpora mulsum alunt.
Candidum tenuius, & medium medias fortior uires. Omnia ta-
men adstringunt, & pulsus reuocant. Faciunt aduersus uenena,

que

quæ exulceranda necant ex oleo pota, et uomitionibus reddita. Cōtra ciuitas meconium, uenenū, toxicū, et concretum lac. Item cōtra renū, ac uesicæ pruritus, rōsiones, exulcerationes q̄. Inflās tanen, & Stomacho aduersantur. Priuatim prodest mel. p̄simū, si uenter rheumatismū sentiat. Albū magis cæteris emollie aluum. Ḡ ipso conditum nervis officit, caput aggrauat, & incendit, ac uesicæ aduersatur. Contra uenena cæteris aptius. Picata, aut resinata excalſciunt, concoquunt: sanguinem excreantibus int̄mixta. Quæ uero parachyta uocant, admittâ sapâ recipiunt, caput implēt: Temulentia gignunt: Ægrus à corpore discurritur: Stomachum male habet. Inter Italicas una falernum principē locum obtinet, qđ inueteratum perq̄ facile coquitur. Languidos pulsus exusat. Alium adstringit. Stomacho uile. Sed uesicæ nocet. Atq̄ ijs, qui uisus hebetudinem sentiunt, et ad potus crebos minime idoneum. Albana crassioribus constat partibus. Dulca stomachū inflant. Vētrē emolliunt. Sed concoctionem nō æque adiuuant, et neruosa minus infestant. Veteritate eadē, austērū sapore concipiunt. Cœribum dulce est, & albano crassius. Corpus, & colorē alit. Ægre tamen coquitur. Surrentinū fatis austерum est. Quare intestinorum, & stomachi fluctiones cohibet. Et cū tenue sit, caput minus tentat. Inueteratum suauius redit, & Stomacho uile. Adrianum, & in amertianū in Sicilia æque crassis partibus gignuntur. Modice adstringunt, et oxyſſime inueterātur, minus qđ ob suā tenuitatem neruos tētant. Paretypianū, & qđ ex adriatico ſinu defertur, octorū, ac leuius est. Quare multus epotus fallit. Diu seruat ebrietatē, & soporē adſert. Iſtricum paretypiano ſimile eſt, ſed urinā uehementius pellit. Chiū tamē antedictis mollius, et aptū potui eſt. Bene alit, et minus inebriat. Fluctiones cohibet. Oculorū medicamentis uile. Lesbū facile mēbra ſubit, chio leuius, et alio idoneū. Ephofū eandē uim habet, è phygela, et è Tmolo. Afīæ mesogites māie, capitis dolores aet, et

DE MEDICINALI MATERIA

neruos lœdit. Cōū uero, & clāzōmerium, quonā multā sibi mā
ris aquam uendicant, facile corrūn puntur. Flatus mouent, Aliū
turbant, neruis officiant, Vīnum oē, ut reliqua in cōē dicantur,
merum, ac syncerum, & sua natura austrum exalſat. Faci-
le in mēbra diſtribuntur. Stomachū adiuuat. Appetentiam abo-
rum inuitat. Vires alit, ac robur auget. Somnū conciliat. Et com-
mendat colorem. Potum liberalius auxilio est contra effumptam
acutam, coriādrum, pharicā, ixiam, meconium, argenti spūmā,
rāxū, aconita, fungos ue. Contra serpentū morsus, et cāum ielūs,
quæ refrigerando neant, aut stomachū in uomitiones effundunt.
Facit ad longas inflationes, roſioneq; præcordiorū, ac diſtentio-
nes, & stomachi ſingultum, & ſi uenter, aut interanea iheuma-
tismum ſentient. Conuerunt ſudatoribus, quibus corporis immo-
dico ſudore digeruntur, diaphorumenos uocat, maxime alba, ueteſa,
et odorata. Quæ tamen uetusſate dulēſant, rerubus, ac uefice
accommodationa redduntur. Ulceribus, inflātionibusq; in ſic-
cia lana imponuntur. Tetra ulcera, et phagædemia, & fluctio-
ribus obnoxia, commode perfunduntur. Marma austera, & al-
ba, ad ſanorum uictus uſurpantur. Iis præſtant Italici falernū,
ſurenum, cœcum, ſignum, et permulta Campanæ, & pa-
rætypianum ab adriatico ſiru, & ſiculū, qđ mamertianū appelle-
latur. Ex græcis chiū, leſtiū in Phyſſla, et Ephesī nascens. Cras-
ſa uero, & nigra, ſlo nacho negotiū exhibent. Inflationem pa-
runt. Corpus augent Tenuia tamen, & austera ſtomacho pro-
ſunt, & minus carnes aliue. Vetrica ualde tenuia, et candida ue-
hementius urinam auant, & dolores capitū mouent. Nervosq; lar-
gius potant. In media ætate, ut a ſeptimo anno, potui ſaluber-
rima ſunt. Modus aut pro ætate, & tempore anni, et conſtituti-
one, & qualitate uini definiatur. Non ſitire, & medicis aboſ pro-
lixi, p̄tinū eſt præcepū. Nocte ebrietas omnis, & maximē effi-
dua. Si quidē oſſos nervos quorū die relaxat. Largiorq; potius,

acutorum morborū adfert initia, Modicē tamen inebriari, aliquot diebus maxime post aquæ potus utile. Nāq; expurgans sensū excrementa transfert, et p;cæ corporis spiramenta discutit. Sed aquā post ebrietatē bibere oportet. Nāq; à cura constantis temulentiae quēdam auxiliū modum inducit. Omphacites mīe peculia riter fit in Lesbo siccata sole acri uua, paulo ante maturitatem de cæpta, triduo aut quatriduo, donec racemū in rugas contrahantur, expressumq; uinū acidis insolatur. Vim adstringendi habet. Prodest dissolutis stomacho, & ilei dolore laborantibus. Itē prægnantiū malaciæ, et crudis. Id pestilentia quoq; sorbiū auxiliari datur. Huiusmodi uina nō nisi post multos annos bibi possunt. Lora, q; deuteriā, ali potimō appellat, fieri solet, adiectis metretis tribus aquæ, in uinacea, quibus triginta uini metretæ extractæ fuerint, calcaris uinaceis, expressoq; dec̄to ad tertias parteis, et ad d̄tis in singulos cōgios bimis salis sextarijs. Post hyemem trāffunditur in uasa. Lora post annū utendū Etenim celeriter exolescat. Cōuenit ægris, q;bus timemus noxā uini, coacti sœpe desiderijs eorū obiē perire. Itē à lōga ualeitudine se recolligētibus. Fit et uinū, q;d adynamon uocat, loræ uires habēs, hoc modo. Pares aquæ, et musti mansuæ coquuntur, molli igne, donec absūmatur aqua, q;d ubi refrixerit elutriatū, pictio uase reconditur. Alij marinæ, et coelestis aquæ, mellis, et musti pares miscent portiones, et quas draginta diebus insolant, quo post annū utuntur. Vinū ès; lumeni uua nigrū adstringit. Prodest alui, et stomachi flentiōibus, & cæteris, quibus constrictione, & contractiōne opus est.

De melitiide uiro.

Cap. viij.

Elitides datur in longis febribus, quæ stomachū infirmarunt. Nāq; aluū emollit. Vrinam aet. Stomachum expurgat Prodest articulario morbo, rembus, imbeal lo capiti, et mulieribus abstemij. Odoratū siquidē est, et corpus est. Distat à mulso, q;d fit è uino ueteri, austero, et melle exiguo

X 2

DE MEDICINALI MATERIA

Melitides autem adiecto ad quinque conios austeri musti , mellis conio & sal s cyatho, cornis magnis, quo magis ad effervescendum locis pateat fieri oportet, sensim offerto cale. Cum qui; effervere desierit, in alia uasa transfunditur.

De Mulsō.

Cap.ix.

Vlsum è ueteri uino, austero qui, & bono melle factū m præfertur. Minus enim inflat, ac celeriter id genus uigorem adipisciur. Vetus corpus alit, Media ætate, alio prodest. Vrnam pellit. Ab ultimo ab eo si imptum nocet. Et inter initia potum implet. Dein appetendi aciditatem reuocat. Fie mulz. in duabus uiri metretis, ammisita una mellis. Aliqui, quod celerius præberi possit, mel cum uino coquunt, & ita transfundunt. Alij utilitatis gratia, ad sextarios sex mustū feruentis, unū mellis adiiciunt, et ubi feruerit, uase recondunt. Dulce autem permanet.

De aqua mulza.

Cap.x.

Qua mulsa easdē, quas mulsū, uires possidet. Decocta utimur, cum molliri deectionē, aut uomitionē incitare uolumus, ut ijs, qui uenena haeserint ex oleo. Decolta datur imbecillis, & hoībus elanguēscētis pulsū, quos illi dixerūt micropsychos, tussientibus peripneumomas, & ijs, qui in modico sudore digruntur. Iam paratum, repositorū qui, quod ali, qui hydromeli proprie uocant, media ætate ad natum uino, aut lora correspondet, & similem uim adiūcitur. Quare infiamationibus aliquius mēbri plusque lora prodest. Inuetrait tamen usus dā natura, inflamatis, aut cōtrictis. Sed laborati stomacho, aut cibum fasti diēi sudatoribus ue conuenit. Fit duabus pluiae aquæ ueteris ad uirā mellis partem additis, et isolatis. Alij fontanā aquam adiūcunt, et ad certas parteis decoquunt, et ita recōdūt. Nec desinet qui hydromeli appellant, quod à velle ilutis aqua fauis confia soleat. Sed meracaus facere conuenit. Aliqui id coquunt. Regrantibus noxiū est, quoniam plurimā sibi floris cerei partem uendicat.

De Aqua.

Cap.xi.

Quam in uniuersum, propter locorum proprietates,
¶ peculiares naturas, cœlum, & alia pleraque difficiale
est experiri. M signa tamen ex parte optima est dul-
cis, syncera nullus vino qualitatis particeps. Et quæ ne nimmo-
qdem tempore in præcordiis cōmoratur. Ad hæc, quæ & facili uia
fertur, et circa molestiā. Si nec inflationes creat, nec corruptionē
cedat.

De aqua marina

Cap.xii.

Qua maris calida est, et acris stomacho aduersatur.

¶ Aluum enim conturbat. Pituitam expellit. Si uero ca-
lida ad fatus adhibeatur, elicit, & discauit. Nervorum
uitiis, et perniombus ante ulcera prodest. Miscatur cataplasmatis
ex hordeacea farina, & emplastris, & discutientibus malagma-
nis. Ad mouendas deiectiones repefacta infunditur. Ad tormi-
na calida, psoas, prurius, impetigines, & mammae turgentēs,
foueri uile est. Luores sufficiū discauit. Ad uenenatos icūs, qui
tremorem, et refrigerationem adferunt, salutaris intelligitur, maxi-
me scorpiom n. phulangiorum, aspidumq;. Etiam si quis in cali-
dam descendat auxiliatur. Et malo habitu confectis tam diu cor-
poribus, neruisq; balneacē ex ea utilis. Hydropicos, capitis doloris,
aurū grauitates, fermentis uapor leuat. Syncera, et sine pota-
bilis aquæ mistione reposita, uirus deponeat. Sunt, qui etiam præ-
coquunt, & ita recondant. Datur ad purganda corpora per se se,
aut ex posca, aut cum uino, aut melle. Verum post deuictionem,
dant gallimac, aut piscinū inscula, ad domandā morbus acrimoniā.

De Thalassomelite.

Cap.xiii.

Vod Th. lajjomeli uocatur, uehementer purgare con-
stat. Temperatnr autem & quis portionibus mariis, mel-
lis, et imbris ex alio, defecatis, & picato uase per ca-
nes & stus insolatis. Alii ad binas marinæ colæ singulas mellis
aduiciunt, & uase condunt, moderatum aqua marina, & mitius.

DE MEDICINALI MATERIA

De Aceto.

Cap. xiiij.

Cetum refrigerat, & adstringit. Stomacho utile. Apetentia excitat. Erumpere undeque sanguine potu, incessu'ue fistit. Prodest alui fluctuomibus collum cum abis. Cruētis uulneribus inflamationes arcat, in succidis lauis, aut spongia impossum. Reprimit progradientia sedis uulueq;. Item abscedentes gingivias, & sanguine manantes. Ad nomas, & ignem sacrum, ulcera, qua serpunt, lepras, impetigines, pterygia, cum aliquo conuenienti efficax est. Phagedænas ulcerum, nomasq; fotu continuo cohibet. Podagrias calido fotu cum sulfure auxiliatur. Sugillationes rapit, cum melle illitum. Contra capitis ardores cum rosaceo in succidis uelleribus, aut sanguia imponitur. Ad aquam inter autem grauitatem aurium, & somitus, sibilloq; feruentis uapor proficit. Instillatum quoq; aurum uermes necat. Paros coercent tepidis fotus, aut si imbute acie spongia admouetur. Pruritus permulcat. Contra uenenatos morsus, qui refrigerando nocent, calidum commode fouetur. Et frigidum ijs, quæ exurens virus eiaculantur, Calidū potum, atq; uomitionibus redditum, aduersus omnia uenena efficax est, praesertim contra meconium, et haustam cicutam. Conglobatum in uentre sanguinem, lac coagulatum, fungos ixiam, taxumq; cum sale. Haustu uora eas birudines, si sorbeatur, ey'at. Tussim ueterem mitigat et recentem lacefit. In ortopnœa calidum commode sorbetur. Gutturis fluctiones gargariatum inhibet. Anginis, & iacenti uiae conuenit. Contra dentium dolorem calidum colluitur.

De Aceto mulso.

Cap. xv.

Cetum mulsum, quod Oxymel uocant, hoc modo temperatur. Aeti heminas quinq; salis marini podo, melis minas decem, aque sextarios quinq; pariter coquio, decies efferuescente cortina, atq; ubi refrixerit, diffundito. Si plumbum crassos humores extrahere, & ischiadicis comitalibus, &

articulorum morbo conflictatis prodeesse creditur. Contra morbum eius uiperæ, quam sepa uocat, haustum meconium, ixiā' ue, auxilio est. Angintis utiliter gargariatur.

De acida muria.

Cap. xvi.

Cida muria, quam græci Oxalmen uocant: contra no-
mas fotu, putrida ulcera, canum morsus, et uenenatos
ictus auxiliatur. Sanguinis fluctiones post excisos
caelos fistit, si statim calida in unus iniiciatur. Prociduam se-
dem reprimit. Dysentericas, si nomas sentiant, infunditur. Opor-
et autem eam ex lacte instillare, hirudines sorbitione, aut gar-
gariatur necat. Furfures, & manantia capitis ulcera exterget.

De Thymoxalme.

Cap. xvij.

Hymoxalme ueteres utebantur, dabantq; laboratibus
injeccitate stomachi, ternos, quaternos' ue cyathos,
aqua calida dilutos, in articularibus morbis, & infla-
tionibus. Crassos humores, atrosq; trahit. Hoc modo facilitatur.
Thymi triū acetabulū, salis idē modus, rutæ, pulegij, polétæ, sin-
gulorū exiguae portiones in uas conuicuntur, aquæ terni sextarij,
et aceti terni cyathi infunduntur et circumposito linteo sub dio
madesunt.

De Scyllino aceto.

Cap. xviii.

Cyllinum acetum hoc modo fit. Scylla, que candida
fuerit, expurgata conciditur, traiecta q; lino segmenta
modicas interuallis, ne se contingant, siccantur in um-
bra quadraginta diebus. Mina eorum in aceti boni sextarios duo
decim. immixtigur, & uase diligenter operto septenis diebus in
sole madesat. Post eum numerū dierū scylla eximitur, et expre-
sa abilicitur. Defecatum acetu transfunditur et reponitur. Aliq; scyl-
la mina q; p; aceti sextariis miscet. Alii alia excitatione repur-
gantes, paré mēsurā adiiciunt, et sens mēsibus maceratis patiuntur.
Id multo magis hūorū lētiias digerit, giganas hūore prægnates
collucione stringit. Et motos dētes firmat, Pheredies oris, et graues

DE MEDICINALI MATERIA

halitus tollit. Durat fauces, & callosas facit. Vocem expedit, & lumbidam, canoramq; reddit. Datum stomachicas, & gre akum cōco quētibus, melancholicis, comitalibus, uertiginosis, mente capiti. Aliē uuluarū strangulationibus, lienis incremento laborantibus ischia dicasq;. Imbecillos admodū recreat, corpus sanū reddit, & bonum colorem præstat. Oculorum aciem exacuit. Tarditatem quoq; aurium infusione purgat. In summa ad oīa efficax. Cauendum ita men intestinis exulcerationibus, in capitis dolore, aut neruorum uitiis. Datur quotidie ieiunis forbendum, inter initia exiguum, paulatim ad augendo ad cyathum usq;. Nonnulli binos dant cyathos, aut largius.

De uino Scyllino. Cap.xix.

Scyllium uinū fit hoc mō, dissectā, uti dieū est, scyllum, & sole siccitatam contūdito, minam eius tenui crībro incernito, & linteo illigitatam, in uicenos sextarios musti recentis, ac boni demergito. Vbi trimestri spatio maduerit, elutriatū uinū obstructo diligenter uasa recōdito. Licet quoq; sic humida scylla uti. In orbiculos rapi mō dissectam duplicito pondere, quadraginta diebus insolari oportet, & inueniescere. Alia parandirō. Scyllæ dissectæ, et repurgate tres minas, in ita'icam metretam musti demittito, et senos menses in uase obstructo macerari simo. Post id tēpus excolatū uinum recōdito. Utile ē contra cruditates, & aborū corruptiones. Itē iis, qui reuomine atū, & si pituita in uentre, aut stomacho coierit. Prodest lienosis, male habitis corporibus: aqua inter autem, regio morbo, difficili urinæ, torminosis, inflationibus, resolutioni neruorum, rigoribus loquacis, uertiginosis, et uulsis.. Menses pellit, minime neruos infestat. Hoc uinū uetus late fit melius. Cauendus in febre uſus, aut interanea ulc̄es fentiant. De uinis marinis. Cap.xx.

Marinæ uarie facilitantur. Aliqui enim statim, cū de aqua cœptæ sunt uiae, aquā maris ammiscent. Alii in area uias sole siccant, quibus calcatis, marinā adiiciunt. Alii

passus prius unas in dolis marina aqua macerant, mox calcatas exprimunt. Id magis passi generibus adscribitur. Quæ tamen auferiore gustu temperantur, contra februm aduentanium indicia ualent, si nō meliora adfiant. Aluum subducant. Profund purum lata extussi enibus, aut si dura aliud exerceat. Quæ ex annoneis uinis sicut, caput tentant. Sto nacho aduersant, flatus creat. Verū quo plenior habeatur historia iūs, qui huius studio tenerentur, non inutile existemamus uarias uinorum cōpositi iones adferre. Non quod frequens eorum, aut necessarius existat usus, sed ne quod omissoe uideremur, quod ad eorum rōnem attineret. Sunt autē quædam ex iūs fructuia, minoris iuræ, ac impendui, quæ cadunt in usus. Vt quæ ex cotoneis malis, pyris, siliquis, uē myrti bacis compountur.

De uno Cydonite. Cap. xxi.

Ydonites nōie alio milles appellatur, & ita fieri conseruit. Mala cotonea exemptis seminib⁹, frustatim rapi modo sanduncur, & duodecam minarum podo, in musli metretam triginta diebus demerguntur. Postea defactum umum reponitur. Alia faciendi ratio. Oportet ad singulos mellis sextarios, denos fusa cotoneorum eusorum, pressorumq; adiūcere, & uare condere. Vim hoc adfiringit. Prodest stomacho, dysenteriæ, hepatias, rerum uitias, & urinæ difficultatis.

De Melomelite. Cap. xxii.

Elomeli, quod & cydonomeli nominant, sic fit. Cotonēa mala seminib⁹ suis calirata, in q; plurimum melis, duo demergi possint, conciuntur. Id post annum m̄tescat, mulso nō dissimile, & ræstat eadem, quæ superior cōpositio.

De Hydromelo. Cap. xxiii.

It hydromelon duabus mensuris aquæ coletæ, & sub carniculae sidus insolatae additis ad unam melomeluis facti ex cotoneis. Vis bruis eadem est.

De Omphacometite. Cap. xxiv.

DE MEDICINALI MATERIA.

De Omphacomelite. Cap. xxiii.

Mphacomelis faciendi rō hæc est. Acerbe uae immare, & tribus diebus insolatae exprimuntur, et ad ternas suæ parteis mellis optimæ despumati singule partes adiiciuntur, & insolatum in uasa træfunditur. Vix astrin-gendi, ac refrigera di habet. Stomachias, cæliaasq; cœuenit. Usus post annum est. De uino Apiae. Cap. xxv.

It & è pyris pinde atq; cotoneis uitum, apices nūie, f sed ut pyra non magnopere maturescat. Ex siliquis etiam mesphilis, sorbis simili modo temptatur. Oia hæc genera acerba sunt & astringunt, atq; intestinas fluctiones exhibent. De Oenanthono. Cap. xxvi.

It è labrusca, hoc est uite sylvestri, quod vocatur oenan-thonum. Siccæ flores menis duabus musti metreta mace-rati, post triginta dies mutantur, mox collatum uitum reconditur. Facit aduersus stomachi imbecillitatem, cibi fastidia, celiacos, & dysentericos. De uino Rhoite. Ca. xxvii.

It è punicas malis maturis, quod rhoitem nominant, sue co expresso ab acinis eorum, quibus lignosus nucleus obest, apprima uocant, aut decocto ad tertias, & ita reposito. Fficax est contra fluctiones internas, & febrim cum aliis profundi exortam. Stomacho utile. Astringit alium, & urinam mouet. De uino Rhodite. Cap. xxviii.

Hodiæ sic fit. Rosarū siccari, rufarūq; minâ linteolo deligata ē sextarios octo musti demergito. Et post tres menses, defecari unū træfundens, recodito. Vile ijs, q febri carent, & ad stomachi actiones, & dolores in fine potum, & contra humidas aluos, & dysenterias. Est quoq; ex sue co rosarum, addito melle, quod rhodomeli uocant, quoa arturæ scabricis conuenit. De uino Myrtle. Cap. xxix.

Ystides sic baccis mbris post maturitate ijs, & orga-

no expressis. Aliqui ad tertias coquunt. A lii baccas prius sole torrent, & quaternis sextariis conusarum, ternas aquae heminas adiuant, & uinæ ueteris parem modum. Postea exprimunt, & seruant. Magnopere adstringit. Stomacho utile. Fluctionibus uentris, ac stomachi prodest, & contra intestinas ulcerationes, et profluvia. Denigrat capillos.

De uino Myrsinito.

Cap. xxx.

Yrsinites sic temperatur. Ramis integræ myrti cum suis bacca, & foliis eusi, decē minarū podo, i tribus muis. Si cōgūs feruescut, donec duo sūp̄sint, aut certe sesq̄ cōgūs relinquatur. Id uinum colatum ad usus reconditur. Contra furfures, ulcera in capite manantia, eruptiones papularū, gingivias, tonsillas, & purulentas aureis efficax est. Sudores fistū.

De uino Lentisano, & terebinthino.

Cap. xxxi.

Lentisanū similiter, ut myrsinites, tempatur. Nec seculis terebinthinū. Namq; bacciferi eorum rami summi debent. Similes insunt vires. Adstringunt. Stomacho accommodantur, & defluctionibus intestinalibus, uelice, & stomachi, & sanguinis profluvio. Ulcera oīa fluctionibus obnoxia fortu ad cicatricem perducent. Flunctiones uulue, ac sedis, infessione exhibent.

De uino Palmeo.

Cap. xxixii.

Almulas maturas, quas uocant chydeas, in urceolum imo per tuſum, & obstructum picta arundine, de milito, lino foramen fit obturatu, et quadrageſtis sextariis ternos aquæ cōgios infundito. Quod si ipsum ita dulce esse non libeat, quinq; congios infusisse satis est. Post decē dies detraetto ab arundine linteo, assumito uinum crassum, & dulce, et respondito. Suaue illud quidem, sed capiti noxiū. Contra flunctiones propter adstrictrorā uini efficax. Stomachicas, cœliacas, sanguinē expuentibus conuenit. Aliqui idē addita aqua iterū capiunt, & tertio, quarto, quinto, sexto ue faciunt, qd tandem adre uitiatur.

DE MEDICINALI MATERIA

De Vino Catorchte. Cap. xxxiii.

A torchites aliquibus sycates vocatur. In Cypro fit, ita ut palmeū. Sed hoc interest, quoniam pro aqua tantum dem humoris aduciunt, in quo receter pr̄ssa uimacea maduerint. Caricæ, quæ chelidonie, aut phenice appellat, præ fertim nigræ macerantur, ut diximus, & post decem dies humor excipitur: atq; iterum, aut tertio, idem modus aqua, in qua uina & a maduerint, infunditur. Simili mō intercedente spatio, quarto aut quinto assumitur. Demaceratarum liquor non secus accrem contrahit, & acetum usum præbet. Id tenue est. Flatus gigrit. Stomachο aduersatur. Fasidium parit. Alio tamen prodest. Vrinā ciet. Mens strabit. Lactis ubertatem facit. Vitiosum sanguinem creat, & elephantiā fin adfrēt, ut potio, quā in Zēthon appellamus aliqui sex amphoris, decem salis sextarios aduciunt. Alii murice amphoram, quod non facile initiat, & alio idoneum fore censem. Alii thymum, & foeniculum immo subcaunt, & carcas superponunt, & ita uicissim, donec uas expluerint.

De uino Sycomorite. Cap. xxxvii.

It, & è sycomoris eodem modo uinum. Sed in acetum acre degenerat, quoniam non ita præualet uis eorum ut fluentis liquoris dulcedinem retinere possit.

f De Vino Resinato. Cap. xxvi.

Esinatum uinum populatim facti ari solet. Copiosum in Galatia, quoniam uinū illuc coaceſcat, una non matu reſcente. Ideoq; refrigerat, niſi pīca resinā tēperetur. Resina autem cortice tuncitur, & amphoræ dimidiata hemisphaerica permiscetur. Aliqui ubi effebunt, excolant, ſeparantes resinā. Alii relinquunt, Hæc uina uetus late dulcescant. Onoma capitis dolorem, & uertigines faciunt. Concoctionem cumen adiungunt. Vrinam ciente. Tuſſi, entibus, ac de ſituacione uexatis conueniunt. Itē cœliacis, dyſentericis, mulierum mensibus, & h, aro-

plenis, & foeminis fluctione uulue laborantibus. Altis exulcerationibus infunditur. In hoc autem genere migrans magis albo constringit. De uino Strobilite. Cap. xxxvi.

Trobilites fit maceratis in mustonucibus pineis, recentibus, factisq;. Præbetq; ræsinati effectus, si quis mafactas mucos pini musto d coquat. Potum conuenientius, qui tabitudine conficiuntur.

De uino Cedrino. Cap. xxxvii.

Edrinū, iuniperinū, cypress. num laur num pineū, aut abignū simili ratione fiunt Diuīsos recentier ramos, cū fructū edunt, aut so'i, aut balneo, aut igni, ad montere oportet, uti desidēt, congio q; uiri minā unā perm. scere, & post duos menses transfundere. Et anteq; recondātur insclare Ea efficiorū uincrū uasa impleri debent, nāq; non plenis uasis, uira in acore corrumpuntur. Medicata autē uina, recte ualentibus insa lubria. Omnia excalfaciunt. Vrinā dient, et substringunt. Laurū tamen uehementius excalfacit. Fit quoq; è fructu cedri maioris uinū, cōgio musti, adiectatusq; baccarū selibra. Diebus qua draginta insolari debet, et debet, et d. fœcatum in uasa trāfferri.

De uino Iuniperino. Cap. xxxviiij

It etiam uinum è bacca iuniperi, non aliter, q; cedrites, & ad eadem ualens.

De Vmo Cedrite. Cap. xxxix.

Edrites hoc modo fit. Cedriam dulci aqua lauant, & singulas amphoras singulis cyathis diluunt. Et ita misclo replet. Hec gratus uiri excalfacit, extenuat Tussi male sine febre, pectoris laterumq; doloribus, uentris, & intercostorum ulceribus, purulentis excretionibus, mulieribus uulue malo opportunis, hydropticisq;. Facit aduersus uentris tineas, & rigores. Contra uenenosos illus auxiliatur. Serpentes necat. Annum doloribus inflatum medetur.

DE MEDICINALI MATERIA.

De uino Picato.

Cap. xl.

Iactum ex liquida pice, & musto temperatur. Picem autem primum marina, aut muria tantisper eluere oportet, dum in albuere, & syncera maris aqua defluat. Mox aqua dulci proluenda. Congiis octo musti, una pi-
cis una, aut altera adiucatur. Vbi effervuerit, & consisterit, in ua-
sa diffunditur. Hoc genus uini exaltat, concut, purget, ab-
stergit. Utile doloribus pectoris, iocaneris, hæmœ, et vulue, si sine
febre sint, ueteri rheumatismo, exulcerationibus in altum: receden-
tibus, tussi, suspicij, concoctionibus tardis, inflationibus, et luxa-
tibus, praesertim in succada lana impositum.

De uino Absinthi: he.

Cap. xli.

Bsinthite facundi ratio euariat. Aliqui enim duo de
quinquaginta sextariis italicarum amphorarum, am-
mustam absinthii pontica libram decoquunt ad ter-
ras parteis, & ubi infuderint nonaginta aceti sextarios, & ab-
sinthii libram; ac diligenter permiscuerint, diffundunt in uas,
dumq; conquierentur, defecantur. Alii absinthii mustam in amphi-
oram demittunt, iusamq;, & raro linteo deligunt, in decem con-
giis musti macerant, binis mensibus. Alii absinthii quadrantem,
aliu erientem, & nardi syriace, cinnamomi, cassiae, floris iunci odo-
rati, ad lam, elate, palmarum singulos sextantes incaut in me-
tretam musti, & tudentes prius pila, obstructo uasis spiracu-
lo, binis ternis ue mensibus dimittunt. Postea defecatum unum
transfundunt ad usus. Alii addunt in musti cedum, & lice nar-
di drachmas quatuordecim, & absinthii drachmas quadragin-
ea linteo inuolutas, & post quadragesimum diem elutriant. Alii
in uiginti sextarios musti, absinthii libram, & sicce pinæ refine
sextantem immittunt, & post decem dies excolant, & re-
condunt. Utile est stomachus Vrinam cit. Tardam concitatio-
nem accelerat. Hepaticis, regio morbo, & rerum uitius auxiliari-

eur Fastidia disertit. Lis prodest, quibus Stomachus nō gocium exhibet. Valet contra longam præcordiorū distensionē, et inflationes, teretesq; uentris tinea, & romoratos menses. Contra hirsuta ixie uenena, quād plurimum potum, & uomitoribus redditum auxiliatur. De Vino Hyssopite. Cap. xlvi.

Yssopites è cecilio hyssopo maxime laudantur. Fūq;
b similiter foliorum hyssoporum libra in amphoram musti coniecta. Linteolo raro cum quibusdam la
pillis folia inuoluuntur ut degrauatus pondusculo fasciculus si-
dat. Vinum post quadraginta dies defecatum elutriatur. Con-
tra pectoris, laterum, & pulmonis uitia, ueterem tussim, & su-
spiria prodest. Vrinam cit. Torminibus, & rigoribus febrium
aracitu repentibus auxiliatur. Menses mouet.

De Vino Camedryite. Cap. xlviij.

Imili modo chamedrytes fieri solet. Exculfacit, disfas-
tit. Convulsis, regio morbo, uulnue inflationibus, tarde
concoctioni, incipienda aque inter casem, subueniet. In
ueterascens melius redditur. De Vino Stichadite. Cap. xlviij.

Tichadites non secus temperatur Congijs sex sticha-
dis minam addere oportet. Crassitum, inflationes, la-
terum, neruorumq; cruciatus, & perfrictiones disfa-
cit, comitalibus commode datur, cum pyreto, & scgarpenio.

De aceto stichadicō. Cap. xlvi.

It ad eadem acetum è stichade herba, ut paulo ante
f diximus, aceto macerata. Quod eosdē implet effe-
ctus. De Vino Cestrite. Cap. xlvi.

It uinum è Bitonita, quam cestron psychotrophon ap-
pellat. Herbam semine maturo prægnātem, cum si. is
rarmulis mine pondo, congijs duobus musti macerante,
& post septimū mensem tranffundunt. Ad multa interaneorū
uitia, ut frutex ipse pollet. Et ut in uniuersum dicatur, fūlticia

DE MEDICINALI MATERIA

uina, sibi mislurorum uires adsofauit. Quare non difficile fuit
rit ijs, qui illarum naturas ncrint, humorum uires conuictura qua-
dam consequi. Veruntamen humorum usus febriataibus obdi-
candus. Et etiam uinum è belonica acetum ad eadem uitia utile.

De Tragorigate uino. Cap. xlviij.

Ragorigantes sit quaternis tragorigam drachmis, in
quaternos musti sextarios connectis, & post tertium
mensem transfasis. Prodest tormibus, nulsis, rupis;
laterum doloribus, spiruum discurracionem, ægris cœctiōnibus.

De Vino Burne. Cap. xlviij.

Napis fit uinum nomine burnes, drachmis duabus
musti napim sextarios duos musti additis, & ceteris
eodem modo factis. Prodest stomachicas, & dimic-
tione, aut longo equitatu fatigatis.

De Vino dictamite. Cap. xlxi.

Ictamni drachmas quatuor macerato quaternis mu-
sti sextarijs. Facit aduersus Stomachi fastidia. Men-
ses, & purgamentum à partu subducat.

De Vino prasite. Cap. l.

A rrubij adulii felia tundito, et sextarios cælo in mu-
sti metretam demittito, & reliqua coniunctiter facio.
Conuenit hoc uinum pectoris uitis, & omnibus, qui
bus marrubium. De Vino Thymite. Cap. li.

Hymitusi, & cr. brati uncias duas lintheo collige-
tas, in amphoram musti adjicato. Valet contra ægras
coctiones, fastidia, dysenteriam, neruorum, & præ-
cordiorum dolores, hibernos horrores, & uenata an malia,
quorum mortis frigus insequitur, aut putrefactio.

De Vino Thymbrite. Cap. lij.

Imili modo è saureia uinum fit, quod eadem, que ihy-
mies, præstat.

De

De Vino Originite.

Cap.liii.

Ie quoq; originites ex heracleotico Origano confia-
f tur. Facit eadem, que thymites.

De Calaminthite, & A brotonite uincs. Ca.liii.

Calamintha pulegio, & Abrotono uina fiunt eodem,
è quo thymites, modo, prosunt stomachias, cibum fa-
stidientibus, & regio morbo, q; urinam moueant.

De Vino Conȳsite. Cap.lv.

It & item è conȳsa uinum cōtra uenenata ante alia
f efficax. De Vino Aromatite. Cap.lvi.

Romatites ita fit. Palme aspalathi, Calami, nardi gal-
• lici, singulorum quatuor sextarios sumito. Postquam
contriueris, musto subigno, coactis ingētibus offis, et
in sextarios duodecim austeri musti deiectis, operculato uase,
quadraginta diebus quiescere finito. Deinde ubi feae expurga-
tum fuerit, recondito. Alia eius ratio. Calami uncia, phu dra-
chmæ septē, costi drachmæ due, nardi syriaci drachmæ sex, anisi
uncia, croci drachmæ quatuor, anomni drachmæ quinque, asari
drachmæ quatuor, omnia simul trita, & lintheo colligata in ca-
dum muli demergent. Et postq; unum deferuerit, transfun-
ditur. Facit ad pectoris, & laterum, & pulmonis dolores. Diffi-
ali urine, rigoribus: retardatis mensibus, atq; ijs, qui per frigo-
ra iter faciunt, potum conuenit. Pituite crassitatem extenuat. Co-
lorē alit. Somnum conciliat. Dolorē finit. Renū, & uesticæ uicijs
auxiliatur. De uino è Pipere, Myrrha, & iride. Ca. lvii.

It & uinum ad destillationes, cruditates, tuffim, infla-
f tione, & si humor in stomacho coiuit, myrrhe duæ dra-
chmæ, piperis candidi drachma una, iridis drachmæ
sex, anisi drachmæ tres. Omnia plenius tusa, & līteolo inuoluta
in sex uiri sextarios comiciuntur. Vinum post triduū colatur,
& in lagena reconditur. Datur post deambulationem mera-

Y

DE MEDICINALI MATERIA

culum cyathii unius mensura.

De Nectare uino.

Cap. lvij.

It quoq; nectarites ex Hellenio herba quā alijs mediceam, alijs symphon, alijs Idaon phlomon, alijs oreption, alijs nectarion vocant. Radice sicca podo quinq; drachmarū linteolo colligata, et in congiis sex musti addita, ei post tres menses effusa. Facit ad stomachi, et pectoris uisa. Urinam pellit. De uino ē syriaci nardo, celuci, et malabathro. Cap. lx.

Syriaca nardo, et celtica, malabathroq; uimum facti eunt, hac ratione. Singulorum felibram in binos miscetis congiis mittito post menses duos colato. Datur cunctis ieiunis cum tribus a;ux. Hoc uimum efficax est contra uitiosum, hepaticos, regium morbum, et urinæ difficultatem. Prodest stomachicas, atq; ijs, quos pallor decolorat. Alijs bessem, aut sextantem acori, et celticæ nardi quadrantem, in musti amphoram adjiciunt. De Asarite uino. Cap. lix.

Safari quadrantem in senos musti sextarios itidem de mittito. Id uini genus urinam ciet. Hydropticas, et regio morbo laborantibus, hepaticis, hischiadicisq; conuenit.

De Vino ē sylvestri nardo. Cap. lxi.

Ad id sylvestris nardi recentis, et tritæ, cibratæq; bessem, in congiis musti conficito. Duos menses quiete sine finito. Utile est hepaticas, difficili urinæ, inflationibus, stomachicas. De Daucite uino. Cap. lxii.

Ad id daica centusæ drachmas sex in musti amphoram imponito, et simuliter transfundito facit ad dolores thoracis, precordiorum, et uulue, menses pellit. Rursum ciet, et urinam. Prodest tussi, ruptis, uulsiq;.

De Salviato uino.

Cap. lxiii.

Aliæ unciam in musti amphoram, quod idem cum ceramio est mittito. Valeat contra renū ueſcæ, et late-

rum dolores, reiectiones sanguinis, tussim, rupta, uulsa; & super pressos menses. De Panacite uino. Cap.lxiii.

Anacis unciam in musti congium mittito, & transfundito. Prodest ruptis, uulsa; fractis, orthopnoe.

Lientis crassitatem extenuat. Contra termina, coxendi cum dolores, efficax est. Tardas concoctiones accelerat. Menses, & partus extrahit. Aquæ inter autem, & serpentium icibus auxiliatur. De Acorite uino. Cap.lxv.

Ina ex asoro, & dulci radice consimili modo fiune.

Oportet enim singulorum uncias in senos congijs mittere, tribus mensibus macerare, mox in uas transferre. Faciunt ad pectus, & latera, & urinam mouent.

De Selinite uino. Cap.lxvi.

Emiri Apii recentis, maturi, et cibrati drachmæ non uem in mu-ti amphorâ demittantur. Appetitum excitat. Stomachicis, et difficii urinæ auxiliatur. Oris hæc tum cōmendat. De Marathrite, et anethino uino. Cap.lxvii.

X Feniculo, anetho, & petroselino, uina eodem modo fiunt & ad eadem efficacia,

De uino è flore salis. Cap.lxviii.

It et è flore salis uinum multo ad purgandum efficacius, q[uod] uinum aqua marina temperatum. Fauces, uesci can, renes, & stomachū infestat, quare neq[ue] in secunda, neq[ue] aduersa ualeitudine prodest. Fit euam uinum, quod Phitorion uocant, quoniam partus necat, & abortus facit. Verastro, aut scammonia, aut syriæ stri cucumere, iuxta radices uitium saio. Si quidem ures sibi illorū uires adoscant. Id uinū partus necat Datur reuatis mulieribus, quæ ante uenuerunt, cyathorum octo mensura, dilutum. De uino è thymelæa. Cap.lxix.

Amoru thymelæe cū suis foliis, et fructu trileginta draconitas mittito in congijs tres musti, et leui igne coqui;

DE MEDICINALI MATERIA

to, donec congiū duo supersint, defecatumq; recondito. A quoſa purgat excrements, & liuenem abſumit.

De Vino è Chamelæa.

Cap. lxx.

C Hamelæa, dum floret, cum folijs tuſa, & cibrata deſem drachmarum pondere, in musti congiū additur. Post duos menses uinum in uas transfertur. A quæ inter autem, hepaticis, & laſſitudine confractis, efficax eſt. Item mulieribus, quæ à partu ægre purgantur.

De Vino Chamæpityino.

Cap. lxxi.

C Hamæpityinum ſimili modo fit, ad eadē conueniens. Urinam quoq; ait.

De Vino Mandragorite.

Cap. lxxii.

I Ibrum radicas conadito. Segmēta lino traiicato, quod ſelibrām equat in musti congiōs decē demittito. Ibiq; eſſe finito ad menses treis. Media potio heminæ amidiūm. Bibitur, paſſo in duplum addito. A iunt heminam uini congiō mīſtam, potu ſoporem afferre. Cyathus unus cum ſextario uini potus, enectat. Mediocris uſus eius, doloris ſenſum auſert. Fluctiones incrassat. Olfactu, inſtillatu, potuq; idem præſiat.

De Vino Elleborite.

Cap. lxxij.

i N congiū musti aqua marina diluti, drachinas duo decim nigri ueratri triti in linteo mundo mittito.

Dumq; efferuerit, in marinæ aquæ congiōs quatuor decim, aut quindecim tranſfundito, & ubi pleniuscale fregeris, in uicto. Post aliquot dies collato & utitor. Dato cyathum unū ex aqua in potu ad aliū ſoluendā ijs, qui euomuerunt à cena. alia ratio. Veratri drachinas uiḡiti, iuncta odorati uncias duodecim ſpiæ ſyriacæ uncias tredecim, cibratas, & linteo colligetas in ſeptem uini coi ſextarios, diebus quadraginta macerādas in diſto, poſtmodum collato, dabis in potu ſequi heminam. alter. decoctæ marinæ aquæ ex pelago petitæ. ſextarios duodecim, ueratri

candidi libras sex, quadragesimo die q̄ madefecēris, colato, & utitor, alia ratio. Veratri drachmas duodenas, & aphronitri quaternas i sensu musli sextariis diebus quinque, denis macerato, mox colato, & semestri exacto utitor. id uini genus abortus facit, & partus ne cat. aut uinas in sole siccatas imponito in musli metre tam, implet autem metreta conios decem, & gipsum in unum mixtito pondo drachmarum uiginti, & biduo residere sinito, coniato ueratri nigri uncias triginta, iuncia odorati, calamii, singulorum drachmas triginta, baccarum iuniperi sextarios duos, & heminam, mirrh, & croci singulorum drachmam, in uoluēs linteolo diebus quadraginta appendito, postea colato. dabis heminas treis, aut duas dilutas. Purgat a partu, & abortu fœnnas, menses extrahit, contra strangulatus uulnæ efficax.

De Vino Scammonite. Cap. lxxiiij.

Scammonites sic fit. Radicis scammonie per messes

s effosse tritę, & linteo colligate drachmas quinq;, in uini congiū mittito, ad dies triginta. Alium purgat.

Bilem, & pituitam extrahit.

De omnibus metallicis, & primū cadmia. Cap. lxxv.

X Cadmia generibus optima est cypria, botritis nomine, dēsa, modice grauis, et in levitatem magis de clinā, racemosa facie, colore spodij: quæ fracta onerulenta est, & eruginosa. Proxima habetur foris cærulea, in eius candidior, internatis segminibus, onychito lapidi similis. Cuiusmodi sunt, q̄ è veteribus metallis effodiuntur. quædā etiā plăcodes, id est crustosa dicitur, līneis quibusdam perinde quasi ūris cincta, ob quod eam, ūnitim appellauere. Alia ostracitus nominatur, gracilis, & magna ex parte nigra. Sed quæ testaceam faciem habet, terram amplexa est. Improbatur candida. Oculorum medicamentis botrytis nomine, & onychitis, utiles. Reliquæ ad emplastra, & farinas: quæ ciatribus induendis insper-

De MEDICINALE MATERIA

gūtūr. Ad eadē cypria prodest. Ex macedonīa nero, Thracia et Hispania delata ī probātur. Cadmīa effectus adstrigere, cui uia explere, sordes expurgare, exiccare, corporis meatum inferare ex crescēta ī carne coērcere, crūstas creare, et ulcera, q̄ cōcōtibē suocātur, ad cicatricē p̄ducere. Gigmitur cādīa ex a re ī formac bus cādente fuligine egēsta flūtu, et lateribus, camēris q̄ ferma cū applicata. Pr̄e grādes aut̄, ac ferreæ si. ni si māces, ab efficiens appellare aceslides, p̄ summa nullo sp̄. raculo r̄l. lto, cōcēmerat̄, ut q̄ ab ære ia. tātūr su. sum, corpuscula cohēreā, et ubi detinētur, q̄ cū sp̄issius iſidēt, in corpus cōcrassificūt. Et modo genū unū eius, modo alterū, modo oī: pficiunt. Extrahitūr et cadmīa c̄remato lapide, cui pyritæ cognomē est, mōti solis si peminēte. In quo ēt quēdā quasi uenē, chalcitis, myrios, scroos, mulateriae c̄erulei, chrysozollē, atranēti, sutorii, diphrygi: q̄; īuenītur. Nec de sunt, q̄ cadmīa in lapidū fodiñis īuenīri tradāt, falsa quādā lapidū cognitione. Reperitūr, et apud auras lapis nullā sui uim ostēdēs. Hi eo deprehēdūt, q̄ sunt cadmīa leuiores, nullūq; alie- nū mādētibus saporē exhibēt. Cōmāducatus aut̄ lapis dētes of- fendit. Cadmīa utpote cū cedat, esum nō r̄spicit. Alio aut̄ dijāc̄ m̄ possunt argumēto cadmīa in farinā destrita, et acto subacta, ī sole se cōprimit: qđ in lapide nūq̄ accedit. Itē trietus, et igni ap- positus lapis proflīn, et sumū igni sum. ē ejaculatur. Cadmīa ue- ro quieta manet, fuli, inē q̄, luteo colore, aut æreo ſ̄ lēdētem ex- puit, uario zonarū discursu. Insup̄ lapis ignē expertus, atq̄ refi- geratus colorē mutabit, ac leuior mūlo fieri. Sed cadmīa nihil eu- riat, nisi quis eā aliquot diebus c̄remauerit. Fit et̄ in argēti for- nacibus cādīdior, ac minus p̄derosa, sed uiribus ne, uq̄ cōzāra- da ærariē. Vritur cadmīa si perior carbonīus obruta, donec trāslucida spectetur, et ferrei steroris modo bullet, mc x exlin- guitur uīno amīnēo. Sed quae ad p̄forarū medicamenta pr̄epr̄a- rat̄, acetō. Alii hoc modo exustā conterunt in ulro, rurſi n̄q;

fictili crudo torrent, donec pumicosa videatur. Itemq; tritam ex uno urunt, donec in cinere redigatur, nihil scabriacæ retinet. Hac spodiuncte utuntur. Lauatur in mortario trita efficiatur subinde aqua, dum sordidum nihil emergat. Dein coacta in pastillæ reponitur. De Pompholyx. Cap.lxxvi.

Ompholyx specie sola, nō genere, à spodio distat. Siquidem spodios nigrat, et plerūq; posterosior est, paleatus, pilorumq; plena quasi cerasum quiddi, ac de traclū ab aerariarum officinarū pavimentis fornaciatur q; videatur. Pompholyx uero pinguis est, et candida, usq; adeo leuis, ut in auras euolare possit. Quam duo fluxerunt genera. Vnū ad aeris color uergens, suppingue, alterū magnopere candidum, summāq; leuitate rastellū. Candida fit Pōpholyx, quoties in profundo aere, fabri præstantiore facere uolentes, de traclā cadmīa cumulatiū insperserint. Nāq; tenuissima fauilla, quæ effertur, in Pōpholyge erit. Ceterum Pōpholyx nō ex aeris modo materia, et fabrili industria facilitatur, sed ex cadmia quoq; ad gignendā ipsam ex ēmisie proflata. Cuius faciundæ ratio hēc est. In domo binis tectis opta fornax exquiritur, iuxta quam mediocris fenestra uersus tabularium, à supra partibus pateat. Domiciliū paries fornaci proximus, tenui foramine ad fornacē usq; pforetur ad ex apie dā felis narē. Ostium mediocre habeat pro exiū, ingressuq; artificias fabricauū. Domuncula altera, coniuncta sit, in qua et filles, et florator suo munere fungantur. Deinde carbombus in camino successis, assidens artifex cadmīa particulatim fractā inspergit, à locis supra fornacis caput extructis. Id ē ne gotū obit artificias minister, simulq; carbones adiicit, usq; dū idita cadmīe copia profusa absumentur. Itaq; egesta sufficiet, tenuis pars ei leuis materię i summa domū euolat, et parietibus, tectisq; adh. r. sat, cōflatū inde corpus, inter initia crūpentibus aquarū bullis simile prodit, postea maius incrementū aspescēs, elaboratis lantis simile redditur. Et

DE MEDICINALI MATERIA

derosus autem in subiecta pedibus loca se recipit. Sed hoc forma
abus offunditur, illud domus paucimeno cohæret. Qd tenuiore
deterius existimandum est ideo, qd mulcum terræ collegerit, et
spurcias in aeratione referciatur. Sūt qui hoc modo tantū fieri
spodium arbitrantur: de qua antedictū est. Optima creditur cy-
pria, que accepto acetō odore aeris præstat, colore aliquantum pī
æo, sapore luti horrido, et si fraudē non exp̄ta, flagranti carbo-
ne inferuerat, ærem colrē contrahit. Antedictis autem notis,
diligenter attendendum est. Siquidē à nonnullis adulteratur tau-
rino glutine, ouillo pulmone, aut marino, aut crematis grossi, et
quibundā consimilibus. Qd facile cognitu fuerit. Quippe nihil in
ijs probandis inuenietur eorum, que antedicta sunt. Pōpholy gem
ita lauaci oportet, ligatā linteo mundo, modiceq; rāra, aut siccā;
aut aqua respersam, in labellum demittito, qd imbrē continet,
et hoc, atq; illuc fasciulū deferens, immergito. Ita enim limo-
sa pars eius, ac dulcis effluet, et omne crassamentum in linteolo
remanebit. Postea residere sinens, aquā cū cinere colis incen-
to, et nouā infundēs, agitato, et effundito, mutata tātisper aqua
et colata, dum arenosi nihil sidat. Demum aquā exprimoto, et
siccatum cinerē recondito. Alij quātum maxime fieri potest, sic
cant, et manibus in aqua conterunt, dum mellis crassamentum
imitetur. Deinde linteo fauicibus excepturi uasis obtento, aut la-
xiu illigato, colant, et quō facilis trāseat, infusa p̄ linteū lar-
giore aqua, cinerē conturbāt, mox spumosum qd traiectū est, et
supnatat uasi, concha excipiunt, et fistili novo ad usus recondūt
Qd uero resedit, et sensim cribratum, in aliud uas transfundūt;
relicto harenoso, qd pessum ierat. Rursus lapidosa sidere patin-
tur, et in uas aliud excolante. Hoc identidē faciunt, donec circū
merus, et harenę expers inueniatur. Alii paulatim integrum in
aqua respergūt, arbitratī harenas, lapillosq; suo pōduscōlo degra-
uatos, pessum ire. Pilos aut, et paleas leuitate sua in sublime at-

volvi. Cæternm cinerem medium separant, et in pilâ connectû, ut cædnicam eluunt. Quinetâ lauatur uno chio marina aqua dilutio, modis, quos supra diximus. Et ita redditur adstringentior, q̄ aquis elota. Vis Pompholygis adstringere, frigerare, explorare, purgare, obstruere, & aliquantum excacare. Inter medicamenta numeratur, quæ sensim crustas obducant. Qd si spodium correre libet, diligenter tritâ, & irrigatâ aqua, colliges in pastillos, fistulâq; nouo subiectis leuib; prunis, orbiculis continuo versabis, dū afficcati fulvescât. Neq; ignorandū, ex auro, argento, plūboq; fieri spodian. Verum post cypriam plumbea maxime comedatur.

De Antispodo.

Cap. lxxvii.

Voniam Spodos se penumero desideratur, necesse est ostendere, quæ simili virtute polleant, ut in spodii locum suffici possint (antispoda vocant) quoq; modo summi debeat. Folea itaq; myrti, cum floribus, & bacca miniatu-
ris, in fistile crudum connecta, inditoq; operculo continua forami-
na habente urnitur fornacibus, donec figatum percoquatur. Iterum in fistile aliud crudum transferuntur, quod ubi perassatum fuerit, exempta lauantur ad usus. Idem quoq; fit è termite sylue-
stris oliuæ, si habeatur, sin seca satiue cum suis floribus, aut ma-
lis cotoneis dissectis, & detractis ossibus, aut gallis, aut laceratis
linteolis. Item ex moris immaturis, idest candidis, in sole prius
arefactis, aut terèbintho, aut lentiso, oerianhe, aut mollibus rubi
foliis, uel è buxi coma, uel pseudocypero cum flore. Alii fiant in
sole antea siccas, eodem modo parant. Alii taurinum gluten.
Alii succidus lanas asperas, pice, aut melle irrigatas, quæ omnia
in spodii uicem usurpantur.

De Aëre uslo.

Cap. lxxviii.

Es uslo probatur rubrum, qd contritu colore Cinna-
barum imitetur. Nigrum uero, plurq; deceat, exustum
est. Fit autem è classis solutarum nauium fistili crudo

DE MEDICINALI MATERIA

cōpositis, subperso sulphure cum sale pari, oībus uicissim inspera-
fis fistulis arcūlito figulari creta spiramēto, fornacibus iditur, do-
nec figlēnū p̄co quatur, quidā pro sulphure, et sale alumē inspera-
gū. Alii sine sulphure, ac sale fistulis aliquot dies urūt. Alii sul-
phure solo utiūtur fuligine tamen excutiūt. Alii oblitos sc̄assili alu-
mine cluos, cū sulphure, et acetō, fistulis crudo cremant. Alii in
æneo oīli acetō resperso, urūt, et iterū, aut tertio idē efficiūt, po-
stea recondunt. Principe locū tenet, in Mēphide cōbustū, proxī-
mū in Cypro. Adstringit, exiccat, reprimit, extemat, attrahit. Vt
cera purget, et ad cicatricē p̄ducat. Vitia oculorū emendat. Excre-
scēntia in carne consumit. Nomas cohibet. Vomitus aīi cum hy-
dromelite potum, aut cum melle delinctum, illatum' ue. Lauatur,
ut casā ma, mutata quater in die aqua, donec nulla prorsus sordes
emergat. Aeris recrementum, sterquilue, quem sc̄orsam uocant,
eodem modo lauatur, & eandem uim sed imbecilliorē habet.

De flore æris.

Cap. lxxix.

Los æris, quem nonnulli clauorum ueterum p̄sega-
f quasi ramentum, nominarunt. Optimus est, friabilis,
in attritu fulvescens, milie effigie, breuis ponderosus,
molite splendens, atq̄b̄ constringens, qui delimatam æris sc̄obem
noī retepit, qua sepe adulteratur. Sed id facile deprehenditur, cū
dentiā illi si dlatantur ramenta. Fit autem cum æs fornacibus
fusum, in receptacula delabetur, per colla fistularum ad ea perti-
nentium. Circa eas enim occupati sordes expurgantes, aquā cla-
rissi non infundunt, refrigerare uolentes. Itaq̄ repentina concre-
tu, ac ad densatione expunur, & sc̄atet antedictus flos. Adstrin-
git, et excrescēntia coheret. Offusam oculis caliginem emendat,
sed magnopere mordet. Quaternam obolorum pondere datus,
crassum humorem extrahit. Carnosa narium uita absimilat. Eru-
ptiones papularum cum uino cohibet. Contra diuinas aurium
grauitates tritus, in eas per fistulam flatu impeilitur. Vnam, &

fillasq; reprimit farina eius cum melle admota.

De Squamma æris. Cap.lxxx.

Squama eris exauſſa clavis, cyprio ære fabricatis, exauſſa quidem ipſa. Bona eſt, que beluis nominatur. Seā ex malo ære, aut candido, uitiosā intelligitur. Quā utpoſte tenuem, & inualidā dācēmus, nō xime approbantes exauſſam ruffam, p̄fertum ſi aceti reffersu rubiginem contrahat. Vim habet ad stricoriam, extenuantem, rep̄imentem, & erodentem. Nomus coērēt. Vl̄era ad coērīcē perducit. Pota ex aqua mulfa a quā trahit. Aliqui farina ſubaltam, dant in catapotio. Ad ditur ad oculorum medicamenta. Generum ſabritiā abſi met, & fluctiones exicat. Lauatur hoc modo. Sicceæ æris ſquāmæ ex-purgatæ ſelbra, cū nitida aqua in mortario manu diligenter co-turbatur, quoſq; pefſum ierit. Abiçatur, qđ emerſt, & effuſa aqua, hemina coeleſtis imbris adyicitur, & diſtenta manu ſuomo-ma, qua ſi exiccanda fit, uhementer conſtricatur. Dum qđ, lentore emittere coepit, aqua ſenſim ad ſex heminas uſq; ſi purfundia-tur, terēdo ualide. Squāma ad latuſ mortcrij colligetur, itaq; ap-primitur. Quo ſacto, exprefſus humor pyxide ex ære rubro fa-cta, excipitur. Hoc eſt enī uelut floſ ſuāmæ, ualens uiribus, & ad ocularia medicamenta cū primis efficax. nūile, qđ ſi perereſt. Lauatur, donec nullam proſuſ ſentia in eo cernat, et lī ſeo oper-ībido conuiſcere finitur, effuſa qđ exiā e aqua utiſcatum erit, reconditūr pyxidula. Alii uia admiā lauant, & reperunt.

De ſquammat ex acie decuſſa. Cap.lxxxi.

Squāmæ ex acie, aut mucronibus decuſſe, qđ uocant ſlo-moma, eadem uis. Lauatur modo ſimpli, et reconditūr. Sed ad molliendam alii deiectionem, inſificatioñ eſt.

De Aerugine rafa. Cap.lxxxij.

Erugo rafa fit uis modis. Super d. holiū, aut aliud cōſi-mile uas aceti qđ acerrimi, & neū uas p̄fertim cōca-

DE MEDICINALI MATERIA

meratum, si minus planū ueretur, siq; extersum, nullumq; habet spiramentum. Exempto vase, quo dolium obturaueris, de amo quoq; die, in sidens erugo deraditur. Aut aeris lamina in casis super acetum ita suspenditur, ne attigit, & totidem post dies raditur. Aut massulae aeris, aut laminae, uniceis iam aescantibus condituntur, & simili modo uersantur; quinetiam ex delimitata aeris scube aeruginem facere licet. Neconon è laminis, quibus bratice auri cōclusæ malleo duantur. Si quis eas aēto respargat, et ter, aut quater uerset, donec aeruginem contrahat. Tradunt, aeruginē in cypriis metallis igni, lapidibus quibusdam non nihil aeris, habentibus, quibus aerugo efflorescit. Addunt q; nonunq; per canis culæ & flus, è quodam specie manare. Sed hoc exiguum, & optimum esse, illud speluncis effluēs, copiosum quidem, & bonis coloris, sed uitiosum, quod lapides multos collegerit. Pluribus autem modis adulterant. Aliqui pumice, alii marmore, ali atramento sutorio. Sed deprehendemus pumicem, aut marmor, pollice sinistram manus madefacto, & aeruginis portiunculam in alterum attenente. Si quidē eam diffundi constat. Marmoris autem, pumicisq; partes, coēunt non dissipate, demumq; tractatione crebra, & humoris complexu dealbescunt. Quin & dentium appressu. Siquidem sincera cedit, leuis, sine asperitate. Atramentum uero sutorium igne coarguitur. Nāp si fictile, aut lamina adulterata erugine illuminatur, & feruenti anere, aut carbombis incandescat, mutabit colorē. Atramentum sutoriū rubescat, quod usū suapte natura calorem sortitur colorem. De Aerugine scolecia. Calxxxiii.

Eruginis, quam uocant scoleacā, duo sunt genera, quæ dā fossilis est. Altera facticia. In mortario cyprii aeris dimidiā heminā aceti albi, aerisq; pistillo cupreo contecto, donec strigimenti crassitudinem imitetur. Deinde aluminis rotundi, salis fossiliū, translucentis, aut marini q; albissimi, solidi q; drachmam unam, aut certe cum nitri pari pondere terito in scle,

et fluosissimis diebus, sub fidus carniculae, donec colore arragine
um, & coagumento strigmentosum fiat. Vbi autem se in uermiculatum
lorum speciem contraxerit, recondito. Efficit, & boni coloris
reddit, si duas parteis urinæ ueteris, cum una acetii adieceris, et alia,
quæ dicta sunt, peregeris. Sunt, qui eruginem rasilem, quæ in ap-
paratu non respondit, gumi misto digerant in formas, & ita
uendant. Quod genus, ut uiosum improbabatur. Fit & quedam
ærugo ab aurificiis, mortario, et pifillo cyprii aeris, cum urina
pueri impubis, qua aurum ferruminant. Antedicta eruginum ge-
nera, isto aeri correspondent. Sed magis effectu ualent. Scien-
dum fossilem scoliam præstantissimam esse. Derasam sequi, po-
stremo loco factiam. Mordacissima tamen est, & magis adstrigens.
gens. Aurificum autem ærugo rasæ correspondet. Erugines om-
nes adstringunt, extenuant, excalfaciunt. Oculorum cicatrices
emendant. Lachrymas dient. Nomas fistunt. Vulnera ab inflam-
matione tuentur. Ulcera ex oleo, ceraq; ad acutricem perducunt.
Callos, & sordida ulcera purgant, cum melle coctæ. Callum fi-
stularum erodunt, cum ammonio, collyrii modo in eas adactæ.
Ad gingivarum autem excrescentias, et extuberationem utiles.
Magnopere extenuant generum crassitiem, cum melle illite. Ve-
rum post illitionem spongea ex aqua calida locus fouendus est.
Resina terebinthina exceptæ cum aere, et nitro lepras abigunt.
Uritur particulatum fracto, in fictili patina, flagribus prunts
superposita. Versaturq; donec se mutet, et colore subcinerescat.
Postea refrigerata reponitur. Sunt, qui cruda olla eâ urant, uti
dictum est, sed non pro rorsus eundem colorum cremata conirahit.

De Rubigine ferri. Cap.lxxviii.

Vbico ferri restringit. Sistit foeminarum pro fluvia
admodum: potuq; prestat, ne concipient. Illita ex acetato
ignibus sacris, et papularum eruptionibus, medetur.
per quam utilis ad scabicias generum, paronychia digitorum, &

DE MEDICINALI MATERIA

reduciat. Cōdylomatis prodest. Gingivis firmat Podagrās illā taleret. Alopeciaas replet. Vinū, a quā ue, in qua cāndens ferrum suū restinētum, potu cōeliacis, dyfenterias, lienosis, cholera labo- ranib[us], & dissolutis stomacho auxiliatur.

De Stercore ferri.

Cap.lxxxv.

Tercus ferri, quā sordiā uocant, eadem potest, quæ rati-
bigo, sed inefficiens. Aconito ex hydromelite potum
op̄culatur. De Plumbō eloto. Cap.lxxxvi.

Uatura plumbi sic fit in mortarium plumbēum aquā
mycēs, pistilo p[ro]umbēo terito, donec nigrēcat aqua,
& si uā modo crissēcat, aut cōeno, se reddatur. I m-
teolo d[icitur] inde colito aquāam infundes, quō fructus quidquid est
r solutum, incēm possit. Hoc factō usq[ue] dū satis habuſſe videa-
ris. Vbi confederat, priorem aquā effundens, nouamq[ue] adiciens,
ut atq[ue] niam lauato, donec nulla extet nigritas. Postea in pastil-
los cogens reponito. Quidem scobem mundi plumbi lima quæsi-
cā, mortario lapideo, pistilloq[ue] terunt, aut manib[us] cum aqua pau-
latim adiecta fricant, donec nigrēcat. Mox ubi crissēmentū pes-
simū terit, colliguit in pastillos. Nam tritum u. hementer, ceruse
simile redditur. Alii el mateſobi modicam plumbaginē aduciunt,
affirmantes ita elotum plumbum prestans esse. Potest refrige-
rare, ad tringere, obtruere, melli re, explere cava, fistere oculo-
rum fluctuēs, & ulcērum excreſcentia. Sanguinem ſupprimit.
Prodest coniaria ſedis ulcera, condylomata, & haemorrhoidas ex-
rojaceo, item ad ea, quæ ægre cicatricē ducunt. Et in totum
ſpodo effectus præbet Nisi q[uod] non obducat crustas. Integrū plu-
bum afficit, marini scorpiōns, draconisq[ue] plagiſ auxiliatur.

De Plumbō usto.

Cap.lxxxvii.

Ruitur Plumbū ſic. Super q[uod] tenuiſſimas plumbi lamī-
nas, fieri ſili nouo inditas, ſulphur imp[er]gito, additis q[uod]
turſus laminis, interiecto ſemper fuliture, uſq[ue] dum

uas expleueris, succendito. Flagrante aut̄ plumbo, ferrea rude uersato, donec pfecte redigatur in cinerem, n̄ hilq; n̄ usq; h̄ se rit. Tum demum obstructis naribus, eximito. Alioquin halitus plumbi noxius sentitur. Aut elimata scobem i olla cū sulphure urito. Alii laminas infectili crudo, ut dictū est, impenunt fornac, aut foco, & circulinentes operculū, dato exili spirem o uunt. Alii pro sulphure aerusam, aut hordeū inspergunt. Alii integras laminas imponentes, acri igne utuntur, et ruicula ferrea cōtineuent, dū in cinerem soluātur. Sed difficilis h̄mōi usū. et si uehementius uratur, contrahit spumæ argenti colorē. Magis placet nobis prima. Plumbū usū lauatur ut cādū, & reconditū. Eodem effectus habet, quos plumbum elotum, sed multo acriores.

De Recremento plumbi. Cap. lxxviii.

Erementū plumbi, quod secriam uocant optimum est densum fractu coniuncto x, aerusam plane repræsentans nihil plumbosi habens, quod ad moli calorem accedit, et utri splendorem imitatur. eadem, quae plumbum exusū, potest sed magis adstringit. Lauatur in mortarium infusa aqua, et refusa. summa aque parte quae h̄iū calorem duxit Iaq. saepius, dum recrementum alkumatur. Dein quod si bſidit creſcendum, aqua effusa, digritur in pastilleſ.

De Molibdoide lapide. Cap. lxxxix.

Olibdcides lapis à plumbi similitudine dictus. Corrent spōndentem recrēento vñ habet, & eadem modo lauatur. De Stibio. Cap. xc.

Timmī optimum, quod ſplendidum, & modo q; nitidularū emat, confractu crūſſos in terra, cui sordidi habens, frangible. quod Stibi appellariunt alii plastyptelmon, alii Larbason, alii Gynæcon, alii Chlædem. Vis eius adstringere, obſtruere, refrigerare, excreſcentia in carne cohibere, ulera ad cicatricem perducere, ferdes, & ulera

DE MEDICINALI MATERIA

oculorum expurgare. Siflit & sanguinem è cerebri membrana profluentem. Et ut in uniuersi m dicat, uis isto plumbo similis est. Priuatum ambusta ignis, in crustas erumpere non patitur, cù ad ipe recenti illitum. Crustosas exulcerationes ad cicatricem perducit, cum cera, & exigua cerusa. Torretur adipe circulum, & carbombus obrutum, donec carbunculetur adeps. Exemptumq; restringitur mulieris lacte, quæ marem peperit, aut uetere uino. Uritur etiam carbombus succensis efflatum, quod flagret. Si enim paulo magis concremetur, plumbum fit Lauatur, ut ad amia, & es. Sunt qui ut plumbi recrementum eluant.

De molibdæna, seu plumbagine.

Cap. xcii.

Olibd, na optima est flaua, argenteæ spumæ emula, mo
m dæ sp endens, cum teritur ruffa. Coela cum oleo ioci
neris colorem trahit. Vitiosa est, quæ aerem, aut colo
rem plubeum refert. Gignitur ex auro, & argento. Est etiam,
quædam fossilis, iuxta Sebastiam, & Coricū inuenta. Quo in ge
nere probatur, quæ laudosa non sit, aut recrementosa sed nitens,
& flaua. Vim habet spumæ argenti, aut recremento plumbi si
milem. Uritur, lauitur q; eodem modo, Misætur conuentissi
me medicamentis, uix liparas vocant, atq; emplastris minime mor
dentibus. Carnem recreat, et ulcera ad cicatricem pducit. Gluti
nantibus tamen medicamentis, aut abstergentibus non cōuenit.

De recremento argenti.

Cap. xcii.

Ecremennum argenti, quod scoriam vocant, aut helcys= r
ma, aut encuma, molibdæne uim habet. Quare empla
stris quæ phæas appellant, additur, ac medicamentis,
quæ cicatricem obduant, utpote cum adstringat, extrahatq;

De spuma argenti.

Cap. xcii.

Spuma argenti quedam gigantea ex harenæ, quæ molibdi
tin vocant, in fornacibus conflata, donec perfecte incan
descat. Altera ex argento. Tertia ex plumbo. Proba
tissima

tissima est attica. Secunda hispanie sis. Has sequitur, quae fit Dice archiae idest Puteolis, Baiis, in Campania, et Sicilia. Plurima enim hysce loca è flagrantibus laminis plubeis gigantur. Quae flavo colore splendet, chrysitis, appellatur, melior ceteris. Quae in Sicilia argyritis. Quae ex argento, Calabritis. Vis autem adstringere, molire, explorare ita, excrescentia in carne reprimere, ad cicatricem ducere, refrigerare, et occludere. Virtutum argenti spuma, cofractis partibus ad magnitudinem iuglandium, ita accensa follibus. Abstergitur insidens spuracia, et reconditur. Alioquin quater aceto, aut uino restinguentes, iterum urunt, et eadem prosequuntur, reponunt. Lauatur ut cadmia. Ut argyritidi nominatae, aut si desideretur, alter cador detur, ea in parteis magnitudine fabarum cofracta, chemicis atticæ mensura fistili novo superflua aqua, adiectis candiditritici quatuor sextarijs, priuatimque pugillo hordei, litoelo raro auribus uasis alligato, coquuntur, donec hordeum fractum dehiscat. Deinde circa in nouum craterem oris ampli transfunduntur. Triticum abijatur. Spuma argenti uehementer manibus affricando, aqua lauatur, aspergitaque in thebaico mortario teritur, affusa feruente aqua donec dissoluatur. Excolata aqua, iterum tota die teritur, et uestigiis infusaque calida aqua finitur. Mane colis excernitur. Alia infunditur, atque ter die excolatur. Id septe diebus fieri solet. Postea additis ad singulas minas spumæ argyritidis quintis salis fossilis drachmis, infusaque calida aqua, ter in die teritur, et addita aqua excolatur. Cumque malbuerit, calida infunditur, dum nullam prorsus salsedinem resipiat. Demum ardentissimo sole ficitur, electo prius humore, receditur. Si in minus, mina spumæ argyritidis diligenter teritur, ad dito sale fossili trito, triplicato pondere, in factum nouum coniatur. Aqua infunditur ita ut superemineat. Mouetur quotidie mane, et uestigiis, aquaque; si perfunditur, priore nequaquam effusa. Hoc fieri triginta diebus. Namque nisi moueatur, crassificari, sive in duriciem teste, post haec effusa lentiter muria in thebaico mortario spuma.

DE MEDICINALI MATERIA

ergēti teritur, cōiectaq; ī fictile aquā continens, manibus diligenter agitatur mutata subinde aqua, donec nullū falsediniis idicium præbeat. Deinde qđ ex argēti spuma cādidiū apparel, in vas aliud trāffertur, et redactū in pastillos, plūbea pyxide cōditur. Alij spumā argenti in fabarū magnitudines cōfractā, ī uētre sullo crudo ex aqua coquūt, dū uiscus eliquescat, exēptāq; cū sale pariterūt, et ut supradictū est, lauāt. Sunt, qui salis librā unā, & spumā argēti tāludē, ī sole terant, aqua cōtinue mutata, dū candor ei detur. Alia rō Sumito quantāuis argenti spumā, ubi lana canida inuolueris, fictili nouo indita aqua, cum pugillo fabarum retentiū, repurgatarūq; de coquito. Cūq; fabae disruptae fuerint, lanāq; dealbuerit, exēptā argenti spumā, & altera lana inuoluita iterū coquito, cyathū aquae, et parem fabarum modum adiūciēs. Eadē tertio, quae supra facio. In summa tā isper, dū lana iā nō inficiatur. Insup transfundēs in mortarium, ad singularis salis fessicij libras, adiūcio ostogenas spumā argenti drachmas atticas, et terito, intermittensq; natri q̄ albissimi cū aqua diuisi, drachmas. xlviij. indito. Iterū terito, donec satis cādoris cōtraxisse uideatur. Ita autē fundēs eā ex alto in fictile oris ampli, adiecta largiore aqua, ubi cōfidere desierit, colato. Viçissim eadē prosc̄gre, dū pura aqua, dulcisq; effluat, et nullā falsediniē præ se ferat. Postremo in fictile nouū trāslatā, colato sensim oī humore, soli quadraginta diebus sub cantare fidus exponito, et fictaria uititor. Elotam autē constat ad osiorū collyria prodeſſe, et ad cicatricū foeditates tollendas, ad rugosas facies, et cicatricosas, laceratasq;, et macularū plenas.

De aerusa. Cap. xciij.

Erufa fit hoc modo, infuso in urceu oris lati, aut fistula libellum q; acerrimo acetō, laminam plumbeā supra fistulis spiraculum, subiecta prius arundinea tegete, firmato superiectis q; uelaminibus, ne haluum, expiret acetū, ubi resoluta fuerit, defluensq; deciderit, humorum purum ad summa

delatum colato, crassamentumq; transfundito. Debet quoq; siccari in sole, mox trusati mola teri, alioquin tritum cibrari. Postea qd superest duri, in temues partes redigendum, cibrandumq;. Vicissim eadē tertio, quartoq; facienda. Melior, que primo cibrata est, et medicamentis oculorum assumenda. Secundum locum tenet sequens, et reliqua suo ordine. Nec defunt, qui lignea rudem, in medio vase appendant, et supra craterum plumbum imponat, ita ut acetū nō contingat, inditoq; opculo circulinente dividunt. Post dies aliquot, laxato obturamento uisunt. Cūq; refoluta materia fuerit, reliqua (ut supra diximus) exequuntur. Si autem quis in pastillos uelit digerere, aēto acris subacta dividetur in pastillos, qui in sole siccantur. Est tamen supradictum opus obviandum est. Ita n. candida, atq; efficax redditur. Quin etiam byeme paratur, uerceis supra furnos, balnea, aut fornaces ipositis. Ascendens. n. calor, idē, qd scilicet præstat. Laudatissimā fieri putat Rhodi, et Corinthi, aut Lacedemone. Proximā Puteolis. Torretur hoc modo. Flagratis igni carbonibus, fictili nouo maxime atlico, tritā cerusam imponito, et assidue uersato. Cūq; cinereū colorē traxit, eximēs refrigerato, et utitor. Est et aliud uredi genus. Trita patinē supra prunas iponitur, et ferulacea rude mouetur, donec similis sandarachē fiat. Extractaq; ad usus ministratur. Quo uero ita parata est, sandix à qbusdā dicitur. Lauatur cerusa admodum modo. Vis ei adstringere, occludere, emollire, et explere. Insuper excrescentia reprimere, et ad acutricē pducere. Misctur cerasis, et emplastris, quae lipare vocantur, pastillisq;. Est autē letalis eius potus.

De Chrysocolla.

Cap. xciv.

Hrysocolla laudatissima armeniaca, colorē porri q; simil linee reddēs. Secundū locum sibi uē dicat macedoniac, et proximum cypria. Quo in genere præfertur pura. Dā natur, q; terrā, aut calculos collegerit. Rō laudā hæc est. Tusam fusā aqua, mortario ex passa manu ad pilam uehementer fricatos.

Z 2

DE MEDICINALI MATERIA

et statim q̄ confederit, solato. Alteram infundens aquam rursum erito. Hæc uicissim prosequere, donec pura, synætraq; spectetur. Dein siccato in sole, et ad usus recondito, Quod si urere uulneris, ex ea terens, quod satis esse uidebitur, palitus supra carbones adponito, & alia factio, quæ supra diximus. Dos Chrysocolla ad purgandas acutrices. Ex crescentem carnem coerat. Adstringit, purgat, excalfacit, et modice corpus mordedo exest. Inter medicamenta intelligitur, quæ uomitiones conatant, et ne cœm inferre possunt.

De Armenio lapide. Cap. xcvi.

Rmenius lapis præfertur læuis, colore cœruleo, perq;
a æquabilis, calculo carens, et friabilis. Eadem, quæ chrysocolla præstut sed inefficiens. Quintuā usum habet
ad pillos in palpebris alendos. De Cœruleo. Cap. xcviij.

Cœrulei origo ex ærarijs metallis in Cypro. Copiosus ex harena littorali, secundū, quos dā sub cauatos.
Species maris inuenitur, quod magis probatur. Eligi debet merū. Vritur, ut chalcitis. Lauatur, ut cadmia. Vim habet reprimenter, et modice erodentem. Crustas gignt, et exuicerat.

De Indico.

Cap. xcviij.

Ndici duo genera: unum sua sponte nascitur, tanquam spuma, germinatione indicis harundinibus exiens. Alterum infectoriæ dant officiæ. Et est spuma purpurea innatans cortunis, quā detraictam artifices sicant. Optimum existimatur, quod cœrulei speciem præbet, succosum, et læue. Inter medicamenta est, quæ uelociter adstringunt, et inflamationes, tumores q; rumpunt. Purgat, & reprimet ulcera.

De Ochra.

Cap. xcix.

Chram leuissimam, & uehementer luteā eligere oportet, meram, & aliena materia uacantem, non lapidifam, friabilem, natione atticam. Vritur hæc, & lauatur admodum. Vis eius adstringere, erodere, collectiones, et

*tuberculæ dissipare. Excrecentia in carne reprimit. Causa cum
cerato explet, & articulorum tofos comminuit.*

De Cinnabari.

Cap.c.

Allucinantur, qui cinnabarin minio eandem esse existimant. Miniu enim in Hispaniis ex lapide quodam argenteæ harenæ permisso, temperari solet. Alioqui non dig noscitur. Fornacibus autem in florentissimum. flagrantissimumque corollum permutatur. In metallis uero strangulatam halitum eructat. Itaque facies incolæ uescis obuelant, ut per illas spectent, ne respirando noxium aërem attrahant. Ea pictores ad sumptuosa parietum honestamenta utuntur. Cinnabaris, quæ ex Aphriæ defertur, magno constat. Hactenus innenitur, ut uix ueris coloribus pictorum lineis satis faciat. Densum, nec dilutum colorem reddit. Quare quidam sanguinem esse draconis existimauerunt. Vnde habet cinnabaris haematite lapillo eandem, uerum efficiiore. Conuenit ad ocolorum medicamenta. Magis enim adstringit, et sanguinem cohibet. Ambustis igit, et papularum eruptionibus cerato excepta medetur.

De Argento uiuo. Cap.ci.

Argentum uiuum fit ex minio, quod abususue cinnabaris dicitur. Patinis fistilibus, imposita ferrea concha cinnabarin continente, & calice cooperata, argilla superlita, carbonibus succeditum. Siquidem deterfa fuligo, quæ calix infidet, refrigerata in argumentum uiuum coit. Quinetiam inuenitur in argentifodinarum teclis, stillatum concretum. Alij per se in metallis inuentri tradunt. Seruatur in uitreis, aut pluteis, aut stagnis, aut argenteis uasis. Siqdem aliam materiam oem exedit, et defluere facit. Potum uim pernicialem habet; suo enim podere interna est. Remedio est lac multum subinde potum, & uomitionibus rectum, aut uinum cum absinthio, aut apii decoctum, aut semen corni, aut origanum, uel hyssopum cum uino. Aurum limata scobs, idest ramentum quod tenuissimum epotum, mirabiliter est auxiliu.

Z 3

DE MEDICINALI MATERIA

De rubrica, seu minio sinopico. Cap. ciij.

In iūm sinopia am maxime probatur graue, densi m, ad
m iocineris imaginem uergens, calaylorum expers, conco
lor, in resolutione succōsum. Effoditur in Capadoccia
speluncis quibusdam, expurgatumq; desertur in Sirope n urbem
in qua uenit ut cognomentum accēpit. Vm habet exic
tatoriam, quasi inducendo obstruentem, & adstrictoriam. Qua
propter uulnerarijs emplastris, & pastillis exiccatibus, & ad
strictorijs commisceri solēt. Aluum fistit, in quo sumptum, aut
clysterē infusum. Datur iocineris uitio laborantibus.

De Rubrica fabrili. Cap. ciij.

Vbrica fabrili, ad omnia sinopide inferior est. Opti
ma ægyptia, et chartaginensis, lapidum expers, friabi
lis. Gignitur in Iberia, quæ ad occidentem spēltat,
ochra exhaustat, & degenerante in rubricam.

De Lemnia terra. Cap. ciij.

Emmia terra, cuniculoſo in ſpecu nata è Lemno in ſula
palustri loco defertur, ubi elepha, & capri no ſangu
nt permixta. Quam incole cogunt in paſtilloſ, et imagi
ne capre ſignant, Vnde et ſphragida appellauere. Vim antidotis
habet, contra pernicioſa uenena ſingularem. Pota cum uino, &
præſumpta euomi uenena cogit. Cōtra iectus morsusq; animalium,
quæ exiſtiale uirus eiaculantur, prodeſt. Antidotis familiaris. Siue
qui hac ad ſacrificia utantur. Eſt & dyfenteriae uulis.

De Atramento futorio, Cap. cv.

Tramentum futorium genere quidē unum, & idem
est, molle, et concretū. Sed in ſpecie differentias treis
habet. Vnum namq; humoribus ſillatim in cuniculos
quosdam colatis, concreſat. quare alij, qui cypria metalla perſi
ciunt, ſtalaftis appellatur, Petrefiū ipſius puerion uocat, alij
ſtalafticon, idest ſillaticū, alij peſton, Eḡhilon, Aſacon, Len

choton. Alterum simplici ratione fit in speluncis. Postea trāsfusum in excavatos scrobes, concrementum capessit. Quod pectō, id est concreticū, proprie nominatur. Tertium dicitur coctile, & in Hispania fieri solet. Sed inutile, ac inualidissimum esse constat. Ratio parandi hæc est. A qua madefactum decoquunt, mox in pisanas transfundunt, et residere patiuntur. Hoc certis diebus coalescat, in cōplureis formulas digestum, tesserarum specie redentes, quæ racematis inter se cohærescant. Optimū esse creditur, cæruleum, graue, concretum, translucens. Cuiusmodi stillatum est. Ab alijs lachoton nominatum. Proximū concreticū. Coctile uero ad infectus, et denigrationes, aptius cæteris esse cōperatum est. Sed ad medicinæ usum inualidius esse, experimenta docet. Valeat adstringere, calfacere, & crustas inducere. Latas uenris tinea necat drachmæ pondere deuoratum, aut cū melle linctū. Vomitus ciet. Aduersus hausta fungorū uenena, ex aqua potum auxiliatur. Purgat caput aqua dilutum, & in uellere naribus in stillatum. Vritur ut paulopost in mentione chalcitis ostendimus.

De Chalcite.

Cap.cvi.

Halcitis præfertur similis æri, friabilis, nec lapidosa, nec inueterata, intercaſantibus oblongis uenris, ſplen dentibusq;. Huic abſterſoria uis inest exalſaciens, et crustas ulceribus obducens. Pargat, quæ oculis, et eorundē angulis hærent. Ad ignem faciū, et ulcera, quæ ſerpunt, efficax est. Sanguinem è uulua, & naribus erupenit, cum ſucco porri ſiſtit. Carunculam gingivis enatam, depaſcētia ulcera, tonillarūq;, eius farina compefat. Uſta, et cum melle trita oculorum medicamen, tis longe uilioſ redditur. Callum genarum, & ſabridam abſumit, abſtergitq;. Fistulas tollit collyrij modo, in casas adualla.

De Psorico.

Cap.cvii.

f It ex ea medicamentū, quod psoricon uocant, dualis chalcitis partibus, cū una cadiſis additis, & ex cito

DE MEDICINALI MATERIA

tritis. Oportet autem in fictili. obtruere firmo, diebus quadraginta per canicula ardores, sic enim fit acrius. Idē, quod chalcitis pōt. Alii pares utriusq; portiones in uino terunt. Virtutis chalcitis fictili nouo, iuvis carbonibus supposito. Modus aut uscionis in humidioribus est, dum ipsa chalcitis bullas excitare desierit, & per feste inaruerit. In reliquis uero, dum mutata in floridum colorem fuerit, & sanguineum, aut miniatum colorem contraxerit. Tum demum eximenda est. Insidens autem spurcicia flatu expellenda, mox reponenda. Torretur etiamnum per flatis carbonibus, usq; dum luteo colore pallescat: aut fictili subditis candardibus pruis, subinde uersata, donec conflagret, & colorem mutet.

De Misy.

Cap. cviii.

I sy assūnendū natione cyprium, auri simile, durum; m quod friando auri colorem imitatur, & stellæ modo sp'endet. Vim habet & uscionem cum chalcide eadem, citra psoria compositionem, excessu, defectuq; differens. Egyptium autem cæteris prestat, ut pote quod efficacius habeatur, sed ad ocularia medicamenta multo supradicto inferius.

De Melanteria.

Cap. cix.

Elanteria geminæ est originis, quæ dā in fauabur, casiculorū, quibus æs eruitur, salis modo concrescat. Alia uero in summa facie supradictorum locorū coit, quæ terrena est. Quinetia inuenitur in Cilicia, & aliis quibusdā regionibus, fossiles quædā. Prestat, quæ sulphuris colorē trahit, lœuis pura, & quabilis, et quæ cōtractu aquæ cōfestim nigrescat. Vim austicā obtinet misy simile.

De Sory.

Cap. cx.

Ory existimarunt aliqui melateria esse, aberrates. Si fī quid sui generis est sory, ei non absimile. Verū sory uirus inest graue, & nauſea mouens. Inuenitur et in Egypto, et aliis quibusdā regionibus ut in Libya, hispana, et Cypro. Præfertur ægyptiū, quodq; friali nigrius apparel spongida

Sum suppingue, insuper adstringens, & olfactu, deuorationeque, magnū virūs oleis, ita ut stomachus in uomitione effundetur. Quod aut fratum sanctillas misyos modo non emitit. et alterius genetris esse, et invalidū censendū est. Vim, et uisionē siccō prædētis similem habet. Dolori dentium, cauernis inditum medetur. Labates firmat dentes. Ischiadias ex uino infusum auxiliatur. Illitum cum aqua uaros extinguit. Medicamentis ammisctur, quæ capillos de nigrant. Hæc aut fere omnia, quæ ustionē experta non sint, per uultus ualidiora esse existimantur, præter salē, et urinā fecem, nitrū, calcem, et consimilia quæ cruda remissiora sint. Combusta enim uiribus efficaciora redduntur. De Diphryge. Cap cxi.

Iphrygis tria genera esse creduntur. quoddam enim metallicum est, quod in Cypro scela gignitur. Luto sum namq; defertur, exluto, cuiusdam ubi regiorū, posse delatum, sole siccatur, mox circumpositis farmentis uritur. diphryges ideo uocatum est, q; et à sole, & à farmentis uratur, arescat, et ferme torreatur. Alterum perficit aeris, quasi si bſidens fex est. Siquidem post frigidæ aquæ offusionem, ut supra retulimus, cum de flore aeris differeremus, si blato ære fornacum una parte cohærens id genus inuenitur, et adustione, et gustu aeris habens. Tertiū sic fit. Lapidē pyriten, ut calcem cremant, in ambris olibrio diebus, cumq; col. rem rubricæ contraxerit, eximenter recordunt. Quidam tradunt ex sola materia lapidem aeris gignente fieri, quoties in dictis areis effata, et in scrobes translatā peruratur. Tunc enim ambientē scrobis locum compræhendit, et exemptis lapidibus æquale nihil inuenitur. Præsertur, quod sapore aeris reddit, rubiginosum, adstringens, et hinc quam uehementer exiccans. Quod sibi exusta ochra nō uēdit, quæ cremata diphrygis uice uenit. Vis eius adstringere, ppurgare, excrescentia consumere, ulera serpētia, et quæ cacoēthe uocat, ad cicatricē pēducere. Suppuratio[n]es terebinthina, aut cerato exceptū substitut.

DE MEDICINALI MATERIA

De Auripigmento.

Cap. cxii.

Vripigmentum in eisdem metallis, quibus sandara-
cha, gignitur. Optimū existimatur crustosum, aureo
colore micans, nulli materiae primitum, fissile. Quale
mystæ et helesponto nascatur. Huius duo genera fluxerunt. Vnū
supradictū est. Alterū glandis effigie, pallidum, et colore sandar-
acham imitans, glebosum. Ex ponto et cappadocia defertur. Se-
cundū locum tenet, has nactū dotes. Torretur in testa noua ut
uis carbonibus subiectis. Assiduoq; uersatur, donec igne fla-
gret, & mutet colorem Deinde refrigeratum, tritumq; recons-
titur. Vim habet adstrictoriam & erodentem. Crustas cum
uehementi punctione excitat. Reprimit que exrescant, & ca-
pillos euellit. De Sandracha. Cap. cxiii.

Andracha probatur ruffa, & aliena materia uacans,
frabilis, cinnabaris colore, sulphuris uirui redolens.

Dos eadē et usilio, que auripigmento. Explet alopecia, resina excepta. Scabros ungues eximūt. Cōtra phryriasis ex ace-
to efficax est. Tubercula cum adipi discast. Prodest ad narium
orisq; ulcera, & cæteras papularum eruptiones cum rosaceo. Itē
condylomata. Datur ex mulso purulenta extussientibus. Sufficit
quocq; cum resina, aduersus ueterem tussim, rapto p fistulam nido-
re. Vocem expedit, cum melle delinēta. Suspiriosis cum resina
in catapotio, optime datur. De alumine. Cap. cxiii.

Mne aluminis genus fere in ægypto, et eisdem metal-
lis inuenitur. Est enim, sassile quoddā, quasi flos su-
dor ue electricus terræ. Gignitur et in aliis quibusdā lo-
cis, in melo, in macedonia, in Lipparis, Sardoma, Hierapolis Phry-
gia, Aphrica, armenia, et plerisq; alv regi. mbris, rubricæ modo.
Plurimæ eius species, uerū ad medeni usum, sassile, rotundū &
liquidum excuntur. Optimū est sassile, presertim recens, & indi-
diffimū, gustu perq; adstringens. Calororum expers, nec glebu-

loſe aut affulſe compactum, ſed figillatim in capillamenta quædam carneſcentia dehincens, quale eft quod trichitis quaſi capilare nonnatur in ægypto natū. Reperitur quoq; lapis huic aliis minis perſimilis, qui gulfus iudicio dignosatur, p non adſtringat. Damnatur in rotundi genere, quod menu conſuetu eft. Sed ex figura depræhenditur. Aſſumendum aut ſuage te natura rotundum, bullis turgens, albo proprius, atq; ualidum adſtringens. Præterea nonnihil palloris cum quadā pīr quedam pīr ſe ferens, ſine hareris, friabile, natione ægyptiū, aut ex iſula melo. Liquidi probatio, ut fit lymphidum laetēum, & quele, et ſempſucco madens, fine lapidibus, atq; quēdā caloris igniculum expirans. Vim habet, exalſaciendi ſtringendi, ſanandi, & expurgandi, quæ adligimē pupullis oculorum offendunt. Genarum carnem, cæterasq; excreſcentias extenuant. Scissile rotundo efficiens intelligitur. Vri et torrei chalatidis modo debent. Putrefientia ulcera cōpeſcunt. Sanguinis fluctiones inhibent. Gingivis humore prægnantes comprimunt. Motus dētium cum aceto et melle firmat. Profunt cum melle ulceribus oris, eruptionibus papularum, et fluctibus aurum, cum sanguinalis herbae ſucco. Lepris Conueriunt cum brachio foliis aut melle cocta. Itē pruritui et ungium ſabriſis, pte rigius & permombis, aſperfa cum aqua. Valent cum aceto ſecundum galla, pari ponere cremata, ad phagedænas ulcerum, et armis ſalis duabus partibus, ad uitia quæ paſcant. Furfures cum eruuntur, & pice illita abſtrergunt. Ad ledes pediculos, ambuſta, a m aqua illita auxilio ſunt. Contra tumores, & graue alarum, inguinum q; virus, illiniuntur. Ex melo autem adueſtum mulieribus præſtat ne concipient, ante coitum ori uulu& inditum. Partus quoq; ex trahit. Gingivis ſi caro excreuit, uua, ac tonfillis accommodantur. Auribus & uerendis cum melle illinitur.

De Sulphure.

Cap. cxv.

ſ

Ulphur optimum exſtimatur uilum, quod apyron

DE MEDICINALI MATERIA

uocant, mitedula modo splédidum, perlucens, minime lapidosum. Probatur in genere sulphuris ignem non experti, quod uiret, ac præpingue spectatnr. Plurimum in melo & lipara gignitur. Supradictum sulphur calfacit, dissecit, & celeriter concoquit. prodest tussibus, suspriosis purulente extussientibus, in ovo sum ptum aut suffitum. Præterea partus, usti nido extrahit. Liche nas sabros ungues, cum resina terebinthina mistum, aufert. Cū aeto autem illitum ad lepros efficiat est. Vitiliges tollit. Scorpionis icthibus addita resina medetur. Cum aeto uero, draconis marini scorpionisq; plaga sanat. Pruritus toto corpore erumpentes cum nitro detersum sedat. Regium morbum emendat, in sparsum fronti cochlearis mensura, aut in sorbili ovo sumptum. Facit ad grauedinem, & destillationes. Sudores quoq; conspera sum inhibet. Podagricas cum aqua & nitro illitum, conduct. Gra uitatem auditus, suffiti nido raptim per fistulam haustio sanat. Lethargicos suffitu excitat erumpentem unde auncq; sanguinem fistul. Fractis auribus cum uino & myrrha illitum medetur.

De Pumice.

Cap.cxvi.

Vnias probatio, ut magnopere leuis spongiosus, teri facilis, nec harenosus, iuem fragilis, et candidus. Crema tur flagrantissimis carbombis obruium, et ubi candue rit, extractus, uino restinguitur odorato. Iterumq; incensus extinguitur, & tertia ustione exēpius & per se refrigeratus, ad usus conditur. Vis eius adstringere, gingivam abstergere. Purget cum calfactione, quæ caliginē pupillis offundunt. Explet ulcera et ad acaricem pāuat. Excrecentia cohibet. Fit ex farina eius dentifricium. Corpori cruslam obducit. Auellandis capillis aptus. Theophrasius auror est, si quisq; in bullientem ursem viru pumicem iniecerit, ferorem statim sedari.

De Sale.

Cap.cxvii.

Alfossilis efficacior est, communiter si est candidus, calulis uacans, & perspicuus densus, & quali cōfage

Peculiariter ammoniacum generē laudatur, si modo findi facile possit, rectisq; segminibus deduci. In marino sale eligendus est candidus, equalis. Probatissimus in cypro sit et salamine cypri, & megaris, in Sicilia & Aphrica. Sed inter dicta salis genera lacustris præfertur, sed multo ualidissimus est phrygius, nomine tapeus aut tritaeus aut genaeus. Salis natura. In cōmune per q̄ utilis est. Adstringit, abstergit, expurgat, dissipat, reprimit, extenuat et crustas inducit, sed hoc interest, q̄ alius alio sit præstans tior. Quin & a putredine vindicat. Ammisctetur medicamentis psor as abstergentibus. Ex crescentia in oculis reprimit, & pterygia consumit. Cæterasq; carnis extuberationes tollit. Clysteribus infunditur. Discutit lassitudines ex oleo illitus. Contra hydropticorum tumores auxiliatur. Dolores in saccis fotu mitigat. Et pruritus sedat, ex oleo et aceto infictus, donec ad ignem sudet. Item lichenas, lepras & psor asq;. Anginam ex melle, aceto, et oleo illitus leuat. Tonillis uueq; cum melle tostus, ulceribus in ore naturalibus, gingivis quas humor uexat, et phagedænis ulcerum cum polenta crematus illinitur. Aduersus scorpionū ictus cū lini semine. Contra serpentium morsus cum origano, melle, hyssopo. Aduersus cerae ten cum pice aut cedria aut melle auxiliatur. Contra scolopendræ morsus cum melle et aceto. Aduersus uestrarum ictus, et crabrones, albidasq; capitis pulsulas, thymos, & tuberculæ cū seu uulino Furunculos cū uua passa, aut suillo adipe, aut melle discutit. Testiculū tumores cū origano et fermento maturius concoquit. Crocodilorū morsibus auxiliatur, tritus in linteolo et in tintillis aceto, ita ut uinculis loca constringantur. Prodest ad bestiarum morsus fugillationes in facie, ex melle. Contra haustulum opium & fungos, cum aceto, malso bibitur. Luxatis imponitur cum farina & melle. Ambustis igni cum oleo impositis pulsulas erumpere non patitur. Podagrīcīs itidem imponitur, & au- riū doloribus cum aceto. Ignes sacros et ulera que serpunt cum

DE MEDICINALI MATERIA

acetum aut hyssopo illius fistule. Virtutis fistula, diligenter operatus, cōditus q; prundi, usq; dum effervescat. Ali; qui fossile si, bacto pol. line, oblinquunt et carbonibus subiacunt, usq; dum pollen exuratur, Solet & sal eis eodem modo uriri. Sed aqua semel ablunur & siccatus in olla coopterā mittitur, subdito igne, mouetur q; donec iam non exiliat.

De Spuma salis. Cap. cxviii

Allos achne spumosi salis ramentum, in exilibus perbris inuentum, cui uis eadem quæ sali.

De Muria. Cap. cxix

Vria effectus salis praebet. Abstergitq; Dysentericas infunditur, eti m si nome intestina corripit. Isch adicis ueteribus ad fokus, aquæ marinae usum praefiat.

De Flore salis. Cap. cxx.

Los salis flumine nilo defluit. Lacubus tamē quibusdam innata. Assumendus qui crocei coloris est, odore ingratu, ceu gari. Interdum longe magis viru oleo, gustuq; mordacior, & pinguiter latus. Fuscus autem rubricat, aut scrupulosus, improbat, Præterea syncerus non nisi oleo resoluirur. Adulteratus nonnulla ex parte, etiam aqua diluente fluctuum colorem. At ulœra quæ cicatriche vocantur, & phagedænas, genitalium normas, & purulentas aureis, efficax est. Oculorum hebetudines, cicatrices, albugine s̄q; tollit. Emplastris unguentisq; coloris causa, ut rosaceo, miscetur. Sudorem cit. Aluum urabat in uino aut aqua sumptus. Stomachum male habet. Additur acropis, & sanguinis, quæ albandi capilli gratia componuntur, Et in uniuersum aeris est, & fermentis naturæ ut sal.

De Nitro. Cap. cxxi.

Ræfertur nurum leue, roseo, colore, aut candido, in formam debisce. is, permnde quasi spongiosum quiddam.

Quale ex illyrico afferiur, a buniorum ciuitate, Hydrops transfert qui alicubi concreuerunt.

De spuma nitri. Cap. cx xii.

Spuma nitri optima esse putatur, leuissima glebosa friabilis, colore pene purpureo, aut spumosa, & mordens.

qualis ex philadelphia lydie defestur. Secunda est ægyptia. Quin & in magnesia cariae gignitur, Vim & ustionem salis habet, tam nitrum q̄ spuma eius. Præterea nitrum tormina sedat si tritum cum cumino bibatur, in hydromelie, aut sapa; aut aliquibus quæ inflationes discutere possint, uti ruta uel anetho. Febribus circuitu redeunribus illimitur, ante si spectam accessionem. Miscetur emplastris, que extrahunt, & discutiunt, extirpant, et lepras abstergent. Cū aqua autem calida aut uino infusa inflationes, purulencias aureis. et sonitus earūdem sanat. Sordes expurgat, cū aceto instillata. Canū morsibus ex asinino adipe ut suillo medetur. Resinæ admista furunculos aperit. aquæ inter autem cum fico illimitur opifhotonisq; iam remissioribus et luxatis cum cærato. In resolutione lingue, pani cōmode permisctur. Alij qui supradicta carbonibus urūt subiecta prius testa noua, donec incandescent. De Fecœ. Cap. cxxiii.

Ligenda fex maxime a uino ueteri, italico, si minus ab aio consimili. Fex acetii viribus longe acrior est.

Crematur ut alaconiū ante diligenter siccata. Sunt quæ noua testa igni argo, urant, usq; dū penitus incandescat. Alii uis carbonibus fecas glebam obruunt, et idē opus prosequuntur. Experimentum est legitimè ustionis, ut acrio nitore malbefcat, linguamq; tactu urere uideatur. Eadem urendæ fecis acetii ratio. Vis ei supramodū urens, et abstergens. Ulcera ad cicatricem perducit. Vehementer exest siccataq;. Sed recenti utendum est quonia acriter examinatur, averta, & nullo uase condita. Lavatur ut Pompholyx. quæ ustionem experta non est, sumcre & per se se, & cum myrto cohibet. Ventris stomachiq; fluctiones illata fistit. Muliebre profluuium, imo uentri aut genitalius im-

DE MEDICINALI MATERIA

posita, mirat. Panos si utit, nōdum exulceratos, et tuberculata.
Turgentes māmas, suiq; lactis ipatiētes, cū acetopuncta extinguit.
Cū resina uero ambusta, et scabros ungues aufert. Addito
lentisano oleo illua nocte tota, ruffat apillū. Electa oculorum
medicamentis ut spodos adjuvatur. Cicatrices, et eorum caligines
eadem abſt rgit.

De Calce. Cap.cxxiiij.

Alx hoc modo fu. Marinorum buccinorum testas igne
condito aut feruenti clibano nocte demittito, postera die,
si candidissima fuerit, extrahito. Si in alterum urito,
usq; dum uehementer malbuerit. Dein ubi in aquam frigidam im-
mersa fuerit, in fistile nouum coniato, et exacte pānis operies,
nocte unā conjuſcere fintio. Mane eā extrahens, si ad intenū
finem pducta est, recondito. Et ē glebis lapidū crematis, nec
non ē uili marmore. quæ cæteris præfertur. Vis oī calci in cōmu-
ne iugaea mordēs, adurens, et crustas inducens. quibus dā alijs im-
mista ut adipi, oleo, concoquendi uim assumit, et dissipat Vlæra
ad cicatricem pduct. Efficiator exsiccatur recens, nec aspersa
aquis. De Gypso Cap.cxxv.

Ypsum uī habet adſtrigendi, obſtruendi. Sanguinis,
eruptioneſ, ſudoresq; cohabet. Sed potum strangulat
quodam ſuffocationis modo.

De Sarmentao anere Cap.cixxvi.

Ar nentorū antis urendi uim habet. Cū axungia aut,
uel aceto illitus, fractis neruis, articulorū et illisionibus,
et neruorū nodis prodest. Cū nitro, et aceto excrescen-
tia carnis in ſcoro reprimit. Serpentium, canūq; morsibus illitus
ex aceto medetur. Crustas obducentibus medicamentis ammifſe
tur. Et ex eo lixiū contra præcipitationes, et fungorū uenena,
qm aceto, ſale, et melle. De Alcyonio. Cap.cxxvij.

Lcyony quinq; eſſe genera cōpertum eſt. Vnū enim
ſpissū, acerbi ſaporis ſpongiosa facie. Item tetri odoris,
ponderofum.

ponderosum, & pisæm olens, quod plerumq; in litoribus inueniatur. Alterum pinnulæ oculorum, aut spongiae simile fistulosum & leue, odorem algæ referens. Tertium uermiculi forma, & colore, magis purpureum, quod milesium vocat, quarum succadis uelleribus non dissimile, spongiosum, leue. Quintum figura fungi, sine odore, asperū, pars interna quodammodo pumicosum, foris leue, acre. Quod plurimum in propontide iuxta insulam Besbi= con appellatam gignitur. Patrio nomine halos achnen vocane. Duo priora, in feminarum smegmata assumuntur. Contra lentigines, laepræs, uiciliges, nigricas, & maculas in facie reliquoq; corpore. Tertium ijs, qui diffiali urina uexantur, aut harcimulas in uescis colligunt, idoneum est. Item remibus affectis, aquæ inter auem, lieni. Vslum autem, ex uino illitum clopecias replet. Post stremum dealbandis dentibus aptum est. In alia abstersoria, psi= lothraq; assumuntur cum sale mastum. Si quisquam alcyonium cremare uelit, in crudum fistile mittat, & oblinens uasis spiracu= lum luto, ita fornaci mandet, & cum figlinum percoquetur, extra hens ad usus recundat. Lauatur, ut cadmia.

De Adarche.

Cap. cxxviiij.

f It in Cappadocia, quod adarches appellatur. Est ana= tem concreta saliflago, humidis, & palustribus locis siccitate emergens, & harundinibus, ac herbis agglu= tinata, colore flori lapidis astrialia similis, & omni forma mellii al= cyonio, & aliquantum atuo proxima, tanq; lauistre alcyonium esset. Ad euellendas laepræs, lentigines, lichenas, & uitia cutis in facie, accommodatur, & in summa uis ei acris. Humorem euocat, qui in aliqua parte concrevit, & ischiadicis prodest.

De Spongijs.

Cap. cxxix.

è Spongijs alias mares appellauere, temui fistula, spis= fas; quarum duriores tragos nominarunt, Feminas aut, que contrarias dotes habent. Vruntur eæ, ut alcyoniu=

AA

DE MEDICINALI MATERIA

Recentes sine pinguedine ulcerariæ sunt, & tumores reprimitur. Recentia uina nera ex aqua, posca'ue conglutinant. Veteres sinus ex decotto melle iungunt. Vetus'æ aut inutiles. Aride, & ligae elmo, si penicilli modo adigantur, oclusa ulcera, callosq; laxant. Recentes, et uacuæ sensilia ulcera, & que fluctione laborant, aut cum casu excedunt, venipoftru siccant. Sanguinis profluuium fistunt. Crematarum ciris ex aceto, aridæ lippiditudini asxiliatur; & ubi quid abstergere, aut adstringere opus est. Utius, in oculorum medicamentis laxare cinerem. Omnium cavis cum pice cremataru, profluente sanguinem fistit. Candidæ cura sunt, è molissimis recentis pæstus immitè salis spuma, que peris coheret, insolantur inuersæ, hoc est parte canua sursum spectante, & qua adhaesere, deorsum. Si uero aestuua serenitate ad lunam steruantur, perfusæ salis spuma, aut maris aqua, maximum candorem referent.

De Corallio.

Cap. cxxx.

Orallium, qd aliqui lichodendron appellantur, marinum esse fruticē constat, qui uno extractus duratur statim, atq; emerget, tanq; offuso aëre protinus cōcrecat.

Plurimum inuenitur Syracusis, in promotorio, cui Pachyno nomē est. Laudatissimum rubens, colore hastulæ regior, aut sandyas meri, nec securi terenti facie cedens, & quibili usquequaq; cōcremento, rursus algæ, aut fuci marinæ odore, qd ramosissimum, annamomiæ mulū, formafrutias. Quod autem in lapidis duriam coit, scrupulosum, inane, et lacunosum, uiuofsum existimatur. Adstringit, & mediocriter refrigerat. Excrecentia coerat. Oculorū cicatrices abstergit. Ulcerū canua, & cicatrices explet. Contra sanguinis refectiones magnopere efficax ē. Virtus difficultati auxiliatur. Quin et potū ex aqua liene absunt.

De Antipathe. Cap. cxxxi.

Vad antipathes uocant, corallium esse arbitrantur
q specie tantum distans. Est autem colore nigro, arboreo figura, ramosum magis. Virtus supradicti habet.

De phrygio lapide. Cap.cxxxij.

Hrygius lapis, quo infectores in Phrygia tituntur, à
qua nomen accepit. Nasatur in Cappadocia. Opti-
mus h. betur pallidus, modice grauis, inaequali com-
page corporis, intercedentibus albis segmentis, ut in acidmia. Vir-
tutur autem uino optimo perfusus, uinisq; carbonibus obrutus per-
flatur assidue follibus, donec mutato colore ruffescat. Rursus eo
dem uino restinguitur. Hoc iterum, & tertio faciendum. Atien-
dendum tamen, ne minutim confringatur, & in fuliginem eu-
nescat. Vis crudo, usq; adstrictoria, expurgans. Ulceribus cru-
stas quadaternus induat. Ambulis cum cerato medetur. Laua-
tur ut acidmia. De Afio lapide. Cap.cxxxiij.

Sius lapis assumi debet pumicosis, leuis, fungosus, ite-
• friabilis, saffiles uenas melini coloris ad imum actas
habens. Eius flos, salsugo subflava est, summo lapide
insidens, compage tenui, colore in aliquibus albo, in alijs pumici
simili ad luteum uergente. Admotus lingue aliquantum mor-
det. Vim habet uterq; adstrictoriam, & modice erodentem, Am-
missus liquidæ pici, aut terebinthinae, tubercula discutit. Longe
validior flos existimat. Cæterum siccatus flos, uetera ulcera,
& cicatrici repugnativa sanat. Excrecentia cohibet. Tetra ulcera,
& fungis similia, cù melle expurgat. Ulcerū caua explet, depa-
scientiaq; cù cerato fistit. Fit cataplasma ex eo podagrī, misto fa-
bæ lometo, et lienosis ex acetō, et calce. Prodest phthisicas linctu.
Podagri iuuantur pedibus in sclio ex eo lapide excavato indi-
cis. Fiant quoq; loculi, qui corpora erodunt, et luxuriantē carnē, et
corporū crassitiā absunt, uice nitri in balneo. Si lauare libet,
acidmiae modo lauatur. De Pyrite lapide. Cap.cxxxvij.

Yrites lapidis genus est, à quo & s extrahitur. Eligi debet
• eris similitudine, facile scintillas ædes. Virtutur sic. Melle
irrigatus molli pruna continuo flatur follibus, donec

DE MEDICINALI MATERIA

ruffescat. Alii in carbones igni candentes, lapidem melle perfusum deyciunt. *C* ubi ad fuluum colorem uergere cœperit, extraheunt, efflatoq; cinere, rursus madefactum cremant, donec aequali tenore assiccatus friabilis reddatur. Si quidē sœpe facies simma solum uritur. Ita crematus, siccatus q; recōditur. Si eloto opus sit, lauqri debet ut crudia. Tam crudi, q; usq; uis est, exalſacere, abſtergere, offufam oculis caliginem expurgare, duricias concoquere, *C* concitas discutere. Resina exceptius excrescentia in carne cohbet, sed calorem quendam, *C* adſtrictionem parit. Ita uſtum nonnulli diphryges appellant.

De Hæmatite lapide.

Cap. cxxxv.

Aematites optimus habetur friabilis, puro colore niger durus in ſe, *C* æqualis, nulla ſorde ammifita, nulloq; zonarum diſcurſu. Vim habet adſtrigentem, et exalſatoriam aliquantum. Oculorū cicatrices, et ſabriacū cum melle purgat. Cū lacte aut muliebri, lippitudinī, collisioribus, *C* oculis cruore ſuffuſis conuenit. Bibitur contra difficultatem urinæ, et fluctiones mulierū in uino, *C* ab yis, qui ſanguinem reiecerunt, cum ſucco purici mali. Fiunt ex eo cotes, et collyria oculo rū uitijſ apta. Vritur ut phrygius, uino tantū ſubtracto. Modus uſtiorum est, ut modice leuis fiat, *C* bullis quibusdā inturget. Sunt, qui hæmatiten ita adulterant, densam glebam, rotundamq; ſchisti lapidis, cuiusmodi ſunt, quæ radices uocantur, uafe figint operis, quod feruentem cinerē contineat, condunt paucāq; interie et a mora eximunt, experiuntur q; ſi trita ad certem hæmatitē colorē reddat, q; ſi ita res ſe habet: reponunt, ſin minus, iterū obruant, *C* ſubinde conſpicientes periculum faciunt. Si quidē in aene diu demiffus colore mutato diſſipatur Coarguitur male confititus, ſaffilibus uenis. Quippe in rectos uenarū diſcurſus refringitur, *C* longe ſeaus ſe in colore habet: Namq; floridum reddit. Hæmatites uero ſanguineum, atq; cinnabarum imitantē. Inueni-

etur in sinopico minio. Fit et è magnete lapide, uehementer animo
busto, in Egypto sponte naturæ cum metallis enascitur.

De Schisto lapide. Cap.cxxxvi.

*S*chistos lapis in Iberia Hispaniae contermina gignitur. Probatur maxime, quæ croci colorem æmulatur friabilis, suapte natura fissilis, concremento, et serie cohaerenti uenarū, ammoniaco sali similis. Vim exhibet hæmatitæ sed ad oīa infirmiore. Quim et causa replet mulierilacte perfusus. Ad procidentia, rupia, itē genarū crassitię, et uas oculorū, magnopere efficax est. De Gagate lapide. Cap.cxxxvij.

*i*n Gagatarum lapidum genere, præferendus qui celeriter acceditur, & odorem bitumintis reddit. Niger est communis ex parte, squallidus, crusfus, perq[ue] leuis. Vis ei molliendi, & d'scutiendi. Deprehendit scutiam merbum suffitum, recreatq[ue] uulucæ strangulationes. Fugat serpentes midore. Podagrías medicamentibus, & acopis additur. In Cislicia nasa solet, qua influens. amnis in mare effunditur, proxime oppidum, quod Plagiopolis dicitur. Vocatur autem & laus, & annis Gagas, in cuius fauibus ij lapides inueniuntur.

De lapide Thracia. Cap.cxxxvij.

*I*Apis thracias dictus, nascitur in flumine quodam scythicæ, cui Ponto nomen est. Vis ei gagatæ. Traditur aqua accendi, et oleo restinguendi: quod in bitumine accidit. De Magnete lapide. Cap.cxxxix.

*m*agnes lapis optimus est, qui ferrum facile trahit, colore ad ceruleum uergente, nec admodum grauis. Datur cum aqua multa, trium obolorum pondere, ut crassos humores eliciat. Sunt, qui magnetem crematum pro hæmatite uendant.

De Arabo lapide. Cap.cxl

*A*rabs lapis elephanti maculæ similis. Is tritus illius hænorohidas excitat, eius antis dentifricio optimus.

DE MEDICINALI MATERIA

De Galactite. Cap. cxli.

g Alactites appellatur, quod lactum reddat. Cinereitatem
men est coloris, ac gustu dulcis. Ad oculorum fluctio-
nes conuententer illuditur. Oportet autem in aqua tri-
pyxide plumbea recordere propter vim glutini, quod obhaeret.

De Melite. Cap. cxliij.

m Elitis somnia galatiz similis. Hoc eantum interest, quod
duliorē succū remittit. Eiusdē ut galactites effectus.

De Morochito lapide. Cap. cxliij.

m Orochitus lapis, quem aliqui galaxiam, aut leucogra-
phidū vocauerunt, in Agypto nascitur, quo utpote mol-
li, & facile liquefcente, lunteones dealbandis uestibus
utuntur. Spiracula corporis obstruere uidetur, conueniens ijs, qui
sanguinem expuunt, cæliacas, & uesticæ doloribus; cum aqua po-
tus. Itidem fluctiōibus uulnæ, impositus uelleri. Mollibus oculo-
rum collyrijs miscetur: explet enim causa, atq; delachrymationes
sistit. Idem cerato exceptus, ulcera, quæ fiunt in teneris partibus
corporis, ad cicatricem perducit.

De Alabastrite lapide. Cap. cxliij.

• Labastrites vocatus onyx, crematus; resina autem piac
assumpta duricias discutit. Stomachi dolores cum ce-
rato leuat. Gingivias comprimit.

De Thyite lapillo. Cap. cxlv.

Apis nomine Thyites, in Agyptia gignat, si buiris.
di colore iaspidem imitatus. Liquescens tamen lacteū
succū reddit. Vehementer mordet. Tenebras, quæ pu-
pillis obuersantur, expurgat. De Iudaico lapide. Cap. cxlii.

i Vdaicus lapis in Iudea nascatur glandis effigie, can-
didus, scita admodum configuratione, discurrentibus
lineis quasi industria detornatis. Solutus nullam qua-
litatem manifestam gustui representat. Potest ciceris magnius

dime tritus ad cōtem, ut collyrium, cum calidæ aquæ cyathis tribus, potu difficultati urinæ auxiliari, & calulos in uestis comminere. De Amianto. Cap.cxlviij.

Miantus lapis in Cypro nascitur, scisso alumini similis, quo ut pote flexili pannos tantum ostētationis gratia texunt, qui ad ignes coniecti ardent quidem, sed flammis inueneti splendidiores exēunt.

De Sapphiro. Cap.cxlviij.

Apphirus lapis, per cassis à scorpione polu, prodeſſe existimatur. Cōtra intestinas exulcerationes bibitur. Excreſcentia in oculis, unasq; & pustulas inhibet, eruptas membranas cogit. De Memphite. Cap.cxlxiij.

Emphites in Aegypto iuxta Memphim inuenitur, calorū magnitudine, uerſicolor. Tradunt trito, et illito, que ureda, aut secunda sunt, ſine piculo obſtupefac reuicta ut nō ſentiant cruciatū. De Selenite lapide. Cap.cl.

Elenites lapis, quem aliqui aphroſelenon appellant; ſequoniam noctu plenus, crescente luna reperiatur: nascitur in Arabia, candidus, translucens, leuis. Huius ramenta comitalibus in potu dari iubent. Eo ad amuleta mulieres utuntur. Arbores ad alligato eodem frugiferæ redduntur.

De Iaspide lapide. Cap.cli.

Aspidum quædam ſmaragdum imitatur, alia chryſtallū, ſimilis pituitæ alia nō diſſimilis aéri, ob id uocatur aéri Zufa. Aliæ ueluti fumo infecta, quæ copnitas ex argumento uocatur. Quædā lineis albis, & reſplendentibus præangitur, affyrios appellata. Alia therebinthina ſimilis, quæ terebinthi Zufa dicitur. Alia colore culaida gemmam emulatur. Omnes amuleta eſſe traduntur, & accelerare partum fœmoribus appenſae. De Aëtite lapide. Cap.clj.

Aëtites lapis eſt ueluti prægnās, cū quatitur alio in utero

DE MEDICINALI MATERIA

Sonante. Grandis continet partus, cum lubricæ sunt vulvæ, et param tenaces, sinistro brachio adalligatus. Sed parturientibus è brachio amoueatur, et fœminibus alligetur, ut sine doloribus partiant. Furem deprehendit, si quis in pane conditum offerat; fur enim mansum deuorare nō poterit. Quinetiā cōcoctus, furē coaguit. Quippe decocta cū eo, deuorare non poterit. Tritus, & arato excepus, aprino, aut gleucano, aut alio exalfaciente, comitiales magnifice iuuat. De Ophirhe lapide. Cap. cliv.

Phite genera multa. Quidā grauis est odoris, niger,

• Alter cinereo colore spectatur, punctis distinctus.

Tertius lineis quibusdam candidis intercancelus est. Omnes contra capitis dolores, & serpentium ictus profunt. Feruntur qui lineas habent, leibargo, et capitis doloribus auxiliari.

De Lapidibus spongiarum. Cap. clvij.

Apides in spongijs inueniuntur, qui uescicæ calculos rumpunt in uino poti.

De Lithocolla. Cap. clv

Lithocolla glutinū, quo lapides coniunguntur. Fit autem ex marmore lapide pario, et taurino glutine. Potest tandem esse specillo ad motum, in cōmodos oculis pilos replicare

De Ostracate. Cap. clvi.

Stracites testæ similitudinem habet, glebosus, et in laminae fissilis, quo mulieres ad detrahendos filos, propumice utuntur. Menses drachme pondere potus, ex uino fistit. Si quatuor diebus à coitu bibatur scilicet pondere, fœminis præstiat, ne concipient. Cum melle autem imposicui, manus marum inflammationes lenit, & romas cohabet.

De Smyride. Cap. clvij.

Myris lapis est, quo annularii scalptores lapides expurgant, ad erodendum, & urendum utilis Gingivis, quas humor uexat, prodest. Dentifricio cūmendatur.

De Harena.

Cap. clviii.

b Arena è littoribus sole ferue facta, hydro picorum tumores exugit, si capite tenus in ea obruantur. Torre ri solet ad aridos fatus, pro milio, aut sale.

De Cote.

Cap. clix.

c Cote naxia, qđ ex asendo ferro deteritur, illitum alopecias ad pilum reducit. Virginum mammas cohibet, nec increscere patitur. Potum ex aceto liene absumit.

De lapide Geode,

Cap. clx.

d Eodes lapis, adstringit, siccat. Caligines oculorū dissipat. Illitus aut ex aqua teflum, mā marūq; inflammatio nes sedat.

De Terra.

Cap. clxi.

e Mritis terra ad medendi usum recepta, summam, et primam uim habet occludendi. Sed specie distant, cum alia adjunctis quibusdam, ad alia sit utilis.

De Eretriade.

Cap. clxii.

f Rethriæ due sunt, una uehementer alba est, altera cinericia. Optima habetur ad cinereum colore uergens perq; mollis, quę si p. ceramenta tractum ducatur, linea violacea refert. Lauatur ut cerusa, aut hunc in modum. Teritur ex aqua, & ubi pessum ierit, humor leuiter excollatur. Siccata solibus iterū teritur, interdiu adiecta aqua, ut uespere confidat. Antelucanis colo excernitur, et demum in sole trita, si fieri potest, diligitur in pastillos. Qđ si tosta desideretur, pastilli magnitudine ciceris in fictile pforatum coniunctur, oreq; uafis diligenter obturato, supra carbones cōtinenter follibus pflantur. Vbi uero cants in fauillas se conuertit, aut æreum colore contraxit, exceptis reconduntur. Vim habet adstringentem, & refrigeratoriam, leuiter mollientem. Causa explet, & sanguinolenta conglutinat.

De terra samia.

Cap. clxij.

g Amia præfertur candida, leuis, tagenti linguae glutinosa

DE MEDICINALI MATERIA

mollis, succosa, friabilis: cuiusmodi est, q̄ aliqui collyrion, & vocant, & uocant. Duæ enim species eius. Vnam ante diximus: Altera aster appellatur, crustacea, & cotis modo prædensa. Vritur, ac lauatur ut erethria, uimq; confimilem habet. Sanguinis refectiones fistit. Feminis fluctione uulue laborantibus, cum flore sylvestris puruci datur. Testium, & mammarum inflamationes luta ex rosaœ, & aqua refrigerat. Sudores arctet. Contra serpentium morsus, & uenena pota ex aqua auxiliatur.

De Samio lapide.

Cap. clxiiij.

Samius lapis, in samia terra inuenitur, quo aurifices utuntur poliendo auro, ut resplendeat. Probatur candore, & duritia. Vis ei adstrictoria, & refrigerans. Prodest stomachicis potus. Sensus hebetat. Verum ad lachrymationes oculorum, & ulcera cum lacte efficax est. Partus, ut trandunt, adligatus accelerat, & conceptus foeminarum custodit.

De chia terra.

Cap. clxv.

Hia eligi debet candida, uergens ad cinereum, samiae similis. Est autem glebosa, albaq;: Sed ficticijs formis difierens. Vis eadem, quæ & samiae. Extendit facie, & erugat, atq; splendidam redit. Colorem in facie, & corpore toto commendat. In balneis pro nitro deterget.

De Selinusia terra.

Cap. clxvi.

A de præstat selinusia Maxime laudatur, quæ uehementer resplendet, candida, friabilis, & aqua dilui cœterrima.

De amolia.

Cap. clxvij.

Amoliæ duo genera, candida, & ad purpureum inclinans. Optima existimatur, quæ innatam habet pinguitudinem, tactuq; frigida sentitur. Vtraq; aceto diluta parotidas, & alia tubercula discutit. Ambusta igni si statim amolia obliuantur, pustulas nō sentient. Testium duricias, & totus corporis collectiones cohabet. Igni sacro impunxitur. In sum-

ma utraq multum in mediana commendatur, si incorrupte ori
genus, nec spuria assummatur.

De Pnigite terra. Cap. clxviii.

Væ pnigitis diat, colore erethriæ similis est, gradio
ribus tantum glebis. Manum si quis admoveat, refri-
gerabit. Tactu linguae, usq; adeo glutinosa, ut pensilis
hæreat. Cui effectus idem, qui amolioe, paulo tamen infirmior.
Hanc aliqui pro erethriade uendunt.

De Testis. Cap. clxix.

Ornacæ teste uehementer tostæ, crufas ulceribus
obducunt. Quare prurigini, & papularum eruptione-
bus medentur. Podagricis profund. Strumas discutunt;
verato exceptæ. De terra fornacum. Cap. clxx.

f Ornam terra, quæ retorrida fuluebat, eiusdem cum
testa effectus.

De Melia terra. Cap. clxxi.

m Elia colore cinereum erethriam imitatur, aspera tan-
tu. Ea digitis friata, derasi pumicis modo crepitat.

Vim habet aluminosam, sed remissiusculam, id quod
gusto deprehenditur. Modice linguam siccat purum corpus red-
dit, & colorem commendat. Pilos extenuat. Virilines, & le-
pras abstergit. Pictoribus usum præbet, ut colores diutius peren-
nient. Emplastris, quæ chloræ dicuntur, efficaciter inseritur. Ex
oi melia terra, & oi alia in uniuersum, eligi debet, recens, mollis;
non lapidosa, friabilis, quæ cù humorē attigerit, facile resoluatur.

De ampelitide terra. Cap. clxx.

e Xampelitide terra, quæ pharmacitis nomine, in Seleu-
cia iuxta Syriam nascatur; laudatur imprimis nigra,
piæ & carbones referens effulsa, & quilibet splendore,
quæ detrita, accepto oleo statim cliquescit. Virtuosa cœ fuit candi-
da, & cinerea, quæ in liquorem non resoluatur. Vim dissipat

DE MEDICINALI MATERIA

Et refrigerandi habet. Ad calliblephara additur, tingendis capsillis idonea. Vasis eius ad illinendos intes sub germinatione testis utpote cum insidentes uermiculos enecet.

De Fuligine pictoria.

Cap. clxxiii.

Vligo qua pictores utuntur, ex uitrariis officiatis colligi solet. Siquidem ei palma tribuitur. Vis ei ad adstringendum, et erodendum efficax. Fracta cum rosaceo cerato, ad acutricem perducit.

De Atramento librario.

Cap. clxxvii.

Tramentum, quo scribimus, fuligine est tedis coacta colligitur. In singulas libras gummis, ternae fuliginis unae adiiciuntur. Fit etiam est resinæ fumo, et pictoria fuligine, de qua paulo ante diximus. Assumitur autem fuligine minima, gummis sesquilibra, glutinis taurini, atramenti sutorii, singulorum sesquuncia. Additur conuenienter erodentibus medicamentis. Ambustis ex aqua commode illintur. Sed non ante solutatur, quia cicatricem induixerit. Sanatis siquidem ulceribus, sive sponte decidit. Cæterum habes amicissime Ari abunde, quem duximus, non pro operis modo, quem destinaveramus, sed pro materie, et auxiliorum medicinalium copia.

F I N I S

PEDACII DIOSCORIDIS ANA-

garbei de uenentiis, quoq; modo arceantur, uicen-
turq; Liber Sextus.

Vperioribus amicissime Ari libris, tradi-
dimus de aromatibus, oleis, unguentis, arboreis
bus, & eorundem fructibus, lachrymisq; Itē
animalibus, melle, lacte, seuo, frumentis, oleri-
bus, hærbis, radicibus, liquamentis, viris metal-
lisq;.

JIn hoc uero totius operis ultimo, facultates eorum recense-
bimus, quæ prodeſſe nobis, aut officere poſſunt. Vitantes itaq; no-
menclationis tædia, ad institutum reuertemur. Huiuscemodi au-
tem tractatus, cum bifariam diſtributus fit, in partem uenena
præcautentem, ita ut ne fallant ſumentes, aut ſi quando per im-
prudentiam dentur, ut tum quoq; innoxia fiant, irritaq; & in
partem auxiliatricem. Primum diſferam de præcauendi modo,
quem eſſe diſſicillimum pleriq; maiorum arbitrantur, q; dantes
clam uenena, ita iſfidias tēperant, ut peritissimū quēq; decipiāe.
Siquidem uenena ſua amaritudine, permifſis dulabus ſpoliant,
& graue odoris uirus miſtura odoramentorum eximunt. Aut
medicamenta immiſſent, quæ leuandæ ualeſudinis gratia dari
ſolent, et præſertim, quæ iñfirmioribus, ut absinthium, tragoriga-
num, curculam, aut hyſſopum. Quinetiam thymum, irim, origa-
num, caſtorium, aut ſiquid medicamentis cognatum habere ſapo-
rem uideatur. Aut potionibus iſerunt, aut uiris, aut iuriibus,
aut paſſo, aut mulfæ aquæ, muſto, ſuccis, lenti polentis, aut medi-
caminibus: aut concinnantes ipſi, eduliis admiſſent. quare qui
in ea ſuſpicione ſunt, condita edulia uitare debent, omniq; intensa
ſaporis qualitate, dulciuſ, aut falſorum, aut acruſ, abſtineſſe,
nec ſitibundi affatim bibere, aut eſurientes uoraciter comiſſe,
ſemperq; ad ſaporem eſtatorum diligenter attendere, præſer-

DE MEDICINALI MATERIA

timq; bibenies, frigidam aquam præsumere. Satiato enim appetitu qualitates & gerrime concoquuntur. In infirmis quidem facile uitare possumus pot ones auxilii gratia dari scitas, quas offerunt improbi, qui ueneficia moluntur. Itaque ob id laborates morbo, non perinde audentium iniurias patent. Et hæc quidem ne facile seducti homines capiantur dolis ueneficorum, occasio est, et facetas. Sed alia expeditior, ut si spacioi aliqua præsumant, que uenenorum uires hebetent, & inefficiaces, irritas q; reddant, atius nodi carie & sunt cum iuglandum nucib; manducatae, et que cedromela vocant, idest à rea, seminis napi drachma cum uino. Itē folia calaminthæ, aut terra, que lemnia sphragis appellatur, pondere pari cum uino. Aut rutæ folia, & nucas iuglandis nucleum, aut caricas duas, & salis callum reium sumant, & nullo ueneri genere laedentur. Antidota ex uino sumpta eundem effectum præbent. Inter que intelligitur magnum Mitridatium, quod sancto, & sanguine temperatur. Quin & saepe uenenis obstant peculiares affectus in corporibus certo quodam modo constitutis, & quadam abī, potusq; qualitate, aut uini copia, ita temperatis, ut cum uenenis dissentiant. Siquidem ingesti ueneni uires frangunt, atq; iam priore alimento farctis, præclusisq; membribus, obstant, ne membratan per digestionem insinuetur. Verum enim uero, quoniam fortunæ temeritas interdum similia discrimina, peregre agentibus affert, atq; ulla insidias hominum: nonnulli differendum mihi de hac re necessarium duxo. Iam pri munigitur culnam apparare loco subdiali conuenit, abosq;, & potus in huiuscmodi loco struere. Si id fieri commode nequit, secunda erit conditio hæc, apparandi, apponendiq; sub tecto. Sed tum diligenter laquearia ammadiuertenda. Frequenter enim à superioribus contabulamentis animalia decidunt, exigua quident, sed que non modicam perniciem moliantur, ut phalangia, stelliones, & alia quædam reptilia. Porro uimaria usu diligen-

er intueri oportet. Namq; reptilia odore uini illiciuntur, quæ interdum sorbētia, noxiū virus eructant, interdum uero delapsa, immersaq; moriuntur, & exitii causas baurientibus afferunt. Sed hæc haec tenuis dicta sint, aut, & prouidi insidiis ne pa=teant. Quod siquā sua sponte, aut ex quorundam insidiis sum=psierunt, auxiliari primo quoq; tempore oportebit. Siquidem dum comites singulorum uenenorum notæ expectantur, im=mediabile fit uenenum, & paulisper negleclum, medicamen=tis ægre cedit. Quare siqui compotes mentis, se virus sumpsisse faleantur, aut eorum, qui aderant, testimonio constet, propanus ad idonea remedia transeuntes, facile peculiari, natuꝝ q; constitutiōnē, restituemus. Neq; enim nis assentimur, qui prosfus au=xilia in huiuscēmodi frustra adhiberi contendunt. Quo enim mo=do uitia, quorum causæ corporibus insident, medicinam admit=tunt, & quæ forimsecus incurruunt uenena, medendi rationem aspernantur. Et que uero omnes morbi pro causarum ingruen=tium magnitudine, aut pristinis affectionibus, qualitatibus q; quibus sit opportunum corpus, uel medicabiles sunt, uel nullis cedunt medicamentis. Quod siqui forsan obmutescēnt, aut temulenti, aut nolentes alioqui uenenum egeri, nullam nobis eius cognitionem præbeant, tum protinus accedendum ad ea, quæ communiter epotis quibuscumq; uenenis opitulari consueue=runt. At qui nullum magis in omnia ualens auxilium dari po=est, quam ut proximo loco virus foras exauriat, priuq; in=ualefacit. Quare sine mora, calidum oleum ex aqua, aut seor=sum, ut uomitare cogantur, dari conuenit. Aut, si oleum natura=loci negat, butyrum cum aqua calida, aut malua, aut lini semine, aut trago, urtica, fœnegræco, aut halice decocto, uicem eius exhibebit. Hæc entm non modo uomitionibus exigent ut illa sua laxatrice, aut nauseam ciente, sed aliuum quoq; subducent, & cor=porum iniunctione ita aduersabuntur, ut acrimones eorum he=

DE MEDICINALI MATERIA

betent. Id quod euidenter huicmodi arguento deprehendez
re licet. Esto, ut quisquam uiua calce, uel uini fece, aut cantharidibus,
aut alio quoquis acri, corpus exulcerare statuerit; is si ipsum oleo leniter ill nat, exulcerationem non accipiet. At qui neque
uehementer adstringi corpus, ne que refrigerari poterit, si antea
perungatur. Quinetiam uomitus non ob id modo quiet, et
noxiuam humorem excernat, iuuamentum adfert, sed quod as-
sumptum uirus nonnug odore, coagulatis globulis, aut colore,
prodat. quippe cum odore, et amaritudine, meconium colore, ce-
rusam, gypsum' ue, globulis lac, aut sanguinem arumalis recens
ingredi ostendat. Nam grauis odor, regestorum, leporis marini,
aut rubetae ueneficia deprehendit. Ita ut nonnulla ab iis remedia
peti possint, ad idonea singulorum auxilia transuentibus. Oleo,
malu'e de collum ammisctur, aue glaucium, aut adeps anserinus,
aut punguum carnium iura, lixiuium lignorum anere factum.
Vbi uero uomitus diligenter citatus fuerit, ne quid in uentre coe-
rit, quae blesserunt intestinis, reliquiae clistere acri deuoentur. Faz-
cat et nitrum triuum, et cum hydromelite sumptum. Vina ueter-
ra liberalius epota, gallinacea iura, præ pingues pisces, uetuscae
carnes, pinguesque, et quæ adipe, aut recenti butyro parantur.
Alium namque subduant, ut diximus, et stomachum resoluenda
proniorem ipsum ad uomitionem reddunt. Et uenenorū
acrimonas hebetant, atque meatus obstruentia celerem uirium
penetrationem inhibent. quinetiam medicamenta dantur, quæ
communis dote profundunt, ut lemnia terra, agaricam, abrotonum,
irio, radix eringii, semen pastinacæ, et calaminthæ, nardum
gallicum, asforium, ferulae uirentis medulla, flos rhododendri,
succus marrubii, lafer, aut laserpitium, sagapenum, peucedant
succus, aut panacis, et radix, quam magudarim appellantur,
aristolochia longa, sylvestris rutae semen, et betonicæ, quam
astron nominant folia. Singula cum uino drachmæ pondo sum-
mi deo-

summi debent. Effclum præbit poly decoctū, et fefeli, et liquida
 pix lincta Magnifice ferunt opē antidota, quæ in calce operis
 scripta reliquimus. Cōmuniſ ratio præſtandi auxiliū, ita ſe habet.
 Cæterum ab iſs, quæ conſueuerunt eueniare, cōmuniſ remedia
 ſi. mptitari, t offiſunt. Eferè enim uires uene norum quamplurimo=rum, in affectus conſimiles, corpus tandem redigunt, quam ob
 cauſam pleriq; cōmuniſ conducent auxilia. Per multa etenim
 uene norum genera, cōmuniſ ſtamn, nec multi ſdem effectus
 criuntur. Neq; fieri potest, ut om̄. ma, quæ coniugere ſolita ſunt,
 unum uenenum ſequantur. Alioqui ſuperuacone uis eſſe uene=nom̄um tractatus, ſigillatum remedys ab authoribus traditis.
 Neq; uero in uno, eodemq; promptum eſt inuenire, ut ſtomachi
 iecoris, renū, & uieficæ dolore uehen. inter cruetur, ut ſin=gu=lat, eridatur, contremat, refrigeretur, oluitat, conuel=latur, pulsus elangueat, ueterno prematur, caligat, ſenſus ſtran=guletur ſitiat, ſanguis erumpat, febre conflictetur, ægre lotum
 redat, tormitibus uexetur, crebro uomiet, nauſea prematur
 rubescat, iuore ſugg. lletur, pallescat, defipiat, ſtitiat, uritus defi=giatur, & pleraq; alia euenant. Vnumquodq; uenenum in ge=nerales affectus diuducatur, ut pauca numero, & cōmuniſ de=monſtrentur, quæ eueniare conſueuerunt. Quare in ſirgulis, quæ
 ſupra diximus, non facile fuerit deuoratum uirus cognoscere. Nā
 ſtomachi, & linguae eroſio, uentris ac renū inflamatio, uehe=menſ urinæ diff. cultas, & interdum cruoris exitus, laceratio, &
 in plurimis partibus quidam aduictiſ ſenſus, non in canthuri=dib⁹ modo potis reperiuntur, ſed in eruas, queq; pinorum, et bu=preſte, & ſalamandra. Porro eos, qui mea nū haſſerunt, nō mo=do ueterno, aut ſopore premi, ſtertere, iuore ſigillari, torpere, re=frigerari, ſluſſere, ſenſu priuari conſtat: ſed eos ēt, qui men=dragoram, aut acutam deuorarunt. Delirium non hyoſchyamus.
 tantum infert, uerum etiam, quæ toxicæ appellantur. Iſidem acce-

DE MEDICINALI MATERIA

nitum, & mel, quod in Heraclea pontica gigantur. Strangulatio non minus in fungis q̄ in sanguine taurino, lacte, aconito, cerusa, gypso conspiatur. In summa difficile utrum ueniene non propriū inuenire signum, quod haustum virus credere possit. Maxime q̄ hæc cæterorum etiam ueriorum, quæ in corpore exoriuntur, comunita sequi solent. Cæterum in his, quæ celeriter enecant, adnotari fortasse, quod inspectum fuerit, licet, ut postea trademus. Sed ijs, qui ad longas & gruudimes spectant, nihil ad medendi rationem difficile, dumtaxat quod pertinet ad indicia noxæ, ut pote cum uenena statim atq; præsentaneam vim illā perdidérūt, transmutata in longos affectus cōmunita reliquorum uisionum remedia, compositionesq; flagitent. Cum ueneficii proprietas nō amplius insit. Si uero longi sit aff. etio, in aliquod diuturnorum morborum gerus recidet, à quibus facile fuerit medendi rationem assumere. Sed de ns, quæ generaluer auxiliantur, hæc res. Consequenter quæ præparati singulis profunt, scriptis mandabimus, si prius simul exposuerimus, quæ ex singulis ordinibus exitiale, aut maleficam vim scriuntur, ut medicinae studio si intra obseruationem cauti, quibusdam eorum medicamentorum mesturis utantur; quæ memoriae literarum tradita sunt, & ab auctoribus descripta. Imprudentia enim magnas effert noxas, & sepe continuo usu eorum, homo in perniciem agitur. Proinde antimalia, quæ extiosam vim habent, hæc sunt: Cantharides, Buprestis, Salamandra, pino um erucæ, Lepus marinus, rubeta, & rana palustris muta, deuoratæ hirudines. Semina sunt, hyosciamus, coriandrum, acuta, gih, mandragora, psylion. Liquamenta, meconium, opocarpason, thapsia scicca, elaterium. Radices quas mittit chamaeleo, aconitum, thapsia, ueratrum, ixia, agriculum nigrum, ephemereum, quod aliqui colchiam uocant, q̄ in Colchide nascatur. Hærbæ, olera q̄: smilax, quam aliqui ihmion appellant, romani laxum, solanum marinum, quod & do-

ryenium dictur, sardonia herba, quæ ramunculi genus est, corniculatum papaver, phiharicum, toxicum, ruta sylvestris, fungi Ab animalibus taurinus sanguis recens, coagulatum lac, mel Heraclæ in Ponto genitum. Metalla, gypsum, cerusa, calx, auripigmentum, duo sandarachæ genera, spuma argenti, ad arce plumbum, & quod argentum uinum dicitur. E uitibus uirum abunde post balneas potum, aut passum, & frigida aqua silimiter.

De Cantharidibus.

Cap.I.

Vibus datæ sunt cantharides, signa eueniunt grauisima. Ab ore enim ad uescicam usq[ue] cuncta erodi sentiuntur. Picem, aut simile quiddam cedriæ resipiunt.

Dextra præcordia, inflammantur. Vrinam ægre reddunt. Et subinde cù lotio sanguinem emittunt. Strigmenta non securi atq[ue] dysentericas, alio deferuntur. Fastidia urgent. Animo linquuntur, obortaq[ue] uertigine concidunt: postremo mente abalienantur. Ergo antea q[uod] tale nonnihil accidat, dato oleo, aut supradictorum aliquo, uomere cogantur. Mox ubi uomitione plurima reiecerunt: halicæ, aut oryzæ, tragi, aut pisanea tremor, aut decoctum maluæ, aut seminis lini, aut foenigræci, aut radicum althææ, quam latinus sermo ebiscum appellat, clysterie infundatur. Præterea nitrum eisdem dandum, ex hydromelie, ut quæ stomacho adhuc, aut intestinis adhærent, lingendo extermantur, ac descendant. Quæ nisi intercidantur, ingesta ex nitro aqua mulsa, uari debent. Detur deinde uinum, aut passum, in quo pineoli nuclei, aut cucumeris semina contrita simi, aut ex lacte, aut mulsa, aut anserinus adeps in passo liquefactus. Inflammatae aut parates, hordei farina, aut mulja pungantur. Ab initio admota cœta plasma nocet, q[uod] citatus ab eis calor, illapsum uirus ita remoratur, ut in principes se parteis insinuet. Ipsa tamen itericto repeatre, molestissimis inflammationibus opitulantur: utpote quæ dol-

BB 2

DE MEDICINALI MATERIA

res & permuleant, & leniant. Quo tempore *corpus calfa-*
ciente oleo, quò facilius introeat, eluere par est. Cæterum omni-
bus mediana, ut noxiū virus per summa corporis exerna-
tur. *Defectiones multifariam moliri oportet*, ne affectus infge-
tur, & stabilitatem capessat. *Gallinaceis carnis*, & hædibus,
qui suilis & ulis, maxime pinguibus, & tenerrimus uesa debet.
Siquidē alium aent, atq; uenenoī acrimonias hebetane. *Vinum*
dulce liberalius ebibatur. Prodest *thuris cortex*, & *sana*
terra, quæ aster appellatur, si quaternæ singulorum drachme
cum passo sunantur. Item *pulegium* ex aqua tritum. *Irinum*, aut
rosaceum cum rutæ decocto, reseptes unis ramuli, cum passo de-
triti. Longe omnium potentissime, antidota auxiliantur, in qua-
tuor drachmis aquæ mulſæ pota.

De Pinorum erucis.

Cap. ii.

Is, qui erucas pinorum hauserunt, illico dolor in ore,
& palato exoriatur. Vehemens alijs lingue, ac stoma-
chi, inflammatione torquet. Intestina dolor excruciat,
ita ut pruriginem sentire videantur. *Corpus tulum exæstuat*,
fastidum urget. quibus est succurrendum, remedies, quæ deuora-
tis cantharidibus dantur. Peculiariter tumen pro similia oeo,
& irino, melinum, quod è cotoneis ponis, & oleo temperatur,
accipiemus.

De Bupreste.

Cap. ii.

Vi buprestin biberunt, nec dñi male nitro virus fa-
piunt. Stomachi, uentrisq; uehemens dolor insi quis-
eur. Tam uenter, quam stomachus mirum in modum
ut in aqua inter cætem diffatus, inturgescat. Vnuersa corporis
faies contenditur. Vrina supprimi ur. Quibus eadem, quæ potis
cantharidibus, auxiliantur. Priu tum post uomitus, & uacua-
tiones, quas clysteribus molimur, aridæ ficsus profundit. Item earum
decoctum, ex uino. Vbi uero iam serè pericula inclinantur, the-
baicarum palmularum abo, aut earundem trituratum in muiso, aut

lactis, potu, iuuantur, pirorum etiamnum omne genuse esse, & lat
humanum bibere, copuerit.

De Salamandra.

Cap. iiiij.

I Salamandram hauserunt, lingue & inflammatio con-
f se quietur, mens præpeditur. Tremor cum torpore, aut
horrore quodam, ac exsolutione accedit. Partes non-
nullæ corporis liquoribus circumquaque suffigillantur: sœpeq; diu-
tius immorante ueneno, putrescentes defluunt. Quibus præ-
stabilitus cuncta, que potis antharidibus. Peccularia uero reme-
dia, resina pinus, aut galbanum ex melle linctum, & aiugæ de-
coctum, in quo nuclei pinei conterantur, urticæ quoque folia;
cum lilys, & olio decocta. Profunditiam oua testudinis marinæ;
aut terrestris, cocta. Item ranarum ius, cum quibus eringij ra-
dix incolta sit.

De Ephemero.

Cap. v.

Vmpto ephemero; quod aliqui colchicon, aut sylue-
strem bulbum appellant, pruritus in toto corpore ex-
citatur, non secus acq; yjs, qui urtica, aut scylla lacessun-
tur. Interna rationem sentiunt. Stomachus cum ingenti graui-
tate exæstuat. Cæterum inualescente morbo, crux strigmentis
ammictus, per aluum exigitur. Quibus, ut yjs, qui salamandram
hauserunt, uomitione, aut clysteribus auxiliari conueniet. Sed an-
tea, quam uenerum inualescat, dandum est decoctum frondium
quercus, aut glandium, aut florum mali granatæ. Lac bibere
prodest, in quo serpyllum fit decoctum. Item succum sanguinac-
lis hærbæ aut ranorum uitis aut rubi, aut med. illæ recentis feru-
læ, aut myrti. Baccæ autem myrti tuf., tritæq;, & aqua maceratae
ut liuor inde sumatur, opem ferunt. Medius jardiniarum glan-
dium liber similem effectum præbet, si crudus in aliquo supra-
dictorum succo sumptetur. Origenum quoq; cum l. xiijo epo-
tum. Eximie iuuantur asinini lactis, aut bubuli potu, etiam si in-

DE MEDICINALI MATERIA

ore contineant. Ita ut, quibus copia lactis huius adsit, non aliud desideretur.

De Dorycnio.

Cap.vi.

Orycnon, quod σ aliqui marinæ solanum appellariunt, eorum lactis saporem in gustu refert. Vebementes singulis dieribus humor lingua uexat. Sanguis subinde reuicitur. Strigentosa quædam perinde quasi dysentericas, alio egeruntur. Itaque antequam aliquid ex ijs eueniat, auxilio siont antedicta, uomitus, clyster, σ quæcumque potum uenenum expellere possunt. Privatum ijs opitulatur aqua mulsa, lac caprillum, aut asinum, dulce uirum: quod tepidum cum aniso bibatur, nubes amaræ; gallinacea pectora decocta. Quinetiam conchylia omnia, tam cruda, quam tosta, esse salutare est. Conueniunt σ locustæ marinae, σ gammari, σ potae eorundem iufasa.

De Aconito.

Cap.vii.

Conitum statim in lingua interbibendum cum adstrictione quadam dulcesat, gustantibus q; maxime, cum exurgere conantur. uertigines offendunt. Lachrymas dicit. Gravitatem pectori, σ præcordijs affert: simul q; crebri spiritus deflantur. Quare uenenum uomitione abigi, aut clystere per aluum egeri opus est. Utimur inter arcentes, potum, origano, ruta, marrubio, uel absinthi decocto, cum uino absinthiate, uel semperiuo, uel abrotono, uel chamælaea, aut trissagine. Prodest etiamnum oprobalsami drachma, cum melle, aut lacte, cum castorio, pipere, σ ruta, & quis ponderibus ex uino. Coagulum hædi, læporis, aut hinnuli, cum acetato. Ferri quoq; steraus. Item uinum, in quo aurum, ferrum, argentum uecubdens restinguatur, potum. Lixiuiaq; cum gallina, σ uino decocta, aut carniu[m] præpinguum iura cum uino sumpta. Fertur σ a iugis priuatum ipsis subuentre.

De Venerato Heracliae melle. Cap. viij.

m El heracliae in ponto, ubi acoritum gigni solet, Athemis lora, Euboiae siderites nominatur, quod qui edunt, bibunt ue, non secus afflictantur, q̄ qui acoritum eberunt. Iis eadem, quæ poto acorito conueniunt. Adiuuantur in primis continuo uini multi potu, qui rutæ folia sint adiecta.

De Coriandro. Cap. ix.

c Oriandrum ob odorem latere non potest. Epotum autem densam uocem facit. Insaniam affert, à temulentis non abhorrentem. Qui sumperire, pudenda diflu blaterant, cotiusq; corporis odore uenenum fatentur. Quibus post uomitionem in uno oleo concitatum, uti retulimus, merum & per se, & ex absinthio potum auxiliatur. Item oleum. Nec secais oua in eodem exinanita, si liquefacta in muria serbeantur, & epota maria, & ius falsum ex gallina, & anser. Passum quoq; cum lixiuia sumpsum.

De Psyllio. Cap. x.

p Syllion epotum corpori toti frigus, & torporem cum exolutione, & moerore quodam affert. Cui omnia, quæ exhausto coriando auxiliantur.

De Cista. Cap. xi.

e Iacta pota uertiginem excitat, oculisq; caliginē offundit, ita ut eminus non cernatur. Singultus aet. Mensum turbat. Extremi artus gelantur. Deniq; conuulsi suppresso arteriæ spiritu, strangulanur. Quare inter initia, uti in reliquis, cicutam uomitu excavemus. Postmodū deiectionem mollemur, ut quod ad intestina prolapsum sit, excernamus. Tum demum, meracum potionem, quæ maximo est auxilio, deueniemus, dantes nonnihil intermissionis, in qua prodrit lac bubilum potui datum, aut absinthium cum pipere, et uino, caslorio, ruta, menta cum uino, aut amomi, cardamomi, aut styracas unca, aut piperis

DE MEDICINALI MATERIA
cum semine urticæ, & uno, aut lauri folia Item lasfer ex olio, et
passo. Passum per fese largius potum proficiat.

De Taxo.

Cap. xv.

Milax à quibusdam thymion, à Latinis taxus appellatur. Frigiduatem uniuerso corpori strangulatus, & celeré interitum infert, ut eadē, quæ cicutæ, cōueniuntur.

De Carpasi succo

Cap. xiii.

Potus carpasi succus soporem citatq; strangulatio-
nem adducat. Adiuuantur autem, qui hauserunt, epo-
lae cicutæ remedii.

De Sardonia hærba.

Cap. xii i.

Sardonia ranunculi hærbæ generi assignatur, quæ
uescentibus mentem adimitt, & quadam nervorum
distensione labia in rectum contrahit, ut risus spe-
ciam præbeant. A jua quidem affectione, de sardonio risu ade-
gium, in uulgis aperte manauit. Post uomitum peculiariter con-
uenit aqua mulsa liberalius epota, lac, irrigatio, perungilioq; à
pinguis totum corpus exalfacientibus. In calidam aquam,
oleumq; discendant. Sed cum multum perfricare, & inungere
expedit: Et in summa, curam omnem, quæ convulsioni nervo-
rum adhibetur, exequi oportet.

De Hyoscyamo.

Cap. xv.

Hyoscyamum potum, aut comestim similem ebriis ab-
alienationem mouet. Sed facile medicamentis cedit.

Auxiliatur aqua mulsa copiose data, lacq; præfertim
afinum, si id desideratur, asprillum, uel bubulum, uel ardarum
ficium decompositum. Faciunt ad id etiam nuclei pinei, aut cucumis
semen ex passo sumptum, & uinum salsum cum adipे suilla re-
centi passoq;, itidem urticæ semen, aut nitrum ex aqua, & in
tubus erraticis, & sinapis, & nasturium, radix cæpœ, & al-
li. Et hæc singula cum uino sumantur, post cinq̄uietant, ut uic-

mum concoguntur. De Mandragora. Cap.xvi.

M Andragora si bibatur, conjistim sepor insegitur, ex molutio, ac uehemens ueternum, nibil temere dulcans à lethargo. Cui anteq; ali, uid ex us accidat, uomitus ex aqua mulsa proferit Postea mirum, & absinthium, ex uino dulci, aut passo sumantur. Caput rosaceo, & aceto pfundatur. Profici exatatio, & motus corporis, & olfactus eupatorii, & pipeni, sinapis, castorii, & rutæ tritorum in aceto, & liquidæ picis, & odore lucernarum extinctu. quod si ægre hi reuocentur ster mutamenta mouere, alijsq; communibus auxiliis uti conueniet.

De Mecormo.

Cap.xvii.

E Poto papaveris succo, quem meconion uocant, conseruit ueternum, cum perfrictione, & fruritu uehementi, ita ut sœpe inualescente ueneno tanta erumpat prurigo, ut hominem exatet. Corpus id medicamentū olet. Post citatam oleo uomitionem, acres, clysteres auxiliantur, acetumq; mulsum cum sale potum, aut mul cum rosaceo calido, merum cū absinthio, aut annamomo copiosum, aut calidum per se se acetiū, nitrum ex aqua, & origanum cum lixiuia aut passo, & rutæ sylvestris semen cum pipere, uino, & panace, piperq; cum castorio, & aceto mulso, uel cum satureria, aut origan decocto cum uino. Hi olfactibus exatandi. Ob enatam pruriginem in balneis descendant, & foreantur. Post lauacrum prodigiurum pinguium usus, cum uino, aut passo. Medulla etiam ex oleo pota.

De corniculato papauere.

Cap.xviii.

Q Vod corniculatum papaver appellant, & potu, & à bo eadē inferre confuerit, juæ papaveris succus. Nec alijs expugnatur auxiliis.

De Pharico.

Cap.xix.

Q Vod pharicon uocant sapore sylvestri nardum imitatur. Resolutionem nerorum potum affert. Cum con-

DE MEDICINALI MATERIA

uulsione, & delirio. Oportet autem post uacuationes uinum absin-
thi ten potui dare, cum cinnamomo, aut myrrha, aut nardo galli-
co, quod serinen aliqui vocauerunt, aut spicæ nardi duas drach-
mas, & myrræ totidē obolos, cum passo. iri, & rosis ex uino.
Derasum caput ill nire hordeacea farina cum aceto, et trita ruta.

De Toxicis.

Cap. xx.

Oxicum ex eo nominari uidetur, q barbarorum sagit
tæ eo illinebantur. Qui biberint, labiorum, & lingue
inflatione torquétur. Incoeratus furor uarias ijs ima-
gines obuerfat. Quare uix medicinae locus est, raroq; qui haufec-
runt, euadent. Uinalis ergo cohibendi, ut uimum dulce cum ro-
faceo bibere, et reuomere cogantur. Rapi semen bibendum. Pri-
uatum ijs conuenit, quinque folij radix, & hircinus sanguis, aut
caprillus, eodem modo sumptus. Roboris, fagi, aut ilicas corex
cum lacte tritus. Malaq; cotonea trita esse, aut cum pulegio, &
aqua bibere conueniet. Amomū, & balsami semen ex uino. Sed
qui periculis defuncti sunt, diu lectias decumbunt, & ubi surre-
xere, stupidi reliquum uitæ tempus degunt.

De Ixia.

Cap. xxi.

Xia, quæ ulophon non appellatur, inter potandum aliquid
i eam no simile redolet. Vehementem lingue inflammam-
tionem excitat. Mentem mouet. Omnes excrementos
rum exitus suppressit. Strepitum cum animi deliquio aet. Iis in-
testina latrant, nec secedit quicq;. Post uomitionem, aluumq; reso-
lutam auxilium præstat aqua, in qua absinthium maduerit, ex
uino largiore, aut aceto mulso pota. Rutæq; sylvestris semen, aut
laferis radix. Item tragoriganum decoctum, cum aliquo supradi-
storum, aut lacte, aut resina terebinthina, aut nardo, aut castorio,
aut laferitio, quorum singuli oboli conueniunt. Quin & nuæ
izlandes, cum resina, castorio, & ruta tritæ, na ut singula drach-
mæ pondus equent. Itidem scilicet aut thapsie, aut absinthiæ succi

ficalcum cum aqua mulsa, & acetum calidum potum.

De Cerusa.

Cap. xxij.

Erusa suo colore proditur. Quippe palauum, gingiuem, lili-

guam, et cōmissuræ dentium condore quodā inficiuntur.

Singulus, tussim, ac linguae aridatatem excitat. Iis extremita frigescant. Mens labat. Membra torpescant. Quibus dare conuenit aquā mulsam, aut ficiū, aut maluæ decoctū, aut lac calidū, aut sesamam ex uino tritam, uel lixiuia ex farmentis factā. Amaracarum oleum, aut irinum perficorum offa cum lily decocto. Colubina oua cum thure, aut hordei decocto, aut prunis, aut gummi, qd ulmus plorasit, aut humore, quē ulme a folia reddiderunt, cum tepida aqua. Sed tum quoq; uomant. Conuenit etiam thapsiae sucus, aut scammoniae cum aqua mulsa potus.

De Fungis.

Cap. xxij.

Vngorum alii genere, alii copia lœdunt. Omnes tam

f men strangulatus suspendio similes concitant: quibus

confitum succurrendum. Communiter ex oleo uome-

re, cogendi. Mirifice iuuat lixiuia ex farmentis, aut pyrastris fir-

culis, epota cum sale, posca, & nitro. Pyra, aut folia pyrastris cum

fungis decocta, strangulantem illam vim erferunt, monsaq; eisdē

auxiliariunt. Aduersus fungos gallinacea oua cum posca profi-

ciant, adiecta aristolochiae crachma. Item abfinchium cum uino,

melli q, sumptum, & ex aqua potum. A piastrum ex nitro Pa-

nacis radix in uino. Fex uini cremata cum aqua. Aeris flos ex

aerio. Radix sinapis, & nostrurium esu profundit.

De Gypso.

Cap. xxiiij.

Apidescens gypsi in strangulationē creat. Quare eā

dem proferenda sint, quæ mansis fungis auxilia. In-

ter quæ habetur maluæ decoctum, quod etiam olei ut

oem pensat: ut ote cum pingue sit, euomendoq; lubricitatem in-

ducens, deradi corpora non sinit. Quod ubi durauerit in lapi-

DE MEDICINALI MATERIA

dem, efficacit. Quinetiam prodest, oleum ex aqua mulsa, aut fio-
rum de dextro Lixiuia è ficalneo cinere, aut fermentis facta cum
uino copiosiore pota. Originum aut thymū cum lxiuia, aut ac-
to, aut passo. Loca decocto maluæ proluenda.

De sanguine tauri.

Cap. xxv.

Auri recens iugulari sanguis epotus spirandi difficulta-
tatem strangulatumq; concitat. Fauorum meatus cū
neruorū distensione p̄aecludit. Lingua rubefat Cruo-
re dentes inficiuntur. Quædam concreti sanguinis vestigia, inter
eorum commissuras restante. Quare uomitum uitabimus: San-
guinis enim globi per extractionem eleuati, magis stomacho in-
ducantur. Da i ergo opus est, quæ concretum sanguinem disce-
tiunt, alium subducunt. Grossi lacteo succo eurgentes ex posca,
et nitrum per se se auxiliantur. Nec secais coagulum omne cum
acetō, et i aspergi radice, aut lasere. Itidem et brassicæ semem, ci-
nisq; ficalneus. Comizæ folia cum pipere, et rubi succus ex acetō.
Alius resoluta, Seruatis fluida p̄ sedē ingeri consueuerūt. Sto-
machū, aliūq; hordeacea farina ex aqua mulsa pungere oportet.

De coagulato latte.

Cap. xxvi.

Os, qui coagulatum lac hauserunt, frequens strangu-
latio iniudit, q̄ in globulos quosdam lac coalescat. Qui
bus pro antidoto iuuandis, coagulum ex acetō damus,
et bibere saepius cogimus. Damus et calamintæ folia arida, itē
succum, aut laserpiæ radicem, aut laser cum posca: Thymumq;
ex uino elixiam. Sed nulla salfilago obviciatur, qm̄ magis lac
coiret, et in caseum densaretur. Neq; illos uomere conuerit, si-
quidē cōcretū ac se se in stomachi angustias insinuās, strāgulat.

De argenti spuma.

Cap. xxvi

Spuma argenti pota, stomacho, ventri, et interaneis
grauitatē cum magnis tormentibus affert, et nonunq;
pondere suo ineffima vulnerat. Urinam suppressit.

Corpus intumet, plumbeamq; deformitatem conapit. Quibus subuenit secundū uonitatem, potum sylvestris horimi semen, myrræ drachmæ septem. Absinthium, hyssopum, aq;ii semen, aue piper, aui ligustrī flos ex uino. Aridum palumbis finū cum nar-
do, & uino De argento uino. Cap. xxviii.

Rgentum uiuum potum eadem, quæ spuma argenti,
a insert, eisdem q; utendum auxilis. Lac copiose potū au-
xiliari conflat, sed postea euomant, qui hauserunt.

De calce, sandaracha, & auripigmento. Cop. xxix.

A lx. sandaracha, & auripigmentum, pota aluum, &
e intestina cum uehementi erofione excruant. Præben-
da aucta, quæ suffrenare, & soluere possunt, et faci-
lem, lubricamq; aluum reddunt. Cuiusmodi maluæ si caus est:
Dandum decoctū seminis linii, uel fructus Tragi herbae, uel Orl-
zæ, lac q; cum aqua multa copiosum, iura pinguis, & boni suca.

De Lepore marino. Cap. xxx.

Vi leporem marinū biberunt, pisaum urus olent.

Intercedente aliquo tempore, aliis dolore afficitur.

Vrina fissitur. Et si quando eam reddere contingat,
purpureum colorem referet. Omne pisces genus auersantur, &
odio habet. Fœtido, ac graui sudore manat. Elioſus uomus in-
terdum sanguinat promiscuus subsequatur. His dandum lac asini
num, uel passum continue, aut radias maluæ, filori q; decoctū
aut trita cyclamini radix cum uino, aut u. rati mgn, aut scamo-
ni drachma cum aqua multa, purificq; moli carnis Cedria con-
trita cum uino effcox est. Anserinus sanguis ut tepebi potus.
Sed cum p. scis o. nes respuant, asperre iur q; solis fluminibus
cancris uesa possunt, bibunt q; eos admisso uino, admisiq; perco-
quunt, cumq; comedisse pisces cooperint. sive salutis indiaum est.

De Rubeta. Cap. xxxi.

Vbeta, aut ranca palustris assumpta tumores ciet

DE MEIDCINALI MATERIA

Pallor corpus u h' menter decolorat, ut plane buxeum spectetur. Spirandi difficultas erquet, & grauis halitus oris, singulare q'. Inuita gentituræ profusio consequitur. Adiuuantur sciam dū uomitionē multo meri potu, et harundinis radicis binis drachmā, aut cyperi. Breuiter cogenāti sunt, ut exercitatione, & ausefui se credat ob torporē, quo corripuntur. Quinetia quotidie laudāti sunt.

De Hirudine.

Cap. xxxij.

Euorat e cum aqua h'rudines, si ori uentris adharent, tractione partium, nonnullam suctionis imaginē prebent. Eo enim argumento hausta hirudo deprehenditur. Has muria sorbitione excutit, & cyrenaicus succus, aut lasserpitii folia, aut bete, cum aceto, aut pota niuis glebula, cū posca. Nitrum ex aqua gargrīzetur, aut atramentum futorium aceto dilutum. Si fucibus hæreant, injecta lupinorum farina, aqua frigida ore contineatur, & ad eā hirudines exilient. Prudenter dum etiam iūs, quæ & si ferendi auxiliū gratia tradantur, nō mira tamen cæteris uenenis pericula sœpius adferunt. Qualia sunt album ueratrum, tapisia, elaterium, agaricum nigrum. Siquidem ea strangulatus concitant, aut immodiatis deiectiones mouent. Quibus ea medemur, quæ in furgorum mentione, & similibus . ulimus. Nimios autē deiectionum impetus, medicamentis, quæ excrementsa suppressunt, & erubimū. Neq; negligenda, quæ gliscente sensim noctamento, pericula ingerunt. Quo in numero sunt sylvestris ruta, guth, & nouæ glacie.

De Axe.

Cap. xxxiii.

Xos flos est spinæ eiusdem nominis. Eos, qui uescantur, sola uomatio recreat.

De aqua frigida.

Cap. xxxiij.

Qua frigida abunde pota, aut meracum uinum libera lius epotum, aut passum, præsertim à balneo, aut ausefu, aut uehementi exercitatione, strangulatus, & do-

lores infert. Vbi sanguinis missio protinus, et uacuatio immunita soluunt pericula. Sed de notis uenefiorum remediis, & ca= uendi modo, haec tenus dicta sint. Subiungemus etiam annidota necessaria, quæ præclare auxiliantur, quibus utimur, quale Mitridatum est. præsertim quod sanguine sancho temperatur: uerum, quoniam alii in locis ducentissime scripta sunt, hic ab eorum de scriptione supersedemus.

F I N I S.

P E D A C I I D I O S C O R I D I S

Anaforbei de uenenatis animalibus.

& rabioso cane liber septimus.

E bestiis, quæ uirus eiatalantur, & exitialibus uenenis, ut circuitus medicinalis ad umbilicum perueniat, sermonem facere proposuimus, & quidē ceteris nō mīmis necessarium, nīs, qui medicinæ artem exercant: ut pote cum admīnicū= lo eorum, quæ in eo traduntur, doloribus, periculis, & cruciati= bus, homines liberari conueniat. Hic tractatus in summas par= teis duas, sicuti ab initio relatum est, distribuitur. Nam qui de feris uirus inspūentibus disscribit, theriacus dici solet. qui uero de moliendis ueneficiis, alexipharmacus, de quo cum commentabi= mur, simul quæ si qui consiuerunt, quæq; nonnihil auxiliū fe= runt, explicabimus. Omnia in promptu, et ad manum artificem habere oportet, propter urgenter saepenumero necessitatem. Si= quidem paucæ uenenis, et uirulentis ardentibus, tarda, et gra= santia sensim pericula dīt, i'a ut dilatiorē admittant. Pleraq; uero præsentaneā perinde affrunt. Hōium autem partim ma=

DE MEDICINALI MATERIA

le alteris cogitantes, ingenita prauitate malificum ita temperare statuerunt, ut spatum arianti liberum non relinquant. Partem tristis a' i' quo euentu op' ressi, hausto sponte ueneno, mortis sibi consciere conantur. Qui postea deprehensi, aut resipientes, & uit e' cupidi presentem opem poscant. Non desint, quibus hostiles sagittas ill' necer, aut fentes aquasq; puteanas hac labe polli'ntes, ita n' aduersa ijs fernicam moluntur. In quibus ipsis maleficiis non suento sed aliquanto post respondere natura sua conatur am' est, tum nisi primo quoq; tempore coe'atur, & reme'ius ibinde expiatitur ueneficum, frustra postea succurreretur. Ocupatio corporibus exstiali ui uenem. Proinde non uulgari' n' istria, diligentiaq; in ea re utendum est, ut quod in aliis incommodis ars consueuit, in his quoq; salutem mortalibus praebet. Quen & apud pr'stos modus hic unus existimabatur eius partis: se' recentiores ipsum discreuerunt, nominantes praeauti'nam, & modum praeuentem, salubris, sanantisq; mediū statu'ites qui parua, & leui supramodum persuasione frati magno in errore u'ri'antur. Siquidem treis in humanis corporibus constitutiones esse convenientes: Vnam qua sanguinem degimur: Alteram qua similitra ualestidine corpora laborant: Tertia medium in utramq; locum sibi uendicat, in qua positi sanitatem specie mente'untur. faciliq; in morbos, & pericula concidunt, propter mortiferan' uim, que in eorum corpus irruunt, quemadmodum in ius u'li' re licet, quos excandescens i' abie carnis momerderet, necdū tamen a' quam horrent. In us quoq;, qui cantharidas hauserunt, sed nondum urine tormento cruciantur. Tripartito igitur artum digeri, tripliaq; constitutioni respondere tradunt. Salubrem partem eise' uolunt, que sanitatem tuetur. Praeuentem, eandemq; prohibentem, que obstat, quomodo in morbos incidant: Et in sanitatem, qua u'lia discipiuntur. Quibus ita responderi potest. Quod primum per illud additamentum non treis corporis tantum,

tum sed quatuor haberi constitutiones fatendum esset, quippe ut aliqui sunt, qui nec dum morbo laborant, morbo tamen maxime ob impendentem causa sunt obnoxij, ita sunt, qui iam priore morbo defuncti, nondum tamen secundæ ualeitudinis restituti sunt. Id qd à morbo proximo sese recolligentibus cernere licet, qui uirium recreationem, & robur desiderant. Sed quemadmodum ægrotantiū cura ad partem medicamentariam pertinet, ita quod morbos amolitur, eidem subyca par est. Ad arcendas enim ualeuidines uehementibus uitetur auxiliis, altiore sacrificatu, ustionibus, amputatione, derodontibus epithematis, potionibus perniciei occurrentibus, & plerisq; alijs. Verū enī uero sunt usq; eo rudes nonnulli, ut ne remedia quidam appellant, quæ morbos arceant. Cuius sententia inire rationem haud promptum est. Etenim cum uerbum ipsum præcauere, tum opus præcauentis, modum omnino auxiliarem, remediarumq; præ se ferunt. Mirum uero, nisi ēt sua illa distributione partium, eos complectuntur, qui in pestilentis cœli statu morbo nondum correpti sunt, pesu tamen propter obversantis aëris occasionem, opportuni, & in morbū proni reddūtur. Dicere forsitan quis posset salubris institutionis alimentaria præcepta nō alius esse, q; arcedorū morborum rationem. Quippe cū firma reddere corpora, et minus ultijs obnoxia nitamur, ut in offensa ualeuidine degat, nec morbis cōflictentur. Neq; id silen-
tio prætereundū, qd peculiariter ad rem pertinet, non oportere medicinæ partium distributionem, totidem corporis constitutionibus respondere, sed naturas peculiaribus uniuscuiusq; notis con-
jicare, ut suis locis ostendimus. Cū us igitur, non pluribus agendū Illud magis adnotare cōuenit: affectus, qui à uirulentis animalibus, uenient q; contrahuntur, cæcos uocari. Quin et ea, que eisdē auxiliantur, nulli sunt addicta causæ. Quapropter quæstionibus obser-
uatoriæ artis, quæ ratione fulciatur, annumerari scilicet. Neq; ex se uerū deprehenditur affectus huiusmodi cæcos esse. Nam quod

DE MEDICINALI MATERIA

semper se protrahit, & nullum in quibusdam necessariis usum exhibit non facili conjectura colligi potest. Et si secundum proprietates prorsus cæcos eos affectus concedimus, ut ab exitiis libuis uenenis, & animantibus que virulē o morsu sequuntur, cōtrahuntur nō tamen, d̄ ad opus nonnullum usi m præbet, datq; medendi occasionem, aut imperceptibile, aut cæcum in illa ue cauſe obnoxium reputatur. Sed neg. s ab ipsi cuius impulsis, fidē quam habet, et opinionem abditorum eccl. in i. ne confirmare poterit. Nam et si saepe minora sunt, q; ut sensi bus percipiuntur, eū denter tamen ex aliis correspondentibus d̄ prehenduntur. Dicēles autem in eo commentario, quem Plutarcho dicavit, satis modos perstrinxit, ad hanc ueborum sententiam scribens. Nossē quis hoc potest, cum in alijs non paucas, tum in uiperis, & scorpionibus, & reliquis id genus, secum animo reputans, ut quamvis exiguo sint corpore, uix q; conspellui sufficiantur, magnū tamen discriminū, ec dolorum causas inserviant. In quibus nihil præter quandam corporis exiguitatem, uehementiamq; præsæteris animalibus datam illis, facile fuerit spectare. Quanta enim scorpii magnitudo, aut corporis moles existimari potest si ad eius ictum comparauerimus, aut reliquorum id genus carne perimentum: quorum aliqua uehementes cruciatus extant. Alia ero lunt, & putredines aient, nec defunt, quæ præsentaneam permactam moliantur. Nonne quod à phalangii mortuū virus īgeritur, universum corpus excruciat? At ne q; quis uehementiam ipsorum à mole deprehendere posset, cum prorsus exiguo corpore constent. Ergo q; ad affectus referantur constitit inter omnes. Verum q; ex acle deprehensum sit, uti quandam ipsis in esse mortiferā, quæ permista corporibus celestiarū, quæ exoriuntur, causa si: in confessō est, & omnium consensu defenditur. Nec quisquam offendī posset usq; adeo contentionis flusio flagrans, qui aliunde exoriri molestias assueraret, quam à

materia mortifera partē corporis attingit. Porro id fuit, quod inter utilia artis opera d. cere cogit, nos nihil prorsus ledi ab incomprehensione per proprietatem communis causae, cum eundem tum indicari possit, cū deprehēsa est. Ideo Erasistratus empirorum pertinaciam gratiā cassillatione incessans, cœcī affectibus causas assignauit, infra catus communē causam, quæ morbis accessit, esse incomprehensibilem. Et hanc in eo, quem de causis Jeriphit, commentario aperiissime prodidit. Nec ferendos eos esse censuit, quæ se dicant in quibusdam, ut in uenemis, serpentum iecibus, & cœteris id genus, trita medendi ratione contentos esse. Observatio igitur comprehensionis causarum, nobis perfecte diuidentibus satisfaciat. Primum enim per genus comprehendī non possunt. Quod autem sit letifera uis, corporaq; permutans, ita ut perimat, exiū, quæ per genus, non per speciem uagantur, mendetam subscriptis, qua h. ec hebetare, et prorsus expugnare licet. Quando subiunxit. Ad aquam dulam, & potui idoneam uenit, quis & ante obseruationem in uomitum, propter ferientis uehementiam, & demorse partis fracturam. Cucurbitulas adfixit Vrentia medicamenta, aut ea, quæ vim eandem adipiscantur, admovit, postremo partem amputauit. Secum reputavit medicamina, quæ ad summa cutis adiiciuntur, immisse ad intima permotae repugnare. Hæc itaq;, quæ proposuit Erasistratus, ueritati consentanea sunt, nec arti refragantur. Sed methodicos demirari licet, qui mortifera vim corporibus illapsam, negotiorum, quæ ipsa faciat, esse causam diffiteantur. Verum rudius sale nomini attendunt. Nam apud ipsos palam immissa uis φθογός, id est mortifera nominatur, φθογός πνιγώ autem aliquid esse uolunt, quod nullius rei sit causa. Aliunt hæc nomina φαρετίτης, & ἀνυκνωτή πταν esse res liquis omnibus similia, in quibus partes quædam distionum non præuiritate, sed nuda prolatione comprehēduntur. Enimvero quæm-

DE MEDICINALI MATERIA

admodum in his uocabus μάρσιπποις, οὐ ἀνακλίπτει
partes, uernaculos, οὐ præcedentes non retinent significatioν, sic
in hoc uerbo φθ. επιτοιειν partes productionis gratia non pro
uirtute colligerunt. Hinc ad causarum differentias transeunt;
affinitatiq; causarum aliquas euidentes esse, quæ dum aduer-
sam ualeitudinem crearunt, separantur. Cuiusmodi sunt frigus,
labor, insolatio & stus, οὐ si milia. quædam continentes, quæ pa-
manent postq; morbi excitarunt, hoc est, cum præsentes sunt, οὐ
effectus eorū absunt, cum increscunt, effectus augentur, cū decre-
scant, minuantur, οὐ cū desinunt, finiuntur. quin p se produen-
tes effectus, alicius fīns gratia esse possunt. Tales qdē probatis
simæ sunt causarū differentiæ, quarū nulli phihoropœō subiici pot.
Evidens n. causa non est, qm̄ morbus i se permanet, nec corpo-
re separatur. Nec continens causa dici potest, cū maga ex par-
te hæc adsit. quemadmodum accidit, ys, qui à rabido cane sunt
demersi. Quod si neq; evidens causa, neq; continens fuerit, neq;
ad finem, neq; ad causam referri potest. Si uero à nulla causarū
differentia phihoropœon deducere possumus, causam non esse fa-
cebimus. Quod autem afferunt, nōia quædā in se non habere par-
teis rerum significataas, sed nuda, οὐ simplicia prolatione f.ēta
esse, fatui neceſſe est. Verum non cī, sed per pauca talēm nōci-
sa conditionem existimandum est. Namq; ποιεῖν in hoc nōie
φθοροποιῶν, perinde atq; adsumpta profertur. Sed peculia-
rissimam surpat significationem Quēadmodum enim φθορᾶς
id est corruptionis nomen mutationem in peius significat sic hoc
u.rb. am ποιεῖν sumē debet, ut nihil in dictione φθορᾶ fortius
se declareret, neq; proorsus id significat, quod oēs audiunt, οὐ hinc
simile redditur, τοιδὲ αὐχένι d' Φ. S. Si dant à corruptione
salubrē fieri morbum, conœdūt utiq; ui huic uerbi ποιεῖν in
si quid corruptionem efficiat. Omne autem, quod aliquid efficit,
ostenditur persingulas causas, quæ corporibus subiiciuntur, prē

sertim in immisis uenenti. Verum non nihil subiacere causarum
 differentiis produnt. Quinetiam aberrarunt non exactam diuisio-
 nem assumentes. Qui uero dogmatiis profidentur, causam esse
 partim præparantem, partim continentem afferunt, ut inguinu-
 ulus, & inguinariam febrim, quod effectui tum assistant, tum
 etiam separentur, ut à fractis præcipitatio. In summa quoties qd-
 piam suapte natura causa fuerit, nec ulla diuisione comprehendendi
 tur, uitiosum est, neq; causæ adscribitur eorum, quæ idem genus
 sortiuntur. Sed quod phthoropœon, id est mortiferum causa sit,
 nomen ipsum argumento est, & in iis, quæ contingunt, apertius
 ostenditur. Quid aliud causæ arbitrantur esse post impressum à
 serpentibus ictum, q; ex animante vim, & illapsum in corpora
 virus? Neq; enim frigus, neq; æstu, neq; cruditatem, neq; aliud
 quicq; causari possunt. Verum quoniā causarū differentiis gau-
 dent, & aliquas continent, alias evidentes appellant, ipsis dicē-
 dum altero istorum modorum evidenter dici causam, q; effellū
 præcedit, & corporis compagm occupat. Continentem uero, q;
 morbis præsentibus adest, qua separata recedunt, quæ cū ipsa eue-
 nerant. Sed de iis hæc tenus. Fatendum itaq; mortiferam vim in
 trinseca manifestissimam esse causam, ipsamq; principem facie-
 re scopum oportet: & anteq; morbis confluentur, uariis modis
 est certandum, donec uis tota corporibus excutiatur. Modo in lo-
 co præerrit principatum non obtinente, ante co'rcetur, q; al-
 tius irrepens uiscera tangat. Aut eius perniciæ eluatur, aut iam
 membratim peruagatura suffrenetur. Itaq; uenena si haustia sunt,
 crebris uomitionibus: si mortuimpressa sacrificante, fijis ca-
 curbitulis, exultu carnis, circumscriptione: non nurq; amputati-
 one extremæ partis, euocantur. Clysteribus, & impositu mudi-
 mentorum acrīum cohíbenur. Hæc simul utiq; arce: e uiru, &
 eluere possunt. Restinguntur meraciore potu, aut p:so nulla
 aqua dilito, uel contrariorum esu, quæ acrimenia sunt. prædicta

DE MEDICINALI MATERIA

Postremo delectio alii, enatus sidic, & alia quædam in commune, quæ membrarum demonstramus, auxiliantur. Verum enim uero non letiferam modo materiam, sed & magnitudinem. Et tempus efficiare scopum, & propositum oportet: etenim ab his, remedia q; lurum discriben capiunt. A magnitudine qui dim, cum nonnulla ex uenient, & uirois animilibus pericula manantur: Alia piaredines alias, aut exteriores excitant: Alia uehementissimos dolores, aut cæcos acent: Alia uix medicamentis cedunt, & magis, minus ue molestias excitant. Oportet autem ea, quæ pericula ferunt, cuicentibus auxilium expugnari, & minus infesta minoribus. quippe absurdum fuerit in majoribus, cardiore medicamentorum usu homines in discriben efferre. In minoribus uero uehementium auxiliorum iniuria laceffere. Finitio à temporibus in promptu est, aut enim subito in pericula, et præsentes molestias adducit, aut sensim, & dilatata in tempus. Itaq; præsentibus multa simul auxilia repræsentari oportet. Reliquis paulatim Hæc quadam artis formula breviter definita sunt. Iam membratim procedamus.

Signa rabiosi canis, & demorsoru ab eo. Cap.i.

E rabiosi canis morsu sermonem alius præposuit, qd id animal domesticum, ac frequens esse consuet, & rabie sœpius corripitur, ac perit, ab eoq; caueri difficile. Inde periculum ineuitabile hominem manet, nisi medis utatur auxilio. Canis plerunq; flagrantissimis œstibus in rabiem efferatur: Interdum, quoties frigora incesserunt. Rabiosus autem putum, & escam aduersatur. Largam spumantemq; pituitam naribus, & ore prouocat. Torue, & scolio tristius intuetur. In omnies passim sine latratu irruit. A equis feras, hominesq; tam fulmiliares, q; ignotes merdet. Nec protinus infestu quiq; irfligit nisi ut uulnus dolorem. Exinde morbus ille, qui ab aquæ metu hydrophobicus graia est uoce appellatur, contrahitur. Euenit

autem cum distensione neruorum, totiusq; corporis rubore præ-
sertim faciei cum sudore, & langore quodam. Alii, ui auræ spile-
dorem fugiunt. Alii sine ulla doloris intercedente uxantur.
Sunt etiam, qui canum more latratus ædant, interuenientesq; mor-
su adoriantur, ac moreentes simili uitio labefactant. Nisi forsi-
tan narratione unum, aut alterum euafisse audiamus. Siquidem
Eudemus superasse quandam affirmat. Thymiscenem aliqui de-
morsum in idem uitium incidisse, & euafisse fatentur. Alii am-
eo aquam expauscenti more gerentem, & officium exhiben-
tem, quadam naturarum concordia similem sibiuisse effectum.
Sed post multos tandem cruciatus seruatum exitisse. Molestissi-
num itaq; genus morbi, è quo multis anteq; ipsam experientur
vindicamus. Et complures ab aliis medicis, seruatos nouimus.

Remedia demorum à cane rabioso. Cap. ii.

Atio medendi duplex. Vna communis, qua utendum
in omnes morsus, quos virulentæ animantes impres-
serunt. Alia peculiaris, priuataq; eorum duntaxat,
quos rabiosi canes momorderint. Quæ non nullis quidem sum-
mam opem ferre consuevit. Aliis vero inuidis, maxime qui ex
multo iam tempore, illum acceperunt. Quæ ad hanc pertinet,
primum exponemus. Deinde ait sim perstringemus, quæ ad co-
munem medendi ratione pertinent. Cancros itaq; fluviales ei
farmentis albæ uitis cremare oportet, & canerem eorum q; mū-
nutissime tritum habere reconditum. Iudicem gentianæ radicem
eusam, cibratâq; reponere. Quoties autem canis rabiosus morsu
intulerit, in quaternos cyathos uina bina cineris cancerorum co-
chlearia, unuq; gēuanæ conyiciatur. Hæc in polæta madæ foliæ
modu fabalcta, quadruplo bibatur. Inter principia medicæ metum
hoc mō detur. At qui si ab illato morbu duo, aut tres dies fluxe-
rint, curationem auspiciabimur à triplicato jōdere supra, quod

DE MEDICINALI MATERIA

ab initio retulimus. Operum hoc aduersus rabiosorum morsus auxilium, quod & multis unum facit, eoq; cum fiducia utilia est. Sed ut alius etiamnum auxiliis contra ineuitabile periculum munitur, nihil ceterisuti prohibet. Statim autem multo fuerit medicamentorum sequiam tolerare, q; propter negligentiam in discriben adduci. Nec ita in demissis à rabiōso animali maiora vulnera uereri oportet, uti minora, & ulcusculis astis similia. Quippe maiori vulnerere copiosus sanguis emanans potest nec nisi huius virulentii liquoris exhaustire; quod in minoribus non accidit. Quippe à maioribus abscedentes carnes hinc aufere, et labia ac scalpelli circumscribere, & præhensam hamo carnem amputare oportet. In utrisq; circumstantia loca altioribus ulcusculis scarificanda, ut sanguinus uacatio resistat, ne uenerium membranam insinuetur. Cucurbitulæ cum multa flamma agglutinata id inuestimenti præstant, ut uenient uis extrahatur.

De Ustione.

Cap. iii.

Ontra uirulentos iellus, usilio expeditissimum est auxilium, utpote cum ignis cetera uiribus praeflet. Si mul quod uirus domet, & ferri pentius non patiatur, simul, q; pars ignem experta deinceps non uile, nec indecora loci instaurationem efficiat, manente diuitius exultatione. Animaduertendum ex eo tempore, cum cruxæ decident, ne ulceris oræ coalescant, & cicatrix induantur, sed si fieri potest ad præfictum tempus et ulcerationes et sordidas adhuc, et inflammationem minantes prorogari conuerit. Quod inditum ijs salsamentū optime præstabit, & sylvestre allium detritum. Item cœpe, sucusq; præsertim cyrenaicus, aut qui medicus, aut parthicus appellatur. Tritici grana tam mansa, q; non mansa imponantur, siquidē subalba, pistacea ob perfusionem vulnera dilatant. Sunt, qui à madentum ieirunto, sibi aliquid asarcere arbitrentur, qd suape natura resistat. Veruntamen id non constat. Cæterum tempes-

Si etis utendum. Si uero, quod per sepe accidit, ante dies præfinitos cicatrices coirent, committerentur q; manum postulabunt. Namq; eas diducere, carnemq; scalpello circumare, aut iterū inutere exp. dit. Vbi uero propositum tempus præterijt, ulcus ad cicatricem ducendum, & emplastro, qdè salibus conficiatur, locus comprehendendus. Nec multo post his apismo utendum.

De rōne uictus in mortu rabioſi cants. Cap. iiiij.

Vae ad partem iſſam pertinent præfidia, ita ſe ha-

*g
bent. Cœlerū uictus rationem ex ijs, quæ ueneno ad uerſantur, conieſtura quadā colligere oportet, ſimil*

ut ueneni uires hebetet, reſtinguatq; ſimil ut arceat, quo manus ad intima pernicioſes illabatur. Eterim aſſumpia pernicioſarum

uirium penetrationi reſiftunt. Quorum uirum q; præſtare potest

uini meracioris, paſſi, & laclis potus. Quippe qui hæc omnia ca-

punt ad curam, non nihil ueneno obijcaunt, quod oēm eius acris

moriām obtundat. Simili modo alliorum, porrorum, cœparumq;

abuſ, q; ea diſſiaſter conſcientur, & aboleantur. Nam multos

dies hiuſi cibi qualitates remanent, quo tpe nec euincantur, nec

permutantur à mortifera ui. Contrarijs illa uis expugnatur. Cul

rei antidotorum uſus accommodatur, & theriaces mitridatijs, &

eius, quod eupatorio temperatur, deriq; omnium, que magnam

DE MEDICINALI MATERIA

pro carnem circinare, nec iussionem experiri operis preium est.
Non enim, quodam pertransiit, satis euocare possent. Nulla utiq
adiectionis utilitas sed incassum corpora doloribus sternetur.
Alter uero curationis modus accedit. Deiectione magnum probabile
iuuamentum, ut pote cum mouendo, corporis habitum transmu
tet. Et quae colocyniidem recipit hiera, item lac scissum, quod simul
deiectionem moueat, & uenerum domare possit. Cibi acres, &
meraculi potus quibus uis ueneri uhementer retunditur, quot
die sumi debent. Cæterum sudores ante abos, & post etiam cien
di. Dropas smaragdinas, fumigatio particulatum per corpus totum adju
ciandi. Sed longe omnium efficacissimum auxilium elleborismus
cognoscatur, quo cum fiducia non semel, atque iterum, sed frequen
tius ante quadragesimum, uel post hoc tempus uii licet. Tantam
enim uhementiam hoc auxilium habere ferunt, ut quidam, qui
iam aquæ metuissentirent, sumpto elleboro, simulac primum
morbi impetum experientur, fuerint seruati. Nam & iam uitio
tentatos neque parum adiuuare potest. Itaque primum curam con
tra rabiosi canis morsus breui sermone exposuimus. Lâ ad alia;
quæ uerenatis morbis fœuire consueuerunt, transfeundū. No
tas uno praetextu, deinde communem medendi modum, qui ou
mnibus conuenire possit, explicabimus. Cur sim postremo subiun
gemus ea, quæ sua proprietate nonnullis auxilium præstare pos
sunt. Subiectemus etiam uerenata, quæ nullis cedunt remedis.

F I N I S .

*na garbei de notis eorum, qui à uenenatis de
morsi sunt, Liber Octavus.*

De Phalangis. Cap. I.

Morsis à phalangiis locus quidem ipse quasi ab impacto aucteo rubet, non intumescens, nec per ambitum calidus sed mediocriter si brubens. Vbi uero contrariorum occursu reficitur, consequitur corpore toto tremor distensiones circa poplites, & inguina, convulsionebus non dissimiles. In libris collectio exoritur. Perpetua urinæ libido lassit, multeque reddendis excrementis collutatio. Vniuersa autem frigidus sudor emanat. Collachymant oculi, effusisque nebulis caligant.

De Scolopendra. Cap. ii.

Scolopendra, aut dicta ophioclene, morsam intulit, locus per ambitum liuore suggillatur, & computreficitur interdumque, licet raro, fulentius atque ruber cerneatur. Amorsu ipso exulerari locus incipit. Vleus id negotium exhibet, serè remedium invicti. Præterea toto corpore prurigo sentitur,

De scorpione. Cap. iii.

Corpioris morsu inflammari statim invicit locus, & indurescit, ac intentus, rubet, uicissimque dolore premitur. Modo siquidem exæstuat, modo frigore occupatur, labor repente fatigat, aliquando meliuscule habet, aliquando recrudescit. Consequitur sudor, horroris sensus, & tremor. Extremæ corporis partes refrigescunt. Ingua excolitur. Tuberula in sede profiliunt. Capilli eriguntur, Pallor membra decolorat. Dolor tamen ex pungente acutus, per uniuersam autem sentitur.

DE MEDICINALI MATERIA

De Pastinaca marina. Cap. iii.

I marina pastinaca percutit, protinus accidunt mole
ſti dolores affidue conuulsiones, labor, et imbecillitas.

Mens percutitis labat. Postea obtumescunt. Oculi cali-
gant. Percutitus autem locus in ambitu cum uicinis partibus de-
migratur, & ita obſtupescit, ut tangentem non ſentiat. Hunc ſi
quis pre nat, atra fantes, crassa, & male oliens excernitur.

De Mure araneo. Cap. v.

Mure araneo percutitis, arca mortis in orbem infla-
matio exortur, nigraq; pustula dilata ſante turgens
exurgit. Proximae partes liuent. Rupta pustula, devo-
rans ulcus, noxi diſſimile, quod ſerpit occupat. Inteflinorū quoq;
tormina, diſſicultas urinæ, & humoris offufio conſequuntur.

De Vipera. Cap. vi.

Uipera momordit, corpus intumet, uehementer are-
ſat, subalbidumq; colorem concipit. Sarnes à uulne-
re profunditur, ſuppinguis, mox cruenta. Pustulae adu-
litus ſimiles erumpunt, & antea depaſcens ulcus, quod in proxi-
ma repens, non ſumma modo corporis, ſed inima quoq; corripit.
Gingivæ iis cruento ſuffunduntur. Inflammatio circa ſcarum erum-
pt. Tormina, & biliosi uomitus ſequuntur. Sopor, & urinæ diſ-
ſicultas accedit, & frigidus ſudor offunditur.

De Amphibæna. Cap. vii.

Onſimilia eueniuntur iis, qui ab ſcytala nomine, aut am-
phibæna demorsisunt: eadēq; ferè auxiliantur. Qua-
re uenenum priuatam deſcriptionem fortitum non
eft, quia non eidem generi aſſignandum fit.

De Druino. Cap. viii.

Druino morsis pustule, molestiæq; dolores incedunt, præ-
ſert in qua dilatæ ſane etiſſarium ſubefit. Quintiā
roſio, & rminaq; conſequuntur.

De Hæmorrhoo.

Cap.ix.

B Hæmorrhoo ictis uehementes cruciatus accidunt,
 qui breuem, strigosamq; prorsus raritatem ex continuo dolore præbet. Ex plaga copiosus cruento effluit,
 et si qua cicatrix corpore nonnusq; adfuerit, frangetur, & sanguine manabit. Excrementa p alii crueta evanescunt, profluensq; sanguis i globos coit. A pulmone sanguinem extussiunt, & nullo de niq; remedio euomunt. De Dipsade. Cap.x.

Vos dipsas pausit, intolerabilis ardor premat, satiisq;
 usq; eo pertinax, ut satiari no possit, ac sine ulla inter-
 capedine excruciet: Et si potum affatum trahant, illi-
 co in eandem sitim relabuntur. Is uero, qui per initia potum nec
 hauserunt, simile quiddam prorsus accedit. Quapropter ob conti-
 nuam sitim & prester, & causon, aut dipsas appellatur:

De Hydro.

Cap.xi.

B hydro demorsis ulla dilatatur, & liquidum, ac ini-
 gens euadit. Sanies ex eo multa, & atra, et male oleis
 non securus atq; ius, que serpunt, ulceribus expiuntur.

De Cenchro.

Cap.xii.

Enchri morsum, qui uiperino ictui similis est, putri-
 dum ulla sequitur. Carnes antea, ut in qua inter-
 cutem, prætumidæ defluunt. Letargo corripuntur, et
 ueterno pressi somnos captant. Erafistratus eos iocinere, uesciri,
 coloq; conflictari auctor est. Quippe dissectis ipsis omnes ferè
 partes corruptæ reperiantur.

De Ceraste.

Cap.xiii.

Ceraste percussis locis attollitur, cum duricia pusilio-
 losus. Ex plaga sanies profluit, modo atra, modo palli-
 dior sed arat concrementum totum rutile sat, genita-
 le intenditur, mens labat, oculorum caligo exoritur, dentib; rigore
 neruorum distenti commoriuntur.

DE MEDICINALI MATERIA

De Aspide.

Cap. xiii.

Baspide ictus, vulnus exiguum prorsus, quasi ab adae
ctis uas atra elevatione conspectus. Sanguis exiguus
ille quidem, sed ater destillat. Culigo uelox oculos ob-
subit. Labor in totum corpus multiplex, oino leuis, et non sine ux-
tiate consequitur. Ideo Ni under pp. il. breceanit. At uir pe-
rit absq; labore, d scolor atq; uirens. Aliquarulus cordis aestus af-
ficit Frons perpetuo reuellicet. Genae contremiscunt, quasi sine sensu
in summo uacillet. Hos mors tollit ad diei triu. nō dilata.

De Basilisco.

Cap. xv.

Rasistratus in libro, quē de medicamentibus, et uenenis.
e cōsidit, de uocato basilisco sate ita refert. Cū basilicus
monorderit u. drus ad auri colorē exflauescat. Itaq; in
plurimis q̄ uirus ejaculatur, cornites notae ita se habēt. Trāfrutes
uip ad medē di rōne primū, ut fieri poterit, d̄ cōibis differemus.

Cōis curatio in oēs ictus uirulētos. Cap. xvi.

Auersus quidem oēm animalis ictum, qđ uenenum ui-
brat, oris suetio conuenit. Sugentē uero oportet ieu-
num non eſc, sed et abum sumphisse, et uino os ablu-
isse. Postea i exigit in olei in ore continens ictū exugat. Locus ip-
se spōgia fousidus. Deinde scarificādus. Sed ulcuscula altissim
i frī nere expedit, q. 10 uirosa materies profundo euocetur. Circi-
natio autē carnis, et sectio scarificatione longe potentius opūlā-
tur. Nāq; ab ijs duo peccaria p̄fēdia fiūt. Vnū, qđ uirus ē lo-
eo tollatur: Alterū, p̄ ante occurrens, q̄ interne subiect, cū sanguine
ne copioso excrentur q̄ si locus carnis circūscripcionē non ad-
mittit, ac uerbitulae cum largiori flāma adfigēdāe sunt. Sed iā de
uultione supra in rabiosorū morsu, differimus. Si uero ista pars
ut pote extrema, sectionē cōmode nō respuat, p̄ferim i cibis
serp̄ibus ut aspide, ceraste, et similibus: proculdubio amputāda
est. Cō. ier. nūiora supradictis auxilia sunt, quae epithemata uon-

cont. Imponatur sarmenticus anis, aut ficalmus, cū lixiuio, subiecta stacte, guro, & acri salsamento. Porri, cœpe, et alia modo minutissime contrita innuntur, modo cremata vulneribus injiciuntur. quinetiam dissecli gallinarū pulli cum maxime repen, percuesso loco conuoluuntur. Nec desunt, qui bisce tanq; discordia quadā naturali pugnantibus utantur, uerū huius rēnem īīre faillīum fuerit. Gallinæ n. calida natura prædictæ sunt argenteo, qd deuoratū insigne uirus eliquent, et aridissima quæq; femina consumant. Iiē nonnunq; barenas, lapilos qd, quos fauibus insinuant, dissciuūt. Itaq; aiantis, calore, spiritus ielæ partis impetū capesciēs, uenenum exigit. Nec me fugit, qd in Egypto fieri soleat. Cū spicas Egyptij metūt, olla pix paratam habent, et appensam fasciā. Tunc enim maxime serpētum iniurias expauescunt, tū propter spicalegij tēpus, tum qd opacis simul abdites, speluncis, & casuernis, denso qd aruoru cespite delitescunt. Molestiora enim animalia, et uirtus eructatia, Egyptius in campis ferre consuevit. Vbi ergo aut im pedē, aut partem aliam mortis intulerunt, assidentes, fasciam in ollam pixis conciūnt, & semel, aut iterum brachium, aut crus paulum si pra uulnus obligat, et arctissime duo è præsentibus distractiūt, locumq; se cantantes, qua circumactus est laqueus, piæm instillant. Cūq; satis uulnus excipiisse uidetur, laqueum resoluunt, et cœpis, alysq; supra memoraiis illiniunt. Præterea pix liquida cum sale trito, & feruente illita, præsentaneo est auxilio, si iugiter innouetur. Conuenit & cedrus, & finum caprarum ex uino decoctum. Lotum aceto calido, calamintia in lotio, maris aqua, aut acida muria decolla soueri salutare est. quinetiam non desunt emplastrum uehementissima, & calidissima, quæ uenenum elicere, expungnare, & dissipare possunt. Cuiusmodi sunt, quæ ex sale, aut nitro, sinapi & semine ror'smarini: componuntur. De quibus consequenter erit tractandū. Erasistratus autem non inuisia reprehensicne eas

DE MEDICINALI MATERIA

Incessit, q̄ incognitas ad hūc usq; in facultates cōscripserūt, ut de phāti fel, testudinis sanguinē, aue crocodili oua, et cōsimilia. Nā cū iuuantia quædā litteris tradidisse uidetur, plane in hac scila in cīdētibus imposuerūt. Quare talia deuitanda sint, cōdifficiale nisi regia facultate, p̄uestigari possint, neq; quò nostra fides iis obstringatur frequēti obseruatione, sufficiens experimenū præstiterint. Quæ aut ad cōmunem oīum usum plinent, quæ q̄ facile suppeditari, et oīibus à serpente p̄cuissim auxiliū ferre queunt, si būn genda uidetur. Intubis itaq;, & erici, et alii agt̄lū cū acetō potus, cōtra oēs serpentū morsus auxiliatur. Itē bitumen, et virentes platani pilulæ in uino diluto collatæ, et paluri decoctū, radix aristolochiæ, et eringi. Decoctæ ēt lauri baccæ, et deuoratae p̄q; largius esitalū, ruta, anetū, et cyclamnus. Coma porrorū priuatum ex pane, aut alliū, aut cæpe, falsamētaq; q̄ acerrima, originē decoctū cū uino potū foentuli, pulegij, calamini h̄e, porrorū q̄; succus cū melle desorbatus. Hæc quidē à plantis cōquiruntur. Ab aliis antibus uero quædā cōmode peti solent, gallinaceorū cerebella in cibo, leporinū coagulū cum uino. Itidē castoriy sextans. Testes marinæ testudinis sumpti mulū prodeſſe tradūtur. Muslala sale inueterata inter auxiliaria medicamenta est. Inuenitur ēt prius exenterata, sale q̄; siccescens iueteratur: & qua binas drachmas cum uino bibisse satis est. Sed de simplicibus, quæ dari solent, haec ētenus. Percussis à serpente prodest alii dieletio, diffuens sudor, urina copioſe reddita. Cōposita ēt quædā recenter remedia polli céri tradūtur, ut et opij, et myrrhē singuli oboli, piperis quicunx. Ea melle excipiuntur, et iſtar ægyptiæ fabe dātur. Itidē sylvestris rutæ, seminūs gith, cumini æthiopici, aristolochiæ galb. rt, singulo rū pares portiones tritæ, et cū erucæ succo subactæ, digerit in pastillos, q̄ dracmæ pōdus æquēt. Dantur ex ijs terni cyathicū uino. Hæc habui de cōmuni bus auxiliis, quæ dicere. De peculiaribus remediis cōtra bestias, q̄ uenena uibrat, cōsequēter ē dicēdū.

F I N I S.

*Zarbei de remedijis contra uenenatos
morsus Liber Nonus.*

Nter ferientium uenenatorum notas nihil de
uesp̄is, et apibus articulatum diḡss̄mus, q̄ cō
spicacē omnibus ferent, & nihil excellens, aut
notatu diḡnum in his obseruaretur, inter re
media tamen, earū meminisse non fuit alierū.

De Remedyjs contra uesparum, apūq; ictus. Cap. i.
Diversus apum, uesparum q; ictus, prodest illa mal-
ua, & hordeacea farina cum aceto, fialneum lac in
uulnus instillatum, emuria, aut maris aqua fecius.

De ictis à Phalangio. Cap. ii.

Halangiorum ictibus fialneum cinerem adiecto sa-
p̄le trito, & uino imponere oportet, aut radicam syl-
uestris purissimā q̄ tenuissime tritam, aut aristologī m̄
hordei farina, & aceto subadditam. Ulcera aqua maris proli-
xā aut aq̄iastri decocto. Folia eiusdem illinenda. Lauatris perpe-
tuum utendum, & potionibus, quae hæc medicamenta recipiat, ab
rotori se men, anisum, aristolochiā, cicer sylvestre, cum inūcelio=
picum, cedrides tritas, platani corticem, et trifoliæ hærbæ semē.
Primit autem singulorum ex his binas drachmas dare cū uī
ni hemina cōuerit. Item miricæ fructus, & chamepityos, et ui-
ridium cupressi filularum decoctum, ammisio uino. Sunt, qui flue-
uiatilem cancrum in succum redactum cum aqua, aut lacte, as-
sumpto apij semine confessim molestius liberare prodant.

De Morsu Scolopendræ. Cap. iii.

I Scolopendra morsi m̄ infixit, sal q̄ levissime tritus
ex aceto uulnus inspergendas, aut ruta sylvestris
superponendas. Locus acida muria perluerdus. Dan-

DD

LIBER NONVS

*de his poenitentiis, folochia cum uino, aut serpillum aut calamintia
aut ruta sylvestris.*

Remedia ad scorpions iclum. Cap. iii.

Ercissis à scorpiione, præsentii est auxilio fialneum lac in uulnus instillatum. Scorpion ipse, qui iclum ui brauit, tritus, & percutto loco impositus, sua plague venenum est ob quandam(ut constat) discordiam, Præterea tritus, & impositus cum sale, lumi semire, et alibi ea conuenit. Sulphur ignem non experium res na terebinthina exceptum, & emplastrum nido adiectum auxiliatur. Inde ga banum ad sphaerulatum, & calamintia quæ ruta illa natur. Et farina hordei in uino parata, in decocto ruta. Semen tritice herbæ tritum, & vulneri inieatum opitulatur Hæc ad effectum locū perunent Post hec q̄ efficiassimis potionibus uterant, cuiusmodi sunt an' solo hæc præserum cornicis binæ drachmæ cū uino. Tusa gentiana, et pulegium decuetur, et buccæ lauri paucō mero triæ, & calamintia cum posci, in qua magnopere dissoqui debet. Cupressus cum uino, & ruta. Nec secus fialneum lac, laserpitum si dicitur, sin desyderetur, penicilli si cito utendā. Efficax est potus trifoli suavis, et oami semen. Omnibus autem us perpetuum lauacri usus, euocatus sudor, & diutiae uint poiones registrum.

Aduersus marinæ pastinacæ, Scorpij marini, et draconis iclum. Cap. v.

I qui marina pastinaca iicitur, omnia quæ de uiperarum morsu paulo post referemus, simili modo conueniunt. Peculiariter autem iclus à marino scorpione, & draconे inferuntur, qui molestos cruciatus aient. Interdum aitem sed raro nomas excitant. Quibus absinthii, sciuie aut sulphuris ex aceto triti potio subuenit. Pastinaca diuulsa, & vulneri imposita, sua iclum medela est.

De morsu muris aranei. Cap. vi.

Imus araneus monorderit, auxiliatur ex galbanum splenium p se vulneri exterius impositum, aut me dicimenti modo aceto tritum, & hordeacea farina cum aceto malso illio, quinetiam mus ipse, qui morsi m intulit, si disiectus aponatur, ictus sua ueneficia lut. Resistit quoq; aci in dulcis punia decocti, & illi i. Item porri, & allia conrata, nec non aquae calidæ fetus. Sed hec ad locum pertinent. Prod est potum abrotori decoctum, maxime si in uino datur. Pre terea serpyllum, & galbanum, & eruci uino madefacta, recens cypresii pilulae cum aceto, & cyclaminus ex aceto malo, & pyrethrum cum uino, & chamæleonis herbae radix. Nec defunt, qui literarum monumentis tradiderunt, tritum murem araneum contra suos ictus commode bibi. Quam historiam apud alios inuentam, dignam dumtaxat censuimus, que annotarentur. Alij a seuerant de morsu non alios exulcerari, nisi ex iris fecerunt mus araneus astiterit, tum quoq; auxiliari refrunt.

Ad morsum uiperæ remedia. Cap. vii.

Iuipera morsum impressit, tam caprinum cum ui no impositum opitilatur, item laurus, & abrotorum & galbanum splenii loco superiectum. Originu u ride in diuum. Pulli gallinaru discerpi, & confestim ac moti. Errui farina aceto malso lubet. Radicas ericæ usq; eo tufus, ut in puluerem solutus abeat, & scylla to, ja de tritum chamen clu, hordeaceu cataplasma in aceto malso præparati, sed licet ante calida foveatur. Hæc loco imponuntur. Contra uicerinos ictus rubus cum uino prodest. Aliqui Anchusam tenuti folio constante auxiliari produnt. Leporini coagulum uino term obozi bibuntur, & porraci suca herba in mero, & foliorum ap aftri succiu, & sylvestris ruta. Hæc in uino potari debent, meru continuo bibendum, allia mandenda, & cepæ, et porri recentes, ful-

LIBER NONVS

Samēta acerrima, et opipara. Simplicita hæc sunt. Perassissim à serp. nte præclare auxiliatur medicamentum, quod myrrhæ, pi peris, cassiorij floris portulacæ, semirrasq; dimidio acet: halo constat. Haec omnia in cretico passo teruntur, aut ī alio prebatō uino trahi. Et utus in eo libro, qui dicitur d'uvax medv, id est de uiribus in se ibi usq; pleraq; alia tradidit, quæ ictus à vi era auxiliū ferre possent. I ter quæ talia maxime laudantur gallinacea cerebella cū uno pollo, s. m³ sativæ brassicæ trit. am, et acebatuli mēsi. ra cū uno potum. Quoniam in bonum est digitum in liquore pice intumescere, demde. inum, quo dictius fuerit elonus, bibire. Hæc sunt, quæ contra serpentum ictus auxiliantur.

De Amphibæne morsu. Cap. vii.

E Amphibæna mentionem hoc loco fecan. us quoniā fere remedij ad uigeras scripsit, percussi ab ea adiuuari soleantur.

Contra druinæ ictus remedia. Cap. ix.

Druino ictus conuenit aristolochia cum uino fota, iriæ folium herba, radix astilæ regiae simuluer assumpta & fructus ex omni quercus genere. Tufæ illicis radices, & illæ partis ictæ auxiliantur.

De Hemorrhoi, et dipsadis ictu. Cap. x.

A Hemorrhoi, dipsadisq; morsus uelut immedicabiles à pleniori; maiorū de, lorati relinquebatur. Quare si perculi aribus contra dipsadem remedij egramus, cōmunitia experiri operæ præcium erit. Proutus autem scarificatione urinifusionem facere, et si locus patiatur, amputatione opus erit. Consequenter q; acerrima cataplasma ad mouere, de quibus secundum numero diximus. Nec me fugit acres abos maxime falsamentis uiles esse. Meracæ potiones, et lauacra prosunt, quæ subinde intericto breui spacio assumenda sunt, pruī q; morti gressu, e uerberit, quo semel erumpente operi ferre non posset ulla

me licet opera, in ictu hæ norrhæ eadē profundit. Insuper quæ in
conmūre opculantur, ut sacrificioris, unctiones, acres abi, me
raci possumus, et quæ nunc in dispensatione definiimus. Quinetiam de
colta uitis folia, & cum melle trita.

De morsu Hydri. Cap. xi.

I mortuum hydrus a legit, prodest origanum tritum,
s & aqua subactam, lixiuia cum oleo induit, aut aristolochiae cortex, aut quernea radix minutum contrita,
& hordei farina cum aqua, & mellis colliquato. Bibuntur etiam bñne aristolochiae drachme in diluto uino, aut posse cya-
th's diobus, deinceps marrubij succus, uel decoctum uiriusq; cū
uino. Fauus recens datur in acetō.

De morsu Cenchridij. Cap. xii.

Orsis à cenchrido auxiliatur lactucæ fructus cum lia-
m ni semine illius, & satureia trita, & sylvestris ruta,
& serpyllum cum xij. hastulae regiae drachmis, et tri-
bus uini cyathis, aut aristolochiae radice x. item cardamomum, &
geniana.

De percussis à Ceraste Cap. xiii.

I cerastes, aut aspis pereisserit, ita partis amputatio
s suffragetur. Quare sine mora ictam partem am-
putare, aut scalpro confessum circumcidere, & ijs sis-
missa prosequi oportet. Vrentia insuper admonenda: si quidem
uirus hoc uenero basiliscus simile est.

De morsu A spidis. Cap. xiv.

Is, qui ab aspi deperiuntur, quæ de ceraste scripto sunt,
auxilia diuin debent. Nam uenenum hoc quemadmo-
dum basilica, aut sanguis bubulus, celerrime in arte
rūs sanguinem cogit.

De basilica morsu. Cap. xv.

D basilica mortum, ut Erasistratus author est, auxi-
liatur castori drachma in uino pota. Item papau-
ris succus, ictuum remedia ita se habent.

P E D A C T I O D I O S C O R I D I
Q V A E S E Q V V N T V R N O N
uiden ut esse Dioscoridis.

De Rhanno .

Rhānum si quis eruat silente luna, & secum ferat, cōtra uenena, et improbos hōies proderit. Pecoribus iuuādis a pēditur. Naugis arcūponi solē Valet cōtra capnis dolores, et laruas.

De Artemisia.

Artemisiā tam herbam si quis teneat, dum iter facit, lassitudinem discutiet, & si in pedibus ferat, bestias, et l. mures ab gē. Si sanguis circa artus coaluerit, rāmulos ex rosaceo in olla fera uero, et loc am totum oblitio, cum sommo indulgendū est. Strangulantiū uulue murum in modum auxiliatur, Urinæ stilla adia, & opūthochorum leuat.

De Pentadactylo.

Pentadactylū si quis circum corpus portet, nullo dolore afficietur. Oculos: stram u, callosos tonsillarum tumores, uiuam, artē adū: sub lingua, neruorum dolores, & dentes, psoram permici: ilī fame contrastā uiuat. Remoratos à partu menses eniat. In fusa naribus ex aqua tepida contra terrores fasciū, & laruas, mirū in modū commendatur. Vellito hærbam cum luna cresce oriente sole.

De Verbenaca.

Verbenaca recto genitale intendit sed supina exiccat. Recta appēsa, doloribus oculorū auxiliatur. Cōtra hebetudines eo rundē, & capnis dolore efficax est. Trita ex acetō lassitudinem reficit. Strumas, callosos fauciū tumores sta im discutit. Febrī horrores sanat si quis solū ex aduerso stans rāmulos tenuerit.

De Dictamo .

Dictamnum siccatum manibus terito, & redigens in farinam adiecta ipsius stilla corpus tangit. Si quidem centrali omnes serpentium miseras auxiliatur. Vlæs a, & putre cœries nomina

præpurgans explet. Ad actis corpori aculeis oblinitur, ut præsentis sit auxilio. Ad lienem, & in abditis locis uitia infiammatione turgentia, sedactum in farinam illinitio. Hærbam uere, magnis æflibus, aurumque erisito. De Salvia.

Salvia singulis, tussimque discutit. Omnis malis ulceribus cum cæra, & rosaceo sumpta auxiliatur. Lienis dolorem, dysenteriamque pota cum uno albo pari modo sanat. Sanguiinem excreantibus, potu medetur. Ad extrahenda uulnæ contra effixa. Pessime mulieres pessum ex ea subiciunt, ut partus excutiatur. De Cuprejo.

Cupressus hærbæ contra raucedines, auriculasque prodest. Induratos tonsillarum tumores, aquam intercutem, & axenacum cruciatu perfruat. De Centaurio.

Centaurium contra inflammata uitia, et puljontes iellus ualeat. Fœminis uulnæ malo laborantibus auxiliatur. Stilicadu urinæ, calicularumque tormenta leuat. Herba uere oriente sole legitio.

De Buphthalmo.

Buphthalmum crescente Luna legere oportet. Facit autem contra pauores, larvas, et mala medicamenta, fascinationes, ut pote cum eas auertat. Radicem si quis mandat, denitem expuet, flumenque confessim sistens auxiliatur. Quin et uentre resoluunt.

De Pæonia.

Pæonia hærbæ pæstus annuale ante solis ortu uellitur, apensaque contra uenena, fascinum, pauores, et larvas prodest. Itē contra febrem cum horrore uenientem, diurnam, nec turnemque, & aduersus tertianam. Proditur lemures à monte, in quo nascetur, fugasse. De Moly hærbæ.

Moly hærbæ, si secta radice fratur, uenefiorum, & fascinationis amuletum est.

De Marina quæra.

Marinam quærcum cum rosaceo, & oleo infæcto, & fædem

ADSCRIPTA

illinito, cum ad negotia te confires. Vegetiores reddit pueros
immo uentri appensa, et ad arcendos paucos nocturne menu te
reto. Contra fasanum et contra mulieria maleficia prodest. Corpus
cuetur. Cum enim fasanantes recedunt, arescentem r. muli m. oc-
cludit, et cum proprius accedunt, operat.

De Chrysanthemo.

Chrysanthemon si terra ante sol. s. certum eruatur, et collo ap-
pendatur ueneficas mulieres, onus neique fasanantes amictur.

De Erysimo.

Erysmon cum uino tritum aduersus ueteris dolorem bibitur. Si
quis grana septem domum ingressa rituixit, et iurgia et natalitetur.

De Elleborina.

Elleborina aliquibus Epipactis clavis Borion dictatur. Frutex est
exiguus mirumque folius costans. Bibitur contra onus uenenum,
et waneris uinia.

F I N I S .

STIRPIVM

DIFFERENTIÆ EX DIOSCO

ride secundum locos communes, opus

ad ipsarum plantarum cogni

tionem admodum

conducibile.

Authore Benedicto Texto

re Segusiano.

BENEDICTVS TEXTOR SEGVSIA
NVS CANDIDO LECTORI
SALVTEM DICIT.

Inter tā fœdas tamq; mōstrosas labes, quibus conspurcatus et adulteratus est aliquot iam saeculis prisca, ille Medicine doctor ac splendor, ut non alia pertinacius hæret eorum medicamentorum maximeq; stirpium, quæ tanto studio tantoq; honori ueteribus non modo medicas, uerum regibus quoq; ipsis fuerunt, ignorantia & neglectus ita nihil est, homini medico magis pendendum quibus qdem inuestigandis cum hodie doctissimi quiq; mirum in modum sese torqueant, nec quicq; ferè obscuratum sit in tota Medicina, quod illis plus facessat negotijs quodq; deplorare sit equius, quidnam euersisse putandum, si non extarent præsertim Dioscoridis illius (qui uel Galen sententia omnium absolutissime rem tractauit) monumenta, ad quæ ceu sacram (quod aiunt) in coram confugias? Proinde quando hunc unum propemodum habemus sarcendæ rei longe præstantissime ac nobilissime tantopere commendatum præceptor ille noster Iacobus Sylvius præter sumمام eruditionem publicæ utilitatis filiosissimus sæpen numero me hortatus est tota ex illo authore historia per partes plantarum digesta, rursus singula membra dissecarem per locos communes, ille inquam magno usu id fore affirmans. Quid quæso tantæ doctrinæ uiro denegarem, adeoq; de omnibus benemerito? Ego itaq; non ignarus quam ineptus essem ei prouincæ, aliquandiu meam excusans infantiam, tandem parere sum coactus. At non multo post tanq; desperabundo (ut qui rem nullius aut parui momenti futuram existimarem, que alioquin magno mihi constaret) in animo fuit desistere. Ille contra: Nam, inquit, hos adeo leue uidetur ac fruolum, cum cuius proclive sit id ueluti filum sequiuto primo statim oculis de-

prehendere stirpē nec antea iusa? Ita res obeunda fuit pro
uiribus. Quod nō ille ipse quoq; sedulo oblitisset, ne aliis pa-
rum consulens idipsum pateret apud me dilectos eū quod
emitteretur indignum, per me quidem in lucem, prodūset
mūq;. Hoc igitur quale quale est amic⁹ lector tuum erit
œ qui bonq; facere, quoad (si quando suppetet otium) ex
Theophrasto & aliis accesserit quod ad præsens negotium
periunere videbitur. interim q; quid hinc percipies emolumen-
ti, id acceptum feras uelim uero illi clarissimo, cuius impulsu
hoc operis suscep⁹tum, eiusdem auxilio confeci, eiusdem ope-
ra euulgatum est. Vale, Lutetiæ ex œdibus. Ioannis
Taguti doctoris Mediae doctissimi. Ad Idus Iunias. An-
no Christianæ salutis.

1534.

EE 2

EX MARCELLI VERGILII COM
MENTARIIS IN IPSVM DIO
ſ. oridem, ad eorum quae hic tractantur di-
ſuadiorem intelligentiam.

Cubitus.

Cubitus quantum à flexura cubiti usq; ad summum me-
dium digitum potest Credimusq; nos eximsecam cubiti
flexuram in elligendam.

Dodrans.

Siphon è Græcis, Latinis authore Plinio libro septimo
capite. 3. dodrans longitudo & quod caput spatium huma-
na manus à summo pollice usq; ad summum minimū digi-
tum ex ensa, quod mensura quoniam in tres quartas humani
pedis, partes inaurie, dodrans dicta est.

Palmus.

πχλωτής, Palmus mensura est simul coniunctorum
coherentium quatuor digitorum.

Liquor.

Liquor, humor qui secta, terebrata, caſtrata ue plantæ,
aut aliqua eius parte quasi ſanguinis aperta uena per ſe fluit.

Sucus.

Sucus, ex terra materia parte ue eius aliqua concisa tuſa
ue, adſperſis aliquando aqua uino ue aut humore alio, tum ma-
ribus aut torculari, aut igne exprimatis exudatusq; humor.

De quibusdam plante partibus, ex eodem.

Vitiale.

Vitiales uoco Plini Palladii q; uerbo utens non u-
tum palmæ & farmenta, sed ex eorum similitu-
dine in aliis plantis ueluti flagella, qualia in curbitis au-
meribusq; auctis paſſim uidentur per terram iacentia, que
ſi prope arbores & frutices ſint, eos ſtantentia, ſuisq; clavis
lis quasi manib; uitium modo herentia.

Adnata ſeu ad
naſcentia.

Sunt noꝝ adnata & adnaſcentia, que Græci τοξε
φυόστε, q; adnaſcentur & ſupercedant, ſic appellatæ,
que dicuntur eodem modo in caulinis & ramis plantarum
ſupra terram, & in radicibus aliquot ſub terra, à principia

fluo ueluti matre q̄ i adam, noua germinatione prodeuntia. q̄ uis naturae & nascendi ordo in bulbis radicibus plerumq; est, et in Lilio maxime, una radice, ut ait Plinius, quinqueagenos saepe remittente bulbos. Sunt autem ea olerum et herbarum propria, quae admodū in arboribus priuatis rami appellantur.

Græca translata ab humano corpore appellatione μαχοκλασ, diametra quaē aliquando bina, aliquando singulare. Alarum alaria & ex interualllo semper in plantis uidentur humanis alijs similia, in quibus ueluti lacuna est. Sunt autem hominē alae qua parte brachium humero coniungitur ex interiore parte in quibus non aliter q̄ in pectine pubes aliqua nascitur uirosi plerumq; odoris. Earum similitudine concavos genitulos, quales in harundinibus & plerisq; aliis sunt, μαχοκλασ Græci, Romani alas dixerunt: ab adnatis eo differtes q̄ ex alijs noua semper germinatio prodit, adnata uero nullam habent certam partem unde emergant.

Helix ἀπὸ τοῦ εἰλίκοτος οὐ id est, à arcu in agendo & inuolendo se, Latine à capiendo capreolus, rem claviculus dicitur. Sunt autem claviculi sive claviculae uiticularum in plantis extremæ partes & colliculi inorti, quibus aduolendi & implicandi se propinquis stirpibus natura est. Capreoli.

Nucamentum in quibusdam arboribus pro flore est, ueluti in piceis, pinis & corylis. Quale autem id sit quotannis Nucamentum hæbit obseruantibus uidere.

Sunt Græcis et Latinis pappi lanose uillostatae caudærum in ækalibus forma, que decidentur in floribus in plantis aliquot remanent, ut in utraque Soncho, in Cardui multisq;, aliis sit: quos solent aliquando pueri ludentes, spiritu cris per aerem pellere levitate sua uolucres & quantumvis per uno ueluti flabro diffluentes. His etiam ad uentrum tempestariq; Pappi.

præfigia in agro agentes quasi certissimis mantiis utuntur.

Fructus Semē

Kαρπὸς, id est, fructus & si aliquando in scriptore hoc semen significatur, propria tamen eius significatio est in his quae causa seminis a natura fiunt. Verbi causa in pomis propriæ semina dicuntur interiora grana, καρπὸς autem tota cum seminibus poma declarat. i. claudentem ea exteriorem illam carnem. In leguminibus itidem semina, quæ filiguis clauduntur, καρπὸς uero, id est fructus cum seminibus integras filiguis. Et ne longiores simus quodcumq; seminis causa factum est, id proprio καρπὸν Græci uocant. Miscentur tamen hæc, quoniam alterum alterius causa est. Nec male penitus καρπὸν fructum s. aliquis semen appelleat, ueruntas men in ali quibus distingue ea oportet.

Epiphyllis.

Epiphyllis à Græcis dicitur ultimus in summo uitis palmitæ racemos, qui plerunque parvus rarijque acutus sero maturessat, quoniam postremus conceptus est, ideoque inutilis & in uindemia plerunque neglegit.

Cachrys.

Cachrys pilula est quam arbores aliquot preter propriū fructum proferunt. Hanc poterit aliquis, si alias non licet contemplari arbores, in Pino & Iuglande nuce quotannis per byemen uidere. Caret Latino nomine, Cachrys hæc, quæ admodum & Libanotidis semen, quod interposita una litera Canchrym Græci uocant.

**Cachrys.
Calyces.**

Dixerunt in floribus antiqui calyces involucra illa quælia in rosis sunt, quibus dehiscentibus in sua folia se flores pandunt.

Cytini.

Cytini flores sunt puniceæ à tumore Græcis appellati q; nūtos, quod ambitu & tumore suo aliquid capit & in se claudit, dixerunt. Nam Cytini capiti & ambitu suo futurum pomum iam tunc intra se continent, & quasi conceptos

ac̄norum fœtus ad maturitatem complectuntur.

Vmbellam Latini, σκιοδίον Græci ad umbra utriq; ap Vmbella appellant in aliquibus plantis floris ueluti pedamentum in plures diuisum longiores pediculos, qui singuli florem sustinent & in orbem circinatum: qua floris figura Fœniculum, Annum, Sambucus, pluraque alia sunt. quod quoniā umbellæ, quia solem à uultu mulieres arcere, forma est ob latitudinem circinationemq; suam, ideo Græci primum eam floris formam, σκιοδίον, mox Græcos imitati Latini umbellam dicterunt.

Sunt Græcis pericarpia cuncta illa que semen aliquod Pericarpia ambientia à cœli & animalium iniurijs id seruant & cuen- Siliqua. tur. Quod licet in leguminibus priuatim filiqua, in frugi- Spica. bus Spica, in astaneis echinus sit, in aliis uero, alijs appella Echinus. tiomibus indicantur, communè tamen nomine cuncta hæc pe- ricarpia dicuntur.

De ijs ad quæ hic fit collatio.

MAioris plantaginis folium λόχανωδες id est, oleum oleraceum dicitur, non tamen simpliciter ad omnia oleum. ra id referendum est, falsum enim id esset, sed ad ea tantum quæ latiore sunt folio, qualis Brassica et Beta est.

Petasus. iugelerus græci uox est, quæ Mercurii & Aucto Petasus. gusti Cæsaris usu in antiquis scriptoribus celebratur. Viter que enim petasatus describitur. sed alter dum cœlo præcipitem se mittit aut similis; alter dum per diem in sole est, radiosq; eius munito capite, petaso hoc, toto anno uitat.

Cotyledon fasta est a cotyla Græcorum in poculis & Cotyledon coniuio mensura uiri & uasco, quam Plinius aliquando heminam, nonunq; sextarium ex Græcis uerit. Eius firma erat qualis nunc etiam in fistilibus poculis uidetur, quibus in

paupertate & coenobij utuntur, & cotylam nostra gens ad
huc vocat. Fuitq; hoc eius nomen primum semperq; in poe-
Oxybaphum. lis & liquidorum mensura quoties autem seruatu eiusdem
uasculi forma in aliū transferebatur usum, oxybaphum uoca-
barur, quod in cœsa aceto p'enum ad inimelus ponebatur.
Et hæc grecæ cotyle & oxybaphi prima ratio et usus fuit.

Romani in priore illo poalorum usu, & liquidorum mensu-
Aacetabulum. ra sextario & hemina usi sunt. Cum uero ad inimelus ute-
rentur, ab aceto acetabulum dixerunt, cuius forma orbicula-
ris esset, profunda & fine marginis latitudine. Ab his deim
de utraque gens suum nomen ad alia, que similem habent
concasitatem, translit. in quorum numero est Cotyledon
herba.

Spondylia id est,
verticalli.

Riani.

**Echinus mar-
nus.**

Spondylia Græcis sine in animalium spina uertebræ
seu nodi eodem nomine dicti, quo mulieres in fusis suis uerti-
callis nominant, quibus inzucendo filo grauiore eorum pon-
dere fusos suos librant.

Sunt Latini rici & Græcis κριτωνες insecta quæ
ant natibus alys caribusq; præserum inhærent sine motu
cum semel haferunt. Quibus abi nullus exitus est, colore lis-
uido, nullis discretis membris, in globum continue crescentia
donec plenus sagittata post aliquot dies spore sua decadat.

Echinus marinus ex telaceorum genere pi'as dicitur,
qui natura est spinis quasi pedibus & earum in orbem uolu-
tatione ingredi. Quem facile nouerit is qui in castanea sum-
mu nfractus eius aculeatum & in orbem circumvolutum
operimentum uiderit

5

PLANTARVM DIFFERENTIÆ
PRIMVM A TOTO, DEINDE
etiam ab ipsarum partibus sumentur, idque
Per locos communes.

LOCI COMMUNES.

Substantia.

Numerus.

Quantitas

Magnitudo.

Qualitas   Fulgor.

vifilis   Color.

Odor.

Qualitas

Sapor.

Tactilis qualitas.

Figura.   Vnus.

Similitudo

Situs.

Duorum aut plurium.

Ortus,

Tempus

Occlusus,

Maturitas.

Altio.

Vsus.

PLANTARVM DISCRIMEN A TOTO ACCEPTVM.

ARBORES. Ricinus, Smilax que Latini Taxus dicitur, Substâlia Plantar, Cornus, Oxyacantha, Sabina, Tilia, Lycium, tarum genera. Arbutus, Sycomorus.

Arbusculæ. Rhu, Sabina akera.

Fruticosa arbor Eruca.

Arborescentes plantæ. Cynosbaton, id est, Sennitum
mina. Agnos Latini, Vitex, Sambucus, Abrotorum fœ-
mina, Anagyris, Oenagra, Sonchi. i. Cicabitæ tertium ge-
nus, Tithymalus sextus, unde dendrodes, i. arborescens co-
gnominatur.

Herbæ fructiferae. Sion, Seriphium siue Absinthium ma-
rinum, Stichas, Maron, Adonis, Baccharis, Seseli Creticum
seu Tordylon, Myagron Artemisia, Capnos. i. fumus seu fu-
maria herba, Botrys, Chrysanthemon, Chamæpitys secunda
Eupatorium, Cribro mon Romanis Batis vocatur.

Herbæ q̄ arbori similiæ est Chamæpitys quasi dicas
Sambucum humilem, Latinæ Ebolum appellant.

Spinosæ planteæ. Auleatæ stirpes, Achanthus sylvestris, Palurus, Cap-
paris, Dipsacus Latinus Veneris labrum, Lycium, Rhamnus,
Poterium, Eryngium.

Brevibus spinis asperatus est Rubus Ideo; idem tamen
aliquando spinis deficit.

Hirsutæ. Stirpes hirsutæ. Marrubium, Alysson, Verbascula duo.
Quadanterus pilosum est Polypodium.

Lanuginosæ. Lanuginosæ plantæ. Ranunculi alterum genus, Hyoscia
mi quod Alterum Latinus & Apollinaris herba dictur
genus tertium.

Multa lanagine & terui Poterion.

Capillatum est Bryon thalassion, id est, Muscas marinus
Ceu muscum habet Phyllon Thelygonon.

Liquore aut
succo siccantes. Plantæ liquore aut si co abundantes. Lathyris Peplos,
Peplum, Tithymalus, Sycomorus, Chelidonium maius. i.
Hirundinaria maior Glaucum.

Magnitudo. **D**ense plantæ. Chrysogonium Hippophaes Roma-
nis Lappago siue Lappula minor.

Totæ glacie. Muscus marinus. Polium montanum.

In latitudinem rugis se explicat sabina altera.

Candidæ plantæ. Polium montanum, Mandragoras Qualitas Co-
mas, Androsæs. Ornithogalon Papaver spumum lor. Candidæ
Cytisus. plantæ.

Lacteo liquore Tithymali, Peplos, Peplum, Laibyris,
Sycomorus.

Albescunt Marrubium, & Tithymalus scandens qui
myrtites & myrtaceus dicitur.

Lutea est Botrys.

Chelidonium maius, & Cladum succum diluti aqua
croci colore remittunt.

Rubet Alypon.

Ascyron Hypericæ species puniceo colore rubet.

Rubescunt Ruta sylvestris, Erigeron idest, renacio,
Hypericum.

Vndiq; herbacea est Chamæpeuce.

Niger est Mandragoras foemina cognomine Trida-
classi. Lactuanus.

Odoratæ stirpes. Asarum, Symphytum petræum.i. So-
lidago saxatilis, Narcissus qui probatissimus monti-
bus nascitur, Coris, Serpyllum sylvestre.

Odoratissimæ Sampuchum, Botrys, Aanus.

Tetri odoris. Parthenium Latinis Solis oculus, Ruta or-
nata, Sabina altera, Ranunculus tertius & quartus, Co-
nopus maior.

Grauiter odorato succo pollet Chelidonium melius.

Aliquantulum ingratioris est. Abrotanum foemina.

Grauissime olent Seriphium. Anagyris & Aloe.

Aromatum odore est Daucus scandens speciei.

Rubentes.

Odoratæ plan-

tæ.

Grauiter odora-

ta.

PLANT. DIFFER.

- Sporadisticae gentes plantæ.** **A** Dstringentes plantæ Hemionitis, Tribulus uterque Clematis daphnoides, Vitruvius Polygonum, quæ sanguinalis herba dictur.
- Egregie adstringit Muscuss Marinus.
- Aerba est Phyllitis.
- Grato sapore Coris.
- Symphytum petreum dulce est & saltuum prouocat.
- Salse. Amare.** **Salse** Empetron & Anthyllidis primum genus.
- Amare plantæ Aloe, Abrotanum, Cuamara, sylvestris, Androscias, Parthenium.
- Amaritudine quadam participant Seriphium & Absinthium Santonicum.
- Empetron quo magis ad aridam a mari processit et amarius.
- Acres.** Acres & feriudæ plantæ Sabina altera, Papaver agrestis, Dictamnus, pseudo dictamnus, Coris, Anemone sylvestris utraque, Secunda Daua species.
- Efficacissime acrimoniale Crateogonium.
- Ranunculus secundus.
- Scandix amara est & sub acris.
- Acris & modice amara Stichas.
- Acri & sub amaro succo chelidonium mai.
- Ollis est Rumex agrestis.
- Tastilis qualiter.** **M** Teneræ plane Chrysanthemon, Altercum tertile spicas. Stirpes tereti. Polygonum foemina, Myriophillon id est, millefolium Sonchi tertium genus.
- Egregie teneritudinis est Capnos.
- Pinguis plantæ Artemisia altera, Sion, Altercum tertiae species. Durus est Paliurus.
- Foris arbor Cormus.

Non sine leuore est Diclamnus.

Rhodia radix inæqualis est.

Scaber est Dauas secundus.

Asperitate aliqua oblitum est Alysson.

Asperæ.

Aparine uestibus tenaci ne xu adhærescat.

Speciosæ Cornuæ & Artemisia altera.

Tragoricanus quasi dicas Hirinam Origanum ex lo Figura: corum bonitate eleganter euadit.

Serpyllum hortense quum ex sepiibus prodit, auctius si pulchrius.

In summo acuminie est acutus qui ob id Oxychœnus, hoc est, Acuminatus lancus uocatur.

Totum lignosum est Symphytum petræum, id est, So Similitudo: lidago saxatilis.

Hippuris quam Latini Equisetum uocant ex uicinis stirpis pendet circumpositis muleis in grisq; cemis cœu equina cauda, unde ei inditum hoc nomen.

Amomum ex ligno uice instar in seipsum circumvoluitur.

PLANTARVM INTER SE SIMILITUDO & diuersitas eo ordine qui in elementis græcis cernitur.

A Brotoni.

Minori Abrotono simile est Seriphium siue Abshium marnum.

Agrosteos. Graminis.

Gramine in auctis est maior Calamogrostis, i. Harune dinaceum gramen.

Anchusæ. Tertia Anchusa fecundam refert.

A calyphæ. Vrticæ.

Galiopsis tota cum caule & folijs Vrticam mentitur.

PLANT. DIFFER.

' Altero Vrtice genere minus aspera est quæ ea de causa
Vrtice mollis nuncupatur. Acanthi.

Satiua Acantho breuior sylvestris est.

Aclæs. Sambuci.

Sambuco minor est que proinde Chameæ acte quasi
Sambucus bumilis, Ebulum Latinis dicuntur.

Amaraci.

Serpillum hortense odorem spirat Amaraci.

Andrachnes Portulacæ.

Portulacæ non ab simili est Cepæa.

Anemones.

Anemone sylvestris, cultis nascentem in totum excellit.
Sylvestris Anemone acrior sylvestris altera. Amst.

Meon Amiso est crassius.

Arnagloffi. Plantaginis.

Plantagini proxima est Rumex agrestis.

Maior Plantago minorem crassitudine uniat ac specie.

Achradis. Piri agrestis.

Oxyacantha quasi dicas acutam spinam agrestem.

Pirum similat, minor tamen & spinosior.

Absinthii.

Absinthium repræsentant Artemisia, Absinthium Sanguinaria.

Fruticorum est similiter Absinthio Abrotонum mas.

B. Ati. Rubi.

Capparis non aliter ac Rubus hematis horret spinis,
Rubo longe maius Cynosbatum, hoc est,

Sensis canna.

Tenerior Rubus Idæus, Batrachij Renunculi.

Primo Renunculi genere lanuginosius scandens.

Tertius & quartus Ranunculus primo & secundo sunt minores.

G Licworts Pulegii.

G Pulegium imitantur Diplamnus, Calaminthe secunda quam idarco aliqui agresti pulgium dixerunt.

Calamintha secunda Pulegium redolet, sed eo maior est.

D Aua. Pastinacæ agrestis.

D Gingidiū simile est Daucu densius tamen et tenuius Daphnoeidis. Laureolæ.

Laureolam refipit gustu Tithymalus secundus.

Delphinij. Delphinitio & quale est alterum.

E Lates. Abietis.

E Smalax ea quæ Latinis Taxus dicitur magnitudine

Abieti est affinis. Elææ. Olææ.

Doricnium super nascentem oleam refert.

Helxynes. Muralis :

Muris auricula, quam priuatim Alsinem nominant Greæ
a Helxynen emulatur, humilior tantum.

Epithymi. Epithymo similis est Saxifraga.

Herpylli. Serpylli.

Serpyllum sylvestre non hortensis rita per terram serpit,
sed rectum stat.

H Edyosmi. Mentæ.

Sisimbrium & quale est Mentæ hortensi.

Tertia Calaminthæ species ad Mentastrum accedit.

L Hridacis. Laetucæ.

T Agrestis Laetucæ sativæ est similis. Thymi.

Thymo non dissimilis est Thymbra seu Satureia, minor tantum & mollior.

I Satis. Glash.
Sylvestris satis satiuæ proxima est.

A Alans. Harundinis.

C Polygonon fœmina Harundinis figuram ostendit
Cichary Ambubeæ, Intybi agrestis.
Condria Cr. horio tota est tenuior.

Cissi. Hederæ.

Clematis altera Hederæ smilacis modo arbores scandit.

Cma.

Cnicus similis est Atractilis quam Latinæ rusticam co-
lum uocant. Conyza. Pulicariae herbae.

Parua Conyza magnam superat odore.

Maior Conyza minor latioris est ambitus.

Tertia Conyza nequaquam quemadmodum maior C minor,
per angustem, ac multo graueolentior.

Cor. Coria idri.

Capsos, hoc est, Fumus siue fumaria herba similis est
Coriandro. Costi.

Rhodia radix Costi quidem est æmula, ueruntamen ma-
ioris leuoris, Cydonia. Cotoneæ malii.

Cotoneæ malo proxima Arbutus. Cyparissi. Cupressi.

Cupresso spinosior Sabina altera.

Cypr. Ligustr.

Tilia Ligustrum æquat magnitudine.

Libanotidis. Rosmarini.

Libanotidi fœcundæ priori altera omnino respodit
Ne ab his ab' uidu steriles. Lichnæ.

Lichnis agrestis satiuam in cunctis refert.

Ali.

M Exigui mali magnitudine apparet ceterance altera,
Mecomis.

A T O T O A C C E P T A E ,

Mecwnis. Papaueris.

Agresti Papaueri non est dissimilis Argemone utraq.

Allys Papaueribus longius est tertium, necnon sylue-
strius & medicamentosius. Myrīces. Tamarias.

Ericæ ad Tamaricem proxime accedit, sed multis bre-
uior.

N Arthecis. Ferulae.

Thapsia totam ferulae speciem exhibet.

Nymphææ.

A ltera Nymphaea radice modo & flore à priore dis-
sentit.

Rigant.

O Origano simile Ageratum.

P Epī.

Paronychia non diuersa est à Peplo, longitudine
tamen minor. Pityos. Piceæ.

Tithymalus quintus cognomine cyparissias in uni-
uersum nuper nascentem Piceam emulatur.

Chamæpitys certa piceæ est halitu. Polij.

Alerum Polium montano quidem fruticosius, sed non tam
ualido est odore. Prusij. Marubij.

Stachys Marrubium simulat, uerum oblongior.

Ptereos. Filias.

Trichomanes & Dryopteris ad Filiæm quidem accedunt,
multo tamen breviores.

Hamn.

P Halimus Rhamnum representat, sed spinis careat.

Cytisus tota Rhamni modo albet. Rhodi. Rosæ.

Rhodia radix trita Rosam exhalat.

PLAN. DIFFE:

S Ehm. Apū.

Hipposelinum hortensī Apio maius est et candidius.

Procerus Eleoselinum i. Palustre Apium.

Ducus secundus agresti Apio est proximus.

Sicyos hemeri. Cucumeris sativus.

Solo fructu differt à sativo Cucumer sylvestris.

Sisymbriy.

Menistrium Sisymbrio undecunque minus atque grauior re odore. Scolymi. Cardui.

Carduo similis est sylvestris Achanthus. Syces Ficaria.

Sycomorus ficum emulatur.

Ricanus est parvæ fici magnitudine.

T Ripphylli. Trifolii.

T M dicta reces na: a ad pratense trifoliū proxime alludit.

T Yperici.

Ascyron ab Hyperico magnitudine discrepat, eo den q; fruticosius est. Hyssopi.

Organus omnis Hyssopo, q; Organus Heracleoticus est finior.

Hari Lentis.

PAphace est Lente excelsior. Ph'omni. Verbasc.

V erbascem imitatur Tithymalus septimus cognomena to platyphyllos, hoc est latifolius.

Nigrum Verbascum candidis omnino est affine.

Phylli. Folii. herbæ.

A folio herba se nine duntaxat dissidet alterum peculia riter arrhezonon appellatum.

C Hamelonis.

Nigrum Chameleonem refert Crocodilum.

Chamaryos. Trixagyrus.

Teucrium Trixagini non est ab simile.

Chamæpityos. Aituge.

Anthyllis secunda, Chamæpity brevior est hirsutior ac asperior.

Cimi.

Oacinus ab Oamo non variat.

Ad binas plantas collatio.

Candidius est Argemone & sylvestri Anemone
Papaver erraticum.

Sesamoides maius Senecionis aut Rutæ est simile.

Centaurium minus Hyperico Originae & quale est.

Androsemos ab Hyperico & ascyro differt.

Lantæ aprias locis crescentes, Centauriū maius, Dauca Situs.

Preticus, Delphinium, Anthyllidis prima species, Satyrium
alterum cognomine erythron. i. rubens.

Aprias præcipue uenit Circæa.

Aprias locis

Quæ umbrosa an. at. Dracontulus uterq; Myosotis i. Umbrosa.

Muris auricula peculiari uocibulo Alfine, Hippofelnum i.

Apiū grāde Latini Olaus atrum uocant, Crateogenēn Medium, Chrysocome, Gentiana, Adiantū, Trichomanes, Cyclaminus quæ Orbicularis. Rapum siue umbilicus terræ Latinis nuncupatur, Helenium Latinum nulam siue Emulam Capanam nominant, Ephemeris, Mandragoras tertius qui primus Morius dicitur, Ion melanus. i. Viola nigra quæ purpurea & matronalis uocatur.

Aeditis locis prouenit Lithospermum.

Aedita;

Vento perflat, Astragalus, Strychnon manatum, i. Solanum furiosum.

Nitidibus, Astragalus.

Chionis, Chamæleon niger.

PLAN. DIFFER.

Coll's s' nasatur Cymminum sylvestre.

Montes. Plantæ montibus familiares. Achanta leuce i. Spina alba, Cacalia, Asclepias, Polygonatum, Tithymalus mas privatum characias i. Valleris, Thymelæa, Pteris Latinis Filix; Erula campania, Ptarmicae i. Sternutamentaria: Apium montanum, Alysson, Tachys, Polemonia, Tragium aliud Solanum furiosum, Ardon marus i. Semperiuuum maius, seu Sedum maius, Empetrum i. Onagra, Scordium Romanum Traginam palustrem uocant, Laurus Alexandrina, Daphnoides i. Laureola, Eliborum altum Latinis ueratrum album, Satyriam alterum priuatum erythron i. rubens.

Alijsimis montibus gradet Clycysida siue Peonia.

Alijsimis montium uertiabus, Gentiana, Ligusticum.

Asperis montibus, Lygusticum.

Vmbrojis, Asarum, Peucedanum, Ligusticum.

Instantis montibus in Italia inuentre est præcipue Aconitum alterum.

Promontorij surgit Peonia.

Præruptis locis nascatur Aliud Tragium.

Præruptis rupibus, Myrtus sylvestris Latinis propriæ Ruscus.

Saxatiles plantæ, Cistus, Rhu, Batis, Ptarmicae, Acanthus, Apium montanum, Daucus Creticus, Libanotis steriles, Clinopodium, Chamædrys, Testiculus Hemionitis, Pyrenomon, Felix, Medium Sideritis, Chrysocome, Chamædice, Semperiuuum tertium. Asplenon, Oenanthe, Paronychia, Semperiuuum minus, Saxifraga, Tithymalus sextus quid prodrodes. i. arborescens dicatur, Foliolum, Symphytū petraeum.

Lapidosis locis præsertim nascatur Thymus et Circæa.

Roscidis saxis adhæret Lichen qui muscus est.

A T O T O A C C E P T A E .

ii

Muscōsis, Polypodium.

Aquosīs conuallibūs ortūm habet *Heliochrysum*. Conualles.
Plantæ locis campeſtribus emergentes. *Eryngium*, *Cas* Loca plana ac
lamintha Latinis *Nepeta*, *Lycopsis*, *Verbasca*m candidum campeſtria.
fœmina, *Chamaleon niger*, *Buglossum*, *Buphthalmos*.

In campeſtribus plerūq; reperiūr *Talictrum*.

Stirpes cultis locis amicæ, *Telephium*, *Condrilla altera*, *Culta*.
Ruta sylvestris, *Hypericum*, *Elatine*, *Cyperus*, *Artemisia*
terni folia, *Chamaefissos*, i. humilis *Hedera*.

Pinguis ac fœcundis nascentes. *Clematis daphnoides*
Condrilla altera, *Anchusa*, *Seseli peloponnesiacum*, *Xan-* Pinguis.
thium siue *Phasganium*, *Achillea*, *Centaurium maius*, *Ruta*
alias *sylvestris* aliquibus sic dicta.

Vligmosa accedit *Plantago maior*.

Quæ aruis prodeunt. *Psyllium*. i. *Pulliaris herba*, *Apha-*
œ, *Phœnix*, *Leontopetalon*, *Papauer erraticum*; *Periclyme-* Arua.
num, *Hypecon*.

Aruis potissimum gaudiēt *Xiphion*, id est, *Gladiolus*.

Agris asperioribus, *Stratiotes mille* folia.

In segetibus erumpunt *Elatine*, *Leontopetalon*.

In trincea segete, *Hypecon*: *Hedysarum*, id est, *Scars* Segetes.
ridata.

In hordeacea, *Papauer erraticum*, *Hedysarum*.

Inter legumina prouenit *Orobanche*, id est, *Eruangina*.

Vinetis gaudiēt. *Telephium*, *Helxine*, *Peplos*, *Sideri-* Vinea.
tis tertia.

Quæ in hortis nascentur aut circa. *Acanthus*,
Erysimum Latinis *Iris*, *Peplos*, *Latus sativa*.

In hortis aliquando inueniuntur *Emperium tertium*.

Hortorum umbrosis locis, *Phyllitis*.

PLANT. DIFF.

Loca inculta.	Hortorum areis, Laga pus. i pes leporinus.
	Plantæ inulta amantes. Vitæ, Hibiscus, Disymbrium,
	Coronopus. i pes cornicis, Onohrychis, clematis daphnoi-
	des, Pjllum, Smyrnium.
Sterilia.	Tenui ac sterili solo uenient Tymbra, Capparis.
	Sterili solo præcipue crescat Thymus.
Prata.	Pratis gaudeat Limonium.
Aspera loca.	Plantæ aspera & dumosa loci colentes Tilia, Vitex;
	Lycium, Cyclanthera alera, Caparis, Eelsthaeos latius,
	Salvia, Ervagium, Calamintha, Baccharis, vera ñ album,
	Thymbra, Ruta sylvestris, Seseli peloponnesiacum, Delphinium
	Libanotis steriles, Ajugo, Chamædrys, Stachys, Onosma,
	Anthemis seu Chamænatum, Lithospermum, Lonchitis,
	Hypericum, Polemonia, Saxifraga Heliochromum, Viola na-
	gra, Sesamoides, Smilax aspera Ruscus, Thymus malus
	qui characias, & foemina quæ myrtiles dicitur, Thymelea,
	Heliotropium maius, Papaver corniculare.
Stirpibus con-	Stirpibus & arboribus conferata amant Centaurium
ferata Nemo-	maiis, Crocodilum.
rosa.	Nemorosa, Iris auricula ob id Alpina uocata, Aconitum
	leucole. Spina alba.
	Inter fruteta plerumq; reperitur Cratæogonon.
	Querceta amat Ephemeron.
	Sub arboribus præcipue nascitur Cyclaminus.
	Vetus arboribus haereat Polypodium.
	Muscosis uetus ñ querat partibus. Dryopteris.
Siccanea.	Plantæ siccis ac squalentibus prodeentes.
	Chamæfyce quasi humilis ficut, Lonchitis, Erula campana,
	Baccharis, Smyrnium, Cham. lewn niger, Veratrum nigrum.
Sabulosa &	Sabulosa habitantes. Orchis. i. Testiculus, Anchusa aliena

Buglossum, Anthyllidis primum genus, Cynoglossum, Hippophaë, Cucumer sylvestris, Hippophaës.

Aquaticæ Stirpes, Gentiana, Centauriū minus, Calamin Aquosa; Thalia, Apium palustre, Cyperus, Spôdylium, Echion. i. Thussi lago, Alisma uel Damasonium, Polygonon fœmina, Epimedum, Pentaphylon, Hippuris Latinis, Equisetum, Peristes rewn orthos. i. verbenacea recta, Sion, Petamogitana. Fontinalis herba, Scordiū, Platago maior, Ranunculi primū genus, Acanthus, Onobrychis, Conyza tertia.

Aquis supnatat qui ob hoc aquaticus Stratiotes dicitur. Stagnantes

Aquis stagnantibus, Myrica, Nymphæa utraq; Typha, aquæ. Lens palustris, qui musca est Lenti similis.

Aquis accoluit Vix, Chelidonium minus, Lysimachia.

Pro fluentibus aquis finitima sunt Botrys, Erinus, Ranunculus primæ speciei.

Eadem plerunq; accolit Ligusticum.

Stantibus aquis, uel lemiter fluentibus vicinum est Hydropeperi. i. aquaticum, Piper.

Aquarum scatebris, Tussilago.

Aquarum

PLAN. DIFFER.

Flumina et La-	Fluijs, & Lacibus gauden Potamogiton Tribulus
cus.	aquaticus, Herotropium minus.
	Amibus, & Lacibus adrascentur Chelidonium mi-
	nus, Plantago maior, Vitis, Tribulus terrestris, Nerium si-
	ue Rhododaphne.
	Lapidibus flumen confectis prouenit Asplemon.
Torrentes.	Profluentibus torrentibus propinquus est uitex.
	Circa torrentes praesertim inuenitur Botrys.
Mediterranea.	Mediterranea colit Artemisia aliqua.
Maritima.	Stirpes maritima locis sortire. Chamæleon niger, Hippo-
	phistion, Hippophaes, Rhododaphne, Titymalus tertius qui
	ideo paralias id est, maritimus dictus est, Alypon, Empetron,
	Papaver cornutum, Batis, Tragus, Tripolium, Glaux.
	Maritima plerumque tenent Artemisia, peplum.
	Etsi maritimis pullular Tripolium, non tamen in arida-
	ne que in mari crescat, sed quo fluctus peruenit et regreditur.
	Maritimis tumulis nasatur Emula Aegyptia.
	Maritimis sepiibus gaudet halimus.
	Litoralibus petris crescunt solanum somnificum & fu-
	riosum, Dorycnium.
	Propè mare in lapidibus & pisum testis gignitur quod
	ideo Bryon thalassion. Muscas marinus uocatur.
Insulae.	Aenant insulas Capparis & Sefeli peloponnesiacum.
Semita & iti-	In semitis nascentur Cornicis pes & Thlaspi, Vias &
nera.	itinera ac collit Anthemis seu Chamæmalum.
	Secas vias maxime conspicitur Stratiotes millefolia.
	Passim secundum itinera se offert Gultwpis.
Fosse.	In fossis aut arcta proueniunt Thlaspi, Equisetum, Ma-
	droga as tertius cognomenio morium.
Tumuli.	Quae cumulis gaudent. Centaurium minus, Ruta ali-

agrestis aliquibus sic dicta, Seseli peloponnesiacum, phalan-

gium, olivaceum.

Vmbrosis tumulis exilit semperium minus.

Asperis, Veratrum nigrum.

Petrosis, Smyrnium. Aquosis, poterion.

Inter r. idera aut arcis crescent Marrubium.

Erysimum, Cucumer sylvestris, Altera tertium genus.

Venit inter ruinas Altercum tertium.

In ruinarum ruderibus inuenitur præcipue Thymus quartus.

In aggeribus se promitt Pes cornicis.

Quæ in sepibus aut arcis emergunt. Thlaspi, Periclymenum Latinis Involucrum maius, Rhamnus, Helxine, Artemisia tenuifolia Plantago maior, Erigeron, i. Senecio, Dracunculus uterque.

In sepibus ubique est obvia Galioptis.

Circ*o* domos prouenit Thlaspi.

Tellis appetet Semperium maius.

Recens confectis tegulis, Phoenix quam Latini Hordeum murinum appellant.

In parietibus nascentur Helxine, Sideritis tercia, Semperium minus.

Parietibus opacis, Asplenon.

Humentibus muris graduent Adiantum, Tricomantes,

In murorum coronis emicat Semperium minus.

In aggeribus murorum, senecio.

Plantæ in domorum areis aut circ*o* prodeuentes, Capparis, Cucumer sylvestris, Tribulus terrestris, Erysimum, Marrubium.

In domorum areis ubique deprehendere est Galioptis.

Ruderæ.

Ruinae,

Aggeres. Se-

pes.

Domus. Te-

lla.

Parietæ et mu-

ri.

Areæ domoru-

PLAN. DIFFER.

Ex fistulis uasculis se profert Semperiuum maius.

Circa urbes & oppida nascuntur Erysimon.

Buphibalmos, Chrysanthemum, Thymalus quartus qui helioscopos i solis sequis nocturnus.

Plerumq; circa eadem loca crescat Senecio.

Vere prodeunt Telephium, & Papaverer erraticum.
Reslate, Abrotонum.

Goronariæ herbae. Serpyllum hortense, Sampsonicum
Acinus, Baccharis.

STIRPIVM DIFFERENTIAE

a partibus ipsarum petiæ.

Stirpium partes præcipue.

Radix. Caulix.

Ramus. Folum.

Flos. Fructus.

Semen.

PLANTARVM DIFFERENTIAE a radice ductæ.

Substantia; Adiabus aliis adnoscētibus, Phu,
RQuæcumq; pars qua cumq; terram contingit radice
dicitur Serpyllum hortense.

Veluti adnatis aliis, Filix.

Adnatis multiis, nigris, duris, adstringentibus, cornu foli
ditate sibi insicem implatis, Astragalus.

Præter radicem ribil habet Tuber.

Radice pilosa, Polygonatum, Chrysocome.

Polypodium, Dryopteris, Plantago major.

Multis capillamentis fibrata: Muris auricula altera.

Tuberulum habente, Asparagus.

Numerosus rotundis capillis, Oenanthe.

Ce glandibus cirater septem aut octo ut in Hastula regia, in herentibus. Paeonia foemina.

Conducere.

Radice fistulosa ac concava, Cicuta, Solanum furiosum.

Muscosa, Acanthus.

Succosa, Centaurium minus, Smyrnium.

Succo aut liquore abundans.

Per messem succum fundente, Anchusa.

Liquore plena, Peucedanus, Scammonia, Argemone Poterion, Hippophaes, Apis. Alyzon, Condrilla altera, Pitayusa, Colchicon, Tubymalus tertius.

Citra radicem vivit Stratiotes aquatica. Radice muraria merisa, Asaron, Lydium, & sc. epas, Hemionitis, Ver Numerus, ram album, Thelypteris. i. foemina Felix. Aethiopis, Panacea heracleum, Singulari, Aloe, Ephemerion, Peflos, Perplis, Millefolium.

Fere unius Verbenace refla.

Duplici testiculus, Glycios, Hiberis.

Bina aut terna, Mandragoras foemina hridacias dictus.

Triplicia quadrupliciae, Circaea, Batrachium, Quina aut scina, Gramen Parvum, Alcea, Vicia superiore parte, pluribus in inferiore existentibus, Chelidonium minus.

Grandis radice, Aspergillus, Capparis, Dicentra glauca maior, Oenanthe, Thlaspi alterum, Solanum sum. Magnitudo magnificum, Thapsia, Mandragoras foemina qui hridacias i. Grandes radios Lactucinus uocatur, Aragon Latris Tampa, Cucumer sylvestris. Prægrandi & st. gallo.

Exigua, Gingidium, Primum Kaminali gratus, Chelidonium minus, Cœaurium minus, Moly. Panaces Asclepium. Onobrychis, Libanotis cū Erice nascens, Leontopetalum, Thlaspi giu, Catanacea altera, Onosma, Anthyllidis primus genitus.

PLANT. DIFF.

Parvis alijs adnascentibus, Phu.

Vbi eruta est se contrahente, Phalangium.

Craſſa Gentiana, Chamælewn, niger, Carduus, Peucedanus, Periclymenū, Papaver cornutum, Solanum furiosum, Aethiopis, Smilax aspera Hippophaes, Centauriū major. Pityusa, Hippophaeton, Tithymalus mas qui uallaris dicitur.

Craſſitudine digitali, Plantago maior, Batis, Orobanchē, Muris auricula aleera, Aristolochia longa, pastinaca erratica, Elaphoboscus Latins Ceruioellum, Daucus crinitus, Polygonatum, Symphytum petraeū, Anchusa, Gramen Parviflora, Dorycnium, Ephemeron, Verbascū candidū fœmina, Chamæaclea quasi Sambucus humilis Latinis Ebulum.

Digitali ferè craſſitudine, Paeonia mas.

Pollinem craſſa, Eryngium, pyrethrū, Mandragoras tertius qui morius.

Minturnū digiuū craſſa, polypodium, papaver erraticum Enula Aegyptia.

In superiori sui parte minima digiti craſſitudine. phu.

Craſſitudine baculi, Medion.

Craſſi coriatis, Aristolochia clematitis quasi farmentaria, panace herculeum, Mandragoras fœmina cognomine thridas, id est, Laetucaria, Thapsia.

Gratiæ. Gratiæ Oluſa rum, Meum, Lathyris, Asarum, Phalangiūm, Condrilla aleera. Anemone sylvestris, Aristolochia clematitis, Oryctenus sylvestris, panace Chironū, Apium molitanum, mihiensis secunda prior, Asclepias, Heliotropium malus, Atractylis latius Colus rusticus, Trifolium, Alypō, Bechion. i Thysilego. Ambrosia, Onosma, Pes cornas, Hemerocallis, Anthyllidis primum genus phalaris, Rubia, Cepaea,

Britannicas, Epimedum, Anchusa altera, Ocymastrum, Tragum aliud, Heliochrysum, Verbenaca supina, Chamæcissos i. Hedera humilis, phyteuma, Alisma uel Damasonium, Venetianas, Peplum, Veratrum utrung; Sesamoides urunq; Cananæ prima, Chamaesyce, quasi humilis et terrestris ficus.

Supra digitum gracili, Echion.

Tenuis libri, dracunculus uterq; Satyrium alterum quod priuatum erythron, id est, rubens nunaipatur.

In pingui & campestri solo crassa, in montibus graci = liore, Chameleon albus.

Inferiore sui parte tenui, superiore uero crassiore, Gladio lus, Emula, Aegyptia.

Longa, Meon, Emula, Asparagus, Tragopogon, id est, Barba hirsuta, Acanthus, Pyrethrum, Gentiana, Glycyrrhiza i. dulcis radix, Eryngium, Seseli massiliense, Trifolium, Rubia, Aethiops, Polygonatum, Symphytum petræum, Xyris, Nerium siue Rhododaphne, Ephemeron, Crocodilium, Verbasum candidum fœmina, Myrrhis, Oenagra, Phytema, Scammonia, Ebulum, Thelypteris, id est, fœmina Felix.

Inter multas tribus quatuorue tantum in longitudinem progressis, Chelidonium minus.

Oblonga, Asphodelus Latiris Hastula regia, Orchis, hoc est, Testiculus, Onosma, Felix, Anchusa altera, Péthiphylló i. Quinquefolium, Verbenaca supina, Papaver erraticum

Longissima, Aristolochia Clematitis.

Tres digitos longa, Elaphobescus.

Longitudine quatuor digitorum, Olesteinum.

Dodrantali, Peonia mas, Circæa Daucus creticus.

Pastinaca erraticæ, Medium, Aristolochia longa.

Dodrantalem magnitudinem aliquando superante, Ari-

PLANT. DIFFER.

Stolochia longa.

Patio quadrante excellente Mandragoras tertius qui
morius.

Duos dodrantes longa, Ambrosia.

Cubitali, Alcea, Polemonia, Scammonia.

Dorycnium, Solanum furiosum.

Bicubitali, Centaurium minus.

Bicubitali aut triah tali, Poterium. Breui, Britanicus.

Lata, Tragacantha q̄ si herba sp̄ia, Lycium, Eryngium, alcea.

Aliquantulum lata, Cyclaminus, Crocodilum.

Lat. Lbaradice, Dracū ulus maior, Plātago major, Arō, Ar.

Etio, Primū Ranuncul genus, Ononis, uel Anomis, Pa-

nas Heraculū et Asclepiū, Ligusticū, Elaphoboscus, Libanw

Color. tis fœcunda prior, Spōl, lū i. Verticallus seu Verticillaris

herba, Circeia, Nymphaea altera, Paeonia mas, Alcea, Cu-

ctaner sylvestris, Scammonia Polygonatum, Polemonia, Gra-

mē Parnassii Tragū aliud, Papaver spumē, Solanū furio-

sum, Petysa, Mandragoras tertium cognomine morius,

Oenagra, Tripolium, Olosteum.

Lat̄is liquore, Condrilla altera Petysa, Tithimalus
tertium cognomine per alios i maritimus.

Subalbida, Acorus, Gingidium, papaver erraticum.

Buxei coloris, Glycrrhiza. Ruffa, Xyris.

Subruffa Pīou, Syph, tum petræum.

In nigro ruffa, Thelypteris.

Flavescente, Condrilla altera, Tuber.

Lutea. Pycnocomon.

Diluti aqua Croa colore liquorem ex se remittente.

Argemone.

Rubentes. Rubente, Acanthus, Rubia, Anchusa altera, Lycoptis.

per astantem sanguineas ac sanguineum sucum fundente,
Anchusa.

Subrubra, Onosma, Pentaphylon.

Subrubra & succa rubescens, Centaurium maius.

Quum ex terra fodatur virente, Phalangium Ara, Cy= perus, Scolymos, i. Carduus, Alia Ruta syphilitis, aliquibus Nigræ. sic dicta, Cyclaminus Pycnocomon, Felix, Chamaeleon mæ= ger, Epimedium, Peucedanus, Leontopetalon, Nymphæa, Papaver cornutum, Aconitum alterum, Veratrum, nigrum.

Nigritate Echion.

Ruffa autem purpurascentes, Pancratium.

Versicolores.

Superficies ruffa, intus candida, Satyrium utrunq.;

Cortica in nigro ruffi, intus nivea, Colchicon.

Decorticata albescente, frons seca rubra.

Emula campana.

Rubentis corticis, Solanum somnificum.

Foris atra, intus alba, Apio. Lappa, Hippocelinum, Ma= dragoras foemina, Eryngium, Thapsia Libanetis fœcunda altera, Symphytum alterum.

Summa facie nigra, Buxeo colore intus, Vitis nigra.

Nigra, ubi dissecta fuerit, Fulua, Chamæleon niger.

Extrinseca nigra, cortice exuta rubete, Chrysanthemum

Cortica foris nigra, intus viridis pallescens, Smilium.

Nigro cortice uestitas, Bulbus uomitorius.

Intus candida, Chamæleon album, Aliacea, Narassus.

Intrinseca pallida, Emula ægyptia.

Interna parte buxei coloris, Aristolochia rotunda et loga.

De rasa herbaceo colore, Polypodium.

Radicem incidi odoris, Iris, Acorus, Meo, Cyperus, Asa Odor, Odora= rū, Emula, Batis, Eryngium, Ligusticum, Pastinaca, erratica tæ radices.

PLANT. DIFFER.

Seseli Massiliense, Olfatrum, Smyrnium, Fætaulum erratum, Asclepias, Circæa, Alisma, Ephemerion, Myrrhis, Tripolium, Laurus alexandrina.

Odorati cort as, Anist. lachia clematis.

Odoris asperi, Crocodylum.

Grauiter odorata Chamaeleon albus, Panæs Hercas leum, Peucedanos, Polygnotum, Epimedium, Anisostachia rotunda & longa.

Non sine aliquo uiroso odore, Phœ.

Grauissimi odoris liquorem fundente. Scammonia.

Terram olente, Pyrenocomon.

Sapor. Vinæ halitu & odore siccata, Oenagras

Astringentes. Astringentia radice, Paeonia mas, Ephemerion, Verbas radices. A salsa duo.

Gustum quadratinus adstringente, Felix.

Aerba, Verbasum candidum fæmina, Medium, Lentil saporis, Aeliopis.

Insipida, Epimedium.

Gustu suavi, Batis, Myrthis, Satyrium, Chrysocome.

Dula, Garen, Barba hircina, Chamaeleon albus, Elat phobosca, Geranium, Saerium, Arction, Gramen Parnasi.

Cortice nudata dula, Colchicon Salsa, Nerion.

Amara, Gingidium, Primæ Ranunculi genus, Gentiana, Aritolochia rotundo & longa, Centaurium minus, Leucanthia, id est, Spina alba, papaver erraticum, Hispophorus.

Subamara, Cyperus.

Corticæ subamati, Panæs Herculeum.

Acri, Acorus, Asaron, Dracunculus uterq, Aron, Arit saron, Meon, Emula, Asphodelus, Chamaeleon niger, Panæs Cheronium, Smyrnium, Alisma, Tripolium, Thapsia.

Liquoris

Liquoris acris, Argemone, Alypon.

Maxime feruida, Pyrethrum.

In dula leniter austera, Chrysocome.

Mifli saponis.

Subacerba sed dula, Glycyrrhiza.

In dulci acerba, Dryopteris, Polypodium.

Acerba amaresceteq; Myrtus sylvestris Latinis Rusas.

Sapore acri cum adstringente dulcedineq; aliqua, Centaurium maius.

Feruida simul & amara, Pancratium. Tactilis qual.

Mollis radice, Smyrnium, Polygonatum, Gramen Paras.

Mnasi, Hippophaes Romana Lappago, Hippophaeton. Molles radices.

Tenera, Plantago maior, Mandragoras tertius prima = Tenera.
tim morius nuncipatus, Arction, Myrrhis.

Corticis spoliata tenera, Colchicon,

Aliquatenus pungui, Alisma. Pingues &

Glutinoso lentore molli, Acanthus, Enula campana. Al- glutinosæ.
thæs siue Ebisiae, Symphytum alterum, id est, Solidago altera.

Dura, Centaurium maius, Smilax aspera, Hippuris Lat= Dure.
tulus Equisetum.

Solidæ & tenaci, Iris, Poterion, Trifolium, Chamæleon Solidæ.
niger, Leucanthæ.

Infirma, Onosma. Aspera, Nymphaea utraq.

Inari & leui, Condrilla altera.

Ponderosa, Centaurium maius.

Radike inferiore vegeta distentaque, superiore larguenda et Figura:
rugosa, Tetraulus.

Retiunda Asparagus, Condrilla altera, Dracontalus Rotundæ.
uterq; Argemone, Periclimenis, Afr. gelus, Myrrhis, Nar
effus, Pycnoman, Tuber.

Aliquando rotunda, Cyperus.

GG

PLANT. DIFF.

Modiae rotunda, Geranium.

Tereti, Asphodelus.

In acau nen defidente, Condrilla, Nerium.

Quibusdam œu genualis intersecta, Anemone omnes cultus nascentes.

Gerularia, Iris, Acorus, Ascarum, Gramen:

Cebris genualis dissecta Xyris, Polygonatum.

Condylorum modo tuberculis quibusam excrecentibus, Leontopetalon.

Aliquando corrosa, Chamælæon nigr.

Multifida, Oxyacantha.

R Adice Polyporum ritu cirrhis prædita, Polypodium unde nomen inuenit.

Cirrhis marinaru squillaru simili, Aconitum alteru.

Minimorum testiculorum figura, Orchis, id est testiculus ita idcirco appellatus, & gnomine serapis.

Scorpioris caudam repræsentante, A cornuum.

Capilli in modum tenuissima, Olosteum.

Lunæ, Catanance prima.

Poni speciem exhibente, Satyrium.

Exiguum malum & quante, Pycnocomon.

Cotoneum malum referente, Lutus ægyptia.

Ad piri figuram accedente sed rotundiore, Apios inde nomen sortita.

Olivam æmulante, Cyperus, Anemone omnes cultis nascentes, Cotyledon Latinis Aceratulum siue Veneris umbilicus, Catanance altera, Arisaron, Testiculus.

Aliquanto quam oliva maiore, Anemone omnes cultas amantes.

Glandis effigie, Asphodelus.

Genitalia.

Similitudo.

Particulis animalium assimilatae.

Fructibus comparatae.

Ad irma formam coaceruata, Chelidonium minus.

Lícuris gummi referentis, Poterion.

Tornis oacre, Libanwris fœcunda prior.

Linojæ, Lycum. Capparis, Tragacantha.

E piase.ū, Nerion, Tithymalus mas qui characias dicitur, garis notitia si

S minor alabastris intente, Aconitum.

Claveæ alienius modo nodosa, Nymphæa.

Puli influr in terram defixa, Alve.

Quibusdā mult
miles.

R A D I C U M I N T E R S E C O L L A = tio iuxta alphabeti græca seriem.

A Grossos, Graminis,

Radice Gramini proxima, Asarum, Russus.

Longe graciliori, Asarum.

Althææ. Ebisa siue Hibiscæ.

Althææ simili, Cannabis sylvestris, Anemones.

Anemones culta amantis radice numerosiore, syl-
vestris. Ari.

Maiore q̄ Ari Acrimonia, Arisaron. Aristolochiae.

Longe Aristolochiae radicem emulante, Geniana.

Asphodeli. Hastulæ regiae.

Asphodeli radicem simulante graciliore tamen, Na-
dus montana.

B Olibi, Bulbi.

Radice bulbosa, Ornithogalon, Dracunculus minor,
Moly, testiculus, Satyrium, Narcissus, Bulbus uermicularius,
Hyacinthus Romanus uacuum.

Grandi Bulbo simili, Pancratium, Hemerocallis, Latinis
Lilium sylvestre.

Exigu Bulbi figura, Gladiolus.

PLANT. DIFF.

Gentiane.

Gradice Gentianæ æmula, Glycyrriza.
Gonyyllidis. Rapi.

In globum Rapi modo rotundata, Aristolochia rotunda
Chrysogonon, Cyclaminus Leontopetalon.

Daut, Pastinaca J'uestris.

DRadice sylvestre p^a crassam imitante, Lonchitis,
ta est, Lancœola.

aconij Dracunculi.

Ad Dracunculi radicem accedente sed minus acris, Aron.

Hellebori. Veratri.

HVeratri modo adnascētibus alijs radicibus, Ramulus
caulis Primus.

Veratri gracilitate, Chrysocome, Vetricaria.

Nigrum Veratrum exprimente, Baccharis, Alisma.

Crassiore, Penaphilloni. Quinquefolum.

IRidis.

IRadice Iris specie, Acorus.

CAlani. Harundinis.

CHarundinis radice crassiore, Faba ægyptias
Cardami. Nasturcij.

Nasturcum simulante, Hiberis.

Nasturcy odore, Crocodilum.

Cinnamomi odorati.

Cinnamomo odorato proxima, Baccharis.

Cithorij. Am'ubeiae.

Ambubeiam seu agrestem Intybum æquante, Chamæpi
thys, Anthyllidis secunda species. Croci.

Croa radia non diversa, Chelidonium maius, hoc est,
Hirundinaria major. Ciperi, Quadrati odorati Iuncæ.

Quadrati orati Iun i æmula, Leucan n ha.
Gustum, qualis in Cypero est, obtinente.

Chrysosome.

Andragoræ foeminae.

MRadice ad Mandragoram foeminaam proxime aliis
dente, maiore tamen candidiore q; Mandragoras mas.

Myrsines agria, Myrti agrestis Latint proprie Ruscum
uocant.

Ruscæmula sed maiore & molliore, Laurus alexandrina.

PAnacis Heraclei.

PRadici Panaci Hercaleo sumillima, Ligusticum.

Aphani Radiculae.

Radice Raphanum imitante, Dracunculus minor, Spô
dillum, Astragalus.

Agrestem Raphanum effingente, Tragium aliud.

SColopendrij seu Aspleni.

SRadice in uertuerian Scolopendrium referente, maiore
tantum & leuorem maiorem habente, Muris auricula altera.
Spondylij. Verticalli seu Verticillaris herbae.

Quæ Spondylio est æqualis, Apios.

Sruthij. Radicalæ seu Lanariae herbe.

Sruthium repræsentante, Polemonia;

Eutli. Betae.

TRadice Betae figura, Alypon.

Hyperici.

HRadiceq; Hyperici maiore. Cotyledon altera.

ODorati rotundi Iunci aut nigri Veratri in mortem
sibi ipsi implicata, Phu.

Geminæ radicis

a comparata.

RAdice idem principium sortita, Chelidonium minus,
Æthiopis, Pavaces Herauleum.

Suum.

PLANT. DIFFER.

Ex cepolo cespite exiguo & oblongo exorta, Veratrum utrinque. In partes distracta, Meon.

Altius descendente, Oxycantha.

Non profunda, Cicuta, Panace, Chironium.

Superficiarie. Quæ in superficie terræ bæret, Acorus, Filix, Pytheuma Papaver corniculare & spumeum.

Supra terram emergentes Tragacantha.

Obligæ. Obliq, Acorus, Asarū, Thelypteris, id est fœmina Filix.

Alys obliquis alijs rectis, Meon.

Alys adnascētibus quæ transversæ feruntur, Pbu.

Altera alteri insidente, Glad'olus.

Mutuo contactu sibi inuicem cohaerentibus, Cyperus, Testiculus.

Sibi inuicem implatis, Mandragora fœmina.

Superiore altera, altera in seriore, Testiculus.

Vsus. **I**NICILI radice, Daphnoides, hoc est, Laureola, Lathyrus, Chamæfice quasi dicti humilem et terrestrem fictū, Heliotropiū maius, Cyclaminus altera, Centauriū minus. Origanus sylvestris, Omnes Calaminthæ species, Chamæcassos, i.e. bumalis Hedera, Serpyllū sylvestre, Altrastylis, Bechion, Conyza minor, Phalaris Polygono fœmina, Ocamastrū, Adiantum, Senecio, Peplos, Peplum sine peplis.

PLANTARVM DIFFEREN-

tia a caule tractæ.

Substantia **V**eluti coliculis diuariatis utrinque ex summo ramulos-
rum emergentibus, Lithospermum.

Glabri caules. Caule glabro ac folij experte, Cyclaminus, Narcissus, Satyrium, Orobanche.

Qui præterquam in circunference folio nudus est, Attræ-
stylis Latifolis, Colus rusticus.

Spinoſo, Dipsacos Latini Veneris labrum appellant, Spinofsi.
Hieracum malus Laclucii erratici maior.

Spinis inter folia ex interſitio emicantibus, Hippophaes
Romanis Lappago ſive Lappula.

Hirſuto, Marrubium nigrum, Orobanche. Hirſutis
Cacumine hifpido, Circium. Leniter hir=

Suto caule, Caucalis, Verbascum candidum fœmina.

Lanuginoso, Panaces Herculeum, Papauer erraticum, Lanuginofsi.
Sympbytum alterum.i. Solidago altera, Anemone omnes
aucta amantes, Geranii alterum, id eſt, altera Gruna herba.

Capillamentis quibusdam ſpicatum forma, Tribulus
aquaticus.

Allij ſimile quiddam in ſummo habente, Moly.

Exiguis ueluti lingulis in ſummo ſecus folia exēuntibus,
Hippogloſſon.

Apicibus quibusdam annuentibus in cacumine promptis
ſimilitudine gruini capitis, aut caninorum dentium, Gera-
nium alterum.

Pertotum denſo, Myriophillon, hoc eſt, Millefolium.

Quam ſiccari coepit corticem œu tunicam dimittente,
Veratrum album.

Inius cōcino, Sonchus cū agreftior & aculeatior, iū te= Concordi,
merior et qui edēdo eſt, Gēiana, Hieracū maius, Hippofeli-
nū Latinis Olufatrū, Hippuris utraq; Latini Equifeū uocāt.
Veratrum album, Narcifſus, Muris auricula aleera, Acan-
tha leuce.i. Spina alba, Phu, Cannabis ſatiua, Lachyris.

Liquorem exudante Condrilla alteraz Erinus, Tithy= Liquore ma-
malus mas cognomine characias. d.n.e.

Qui commanducatus ſucco irriget, Semperium
tertum.

A CAVLE TRACTÆ

Quantitas.

Numerus.

Cavæ carentes

plantes

Cavæ uacanæ plantæ, Tuber, Chelidonium minus,
Chamaeleon albus, Lithotritis sterilis, Phyllitis, Hip-
pop'æ flum, Onosma, Asplenium, Chamæsyce quasi humalis
Ficus, Hemionitis, Marrubium mas, tum fœmina, Bry-
on thalassion i Muscas marinus, Cyano lissom, Elix, Adia-
tum, cui tamen tum massimi si ne coliculi.

Interdum non emulso, Aragon Latirinus Lappa.

Aliquibus locis non erumpente, Elenium Romanum En-
lam sine Iuliam dicant,

Multi cauleſ

Mulcet caulis, Marrubium nigrum, Muris auricula al-
tera, Eryngium, Phalaris, Semperium minus & tertium,
Echion.

Simplicia caule, Apium montanum, Alissom, Polygono-
non fœmia Latinæ Sangui sal m. fœminam nominant, Mu-
lfolium, Alisma, Ageratum.

Plerunque uno, Peristereon rectus Latinus Verbena-
ca recta.

Tribus quatuor'ue, Alcea.

Decem aut duodecam, Solarium furiosum.

Magnitudo.

GRANDI CAULE, Gentiana, Sianta, Poterion, Oenagra,
rœniculum erraticum.

Grandes caue

les volumen.

Aliquis has grand, Pityusa.

Plantæ coliculis prædictæ, Cotyledon utrap, Cynocram-
be, aucalis Cyprinum sylue stre, Buphthalmos, Polygona-
fœnia, Cœcius baphicus, Tragus, Thalictrum, Thymus,
Polium montanum Leontopodium, Lithospermum, Liguliflo-
rum, brysi come, Platago minor, Senecio, Helxine, Echiū,
Erysimum latius Irio, Viola nigra M. folium, Muris au-
ricula altera Geranium alterum, Adiantum, Semperium
minus, it m tertium, Anbrostia, Atremoneæ omnes cultis gau-

Dentes, Asparagus Aphace, Lychnodanum, i. Rutia, Alfon-
son, All. galus, Amomum, Arisarum, Pes cornas, Bar-
barus, sa, Peplos, Scorpioides, Staphis sylvestris, Solanum
nigrum, Sesamoides minus, Sion, Tragopogon, Hippo-
glossum, Hieracium minus, Hypanis, Thlaspi, Stratiotes mil-
lefolius, hancepitys, Tordylen seu reiram deseli, Artemis-
ia ymbiflora ap. ellata, L. balans, Orchis serapias, Orchis
che, Eruangina, Ornithogalum, Eruum, Ruta sylvestris.

Crassj; Cyclaminus altera; Oenanthe; Symphytum al. Crassi caules
terum, Ethiopia; Altercum.

Satis classet Xyris.

In summatum quādā in profundo crassiore, Tribulus
aquaticus.

Crassitudine digitali; Faba Aegyptia, Gentiana, Cha-
melan niger; Acanthus; Lethyrus.

Huicā pollicis crassitudine, Acantha leuce. Semperiu-
m mirus.

Aliquando crassiore; Acantha leuce.

Baudin crasso, Dracunculus uterq.

Tenui primū, Kamunadi genus; Smilax hortensis; Termitis.

Thlaspi Orinthogelon, Chelidonium maius; Panaces Ascle-
pium; Cynimum sylvestre; Peucedanus; Nymphaea; Phyle-
toni. Folum cognomine thelygonen, Alfinus; Vetomæ, Ly-
simachia Limonium; Artemisia altera; nem quæ hoc nomi-
ne non u. lis appellatur; Eruum; Acetabulum oliverum, Bu-
phialmos; Echion; Ligusticum; Anemone om̄nes cultus na-
scentes; Semperium mirum; Muris austriaca altera; Geran-
ium alternans.

Extremæ gravitatis, Adiantum.

Qui minimo hominis dito est gracilior, Hyacinthus

P A R N T . D I F F E .

Latinis Accinium.

Longi. Longo: Cannabis sativa, Rubia, Lycopersic.

Arction: Solanum furiosum.

Oblongo: Scolymos i. Carduus: Eleliphantes latinis.
Salvia: Pes cornicis.

Oblongo non tamen grandi, Tragus.

Digitali. Napus: Leontopodium.

Palni altitudine: Cyclaminus: Veratrum album.

Longitudine duorum palmorum: Phalaris.

Dodrantali: Orchis uterq: Adiantum: Sesamoides, Cyano-crabe, Polipodiis Thysiflago: Arô: Caucalis: Chameleons niger: Cynodon sylvestre, Apium montanum: Oenothera: Onobrychis: Leontopetalon: Sideritis prima et tertia: Hypericum: Hypericum, Caris: Anthyllis prima: Trixago: Polium somnarium: Papaver spumeum: Aconitum: Colchicum: Tricholoma: Thymus malus quintus priuatum cyparissias dictus, Stratiotes millefolia, Ageratum. Linozostis latinis Mercurialis herba, Pseudobunium Polygalon, Verbenaca recta.

Ferè dodrantali, Tragus: Semperium minus.

Qui dodratae est maior: Centaurium minus, Narassus.

Aliquando dodrantem superante: Sideritis: Thymus quintus, Leontopetalon: Caucalis: Stratiotes millefolia: Mercurialis: Verbenaca recta.

Interdum dodrantem paulo excellente: Tragus.

Duos dodrantes longo: Thlaspi. Geranium alterum: Chnopoulos.

Altitudine duorum ferè dodrantum: Paeonia.

Trum dodrantum magnitudine: Ambrosia.

Semipedali, Daucus Creticus: Orobanche.

Ferè semipedali: Ornithogalum.

Semipedem aliquando excedente: Orobanche.

Pedal: Melanthium laciniis. Nigella, Conyza minor.

Pedalem longitudinem nonnunquam supergresso, Melanthium.

Altitudine quantum protensa hominis utring; brachia ab altero summo medio digito ad alterum, traiecta per penitus longitudine, patent, Solanum furiosum.

Dimidi cubiti magnitudine, Oenanthes setivium.

Cubitali, Cyperus, Phu, Faba Ægyptia, Platago maior, Renuncius primus, Chelidonium maius, Baccharis, Cnicus, Panaces Asclepius, Libanotis foecunda prior, Spondylus, Satyrium, Althea, Vetonica, Lychnachia, Gladiolus, Xyris, Semperium maius, Seneca, Laureola, Hiberis Aconitum alterum, Verbasum candidum foemina, Xen hion, Lathyrus.

Paulo minus quam cubitali, Kubu, Papaver erraticum,

qui aliquando est cubito minor, Hiberis.

Cubitum excellenti, Barrachion secundum, id est, Ranunculus secundus, Pityusa, Alisma, Polygonatum, Equisetum alterum, Tithymalus mas cognomine charactas.

Qui interdum maior est cubito, Cyperus, Phu, Chelidonium maius, Libanotis foecunda prior, Spondylum, Vetonica, Lychnachia, Verbasum candidum foemina, Aconitum alterum, Semperium maius.

Bicubitali, Dracontium uterq; Gentiana, Myogros, Cenocaurium maius, Acanthus, Conyza maior, Symphytum alterum, Latus sylvestris.

Plerunq; duum cubitorum, Meon.

Propodium bicubitali, Cirsium.

Duobus cubitis maiore, Isatis sativa, Acantha leuce.

Duobus cubitis aliquando altiore, Symphytum alte-

PLANT. DIFF.

rum, *Litus sylvestris*.

Tricubitali, *Med. um*.

Tres aliquando cubitos lorgo, *Cen au um maius*.

Longitudine ad quaeor cubitos, *Moly*.

Breui, *Ladanum*, *Epimedium*, *Philon privatim thelygo-*
non, *Solanum sativum*, *Cistus*, *Cotyledon*, *Barba bira*, *Oxa-*
lis, *Britannica*, *Anagallis*, *Peronychia*, *Sium*, *Petromice*,
Astragalus, *F. ipactis*, *Stratiotes millefolia*, *Rumex agre-*
bus Glycyrrhiza, *Periclymenum*, *Tragopogon*, *Melanthium*,
Trixago, *Ambrosia*.

N tente ca de. *Adiantum*, *Gentiana*.

Qualitas u f- **C**uale candido, *Moly*. *Chamaesyteria*, *Cacalia*, *Op-*
lis qualitas. *nithogalon*, *Typha*.

Color. **C**andidi *Albae lanuginti*, *Panaces Heraeum*.

caules. *Liquorem lacteum remittente*, *Condrylla altera*, *Erinus*,
Tithymalus mas cognomine characias.

Albicante, *Lappa*, *Acantha leuce*, *Cynocrambe*.

Spinis subalbidis. *Hippophaes*.

Rubri. *Rubro*, *Chamaeleon niger*, *Hieracum maius*, *Semperiu-*
rum terriu, *Orobache*, *Tithymalus characias et cyparissias*.
Rubescente, *Plantago maior*, *Isatis sylvestris*, *Seneio*,
Millefolium, *Helxine*, *Equisetum*.

Aliquatenus ab imo rubente, *Muris aurigula altera*.

Cum rubore albescente, *Sideritis tertia*.

Purpurascente, *Aron*.

Colore in purpura albicante, *Phu*.

Viridi. *Hieracum minus*.

Viridissimo, *Semperium maius*.

Nigri. *Nigro*, *Marrubium nigrum*, *Nymphaea*, *Adiantum*, *Sta-*
phis sylvestris.

Nonnunquam subrubro, Sonchus tum agrestior et aculeator, tum tenerior & esalentus.

Vericolore; ut angui similis videatur, abundantibus & euincientibus pueris lituris, Dracunculus uterq.

CAULE adstringendi iuribus efficacia, Saper.
Limonium.

Dulci, Phalaris.

Liquoris acris, Tiby malus mas peculiariter charadas & gallaris nuncupatus.

Gusto non iniucando cum adstringione aliqua, Sideritis.

Vliginoſo & falſo, Semperiuum tertium.)

MOLLI CAULE, ARCTION, STAPHIS SYLVESTRIS. Tactilis quali
Tenero, Phu, Hieracium minus, Hippocelinum, Sideritas:
tis tertia, Buphthalmos, Ornithogalon, Millefolium, Circium, Molles caules.
Cynocrambe, Orobanche. Teneri.

Pingui, Semperiuum maius, Xanthion, Orobanche.

Duro, Equisetum.

Duris spiris praedito, Hippophaes.

Firmo, Hydropeperi.

Enodi & equali, Typha, Equisetum alterum.

Cui inest leuor, Phu, Asphodelus, Acanthus, Typha, Leuore praedita
Nymphaea, Symphytum alterum, Sideritis tertia, Draamus
lus, Chrysanthemum, Hyacinthus.

Veluti arte expolito, Millefolium.

Scabro, Pastinaca erratica, Hieracium minus, Chamæpi= Aspero.
tys tertia, Lycopis, Papaver erraticum, Aethiopis, Rubia,
Veratrum nigrum.

Asperæ lamuginis, Symphytum alterum.

Subaspero, Baccharis, Equisetum.

PLANT. DIFF.

- Eigura.** **A** Ngulosus caule, *Cyperus*, *Plantago uliginosa*, *Sonchus*
Angulosi cau- *tum que acutior, tum qui tenerior* *edendo est,*
les. *Centaurium*, *Baccharis*, *Sympodium alterum*, *Xanthium*,
Spiraea angulifolia, *Hippophae*.
- Triangulo, Circum.**
- Quadrangulo.** *Quadrangulo, Marrubium*, *Origanum sativum*, *Clymenum*,
Anagallis, *Marrubium nigrum*, *Scordum*, *Vetiveria*, *Pycno-*
mon, *Sida*, *Rubia*, *Achiropis*, *Napus*, *Ebulum*.
- Cucumine circinato, Circum.**
- G. nigratia.** *Genculata*, *Phu*, *Hydropeperi*, *Cyclaminus aliera*, *Gen-*
tiana, *Elaphoboscaus*, *Ligustrum*, *Polygonum quisqueum*.
- Milus geminalis prae-** *cincto*, *Polygonum*, *Ebulum*, *Polygonum*,
Polygonum semeina.
- Veluti lineis intersecto, Hippocrateum.**
- Seors angulos emarginatis productionibus quibusdam**
a singulis alarum cauis, Sympodium alterum.
- Alis concavis.** *Alis concavo, Hydropeperi*, *Muris auricula aliera*, *Orchis*,
Serapias.
- Alarum cauitatibus multis Libanotis secunda prior**,
Achiropis, *Locusta*, *luestris*, *Leontopetalon*, *Xanthium*, *Sola-*
nun sativum, *Botrys*.
- Brvis alis in singulis geniculis foliorum exauatis, Tele-**
phium.
- Divisiomibus multis, Ictis**, *luestris*.
- Similitudo.** **C** *In summo se dividente, Tripolium.*
- Aule fructuoso, Lysimachia.**
- Glabri pediculi et mulo, Aconitum alterum.**
- Lignoso, Asteraticus.**
- Genculus tubarum modo in seipso, farctis, Polygonum**
semina.

Thyrsus simulante, Alisma.

Picilli figura, Aron.

CAVLIVM INTER SE AFFINI-

*tas & dissimilitudo secundum græcarum
literarum ordinem.*

A Nagallidis :

A Caule Anagallidem referente, Anthirrhinum.

Andrachnes, Portulacæ.

Portulacæ proximo, Telephium. Anethi.

Anethum æmularite, Ligusticum. Anisi.

Qui Aniso non dissimilis Meon.

Aparines seu Philuntropi.

Aparinen imitâte, Vndiq tamè maiore et ualidiore, Rubia.

Asphodeli seu Antheria seu albuci.

Asphodeli seu Hastulae regiae emulo, Aloe.

B Allotes, Marrubij nigri.

B Caule Marrubio nigro simili, Melissophyllum Latinis

Apiastrum uel Carrago.

Z Eæ.

Zæ culmis equali sed graciliore, Phalaris.

T Hridatis, Lactucæ.

Caule lactucæ satiue ampliore, agrestis.

I Satidis, Glaſti.

Iſatidis ſc. tunc caule tenuiore, fylueſtris.

C Alami. Harundinis.

C Caudice Harundinis instar concavo, Ricinus.

Calaminthes. Nepetæ.

Caule qui montana Calamintha & ea que pulegium refert maer est, Calaminthe urtica species.

PLANT. DIFF.

Cannabis.

Corticis Cannabi similis, Alcea.

Cissi si malacis Hedere similias.

Stylas Hederae figura, Vit sanguina.

Cichory, Ambubet e seu agrestis Intybi.

Amarum iae proximo, Condrilla.

Con $\ddot{\text{e}}$, Pulicariae.

*Minoris & minoris Conyzæ caule crassiore & molle
re, Conyzæ terium genus.* Crinit. Lily.

*Lilium inutante, Ephemeron, Hemerocallis quam idem
eo Latensj lœstre Lilium dixerunt.*

Tenuiore, Ephemeron.

Altius idonea Lily, Limonium.

Cyani. Fabæ.

Fabaceum caulem referente, Glymenum.

Egyptie fabæ emulo, Nymphæa, Lotus Egyptiacus.

Contra. Ciate.

Cicutam mentente, Myrrhis.

L Apothi. Runias.

*Caule ad Ruminem proxime accedente, Centaurium
malus.*

M Arathri. Fæniculi.

Caule Fæniculū referente, Spondiliū, Peucedanus.

Fæniculi in modum gemulato, Ciatuta.

Crassiore, Seseli Mafilense.

Miconis. Papaveris.

& Agrestis Papaveris sequasi, Papaver corniculare.

N Arthecis. Ferulæ.

*Ferulaceum caulem æquante, Laserpium, Seseli Podos
ponnesiacus n.*

Fea'æ

Feule in morem altissimo, Panaces Heraleum.

Gracilior, Tapsia.

Egremi, Rutæ.

Pruicæ caulis crassitudine, Thalictrum.

Pteridis. Filicis.

Filiæ simulante, Acorum alterum.

Selini. Apij.

Scaule apud annulo, Smyrnium. Seselios.

Masiliensis Seselios caule maiore, Seseli Peloponnesiacum.

Sonchi. Ciarbitæ.

Sonchi modo concavo, Symphytum alterum.

Schoenii. luna odorati rotundi.

Odoratum rotundum Iunam repræsentante, Cyperus.

Tithymali. Lactariae herbæ.

Tcaule in aequali prædicto quales in uallari.

Lactaria herba, Semperiuum malum.

Triphylli. Trifoliij.

Trifolium pratense imitante, Mediana herba.

Phlomii. Verbasci.

Verbasci candidi fœminæ caule gracilior, Verbascaum candidum mas.

AD BINOS CAVLES.

Comparatio.

Caule Libanotidem aut fœniculum mentiente, Elat Silu phob. sars.

Apiastrum aut Arction referente, Æthiopis.

Agrestis Daua & fœniculi figura, Pyrethrum.

Caule ex una radice toto proluto, Peplos, Ex mediis Fe luis emergente, Xyris, Viola nigra.

Coliculis ex alarum caulis prodeuntibus, Muris auricula

HH

PLANT. DIFFE.

altera. Ex medo pr̄ fiasan e caule, Semperiuum
mūus, Cacalia, Cotyledon.

**Per terrā spar-
fi.** Hinc serpente, Anagallis, Sanctifuchum, Chamæpitys,
Ageratum, Tragus, Ves cornuta, Rumex agrestis, Aſtraga-
lus, Verboſula duo.

Vbi aduenit in terra sparso, Sol num uescicarium.

**Viana appre-
bendentes.** In gerum per terram tritu, Capparis.
In ropa, ius arboribus paucum in utilius modo se in-
voluente, Cyclamus altera.

In sublimi, vianas stirpes scandendū, se attol nte ac ex
illis pendente, Equisetum.

Recti. Rello, Dracunculus uterq, Pastinaca erratica, Limonium
Lycopsis, Cacalia, Equisetum alterum, Anthyllis prima,
Staphys sylvestris.

In curvo, Chamæpitys.

In terram prochia, Plantago minor, semperiuū tertium.

Tempus. **C**Aule qui cum flore quamprimum amittitur,
Tussilago.

PLANTARVM DIFFEREN- TIAZ à ramulis desumptæ.

Subflantia. **R**Amulius in quibus foliis acaleos operiunt
Tragoxantha

Aci mīa aspīnas succulorū modo haētibis, Ononis

Hirsutis, Aparine, Oamastrum, Kura sylvestris.

Pilosī. Subhirsutis, Scammonia.

Veluti gummi matthes fabæ magnitudine in ima par-
te reperito Condrilla.

Copioso liquore madentibus, Tithymalus tertius qui pa-

Liquore fluens ralios. i. ma nimis, et quartus qui bello scopos. i. scilicet qui non
minatur, Chamæfice quasi humulis fructis.

R Amose plate; Eleisphacos, Marrubium, Stachys, Am Quatites Nu
brofia, Solanum somnificum, Tuhymalus dendrodes i. merus Nume
arbor scés, tertium Sonchi genus, Napus, Aristolochia ro- rosi ramis,
cunda, Ptarmice, Laireola, Sampuchum, Aparine, Theli-
pteris. i. fœnsina Filix, Polygonemmas, Solanum somnifi-
cum, Scammonia, Rhizas, Cistus, Ladanum, Asparagus.

Vno ramulo, Artemisia aliqua.

In duos ramulos dissisa est Batis.

Binis aut ternis ramulis, Apios, Phalangium.

Ali quando pluribus quam ternis, Phalangium.

Ternis quaternis aut quinque, Heliotropium maius.

Quaternis aut quinque, Tuhymalus quartus.

Quinque aut sens, Erinus, Chamæcissos. i. humilis Hede-
ra, Glaux, Elatine, Tuhymalus tertius.

Sensis aut septentis, Telephium.

P Aruis ramis, Ptarmice, Aparine, Tragacantha, Hy-
pecoon, Apios. Magnitudo.
Parui ramis;

Gracibus, Aristolochia longa, item clematitis. i. far-
mentaria, Poterion, Lithospermū, Melanthiū, Origanus syl-
uestris, Serpyllum sylvestre, Acanus, Androscmos, Polygo-
non mas, Polemonium, Symphytum petræum, Syderitis se-
cunda, Elatine, Trichomanes, Anchusa alera, Apios, Ti-
thy malus quartus.

Alys ex superioribus alarum canis prolatis gracibus;
Sideritis secunda.

Brevissimis, Artemisia aliqua quibusdam sic dicta.

Lögis, Vitex, Poterio, Asclepias, Tragacantha, Thely Longi.
peeris. Alys ex superioribus alarum canis prodeun-
tibus longi, Sideritis secunda.

Longitudine digitorum gravior, Chamæcissos.

PLNT. DIFFER.

Sed digitalibus, Phœnix Latins Hordeum murinum.

Semipedalibus, Oreganus sylvestris.

Dodrantibus, Ononis, Seseli Echiopicum, Anthemis
sive Chamaerhizum, Ocinastrum, Erinus, Elatine, Quina-
quefolia, juncus vulgaris, Glaux, Laurus Alex-
andrina, Chamomilla, Tithymalus tertius & quartus,
Chamæl., id est, Oleaster illas, u. Oleo.

Fu è dodran aliis, Aristolochia lorga.

Dodrante aliquando maioribus, Ononis, Laurus Ale-
xandrina.

Duos dodrantes longis & aliquando maioribus, Del-
phi num.

Cubitalibus Enula Fegoptera, Chamæpitys secunda, Cy-
tisus, Batis, Ruscus.

Cubito brevioribus, Dorycnium.

Cubitum quandoq; superantibus, Cytisus.

Bicaritalibus Gl. cyrrhiza Sideritis secunda.

Trium & non unquam quatuor cubitorum magnitudi-
ne, Scammoma.

Qualitas VI= R Quinque tantum non cubitos longis, Rhamnus tertias
filis qualitas Anus nientibus, Trichomanes.

Color, Andidus spinis, Tragacantha.

Cubitus liquore, Terinus & quartus Tithymalus Cha-
mæsyæ.

Rubensibus ramis, Tithymalus tertius quartus & secon-
dus, Apios.

Sapor Tactie R Nigrescentibus, Trichomanes.
lis qualitas Amis acerbis, Elatine.

Ollibus ramis poterior.

Moderis, Pol; ganon mai-

Pinguibus, Scammonia.

Firays, Tragacantha, Lithospermum.

Solidis aculeis & ad uultus infestis, Ononis, Tragacantha.

Ramis lentore suo fractu contumacibus, Ruscus, Solum somnificum.

A medio in superiore partem iuncto lentore flexibus.

Laureola. Corticis egregie lenti, Laureola.

T Eretibus ramis, Ptarmica.

Figura.

Angulofis, Calaminthe montana.

Geniculata

Quadrangulis, Aparine.

Geniculatis, Polygonon mas, Gramen.

Qui numerois geminis dissecti, Ononis.

Qui geminatis intercæpti gemulis, Lincozotis.

Numerofis alarum finibus, Ononis, Lincozotis, Anthea mts, Androsemos, Heliotropium maius.

Aliis conari;

Ennatis ramis, Polemonia.

P Fruticosis, Ononis, Chamæmalum.

Similitudo.

Cremiorum in modum lignosis, Serpyllum sylvestre.

Vitilium instar lentore suo in fragilibus, Vitex, Poterium, Ruscus. Festucarū ritu gracibus, Pentaphylon.

Iuncorum figura, Apion. Lignosis, Lithospermum.

Ankorarum modo inflexis, Chamæpitys secunda.

RAMORVM INTER SE

comparatio.

A Brotoni. Ramis Abrotono similibus, Ptarmica.

Agrosteos, Graminis.

Graminis exēplo p terrā serpentibus, Polygonon mas.

Aliis graminibus multo ramofius Gramen Parnasi.

Artemisia. Crassioribus ramis alter, est Artemisia.

PLANT. DIFF.

B Vnij. Napi.
Rami Napo, similibus, Pseudo bunionis
Iphiny.

D Ramis Delphinto multo gracilioribus.
Delphinium alterum.

E Rebunhi Ciceris.
Ramulis Ciceri proximis, Astragalus.
Herpelli. Serpilli.

Serpilli sp. ac in terra iacentibus, Enula & gyp[sic]
qui non hortensis Serpylli modo serpunt, sed recti sunt.
Serpillum sanguiniferum. Eryngij.

Eryngij annalis, Nardus moniana.

C Alani. Harundinis.
Rami Harundinis in morem concavis, Ridinis.
Calaminthae, Nempetae.
Calaminthae montana, & ea que pulegium refert maiori-
bus, Calaminthae terrena species.

O Rigant.
Rami, Origanum referentibus, Serpylum, Symphytum petreum.
Origanum tanum candidioribus. Serpyllum hortense.
Oxychœni acuminati Lunci.

Oxychœni crassitudine, Lithospermum.
P Rasy, Marrubij.

Rami Marrubij effigie, Verbascum sanguiniferum.
Marrubio candidioribus, Stachys.

R Hamni.
Ramulis prima Rhamno spinosioribus, in quibus in-
firmiores eadem nec perius integræ spine, Rhamnus tertia-
sis, mbris. Sisymbrio maioribus, Dillamnus altera.

TRAGANTHE. Spine Hirane.

Traga antham emulansibus, Poterium.

HYPERIA.

HYPERIS Ramulis Hiperico maioribus, Ascyron,

PHAC. Lentis.

Lenti non dissimilibus, Anthyllidis primum genus.

CHAMEPITYOS, Augae.

CHAMEPITYM, experientibus, Anthyllidis secundum genus.

Bimis ramulis collati.

ORIGANO agrestine Serpylo proximis, Tra-

Situs.

gonganis.

A radice mox

RAMAS ab radice statim excurrentibus, Glaux, Heliotropii prof. eti.

ramas, Telephium, Ruscus, tertius & quartus Tithyma-

lus, Apios, Thelypteris, i. foemina Filix, Batis, Delphinium.

Scammonia, Stachys, Aristolochia rotunda, Marru-

bium, Elatine.

Qui ex utrigis erumpunt, Verbascaum sylvestre.

Qui ex alarum caulis oriuntur, Lathyris.

In circumne aduersis, Cicutae Lathyris.

In diversa tendentibus Phalangium.

Humi repetibus, Chamæassis Tragacantha, Glaux, Bo-

ryss, Laurus Alexandrina, Chamæfice.

Rectis, Lithospermum, Gallium, Tithymalus tertius.

Inflexis, Chamæpeuce.

In orbem arcamactis, Chamæfice.

Orbiculati arcu radicem ambitus, Phoenix.

STIRP. DIFFE.
STIRPIVM DIFFERENTIÆ AB
IIS TRACTÆ QVÆ CAV.
lum uel ramorum rationem habent.

SVNT AVTEM HÆC.

1 Virgæ.	4 Culmī.	7 Germinationes quædā.
2 Vincula.	5 Surculi.	8 Festucæ.
3 Pediculi.	6 Adnata.	9 Cirri.
		10 Capreoli.

Substantia.

VIrgatum est Teucrium.
Virgis folio uacantibus, Spartum.
Spinosis, Cynosbacon. i. Sennis canina.
Pilosis, Eupatorium. Inanibus, Sambucus.
Luribus urgis, alia agrestis Ruta aliquibus sic dicta;
PSingulari, Eupatorium, Heliochrysum, Camædaphne.
VIrgis tenuibus, Arabis, Osyris, Libanotis coronaria
Latiris Rosmarinum, Trifolium, Eupatorium, Thy-
melæa, Chamædaphne.

Quantitas
Numerus.

Brevis.
Longæ.

Brevibus, Heliochrysum, Spartum 2.
Longis, Apocynon, Sambucus, Verbascū sylvestre.
Dodrantibus & maioribus nonnunquam, Achillea.
Cubitalibus, Arabis, Eupatorium, Verbenaca supina,
Cannabis sylvestris, Chamædaphne.
Cubito maioribus, Triphyllō qđ et Oxyphyllō dicitur.
Cubito aliquando maioribus, Eupatoriū, verbenaca supina.
Bisbitalibus ferè, Thymelæa.
Triasbitalibus, & maioribus quandoqđ, Lycium.

Magnitudo.

A

Abus. Punico colore rubentibus, Androsemos.
Virentibus, Heliochrysum.

Tinus Virge

Brevis.

Longæ.

Qualitas

Color.

- V** Nigris, Trifolium, Eupatorium. Odor.
Irgis in odore graibus, Apocynon.
- D** Vris virgis, Spartū. Durissimis spinis, Sētis carna. Tæfiliis
Solidis urgis, Trifolium, Heliochrysum. qualitas.
- N**atiuo lentore infragilibus, Spartū, Apocynon, Oſyris.
Leuore præditis, Camædaphne. Figure.
- S** Peafis virgis, Thymelea.
- Q** uadanterus rotundis, Sambucus.
Angulosis, Verbenaca supina.
Quadrangulis, Elephsphacos.
- A** Rboreſcenibus virgis, Verbasum ſylvestre. Similitudo.
Vitilium modo lentis, Apocynon.
Lignosis, Eupatorium. Fusorum figura, Achillea.
- VIRGARVM INTER SE SIMILI-**
tudo & diſcrepanția.
- A** Gris, Viticis. Virgis unica & qualibus, Anagyris.
Alicheæ. Ebifa uel Hibifa.
- A** licheæ propinquis, ceterum minoribus, asperioribus &
m̄prioribus, Cannabis ſylvestris.
- C** Alani, Harundinis.
- C** Harundinum formam præferentibus Sambucus.
- O** Xyacanthæ.
- O** Similiter Oxyacanthæ aculeatis, Rhamnus.
- S** Chiri, Lentifaci.
- S** Lentis: o ſimilis breuioribus tamex, Tragium.
Irgis ab una radice ſurgenibus, elia ageris Rute.
- V** Reſlis, Rhamnus, Eupatorium, Heliochryſum, Chamæ
daphne. Situs.
Virgis ad locandas uiles in uſum receptis, Uſus.
Spartum.
- S** Armentosum eſt Atropotum mas. Subſtantia.

STIRP. DIFF.

Veluti paruas uticulas profert, Id ea radix;

Viticulis spinas aceras habentur, Tribulus terrestris;

Ramosi corticae, Vitis sylvestris.

Quartulas
Nervosus.
Magnitudo.

Numerosi uniculis Smilax tum aspera tum lenta.

Simpla, Pricklymenum Latinum Involucrum maius.

Grandibus uticulis. Sefeli Etiopium, Paris, Olo-

steum, Clematis Daphnoides.

Tenuibus. Hedera helix quasi clavula dicta, Smilax
aspera & lenta. Lycis, Vitis sylvestris, Aristolochia ro-
tunda. Duæ tribus quatuor' ue digitis supra terram
se extollunt, Olearia m.

Dodratalibus, Tithymalus secundum cognomine myrtites.

Quitas Cou-
lor Taetilius
qui l. as.
Fou. a.

Rerè bicubitalibus, Sefeli Etiopium.

Verbentibus uniculis, Clematis altera.

Vicus asperis, Vitis sylvestris.

Veras spinas producentibus, Tribulus terrestris.

Gemaliiis uniculis, Agrostis latius Gra-
men.

Vitialis uicium modo lenteis Clematis altera:

Luna cr. stitudine, Clematis daphnoides.

Ligno's, Vitis sylvestris,

VITICULARVM INTER SE
affinitas & dissimilitudo.

Ampeli hemeræ aut oenophora, Vitis sativa sine uincifere:

Vi uiculis sativa, Eu aliae non respondentibus, Vitis syl-

vestris & alba Pil. floribus, Vitis alba.

Sicyi hemeri sativa Cuameris.

Vitaculis samo cucument proximis, sylvestris &

Colocynthis

Smilacis asperæ.

Smilax aspera similibus, non tamen aculeatis, quamob
ren lenis Smilax vocatur.

AD GEMINAS VITICVLAS

affinitatio.

PAlii ri aut caninae Sentis instar spinosis uiticulis, Smil=
lax aspera.

Cormas pedi aut Gramini similibus, Closteum.

Viticulis à radice missis, Tahymalus secundus cognos=
mine myrtues.

Per terram serpentibus, Gramen, Tribulus terrestris, Ca=
locynethis.

Propinquas stirpes apprehendentibus, Periclymenum,
Clematis altera, Vitis alba & nigra.

Dum uicinis arboribus implicantur, infra supraq; se cir=
cumagentibus, Smilax utraq;.

Pedunculis caulinum uicem sustinentibus, Filix, Cheli=
domum minus.

Pedunculo pollicem crassissimo, subitabili & aliquando maiore,
Petasites.

Luribus culmis, Crataegonon.

PCrassioribus, Oxychænus alter semiproferens.

Eriularis, Bromos Latiris Hauena.

GNumerosis gemulis, Crataegonon.

Garnfioribus, Oxychænus alter qui fœcundus est.

Ab una radice promptus, Crataegonon.

Oxychæn.

Oculni, ambos Oxychænos crassitudine longe præ=
stantibus asperiorib; sp; Holosclænus.

SVelutose plante. Chamelæa Latiris Oleastellus, Hip=
sophæs, Latiri Lappagine vocat, alypon Thymus,

STIRP. DIFFE:

Ruta sylvestris, Polycnemon, Clinopodium, Hypericum, Androseros, Saxifraga, Ageratum, Coccus baphicus &c. Gramum quod cingendo est.

Surculosis ramiculis, Solanum somnifarium.

Singulari surculo, Osiris.

Gracilibus surculis, Alypon.

Nigro surculo, Osyris.

Totum secum modo surculosum est Psyllium.

A Liquibus adactis, Elaphoboscus Lauris
Ceruicæl. m.

M Vitis adnatis, Smyrnium, Paeonia, Lycopsis, Chelido
mum maius, Baccharis, Circæa, Centaurium maius,
Trifolium. Paucis, Thlaspi.

C Vbitalibus, Lycopsis.

T Eneris, Lycopsis.

T Asperis, Ornithogalon.

A Dnatis un. lig. se promentibus, Trifolium.

A Protinus à radice excentibus, Centaurium maius.

In caule pustulatibus, Smyrnium, Paeonia, Lycopsis.

I Ex urga pendentibus, Trifolium.

Vncais, Trifolium.

G Germinationibus quibusdam secau folia emicantis
bus, Peryclumenum.

P Arvis festucais in summo apparentibus.

T Stratiotes miliefelia.

T Erubus cirris, Androsaces.

C Laniculis ruit Vitis nigra.

C Similare hortensis clavicularis prædicta est tanto un
iq. incremento, ut scena etiam Tentoria umbrent.

PLANT. DIFF. A FOLIO MVT. 38

Que in caulibus se promentes propinquis fructibus ad uoluuntur, Smilax hortensis. XIX

Clavatais satiuæ Viti similibus pilosioribus tamè viuis alba.

PLANTARVM DIFFERENTIAE à folio mutuatae.

Oliolis solis in signæ est Hippophaëstum.

F Spinoso folio, Dipsacos Latins Veneris labrum, Hippo Substantia Spi glossion, Tithymalus secundus, Acantha leuæ. i. Spina alba, mafolia, Anchusa, Narus montana, Ergngium, Cnass.

In extremitatibus aculeato. Cirſium, Acanthium.

Ab inferiore parte caulis, acutatis per interualla folij angulis sed mollibus aculeis, Crisum.

Ex obliquo utrinq; spinulis praedito artis, per rara in terualla d spofitis, Aloë.

Veluti bullis spinosis, Veneris labrum.

Acaleis brevibus, exilibus & hirsutis esperato, Echion.

Hirto folio, Cistus, Cauacalis, Samplichum, Marrubium, Hirsuta;
Ballote. i. Marrubium nigrum, Stachys, Cnyzatum maior,
tum minor, Scammonia, Chameçitrys prima & tertia, Sym phytum akterum. i. Solidago altera, Anchusa, Papaver cori-
mum, Helxine, Elatine, Psyllium, id est, Punicaris herba;
Potamogæton. i. Fontinalis herba, Verbasium tertium co-
gnomento lucernare, Hyoscyamus Latinis Alterum, Sem-
perium tertium.

Modice hirsuto, Cirſium. Valde hirsuto, Æthiopis.

Lanuginoso, Althæa, Cynoglosson.

Lanuginosj.

Tomentosa lanosaq; pube obducto, Dictamnus.

Aspera lanagine supercurrente, Symphytum alterum.

Ad radicem lanoso, Leontopodium.

PLANT. DIFF.

Quod avia'arum pennis simile eruptions habet admodum breues, S' ratiotes millefolia.

Liquorem fun= dant.

Quod liquore scatet, t'rinus Latinis Ocamu aquaticum, Apocynon.

Quod conficitum liquorem remittit, Androsemos.

Quanti as Nu- merus.

Lat' folio caretes, Orobache,i. Eeruagma, Tragus,

P Tuber, Androsace*s*. Karofolio, Siō Olibronia, Stachys,

Folio uacue p lincæ.

Foliose stirpes, Scolymos,i. Carduus, Asparagus, Thy-

N i nerosa foli

mus, An h:mis seu Cham:malū, Lonchitis,i Lance.la, Side-

ri i secund: et tertia, Asplenon, Traga alba, Spernium

minus, Millefolum, Emula Egyptia et armice, Lychn, Equis-

setum, Echiopis, Gl, cur:kiza, Libanotis coronaria Roma-

ns Rosmarinum, Cilus, Ladanum, Aristolochia clematis

et quasi farmentaria, Nymphœa, Hippophaes, Lepidium.

Folij: undique numerosis, Batis.

Folio circa radicē denso, Acerabulū alterū, Peucedanus.

Superiore sui parte foliosus est Tithymalus sextus.

In ramulis frequensissimo, Rusa*s*, Elatine, Solnum somnifac*s*, Chamaçassos,i. humulus Hedera, Chamæpitys, Telephium. Aristolochia clematitis quasi farmentaria, Serpyllum sylvestre, Napus.

Anatus foliosis, Chelidonium maius.

Ad radicem plurimo, pauciore circa caulem, Longitidis.

In singulis geniculis bimo, Telephium, Veneris labrum.

Tribus folijs, Satyrium.

In singulis pediculis terno folio, Trifolium:

Tribus quatuor*ue*, Aconitum.

Tribus quatuor*ue* & aliquando pluribus, Verbasum certum quod lucernare vocatur.

Tribus quatuor*ue* aut quicq*ue*, aut sex, aut septē, Sabucus.

Certhia neri
foli.

Quatuor aut quinqꝫ, Cyminum sylvestre.

Quinque raroqꝫ pluribus in singulis pediculis, Pentaphylon ideo dictum.

Quinqꝫ aut sex numero, Phyllitis.

Sex septem ue, Bechion i. Tussilago.

Decem & aliquando pluribus, Limonium.

Decem ferè aut duodecim, Epimedum.

Crandifilo, Fabæ Egyptia, Mandragoras mas, Cacti Magnitudo.

Gilia, Anibisfa, Petasites, Dracunculus.

Ad radicem maiore: Cestrum Latinis, Veronica.

Grandia folia.

Exiguo, Hedera helix quasi clavula, Rhamnus, Anaphe,

gallis, Poterium, Malanthium, Thymus, Alypon, Ononis,

Anthemis, Adiantum, Chamaedrys, Scirpicolæ, Ascyron,

Senecio, Paplos, Chelidonium minus, Clamatis daphnoïdes.

Hippophæton, Glaucum, Tithymalus tertius.

Productionibus quibusdam exilium filiorum, Symphytum alterum.

Ab inferiore parte exiguo, Ciraum, Ambrosia.

Minuto in circamine, Cyparus.

Minore & decrescente continua ad summum caulis circum, Echion.

Minimo, Epipactis, Papaver spumeum.

Pollias humani magnitudine, Semperiuum maius.

Crasso, Telephium, Trifolium, Alvea, Verbascum teretium quo ducere lucernare uocant.

Tenui, Hippuris, Puyosa, Chamœfice, Rosmarinum, Arbutus, Aphae, Tragopogonus alia, Teucrium, Gnaphelium, Parthenium, Traganthæ, Delphinium, Anthemis, Chamœphytis tertia, Achiles, Echion, Næsus.

Graduore cōmune quo summo cauli propiore, Ligusticum.

P L A N T . D I F F E .

Longa.

Longo, Asparagus, Lithospermum, Vetonica, Catanae
æ prima S a noides mawis, Hippophies.

O lo go N raus G llicæ, Rhamnus, Rhu, Condri a al-
tera, Ptarra e, M s is auricula altera, Centaurium mawis,
V ie slabrum, Jeseli eno, iacum, Rosmarinum, T "tia-
lis alur p i atum Serapias dictus, Cmaus, Onosma Sym-
phytum her i n, Echion, Altercum, Aster atticus, T es, ma-
lus tertius qui proprie paralios dia ur +

O longo m aule, Lathyrus.

Q uib isra foliolis sub ipsum usq uertice oblongis, Acathus:
Preligo, Erul. Campana Delphinium:

Longo ad unum digitum, Thlaspi.

Duoviss digitis multo longiore, Elaphoboscus.

Tres quatuor ue digitos longo, Leontopodium.

Longitudine quatuor digitorum, Onosma.

Fermè dodrantali, Mandragoras tertius peculiari nomi-
ne mor.us.

Cubitali , Felix.

Lato, Tribulus aquaticus, Nardus montana, Sium, Ery-
gium, Hippofelnum, Artemisia altera, Gramen, Altercum,
Thlaspi alterum, Mandragoras mas, Semperiuum terium,
Sonibus tertius.

Quod ex locorum bonitate est latius, tragoriganus.

Digitum lato, Onosma.

Duos digitos lato, Elaphobosca.

Augusta.

Angusto, Eruum, Leontopodium, Thlaspi.

Muris auricula altera, Thymus, Sympytum alterum, Helio-
chrysum, Tithymalus tertius.

Qualitas Co-
lur. Alba fol.

Lbo folio, Delphinium, Stachys, Gnaphalium, Chamæ-
Apitys tertia, Mandragoras mas & tertius cognomina-
morus,

*morius, Papaver corniculare, Verbasum candidum fœmela
na, Capnos. i. Fumus siue Fumaria herba, Cacalia.*

Lactei liquoris, Eruca.

*Albicante Batis, Ranunculi primum genus, Abrotorum
fœmina, Elaphocas, Calaminthe montana, Periclymenum,
Echion, Leontopodium, Cirsum, Verbenaca recta Cyno-
crambe. Pallido, Myagron.*

Subflavo, Nardus Gallica.

Colore ad luteum inclinato, Smyrnium.

Lutei liquoris, Apocynum. Aureo, Heliochrysum.

Rubro, Chamæleon niger, Satyrium, Lonchitis, Coris. Rubra.

Quod conficiatum sanguinis colore liquorem reddit,

Androsæmos.

Leunter rubente, Rhu, Gentiana, Rhamnus tertia.

Cū pumiceo colore aliquo, Hippofelinū Latinis Olusatū Viridia.

Herbacei coloris, Panaces Heraleum, Veratrum nigrū.

Apios. Cinereo, Ononis, Capnos.

Cæruleo, Telephium.

*Ad cæruleum uergente, Chelidonium maius, Verbe-
naci supina.*

Nigro, Cistus, Sium Anemone alia sylvestris, Echium. Nigra.

Altercum, Solanum, sativum, Equisetum.

Subnigro, Muris auricula altera, Eupatorium, Acanthus

*A principio atri coloris, sed paulatim mutato rubes-
cente, Osyris. Albescentibus maculis, Dracunculus minor.*

Aliqua parte rubro, Elleborus albus.

Ex inferiore parte sanguineo, Perilium.

*Vario, purpureo nimirum & supra infraq, maculis ali-
bicantibus, Cyclaminus.*

Aduersa pte cädido, supna herbaceo, Glaux Rosmarinū.

PLANT. DIFFE.

Ex inferiore parte flauido. superiore nigridi. Asplenon.

Superne a terra candicante, inferiore autem sui parte herbae, Bechion. & Tussilago.

Odor. *Suave o
lentia fol.*

O Dorato folio, Sium, Ligusticum, Libanotis secunda prior, Stachys, Veronica, Ononis, Panaceæ Asclepium. In mandendo odorato, Eryngium.

Cum acrimonia odorato, Aristolochia rotunda.

Virosi odoris, Cista, Mandragora secunda cognomina thridas, Marrubium nigrum Cannabis sativa, Apocynon, Sambucus, Ebolum, Glaucium, Rosmarinum.

Quum teritur grauem odorem reddente, Galopis.

Grauitate aliqua odorato, Felix.

Perquam iucundo odore, sed graui, Elephas.

Non sine acrimonia aliqua medicatioq; odore odorato, Smyrnium.

Multo no iniuando sed medicamentofo odore, Achillea Per antumnum hircum olente, Tragium aliud.

Adstringente folio, Britannica, Lysimachia, Polygonatum, Olosteum, Stæbe, Elatine, Coryledon altera. Subacerbo, Polygalon.

Gummofo glutinofoq; Thymelæa. Salsæ, Batis.

Amaro, Lactuca agrestis, Glaucium, Chamædrys, Marrubium.

Subamaro, Achillea, Pastinaca erratica.

Amaro simul & adstringente, Scordium.

Ferido, Aristolochia rotunda, Omnes Calaminthæ species, Pseudobunus.

Aerrimo et exulcerante, Clematis altera, Daphnoides.

Sapore cœu piperis acri no tamen odorato, Hydropeperi.

Amaro et gustu erodente, Chamælea Latifolis Oleastellus.

Modi, Rianus, Rhamnus, Gnaphalium, Onosma, An= Taftilis qualis
thyllis prima, Veronica, Catarranea altera. tas. Mollia fol.

Mollibus aculeis, Cirsum. Carnoso, Telephium.

T. nero, Chelidonium minus, Aristolochia rotunda, Sem Tenera.
peruum tertium.

Pingui, Batis, primam Ranunculi gtnus, Alce, Smyr= Pinguis
num, Gonyzatum maior, tum minor, Semperium maius
minus, Glycrrhiza, Testiculus Serapias, Echium, So=
lanum somnificum, Acanthus, Verbascum tertium quod
lucernare nuncupatur, Cotyledon altera.

Modice pingui, Rhamnus, Thlaspi, Chelidonium minus.

Glutinoso, Telephium, glycyrrhiza, Achillea. Glutinosa.

Paululum glutinoso, Apocynon. Squalido, Othonna.

Duro, Oxylapathon, Gramen, Stachys. Dura.

Firmo nec facile fragili, Tuberculatæ secundus qui myr
tiles, Smyrnium, Laureola.

Vitium & corij instar lento, Bulbus uomitorius.

Leuore habente, Acanthus, Millefolium, Malstragoras mas. Leuore prædi-

Quod interiore sui parte nativo leuore intet, Phyllitis. ta.

Aspero, Acantha leuce. i. Spina alba, Baccharis, Tanacæ Aspera.

Herculeum, Buglossum, Anchusa, utraq; Echium, Paeonia
erraticum, Sideritis, Pycnocomon, Cnicus.

Ex inferiore parte aspero, Asplenion.

Per ambitum scabro, Nardus montana, Eryngium.

Asperæ lanuginis, Sypbytum alterum.

Subaspero, Ononis, Aconitum, Elaphoboscus, Veratrum
migrum. Asperrimo, Dorycum.

Exoletae attritæ q; uestis modo aspero, Eleiphacos.

Conannore folio, Hedera helix. Circi= Figura Rotun=
dato, Capparis, Poterium, Verbascum duo, Alysson, da folia.

PLANT. DIFF.

Semperium minus, Sium, Peplū, Ciftus, Sampſicum, Cotyledon. Subrotundo, *Anagallis, Aristolochia rotunda & clematitis, Marrubium, Ballote. i. Marrubium nigrum.*

Angulosa.

In rotundo modice lato repandoq; Aloe.

Anguloſo, Hedera helix, Tussilago.

Triangulo, Sammonia.

Mucronaro, Gramen Pityusa.

Acuminata. *Acuminati fastigi, Xyris, Oxylapathon, Ruscus, Thymalus secundus, Muris auricula altera, Semperium minus.* *Venoso, Gladiolus.*

Gibboſo, Hyacinthus Latinis Vaccinum.

Dorsi e'ati & eminentis, Muris auricula altera, Cyclus.

Per medium dorsum veluti bullas foris & intus habente, Veneris labrum.

A tergo pédentibus veluti cennibus uerminalis, Phyllitis.

Rugoso, Marrubium.

Concavo qua se in geniculis coniungit finu quo rores & imbræ continentur. Dipsacus Latiris Veneris labrum.

Sensim levem & ut sensum fallat in concavitatem descensu, Cotyledon. *Cribri modo foraminibus multis & continuis pertuso, Othonna.*

Veluti circumroso, Condrilla altera.

Inaso: *Staphis sylvestris Colocynthis que si luesstris Curbita est, Felix, Polypodium, Cnicus, Verbenaca recta, Coronopus, Ranunculi secundum genus, Argemone, Delphinium, Geranium, Chrysanthemum, Xanthium, Papaver erraticaem, Alterum Catanaeae altera.*

Eruptionibus diuisis, Stratiotes millefolia.

Pluribus fissuris dissecto, Ligusticum.

Ex obliquo crebras incisuras habente, Achillea.

In partes diuiso quinque ferè, aliquando tamen plures,
Eupatorium.

Maioribus incisuris diuiso. Sambucus.

A medio caule præsertimq; in summo citamine breuis
bus diuisuris in aso, Gentiana.

Tenuissimis incisuris fisco, Anemone omnes, Abrotanum
fœmina. In summo incisuris diuiso: Thloessi Erinus.

In summo utrinque incisuris diuiso, Sideritis secunda.

Per ambitū secto, Verbenacis supina. Ebolum, Sonchus
cum agrestior et aculeatior tum tenerior & qui edendo est,
Hieracum mirus Latinis Lactuca erratica minor, Veto-
nica, Adiantum.

In extremitatibus ferrato, Rhu, Eupatorium, Centau-
rium maius. Pentaphyllum, Papaver corniculare.

Raris diuisuris per arcu tum fisco, Hieracum maius.

Quinq; per amb tum diuisuris in aso, Panaces Heraclæ
Rotundo à primo ortu, cum creuerit, deinde in incisuras,
quales in Erucæ folijs sunt, diuiso, Sisymbrium alterū.

Olio Lunæ nondum tumentis in globum effigie. Her-
monitis. Sclopendram uenenatum insectum simulan-
te, Asplenon unde & Sclopendrum uocatur.

Delphini figura, Delphinium.

In capite folio concreto quod oculi specie globum confor-
mat, Semperiuum maius. Similitudo: malum similia

Lingulæ imaginem præsentante, Cotyledon altera.

In summo lingue figurâ exhibet, Sempervivum maius.

Bubulam linguam referente, Buglossum idcirco ita ap-
pellatum. Humanum pollicem imitante, Marrubium.

Auri muris propinquuo, Muris auricula ideo dicta.

Alæ avis similiter pennato, Echium, Ebolum.

PLANT. DIFF.

In summo alae auis iustar pennato Andros mos.

In modum alae uolucris explicito, Felix.

Aviae pennas imitante, Stratiotes millefolia.

Totum fœn modo foliosum Psyllium.

In Phasiolorum clavicularis torto in caca mine.

Isoypyron ob id Phasiolum nominatum.

Sub ipsum usq uerticem foliolis ueluti mucamentis aculeatis, Acanthus.

Odore Citri, Melissoph. Non Latinus Apiastrum quin &

Citragine ea de caula vocarunt.

Corymbaceo, Chrysocome.

Quod cōfricatu resinosum odore reddit, Androsæmos.

Fungi in modum superposito, Petasites.

Vbi adoleuit bituminis odorem diffundente, Triphyllon quod & Oxytriphyllon dicitur.

Galeriæmulo, Faba Ægyptia. Petaſi figura, Petaſites.

Lanceæ figuram ostendente, Ruscus.

Tanquam cattello in mucronem desinente, Gladiolus ideo nomen sortitus.

Aœtabili forma, Cotyledon ob hoc nominata.

FOLIORVM COGNATIO IN-

ter se et discordia iuxta græcarum literarū seriens

A Brotorum.

Folio Abrotorum referente Heliochrysum.

Agm. Viticis. Viticem æquante, Anagyris.

Agrosteos; Graminis.

Graminis se quaci, sed latiore, Moli, Auzwi. Semperiuui.

Semperiuui maius seu Sedum maius effingente, maiore tamen, Stratiotes aquaticus.

Sed maioris in morem ueluti oculum describente, Acetaria

bubum alterum.

Ad minus Sedum accēdente, Chamæpitys, Aristolochia clematitis quasi farmentaria.

Multo tenuiore. Chamæpitys. Acalypes. Vrtice.

Vrticæ folij æmulo, sed maioris leuoris, Galopsis.

Vrticæ mollis folio hirsutiore & agrestiore, latiore & nigriore, Vrticæ altera.

Acanthæ leucæ. Spinæ albæ.

Spinæ albæ cognato, Acanthion.

Acanthi spinæ vulgaris.

Acanthi figuram imitante, Solanum furiosum.

Amaraca. Sampurhi.

Amaraca æmulo, Panaces Chironium.

Amaraca odorem, ubi conficitur, reddente, Artemisia tenuifolia.

Ampeli hæmeræ. Vitis satiue seu cultæ.

Viti cultæ simillimo uerum pilosiore, Vitis alba.

Ampeli agriæ. Vitis sylvestris quam Labruscam proprie Latini appellant.

Ad labruscam accēdente, Staphis sylvestris.

Ampeli leuce, Vitis albæ.

Vitem albam experimente, Amomum. Amygdale.

Amygdalini foli figura. Oenagra, Nerium, Ebolum.

Longiore, Nerium, Ebolum.

Latiore, Oenagra. Asperiore, Nerium,

Quod ex caule prodit amygdalinum folium referente, latiore tamen & maioris tenoris, Laethyris.

Anagallidos.

Anagallidos sequaci, Anthirrinon.

Andrachnes. Portulacæ.

PLANT. DIFF.

Portulaceum folium emulante, Tithymalus quartus co-
gnosine folisequis, Peplum, Batis, Telephium, Tribulus
terrestris, Semperuum tertium.

Grauiore, Tithymalus quartus, Tribulus terrestris.

Longiore & latior, Batis. Nigriore, Cepaea.

Circanatore, Tithymalus quartus, Anemone.

Anemone non dissimili, Argemone, Geranium.

Longiore, Geranium.

Latiore & auriore, Anemone sylvestris. Anisi.

Anisi similitudine, Neum, Isoyron. Anchusa.

Anchusam referente, Onosma.

Ad Anchusae ruborem aliquem accedente, Echiū.

Anchusae modo per terram strato, Onosma.

Anchusae filio minore, Anchusa altera, Echium.

Aparines seu Philanthropi.

Aparine similissimo, Gellum.

Aristolochiae rotundae.

Aristolochiae rotundae longiore folio.

Aristolochia longa. Arnoglossi, Plantaginis.

Plantaginis maioris a mulo, Isatis sativa.

Alisma, Clymenum, Cynoglossum.

Minore, Plantago minor, Cynoglossum.

Tenuiore, molliore & majoris leuoris, Plantago minor.

Angustiore, Alisma, Plantago minor, Cynoglossum.

Nigriore & pinguiore, Isatis sativa.

Minoris plantaginis folio latiore, Plantago maior.

A traphaxios. Atriplicis.

Aeriplici proximo, Xanthion siue Phasganion.

Absinthij.

Absinthii folio maiore & pinguiore, Artemisia.

*Absinthij Seriphii siue marini in modum circa ramulos
diuiso, Abrotонum fæmina.*

B Allotes. *Marrubij nigri.*

B Folio *Marrubium nigrum repræsentante, maiore ta-*
mén, teneriore & minus hirsuto, Apiastrum.

Brachy. Ranunculi.

*Ranunculum mentiente teneriore tamen : Chelidonium
majus. Primi Ranunculi folio pluribus inasuris di-
uiso, secundus. Bolbi. Bulbi.*

Bulbum simulante, Colchicon, Hyacinthus.

Longiore & lentiore, Bulbus uomitorius.

Pinguio, Colchicon.

Buglossi.

Buglossum repræsentante, Circium, Symphytum alterū.

Longiore, Circium. Bunij. Napi.

Napi figura, Pseudo bunion.

G Ingidy.

G Ifolio Gingidio simili, sed latiore, Pastinaca erratica.

Gingidy instar ferrato, Cymrum sylvestre.

Glichonis. Pulegij.

Pulegij foliò maiore, Dictamnus.

D Aphnes. Lauri.

D Folio lauro finitimo, Polygonatum, Daphnoides:

Chamædaphne, clematis daphnoides.

Breuiore multo, Clematis daphnoides.

Latiore, Polygonatum. Viridiore, Chamædaphne.

Molliore & ualidiore, Laureola.

Leuoris maioris, Chamædaphne, Polygonatum.

Delphinii.

Delphini prioris folio multo graciliore.

PLANT. DIFF.

- Delphinium alterum. Dracontii, Dracontali.
Dracontium æquante, Hemionitis, Aron.
Minore ♂ minus maculoso, Aron. Dryos, quercus.
Querni filii æmulo, Vetonica, Verbenaca supina, Cha
mædrys, Chrysogonon.
Minore ♂ angustiore, Verbenaca supina.
- E** Lates. Abietis.
E Folio Abietem omnino exprimente, Smilax Latinis
Taxus. Ileæ. Oleæ.
Oleaginum folium imitante, Catapance altera, Conyza
♂ major ♂ minor, Halimus, Ligustrum, Tilia, Vitex,
Lithospermum, Chamelæa Latinis Oleago, Ptaromice, id
est, Sternutamentaria. Hippophaes, Orchis.
Colore ad oleaginum accedente, sed minore, Dorycnium.
Tenuiore, Chamelæa.
Longiore, Lithospermum, Orchis.
Latiora, Halimus, Ligustrum, Tilia, Lithospermum.
Angustiore, Doricnium, Hippophaes, Orchis.
Pallidiore, Phyllon thelygonon dictum.
Magis herbaceo, Ligusticum. Nigriore, Tilia.
Molliore, Hippophaes, Ligustrum. Tenuiore, Vitex.
Circa virgas oleaginum referente longiore tantum ♂
angustiore, Tichymalus mas cognomine characias, id est,
uallaris.
Alijs feliolis oleagino similibus multo tamen numerosis
ribus ♂ minoribus, Semperium tertium.
Elephas. Salviæ.
Salvia propinquæ, Verbascum sylvestre, Helxines.
Helxinen æmulante, Elatine, Anagallis.
Lino foliis Latinis Mercurialis.

Minore, Elatine, Linum Volpis, Muris auricula priuatum
Alfine uocata.

Rotundiore, Elatine. Erebinthi. Ciceris.

Ciceri respondentē, Astragalus, Teucrium, Securidacē.

Sapore nondū maturitate siccis cāeribus simili. Cytisus.

Eraces.

Erecaen æquante, cæterum minore & pinguiore, Coris.

Erigerontis. Senecionis.

Senecionis figura sed multo temiore, Melanthium.

Herpylli. Serpylli.

Serpylio simili, Clinopodium. Eryngii.

Eryngii æmulo sed minore, Nardus montana. Erythrodant. Rubiae.

Ad Rubiam accedente, Myagron.

Per ambitū Rubiae modo ramulis circūposito Aparine

Euzomī, Erucæ.

Eruam simulante, Othonna, Solarium furiosum, Pycno-

mon, Sion.

Erucæ ritu p. ambitū incursis diuiso, Acathus, Senecio.

Maiore, Solarium furiosum.

Longe minore, Senecio.

Craffiore & acriore, Pycnocomon.

Quum digitis teritur Eruam fragrante, Cytisus.

S. uelutris Eruce effigie, Erysimum.

H Ediosm. Mentæ.

A Menta non diuerso, Hydropeperi, Pentaphyllum,

Pilosiore, Mentastrum.

Maiore, Sium, Hydropeperi.

Latiore & odoratione, Sifymbrium.

Candidiore & teneriore, Hydropeperi.

PLANT. DIFF.

Mentha folio tantum oblongiore, *Calamintha* tertia spe-
cies. *Heliotropij. Solaris herbæ.*

Solaris maioris emulo, sed rotundiore, *Heliotropium minus.*
Hridacis. Laetucæ.

T *Laetucæum* folium exprimente *Isatis sylvestris*, *An-*
chusa, *Intybus* sativa altera, *Veneris labrum*, *Lycopsis*, *Van-*
dragoras fœmia ob hoc thridacias, hoc est, laetucæus dictus.

Minore & angustiore, *Mendragoras* fœmina.

Craspiore, *Lycopsis*.

Graciore, *candida* ore & asperiore, *agrestis*.

Longiore & latiore, *Lycopsis*, *Acanthus*.

Laetucæ *agrestis* affinitate candidiore tantum & aspe-
riore Libanotis cum *Ereice* nascent. *Thymus*.

Thymum æmulante sed longiore stichas.

I *ωωσελινο. Olystatri.*

Folio Hippocelinum repræsentante uerum minore, *Sisso.*
Hippuris, *Equiseti*.

Prioris Equiseti folio breuiore, candidiore, mollicre, *Equi-*
setum alterum. *Iridos.*

Iridi cognato, *Acorus*, *Gladiolus*, *Xyris*.

Breuiore, *Gladiolus*. Latiore *Xyris*.

Augustuore, *Gladiolus*, *Acorus* *Isatidis*, *Glaſſa*.

Isatidis satiæ æmulo, *Tripolium*, *Isatis sylvestris*.

Maiore tantum, *Isatis sylvestris*. Latiore, *Tripolium*.

Itæ. Salicæ. *Salica* respondente, *Ly simachia*.

C *Alani. Harundinis.*

C *Folio parvæ Harundinis figura*, *Gramen*.

Calamintha. Nepotæ.

Nepotæ tenui foliæ propinquo, *Samphuchus*. *Cannabis*.

Cannabis satiæ sequan, nigriore & asperiore tamen,

Cannabis sylvestris. Cardamī, Nasturcij.

Nasturcium mentiente, vere tamen speciosiore, Hiberis.

Cardamī odore, Xanthium. Cissi. Hederæ.

Hederacei folij ænulo, Asarum, Smilax hortensis, Cyclaminus utraq, Dracunculus minor, Chelidonium minus. Aristolochia rotunda, Asclepias, Seseli Aethiopicum, Viola nigra, Chamæcissos, Tussilago, Epimedium, lenis & fine aulis Smilax. Gramen Parnasi, Periclymenum, Apocynon, Vitis nigra. Maiore, Tussilago.

Mino're, Cyclaminus altera, Viola nigra, Chelidonium minus, Asarum, Seseli Aethiopicum.

Tenuiore, Viola nigra, Ch. mæcassos, Smilax lens.

Longiore, Chamæcissos. Nigriore, Viola nigra.

Rotundiore, Asarum, Chelidonium minus.

A castiore in coccumine, Apocynen.

Melliore, Smilax hortensis, Apocynon lens Smilax;

Maioris leuoris, lens Smilax.

Smilacem Hederam referente, Alteram primæ speciei.

Ad Hederam smilacem magis accedente sed maiore,
Vitis nigra. Cisti.

Cisti folio longiore & nigriore, Ladanum.

Cichorij. Ambubeiæ.

Ambubeiæ siue Intybo agresti non dissimili, Condrilla;
Botrys. Latiore, Intubus sativa.

Cnic. Cartam.

Cnic folio multo minore, Attractilis Latinis Colus rusticæ. Colocynthæ, Cucurbitæ.

Cucurbitæ simili, minore tamen nigriore & duriore;
Arction Latinus Lappa aut Personaria, Conyzæ quæ multis Pulearia est.

PLANT. DIFFE.

Cony^ze naioris folio minore, Com^za tertia.

Cony^ze mino is maiore, Com^za tertia Com^za maior.

Coris seu Corianu. Coriandri.

Coriandrum emulante, Napus Thalictrum, Ranunculus primus, Parthenium, Anemone omnes culta annantes, Sideritis tertia, Auranthus, Daucus tertius.

Coriandri in modum magis, Achillea.

Latiore Ranunculus primus. Candidiore, Eumus.

Tinguore, Thalictrum.

Cornuopodis, Cormas pedis.

Cormis pedi propinquo, Psyllium, Catananche prima, Sesamoides minus.

Hirsutiore & minore, Sesamoides minus.

Longiore, Psyllium. Cotyledonis. Acetabuli.

Acetabuli seu Veneris umbilica folio latiore, Acetabulum alatum. Crambe. Brasycæ.

Brasicam imitante, Leontopetalon.

Verbascum candidum fœmina.

Colore, ut in Brassica, iridi, Centaurium maius.

Hirsutiore et multo latiore, Verbascū candidum fœmina

Crites. Hordei.

Hordei emulo, breuiore tantum & angustiore. Phœnix, propterea Latini Hordeum murinum nuncuparunt.

Crit. Lili. Lilium repræsentante, Pancratron, Ephemerion, Oenagra, Hemerocallis Latinis ideo.

Lilium sylvestre dicatur. Tenuiore, Ephemerion.

Longiore, Pancratron. Croa.

Croa figura, Tragopogon, id est Barba barana.

Cyani Agypti fabæ Aegyptiæ.

Fabæ Ægyptiæ simili cæterum minore & oblongiore,
Nymphœa. Cydonia malii Cotoneæ mali.

Cotonea malum referente, Solanum somniferum, Eleli-
sphacos, Capparis.

Crassiore paulo, oblongiore & angustiore, Elelisphacos.
Cyclamini. Orbicularis herbae seu rapi terreæ.

Cyclamini in farcato, Althæa. Cyclamini sylvestris.

Cuminum sylvestre breuitate asperitateq; maxime
æquante, Stratiotes millefolia. Cyparissi. Cupressi.

Cupressum simu' ante, Sabina altera. Cyperidis.

Cyperidi propinquo, Typha, Carex. Cianæ.

Cianæ effigie, Seseli Peloponnesiacum, Myrrhis.

Crassiore & latiore, Seseli Peloponnesiacum.

L Apothi. Rumias.

Folio Rumias emulo, Dracunculus maior, Aron-
Phyllitis.

Oblongiore & speciosiore, Phillitis.

Sylvestri Rumia respondentem, Britannica, rumex alia
peculiariter nomine Oxalis.

Hirsutiore & nigriore, Britannica. Lachani. Oleris.

Oleri: Speciem exhibente, Plantago major, Lepidii.

Lepidu figura, cæterum candidiore et molliore, Arabis.

Libanotidis.

Libanotidem referente, Hipposelinum. Lini.

Lini emulo, Osiris, Tuthymalus terius.

Linozosteos, Mercurialis.

Mercuriali herbae simili, Helxine. Luri pratensis.

Ad pratensem Lotum proprius accedente, Ononis.

Loti arboris. Loto arborei proximo, Triphyllon quod

Oxyphyllon quoq; vocatur.

PLANT. DIFF.

M Alaches. Maluæ.

Folio maluæ. am. mentiente,

Geranium alterum. Mandragoræ.

Mandragoræ candido simili sed minore, Mandragoræ
tertius qui mori. is.

Mirathri Fœmuli.

Fœmulum referente, Asparagus, Libanotis fœcunda
prior, Panaceæ Asclepium, Buphthalmos, Millefolium, Se
seli Masiliense, Thapsia, Daucus Creticus.

In summo Fœmuli ritu p'uribus inasuris diuiso, Cauc
lis. Hirsutiore & maiore, Panaceæ Asclepium.

Minore & exilio, Daucus Creticus.

Crassiore & latiore, Libanotis fœcunda prior.

Melampyri.

Melampyrum imitantes, Crategonon.

M. lilioti. Sertule Campanæ.

Sertulæ Campanæ cognato, sed teneriore, Ligusticum.

Melissophylli. Apiastræ.

Apiastræ siue Citraginis æmulo, Marrubium nigrum.

M. cormis Papaveris.

Papaveris in morem inas. ris diuiso, Lenotopetalon.

Papaver agrestis simulante, Argemane altera.

Papaveri agresti simuliter per ambitum ferrato, Papa
uer cornutare.

Papaver cornutum exprimente, sed pinguiore, Glaucium
Meleg. Mali.

Ad malum proxime accedente, Cannabis sativa.

Moreæ. Mori.

Mori æmulo. Ficus Ægyptia proprie Sycomorus.

Myrsines. Myrti.

Myrtum

Myrtum referente, Myrium sylvestris Latinis Rusas,
Tithymalus secundus ea causa myrites vocatus.

Maiore, Tithymalus secundus. Minore, Rusas.

Longe latiore, Cynosbatum.

Rusum mertiente, Laurus Alexandrina.

Idea radix, Hippoglosson, Tithymalus sextus.

Minore, candidiore et molliore, Laurus, Alexandrina.

N Artbeas, Ferulae.

Folio ferulaceum referente, sed angustiore, Cista.

X Iphy, Gladioli.

Folio Gladioli æmulo, Iris, Sparganium.

Maiore, latiore, & pinguiore, Iris.

Angustiore & in terram magis inclinato, Sparganium.

O Riganit.

Folio Origanum æquante, Origanus sylvestris Trago-
rianus, Serpyllum hortense, Polium mon.

Origanum Heracleoticæ folio candidiore, Origanus omni-
tis, Maron.

P Anacis.

Folio panacis figuram imitante, Spondilium. Pepli.

Pepli simili audine, Chamædice quasi humilis Ficus.

Maiore, Paronychia.

Periclymeni, Involucri majoris.

Periclymeni longitudinem referente, Seseli Æthiopicum
Smilax aspera. Peristereonis. Verbenace.

Verbenace in modum incisuris diffiso, Alcea.

Peganit, Rutæ.

Rutacei folij æmulo, Ruta sylvestris, Ambrosia, Hypes-
cnon, Serpyllum sylvestre, Hypericum, Polygonum mas, Pe-
glos, Aegios. Quod: Rutam mox natum olet, Tris-

PLANT. DIFFE.

- phyllon priuatim Oxyphullō. Paulo maiore, Polemonia.
Triplo quadruplo' ne maiore, Androsæmos.
Longiore & molliore, Polygonon mas.
Oblongiore, Polemonia, Apis, Serpyllum sylvestre.
Latiore, Peplos.
Angustiore, Serpyllum sylvestre, Apis.
Duriore, Serpyllum sylvestre.
Rutæ sylvestris folio multo longiore & teneriore, alii
qua agrestis Ruta. Patis, Piceæ.
Piceæ affinitate, Polygonon scemina, Pityusa, Tithyma
lus quintus.
Piceam fragrante, Chamæpitys ob id nomen sortita.
Tenuiore, Tithymalus quintus. Platani.
Platanum simulante, uerum nigriore, Aconitum alte-
rum, Veratrum nigrum, Rianus.
Platanum quadantenus emulante, Spondylium.
Maiore & insignioris leuoris, Rianus.
Minore & pluribus incisuris diuiso, Veratrum nigrum.
Aconitum alterum. Polypodij. Eridiæ.
Polypodij in flar incisuris diuiso, Asplenio. Praſi. Porri.
A 1 porrum proxime accidente, Cyperus, Narcissus,
Orchis Serapias.
Porri in modum uiridi, Hemerocallis.
Minore & angustiore, Narcissus.
Graahiore, Cyperus, Narcissus.
Longiore, Cyperus. Latiore, Orchis Serapias.
Grandis Porri effigie, Aſphodelus.
Porro platycarpo, id est, latioris seminis & fructus fi-
muli, sed latiore, Lonchitis.
Prasy. Marrubij.

*Marrubio æmulo, Sideritis, Marrubium nigrum, Oimum
fauuum.*

Num ero fiore, Stachys.

Maiore, Marrubium nigrum.

Longiore Sideritis. Pteridis Filicis.

Filici propinquo, Thelypteris, Dryopteris.

Adiantum, Sideritis scanda.

Non adeo ut Filicis minutas incisuras habente.

Polypodium.

Multo minoribus q̄ Filicis incisaris praedito, Dryopteris.

quod non uno singulari q̄ pedunculo, ut Filicis, hæret.

Thelypteris. Pyxi. Buxi.

Buxum referente, Lycium. Pyri. Tritici.

Ad tritium alluviale sed molliore, Egylops Latinis

R Hamn. chauena.

*Priæ Rhani folio latiore et nigriore, tertia Rhodi. Rose
Rosacei folij, ab inferiore pte, imaginè iofirmate, circiū.*

S Elini. Apij.

Folio apium repreſentante, Caualis, Lospericum.

Latiore. Smyrnium.

*Ad radicem Apii figura, uerum multo tenuiore. Na=
pus. Seridis. Intybi.*

Intybi æmulo, Medium.

Sicyi hemeri. Cucumeris sativus.

*Cucumerem sativum imitante, Colocynthis, Cucumer
sylvestris. Sisymbrii.*

Sisymbrium exprimente, Dictamnus, altera. Scallæ.

Scallæ simillimo, Aloe. Sclopendrii. Asplen.

Sclopendrii æmulo, Lonchitis altera, Tragium aliud.

Maiore pluribus incisoris fisso et asperiore, Lökritis altera.

PLANT. DIFF.

Scolymi Cardui.

Carduum imitante, minore tamen & tenuiore, Chamæleon niger. Scorodi. Allyj.

Allyj odorem aliquem exhalante, Scordium. Smyrnii.

Smyrmo similiter secto, Pæonia fœmina. Spondylii Verticali. Verticali sue Verticalaris herbe figurâ ostendente, Veratrum nigrum. Staphylini. Pastinacæ.

Pastinacæ proximo, Oenanthe.

Struthii. Radiale quam proprie Lanar à Latinis nominant. Radiale non diverso, Papaver spumeū, Phyteuma.

Minore, Phyteuma. Strychn. Solani.

Solano hortensi æquali, sed luxiore, Solanum helicacatum, Vitis sylvestris.

Longiore, Vitis sylvestris.

Satiuum halicacatum, id est, uesciarium referente, Circæa. Sices. Ficus.

Ad ficalnei folii formam & quantitatem accidente, sed minore circa circulum, Panaces Heracleum. Schini. Lentisa.

Lentisa similitudine, Tragii, Glycyrrhiza.

Minore, Tragium. Schoenii. Iuncæ.

Iunci figura, Equisetum.

In summo qualis est Iuncorum coma, Tibia malus mas, peculiari uocabulo characias.

T Ermithi. Terebinthi.

Folio Terebinthini spem, Elaphoboscaus. Teuili. Betæ.

Betaceum folium mentiente, Hieracum maius, Limonii.

Mandragoras mas, Potamogeton. Tenuiore. Limonium.

Triphylli. Trifoli.

Trifoli prætensis æmulo, Lutus sylvestris. Quod prætentis Trifolio tametsi æ quale spatio tamen contrahitur

C angustius evadit, Medicæ herba.

H Yoscyamæ Alterci.

H Alterci siue A pollinaris herbæ primæ speciei folio teneriore, Altercum secundum. **H**yssopi.

Hyssopum & quante. **O**riganus, Chrysocome.

P Haæ. Lentis.

P Folio Lenticulae propinquo, **E**nula Ægyptia, **A**nhyllis prima, **O**nobrychis, **T**richomanes, **P**olygon, **C**hamæsyæcæ **O**nomis. Longiore, **E**nula Ægyptia, **O**nobrychis. **P**hloë. **V**erbasci.

Verbascum candidum foemina simulante, Papaver corniculare, Æthiopis, Arction, Buglossum.

Hirsutiore & rotundiore, Arction.

Longiusculo & angustiore, Verbascum candidum mas unde & angusti folium dicitur.

Nigriore, Buglossum. Verbasci candidi maris annulo asperiore tantum, **E**nula Campana.

Verbascis candidis latiore & nigriore, Verbascū nigrū

C Hamedryos. Quæculæ. Trixaginis.

Folio Trixagini simillimo maiore, tamen nec per ambitum tantopere inasuris diviso, Scordium cui propterea indistum nonen Trixago palustris. Chamælæ. Oleastelli.

Oleastellum siue Oleaginem imitante, ceterum angustiorre & pinguiore, Thimelæa. Chamæleonis.

Ad Chamæleonē album proxime alludente, Silybon.

Chamæleonem nigrum referente angustiore tamen & candidiore, Acantha leuce i. Spina alba.

Acutiore & asperiore, Chamæleon albus. Chamæpietos. Aiuge. Aiugæ primæ propinquo, secunda Aiuga, Anthyllis secunda.

PLANT. DIFF E.

Cimil.
O Folio Ocimum exprimente, Nepeta montana, Ocimum
 strum, Linum, Eritus, Heliotropium maius.

Hirsutore, Acanthus, Heliotropium maius.

Maiore, Solanum sativum, Heliotropium maius. Minore, Erinus
 Latior, Solarum sativum.

Candidiore, Heliotropium maius.

Q VÆ VT AD BIN A PLVRA =
 ue alia expenduntur foia per sedeam
 particulas.

Eorum ad quæ sit collatio index.

A Grobus, id est, Gremen, particula decima.

A Acantha Lencæ, id est, Spiraea alba.

Aristolochia. 1 Arnoglossum, id est, Plantago. 2

C Amintha, id est, Nepeta. 14

C Cannabis. 8

Carya id est, Juglans. 2 Chamaelæn niger. 6

Cissos, id est, Hedera. 1 Cichorium. 7

Coronopus. 10 Crinum id est, Lilium. 5

Cydnoniam malum, id est, Cotoneum malum. 15

Cyclamirus. 4 Cytisus. 3

D Aucus agrestis. 12

D Drys i. Quercus. 11

E Laphobosca. 9

E Elephantes, id est, Salvia. 11 16

Euzomon, id est, Eruca. 7

H Elxine. 1

H Herpyllum, id est, Serpyllum. 9

I Hippocelinum, id est, Olausfatum. 7

I On, id est, Vicia. 13

L	Apathum, id est, Rumex.	5
	Linozofolis, id est, Mercurialis.	1
	Lutus.	3

M	Arathrum, id est, Foeniculum.	12
----------	-------------------------------	----

O	Riganum.	7
----------	----------	---

P	Eganum, id est, Ruta.	3
----------	-----------------------	---

P	Pentaphylon. i. Quinquefolium.	8
----------	--------------------------------	---

P	Phacos, id est, Lentiscaula.	3
----------	------------------------------	---

P	Pblomos, id est, Verbasum. 13	Polygonon.	14
----------	-------------------------------	------------	----

R	Hoa, id est, Punica.	15
----------	----------------------	----

S	Colymos, id est, Carduus.	6
----------	---------------------------	---

S	Sicyos agrios. i. Cucumer agrestis.	4
----------	-------------------------------------	---

S	Silybum. 6 Sisymbrium.	16
----------	------------------------	----

T	Elis, id est, Foenum græcum.	3
----------	------------------------------	---

T	Teutlon agrion, id est, Beta sylvestris.	2
----------	--	---

T	Thymus. 7 Triphyllum, id est, Trifolium.	3
----------	--	---

PARTICVL A PRIMA.

F	Olio Helxine aut Hederæ simili sed molliore, Scammonia.	
----------	---	--

Mercuriali herbe aut Hederæ finissimo, Cynocrambe.

Quod si non rarios occupat Aristolechia aut Hedera oblongæ figura, Laibyris.

S E C V N D A.

P	Plantaginis aut Beta sylvestris æmulo, breuiore tamen	
----------	---	--

Ornigriore, Verurum album.

Ad radicem Iuglandis nucis aut Plantaginis effigie, Gentiana.

P L A N T . D I F F E :

T E R T I A .

Fœnogræcum Lo. um'ue aut trifolium imitante minore
tantum, Cytisus.

Ad Rutam, aut pratensem Lotum proprius accedente;
Ononis. Cytisum, aut Lentiscum simulante, Glaux.

Q V A R T A .

Cyclamini, aut Cuumerem sylvestrem referente, sed
minore, Aconitum.

Q V I N T A :

Rumicis Lilii ue sequaci minore tantum, satyrium.

S E X T A .

Chamæleoni nigro albæq; Spinæ simili, crassiore cas-
men & nigriore, Scolymos.

Silybi aut Cardui figura, Chamæleon albus.

S E P T I M A .

Origanū agreste'ue Serpyllū emulatæ, Tragoriganus.

Origanū Erucæ'ue, aut Cichorio, aut Thymo non ab-
mili, sed longiore, Papaver erraticum.

O C T A V A .

quinq' folium Cannabem'ue referente, Eupatorium.

N O N A .

Elaphoboscō, aut Olfistro æquali, Phu.

D E C I M A .

Cornicis pedem, aut gramen simulante, Olosteum.

V N D E C I M A .

Ad Salviæ, aut Quercus figuram accedente, sed minore
Sideritis. D V O D E C I M A .

Dauci agrestis & Fœniculi imagine, Pyrethrum.

D E C I M A T E R T I A .

Magnitude inter Violam & Verbasum, Baccharis.

Ad Polygom & Nepetae longitudinem. Polemonia.
DECIMA QVINTA.

Simile quiddam in gustu Cotoneo malo aut Punice
reddente, Polygonatum. DECIMASEXTA.

Inter Sisymbrium & Elelphaicum medium odorem qui
suauissimus est, fragrante, Dittamus altera.

Folio mox ex radice, protruso, Anchusa. Chelidonium Situs.
minus, Nymphaea, Asplenion, Sideritis tertia, Tussilago. Ex radice sua
Productionibus quibusdam cauli adiacentium foliorum, um profecta.
Symphytum alterum.

In pluribus quas habent per caules eruptionibus locato
Eryngium.

Solis pedialis nixo, Chelidoniū minus, Felix, Petasites.

Longis qui in caule pedialis herente, Sideritis secunda,
Tribulus aquaticus.

In genitalis ædito, Lysimachia, Polygonon fœmina,
Rubia: Ebolum.

Ex alarum cauis emicante, Orchis Serapias.

Quod a medio caule incipit, Psyllium.

Solu cæcum ēuestiente, Atractilis Latinis Colus rustica.

Humi expanso, Peplos, Cynoglossum, Hippophaelum, Per terrā stran
Condilla altera, Catansane altera, Libanotis fœcunda prior ta fol.
Molly, Parasites Herculeum, Mandragoras fœmina; Cha
mæfice. In ima parte per terram strati, Testiculus, Sem
periuum maius.

Vndiq ad radice per terram sparso, Anchusa.

Ad summam radicem iacente Lithospermum.

Supra aquam tantum inueniendo, Tribus aquaticus. Supra aquam
Paulum extra aquam supereminente, Potamogeton. apparentia.

PLANT. DIFFÈ.

Alys i sūna aqua extātibus, alys de mersis, Nymphæa.
Recto, phyllitis.

Inflexo, Orchis Serapias, Elaphoboscus, Phu, Chamæ-

In terram uer= peuce. In terram annuente, Anemone omnes cultis uenien= ges. Thlaspi, Alisma, Smyrnium, Buglossum, Satyrium.

Prope radicem ad terram refracto, Lachitis.

Ad summum radicis caput in terrā deciduo, Lycoptis.

Ex radice pendente, Chelidonium minus.

Ad solis carsum se circumagente, Tithymalus quartus unde solisequus uocatur. Contigo ionicem, Senecio.

Sibi in uicem implicato, Dracontulus maior.

Deinceps locato, Tithymalus tertius q per alios.

Ex interuallo disposita. Intercedentibus spatis gliscete, Hippuris altera, Sôchus et agrestior, et q edēdo est, Periclymenū, Euvatoriū, Helio= chrysum, Ballotæ, Maris auricula altera, Hieracum utrūq; Verbenæ supina, Sambucus, Ebolum, Aparine, Rubia.

Foliolis quibuslam per interualla sub ipsum usque uerti= cem distinetis, Acanthus.

Folio nō magnis interuallis distante, Symphytū alterū.

Maioribus interstitijs diffito, Gentiana.

Ab utraque parte enato, Echion, Arabis.

Vtrinque deinceps emiso, Trichomanes.

Maris auricula altera.

Contrarijs inuicem pediculis prod. unte, Trichomanes.

Caulē circumvoluente, Thymus.

In orbem disposito, Marrubium nigrum, Polygonon fo= mina, Libanotis foecida prior Rubia, Heliochrysum, Peplos.

Circa rārias caput in orbem uirentim, Ethiopis.

Folio florem subseqente, Colchicon.

Per autumnum pereunte, Smilax.

F Olio exulcerandi urendis ignis in modum cum dolore Actio.
re vim habente, omne Ranunculi genus.

Faues sacrificante, Chamelæa. Quo: i aspera
lanugine pruritum excitat, Symphytum alterum.

PLANTARVM DIFFERENTIÆ.

à flore acceptæ.

F Lore spinoso, Chamelewn niger. Substantia,
Clypeolis obstruso in medio Alterum.

quā diḡtis teritur humorem exudat, Ruta s. luestris.

P Lantæ à flore immunes, Dictamnus Libanotis sterilis, Quantitas
Phyllis, Onosma, Flix, Asplenon, Hemionatis, Adian= Numerus,
tum, Eprimedium, Hippoglosson, Chamæfœ. Plante flore ca-

Largo flore, Gall. cum, Ciræa, Typha, lertis Smilax, Na rentes.
pus, Artemisia aliqua, Abrotorum, foemina. Densi flores.

Cona plena, Hippocelinum, Hæanthus.

Spiræ referta, Thymbra. In singulis foliorum ger-
mina tionibus frequentiore quæm folia quæ à radice usque
ad summum se proferunt, Polygonatum.

In singulis caulis uno, Iris.

Triplici quadrupliciue in singulis scapis, Hemerocallis.

G Randi flore, Mediū, Solanū somnif.ū, Oenagra. Pu Magnitudo.
filo, Viola nigra, Laurus Ægyptia, Pityusa, Andro-
semos, Chamædrys, Artemisia altera, Amomum Ciræa,
Alcæa, Chamæpitys, Astragalus, Statwtes miliifolia, se-
deritis tertia, Graali, Urtica sylvestris, Artemisia gleera, & ali-
qua alia non nullis sic dæta, Alisma, Verbenacæ supina, Scm-
perium minus, Gaiopis, Gallum.

Longo. Poterion.

F Lore splendente, Nymphaea alias Qualitas vi-
Egregi splendoris, Chrysanth. mūm. filis

PLANT. DIFF.

qualitas Co = lor. Candidi flores. *T* Acteo flore, *Erinus*, *Gramen Parnasi*, *Dorycnium*, *Lotus Ægyptia*, *Laureola*, *Altercum tertium Thymea*, *Ephemeron*, *Stratiotes millefolia*, *Sambucus*, *Ebulum*, *Scamonia*, *Smilax levis*, *Sesamoides maria*, *Hiberis M. ly*, *Arabis*, *Cynosbatum*, *Ligustrum*, *Cistus fœmina*, *Batis*, *Thlaspi*, *Cyclaminus altera*, *Capparis*, *Aristolochia rotunda*, *Acanthus*, *Aloe*, *Origanus sylvestris*, *Ruta alba agrestis*, *Daucus Creticus*, *Dauci tertia species*, *Aparine*, *Caucalis*, *Marrubium negrum*, *Phulangium*, *Artemisia litera*, *Oenanthe*, *Leontium i. Viola candida ob id nunc vita*, *Phyllocladus theligonon*, *Satyrion*, *Cacalia*, *Hypericum*, *Chamaepitys secunda*, *Polygonatum*.

Candido pallente ue, Verbascum candidam fœmina;
Alisma, Spondylium.

Subalido, Anemone aliqua locis culis sustens, Cicuta
quartum Ranunculi genus, Colchicen, Tithymalus tertium.

Albescente & leni er luteo, Orobanche.

Pallido, Poterium, Trifflago Papaver corniculare, Sem
perium minus, Plantago minor.

Quamplurimum pallido Hemerocallis.

Melano, Nardus Gallica Erysimon, Iisis festis, Ru
ta sylvestris, Chamæpitys frina & tertia, Iacobæ Hercu
leum, Hieracium urung, Peucedanus Lomatia minor, unum
ex Leucos, Nymphæa alia, Bapta mos Argyron, An
dræmos, Chrysanthemum Symphytum alterum, Altercu
se undum Gallum, Thlasia, Senecio, Verbascum sylvestre.

Ad meli non seu luteum color rem uirgine Erophoboscus.

Aureo & rutilo, Ranunculus ter. ias, Iacobæ Ascle
pium & Chironium, Atemisia alpina, Apat, Verbas
cam sylvestre. Rubenae, Solanum, cam.

Pallid:

Lutei.

Aurei.

Rubentes.

Humoris sanguinei, Ruta Sylvestris.

Subrubro, Sardum, Cannabis sylvestris.

Roseo, Oenagra, Charrœpeuce, Faba Egyptia.

Purpureo, uerbenacea spinosa, Fumus, astragalus, Glaux, *Purpurei*,
Asarum, Hyacinthus, Alterum primum, Viola nigra, An-
tirrhinon, Vitex alter, Anemone aliqua locis cultis nascentis,
Aristolochia longa, Acantha leuca, Calaminthe montana,
Delphinium, Lycchnis coronaria, Triphyllon peculiariter
Oxytriphyllon dictum, Echion, unum ex Leucoijs, Testicul-
lus, Anthyllis secunda Gladiolus.

Purpureo ipsius cæcumine, Cirfium.

Purpuræ colore ad puniceum inclinato, Anchusa altera,
Centaurium minus.

Purpurascente, Sesamoides minus, Chamæleon albus, Purpurascetes.
Thymus, Cyclaminus, Trixago, Orchis Serapias, Mediū,
Lycopsis, Pityusa, Gallopis.

Inter purpureum & candidum medij coloris, Baccharis,
Veratrum nigrum, Heliotropium maius.

Puniceo, Anemone aliqua locis nascentis, item quæ Punicei.
sylvestris est, Argemone, Anagallis mas, Leontopetalon,
Onobrychis, Sideritis tertia.

Glaucio, Anagallis foemina, una ex violis quæ sunt Cærulei.
Græcis Leucodia.

Quadamterus glaucio, Centaurium maius.

Atro, Dictamnus altera, Solanum furiosum, Circæa. Nigri.

Leontopodium.

Pallido aliquibus uero locis purpureo, Astracanthus Latifoli-
mis Colus rustica. Colorem mutan-
tes.

Luteo sed aliquo tempore colore purpuræ, Ranunculus
primus. Puniceo & aliquoties albo, Papaver erraticum.

PLANT. DIFF.

Niueo aut phœnicio, Polygonon mas.

Candido in pallido uel auri modo flauescente, Pentha phyllon Luteo aut candido, Thelphium.

Ribro uel ad aurum uergente, Lysimachia.

Fer quotidie, ut fertur, mutato colore apparente. nempe matutino libente, meridie paulo minus quam purpureo, phœnicio uespere, Tripolium.

Vario, Chamæleon niger.

Albo cum purpureo, Vitex alter.

Qua corymbo Hederæ similis acinis prædictus est in lateo colore ex parte rubentibus, Hippophaes Romanis Lapago.

In albo per medium purpureo, Phus

Candido, in medio quod croceum sit habente, Nymphaea.

Per ambitum niueo in medio luteo, Parthenium.

Purpureo et in medio malii colore, Aster Atticus Latinus Inguinalis.

Purpuræ colore et per medium purniceo, Xyris.

Pene purpureo, medio albicante, Sesamoides minus.

Foris quod dem herbaceo, intus uero et aperto Lacteo Ornithogalum.

Qui comicis personis hiantibus similis, niger quidem est candida tamen ueluti lugula ab hiatu oris ad inferius labrum exerte, Lorchitis, id est, Lanceola.

Vario inter purpureum, album et aureum colore, Achillea.

Colore in candidum, Viridem, luteum, purpureum, et cœruleum uariante, Iris.

Niueo, media parte croceo, In alijsibus autem purpureo affectu, Narcissus.

Ex quo quid Purpuræ in med. o habente quod tamen

Variegati si-
mu' et in aliū
colorem tran-
seentes.

In croci colore uariet, Pasimaca erratica.

*Color uetus ad aurum inclinato, foris per ambitum cir
ctu positis felij albis luteisue aut purpureis, Anthemis seu
Chamæmalum.*

O Dorato flore, Asarū, Liguistrū, Cyclaminus altera Bac
charis, Gramē Parnasi, Galliū, Caucalis, Viola nigra. **Odor.**

Acuti odoris iuxta ac iuueniā, Panacēs Asclepium.

Grauolente Asclepias, Artemisia altera.

Grauissime odorato, Aristolochia leḡi, Anthyllis secunda.

A Maro flore, Ephemeron. **Sapor.**

Non adeo amaro, Conyza minor.

Egregie amaro, Chamæcissos.

Gustum erodente, Serpyllum sylvestre.

Amaro & uiscoso, Sideritis tertia.

M Olli flore, Dictamnus altera, Hippophaes. Alypon. **Tactilis qualis.**
Infirme, Conyza minor. Leni nec aspero, Alypon. **tas.**
Scabro, Marrubium.

F Lore in orbem circumfello, Smilax lenis, Scammonia,
Medium, Hieracium minus. **figura.**

Ferè rotundo, Periclymenum. In arcum flexo, Iris.

In casulis pluribus secto, Phalangium.

F Lore foliolis stellæ similibus, Aster Atticus, unde no
men inuenit. **Similitudo.**

*Oculi figuram circumscribente, Euphthalmos ideo nunc
patus, Chrysanthemon.* **Animalium**

Scorpionis caudæ similiiter infexo, Heliotropium maius. particularis si-

Ceu musco capillo, Vitis sylvestris. **miles.**

*Capillorum specie qui in pappos euaneant, Chamæ-
deon album.*

Humani capilli modo atneant, Senecio.

PLANT. DIFF.

Ad alia que Vbi conficitur Sampisci odorem spirante, Artemisia tē sunt in plantis, mifchia.

collati. Foris per ambitum circumpositis felij rutaceorum magnitudine, Anthemis siue Chamæmali.m.

Racemoso Elicborus niger.

Corymborum Hederae modo cēu racemis sibi inicem cohærentibus sed mancibus, Hippophyes.

Corymboorum in morem antequan. se pandat concilio, Hippoclinum.

Vasulis Altera simili, Asarum.

Mysoso, ypros Latinis Ligustrum.

Co ieratione muscoso, Myrice Latinus Tamarix.

Pileolum emulante, Aristochia rotunda, Lonchitis.

Comias personis hiuncibus non absimili candida ueluti lingula ab hiu oris ad inferius labrum exerta, Lonchitis.

Vernaliorum imaginem præse ferente, Matrubium.

Pedum lecti speciem desribente, Clinopodium, unde nomen sibi adscivit.

Calathorum instar contuso, Scammema.

F L O R V M M V T V A P R O P I N

quatas & distantia codem, quo supra ordine,

ANAGALLIDIS.

Flore cœruleæ Anagallidis colore, Muris auricula altera. Anemones.

Anemone propinquuo, Leonotetalon.

Sylvestri Anemone fimbriata, Papaver erraticum.

Pumæi coloris munus profunde quam in sylvestri Anemone plendentis, argemone, Papaver erraticum.

Serius q̄ Anemones sylvestris surgente, Argemone.

Anethi, Anethi æmulo, Bunion Romanis Napus.

Bolbi.

B Olti, Bulbi.

Flore Bulbi figura, Ageratum.

H Eliochrysi.

Heliochrysi flore minore, Ageratum.

I L Violæ nigræ aut purpureæ.

Flore Viole purpureæ seu matronali cognato, Hypericū.

Ad eius magnitudinem accedente, Moly.

I Satidis, Glasti, Glastrum referente, Staphis sylvestris.

Cichorii, Ambubeiæ.

Flore Ambubeiam seu agrestem Intybum imitante,
Condrilla. Crambe, Brassicæ.

Brassicæ simillimo, Anagyris.

Crini, Lilii.

Lilium æmulante, Phalangium, Nymphæa Lotus Egy-
ptia, Satyrium.

qui cum hincere cœperit Lilio divisione est similis, Heme-
rocallis, ea de causa Latini Lilium sylvestre appellant.

Croci. Croci figura, Colchicon, Cruci, Othonna.

Lattoribus foliis ac Crocus, Othonna, Cyani, Fabæ.

Fabaceum florem referente, Periclymenum.

Eucoij. Violæ candidæ.

Flore candidæ Violæ æmulo, Chelidonium maius
Moly, Delphinium, Lichnis coronaria, Chamæcis, An-
tirrhinon, Glaux, Amomum.

Eiusdem in modum Luteo, Spartum.

Minore, Chamæcis, Antirrhinon, Glaux, Moly.

Lichnides.

Lichnidi proximo, Centauriū minus, Cannabis sylvestris.

Econis, Papaveris.

M Papaveraceū florē mentiente Anenōnæ, omnes.

PLANT. DIFFERENTIA

Dupla ad Papaveris florē magnitudine, Faba Aegyptia

N Arcissi.

Flore figuram Narassi referente, maiore & teneriore,
Phu.

O Rigani.

Flore Origani æmulo, sed odoratiore, Maron.

A grestem Origani simulante, Dictamnus altera
Cretensis.

P Egani. Rutæ.

Rutaceum florem imitante, Aristolochia clematitis quasi
dicas fermentariam, Symphytum alterum.

Prasij. Marrubij.

Per intervalla Marrubij modo disposito.

Clinopodium.

R Hodii. Roseæ.

Rosacei floris effigiem ostendente, Cyclaminus; Alcea,
Nymphaea alia, Althæa, Nerium siue Rhododaphne.

Rhoæ, Punicæ.

Punicæ cytinorū figura, Alterius, Cistus.

H Yaanthi. Vacantii.

Hyacinthinum florem referente, Glycyrriza, Chæ-
maeleon niger. Hyperia.

Hypericum æquante, Cotyledon altera.

P Homi Verbasci.

Coronario Verbasco æ quali, Chrysogonium.

C Hamæmali. Anthemidis.

Chamæmalum capituli ritu undique per orbem incisuris
disiso, Aster Atticus.

Chamæmali flore maiore, Buphebalmos.

Cinii.

Occamini florem omnino imitante pycnocomon.

Mixta autem Oleæ & simili, Cacalia.

Flore undiq; excante, Smilax lenis.

Ex bu:bi auifione, quæ in medio, se promente, Colchi-
con. Ad radicem fixo, Asarum.

Per cau:em vaso, Orchis, Narcessus, Scordium, Argemone, Marrubium utruncq; Gladiolus, Orchitis, Typha, A deantes florifer Aticus, Iris, Thlaspi, Polycnemon, Anemone omnes, Muris curicula altera, Acetabulum utruncq; Viola nigra, Plantago minor, Barba hirsuta, Dracunculus uterq; Eleisphaeos, Vetonica, Helxine, Ambrosia, Medicaria herba, Chamæleon niger, Panaceæ Asclepium, Ligusticum, Seseli Pelloponnesiacum, Pastinaca erratica, Semperium minus, Xyris, Ormion, Clymenon, Paeonia utraque, Isatis sylvestris.

Summis caulis sublocato, Tibymalus mas.

In ramis exerto, Anchusa altera, Heliotropium maius, Hydropeperi, Creensis altera Dictamnus, Tragis, Lathyrus, Polemonia, Sideritis secunda, Botrys, Pentaphylon. Originus sylvestris.

In singulis germinibus porrecto, Thapsia.

In uirgis posito, Catarractæ altera, Eupatorium, Origanum, Sambucus.

Veluti uiticulas occupante, Idæa radix.

In uiticulis consistente, Tibymalus secundus.

In adnatis ædito, Lycopsis, Ornithogallus, Elaphoboscus.

In cau:e & adnatis prolato, Rumex priuatim Oxalis dicta. In germinationibus quibusdam quæ secus folia apparente, Periclymenum.

Duplici rei cōparatus.

Situs.

PLANT. DIFF.

In eminentibus productionibus quibusdam collocto.

Sympyton alt. rum:

In festucas uigente, Stratiotes millefolia.

In summis arris sito, Androsaces.

Ex foliis ueluti mucinatis aculeatis protruso, Acathus

Qui folio adiaceat, Fchion, Chelidonium maius, Chamædaphne, Alysson, Papaver spumeum Mandragoras fœmina, Hydroneppri, Linosyris, Cynocrambe, Lithospermum.

S' nouis foliis adnexo, Polygonon mus.

Inter folia emicante, Asarum, Laurus Alexandrina, Ruscus, Cyperus.

Vel ti foliis superposito, Periclymenum.

Folii sibiacente, Perlos, Peplum, Chamæsyce.

In triquetris, que sunt ueluti siliquæ, porrecto, Xyris.

Concauitates alarum natto, Chamæpitys tertia, Leonto petalon.

Ciraz alas autu modo pennatas erupente, Androsemos

Calmen adscito Gallu, Typha, Aster Atticus, Iris,

Anemone omnes, Heliotropiu maius, Polynemô, Polimôia, Abrotanum fœmina, Lathyris, Stodilu Barba hirsuta, Sison, Origanu, Platago minor, Veronica, uterq; Dracunculus, Elephasphorus, Holoschœnus, Egilops, Litanothis fœcunda prior, Thapsia, Ebulus, Paracæs Heraleum & Asclepiu, Arabis Achillea, Ciruta, Chamæleon niger, Pastinaca erratica, Ligusticum, Seseli Peloponnesiacum, Caucaulis, Sambucus, Erysimon, Leontopetalon, Dorycnium, Clymenum Paeonia utraq; Isatis sylvestris, Sparganium.

Ex medio caule ad summum usq; crumenem emisso, Plantago maior.

Qui toto capite sub aqua se condit & rursus oriente so-

Foliis adiacen-
tes.

Summum te-
nentes.

Le emergit, *Lotus Ægyptia.*

Qui recta iungit, *Iris.*

Qui oriente sole se explicat, occidente uero se claudit.

Lotus Ægyptia.

Deinceps disposito, *Gladiolus, Alicerum.*

Eupatorium.

Per interualla segregato. *Marrubium.*

Paribus inter se spatus discreto, *Iris, Gladiolus.*

In orbem constituto, *Marrubium nigrum.*

Fructus, seminis &c cæterorum quæ florem necessario Observatio consequuntur, ut umbellarum & pericarpiorum, perspicuum est eandem propè cum illo esse positionem. Capitulorum tamen, cum florem ipsum non semper respiciant, siccus non erat buc referendus.

Flore cito dehiscente, *Senecio.*

Ten pvs.

Vere tantum se proferente, *Tussilago.*

Estate apparente, *Hiberis, Artemisia altera, Scamonia.*

Per messem nascente, *Asphodelus.*

Autumni exitu se prodente, *Colchicon.*

Protinus deaduo. *Papaver erraticum, quamobrem Græcis rhœas uocatur.*

Qui quamprimum a n. caule narçsat, *Tussilago.*

Flore ignis modo a. a.lore urente u. r. nteq; omne *Allio.*

Ranunculi genus.

STIRPIUM DIFFERENTIAE

a fructu deducere.

Pomis præditus est *Mandrara, tum mas, tum fœmis Substantia.*
na. Aadeato fructu, Xanth. on.

Nucleis uacuo, *Conarus. i. Arbutus.*

Conferre, *Oxyacantha.*

PLANT. DIFF.

Contentis intus uel iti lanis, Cinosbation,

Lanis pleno, Nerion.

Copiosum uinosumq; sucum effundente, Sambucus.

Quantitas Numerus. **S**Teriles plantæ, Hedera helix, Libanotis una, Oxychœas nus alter, Dictamnus, Asplenon, Hermionitis, Adiantum Phyllitis, Onosma, Epimedum, Felix.

Vberiore fructu, Lycaum, Rhamnus tertia, Rhu.

Decem duodecim' ue acerum, Solanum furiosum.

Magnitudo. **M**inuto fructu, Alysson, Smilax lerus, Polycne mon, Pauor corniculare.

Tenui, Rhamnus tertia.

Oblongo, Sennis carina, Cornus.

Digitali propè longitudine, Apocynon.

Lato, Rhamnus tertia, Rhu.

In simma sūi parte modice lato, Thlaspi.

Qualitas Color. **C**andido fructu, Rhamnus tertia, Hedera candida, Papaver somniferum.

Pallido, Mandragoras femina.

Luteo croca colore, Mandrago as mas.

Auri fulgore, Abrotorum fœmina.

Primum uiri i per maturitatem sanguineo, Oxyacantha, Vitis alba, item sylvestris, Senni canne, Smilax aspera, Ruscus, Solarium hatalatum, Laurus Alexandrina, Chamædaphne, Tragus.

Nigro. Ligustrum, Tilia, Iycium, Hedera nigra, Solanum furfiferum, Smilax, Vitis nigra, Laurella.

In nigro purpurascentis coloris, San bicus.

Ante maturitatem uiridi, postea uero i t maturuit riffo aut ceræ colore, Corrus.

A principio herbacei coloris, cum ad maturitatem per-

uerit ruffo nigroq; Solanum satium.

Qui aut ruffus aut ruber existit maturitatem adeptus,
Arbutus. Per initum viridi, mox rubente, postremo ubi
maturuit atro, Rubia.

Frustu suaveolente, Batis, Mandragoras foemina. Odor.
Acrem simul & inaudum odorem spirante,
Polycnemon.

Cum granitate odorato, Lutus arbor.

Subgravis odoris, Mandragoras mas.

Subadstringente fructu, Smilax hortensis. Sapor.

Vehementer adstringente, Tragus.

Os commendante ac esculento, Lutus arbor, Cornus.

Dula, Lotus arbor, Tribulus aquaticus.

Subdula, Tilia.

Amaro, Lycium.

Amarissimo, Colocynthis.

Leniter linguam erodente, Tithymalus secundus.

Acri & glutinoso, Cyclaminus altera.

Mollis fructu, Batis, Cyclaminus altera.

Tactilis qualitas.

Officæ intus duritie, Ruscus.

Solido, Tribulus aquaticus.

Fragili, Oxyacantha.

Qui leuore est præditus, Sol num halicacabū, Lycium.

Aspero, Rianus.

Qui tenaci contactu uestibus heret, Xanthion.

Qui cum mandat ueluti p.learum acui lingue &
dentibus representat, Arbutus.

Rotundo fructu, Batis, Rubia Lathyris, Sol num sati- Figura.
rum, halicacabū & furosum, utrisque sanguine, Xan-
thion, Ruscus, Chamaedaphne, Colocynthis.

P L A N T . D I F F E .

A carminati uerticis, *Tragus.*

Simili uero.
F Ructu cornu in modum inflexo, *Nerion*, *Papaver*
cormadare unde nomen inuenit.

Oui utilem æquante, *Mandragora fœmina.*

Lanus cum dehiscat A canthi spinæ pappos, referentibus,
Nerion.

Crocato, *Hedera nigra.*

Folliali specie, *Rhamnus tertia*, *Apocynon.*

Fabaceam siliquam conformante *Apocynon.*

Fœnogræa cormula imutante, *Papaver corniculare.*

Concretione sua muscoſo, *Tanacix.*

Mediocris pilæ quantitate, *Colocynthis.*

Duplicis clypeoli figura, *Alysson.*

Verticallum repræsentante, *Rhamnus tertia.*

F R V C T V V M S I M I L I T V D O

G inter se dissidium eadem cum
 superioribus serie.

Nethi.

A Fructu Anethi æmulo, *Dauci tertia species.*

Amygdalæ.

Amygdalæ nucem æquante. Nerion.

B Alani. *Glandis.*

Fructu oblongæ Glandi propinquo, *Cucumer sylvestris*

Botryos & Staphyles. Racemæ & unæ.

Racemoſo, Phyllon, Rhū, Solanum furiosum.

Sambucus, Ricinus, Vitis alba & nigra, Tilia.

*Vvae racemis figura qualis est quem Græci Epiphylla
 da uocant, Smilax aspera.*

Vuarum instar molli Solanum furiosum.

Exiguis unis non dissimili, Vitis sylvestris.

ELæ. Oliuæ.

Fruſtu Oliuæ figuram exhibente, Capparis, Cornuſ,
Sentiſ canina.

Inapienti Oliuæ proximo, Phyllon.

Grandem Oliuam æquante, Xâthion. Erebinthi. ciceris.

Magnitudine Ciceris, Laurus Alexandrina.

Erinei. Caprifia.

Caprifiam referente, Sycomorus.

THermi. Lupini.

Fruſtu Lupinum repræſentante, Smilax lens.

CAryi basilia. Nuas regiae.

Fruſtu Nuæm regiam ſeu Iuglandem emulante,
Tithymalus feundus.

Capparis.

Capparis effigie, Lathy

Cocamelei. Prun.

Prun magnitudine, Arbutus.

Corymbi. baccæ Hederaceæ.

Corymbum referente, Solanum furiosum. Cyclaminus
altera, Polycnemon, Polemonia.

Abrotorum fæmina.

Coni ſeu Strobili, Pineæ nuas.

Pineæ nuas figura, Chelidonium maius.

LIbanotidis.

Fruſtu Libanetidi propinquo, Batis.

MAndragoræ fœminæ.

Pomo Mandragoræ fœminæ duplo maiore, Mandragoras mas.

Meconis ceratitis. Papaueris cornuti. Fruſtu cornuli

Papaueris gracilitate, Chelidonium maius.

PLANT. DIFF.

Myrti.

Myrti bacca mæquante, Oxyacantha.

O Lynthorum, Grossularum.

Fructu fiorum grossulis dulciore sycomorus.

P Epereos. Piperis.

Fructu pipris figura, Lycium, Lotus arbor.

Maiore, Lotus arbor. Platani.

Pilularum platani æmulo xanthion, glycirrhiza.

Asperiore, Glycyrrhiza.

Pyri. Tritia.

Tritia magnitudine, Tragus.

RHagis Staphylinæ. acini uuacei.

Fructu acrum uuæ imitante, Cyclaminus altera, Solanum habicatibus.

Parvis ueluti uuarum acinis, Tragus.

SIcy hemerita, Cucumeris sativæ.

Fructu Cucumeri satui longe minore, Cucumeris sylvestris. Syces. Ficus.

In interiore farcto nullis, qualia in fructu frumentis latenter, nec ramis, ut Ficus, sed caudice adnascente, Sycomorus. Schini Lentisa

Lentisca num fructu representante, Tilia.

TErmuthi Terebinthi.

Erebintini fructus figura, Ligustrum, Sambucus, Eblus lus, Rhu.

PEndulo fructu, Tragus.

ANno fructu iniucem alternato i post annum emissio, Tithymalus secundus.

Ter qu ter'ue per annum cellulendo, Sycomorus.

Non, nisi unguibus aut ferro ante scalpatur, matureret.

Situs.

Tempus.

te, Sycomorus.

PLANTARVM DIFFERENTIÆ
à semine sumptæ.

SIne flore semen gignat Ambrosia.

Substantia.

Fabis paululum bullarum modo supra operculum emer-
gentibus, Faba Ægyptia.

Veluti semine prædicta est Helxine.

Semine cuspidibus raris munito, Asarum.

Pilosò, Daucus Creticus, Eupatorium.

Pilosâ fœmina.

Subhirsuto, Triphyllon priuatim Oxytriphyllon.

Ob supercurrentem lanuginem deprehensu diffiali,
Leontopetalon.

Veluti lantis involuto, Centaurium maius.

Arctis veluti capillis inter ipsum semen excurrentibus =
gilops Latinus Hauena.

Concaue, Aparine.

quod conficitum liquore manus inficit, Ascyon.

Copioso semine, Libanotis fœcunda prior, Phyteuma, quantitas Nu-
Linczostis fœmina, Paeonia utraq; Seseli Æthiopicum, meru Copiosi
Polium montarum, Limonium, Ambrosia, Altarcum, Seri. semina.
phum seu absinthium marinum.

Totos ramulos implente, Botrys.

Umbella plena, Daucus tertius.

Plenis capitibus, Cirsiu, Iscopyrum.

Differenti siliquis, Ocamastrum.

Gemino semine, Linozostis mas, Tordylon seu Sestili
Creticum, Spondylium.

In singulis uasculis bino, Æthiopis.

Duplici triplici ue, Leontopetalon, Ægilops.

Triplici utriculis mucicem discreto, Lathyris.

PLANT. DIFF.

Terno aut quaterno, Aphæcæ.

Quino aut seno, Dorycnium.

Magnitudo. **P**Arvo semine, Chilidonium maius, Medium, Peplos, Cap
Parva semina. paris, Helxine, Sisyrion, Vicia utraq; Eruum, Plantago
maior, Thlaspi, Aretion, Erysimon, Ammi, Ambrosia, Gra-
men Parvæ, Thymelæa, Isopyron, Papaver corniculare,
Catarrance secunda, Dorycnium, Apios, Tordylon, Apocynum,
Linozostis mascula, Cynocrambe, Lithospermum.

Crasso, Phalangium.

Tenui, Apium montanum, Vrtica mollis.

Longo, Seseli Massiliense, Apium montanum, Olaus atrum

Oblongo, Acanthus, Ligustrum, Sisen, Ormion sati-
num, Phalaris, Narassus, Crucus.

Lata. Lato, Gentiana, Pityusa, Seseli Pelponnesiacum, Liba-
notis fœcunda altera, Laserpitium, Nymphæa,

Paululum lato, Oxytrichyon, Thapsia.

SAlysson.

Plendente semine, Satyrium alterum.

Albo semine, Daucus Creticus, Libanotis fœcunda

prior, Aparine Phalaris, Papaver sativum, Altercum

tertium.

Ruffo, Securidacæ, Sesamoides minus, Papaver errati-
tum, Colchicon.

Ruffo, Ruta alqua, Iaefris.

Flavido, Altercum fæsi idem.

Minino, Acanthus.

Rubro, Peonia utraq; Regilops, Capparis, Oxalis, Li-
monium, Xyris.

Quod conficitum sanguineo liquore manus cruentat,
Ascyron.

Rubro colore Croci, Solanum somnificum, Aron.

Puniceo, Anchusa tertia.

Fusco, Ormion sylvestre.

Atro, Barba hirsuta, Aphacæ, Ruta sylvestris, Ligusticum, Nigra.
Seseli æthioicum, Sisyrinchium, Olsatrum, Smyrnium, Libanotis fœcunda altera, Malibium, Phalangium, Ormion sativum, Nymphæa, Hypericum, Chamætys secunda, Pilearia, Oamastrum, Papaver cornutum, item sylvestre, Erinus, Altercum primum, Sideritis, Oxalis cœnus alter, Verbasum candidum fœmina Narcissus, Fyllum, Aponeron. Principio viridi mox sanguineo, Thymelæa.

Herbaceo primum, cum maturuit autem capillamentorum
Croci rutilo colore, Dracunculus minor.

Ab ipso ortu cinereo, ut maturitatem attingit capillamentorum croci colore puniceoq; Dracunculus maior.

Diuersi coloris, Anagyris, Dorycnium, Tithymalus tertius. Non colore uno sed ex altera parte subruffo, Similax hortensis.

Candido ruffoq; Cnicus.

Quod cortice nudatum lacteo colore se offert, Lathyris.

Quod est in nigro subruffum foris, intrinsecus candidum, Staphys sylvestris.

Extimo operimento nigro, intus albo, Thymelæa.

In medio rubentium alijs quinq; aut sex in purpura magis, Paeonia utraq;

Seminis graci odoris, Panaces Heraleum Napus, Seseli Odor. Aethiopicum & Peloponnesiacum, Apium montanum, Odorata. Libanotis fœcunda altera, Melanthium.

In gustu odorato, Poterium, Daucus, Creticus.

Graueolente, Spondylium.

PLANT. DIFF.

Aromatum modo odorato, Ligusticum, Tordylon, Petroselinum, Olfatrum.

Vinoso odore & suavi, Ambrosia.

Sapor. A Cerbo semine, Erinus.

A Viscidio, Nymphæa.

Pungit & oleoso, Myagron.

Si corticem detraxeris, dulci, Lathyrus.

Amara. Amaro, Sesamoides utrinque, S. curidacæ, Seseli Etiopicum, alia agrestis Ruta nonnullis sic dicta.

Acria. Acri, Oxalis, Thlaspi, Erysimum, Hydropeperi, Dracunculus minor, Poterium Smyrnium, Staphis sylvestris, Peplum, Panaceæ Herculeum, Ligusticum, Seseli Massiliense, & Etiopicum, Sison, Cymimum sylvestre, Anemone, Apium montanum, Petroselinum, Olfatrum, Daucus tertius item Criticus, Libanotis secunda prior, Melanthium, Xyris.

Subaci, Tordylon seu Creticum Seseli.

Saporis medicata, Lotus sylvestris.

Tactilis qua = M Olli semine, Ephemeron.

litas. M Carnosiore, Seseli Peloponnesiacum.

Pungit & fulgido, Palurus.

Dura semina. Duro, Aparine, Periclymenum, Psyllium, Doricium, Apocynon.

Operimenti duri, Thymelæa.

Maturescere uia durato, Anagyris.

Lapidoso, Lithospermum ea de causa ita nominatum.

Firme, Ligusticum, Olfatrum, Nymphæa.

Quod difficile uellitur, Periclymenum.

Non plane solido, Anagyris.

Polita. Leui ac posito, Sarvium alterum, Dorycnium, Sabro,

Aspera. Helxine, Staphis sylvestris.

Cuspidibus subasperis, Asarum.

Vestibus hærente, Helxine.

Adeo aspero & hirsuto, ut uelutibus siccatum hæreat,
Eupatorium. Lenz, Gentiana.

Orbiato semine, Ormonon sylvestre, Lithospermum, Figura.
Cannabis sativa, Gledidolus, Xyris, Peplos, Anagallis, Rotunda ferruginea, Oxychoenii alter, Livanotis foecunda prior, Dorycium, na.
Lathyris, Tordylon, Heliotropium minus. Smyrnium, Peplum, Thymelæa, Linocœtus moschata, Aparine, Chamæsyce; Cynocrambe.

Non plane rotundo, *Anagyris.*

Angulosa, *Seseli Massiliense, Crucus, Libanotis foecunda Angulosa prior.*

Cuspidate angulosa, Asarum.

Trigono, *Staphis sylvestris, Ruta alia sylvestris non nullis sic nuncupata.* Triguetra.

Triguetro in pericarpis clauso, *Lonchitis.*

Acuminato, *Oxalis Latinis Acetosa.*

Veluti infarto, *Thlaspi.*

Veluti punetis distinetto, *Androstomos.*

Longiore ueluti apicem suspidente ex altero cau-

mine, Oxyphyllon.

Perforato, *Phyteuma.*

Multis foraminibus terebrato, *Catananche altera. Perforata.*

SEmine pulias figuram exprimente, *Psyllium græci. Ia Similitudo.*
Sint Pulicarem eadem de causa dixerunt.

Quod cortice nudat. in ricanum animal emulatur, *Ricinus unde & nomen inuenit.*

Vituli narem referente, *Antirrhinon siue Anarrhinon* *malum simile.*
idarco nomen ei indium.

PLANT. DIFF.

In medio um'ilia figura, Aparine.

Renē repræsentante, Smilax horbenfis, Anagyris.

Testiculi instar pendulo. Lino ſostis moſcula.

Scorpionis caudā æquante, Scorpoides ob id appallata.

Viperinum caput simulante, Echion.

Corniculi in morem inflexo, Medicat herba.

Quum ficitur ad ſpeciem unguium examinati milui ſe
contrahente, Catanance prima.

Verrucæ ſimiliter pendente, Heliotropium minus.

Piceæ halitu, Chamœpitys ſecunda.

Glumoso ac paleaceo, Gentiana, Cyminum ſylvestre.

Quasi foliaceo, Laſerpicum.

Epithymo ſmilii, Alypon.

Refinoſo, Libanotis ſœcunda prior.

Refinæ odore, Hypericum.

Refinam pineam fragrante, Ruta ſylvestris.

Myrrhæ ſapore, Smyrmum.

Cuſpidi lanceæ respondente, Lonchitis i., Lanceola ideo
nuncupata.

Ancipitem ſecurim referente, Securida z.

Clypeoli effigie, Tordylon ſeu Creticum Sefel.

Verticallum imitante, Libanotis ſœcunda utraq.

Disci figura. Thlaspi.

Semīnum inter ſe œmulatio & diuerſitas.

A Nch. ſæ.

Anch. ſæ ſeundæ ſemine minore, Anch. ſa tertia.

Al hæ. Althææ ſimili, Cannabis ſylvestris.

Ammi. Ammi œmulante ſed odoratiore, Petrefelinum.

Ane hi. Aneithum referente, Elaphobosus Latinus

Ceruſioellum. Amſi.

Amſo.

Aniso æqualis sed candidior, *Cicuta*. Apij. Pirl.

Quale est *pirorum*, *Mandragoras fœmina*.

Aphodeli. *Hastulæ regiae*. *Aphodelum æquâtæ*, *Aloe*.

Atrapanaxios. *Atriplicis*.

Ut *Atriplicis*, *Oenanthe*. Abfinthij.

Non adeo ut *Abfinthij* copioso, *Abfinthiū Santonicum*:

B *Otryos*. *Racemi*.

Semine racemoſo, *Dracunculus uterque*, *Linozostis fœmina*. *Hydropeperi*, *Ambrosia*.

C *Igartorum nucleorum uiae*.

Semine acinorum nucleiſ respondente, *Aſarum*

Gliconis. *Pulegij*.

Pulegij æmulò, *Polycnemon*.

E *Rebinthi*. *Ciceris*.

Ciceris forma, *Catanance altera*.

Erisimi. *Irionis*. Ceu *Irionis*, *Alterum secundum*.

H *Edysari*. *Securidacæ*.

Ad *Securidacam* accèdere, *Asclepias*.

C *Anchryos*, *Seminis Libanotidis*.

C *Anchrym referente*, *Fœnialum erraticum*.

Cardami. *Nasturcij*.

Nasturciun mentiente, *Thlaspi*, *Erysimum*.

Cenchrī. *Milij*.

Milio æquali, *Delphinium*, *Lotus Egyptia*, *Phalaris*,

Circeæ, *Cratæogonon*.

Cissi. *Hederæ*.

Hederam imitante, *Periclymenum*.

Cnicæ; *Cartami*.

Cnic simili. *Centaurium malus*, *Chamaeleon album*, *Me*

PLANT. DIFFE.

dium, Veratrum nigrum, Acantha leuce.

Rotundiore, Acantha leuce. Corymbi. baccæ Hederae.

Confercti Corymbi sp., Origanus omnis.

Crambes, Brassicæ. Brassicæ figura, Sm. rnitum.

Crithes, Hordei.

Hordeum repræsentante, Ruta sylvestris.

Cyami. Fabæ.

Fabæ emulo, Xyris. Cymint.

Cymimum simulante, Apium montanum,

Arction, Dauais tertius. Mulco exiliore, Ammi.

Acriore, Cymimum sylvestre.

L In.

Semine Linum æquante, Satyrium alterum prius
tim erythron. i. rubens, Vrticæ altera.

Maiore & firmiore, Satyrium alterum.

Minore, Vrticæ altera.

M Arathri, Fœniculi.

Semine Fœniculæ referente, Ligusticum.

Melanthij. Cit fine Nigellæ.

Nigellæ proximo, alterum sylvestre Cymimum.

Nigellæ sapore. Isopyron.

Meconis. Papaveris.

Papaveraceum semen exprimente: Phyllon thelygonon

Papuer cornular, Alterum primum.

Maiore, Phyllon thelygonon, Chelidonium maius.

Minore, Peplos.

Veluti nigri papaveris, Androfæmos.

Myrsine.. M, rt.

Ad Myrtinum semen alludente, Thymelæa.

N Arthæas. Ferulae.

Semine ferulacei æmulo, sed minore, Thapsia.

O Rigari.

Semine Origanum gustu resipiente, Ammi Ormisi.

Ormisi sylvestris æmulo, Eleisphacos.

Coloris & figuræ ad hoc uariantis, satiuum. Orobi, Eru.

Eruum equante, Ethiopis, Catanancæ prima, Lithospermum, Tithymalus tertius. Maiore Lathyris.

Mirum Erui quantitate, Dorycmum.

Oxychœni acuminati Iunci.

Oxyschœno simili, Holochœnus.

Epereos. Piperis.

P Semine Piperis safore, Vitex. Praesi. Porri.

Porri similitudine, Pycnocomon. Pyri. Tritici.

Tritici figura, Batis, Centaurium minus.

R Hoæ, Punicae.

Semine Punicae acinum referente, Phœonia utraq;

Capparis.

S Elimi. Aqy.

Semine Apio non dissimili, Sifwn. Seseleos.

Seseleos æmulo, uerum latiore, candidiore, glutinosiore;

Spondylium.

Massiliensis Seseleos semine odoratiore & acriore, Se-

feli Ethiopicum. Sesamid.

Sesamum mentiente, Sesamoides utruncq.

Spondylij. Verticillaris herbæ.

Spondylium imitante, Gentiana. Schini. Lentisci.

Lentiscinum semen referente, sed minore & breviore,
Tragium.

T Eucli. Betæ.

Betacei seminis æmulo, uerum rotundiore & durio-

PLANT. DIFFE:

r, Sideritis secunda. **T**eleos. Fœni græd.

Fœni græa figura, Latus sylvestris, Myagron.

Multo minore, Latus sylvestris.

Tithymalicharactæ. Lactariae uallaris.

Tithymalo charactæ respondente, Tithymalus sextus.

H Yoscymi. Altera.

Alerca seu Appollinaris herbæ semine minore.

Napus.

Hyperia.

Hyperici effigie, Ascyrion, Cotyledon altera.

P Hac, Lentis.

Semine Lenticalæ proximo, Medica herba, Pityu
sa, Spartum, Coccus baphicus, id est Granum tinctorum.
Minore, Aphæc.

Dimidiatae Lentis figura, uerum multo graciliore. Pha
langium. Phlomis, Verbascæ.

Verbasci æmulo, Symphytum alterum.

S Emine in calyculis latente, Gentiana.

In pomis concepto, Mandragoras.

Gen membrana inclusa, Narcissus.

In terram inclinato, Eupatorium.

S Emine Autuno maturæcente, aliqua agrestis Ruta quia
busdam sic nominata.

I Nutili semine, Poterium.

PLANTARVM DIFFERENTIÆ
secundum ea quæ a flore, fructu & semine pendent,
cujuſmodi ſunt haec fere.

1 Calyces.

4 Umbellæ.

2 Verticilli.

5 Capitula & uascula.

3 Spicæ.

6 Siliqueæ.

7 Pappi. 8 Spinæ.

1 C Alyce magno siannum coliculum occipante,
Tragopogon i. Barba hirana.

Cytisus duris & aculeatis, Hyoscyamus primus.

2 V Erticallis orbiculatis caules, ut in Marrubio, per interstitia cingentibus, Sideritis.

3 S Pias septem aut octo Lolio simulibus, Hordeum
Murinum.

Viridi spicata, Thymbra seu Satureia.

Satureiae modo spicata est Vetonica.

4 V Mbella & constant Libanotis fœcunda prior, Cicuta,
Chamaeleon niger, Panaceas Asclepium, Ligustrum,
Semperium minus. Ageratum, Cacalis.

Densiore umbella, Stratiotes millefolia.

Lata, Seseli Peloponnesiacum.

Vegetiore, Stratiotes millefolia.

Cyranata, Pyrethrum, Achillea, Heliochrysum, Sam-
bucus.

Vmbella Anethi & Coriandri figura, Seseli Massilien-
se, Smyrnium, Elaphoboscus, Pyrethrum, Origanus sylue-
stris, Stratiotes millefolia, Panaceas Heraleum, Iphasia, Fa-
stidium erraticum, Daucus Creticus.

Erraticæ Pastinace imaginē ostendente, Daucus tertius.

Sambuci formam referente, Arabis, humilis Sambucus
quæ proprie Latinis Ebulum dicitur.

Veluti corymbis arescentibus, Heliochrysum.

Non, Hyssopi modo in rotæ speciem orbiculata sed mul-
tifida & veluti diffusa, Origanus.

5 C Apitulo spinoso, Hippophaënum, Dipsacos Latini
Veneris labrum, Atractylis, Latini Colubris Substanlia.

	T uticam vocant, A cantha leuce. I. Spina alba, Scolymos. I. Spinis acutissimis horrente, Eryngium. (Carduus. Inani, Epithymum. Semen continente, Isopyron, Cnicus, Catranace prima, Nigella. Apū mōtanū Cymīnū sylue, Nymphæa. Psyllium alia Ruta sylue. Lotus Aegyptia, Tithymalus tertius & q̄rt. Quod vermiculos quoddam in media medulla ostendit per longitudinem diuisum, Veneris labrum.
Quantitas	V eneris labrum in singulatum germinationum cauli/ bus singula capitula porrigit.
Numerus	Duo tria ve p̄fert Psyllū. Quinq̄ aut sex, Cymīnū sylī Sex aut septem, Catranace prima.
Magnitudo.	X iguo capitulo, Folium montanum Melanthium. Gra cili, Epithymum, Isopyrum. Oblongo, Argentātē, Melanthium, Papaver sativum erraticum & tertium, Veneris labrum, Hieracium malus. In angustum contracto, Psyllium.
Qualitas	C Apitulo cum aruerit candore induente, Veneris labrum. Nigro, Nymphæa. Nigro aut cætuleo, Anemone oēs. Spinis horrete q̄ mō virides, nunc pallide, alias candidæ, G aliquando etiam glauca videntur Eryngium.
Color.	Rauter cum suavitate aliq̄ odorato, Folium mōtanum. A Crī & quid olfactu sternumenta proritat. Ptarmice, i. sternumentana ideo sic dicta.
Odor.	C Apitulo molli, Cyrenium sylvestre.
Sapor.	Aspero, Sideritis secunda.
Tactilis qualitas.	R Otundo capitulo, Cyminum sylvestre, Ptarmice, Nym phæa, Anthemis, Ononis, Tithymalus tertius. In rotundo oblongo, Centaurea minus. (nuncupat Sesteli, Papaver sylu. qd̄ p̄ ihite a'dolij forma qsi dolare Q uasi inci' uris diutio, Leontopodium. (Melanthium. In exteriori sui parte discurrentibus veluti cancellis disiepto
Similitudo.	C Apitulo spinis stellatim circunsepto, Eryngium. Marinum Echinum simulatē, sed minore & oblongiore, Spinis echinato, Veneris labrum. (Acantha leuce Cano horinis capillo similē, Folium mentanum. Capillorum modo caudas habente, Epithymum. Pini figura, Aristochia longa. Oliua speciem exhibente, sed maiore & latiore & ut plati tani pilula pilosiore, Solanum furiosum.
Arialium aut in his partium for mā referēta ca pita.	C orymbi effige, Folium iron anum. Non aliter ac pilula, quam in arboreibus aliquet cachrys
Fructuā figurā experimentia.	

vocant, aneiso, Ornithogalon.

Veluti asparagi cacumine, Anemone omnes.

Globi figura, Sideritis seda. Thyro nō dissimili, Acath⁹

C A P I T U M & vasculorum inter se collatio.

A N e m o n e s .

Capitulo Anemones minore, Papaver erraticum.

Anemones culta amantis oblongiore, capitulo, sylvestris.

Anethi. Anethi amulo. Scelii A ethiopicu, Daucus tertii⁹,
Tithymalus quartus. Anthemidis seu Chamænali.

TChamænaliini capituli formam desribente, Ptarmice.

Hymi. Capite Thymum imitante, Symphytu petraeū.

MEconis. Papaveris. Papaveraceum caput mentiente.

Apium montanum, Melanthium, Centauriu maius.

Multo tenuiore, Apium montanum.

Papaveris maximu vaseulum referente, Lotos Aegyptia.

Erratici papaveris amulo, sed oblongiore & in superioris

PEgan. Rute. (re sui parte latiore, Argemane.

Capite paulo ac Rute latius maiore, alia agrestis Ru-

Ruta nonnullis ita vocata. (phæa. Geminæ rei ali-

Otundum pomum aut Papaveris caput imitante, Nym-

CApitulo tribus maiorib ex parte partibus constituto, alia

Ruta sylvestris aliquibus sic nominata.

In caulinis consistente, Leontopodium, Cymimum sylve-

stre, Eryngium, Solanum furiosum, Veneris labrum, Acan-

tha leuce, Carduus, Chicus. Sesamoides minus.

In adnatis sito, Centaurium maius.

In medio floris prominete, Anemone oēs, Ornithogalō.

Cacumen tenente, Melanthium, alia agrestis Ruta, Poliū

montanum, Isopyrum, Apium montanum, Ptarmite, Tithy-

malus tertius, Thymus, Anemone omnes, Alisma, Fyllū,

Sideritis secunda, Leontopodium, Cymimum sylvestre, Ery-

gium, Solanum furiosum, Veneris labrum, A cantha leuce,

Carduus, Sesamoides minus.

CApitulo vbi emascuit flos, exuberante, Nymphæa, Ari-

stochia longa.

Vesticē sotita

Substantia.

Tempus.

Substantia.

SIliquat⁶ plantæ, Delphinium, Solanum somniferum,

Eruum, Xyris, Androsaces.

Veluti siliqua in terram declinū semen cōplexa, Ormīnō.

Folliculo in quo continetur fructus, Lathyris, Solanum

Siliqua non adeo hirsuta, Hypericum. (haliacabum.

In summo pendebibus parvulis veluti locustis duplicit

et rure diuaticatis i gibus semē est, Bromos Latinis Hauena.

Quantitas.	M ultis siliquis, <i>Istis sylvestris</i> , <i>Dorycnium</i> .
Numerus.	Duplici, <i>Clymenum</i> . Triplici, <i>Lathyris</i> .
Magnitudo.	P atua siliq <i>Glycyrrhiza</i> . <i>Tenui</i> , <i>Erysimum</i> . <i>Longa</i> , <i>Anagyroides</i> quodā folliculo, <i>Solanum halicacabum</i> . (ris.)
Qualitas.	S iliqua quadam tenui oblonga, <i>Aconitum alterum</i> .
Color.	S iliqua rufa, <i>Glycyrrhiza</i> . <i>Herbacea</i> , <i>Staphis sylvestris</i> .
Figura.	S iliqua in rotundo oblonga, <i>Hypericum</i> , <i>Ruta sylvestris</i> .
Similitudo.	S iliqua triangulari, <i>Xyris</i> . <i>Aliquatu</i> caua, <i>Tithymalus mas</i> .
In aliis his effigie particulari in strobilis ipsius fructuum, et presentantes siliquae.	S iliqua lingua figura <i>Istis sylvestris</i> . (cognomine characias.)
Alijs quibusdam comparatae.	Folio quodam vesicam referente, <i>Solanum halicacabum</i> , <i>Veratrum</i> , <i>Veratrum ob id ita vocatum</i> .
	<i>Corniculata</i> siliqua, <i>Circeea</i> , <i>Erysimum</i> , <i>Hedysarum</i> , altera sylvestre <i>Cymimum</i> .
	<i>Amygdale propinqua</i> , <i>Paeonia</i> vitaq.
	<i>Velut oblonga glande</i> , <i>Capparis</i> .
	<i>Hordei magnitudine</i> , <i>Hypericum</i> .
	<i>Melanthij vasculum imitante</i> , <i>Ocimastrum</i> .
	<i>Veluti pilula</i> , <i>Spartanium</i> . <i>Feluis figura</i> , <i>Tithymal' mas</i> .
	<i>Vesperum fauis simili</i> , <i>Faba Aegyptia</i> .
	<i>Iridem & polyporum cintos simulante</i> , <i>Clymenum</i> .
	<i>Siliquarum inter se collatio</i> .
	E rebini, <i>Cicetus</i> . (uestris.)
	<i>Siliqua Ciceri proxima</i> , <i>Leontopetalum</i> , <i>Dorycnium</i> , <i>Staphis sylvestris</i> .
	T etragona. <i>Foenigraec</i> .
	<i>Siliqua Foenigraec spē</i> , <i>Smilax hortensis</i> , <i>Erysimum</i> .
	<i>Craustore & longiore</i> , <i>Smilax hortensis</i> .
	H oseyami. Alterci. <i>Siliqua Alterci figura</i> , <i>Ocimastrum</i> .
	<i>Alterci primi vasculo teneriore</i> , secundum Altercum.
	P haei, Lentis. <i>Siliqua Lentis similitudine</i> , <i>Glycyrrhiza</i> .
	<i>Maiore</i> , <i>Aphace</i> . <i>Phasoli siue Phaselii</i> .
	<i>Phaselii formam ex parte</i> , <i>Spartum</i> .
	P endula siliqua, <i>Istis sylvestris</i> , <i>Cymimum alterum sylvestre</i> .
	<i>Sibi in uscem annuente</i> , <i>Clymenum</i> . (Cithurn.)
Stibus.	7 In pappos deforescent <i>Typha</i> , <i>Senecio</i> , <i>Conyza minor</i> ,
	8 Spinam emitit <i>Colus rusticus</i> .
	<i>S</i> pinam latiore est <i>Silybum</i> .
	<i>Spinam aquis occultat</i> <i>Tribulus aquaticus</i> .
	<i>Spina</i> quæ ex medio prodit <i>Echinum marinum</i> aut <i>Chamaeleon albus</i> ,

F I N I S .

CVRATIONVM MORBORVM
IN DIOSCORIDE CONTE N.
TARVM INDEX.

ABSCESSVM REME/ DIA.	remedia	ADVisionum remedia.	Oleomell, vel elizomeli.
EI Cucurbi/ tz	Sabina	Vide ambustio	Alij acrimoniam extinguentia
Thlaspi	Galbanum	num remedia	Ruta
Menta	A C O N I T O	Asarum	Alopecia mor- bi remedia.
Viscum	contraria	Myrtus	Harundo
Bechion, sive	Balsamum	Iuglans	Iuglans
Tuifilago	Morus	Oryza	Auellans
Pentaphyllum	Lac schiston	Malus	Erinaceus terre-
Buglosson.	Coagulum	Plantago	stris
A B O R T V M	Chamæpithys	Myosota vel	Hippocampus
facientia.	Vinum in cōt	myosotis alte	Ranunculus
Asparagus	Scoria, sive re/ erementū ferrī	Baccharis (ra	Locusta
Atilaron	lib.vi.cap. vii.	Anthemis	Adeps
Ampelo leuce	A C V L E O S	Stachyon satius	Fimenum
Hedysaron	extrauentias	sive solanum	Raphanus
Populus alba	Vide, spicula	hortense	Reta
Oxyacanthos	corpori infixæ	Aegylops	Cepæ
Coagulum	extrauentia.	Vua cenanthe	Milium
Balifica sativa	A C V L E A torū	Alica	Sinapt
Cyclaminos	ictus remedia	Alatum virus	Cyclaminus
Dracūculus du- plex	Laurus	extinguentia	Asphodelus
Onoisma	Maluz	Mirra	Batrachion
Elaterium	Selymbrium	Myrtus	Myosotis
Scammonium	Anisum	Scolymos, sive	Nymphæa
Thelypteris	Althæa	carduus	Cynoglossum
Vinū phthoriō	Oxhalme	Alumen	Adiantum
sive abortiuū	Vinū thymite	Algoris reme.	Thapsia
Vinum helle/ borites	Adipūmedelæ	Laurinū oleus	Aetugo ferril
Conyzæ	li.ii. cap. lxviii.	Ocimum vns	Sandaracha
A B O R T V S	A D V R E N T E S	guentum	Halyconium
	medicinæ.	Cinnamomum	Cotes
	Buprestis	Aristolochia	Cinis vngulari
	Cantharides	tertia	caprinatum
	Pityocampæ	Abrotонum	NN
	Salamandra	Vinū scilliticū	

Allium con-	Tellinæ	Aloë	pis
turbantia	Chamae	Absinthium serp-	Aluum silex-
Eruum	luncus odorat ⁹	phum	ita
Orobus	Cochlearæ terreæ	Hyslopum	Aspalathus
Brañica sativa	stres	Ammoniacum	Mâstichinum
Allium	Sepia	Phyllitis	Lautinum
Capparis	Silurus	Cestron	Populus nigra
Papplus	Pisces laxatiles	Scordion	Populus picea
Vix secentes	Lac	Champepitys	Paliurus
Vinum dulcæ	Lac schistosum	Androsæmon	Oxyacantha
Aqua matis	Bulyrum	Papaver ceratis	Cynosbatos
Flos salis;	Medulla	ris	Cistos
Allium sol/	Fel	Vitica	Rosa
uentia atque	Fimnum	Cynoglosson	Acacia
purgantia	Tragus	Spartum	Palma
Allatum	Linum	Balanus myte-	Palma elate
Crocus	Lens	pfica, siue glas-	Malum punicum
Crocomagma	Phaselus	vnguentaria	Malus
Oleum amygdalini	Raphanus	Hippophaes	Siliquæ
Oleum ciciñ.	Lapathum	Characias	Cotoneæ
Oleum balanis-	Nasturtium	Linozostis	Mala epiratica
num	Eruum	Lathyris	Pira
Oleß enidium	Eruca	Quercus	Mespilus
olea æthiopica	Scandix	Chamaesyce	Lothus
Fagus	Lactuca	Cicî	Cornus
Galla.	Cucumis	Scammonion	Sorbus
Palma thebaï-	Cucubita	Ampeloneuce	Pruna syriaca
ea	Atriplex	Thelypteris	Lepus terrestris
Siliquæ	Brañica sativa	Palum	Lac
Mespilus	Brañica maria	Melictatum	Cæsus
Cornus	Malua	Vinum albanum	Fuligo butyry
Ficus ægyptia	Blitum	Vinum lesbium	Sanguis
Caprificus	Asparagus	Coccimela	Fimnum
Cerasia	Potum	Vinum melitite	Lyncurion
Mesimela	Cepæ	Thalassomeli.	Triticum
Cirea mala:	Struthion	Vinum jabsin-	Brañica sativa
Prana	Zinziber	ithite	Hordeum
Amigdale ame-	Cyclammos	Vinum hellebo-	Plantago
re	Scilla	rithe	Crimion
Morus	Bulbus esculen-	Vinum lecammos	Seris
	tus	nite	Bromos
Ficus	Agaricum	Rubricæ fiso/	Condilla

Oryza	the	Cynoglossum	Elaetherium
Alica	Vinum passum	Cinnabaris	Fel animalium
Milium	Vinum rhoite.	Ebulus	Fimenum
Faba	Vinum myrtite	Fimum	Hirundo
Lens	Vinum cedri	Phlomus sive verbascum	Hissopus
Anetum	Vinum lauri	Gallion	Iatinum
Aptum	Aluinisvilia	Hedra	Laterpitium
" Aphace	Coagulum	Hypericon	Mel
Smyrnion	Nymphza	Helxine	Oxymel
Hippomara //	Clymenon	Lactuca sylvestris	Spartum sive genista
thrum	Papaver sativum	Lilium	Sal
Acantha	Omphacomeili	Myrtus	Violæ
Aloe	Amatorijsve neficijs attris buta	Morus	Piper
Hazza	Cyclaminoſ	Malua	Fix
Ruta	Catarrance	Narciflus	Raphanus
Anisum	Dorycnion	Oliuſ colym/ bades	Anhelliſ dil ſicutiatis re/ media.
Orchis serapias	Cotyledon	Ouum	Alatum
Pazona	Mandragoras	Picea	Balsamum
Althaea	Leontopodium	Platanus	Naphtha
Polygonō mas	Phyteuma	Plantago	Centauriū maſ ius
Lagopus	Ambustor remedias.	Sefamum	Baccharis
Clematis daph noides	Acacia	Stimoni	Peucedanum
Xyris	Asphodelos	Sal	Galbanum
Anchusa	Aristolochia	Thus	Parthenion
Gramen pama ſum	Althaea	Viguentum feſ linum	Adianton
Rubus	Aleyron	Amphisbz/ ne morbus	Ampeloleuce
Fentaphyſſon	Aizoon maius	curatio. li. 6. c. 64.	Et infra in ver/ bo, orthopnoe cis.
Phoenix herba	Arction	Anginæ re/ media.	Animalium ſeritas miti/ gatur
Idea radix	Alumen	Acetum	Oenagra
Oxychoenus	Atramentum	Abſinthium	A i remedias
Rubrica ſino/ pis	ſcriptorium	Cyprinum vng/ guentum	Vide, ſedis re/ media.
Aizoon	Buccinum	Cedria	Aialia vētris expollentia.
Papaver sativum	Beta	Cepa	NN jt
Adianton	Cypros	Crocodilium.	
Phlomides	Cistos		
Vne	Corium vſtum,		
Vinum phaler num	sive vetetum		
Vinum orianus	calceamentoſ rum		

Vide , Tinea	Bunias	Aranei icus	Cap. 294
latae pellita.	Brassica sativa	remedia	Articulorum
Animalia q̄	Piper	Mullus plicis	meritis vtilia
perimunt. Li	Ahotonum	Alli	Amurca
b. in prefat	Suchas	Myrsophyllum	Anethind
sionis fine .	Ruta	Coris	Agaricum
Animalium	Caros	Oxyschecnus	Arction
Ictus remed.	Anethum	Hyacinthus	Bulbus esculent
Edelium	Petroselinon	Aizoen malus	Centauriu mi-
Panaces hetas	Hedysaron	Argenti vil-	Cinis vitium
eleon	Mandragoras	vi curat o.	Helleborus nis-
Terra Lemnita.	Rubrica , siue	Lib. 6. cap 28.	ger
Lib. 6. Cap 55.	terra Lemnia	Argematum	Scammonium
Animi defec-	Lib. 6. Ca. 55.	morbi temes-	Mandragoras,
ctus remed.	A plumb ictus	dia	Meō
Cucumis	remedia.	Fel animalium	Naphtha
Pulegium	Laurus	Vrins	Nardus
Coris	Malua	Lactuca sylvest-	Narcissus
Animi volu-	Sisymbrii	ris	Ouum
ptates auget	Althaea	Cera	Oxymel
Buglosson	Lib. 6. Cap. 57.	Argemone	Palma elate
Animi delit-	A postematū	Anagallis	Pentaphyllum
qua generans	remedia.	Ocimumnum	Polygonum
gia. Lib. 6. in	Vide , suppu-	Papauer ceratis	Ruta
prefat.	ratiōnū temes-	tis	Thapsia
Anodyna.	dia	Lotus sativa	Thymoxhal-
Hycsyoamus	Appetitū ge-	Aquatorum	me
Aconitum pars	neratia	remedia.	Via passa
dalianches.	Cerasia	Onos , siue mil-	Vinum melitite
Antidotum	Appetitū ins-	Iepeda	Asteria tress
Ingredientia. 3	citantia	Asparagus	media.
Acorus	Vinum in cōt	Cyclaminos	Iridō
Phu	Vinum selenite	Spondylium	Myrrha
Amomum	A quz iter cu-	Oenanthe	Thus
Costum	tem remedia	Buphthalmos	Caryotz , siue
Ictus odoratus	Vide , hydropis-	Chrysanthemō	caryotides
Cyphl	cotum.	Vinum absinti-	Ficus
Scincus , siue	Aranei con-	ghite	Spinī
scingus	traria.	Arsenici , siue	Prason.i. poris
Sanguis	Morus	autipig-	gum
Rapz sativa	Groti	menti curas-	Glycinthiza
Napum , siue	Melanthoni,	tio , Lib. 6.	Triticum

Raphanus	Rosa	Melothus	Chalcanthus,
Laserpitium	Acacia	Ruta	Diphryges
Pentaphyllum	Salix	cyminiū satiū	Artemicium
vua passa	Vitex	H'eracis mai⁹	Salix Fex vni⁹
Rhodomelis	Olea sylvestris	Conyzæ teru⁹	Spongiaz
Tragacantha	Quercus	genus	Lapis Phrygi⁹.
Aspidum mors⁹	Castanea	Lysimachium	Lapis A fuis
sus remedia.	Gallia	Clymenos	Lapis scitilis
Cimites electi	Thusa	Anchusa	Terra eretia
Butyrum	Palma	Idæa radix	Lapis faenius
Clematis	Palma elata	Granū tinctoru⁹	Fuligo pictoria
Daphnoides	Malicotium	Chrysocome	A nulas fixas
Aqua maris	Myrtus	Aizoō malus	corporibus ex
Lib. 6. cap. 7o.	Myrtidatum	Phlomides	trahentes.
Africtoris	Malus	Lotus sylvestris	Cochleæ terres
medicinae.	Cotonea	Ebulus	fices
Aspalathus	Perfica	Vitis sylvestris	Attonitis vīs
Bryon	Pita	Nuclei acineru⁹	Ila.
Crocus	Pira sylvestris	Vua cenanthe	Ampelo leues
Oleum ompha-	Mespilus	Omphadictum	Auruginem
cinum	Mespilus alia	Passum	tollentia
Oleum ex olea	Cornus	Vinum ompha-	Eyclera
stro	Morus	elites	Agaricum
Myrrha	Lixiula ex fice	Vinum nigrum	Libanotis eora-
Vnguentis me-	Iouia fice clo/	le labrusca	naria.
linum	Adeps (nia	Vinū cydonites	Austiculatū res/
Vnguentum ce-	Adipum medi-	Omphacomel⁹	media.
nantinum.	cinez	Vinum apistes	Bulbus esculent⁹
Cortex thusis	Faba ægyptiæ	Vinū palmeū	Aurum medis
Picea ac pinus	Lens	Vinum ecedro	elne
Pityides	Portulaca	Vinum piſite	Canabis sativa
Lentiscus	Seris	Vi. absinthite	Araneus
Terebinthus	Potum	Vinum trago-	Adipum medi-
Fuligo picis⁹	Hedera	giganthe	cinez
Cypressus	Myosotis	Vinum prafite	Asphodelus
Iuniperus	Agaricum	Vinum cala/-	Absinthium
Vimus	Rhaponticum,	malithite	Anisum
Paliurus	Gentiana	Vi. aromatite	Apatine
Cyprus	Absinthium	Spuma argenti	Aqua maris
Lilia Cistos	Absinthium fer-	Chrysocolla	Aceturum
Hypocistis	riphium	Cinnabaris	Aceturum syllitic⁹
Cydonia	Menta	NN iij	Alumen (cib⁹)

Aphronitrum	Populus alba	Potum	Ocimum
Blaize	Plantago	Allium	Parthenion
Beta Crocus	Potum	Argemone	Peplos
Cistos Cornix	Peucedanus	Eryngium	Scammonia
Cucurbita	Prasion	Pulegium	Thlaspi
Cepæ	Polygonomas	Apium	Thapsia
Capparis	Papaver sativum	Vincetoxicum	Thymelæa
Cucumis angui- nus	Fsylgium	Sal	Vitis sativa
Daphnidæ	Rhus obsonios- rum	Terra famia	Vnguentum susi- num. in li. iij.
Dracunculus maior	Rosa	Bilem adge- nerantia:	Blattas in se- contrahentia
Ficus	Salix	Iuglans	Phlomides
Fel animalium	Senecta serpen-	Bilem put- gantia	Boum scabiæ emendantia
Faba ægyptia	Sesamum tis	Agrio raphan-	Cedra
Flos zris	Sinapt	Androsæmos	Brôcho celas discutientia
Flos salis	Spondilium	Anchusa	Vide gutturus remedia
Hedera	Stoebe	Apios	Bupstis vene- rii remedia
Helxine	Strichna sativum	Braisca canla	Lac schist. Li- bro. vi. ca. iii.
Irmæ vnguentu-	Sulphur	Calamintha	Achexia. i.
Hyssopus	Thus cū pice	Clematis	Gmaciel re/ media
Laurnum	Terebinthina.	Cici	Aqua maris
Lycium	Vermes	Cucumis an- guinus	Cachoethæ remedia.
Lapathion	Vrina	Characias	Vnguentum ro/ faceum
Malum puniceum	Vinu myrtlei, sue myrrinite	Chamelæa	Crochium
Myrtus	Vinu cedrites.	helleborinigæ	Thus
Mel	B Dellarum. sue hizu dinu eus ratio. Lib. vi.	Elaterium	Glandes
Myosotis	Cap. xxxii. Bestias fugas- tia	Ebulus	Ficus Cicez
Menta	Acanthaleuce , sue spia alba	Epithymatum	Plantago
Melilotus	Bestiarum vene- norum remed.	Empetron	Dracunculus maior
Myrrha	Balsamum	Elenum	Draeuncul' mi
Oleum amygo- dalimum	Bestiarum mors	Hippophaes	Hedera (nes)
Oleum balanis- num	sue remedia.	Heliotropium,	Viscum
Oleum hyoscya- minum	Elenum ægyptiæ	Iris illyrica	
Olea sylvestris	Sanguis	Lychnis sylve- stris	
Onos		Linzostus	
Origanum		Malus	
Omphacium		Melanthion	
Fix		Menta	
		Mandragoras	

Alelopia	Giamen	Eryngion	Palimpisia
Psyllium	Tragion	Absinthium	Iuniperus
Viticaria	Acanthus	Absinthium ses-	Sabia Cedila
Petasites	Cotyledon pria	riphium	Cedrites
Cadmia	Vitis sativa	Hyslopum	Laurus
Diphryges	Myrtus sylves-	Origanum	Daphnides
Flos salis	stris	Tragonianum	Cyprus
Calcis curan-	Oxhalme	Pulegium	Cistos alia
tio, si. 6.c. 29	Lapis iudaicus	Menta	Vitex
Calculi sc/	Ochra	Serpyllum	Amygdales 29
media.	Lapides spons-	Sampsuchum	Picus (marie
Cyperus	giatum	Maron	Lixiuia ex ficu
Cardiomomum	Calefactoriz	Aspalathus	Cisteris
Oleum amygdas	medicinae,	Crocomagma	Cochlear terres
Cerasia (linum)	Adipum medis-	Elenium	Fiber (stres
Amygdalus a/	cine.	Oleum vulgare	Buprestis pinyo
mara	Medullæ ani-	Oleum sieyonii	campa
Olfistragus	malium	Strigmetæ gym-	Salamandra
Vriua	Fel	nastorum &	Ocypus
Sium	Cera	palestratum,	Panaces hera/
Struthion	Propolis	Elzomell	clion, sive her-
Cétauriu mai?	Triticum	Laurinum	culeum
Bdellium	Raphanus	Sapsuchinum	Ligusticum
Daphnides	Raphanos a/	Ocimum	Seseli matifiliu
Paliurus	gria	Anethinum	Silson (sia
Piuna	Sisymbrium	Sufinum	Anisuta
Pimum	Sisymbrium	Cyprinum, sive	Caros
Lapathon	aquaticum	Ligustrinum	Anethum
Silymbrium	Sinapi	Itinum	Cyminiu sativu
Ononis	Nasturtium	Gleucinum	Ammt
Cyminum syl-	Thlaspi	Amaracium	Oreoselinon
uestre	Erysimum	Metopium	Smyrinion
Artemisia	Piper	Stacte	Hippomarathig
hippomarathro	Zinziber	Nardinum	Daucus
Asplenon	Dracuncul ⁹ ma.	Malabathrinu	Libanothis
Anthemis	Dracuncul ⁹ mi.	Myrrha	Laserpitium
Parthenion	Asphodelus	Myrrha boreoli	Galpanum
Paeonia	Bulbus esculent ⁹	Styrax (ca	A u. moniacum
Lithosperma	Aganticum	Bdellium	Stachys
Althaea	Geutiana	Thus	Scordion
Tribulum	Anonis, sive	Terebinthus	Athemisia
Saxifragum	ononis	Resina	Anthemis
		NN 111	

Chrysocome	ininos	Vrina	Catharidum
Portulaca agre stis	Anagallis	Aster atticus	veneni reme dia.
Lotus sylvestris	Chelydonium	Melissophyllum	Lac schistos
Vinum picatum	jus	Vitica	Adipu medicie
Vinum in cōi	Sagapenō	Cynoglosson,	Lib.vi. Cap. 1.
Aqua maris	Chamædrys	Foeniculum	Capilloz de
Vinum e cedro	Chamælyce	Ballote	fluum res primentia.
Karboribusq; a mīj;	Flos xris	Oxhalme	Oleum ex'olea
Vinū e cypho	Pumex	Aphthonitis, si ue spuma nis tri.lib. 6.c. 37	Myrrha (stro
Vinum cedrite	Fex vini	Herm. Correl.	Cistos alia, sue
Vinum chamæ dryite	Lapis thylites	Cap. cexij.	Iadanum
Aerugo aurifis cum	Callorum remedias	Canis nō ra bidi morsus	Myrtus
Chrysocolla	Triticum	remedias.	Batifica sativa
Chalcanthoni,	Laserpitiā	Amygdale as mare	Nasturtiis
Alumen	Chalcitis lapis	Juglans	Aloe
Sulphur	Cancrescen, tibus hulces, ribus medet	Ficus	Adiatum
Flos salis	Vitica	Mitulli	Capillum de nigantia
Pyrites	Canes occis dentia	Gobius	Cupressus
Lapis hematis tes	Alparagus	Cucumis	Fagus
Calefactoriū remed.	Apocynon	Bulbus esculēt⁹	Ilex
Lana succida	Canis rabie	Menta	Palma elate
Caliginis os culorum re media	Alyssū (sanat	Ebulus	Myrtus
Fel animalium	Canis rabio si morsus res media.	Canis ipetū cohibenita.	Hedera
Lactuca sylve.	Lyctum	Iecur & dens ca nis	Elelisphacos
Ocimum	Caneſt	Canes necan tia	Rubus
Cepæ	Cinis vitium,	Chamzeleon al bus	Vinum myrtle
Dracunculus major	Garum	Canis scabie emendantia.	Capillum ruf fantia
Sinaps	Omotarichos	Oleū lentiscinū	Cyprus
Nasturtium	Smars	Cedria	Lycium
Erysimon	Iecur ardens ca nis	Cantharides	Lotus)
Piper	Triticum (nis	sugātia	Fex vini.
Zinziber	Sanguis	Vnguetum me linum	Capillum fla uū reddētia.
Dracunculus	Mel Grossi	Linum,	Aqua maris.
	Panaces heras		Capillū 'pur gantia.
	Cepæ cleon		Fornogizcum I
	Laserpitiā		Linum,

Capillos tif	ris remedia.	Solanum sati	Calanthium
gentia.	Iris Illyrica	um	Cyclaminos
Acacia	A satum	Aizoon malus	Origanum.
Myrtus.	Mcō,sue meu	Hippoglosson	Carbuncula
Morus	Oleum oleastrī	Chamædaphis/	rū medicinæ
Stratiotes ferre	Oleum amyg/	ne	Brassica sativa
stris	dalinum	Mirtus sylve/	Cupressus
Ebulus	Vnguentum ro	steis	Cinnamomum
Terra apelites.	sacem	Elaterium	Cyprus
Capillos nus	Narcissinum	Scammonium	Coriandrum
Itentia.	Cyprus	Vitis sativa	Characias
Juglans.	Rosæ	Vinum	Eruß Flimum
Capitis hul	Vitex	Vua cenanthe	Juglans
cez remedia	Amygdala z/	Aqua maris	Lupinū satiuſ/
Balsarium	maræ	Acetum seyllite	Laserpitium
Oleum ex oltas	Torpedo	Lapis ophites.	Nastutelum
stro	Lac humanum	Capitis do/	Olea sylvestris
Oleum amyg/	Lana succida	Iorē faciētia.	Plantago Pie-
dalinum	Curmi	Styrax	Panaces hera/
Vnguentum ros	Sisymbrium	Oliuæ	eleon
saceum	Sesamum	Glandes	Sabina
Tellinum	Hedera	Palma	Vua passa.
Narcissinum	Portulaca	Aributus	Cardiacord
Myrrha	Aloe	Juglans	remedia.
Thus Vrina	Menta	Eruuum	Bubrostis
Fornogræcum	Serpyllum	Absinthium	Seris
Cicer Linum.	Baccharis	Ferula	Rubus.
Malua Alliū	Ruta	Meu,sue meon	Carnem te/
Cyclaminos	Anisum	Peucedanus	niorē sed/
Bulbus esculen	Spondylion	Mandragora	dentia.
tus	Peucedanum	Vinū gypsatū	Vitrea sue acā
Melilotus	Mesanthion	Vinū phoenix/	Iyphē.
Lilium	Conyza maloꝝ	cite	Carnem ea
Betonica ,sue	Anagryris	Vinū rhetinile	lescere faciē
Britannica	Betonica	Vinū mesagite	tia.
Xyris	Radix hederæ	Caput purgā	Lixiula ficus
Rubus	Oxychoenos	fia.	Symphyton.
Rubus Idæus	Psyllium	Anemone	Carnes supet
Oxhalme	Papaver thœ/	Brassica sativa	vacuas cōpe
Vinū myrsinæ	cas, sue erra/	Beta Cepæ	scentia.
Sal.	ticum	Chelidonium	Characias
Capitis dolo	Strychnon sue:	minus	Cadmia

Aes vulum	tēned.	Actis Ros	Faba egyptia
Flos aris	Cedria, fucees	Actugo aurifis	Lapathon
Laserpithium	drius liquor	cum	Plantago
Lana vita	Hatundo	Fuligo butyrl	Coronopus
Lapis Alius	Rosa	Faba Fex vini	Rha ponticum
Spuma argentis	Sal	Oleū myrtinū	Acanthaleuce
Smaris.	U. 6.c. 55. & 69	Oleū balaninū	sine spina alba
Carcinoma/	Cerussæ cura	Oleū cincinum	Ferula
tum remed.	tio. li 6.c. 22	Olea æthiopica	Laserpithium
Fuligo thuris	Cerionū hui	Peucedanum	Tragosherba
Buprestis	ceq remedia	Plumbum clotū	Papaver sativus
Cicer	Grosi	Pumex	Vinacei
Erysimon	Pepo	Scoria argenti.	Nucet vinaceo
Dracæculus ma	Quare, Fauos	Cicutæ cons	rum
ior	zumpentia	traria.	Eleocharis
Dracæculus mi	Cervicis tigo	Pastum & vino	Vinum phoeni
nor	ris medicinæ.	Vinum in eos	cite
Aristolochia	Vide, Opisthos	Acorum	Vino rhetinie.
tertia	tonicorum res	Hermol. Cor.	Ferrum
Vatica	media	Cap. xvij.	Lapis morochi
Galiopsi.	Chitoniore	Cimices sus	thus.
Galesus ne ca	hulcerū zeme.	gantia & ne	Coli remed
tiæ sentiat.	Plantago	tantia.	Colocynthis
Dracæculus mis	Ampeloseuee	Hermol. Cor.	Fimum
nor.	Cholesicis	c. 3 66. & 806	Galerita Mel
Caua impleg	vtilia.	Clauorū res	Petroselinum
tia.	Cotonea mala	media.	Ruta Sefamis
Cadmia	Calamintha	Smars Fimum	Talus suis
Pampholix	Ferræ Menta	Laserpithium	Colorē com
Cerussæ	Polygonomas	Cæliacoze	mendautia
Lapis schistos	Cicatricum	media.	Acetū scyllite
Lapis morochi	remedia.	Myrrha	Bupthalmos
thus	Anemone	Hypocistis	Cerista
Terra famia	Aloe Adeps	Licum	Cyminū sativus
Fuligo thuris	Bulbus esculent?	Olea sylvestris	Laserpithium
Aristolochia	Calatus myrea	Querc' aut ros	Masticinum
tertia.	pica	Galla (bur	Vnguentum ro
Cepæ acris/	Cistos	Thus Myrtus	faccum
moscham res	Centaurium	Colonea	Vinum (te
tundit.	Chamæfyce	Morus	Vinū aromatic
Ruta.	Calx viva	Lixiuia ex fieu	Collection
Cerasæ lictu	Corallium	Ceriniū coriug	remedia.
	Aes vulum		

Amomum	Ampelos leuce	Papaver aphro-	Papaver sativum
Vnguentum fe-	Vinum in cōi-	deles	Resina Styaxe
linum	Vnū adynae-	Viola purpurea	Seseli Mafiliē
Zopilla	mon	Helleborus nigrū	Sulphur (se)
Naphtha	Vnū cydonite	Hippopaston	Vinum
Mytica	Comitialis	Ampelos leuce	Vnū resinatum
Paliutus	morbī reme.	Ampelos me-	Vinum absin-
Cyprus	Cardamomum	Oxymel (Iena	thite
Olea sylvestris	Balsamum	Acetum scyllite	Vinum tragorit-
Glandes	Naphtha	Lapis felicitatis	ganite.
Morus Grossi	Populus nigra	Lapis aerites	Cōstrictorie
Ooum Tritiū	Ficus	Cotes	medicinæ.
Hordeum	Iuncus odorat ⁹	Conceptionē	Vide, ad strictio-
Foenugracum	Lepus terrestris	contraria	nix medicinæ
Linum Cicer	Mustela	Epimedion	Cōuulsionis
Agriophan ⁹	Iecur	Heliotropion	remedia
Plantago	Vnguis asini	maiis	Iris illyrica
Sonchos	Lichen equi	Aerugo ferrī	A corus
Nasturtium	Iecur hirci	Alumen	Cardamomum
Bulbus esculent ⁹	Hirundines	Lapis ostracites	Afarrum
Argemone al- tera	Serum	Hermol. Corre- cap. 267.	Costus
Rha ponticum	Lac humanum	Cōceptionē	Iucus odoratus
Acantha leuce	Coagulum	facilitantia	Balsamum
Thymus	Fel Sanguis	Coagulum	Elenium
Coriandrum	Fitum	Lolium	Calamus odore-
Smyrnium	Plantago	Staphylinos ar- guos	ratus
Libanotis	Eryngion	Lapis famius	Sampuchinum
Viscum	Ruta	Concoctionē	Metopium
Parthenion	Seseli Mafiliē	vtilia	Bdellium
Cānabis sylvestris	Libanotis	Aetherum	Iuniperus
Anagyris syl- vestris	Spondylion	Althea	Cedrides
Helxine	Peucedanum	Acetum scyllite	Halimōs
Pentaphylon	Laserpitium	Balsamum	Lixiuia a fico
Peristerion su- pinus	Galbanum	Crocus	Bimium
Papauer sativus	Sagapetum	Crocomagma	Dracūlū ma-
stratores aqua- ticus	Ammoniacum	Caros Cestron	Dracūlū mi-
Cytisus	Trifolium	Calx viua	Asphodelus
	Couya	Eruca	Capparis
	Anthyllis	Ligusticum	Argemone
	Symphyton	Pulegium	Rha ponticum
	Cestron		Gentiana
	Pentaphylon		Aristolochia

<i>Sertia</i>	<i>Libanotis</i>	<i>Euphorbius</i>	<i>Oryza</i>
<i>Centauriū ma- lus</i>	<i>Ballota</i>	<i>Firum Garus</i>	<i>Ebulus</i>
<i>Acantha leuce</i>	<i>Stachys</i>	<i>Elenium</i>	<i>Abanthicum</i>
<i>Abrotонum</i>	<i>Phaláglion</i>	<i>Ammoniacus</i>	<i>Hibens</i>
<i>Origanum</i>	<i>Pentaphyllum</i>	<i>Hypericon</i>	<i>Plumbū rurum</i>
<i>Pulegium</i>	<i>Vitis sativa</i>	<i>Hiperis</i>	<i>Cutem albis tia</i>
<i>Calamintha</i>	<i>Ferrum</i>	<i>Hel ochrylos</i>	<i>Rapū sylvestre</i>
<i>Serpullum</i>	<i>Plumbū elotis</i>	<i>Iris ill. rica</i>	<i>Civit erugan- tia</i>
<i>Baccharis</i>	<i>Sandaracha</i>	<i>Lolium</i>	<i>Oleū amygdali</i>
<i>Panaces hera/ eleon</i>	<i>Cordis tres moris medi.</i>	<i>Lupinū satiuſ</i>	<i>Styrax (nūl)</i>
<i>Libanotis</i>	<i>Nardi spica</i>	<i>Lalerpitiſ</i>	<i>Cutem lenit- tia</i>
<i>Peucedanum</i>	<i>Coriādro cō- traria.</i>	<i>Naphtha</i>	<i>Amygdala as- mara</i>
<i>Lalerpitiſ</i>	<i>Vinum in cōt lib. 6. cap. 9.</i>	<i>Onos</i>	<i>Oleū sicyonis</i>
<i>Sagapenō</i>	<i>Corpora de- functa a eor- uptione diu- tetur</i>	<i>Populus alba</i>	<i>Vnguentū teliniſ</i>
<i>Galbanū</i>	<i>Cedris</i>	<i>Panaces hera/ eleon</i>	<i>Succus peponis</i>
<i>Chinopodium</i>	<i>Corpus ma- erescientia</i>	<i>Peucedans</i>	<i>Testa Chia</i>
<i>Chamædrys</i>	<i>Cauchamum</i>	<i>Pentaphyllum</i>	<i>Cutis vītia tollenſia</i>
<i>Alisma</i>	<i>Coxz dolo- ris remedia.</i>	<i>Ruta</i>	<i>Adarce</i>
<i>Cestron</i>	<i>Strigmēta apa- leſtris</i>	<i>Scammonium</i>	<i>Ampelos leuce</i>
<i>Xyris</i>	<i>Coxēdicum doloris rem.</i>	<i>Vinum alaricē</i>	<i>Amygdale as- mara</i>
<i>Symphytum</i>	<i>Asparagus</i>	<i>Xyris</i>	<i>Cochlear teſte/ ſtes</i>
<i>Fyllium</i>	<i>Agaricus</i>	<i>Craſitudine extenuantia.</i>	<i>Costus</i>
<i>Phlomides</i>	<i>Althaea</i>	<i>Potum</i>	<i>Chamaeleon nī- ger</i>
<i>Ampelo leuce</i>	<i>Abrotонum</i>	<i>Staphis agricā</i>	<i>Iris illirica</i>
<i>Vinū scyllitieſ</i>	<i>Aster Atticus</i>	<i>Croceum co- lorem facit.</i>	<i>Ficus</i>
<i>Vinum chama- dryte</i>	<i>Acetum scylliti- cum</i>	<i>Rha ponticum</i>	<i>Linū Lupinus</i>
<i>Vinum tragorū ganite</i>	<i>Centauriū mi-</i>	<i>Cniditatis re- media</i>	<i>Lotus sylvestris</i>
<i>Vinū daucites</i>	<i>Calamintha</i>	<i>Balsamū</i>	<i>Mel ponticum</i>
<i>Vinū panacite</i>	<i>Coris Cestrō</i>	<i>Stringenta a balneis</i>	<i>Oleum raphas</i>
<i>Condyloma- tum remeđ.</i>	<i>Cucumis sylve- ris</i>	<i>Gentiana</i>	<i>Picea (nūnum)</i>
<i>Strigmēta abal- neis</i>	<i>Erysimon</i>	<i>Vinū scyllitieſ</i>	<i>Sanguis leporis</i>
<i>Myrtēum</i>		<i>Crustas gene- rat</i>	<i>Spuma argenti.</i>
<i>Myrrus</i>		<i>Lana vīta</i>	<i>Cutis pruriſt. remeđ.</i>
<i>Cotonca</i>		<i>Culices fugā- tia</i>	
<i>Ouñ Aloe</i>		<i>Cupressus</i>	
<i>Anethum</i>			

Zac	Leucocanthe	Mynha	Sinapi
Dentis dos doris remes, dia	Myrica Morus	Oleū omphacis num	Lana succida
Amurca	Melanthion	Dentes albis care facit	Ligusticum
Halicacabus	Melisophyllum	Halcyonium	Dolores late ris
Asparagus	Naphtha	Dentes vitia tos extrahētia	Vide, Laterum dolores
Allium	Olea zethiopica	Amurca	Dolorem ne sentiant qui vrendi secundi ue sunt.
Anagallis	Plantago	Oleum oleastri	Mandragoras
Aristolochia	Panaces heras cleon	Dentes mouetia	Lapis memphi tes.
Acathia leuce	Pyrethrum	Oleum oleastri	Doryenij eu ratio, lt. 6. c. 6.
Absimithium	Peucedanum	Dipiles facie tia	Draconis ma rinii mortis
Arction	Pentaphyllum	Scolopendria	Mullus pescis
Acetum	Rhus Ranae	Characias	Vrina Octimū
Acetum scyllite	Sepiae (tis	Desquamass tis utilia	Absimithium
Alumen	Senecta serpen	Strigmenta gy mnastorum,	Plumbum elo to & crenatū
Batrachion	Strychnon hy permoticō, siue Somniferum	Lana succida	Sulphur. Lib. vi. cap. Ixi.
Cedria	Vnguentum ro faceum	Destillatioēs coercentia	Dryini mors sus curatio, lt. vi. Cap. lxx.
Cytinus	Vermes testenī	Linnū Styrax	Duritiē emol lientia.
Cochlear terre stres	Dētiū stupos tis remedia	Naphtha	Amaracinū ve guentum
Capparis	Portulaca	Et in verbo Pis tuitæ destila tionis reme.	Bdelium
Chelidonium maius	Dentitioni in fantium utilia	Dilachryma tiones emens dania	Euphthalmos
Chamæleon niger	Leporis cereb̄	Picea Pinus	Cyprinum
Clematis daph noides	Butyrum cum melle	Discussořiz medicinae	Caparis
Cucumis angul atus, siue sylves tis	Denti fricia.	Androsaemon	Erysimum
Characias	Purpura	Althaea Viſc̄	Aegylops
Colocynthis	Buccinum	Galbanum	Ficus Flim̄s
Ephemeron	Ceruinū cornu	Ammoniacum	Clans
Helleborus ni/ Ficus (ger	Halcyonium	Lapis Gagates	Galiopsis
Galba	Ceratium.	Dolorum in ueteratorum remedia	Hidropipper
Galbanum	Dentibus stu potem adserē		
Hedera	Cadmia (tia		
Hyoscyamus	Dentes firmā		
Hyoscyus	Lentiscus (lla		
Laserpitium	Oliue colymba des		

Ammoniacum	Hedera	Eti in verbo, in testimoniis res media	Myrra botonis ca
Lentis Linu	Hippuris		Medulla ani/ malium
Lapis albastri	Lenticus		Naphtha
Megalitis tes	Lyciu Lotus		Palimpissa
Melanthon	Lixiuia ex fico		Panaces hera/ eleon
Mandragoras	Lac schistos		Psyllium
Porrum	Linum		Plumbum clos tum
Panaces heras	Lapathum		Resina Stirax
eleon	Lysimachia		Viscum
Pentaphyllum	Myrra Macer		Enteroceras, remedia
Paronychia	Malu panicum		Hippuris, sive equisetum
Pyrites Styrox	Melissophylla		Ephelidis vili lia
Sanguis	Naphtha		Balanus myres
Stymnion	Nymphaea		Cici (psica
Terra cimolia	Nuclei acinoris		Epinemellis
Vinacei	Oryza		morbis reme.
Dysenterico rum remedia.	Omphacium		Olea sylvestris
Adipum medi clinae	Oxhalme		Myrtus
Asparagus	Portulaca		Amygdale aro mata
Argemone	Plantago		Grosii Fimnum
Agaricum	Phyllis		Braticea sativa
Althea	Polemonion		Plantago
Alcea Alismate	Papaver ceratis		Cucurnis
Aizoö malus	tis, sive cornis		Porrum
Bulyrum	culare		Absinthium
Cupressus	Quercus		Coriandrum
Cotonca	Rubrica, sive		cum melle pas saq. vua
Cornu	terra lemnia,		Glucinum
Cervinu cornu	Silurus		Ammoniacum
Coagulum	Sanguis Sium		Irinu Laurus
Cera	Scordion		Lana succida
Clematis daph noides	Symphyton		Linum
Elatine	Stoebe		Lapis gagates
Eupatorium	Sidesitis achil,		Metopium
Feno gracum	Salsugo (Ica		
Faba egyptia	Tragion		
Ferru Galla	Vitis sativa, si ue vinifera		
Omphacium	Vinacci		
Hypocrisia	Vinum cydoss nne		

Afatum	Pyrites	Masticinum	fratia
Malobathrum,	Scordion	Melsardoum	Mala punica
Cotonea	Spuma argentis	Oleum amygd.	Febri fugia
Ctimon	Sal	Oleum raphani	Cetaurium mi.
Coriandrum	Extenuatoriae	Pepo (num)	Conyza
Lilium	medicinæ	Polygonaton	Februm reme
Ambrosia	Artemisia	Spuma argentis	Agaricu (dia)
Vua passa	Anthemis	Sisymbrium	Aristolochia
Terra famia	Iris illyrica	aquaticum	tertia.
Eruca spinosa cō uenit	Hysopus	Thapsia.	Anthemis
Vnguentum mes linum. Lib. 6.	Lapis haematis	Faciei rugas	Anchusa
Cap. 2. Eruptionum remedia.	Pulegium (tes	aufferentia.	Aphromitrum
Serum	Panaces hera/ cleon	Cacalia.	Balsamum
Lupini satiu	Entractoriae	Fastidio ge/ nerantia	Buglossum
Beta	medicinæ	Vicum cator/ chite	Costus
Portulaca	Galbanum	Lib. 6. i prefat.	Cucurbita
Pentaphylon	Viscum	Fatigationu remedia.	Glymenon
Balanus myte/ phica	Thapsia	Adeps.	Foeniculus
Vinum myrsini	Scoria argenti.	Fauos rupes	Hypericon
Alumen (te Excretionis crassæ pectos ris remedia.	F Acies ne a Sole as duratur.	Eruum (ria	Hyoscyamus
Pix liquida	Ouum	Vua passa	Heliotropion
Dracunculus minor	Faciei vitia aufferentia.	Peponis radix	maius
Tordylon	Ampelos agraria	Grossi.	Lac humanum
Excrecentie deprimentia	Halcyonium	Faucum mor/ bi remedia.	Lagopus
Alumen	Adatces	Aacetum	Myrrha
Cetussa	Braifeca satina	Acetum scyllite	Ouum
Chinis vitis	Bulbus esculent ⁹	Cacalia	Oleum sieyonis
Diphtyges	Balanus mytes phica	Aethiopis	Portulaca
Btinaceus mas sinus	Cinnamomum	Ficus Lac	Piper
Lapis Afius	Cochlear terres stres	Laserpitium	Panaces hera/ cleon
Ochra Pumex	Byclamino	Mel	Polygono mas
	Eruum Ficus	Papauer satiu	Pentaphylon
	Hedera	Styrax.	Peristereon sup ⁹ nus
	Iris illyrica	Fauos aspas facientia.	Rha ponticu
	Lepus Lilium	Charactas	Ruta
	Lotus sylvestris	Cimolia terra.	Smyrnion
		Febribus con	Sagapenon
			Saxifraga
			Trifolium Vue
			Vinu melitite

Vinum tholte	Cinnamomum	Vinum mel apis	Ficus Grossi
Vinum hyssopite	Chracias	sinthium	Triticum
Febris quas	Chalcites lapis	Festuca necatia	Raphanus
tanæ remed.	Dracuncul' mif.	Vide , Partus	A si hodelus
Araneus	Dipsacus	necantia	Galbanum
Buglosson	Helleborus nig.	Formicas ste	Fycocomum
Cinices lecti	Orchis ferapla	ntlecentia.	Sal
Dipsacum	Omphacium	Lepus terrestris	Aphronitrum
Hypericæ	Papyrus	Hedera	Furfures solis
Heliotropion	Plantago	Formicæ	Allium (lætia)
maiis	Pentaphylon	morbis remed.	Adiatum Alumæ
Pentaphylon	Stratiotes terre	Cicer	Foenogracum
Vetheraca su-	stris	Characias	Fel animalium
Trifoliū (pina	Flatus discen	Chamaelyce	Grossi Linum
Ruta	tientia.	Batrachio	Lilium Myrtus
Felle suffusis	Cinnamomum	Diplacum	Malva
vtilia.	Ocimum	Heliotropium	Oleum oleastræ
Adiatum	Vinum stichadi	maiis	Oleum amygd.
Vinum asarite.	te.	Lacerta	Oleum myrtis
Fellei humo	Flatum ad/	Ruta	Oxhalme num
ris remedia.	generantia.	Thus	Olea Salix
Absinthiū	Malus Rythum	Fracturæ res	Vuguëtum me
Cæprium mif.	Phaseolus	media.	linum
Feritatē aīas	Fluxionum	Fuligo pictor	Vuguëtum telli
lum mitigā	remed.	Fugoç vene	Vrina (num
Oenagra. (ta	Fuligo butyz	natoç reme.	Vinum myrsinitæ
Ferruminan	Erisimon	Verbenaca	Allium Beta.
di vim hætia	Liché in petris	Fimuru Mel	Angrenæ
Spuma argenti	Ocimum	Raphanus	G morbi re/
Rubrica sinapis	Portulaca	Absinthium	media
Spongia	Pepo	Melissophyllum	Ampelos leuce
Lapis motoch	Squama æris	Fungi	Braifica sativa
thus.	Papaver sativu	Vinum in cōl	Bulbus esculentæ
Filiū mascu	Acanta arabica	Acetum	Cinnamomum
lum gñantia	Chium vinum	Chaleanthū Sal	Characias
Phyllon	Acetum Eben ⁹	Pirox lignicinia	Gallopsis
Orchis	Lycium	Aphronitrum	Iuglans
Cratægonos.	Lixiuia ex fieu	Cinis vitium	Lixiuia e fieu
Fistularum	Vinum rhoite	Lapis Asius	Lilium Lens
remed.	Vinum terebin	I.b. 6. cap. 23.	Lupinū sativu
Adeps	thinum	Furunculoç te	Laerpitium
Axifaron	Vinum piñite	media.	Rhus Raphan ⁹

Vitis	Menta	Sal	Tribulus	Halitus oris
Vitis passa	Thelypteris	Vitis crenata	Vitis crenata	remedia.
Genitalium morbis remed.	Xyphion	Vitis rotundifolia	A gallochum	
Asparagus	Asplenon.	Glabrosa aut de piles facientia.	Anisum	
Amurca Aloe	Geniturā ex tinguentia	Scopolendra	Bromos	
Aster atticus	Cannabis sativa	Characias.	Citrum	
Cyprinum	uz semen	Gladiorū acie perstringentia.	Malebathrum	
Cotyledon	Anethum.	Malū sylvestre	Myrra	
Foenograecum	Genituram	Glandis mēs	Mastiche	
Flos salis	augentia.	bri remedie.	Vinum felsenite	
Linum	Semen corian.	Mel	Hastulas ins fixas corporis	
Malum punicum	Coriandrum	Grauedans re	extrahentia	
Polygonum	Genitaliū tor porē inducētia	Styrax (med.	Oxyacantha	
sampluchinum	Cicuta.	Gergulioni	Hepaticorū	
Vinum terebin thinum.	Gingiuvarum	Silurus (vtilia.	remedia	
Genitalium vī sus extinguitia	morbis remed.	Gutturis re/	Vide, locinoris	
Alumen.	Aristolochia	media.	morborum res	
Genitatū mor bi remedie.	Aloe. tertia	Fidelium Fleus	media	
Aloe	Acetum	Aster Atticus	Herbe que	
Aerugo aurifi cum	Acetū scyllite	Vinum haloss	perimunt. libe	
Aerugo ferrī	Alumen	santhinum.	vi. in præfat.	
Ammoniacum	Butyrum	Gypſe curatio	Hemiz meo	
Lapis schistos	Canchamum	Lixtuia ex sicu lib. 6. cap. 24.	dicione	
Mituli	Cytinus	Aemorho	Cinnamomum	
Naphtha	Chalcitis lapis	Hidarum res	Cupressus	
Olea sylvestris.	Aerugo aurifi cum	media	Cyclinus	
Geniturā ex fluuij in somn no remedie.	Aerugo ferrī	Amaracinum	Fentaphyllum.	
Lactuca sylve	Galla Lycium	Alliū Anonis	Fsylgium	
Nymphaea	Lepus terrestris	Aloe Cegæ	Xiphion.	
Hermol. Cor.	Lac schiston	Ithnum	Herpetis cō traria	
Cap. 932.	Lapis alabaster	Libanotis	Strychnon latiss	
Generationē	Myrra tes	Lapis arableus	Acetum (uum	
deprimentia.	Oleum ompha	Ouum Palma	Hirundinis fil sus restauratia.	
Clymenon	Pruna cinum	Plumbum elos tum	Chelidonium	
Heliotropium	Plantago	Rhus Rubus	maius	
	Pumex	Hæmonhois	Hirundines	
	Rosa Rubus	datū curatio.	pellentia	
	Staphisagria	lib 6. cap. 66.	Acetum	
			Hirundinis	
			OO	

curatio lib. 6.	Bulbus esculentus	Nasturtium	Helleborus
cap. 32.	Ballote	Narcissus	Allium
m. Hominē ne cautia	Caries lignorū	Olea sylvestris	Absinthium
Euniperi rāmā	Chilos	Oleum amigd.	Anisum
Smilax seu tās xus	Chelidonium	Orobus Orchis	Androsace
Hoīsmorsus zemedia.	Centaurium	Oenæta	Alisma
Guglans.	Chameleoni.	Omphacium	Ampelos agric
Horrores ex cutientia.	Conandrum	Flamago	Aqua maris
yide, Rigorem executientia.	Chamædrys	Pix Palma	Acetum
Hulcetantes medicinæ.	Chamæpitys	Fuspura pustula	Aphronitrum
Buprestis.	Chamelæta	Pepo Panaces	Halcyonium
Salamandra	Cadmia	Peucedanum	Buprestis
Batrachion	Cinis vitis	Frasion	Cyperus
Ruta Lonicritis	Coralium	Pentaphyllum	Cinnamomum
Hedysarum	Dracunculus	Peristereon lupi nus	Calamus odos
Clematis	Eleutherophacon	Papaver cerati fusid est, cor. niculare	Cochlearia terre.
Portulaca agre.	Eupatorium	Fsylgium	Cicer
Ampeloleuce.	Ebulus	Plumbum elo.	Chamaeleon al.
m. Hulcerū re.	Aes vstum	Purmex (tum)	Chamædrys
Amlg. amara	Ficus Fimbrum	Rhamnus	Cestron
Anemone	Aerugo aurifis	Ruta	Cucumis angul
Amylum	Fel (cum	Striatotes terre	nis Cicci
Anagallis	Glaes Grofii	Scordio (stris	Helleborus nig.
Aristolochia	Hedera	Sandarachis	Ebulus Ficus
Aloe	Goed.i. cotians drum	Sal Spongia	Hippophaes
Anthemis	Geniana	Thus Viscum	Hippophaëston
Althaea	Iris illyrica	Thelypteris	Hyosopus
Anchusa	Itatis	Teste fornacis	Laserpitium
Astragalus	Indicus lapis	Vitica.	Lathyrus
Aconitum	Litalua eum et uere sicut	Humor ma loru medic.	Origanum
Arction	Lenticus	Metopium vas guentum	Plantago
Acetum	Lycium	Nardum	Pancratium
Arsenicum	Lana combusta	Amygdale dul	Polygonum
Alumen	Lolium Lens	Mel (ces	Raphanus
Braisca sativa	Lupinus	Hydropicoz	Ruta Scilla
Ecea	Libanotis	Afarru (teme,	Samplochus
	Laserpitium	Amurca.	Staphylinus
	Lilium		Smyrnion
	Myrtus Mel		Strychnon hy
	Mandragoras		quosicon, siue

Folium somnis	Eupatorium	Lilium	tuos vtero elij
inficum	Hyoscyamus	Lens palustris	cientia.
Sal Trifolium	Pentaphylon	Lapis sanguis	Dictamus
Tithymalus	Chrysocome	Myrtus Malua	Infantibus
Vitex Vrina	Papaver ceratii,	Mandragoras.	vtilia.
Vinum scyllite	sive cornu.	Portulaca	Athara
Vinum retinante	Epipactis	Plantago	Aster atticus
Vinum cedrite	Isopyron	Parthenion	Strichnum sativum
Vinum asarite	Vinum cydoni.	Polygonomas	Smilax aspera
Vinum panzeri.	Vinum prisites	Pentaphylon	Infantū pusilla
Hyoscyam̄	Vinum absinthiū	Peristeron rect.	et glauca.
Curatio.	Rubrica sanguis.	Papaver sativū	nō nigrae reddantur.
Lib. 6. cap. 15.	Vinum nardite	Phyllum	Auallana.
I Ocinooris re-	Vinum asarite	Rhamnus	Inflammationes facientia.
media.	Vinum ex sylvestri asaro	Rosa Ruta	Allium.
Acorus	Vinum chamaesætes.	Robus Idaea	Capparis.
Nardi spica	Rubrica sanguis.	Salix Sanguis	Glans.
Nardum gallit	Ignis sacræ med. Abaro	Seris	Laserpitium.
Amomum	Acacia	Strychnos, sive solanus sativū	Porrum.
Iuncus odora.	Aenos herba	Stratiotes aqua	Bulbus esculentus.
Agallochum	Auchusa	Verna (ticus	Inflammationes
Picea Pinus	Lycopus	Hei morbi te-	remedia.
Daphnides	Aizoon maius	media.	Alpalthus.
Palma elate	Braffica sativa	Oleum vulgare	Amygdalæ a-
Amygdalæ a-	Acetum Beta	Strychnos halis	maræ.
maræ	Baccharis	cacabus.	Absinthium.
Lac humanum	Bechion	Impetiginis morbi rem.	Anisum.
Scandix	Crocus	Amygdalæ a-	Anethum.
Struthium	Cupressus	maræ.	Anthemis.
Anagallis	Coriandrum	Lapathon	Althæa.
Aganticum	Cicuta	Liche in petris	Costus Cicæ.
Rha ponticum	Cotyledon	Lolium Thus	Cyminum.
Gentiana	Cici	Myrrha	Eryngion.
Glycyrrhiza	Chalcitis lapis	Nasturtium	Epithymum.
Eryngion	Aerugo ferræ	Sinapi	Elenium.
Absinthium	Harundo	Propolis.	Hysopum.
Serpillum	Helxine	Incusis villosa.	Hieracion maræ.
Spondylium	Istria	Phlomides.	Iuncus odora.
Ammoniacum	Lens	Infantes mox	OO 1)
Anthemis			
Chamaepitys			
Veronica			

<i>Iuniperus Lac</i>	<i>Hyoscyamus</i>	<i>pnosecon</i>	<i>Thlaspi</i>
<i>Ligusticum</i>	<i>Irrum Laurus</i>	<i>Mandragoras</i>	<i>Rha ponticum</i>
<i>Hordium</i>	<i>L'num</i>	<i>Infaniétium</i>	<i>Thymus</i>
<i>Octum</i>	<i>Lupinū satiuū</i>	<i>remed.</i>	<i>Ammoniacum</i>
<i>Feucedanum</i>	<i>Lonchitis</i>	<i>Betonica</i>	<i>Leontopetalón</i>
<i>Rapa sylue.</i>	<i>Lichen in petris</i>	<i>Hellebori nig.</i>	<i>Erythrodanum</i>
<i>Rha ponticum</i>	<i>Lens palustris</i>	<i>Informula in</i>	<i>Aescyon</i>
<i>Triticum</i>	<i>Lapis</i>	<i>ducentia.</i>	<i>Androsámon</i>
<i>Thymoxhalme</i>	<i>Melilotus</i>	<i>Vide, Somnifes</i>	<i>Chamæpitys</i>
<i>Vitis</i>	<i>Mandragoras</i>	<i>n medicinæ.</i>	<i>Polemonia</i>
<i>Vinacel Vinū</i>	<i>Naphtha</i>	<i>Intestinoū</i>	<i>Oeimoides</i>
<i>Vinum pisiū</i>	<i>Ocimum</i>	<i>remedia.</i>	<i>Aethiopis</i>
<i>Vinum abfin/</i>	<i>Ochra Picea</i>	<i>Agallochum</i>	<i>Arction</i>
<i>thise</i>	<i>Platanus</i>	<i>Authemis</i>	<i>Chamæcisios</i>
<i>Vinum scyllitis</i>	<i>Ponulaca</i>	<i>Cochlear terre,</i>	<i>Spartum</i>
<i>eum</i>	<i>Pulegium</i>	<i>stics</i>	<i>Colocynthis</i>
<i>Vinum chamae</i>	<i>Farthenion</i>	<i>Hippuris</i>	<i>Oxymeli</i>
<i>dryte</i>	<i>Polygonomas</i>	<i>Ithum</i>	<i>Vinū panacite</i>
<i>Vinum tragorū</i>	<i>Papauer errati</i>	<i>Lac Littum</i>	<i>Salsugo</i>
<i>ganite</i>	<i>eum</i>	<i>Mastichinum</i>	<i>Adarces.</i>
<i>Vinū sylvestris</i>	<i>Rosa Rhus</i>	<i>Malua Hordeū</i>	<i>Iumentis cō</i>
<i>bardie.</i>	<i>Susinum</i>	<i>Palma</i>	<i>traria.</i>
<i>Inflammatio</i>	<i>Sabia Sesamū</i>	<i>Ponulaca</i>	<i>Gramē cilicium</i>
<i>nunc reme.</i>	<i>Sonchos</i>	<i>Rolaceum</i>	<i>Nerion.</i>
<i>Coriandrum</i>	<i>Scordion</i>	<i>Rosa Ruta</i>	<i>Iumentorum</i>
<i>Adeps</i>	<i>Symphytum</i>	<i>Salix Spartum</i>	<i>scabiē emen</i>
<i>Alphodelius</i>	<i>Stratiotes aqua</i>	<i>Vinum sursum</i>	<i>dantia.</i>
<i>Argemone</i>	<i>tieus</i>	<i>tinum</i>	<i>Amurca</i>
<i>Anagallis</i>	<i>Triticum</i>	<i>Trincum</i>	<i>Alysson</i>
<i>Artemisia</i>	<i>Tribulus</i>	<i>Et in verbo, Dy</i>	<i>Lupinū satiuū</i>
<i>Aizoon malus</i>	<i>Vinacei Xyris,</i>	<i>fentericorū se</i>	<i>Oleum picinū</i>
<i>Acetum</i>	<i>Inguinum</i>	<i>media.</i>	<i>Oleū lētiscinū.</i>
<i>Butyrum</i>	<i>morbī reme.</i>	<i>Interrigo vt</i>	<i>Iumentorum</i>
<i>Braifica sylue.</i>	<i>Vide, Gemina/</i>	<i>tollatus.</i>	<i>hulcera emē</i>
<i>Bechion</i>	<i>lum</i>	<i>Vitex Corium.</i>	<i>dantia.</i>
<i>Bryōthalassion</i>	<i>Ingeniō prō</i>	<i>Ischiadicorū</i>	<i>Oleum picinū</i>
<i>Cafia</i>	<i>ptū faciēta.</i>	<i>remedia.</i>	<i>Alysson</i>
<i>Cocyledon pri</i>	<i>Ouum</i>	<i>Alatum</i>	<i>Thelypteris</i>
<i>ma</i>	<i>Insania indu</i>	<i>Balsamum</i>	<i>Abiorum</i>
<i>Elatine Ebulus</i>	<i>centia.</i>	<i>Cardamomum</i>	<i>L scissure re/</i>
<i>Faba Ficus</i>	<i>Hyoscyamus</i>	<i>Siliqua Fimbul</i>	<i>media.</i>
<i>Natundo</i>	<i>Stychnon hy/</i>	<i>Nasturtium</i>	<i>Adeps Lycium</i>

Lac coagula	tio II. 6. c. 26	Venice	Lepretemed
Sia.		Vinum redditel	Allium
Balsamum		Vinum hydropi	Anemone
Ficus		te	Aristolochia
Lac exiguae		Vinum sticha	Acanthha
tia.		dite	Anchusa
Cicata.		Vinum tragori	Acetum
Lachrymas		ganite	Ampeloseuce
strahentia.		Vinum aroma	Halcyonium
Aerugo aurifis		elite	Alumen
deum.		Vinum acorite	Adarce
Lacerta mor		Vinum glycite	Buprestis
sus remedio		ghite.	Brassica sativa
Portulaca		Lendes neca	Cochlearia teno-
Sepe, sive lacera		tia.	Clematis
ta calcidica,		Cedria Mel	Fraxinus
in vino epota,		Myrica	Cucurbita Aguta
Lachrymaz		Beta Allium	Helleborus nig-
sq. perimunis,		Alumen.	Acugo acutif-
lib. 6. in pfa.		Lettigipismaz	cum
Lachryma		eulæzemed.	Ficus
tiones emen-		Alysson	Hordeum
dantia.		Halcyonium	Leontopodum
Vide, Dilachry-		Aqua maris	Lolium
tationes emen-		Ampeloleuce	Lapathum
dantia.		Brassica sativa	Lepidium
Lactis yberta		Bulbus esculen-	Myosotis
tem facietia		tus	Oleum oleallii
Argemone		Balanus myrc-	Oleum cicinae
Auetum		plica	Olea ethiopica
Ampeloleuce		Cinnamomum	Oriza
Cicer Cicer		Eruca	Salamandra
Echion		Galbanum	Serum Sinaps
Pigenitulus		Melanthion	Struthion
Halimos.		Raphanus	Scammonia
Hordeum		Sanguis lepori-	Sulphur
Lactuca malua		nus	Terebinthina
Melanthon		Silymbrium	Thapsia
Ocimum		sylvestre	Terra media
Sôchos Vitex.		Spuma argenti	Vitis Vitis
Lactis coa-		Triticum cum	Vitis sativa
gulari curas		aceto.	OOII

Leporis mā tini remedia	Cyclaminos	tē	Braffea satiuſ
Fiber Cornus	Pancratia	Ferrum	Chamaleon alſ bus
Lapis ophites	Capparis	Corallium	Calamintha
Haleyonium	Lepidium	Lapis Aſſutus	Myrrha
Chamæleon nī.	Agaticum	Colis	Portulacea
Cicer	Rha ponticum	Hermol. Cora cap. 124.	Oleum eichni
Cucurbita angul nus	aristolochia Ict tia	Liguæ vtilia	Thelypteris
Charactas	Crocodilion	Olea æthiopica	Lupinū satiuſ
Helleborū nig.	Absinthium	Lippiaudiū remed.	Lumborum affectuum ag media.
Ficus	Hyſſopum	Ebenus	Asparagus
Glutinum	Tragopanum	Lapis hæmati tes	Capparis
Læſepithium	Pulegium	Plantago	Chamæpeud.
Olea Prima	Dictamnus	Spongia.	Echion
Rha pohticum	Sison Anisum	Liquores qui peritunt.	Flarundo
Ruta " Sal	Peucedanum	lib. 6. in praſa.	Leucocantha
Vitis satiuſ	Sagapenum	Liuore eme dantia.	Papaue comi tum
Vinum fetidaf	Ammoniacum	Allium	Sampsuchinū
Yonemont.	Vitrum	Aqua maris	Smymnion
Licenſ mor bi remedia,	Poſium	Iuglans	Lupos neca tia.
Iris iſſylicæ	Chamadrys	Lana ſuēlda	Aconithū paſ da lanches.
Nardū gallicæ	Leueoion	Rha ponticum	Aconytum hi terum
Myrrice Acorus	Nymphæa	Sinapi]	Apocynum A
Caneſtarum	Asplenion	Lupinū satiuſ	Lusciosorum remedia.
Oleū amygdas	Hemionitis	Thapſia	Fel animalium
Linum	Erythrodanon	Locorū muſ liebris rem.	Sanguis
Licium vitex	Vetonica	Altithum	Luxatſ vili
Cotonex	Löchitis altera	Althia	Asparagus
Linum	Polemonia	Fœnogræcum	Acantha
Eius ægyptiæ	Glymenon	Linum	Aphroditum
Lac humazum	Xyris Anchusa	Leueoion	Bulbus esculen tus
Lupinū satiuſ	Vitrea	Trifolium	Fimnum
Raphanū	Adiantum	Lubricos re cantia.	Harundo
Lapathum	Pteris	Coriandri ſemē	Heliotropion
Šinapē	Ampelos leuce & agria	Absinthium ſe raphium,	
Braffea satiuſ	Aqua maris		
Nasturtium	Vitis satiuſ		
Piper	Aeturum ſeyllis ticum		
Struthion	Vinum panaci		
Wedera			

Tuglans	Ossuz	V. Præonia	Abrotenuis
Lilium	Sabina	Maxillarum	Styrax
Narcissus	Māmaturum	doloris rem.	Naphtha
Polypodium	morbī remē.	Cetuiñi comu-	Cedrides
Vitex	A satum	Meatus apes-	Myrtle
Vitis sativa	Cotonea	tientia.	Hippocistos
Vinum pīfites	Iuglans Thus	Allium	Lycium
Sampsuchus	Erysimou	Cyperus	Acacia
Sal.	Ochra Lens	Meconio cōs-	Vitex
	Eruum	traria.	Olea sylvestris
M	Asphodelus	Pallum & pro-	Lotus
Aceti eos	Menta	tropon vinum	Amygda
operis re-	Scammonia	Acetum	mara
media.	Sandaracha	Oxymel,	Ficus
Echinaceus.	Triticum	Meliceridū	Cochlearia teres
Maculas tol	Baccharis	morbī remē.	Fibek
Ientia.	Apium	Serum	Buprestis
Oleum balanis	Asclepias	Parthenion	Oeolypus
num.	Hemerocallis	Helleborum nis-	Fimenum
Maculas pī-	Althaea	grum	Raphanius
bescere facie-	Camæpitys	Epithymum	Lapathum
tia	Epimedion	Acetum scyllifi-	Brathea sativa
Crocodilea. i.	Cicis	cum	Condilia
Crocodili teate	Hyoscyamus	Amomum	Lactuca sykori
Gris firmum	Vinacei	Melilotus.	Caucalis
Malis medis	Aqua maris	Mēstrua prō-	Eructa
eamentis cōs-	Fex viuū	uocantia.	Oeinflum Crisp.
traria	Terra famia	Iris illyrica	Orobanche
Adeps	Mammæ virgi-	Meu	Alliū Fórum
Ruta	nūm ne cre-	Cyperus	Ampelopalozi
Pentaphylon	scant	A satum	Nasturtium
Antinomia	Cicuta	Casia	Thlaspi
Malorū que-	Cotis	Cinnamo mūm	Sisyrion
serpū remē.	Masculum si-	Costum	Cyclaminos
Acacia	lis generatia	Iuncus odora-	Asphodelus
Plantago	Cratzogonos	tus	Capparis
Polygonon-	Phyllon	Balsarium	Anemone
mas	Orchis	Cæchamom	Hedera
Helxine	Matricis mor-	Helenium	Agaricium
Cicuta	bi remedia.	Myrrha	Austrolochia
Strychnum fa-	Malua	Sampsuchiu	teria
suum	Oleum balanis-	Amaracidium	OO
Aizoon maius	num		iiiij
Colymbadis			

<i>Centaurium</i>	<i>Scordion</i>	<i>Vinum hellebo</i>	<i>Vinum thelinis</i>
<i>minus</i>	<i>Artemisia</i>	<i>rite</i>	<i>te</i>
<i>Eryngion</i>	<i>Leucoion</i>	<i>Vinum dictans</i>	<i>Fex vini</i>
<i>Absinthium</i>	<i>Anthemis</i>	<i>nite</i>	<i>Lapis A fius</i>
<i>Oreganum</i>	<i>Paeonia</i>	<i>Vinum hellebo</i>	<i>Morochthus</i>
<i>Tragopogon</i>	<i>Erythrodanum</i>	<i>rite</i>	<i>Hematites</i>
<i>Pulegium</i>	<i>Anagyris</i>	<i>Vinum dictan</i>	<i>Ostracites</i>
<i>Elealelphaeos</i>	<i>Alisma</i>	<i>nite</i>	<i>Terra Samia</i>
<i>Calamintha</i>	<i>Coris</i>	<i>Staphylinus.</i>	<i>Mentem cōt</i>
<i>Thymus</i>	<i>Hypericon</i>	<i>Menstrua fist</i>	<i>mouentia.</i>
<i>Setpyllum</i>	<i>Cestron</i>	<i>stentia</i>	<i>Corydarium</i>
<i>Sampauschus</i>	<i>Medion</i>	<i>Lentisci succus</i>	<i>Oreoselinum.</i>
<i>Baccharis</i>	<i>Xiphion</i>	<i>Myrica</i>	<i>Metalla que</i>
<i>Ruta</i>	<i>Tragion</i>	<i>Oxyacanthos</i>	<i>perimūt. lib.</i>
<i>Panaces hera/</i>	<i>Heliochrysos</i>	<i>Thus Palma</i>	<i>6. in præfat.</i>
<i>eleon</i>	<i>Mandragoras</i>	<i>Malum pumif</i>	<i>Molentes,</i>
<i>Ligusticum</i>	<i>Vetica</i>	<i>cum</i>	<i>medicine</i>
<i>Seseli massiliense</i>	<i>Myrtus</i>	<i>Myrtus</i>	<i>Vide, demollie</i>
<i>Tordylon</i> (sc)	<i>Adiantum</i>	<i>Lepus terrestri</i>	<i>tes.</i>
<i>Sison</i>	<i>Mystus sylues</i>	<i>Fuligo Entyt</i>	<i>Morbi regij</i>
<i>Anisym</i>	<i>Stris</i>	<i>Coagulum</i>	<i>medicinae.</i>
<i>Foeniculus</i>	<i>Laurus alexandrina</i>	<i>Sanguis</i>	<i>Vide, Regij</i>
<i>Qreoselinum</i>	<i>Daphnoides</i>	<i>Acinos</i>	<i>morbis.</i>
<i>Petroselinum</i>	<i>Chamedaphne</i>	<i>Acantha arabis</i>	<i>Morborum</i>
<i>Hippomara/</i>	<i>Helleborus nig</i>	<i>ca</i>	<i>que serpunt</i>
<i>thrum</i>	<i>get & albus</i>	<i>Hieracium malus</i>	<i>remedia.</i>
<i>Hippolelinum</i>	<i>Ampelos melana</i>	<i>Nymphæa</i>	<i>Vide, malorum</i>
<i>Smyrnion</i>	<i>Heliotropion</i>	<i>Paeonia</i>	<i>que serpunt.</i>
<i>Daucus</i>	<i>malus</i>	<i>Limonion</i>	<i>Mulierū deſt</i>
<i>Libanotis</i>	<i>Vinum scyllitum</i>	<i>Medion</i>	<i>derio quo la</i>
<i>Melanthon</i>	<i>cum</i>	<i>Sideritis achillis</i>	<i>tisflat</i>
<i>Lasprpitium</i>	<i>Vinum absinthi</i>	<i>Icos</i>	<i>Acorum</i>
<i>Sagapenon</i>	<i>te</i>	<i>Rubus</i>	<i>Picea Pinus</i>
<i>Euphorbion</i>	<i>Vinum hyssop</i>	<i>Ideæ radix</i>	<i>Adeps bubulus</i>
<i>Clylopodium</i>	<i>te</i>	<i>Tragos</i>	<i>Mulierū in</i>
<i>Chamædrys</i>	<i>Vinum aromatite</i>	<i>Lysimachia</i>	<i>flimitati re</i>
<i>Lilium</i>	<i>Papaver sativum</i>	<i>Oxychenos</i>	<i>media.</i>
<i>Melisophyllum</i>	<i>Mandragoras</i>	<i>Heliochrysos</i>	<i>Amomum</i>
<i>Prastrum</i>	<i>Aizoon maius</i>	<i>Papaver sativum</i>	<i>Balsamum</i>
<i>Stachys</i>	<i>Actuosa</i>	<i>Actuosa</i>	<i>Selinum</i> (sc)
<i>Tufolium</i>	<i>Arctogetus</i>	<i>Actuosa</i>	<i>Seseli massiliense</i>
<i>Folium</i>	<i>Scordion</i>	<i>Actuosa</i>	<i>Mures necas</i>

tia	Oleum sicyonid	Hedera	Aerugo aurifis
Chamaeleon	Oleum elao/	Vinum	cum
albus	meli	Vinum gypsatum	Chalcites lapis
Aconitum par	Laurinum	Melagite	Flos salis
dalianches	Cyprinum	Neruos tol/	Lapis ostracites
Helleborus can	Glaucinum	lentia	Nubeculas o
d dus	Amaraclinum	Mel sardoum.	cuticula emen
Hermol. Coral.	Metoplum	Nigredines	dantia.
Cap. 28.	Bdellium	abstergit	Vide, Oculorum
Muris Ara/	Lixiuia ex ficu	Sabina	remedia
niet morsus	Erinaceus terre	Nodis villa	Nactilopatrum
remedia.	stris	Bdellium.	mordi reme,
Mus araneus	Cochleas terre/	Nomarum	Vide, Lusciofo
Abinthium	stris	morbos cu/	rsum remedia.
Chrysogonon	Vipera	rantia.	Bryozes
Lib 6.ca. Ixij.	Vermes terreni	Asparagus	Ore faciens/
Muris mor/	Lac humanum	Sabina	tia.
sus remedia.	Triticum	Papyrus	Madragora
Grossi	Poterium	Cistos	Oculorum epi
Allium	Peucedanum	Olea sylvestris	phorz reme,
Muscas neca	Laeserpithium	Olea	Astrum
tia,	Lilium	Olive columba	Malobathrum
Lysimachia	Satyrion	des	Cotonea
Myrmecias	Melissophyllum	Malum punicum	Sesamum
tollenia.	Althea	Smarides	Cucurbita
Ficus.	Coccus	Fel animalium	Anemone
N Atum mors	Eriigeron	Vrina	Argemone
bi reme/	Cocalia	Lilium	Myosotis
dia.	Narcissus	Plantago	Gentiana
Malum puni/	Hippophaeston	Arilazon	Batcharis
curum	Vini qualitas	Asphodelus	Ruta
Nauseam di	Aqua maris	Maron	Aplum
scutientia.	Acetum scyllis	Prasium	Hemerocallis
Tragoriganum	ticum	Orchis serapias	Rubus idaei
Pulegium	Vinum stichas	Britannica	Papaver sativum
Forniculus	dite	Peristereon sus	Phlomides
Nausca mos	Vinum thymite	pinus	Aster atticus
uentia.	Fex vini	Galiopsis	Viola purpu/
Laurinum	Fiber.	Vua cenanthe	Cica
Selinum	Neruos laede	Omphactinum	Oculis con/
Netuoz mor	tia.	Acetum	tratia.
bis remedia.	Malus	Oxalis	Lactuca
		Squamaazis	Porrum

Osmum	Scorpius maritimus	Abrotonum	Cadmia
Ceratium	nus	Ruta	Squama sericea
Aethum.	Vipera	Sampucus	Aerugo aurifera
Oculorum	Scorpaen	Melilotus	cum
borum semine	Septa	Ruta galatica,	Humbuglo
dta.	Mulas piscis	sive sylvestris	Stimmen
Acorum	Oicum	Panaces heracleon	Cinnabaris
Cafia	Hirundines	Foeniculus	Chalcites lapis
Cinnamomum	Cetinus cornu	Libanotis	Alumen
Amomum	Lac humanum	Sagapenon	Pumex Sab
Balsamum	Costus	Ammoniacum	Flos talis
Canthamum,	Fuligo butyrat,	Sarcocolla	Fex vint
Crocum	Lana vista	Chamaedrys	Spongia
Crocomagno	Oculpus	Erasium	Corallium
Oleum vulgare	Fei animalium	Stocke	Pyrites
Elaeoceli	Sanguis	Tribulus	Hematites
Olea amygdala	Vina Mel	Erinos	Galactites
Myrrha	Amyrlum	Gramen parnassium	Thyites
Thus	Faba Lens	Rubus	Morochitus
Fuligo thuris & resung. & pids	Brassica sativa	Elatine	Sapphirus
Picea	Fortulaca	Papaver sativum	Geodes
Cupressus	Seris Pepo	& cornutum,	Samius
Sabina	Lactuca sylvestris	Hyoscyamus	Opisthotonitis
Platanus	Oelnum Cepa	Mandragora	cord. i. ceruis
Populus alba	Sinape Piper	Aconitum pardalianches	cis ligotela
Myrtle	Zinziber	Aizoon maius	boranum se/
Acalis	Cyclamines	Helleborus albus	media.
Ebenus Rosa	Asphodelus	Cici (bus)	Acanthion
Licium	Draecunculus	Chamomile	Eryngion
Acacia Salix	maior	Capnos	Laserpitium
Olea sylvestris	Dracunculus	Lotus sativa	Sagapenon
Olea	minor	Sesamoides major	Satysion
Olea ethiopica	Argemone	Opij semes dia.	Coris
Palma thebaea	Anagallis	Sal. Lt. 6. ca. 17	Orientalis
Cyprinus (ca	Chelidonium	Oriahalytus	remedia.
Myrtus	maiis	Vide halitus os	tis remed.
Cerasia	Othonna	Acetum scyllitanum	Osis hulcerata
Helicacabus	Centaurium	Scymnium	remedia,
Mitulis	minus	Adonis amurensis	
Cochlearia teres	Tragantatha	Antennaria	
strea	Aloe	Leontopodium	
	Absinthium	Senecio	

Cyperus	Hysopus	Fusigo picis	satio. L. 6. 4.
Aspalathus	Calamintha	Grossi	17. & 18.
Fuligo picis	Thymus	Lixula ex ficy.	Papularum
Cypris	Baccharis	Vrina	remedias.
Tilia	Stellimassilich	Alumeni	Vrina
Acacia	se (ius)	Cotidilla	Flos ardis
Olea sylvestris	Hierachum mas	Vide supra, ges-	Paralyticorum
Castanea	Smyrnion	natum morbi	remedias.
Malum punicum	Spondylion	remedias.	Capparis
Menta	Peucedanum	Palpebratum pi-	Erythrodanum
Lac schistos	Melanithion	li euulsiue re-	Colocynthis
Butyrum	Ammoniacum	nascantur.	Ampelos mela-
Plantago	Melissophyllum	Tellinæ	na
Aloe	Bechion	Sanguisj	Vinum scyllitie-
Otiganum	Anemone	Capnos.	cum
Leueoion	Hippuris	Pallidum co-	Aphytonitrum
Orchis serapias	Vatica	lorē faciētia.	Partus necati-
Anthemis	Elaterium	Hieracium mis-	tia
Periclymenon	Hippophaeston,	nus. Aloe	Daphnides
Rubus	Vinū panacite.	Panorum te-	Coagulum
Staphis agraria	Olfum squa-	media.	Adeps hircinus
Vua cenanthe	mas extrahēs	Atriplex	& osillius
Omphacium	aristolochiaefolia	Acetum	Subulus
Acetum scyllis	Ampelos leuce	Bulbus esculen-	Nasturtium
ticum	Ossa fracta-	ius	Thlaspi
Sandaracha	consolidatias.	Coriandri cum	Ruta
Alumen	Vetonias	laba fracta	Hedysarum
Sal	Xyris	Couya	Helleborus al-
Osthophoroi	Oues necantia	Ficus	bustus & niget
cis. i. difficult	Nerion	Caliopsis	Colocynthis
ter spiratibus	Oxipara in-	Olea sylvestris	Ampelos leuce
remedias.	gredientia.	Bethine	Vinum phtho-
Elenum	Ligusticum	Ocimastrum	thum
Myrrha	Cates	Ammoniacum	Partus quib
Cupressus	Ancium.	Isatis	lustratur.
Daphnides	P Alpebras	Plantago	Iris illyrica
Cotonea	zō temē.	Xyphioi	Cinnamomum
Vrina	Vngueti	Pantheras ne-	Balsamum
Struthiph	rosaceum	rántia	Vnguentum de-
Cyclafanos	Masticē	Aconitum par-	linum
Dracunculus	Refina	daliauches.	Junum.
major		Papaeris cū	Amarachnum
Absolonum			

Mynha	Anchusa	Terra elmollis	Scordion.
Ficea Fiber	Mandragoras	Et in verbo austri medicinae.	Bechtion
Olea ethiopica	Laurus alexandrina	Persicentium	Vitica
Ocypium	Ampelos leuca	gemedia,	Isopyrum
Firnum	Heliotropium	Linum	Vinum cedrite
Cicer	maius	Meliceratum	Vinum aromatite
Lupini sativus	Vinum panacite	Hydromel.	Vinum nectarite
Allium	Vinum helleborite	Pecoris scabiem mendantia.	Vinum daucite
Cyclaminos	Alumen	Vide, instrumentum scabientem.	Pediculos uecantia.
Dracunculus	Sulphur	Pecoris utilia	Alliū Alumen
major	Lapis saspis	Adiantum.	Mel Cedras
Dracunculus	Actiles	Pecus necan	Pedum qui a frigore alsi sunt zerned.
minor	Samius	Nerios (tia Aconitum lycoetonon	Cyclaminos.
Hedera	Paronychia i destinguorum morborum et media.	Pecus mori/ suum extra/ hentia.	Sedum rima et remedia.
Gentiana	Thus cu melle	Aristolochia	Scilla.
Centaurea masius	Olea sylvestris,	Fectoris morbi remedia.	Perfrictionis medicinae.
Centaurea min.	Myrtus	Acorus Meu	Iris illyrica
Pulegium	Ebur	Costum	Cyperus
Eleisphacos	Paronychia	Myrra	Balsamū Olei
Calamintha	Vua crenathe	Iucus odoratus	Ficus ægyptia
Baccharia	Aerugo ferri	Pityides	Vinum stichas dite
Panaces herba/ cleou	Parotidum. f. autium apocynatum et media.	Terebinthina	Percutitis a febris vitilia.
Staphylinus	Ficus Fimnum	Luniperus	Balsamum
Thymus salicarius	Linum Faba	Ficus Pomi	Palmarus
Seseli malissimum	Lapathum	Nasturtium	Mustela
Smyrnion (sc	Plantago	Piper	Ouum
Peucedanum	Erysimon	Chelidonium minus	Argemone
Sagapenum	Viscum	Rha ponticum	Hippocrateum
Galbanum	Althaea	Stichas	Coagulum
Clinopodium,	Psyllium	Thymus Ruta	Sanguin. Piper
Gymnopiacum	Stachyon sativum	Libanotis	Elaphroscon
Chamædrys	Vitica	Sagapenum	Phyllitis.
Praesum	Galiopsis	Ammoniacum	Eupatorium
Bechtion			
Artemisia			
Coniza			
Leucodon			
Onosma			
Ajthemis			

remedia:	Asparagis	Leucoton	Iris illyrica
Vnguentū mellum & tinctū	Lactea sylvestris	Phtitialis, flue pedicularis morbi remed.	Sesamum
Thus cū suillo adipe	Hedera	Stigmēta gynasiorum	Hyssopus
Acacia	Abrotонum	Myrica	Thymoхalme.
Ficus Canceris	Daucus	Hedera	Fituitæ remæ
Pulmo manus	Spondylium	Staphis agric	Cinnamomum
Vngues asini	Apartine	Sandaracha	Styrax
Adeps Lens	Phalangium	Phtiliscord remedia.	Naphtha
Eruum	Myrrhis	Fix Adeps	Vlmus.
Rapa sativa	Aqua maris li. 8.cap. 58.	Potum	Aucciana
Beta	Phagedæne morbi remæ.	Agaricum	Ouum Serum
Cyclaminos	Fel Fimur	Rha ponicum	Vrina Hordei
Dracunculus m.	Dracunculus minor	Acantha	Linum Faba
Alphodelus	Isatis	Praesium	Lupinū sativū
Scilla	Chamaeleon niger	Cestrum	Agrioraphan
Batrachion	Panaces	Lapis Asius.	Portulaca.
Arction	Staphylinus	Pili genarum ne defluant.	Cucurbita
Coryledō pria	Petasites	Spica nardii	Cepa Sinap.
Aqua maris	Characias	Cochlearia terrea	Cyclaminos
Alumen.	Ampelos leuce	Stres	Dracunculus
Peripneumo niacorum remed.	Vinum	Oscipus	majors
Abrotanum	Actū Alumen	Condilia	Capparis
Tragoriganum	Sal Flos salis.	Armenius lapis	Anemone
Pestilentiae contraria.	Pharicoveno contra	Pili palpebratum euul sine renascatur.	Anagallis
Myrrhis i. celis folium	Vinū Albauū lib. 6. cap 19.	Tellinæ	Centauri min.
Vinum emphaticum	Phlegmatis contraria.	Sanguis	Tragacantha
Phalangiosū ictus remed.	Plantago.	Capnos.	Hyssopus
Cinnamomum	Phreniticoru remedia.	Pili alarum euulsi ne renascantur.	Origanus
Terebinthus	Crocinum	Fabæ.	Tragoriganum
Myrica	Vitex	Faculte calif. se remedia.	Fulegium
Myrtus	Asparagus		Thymus Ruta
Lixuia ex fico	Serpulum		Pyrethrum
Cancri Malua	Conyzæ tertia		Spondylium
			Melanthium
			Parthenion
			Clematis
			Sidericis achilles
			leos
			Hyoscyamus
			Hellebori nig.

Selaroides	Staphylinus	Phycos maris	ut
matus	Laiserpilum	Cucurbita angusti nus	Profluui gest nitura semine.
Cucumis	Aethiopis	Balanus myres psica	Vide genituras profluui in sō no
Elatostium	Podagræ mor bi remedia.	Bubulus	Preriginem facientia.
Staphis agria	Amomum	Heliotropium	Scolopendra
Thapsia	Naphtha	maius	Ephemeron
Hippophaës	Populus nigra	Vua passa	Opium.
Hippophaëton	Amurca	Acetum	Preriginem emendantizas
Gici Characias	Salix Ficus	Ferrum	Vrina Eruum
Lathyris	Cochlearæ terrest.	Sulphur Sal	Lapathum
Scammonia	Mustela	Lapis Afius	Aloe
Thymelæza	Martinus pulmo	Lapis gagates	Oreganum
Ebulus Apios	Lac humanum	Terra sive terra fornacum.	Polegium
Colocynthis	Adipum medius	Polypi morbi remedia.	Eleisiphacos
Epithrymon	cinz	Dracunculus	Meliothrus
Empetron	Sanguis seilicet	major	Balanus myres psica
Ampelos leuce	menstruus	Dracunculus	Acetum
Polypodium	Fimenum	minor	Alumnei
Heliotropium	Hordeum	Pterteris fer pentis mor lus remedia.	Sulphur Sal
maius	Lens	Omotarichos	Philothea si ue vnguentis depilatoriū.
Vua passa	Brassica sativa	Rubus	Lepus marinus
Aqua matly	Rapa sativa	Præputiorū	Hedera
Vinum thennite	Sensis	morbis reme.	Ampelos leuce
Vinum aroma tum	Cucurbita	Aloe	Dryopteris
Vinum mādra gozite	Aros	Præcordiorū	Arsenicum.
Vinum scammo nīte	Asphodelus	remed.	Polygonum
Sulphur	Bulbus esculent tus	Scordion	Oleum amygd.
Peplus.	Pulegium	Vinum thimita,	Licium Olea
Pityocarpatu turatio.	Panaeas hera/ eleon	Vinum daudie	Palma elate
Lib. 6. cap. 2.	Libanotis	Præcipitatis	Ficus
Plagarō vibi ces emēdans	Scordion	ex alto utilia	Etnaceus' ma/ sius
Sufusion. (ta	Leucomon	Itis illytica	Cicer
Plantæ que pertinent.	Androscapus	Vitex	
Lib. 6. in præfa.	Helxine	Asparagus	
Pleureticorū	Papaver sativū	Anisum	
remedia.	Hyosciamus	Cannabis sativ	
	Lens palustris		
	Aizoon maius		
	Bryō chalafifū		

Lapinum sati/ num	Cedra	R Adlett. q petimunt.	Omphacomeill
Betachion	Amygdalus a/ mara	Lib. 6. in p sat.	Pompholyx
Chelidonium minus	Ficus Lac	Rucediniis re media.	Plumbū elots
Origanum	Pulegium	Tragacantha	Sputa argentis
Fentaphyllum	Ruta	Reduuias fa nanta.	Cefussa
Staphis agita	Sagapemon	Terra	Corallium
Balanus myre/ psica	Symphyton	Lapis famius,	Terra amphilis
Ampelos leuce	Pentaphyllum	Regis	Regis morbi remedia.
Vitis lattua	Chrysocome	Nardi spica	Schistes
Aqua matis	Urtica	Ceruinū cornu	Fimnum
Sal	Thapsia	Cices	Lapathum
	Meligratum	Atriplex	Asparagus
	Vinum hyso/ pite	Erysimon	Scilla
	Vinum aromas/ tite	Chelidonium	Aloe
	Pulices necan/ tia	Hippomastis/ ihuum	Absinthium
Acacia	Vinguentum te/ linum	Libanotis	Origanum
Rhus	Crocinum	Spondylium	Hippomastis/ ihuum
Malum puni/ cum	Butyrum	Laserpitium	Prasium
Myrtus	Putredinum genitaliū re/ medis.	Scordion	Scordion
Ficus	Aspalathus	Asplenion	Anthemis
Glycyrrhiza	Putredines purgantia	Papaver sativū	Paeonia
Aloe Frasium	Irinum	Fsylillum	Erythrodaium
Pentaphyllum	Cinnamomem	Cicuta	Chamæpitys
Charactas	Pix	Lens Palustris	Fentaphyllum,
Ampeloleuce	Sal	Aizoon duplex	Hyacinthus
Via oxanthae	Q Vadrupes/ dum sca- bieum etnē dantia.	Erigeron	Halycacabus
Acetum	Vide, lumentos/ sum scabieum	Phacos thalas/ sion	Chamædros
Alumen	Quartanae	Potamogiton	
Sal	febris reme.	Cytisus	
Beri rubigo	Vide, Fedris	Ebulus	
Pubertas ne/ erumpat.	quartanae rem.	Acetum	
Hyacinthus			
Fulmonis morbi reme.			
Juncus odorat/ tus			
Balsamum			

Oryzis	Paeonianum,	Portulaca	Fatig.
Myrtus syriac.	Paeonia	Plantago	Elenium
Elatiernum	Rha ponticum	Staphis agria	Bdell um
Vinum charme drat s	Saccharum	Triticum	Iuniperus
Vit u calaminas thite	Scandix	Vini qualitas	Cedrides
Vinu bardite	Smirnion	Vinu labruscae	Halim os
Sulphur.	Symphecon	Vinum ex pinis	Lixiuia ex fico
Renum do/ Ioris remed.	Stratiotes aqua ticus	Vinum myrtite	Fel Fimis
Amygdala a/ ma a	Tragacantha	Ricinos necans	Dracunculus maior
Asparagus	Gordylon	Cedria (tia	Dracunculus mi.
Anagallis	Vrina	Rigores seu horrores fe/	Asphodelus
Agaricus	Vetonica	brium excu/ tientia.	Bibus esculen.
Anthyllis	Vua passa	Glechium	Capparis
Anchusa	Vinum	Piper	Rha ponticum
Halcyonium	Vinum cydoni te	Fanaces hera/ eleon	Gentiana
Cardamomum	Vinu heiosan/ thimum	Staphylinus	Aristolochia
Calamus odo/ ratus	Erinaceus terre stris	Vinum cedrite	Centaurium
Cicer	Foeniculus	Pyrethrum.	Acantha
Cafia	Vinum absin/ thite	Rimarum se dis tenuedia.	Leucocantha
Cinnamomum	Vinum bardite	Vide, Sedis ris matum.	Abrotонum
Chamapitys	Vinum atomas tite	Rosionis res media.	Origanum
Passum	Oleu balaninu	Lac Ichiston	Calamintia
Glycyrrhiza	Rhagadum remedia.	Paeonia	Serpillium
Yucus odoratus	Fix Lycis	Ructum mo uentia.	Baccharis
Laurinum	Vitis Canceris	Mastiche	Fanaces hera/ eleon
Lac	Rheumatis/ nis vtilis	Raphanus	Libanois
Lotus sativa	Acetum	Anethum	Laeserpitium
Meu	Cupressus	Smyrnion	Sagapenum
Pistacia	Daphnides	Vinu daucite.	Galbanum
Nardus gallica	Ficus Fex vink	Ruptorum remedia.	Polyneomon
Nuclei pini	Macer	Acorus	Clinopodium
Oleum amyg/ dalatum	Oleum olcastrii	Cardamomum	Althaea
Palma elate	Ouum	Afatum	Cestron
Portulaca	Paisica	Calamus oddi	Symphyton
Plantago			Olosteum
Potrum			Xyris
Petrosellum,			Hypuris
			Heliochryson
			Phlomides
			Ampelos leuce
			Vinum

Vīnum daucite	Ouum	Perse	Sulphur
Vinum tragos riganite	Ceruinū cōmu	Cochlear terres stres	Spongiaz
Vinum panaci, te	Fimūm	Ranz	Gypsum
Lapis schistos	Coagulum	Ataneus	Sanguine cō cretum discu tientia.
A gittas infi	Triticum	Ouum	Lixiuia ex fieu
Sxas extrahē tia.	Amylum	Coagulum	Tymus
Vide , Spicula infixa	Portulacē	Sanguis	Heliochryson.
Saliam euo cautia.	Pla ntago	Fimūm	Sanguinem per vrinā exp pellentia.
Pyrethrūm.	Portum	Faba	Eruum
Salamandras veneni resn.	Erysimum	Plantago	Cantharides
Lib. 6. cap. 4.	Agaticum	Potrum	Ammoniacum
Sāguinē ex creatib⁹ vti.	Aloe	Ifratis	Sanguinem per uares ex pellentia.
Iuncus odora/ tus	Rha poniticum	Elelisphacos	Crocodilium
Aspalathus	Centaurium	Menta	Sanguine p. vrinā reddē tum remed.
Thus in potu datum	Acanthaleuce & arabica	Seppylum	Cyminum syl/ vestre
Lentiscus	Ferula	Ruta	Sāguisugas necantia.
Mastiche potu data	Althæa	Cyminum fa/ tium	Oxhalme. Lib. 6. cap. 32.
Naphta	Cestron	Stoebe	Sandarachæ curatio. lib. 6. cap. 29.
Cupressus	Lysimachia	Fetula	Sardoniz eu ratio. lib. 6. cap. 14.
Macer	Symphytum	Clymenon	Scabie iu/ mentoz emē dantia.
Myrica	Polygonomas	Hippuris (Ieos	Vide jumentos zum scablem.
Hipocistis	Sympytum	Sideritis achilis	Scabiei mor bi remedia.
Rosa	alterum	Pentaphyllon,	Argemōe pria. pp
Lycium galis	Clymenon	Phoenix herba	
Quercus	A ethiopis	Astragalus	
Palma	Ilopyrum	Lichen in pe/ tris	
Malum punicū	Adianthum	Idaea radix	
Myrtus	Vitis sativa	Gallion	
Cichorium	Vua	Stratiotes testes stres	
Amygdalus ar menia	Omphacium	Vua cenanthe	
	Vinum phoeni cite	Acetum	
	Corallium	Vinum terebin thium	
	Lapis haemati/ tes	Flumbum clos tum	
	Terra samia.	Stimmi	
	Sanguinem fistentia	Cinnabaris	
	Thus	Alumen	
	Cupressus		
	Galla		

<i>Chamæleon</i> inf.	<i>Delphinion</i>	<i>Schistos</i>	<i>Myrtus</i>
ger	<i>Laserpitium</i>	<i>Fiber</i>	<i>Cancri</i>
<i>Helleborus</i> nigr.	<i>Atractylis</i>	<i>Iccur merge</i>	<i>Oculatum</i>
	<i>Lycnis vtraque</i>	<i>Linum</i>	<i>Adeps</i>
<i>Ocypum</i> Sal	<i>Millethium</i>	<i>Aristolochia</i>	<i>Fel</i>
<i>Oleum oleaster</i>	<i>Phalangium</i>	<i>testia</i>	<i>Malva</i>
<i>Sinapis</i>	<i>Poemona</i>	<i>Thymus</i>	<i>Althaea</i>
<i>Sulphur</i>	<i>Chamaœdice</i>	<i>Pulegium</i>	<i>Portulaca</i>
<i>Virguentia me-</i>	<i>Heliotropium</i>	<i>Praium</i>	<i>Soncos</i>
<i>linum</i>	<i>Scorpioides</i>	<i>Stachys</i>	<i>Anagallis</i>
<i>Scolopédra</i>	<i>Aqua maris</i>	<i>Artemisia</i>	<i>Melilotus</i>
<i>morsus rēme</i>	<i>Vinum tetra-</i>	<i>Oenanthe</i>	<i>Laserpitium</i>
<i>Groīsi</i> (dia.)	<i>Iassamenon</i>	<i>Hemerocallis</i>	<i>Aster atticus</i>
<i>Scolopendra</i>	<i>Vinum cydoni-</i>	<i>Erythrodanum</i>	<i>Viola purpurea</i>
<i>Aphodelus</i>	<i>nite</i>	<i>Anagitis</i>	<i>Cucumis angui-</i>
<i>Sal</i> Lib. 6.c. 59.	<i>Sulphur</i> Sal	<i>Myrtis</i>	<i>nus</i>
<i>Scorpionis</i>	<i>Lapis sapphirus</i>	<i>Adiantum</i>	<i>Colocynthis</i>
<i>ictus remed.</i>	<i>Lib. vi. cap. 60.</i>	<i>Ampelos leuce</i>	<i>Acetum</i>
<i>Cyperus</i>	<i>Scorpiones</i>	<i>Vinum dictans-</i>	<i>Oxhalme</i>
<i>Atmomum</i>	<i>necantia,</i>	<i>nite</i>	<i>Vinum terebin-</i>
<i>Cardamomum</i>	<i>Cancri</i>	<i>Sedis rimata-</i>	<i>tinum</i>
<i>Cinnamomum</i>	<i>Scorpionis</i>	<i>remedia.</i>	<i>Flos xix</i>
<i>Daphnides</i>	<i>marini ictus-</i>	<i>Strigmenta bal-</i>	<i>Plumbū elottis</i>
<i>Myrtus</i>	<i>remedias.</i>	<i>neorum Meu</i>	<i>Scmina que</i>
<i>Fitus</i>	<i>Vinum</i>	<i>Aloe</i>	<i>permūt. Li.</i>
<i>Cancri</i>	<i>Aphodelus</i>	<i>Dipsacos</i>	<i>6.in prafat.</i>
<i>Scorpius terre.</i>	<i>Plumbum syns-</i>	<i>Leucotion</i>	<i>Sensibus nos-</i>
<i>Smarides</i>	<i>cerum & cre-</i>	<i>Sedis inflam-</i>	<i>centia</i>
<i>Mullus pīcīs</i>	<i>matum</i>	<i>Oleum cincii</i>	<i>Vinum annos-</i>
<i>Locusta</i>	<i>Sulphur. Lib. 8.</i>	<i>Amaracinum</i>	<i>sum</i>
<i>Lacerta</i>	<i>cap. 61.</i>	<i>Lens</i>	<i>Sensus recie-</i>
<i>Mures domesti-</i>	<i>Scorpiones tor-</i>	<i>Libanotis</i>	<i>tia.</i>
<i>et</i>	<i>pesacentia</i>	<i>Sympithon</i>	<i>Lapis sambus.</i>
<i>Fimūm</i>	<i>Delphinion</i>	<i>Erigeron</i>	<i>Sepis bestiole</i>
<i>Lapathum</i>		<i>Sedis morbi</i>	<i>morsus reme-</i>
<i>Sonchos</i>	<i>Lychinis sylue,</i>	<i>remedia.</i>	<i>dia.</i>
<i>Setis</i>	<i>Lens palustris</i>	<i>Thus</i>	<i>Portulaca</i>
<i>Lactuca sylue.</i>	<i>Secundinas</i>	<i>Lentiscus</i>	<i>Oxymel.</i>
<i>Ocymum</i>	<i>trahentia.</i>	<i>Pix Rosa</i>	<i>Serpentius ve-</i>
<i>Abrotонum</i>	<i>Balsamum</i>	<i>Amurea</i>	<i>nenis contra</i>
<i>Sampłuchum</i>	<i>Sampłuchinū.</i>	<i>Malū punicum</i>	<i>Paliurus (na</i>
<i>Hicaciūma-</i>	<i>Abrotонum</i>		<i>Vitek Cancri</i>
	<i>Picea</i>		

Hippopotamus	Cornu cervini	Agaveum	Ebulus
Fibex	nun	Bratifica sativa	Ampelos lev-
Mustela	Adepa	Ciclaminos	ce
Gallinaceus	Nasturtium	Ampeloprason	Vitis sativa
Cantharides	Dracunculus	Dracunculus	Vinum
Condilla	maior	minor	Acetum
Nasturtium	Abrotонum	Aiphodelus	Oxymeli
Dracunculus	Origanum	Anagallis	Vinum cony-
Aiphodelus	Calamintha	Acantha leuce	zite
Rha ponticum	Peucedanum,	Abrotонum	Vinu panacite
Aristolochia	Melanthon	Astlepias	Sal
tertia	Galbanum	Origanum	Cinis vitis
Origanum syls-	Pollium	Lilium	Lapis of hites
uestre	Oenanthe	Calamintha	Serpentes ne-
Baccharis	Lysimachia	Clinopodium	ferant.
Ruta	Aster atticus	Serpyllum	Cetui medulla,
Phlomos, siue	Vinum conizie-	Leontopetalon	Serpentes ne-
verbascum	te	Panaces hera/-	cantia.
Banace chiro-	Lapis gagates,	eleon & ascle-.	Anchusa ono/-
nium	Serpentium	pion	cheles
Staphylinus	morsus rem.	Cimini satiu-	Vinum cecitate-
Smyrnion	Iris illyrica	& sylue.	Siccantes me-
Apatine	A satum	Ammi	dicinae.
Chamedrys	Cinnamomum	Foeniculum	Ammi
Lychnis sativa	Balsamum	Daucus	Bromos
siue coronaria	Pix	Libanotis	Cistros
Erythronium	Naphtha	Sagapenon	Cymimum sati-
siue Rubra	luniperus	Prason	uum
Sparganium	Platanus	Phyllitis	Ebulus
Polygono mas	Erice Glades	Trifolium	Aes vstum
Clematis da-	Pistacia	Scordion	Harena littoris
phnides	Ficus egyptia	Cestron	Libanotis
Polemonia	Pastinaca plicis	Periclymenos	Menta
Anchusa	Ranae	Echion	Fompholyx
Cicimoides	Gobius Fel	Ocimoides, si-	Spodium
Hiacinthus	Omotatichos	ue ocimastru	Rubus
Mandragoras	Fimum	Rubus	Terra Chia
Nerion	Marinus pul-	Eupatorium	Rubrica fino-
Adiantum.	mo Mel	Heliochylon	Fex vini
Serpentis fu-	Eruum	Adiantum	Diphryges.
gantia:	Dictamnus	Petisteron supl-	Singulū pele-
Iuniperus	Raphanus	atus	lentia.

Fiber	Baccharis	tia.	Helxine
Syimbrium	Dorycnion	Gentiana.	Idza radix
Rha ponticum	Hyoscyamus	Spiratibus dif-	Hippuris
Menta	Lactuca	ficulter utilia	Psyllium
Aristolochia	Iris illyrica	Vide , Ortho-	Bryon thalassii
tertia.	Opium	pnoicis.	Potamogeton
Anethum	Mandragoras	Spiritus di-	Acetum
Cymimum sylue	Papaver rheas	scurretes coe-	Vinum hadri-
stre	sue sativum	centia.	nium
Alyssum	Porrō Scyrax	Bdellium.	Aerugo autifi-
Asplenon	Smilax hirsut-	Spiratibus vi-	cum
Clymenon	sis	tā auferētia.	Vinum nigra
Saxifragum:	Strychnon hy-	Cedria.	labrusce
- Siliqua rem.	phonicon, sue	Spicula infus-	Vinum tyberis
Cucurbita	solanum som-	xacorponi ex-	num
Pepo	nithicum	trahentia.	Cadmia
Heliotropium	Vitek	Anagallis	Pompholyx
maius	Vinum novum	Harundo	Squama aris
Situm gene-	Lapis memphi-	Aristolochia	Pumex
rantia.	tes.	Dictamnus	Corallium
Cepa Allium	Somnum, dis-	Propolis	Rubrica sinopis
Capparis	scutientia.	Narcissus	Lapis haematis
Vini qualitas.	Spondyllum	Oxyacantha	tes.
Situm extin-	Peucedanum.	Silurus	Splenetieis
guentia.	Sōnia imagi-	Triticum	utilia.
Glycyrrhiza	nosa & ma-	Tragion	Vide , Lienis
Symphytum.	la inducētia.	Xyphion	morbi rem.
Smilact cons-	Faba Lens	Xyris	Spuræ agenti
trata.	Pycnocomum	Lacerta.	contraria.
Vide, Taxo cō-	Smilax lents.	Spissādi vim	Vinum in cōl.
graria.	Sordes pur-	habentia.	Sqmas olisū
Somniferæ	ganita.	Acacia Malus	extraheantia.
medicinae.	Immum	Cotonæ	Aristolochia
Amygdala a/-	Cortex thuris	Malum sylue.	tertia.
mara.	Sabina.	Amygdalus a/-	Peucedanum.
Halicacabus, si-	Spasticorum	mara	Staphyloma
ue solanum ve-	seme. Fiber	Baccharis	tis remedia.
sicarum	Spasm̄ rem.	Britannica	Falma thebaica
Amism	Vide, Convol-	Polygono mas	Lapis schistos
Amomum	sionis remed.	& femina	Lapis saphiros
Cistos terria, si-	Spiritu. Has	Clymenon	Stemmaten-
ue ladanum	sum generan	Medio. Rubus	tū mouētias

Iris illyrica	Iassonichum	Ouum	Lac	Petroselinum
Fiber Sinapē	Stomachī morbi reme.	Lachumanum	Smyrnion	
Phormice	Meu	Cafeus	Foeniculus	
Struthion	Nardi spica	Lana succida	Scordion	
Batrachion	Nardū gallicū	Oriza	Artemisia	
Daphnoides	Malobathrum	Lyncurion	Nemphæa	
Helleborus albus	Iuncus odora.	Saccharon	Peonia Cestro	
Steriles foeminas faciēlia	Agallochum	Faba ægyptia	Polygonum mas	
Vide, Generatōnēm deprimēntia.	Elenium	Siser	Rubus	
Stigmatum remedia.	Oleūj balaninū	Lupiniū satiuā	Strychnon satiuum	
Batrachion	Mallichinum	Lapathum	Cotyledou prisma	
Mandragora.	Vnguentum rotaceum	Lapsana	Erigeron	
Stomacho cōtraria.	Susinum	Braīsca satiuā	Adianthum	
Terebinthina	Nuclei pīni	Poissilaca	Aster atticus	
Cedrides	Masticē	Sonchios	Viola purpurea	
Melimela	Cupressus	Seris	Chamedaphne	
Pruna Arbutus	Iuniperus	Cucumis	Colocynthis	
Iuglans	Laurus	Lactuca	Vitis lamia	
Auellana	Populus nigra	Gingidiurom	Nuclei acinorii	
Ficus Hordell	Rosa	Scandix	Vua cananthe	
Lens	Oliuæ colymabades	Aphace	Omphacium	
Poirum	Palma	Ampeloprason	Vini qualitas	
Brassica satiua & marina	Palma elate	Allium	Phalerium	
Cēpæ	Malum punicū	Zinziber	Hydromel	
Nasturtium	Siliquæ	Silla	Thymoxhalme	
Capparis	Myrtus	Balbus esculēt	Omphacomeles	
Abſinthium	Cotonœa	Agaritum	Vinum	
Scriphium	Mala epirotica	Rha ponticum	Vinum surrenti-	
Balanus myter	Armeniaca	Gentiana	nus	
Vba (pīca)	Melpilus	Acantha leuce	Vinum ompha-	
Thymelæa	Lotus	Aloe	cite	
Ebulus Praſiū	Amygdales dul	Abſinthium	Vinū nigrū ex	
Galbanum	Pistacia	Menta	labruscæ floribus	
Aqua matis	Iuglans Morus	Tragoriganum	Vinū mellitite	
Vīngm tetha/	Persea	Pulegium	Vinū scilliticæ	
	Ficus ægyptia	Melilotus	Vinū cydonite	
	Ionia	Ligusticum	Vinum apiste	
	Cochlear terrestris	Caros Anethū	Vinū auehing	
		Cymminum (ſylvestre)	Vinum thogte	
		Hieracium ma.	Pp iij	
		Apium		

Vinum myrtle	Capparis	Polygonum	Anchusa
Vinum terebinthum	Argemone	Saxifraga	Lycopis,
Vinum phoenix	Coriandrum	Xris	Sues necan-
cite	Libanotis	Laurus alexandrina	ta.
Vinum absinthe	Laserpitium	Teagion	Chamaeleon
Vinum bunites	Anarina	Pseudobunium	albus.
Vinum dictam	Millettium	Adiantum.	Suffusionum
inte	Scordion	Stipitac me-	morbis reme-
Vinum calathum	Lithospermum	dicinæ.	Fel Sanguis
Vinum aromatite	Cotyledon pisi-	Vide, Adstricto	Sagapenum.
Vinum nectarie	ma	sic medicinæ.	Euphorbium
Vinum nardite	Galiopsis	Succi qui pe-	Chamaesyce
Vinum ex sylvestri nardo	Pseudobunion	rimunt.	Harena littoris
Vinum selenite	Adiantum	Lid. 6. in praça.	Sugillatoria
Ferrum	Teste, sive teste	Sudorem de	remedia.
Flos salis	formacutum.	primentia.	Acetum Sal
Fer vini	Strangulans	Oleum	Superciliorum
Lapis alabastri	remedie.	Oleum ompha-	paritatis utilia.
tes	Iridium	einum	Picea
Lapis sarmatus.	Absinthium	Oleum oleaster	Superciliosi
Strumæ guts	Stranguræ	Myrtuum	glabris villa
turtis remed.	morbis reme-	Lentiscinum	Fuligo resine.
Iris illyrica	Aspalathus	Vnguentum	Suppuratio
Gressi Vipera	Cedrides	melinum	nis tubercu-
Mustala	Locusta	Rhodides	loris remed.
Vnguis asinus	Asparagus	Myrtus	Crocomagna
Fimenum	Silybum	Bulbus esculen-	Palimpissa.
Hordeum	Medica	tus	Suppuratio
Lol um	Panaces hera-	Vinum myrti-	nū remedie.
Fabæ Lens	eleon	nite	Ficus ægyptia
Lupinu satiu	Seseli maillen-	Sulphur	Mel Hordei
Lapathum	se	Gypsum	Lolium
Andrachne, si-	Hippocelinon	Terra sarmia.	Cucurbita
gue portulaca	Hippomara-	Sudores euo-	Ligusticum
fuestris	thron	cantia.	Smyrnion
Iriago	Polyenemon	Metopium	Althea
Fager	Clinopodium	Vnguentum	Mandragoras
	Oenanthe	Smyrrium	Vulica
	Conyza	Fyrethrum	Narcissus
	Asplenon	Onobrychis	Ampelos leuce
	Cepæ	Flos salis	Diphryges.
	Onobrychis		Sulpiciofori

remedia.	Lib. 6. cap. 12.	in pfa. &c. 33.	Brassica sativa
Canchamum	Tela infixa corporib' ex trahentia.	Theriacam	Portulaca
Cyphit	Vide, Spicula infixa	ingredientia	Chamaeleou albus
Oleum amygdalarum	Tenacior morbi reme.	Rapa sativa	Hyslopum
Pix Ficus	Lac schistos	Zinziber	Calamintha
Vulpin' pulmo	Foenogracum	Dictamnus	Thymus
Eruum	Fino Eruum.	Apium.	Ruta
Plantago	Teredinem sententia.	Theriomatū remedia.	Cortandrum,
Agaricum	Ficus aegyptia.	Lupinū sativū	Melilotum
Rha ponticum	Hiocyamus.	Eliisphacos	Bryon thalassio
Aristolochia	Teredinem nō sententia.	Thoracis res media.	Pteris
tertia	Tilia	Cerebrum gal-	Thelypteris
Hyslopum	Hermol. Cor. e.	linaceū	Vinum cedrite
Thymus	133.	Glycynthiza	Calanthum
Acinos	Teredinem necatia. Sal	Thymos abs-	Anchusa tertia
Ruta	Testū morbi remedia.	fumentia	hue innoīatae
Galbanum	Vtex	Smaris,	Tineas rotū das graudia.
Ammoniacum	Myrtus	Firum	Triticum
Praesum	Cicer Faba	Thymus	Tineas necātia
Parthenium	Erysimum	Ruta	Absinthium ses
Anagyris	Asphodelus	Heliotropium	silphion
Adianum	Melilotus	malus	Menta
Thapsia	Ruta	Vitis sativa	Heliotropium
Ampelos leuce	Cynimum	Tibiatū hul-	minus
Vinum paſſite	Lilium	cerum reme.	Cedria
Vinum hyſſopite.	Hyoscyamus	Hydropiper	Aizoon malus
T Abidi cor	Erigeron	Ampelos leuce	Tineas cons
poris re-	Vua passa	Tineas latae	traria
media.	Sal	pellentia.	Citria
Vide, Phthisico	Geodes lapis	Cardamomum	Tonsillarum
rum remedia.	Teira famia	Costum	morbi reme.
Tabelētib'	Cimolia.	Malicolum	Fix
vtilia.	Thapsiaz con-	Melimela	Cedria
Daphnides	traria Lib. 6.	Inglans	Lycium
Vinum strobi-		Morus	Fruna
lite.		Heliotropium	Morus
Taxo contra		minus	Ficus
ria		Vinū absinthite	Hirundines
Vinum in cōc.		Lupinū sativū	Lac schistos
Acetum			PP iij.

Met	Sinap	Ruta	tratia	Platanus
Aloc		Panaces hera/ cleon	Glandes	Fagus
Origanon		Acetum	Sanguis	Ilex
Britannica		Cyminum satis num	Tremore ex/ cutientia.	Adeps
Periclymenos,		Seseli massiliense	Vnguentum	Hordeum
Helxine		Cyminum syl/ vestre	Cimamomum	Faba
Peristeron sus pinus		Elaphoboscon	Tremoris re/ media.	Braffica satius & sylvestris
Omphacium,		Petroselinum,	Lepus testest.	Cucurbita
Vinum myrsini/ te		Daucus	Tuberculorū suppuratiōis remedia.	Nasturtium
Flos azis		Libanotis	Strigmenta	Hydrogiper
Alumen		Fetula	gymnasiorum	Bulbus esculentus tus
Sal		Peucedanum	Morus	Isatis
	Torminis te/ media.	Asclepias	Cepae	Chamaeleon
Iris illyrica		Melissophylla	Aschodelus	Tragoriganum
Acorus Meu		Phalangion	Panaces Ascle/ pion	Sampsuchum
Cardamomum		Conyza	Laserpitium	Ligusticum
Balsamum		Alisma	Viseum	Daucus
Agallochum		Chamazpitys	Thapsia	Libanotis
Oleum		Gramen	Mandragoras	Melanthon
Iuniperus		Bleudobunion	Ephemeron	Orbis serapias
Halimus		Chamzadaph te	Cucumis angui/ nus	Orminium
Iuglans		Vinum scillite	Vitica	Buphthalmus
Ficus Fiber		Vinum cedrite	Aerugo aurifis/ cum	Cannabis sylva/ tica
Talus su s		Vinum hyssopite	Lapis asius	Polygonon mas
Trincum		Vinum tragor/ ganite	Terra cimolia.	Lagopus
M. lute		Vinum panaci/ te	Tubera extes/ nuantia.	Xyris
Panicum		Aphronitrum	Triticum	Helxine
Eruum		Et in verbo, Dy/ senteriorum remedia.	Leontopodium	Pentaphylon
Triplex		Torporis re/ media.	Scammonia	Peristeron sus/ pinus
Sisymbrium		Fagus	Vinum nigrit e	Hyoscyamus
Piper Scilla		Torsionis te/ media.	Iabruca	Filum
Agaticum		Tragoriganum	Tumoris re/ media.	Xanthium
Kha ponticum		Toxico cons	Anagiris	Sesamoides
Centaurium maius				Ephemerum
Eryngion				Phlomides
Calamintha				Cucumis angul/ nus
Serpillum				Thapsia
Sampsuchus				

Chamælyce	Sistrifolia	" Myrrha	minor
Pycnoocomum,	Sulphur	Lacerta	Bulbus esculen-
Aqua maris	Triticum	Linum	tus
Indicus lapis	Tragoriganum	Potrum	Menta
Fex vini	Terebinthina,	Cepæ	Staphylinus
Spongia	Vua passa	Bulbus esculen-	Anisum
	Tussis vetis	tus	Orchis
	remedia.	Pulegium	Orchis serapias
Amygdales as-	Afarrum	Balanus myre-	Satyrion
mara	Myrrha	psica	Satirion alterū
Asphodelus	Nuclei pini	Ceci Sori	Orminum
Apium satiuš	Mastiche	Ampelos leuce	Xiphium
Bdellium	Naphtha	Varices sas-	Vitica
Bromos	Cerasia	nantia.	Galiopsis
Cinnamomum	Amygdales as-	Cirsion	Venenata fig-
Calamus odos-	mara	Venerijs	gantia.
ratus	Auellana	medetur.	Vitex
Cypressus	Allium	Scilla	Dictamnus
Cedrides	Ficus	Veneris cūvo	Venas excita-
Cestos	Propolis	Iuptate expe-	tia
Cacalia	Raphanus	dientia	Vinum phaler-
Chamædrys	Scilla	Laurus Alexan-	num.
Tragacantha	Hyssopus	drina	Ventris ani-
Dracunculus	Centauriū mai-	Venerem co-	malia expels-
Faba	lus	hibentiæ	Ientia
Elenium	Baccharis	Portulaca	Vide, Tineaq. la-
Hippuris	Seseli maishilese	Lactuca sylue.	tas.
Hyoscyamus	Daucus	Venerem sti-	Ventrem sol-
Iris illyrica	Sagapetion	mulantia	uentia
Lycium	Galbanum	Costum	Vide, Aluum
Laserpitium	Scordion	Crocum	soluentia
Mel	Beechion	Mastiche	Venenatorid-
Meliceratum	Helymne	Linum	ictus remeda-
Origanum	Phlomides	Rapa satiuš	Cardamomum
Pix	Acetum	Sifer	Nardum galli-
Paliurus	Vinum hyssopi-	Bruca	cum
Piper	te	Potrum	Elenium
Peucedanum	Sandaracha	Cepæ	Cinnamomum
Prastrum	Varos pur-	Nasturtium	Bdellium
Papaver satiuš	gantia.	Dracunculus	Vitex
Ruta	Oleum balans-	major	Ficus
Styrax	num	Dracunculus	Propolis

Raphanus	Passum	Hyoscyamus	Uva
Triticum	Vinum gypsas	Mandragoras	Rha ponsecum.
Eryngion	tum	Falenum	Glycyrrhiza
Cymrum syl-	Rubrica Iem/	Vinum theistri-	Tragacatha
urste	nia	te	Panaces heras
Althea	Terra samia	Mandragorite	eleon
Tribulum	Veribus	Aconitum	Petroselinum
Praesium	contraria.	Cicuta	Smyrnion
Smilax aspera	Cedria	Velicez mors	Peucedanum
Aqua matis	Verucas tols	bi remedie.	Foeniculus
Acetum.	Ientia.	Meu	Nymphæa
Venenorum	Batrachion	Nardum gallis	Anthemis
remedia.	Clinopodium	cum	Paeonia
Cinnamomum	Characias	Nucleipint	Phalaris
Oleum	Chamaesyce	Cupressus	Cepæ
Pix	Dipsacos	Laurus	Halcyonium
Pallurus	Ficus	Palma	Cestron
Lycium	Grofisi	Palma elata	Vinum terebin-
Olea zthiopi	Cleer	Myrtus	thinum
Iuglans (ca	Lactea	Lac	Vinum scillitis
Lixiuia ex fici	Heliotropium	Ficus	cum
Lepus terrestris	Fimnum	Ouum	Vinum aromat-
Fiber	Staphis agria	Cochlear terres-	tic
Bulyrum	Scylla	stres	Vinu halofans
Sanguis	Thymus	Cleada	thitic
Vrina	Vertiginis	Napum	Lapis morsoch
Rapa sativa	morsbi reme,	Ceruinum cori-	thus
Malus	Balsamum	nu	Vesparum
Erysimum	Lac humanum	Saccharum	ictus remed;
Agaticum	Peucedanum	Gramen	Laurus
Aristolochia se-	Galbanum	Malua	Malua
cunda	Ampelos leuce	Hippuris	Sisymbrium
Abrotонum	Ampelos melæ-	Portulaca	Vestibus ne
Ruta	na	Lotus sylvestris	animaliano
Apium	Acetum scylliti-	Plantago	ceant.
Laserpidium	cum	Vua passa	Absinthium
Leucas	Vinum scyllitis	Cucumis	Heliochrylos
Polygonum	cum	Scandix	Vibices plas-
Cestron	Vertiginem	Passum	garum emen-
Pentaphyllum	adgeneraria.	Ochra	dantia.
Colchicon	Cardamomum	Porrum	Selinum
Epipactis	Balsamum	Bulbus vomitii	Viperæ mors

sus remedia.			
Cassia	Condylaria	Daphnides	Cestron
Costum	Cepa	Olea	Anagyris sesquen-
Iuniperus	Allium	Oryza	men
Macer	Piper	Linum	Papaver aphte-
Fraxinus	Dratunculus	Lapathum	os.i.spumæ,
Vina	maior	Bulbus esculentus	Mandragoras
Cistes lignosa	Dracunculus	tus	Daphnoides
Triticum	Aiphodelus	Barrachion	Helleborus albus
Eruum Ferula	Capparis	Chelidonium	Elaterium
Anchusa	Argemone	minus	Silybon
Onocheles	Gentiana	Viscum	Balanus myres-
Orimoides.	Telephionis	Vua passa	psica
Lib. 6. cap. 63.	Ruta	Sandaracha	Narcissus Cict
Hermol. Cor.	Chamæleon	Alumen	Melicitatum
cap. 721.	niger	Sulphur	Aesvstum
Virium infit	Libanotis	Fex vint	Chrysocolla
mitates zobo	Lilium	Vocem clara-	Rubrica lénia.
rantia.	Nymphaea	reddentia.	Vomitiones
Nuclei plnt.	Cicuta	Myrrha	cohibentia.
Viso contra	Erythrodanum	Styrax	Atriplex
ria.	Helleborum	Silurus.	Acetum Apifl
Vinum in cō-	nigrum	Voluptates	Faba Menta
munt	Cucurnis angusti-	animi auges-	Eupatorium.
Acetum	nus	scentia.	Vomice mor-
Vinum abfis	Balanus myres-	Buglossum	bi remedia.
hite h. 6.c. 21.	psica	Voluerum	Paliurus
Visceris mor-	Narcissus	morsus rem.	Thlaspi
bi remedia.	Sulphur	Iecur aprimum	Striatum
Thus	Halcyonium	Vomitiones	Eryngion
Vitiliginis	Terra melia.	mouentia.	Bechion
remed.	Vitta fracta	Irinum	Piyllium
Daphnides	cögglutinatia	Laurus	Mandragora
Myrtus	Hermol. Cor.	Cochlear terre/-	Acetum.
Ficus	cap. 254.	stres	Vrendi vlm
Grossi	Umbilicata	Ornotrichos	habentia.
Gochlear terre.	media.	Blattæ	Misy
Lapus terre.	Lapis magnes	Pepo	Melanteria.
Sepix	Vnguibus	Aiphodelus	Vredine fas-
Faba Beta	vtilia.	Capparis	cietia.
Lupinum sati/	Pix	Bulbus vomito-	Trifolium
num	Cupressus	rius	Vina diffia

entitate generis.	Picea	Caucalis	Trifolium
rantia.	Nucleipink	Eruca	Scordion
Lid. 6. in prefa.	Lentiscus	Ocimum	Androsace
Vrinahare/	Resina	Smilax hortensis	Anthyllis
nosae & aspe-	Terebinthus	Potum	Anthemis
re remedia.	Cupressus	Ampeloprason	Lithospermum
Papaver ceratis	Iuniperus	Cepa Allium	Erythrodanum
tis.	Populus alba	Piper Struthio	Lonchitis
Vrinā cruentis.	Palturus	Dracunculus	Althaea
tā mouētia.	Tilia	Aphodelus	Hypertecon
Glymenon.	Olea ethiopica	Scilla Cappadis	Coris
Vrinam ai-	Glandes	Agaricum	Chamzpitrys
cessentia.	Myrtus	Crocodilion	Cestron
Eruum	Palma elata	Centauriū ma.	Polygono mat
Galbanum	Siliquae	Chamzeleon ali-	Polemonia
Vrinam mos-	Cotonea	bus	Saxifragon
uentia.	Mala epirotica	Acantha leuce	Xyris
Acorus Meu	Cornus	Acantha	Gramen
Cypterus	Amygdalæ du.	Anonis	Gramen parnas-
Cardamomum	Etinaceus ma.	Erynglion	sium
Nardū spica	Clinices lecti	Abdnithium	Phoenix herba
Nardū gallicū	Oues	Abrotонum	Hippuris
Afazum Phu	Bubretis	Tragoriganum	Oxychoreos
Malonathron	Vermes testenl	Eclispachos	Heliochrisus
Cafia	Mel	Thymus	Astragalus
Cinnamomum	Hordeum	Serpillium	Hiacinthus
Costum	Zythum	Baccharis	Papauer rhoeas
Iucus odoratus	Militum	Ruta Moly	Strichnon hy-
Calamus odo-	Panicum	Ligusticum	pniticon
ratus	Cicer Eruuum	Staphylinus	Coriledon pria
Balsamum	Rapa sativa	Tordylon	Vraca Arctio
Crocum	Raphanus	Sison Anisum	Vinū lesbiu
Crocomagno	Raphan' agria	Caros Aethu	Hydromel
Elementum	Siser Bunion	Cymimum sylo-	Melicratum
Oleū amygdali-	Brasicæ sativa	uestre	Vinū rhetinite
num	Asparagus	Opium	Vinū eatorchite
Vnguentū mes-	Sisymbrium	Oreoselinum	Vinū e cedro
linum	aquaticum	Petroselinum	Vinū e lauro
Selinum	Cithmon	Daucus	Vinū absinthite
Itinum	Cucumis	Libanotis	Vinū calaminis
Amatachnum	Pepo Lactuca	Melanthion	thite
Edellum	Gingldium	Ammoniacum	Vinū aromatice
		Chamzdryx	

Vinum nectarite	Aloe	Pteris	Cinnam o mum
Vinum nardite	Anthillis	Peristereon	Myrrha
Vinum asarite	Althea	Papaves	Styrax
Vinum sylvestris	Androsaemon	Plumbū elotis	Bellum
nardi	Licopis	Scordion	Lentiscus
Vinum daucite	Acetum Butiss	Symphiton	Pix Naphta
Vinum acorite	Braifeca	Sideritis	Iuniperus
Halcyonium	Coccus	Stratiotes aqua ticus	Laurus
Corallium	Camepitys	Spongia	Mirica
Lapis hematis tes	Centaurion	Cochlear terre/ stres	Cistos Rosa
Lapis iudaicus	Ciclaminos	Thus	Liciun
Vinum chamae piteos	Citinus	Terra eretria	Acacia
Viticæ her/ ba pruritus remedia.	Cupressus	Vinum	Amurca
Hermol Cor.	Dracunculus	Vinum cenanthe	Vitex Gallia
Cap. 707.	Dictamnus	Vnguentum ci trinum	Palma elata
Vitis vicia.	Aerugo austifi/ cum	Vitus Vitex	Myrtus
Artica sive aca	Oenanthe	Vulne mulie ris remedia.	Cotonca
Jyphæ	Ficus ægyptia	Meu	fuglans
Vuze fauciis remedia.	Fimbrum	Ciperus	Cimices lecti
Pix Galla	Gentiana	Nardi spica	Lac schiston
Pruna	Glycynthiza	Casia FCostis	Butyrum
Hirundines	Glutinum	Ibucus odoratus	Oesypum
Urtica	Hippuris	Balsamum	Coagulum
Omphacium	Isatis	Brion	Adeps
Acetum	Lana succida	Nascaphthum.	Fœnogyzcum
Flos aris	Ligusticum	Oleum amig.	Linum
Alumen	Lilium	Masticinum	Malua
Sal	Lysimachion	Vnguentum ro faceum	Portulaca
Vulpes neca tia.	Minium spinis cum	Melinum	Plantago
Apocynon	Mniophyllum	Sampuchinum	Sonechos
Vulnerum remedia.	Picea Palma	Abroloninum	Porrum
Amurca	Portulaca	Susinum	Sinapi Piper
Allium	Potrum	Narcissinum	Agaricum
Argemone	Polycternon	Crocinum	Rha ponticum
Aristolochia	Podium	Irinum	Pulegium
	Polygonon	Gleuctinum	Centauriū ma.
	mas	Amaracinum	Melilotus
	Polygonatum	Metopium	Ruta
	Pentaphillum		Panaces hera/
	Phoenix herba		Ammi (cleo)
			Spondilion
			Peucedanum

Sagapenum	Cestron	sue pissi,	Hyscyamus
Galbanum	Clematis daps noides	Vinum chamæ dryite	Mandragoras
Aſclepias	Chrysocome	Vinum daucite	Ebulus
Liliæ Circæa	Ageraton	Vinum helle/ borie	Ampelos leuce
Artemisia	Vinum terebin thium	Lapis gagates	Acetum
Geranium	Vinum cedratice	Fensteron ses tus	Acetum scyllitæ cum.
Anthyllis	Vinum picatū,		
Panthemion			
Pæonia			

FINIS

REGISTRVM

* * * ABCDEFHIKLMNO
PQRSTVXYZ.

AA BB CC DD EE FF GG HH II
KK LL MM NN OO PP.

Omnes sunt quaterniones præter ** ej DD ej.
MM qui sunt duernionem.

Venetijs per Ioan. Ant. de Nicolinis de Sabio
anno Domini. M D XXXVIII.
Mense Septembris.

Collection privée

Collection privée

Collection privée

Collection privée

-05-

800 20/-

